EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 01 21
COM(2026) 16 final

2026/0013 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl skaitmeninių tinklų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120, Direktyva 2002/58/EB ir Sprendimas Nr. 676/2002/EB ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1971, Direktyva (ES) 2018/1972 ir Sprendimas Nr. 243/2012/ES, (Skaitmeninių tinklų aktas)

{SEC(2026) 14 final} - {SWD(2026) 13 final} - {SWD(2026) 14 final}

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje ([1]), junglumas įvardijamas kaip labai svarbus skaitmeninės pertvarkos veiksnys, kuriuo siekiama iki 2030 m. užtikrinti visuotinį gigabitinį plačiajuostį ryšį ir 5G ryšį apgyvendintose vietovėse. Patikimi, spartūs ir saugūs tinklai sudaro sąlygas skaitmeninių įgūdžių ugdymui, verslo inovacijoms (dirbtiniam intelektui (toliau – DI), debesijai), svarbiausioms e. valdžios ir (arba) sveikatos paslaugoms. Jie taip pat padeda mažinti skaitmeninę atskirtį, užtikrinant įtraukų dalyvavimą ir konkurencingumą visoje Europos Sąjungoje. Junglumas nėra tik prieiga. Jis susijęs su tikralaikiais duomenų mainais, kurie yra gyvybiškai svarbūs, kad ES galėtų pasiekti savo platesnio užmojo skaitmeninius tikslus ir remti iš tiesų sujungtą, klestinčią visuomenę.

Labai svarbi šiuolaikiška ir supaprastinta teisinė sistema, kuria skatinamas perėjimas nuo senųjų tinklų prie šviesolaidinio ryšio, aukštos kokybės 5G ir 6G tinklų ir debesijos infrastruktūros, taip pat didesnis mastas teikiant paslaugas ir vykdant tarpvalstybinę veiklą. Tai taip pat nurodoma 2023 m. tiriamosios konsultacijos dėl elektroninių ryšių sektoriaus ir jo infrastruktūros ateities ([2]) rezultatuose, o vėliau – Komisijos 2024 m. baltojoje knygoje „Kaip patenkinti Europos skaitmeninės infrastruktūros poreikius?“ ([3]), taip pat atsiliepime, pateiktame paskelbus 2025 m. kvietimą teikti informaciją dėl Skaitmeninių tinklų akto ([4]).

Vėlesniuose strateginės analizės dokumentuose, įskaitant E. Lettos ([5]), M. Draghi ([6]) ir S. Niinistö ([7]) pranešimus, ir Komisijos komunikate „ES konkurencingumo kelrodis“ ([8]) taip pat pabrėžiama, kad pažangiausia skaitmeninių tinklų infrastruktūra yra labai svarbi būsimam ES ekonomikos konkurencingumui, saugumui ir socialinei gerovei. Būtina užtikrinti aukštos kokybės, patikimą ir saugų ryšį galutiniams naudotojams ir pagrindiniams ekonomikos sektoriams.

Kita vertus, E. Lettos ir M. Draghi pranešimuose atkreipiamas dėmesys į tai, kad bendroji elektroninių ryšių rinka tebėra suskaidyta, ir Europos operatoriai ir toliau susiduria su kliūtimis vykdyti tarpvalstybinę veiklą ir ją plėsti, o tai riboja jų galimybes investuoti, diegti inovacijas ir konkuruoti su savo pasauliniais partneriais. Esama teisinė sistema, t. y. direktyva, lėmė nacionalinį susiskaidymą, todėl nepavyko sukurti tikros bendrosios rinkos. Operatoriams taikomos skirtingos bendrojo leidimo išdavimo sąlygos įvairiose valstybėse narėse ir paskirais

---

1 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

2 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/future-electronic-communications-sector-and-its-infrastructure.

3 https://digital-strategy.ec.europa.eu/lt/library/white-paper-how-master-europes-digital-infrastructure-needs.

4 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14709-Skaitmeniniu-tinklu-aktas_lt.

5 https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

6 https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en?prefLang=lt

7 https://commission.europa.eu/topics/defence/safer-together-path-towards-fully-prepared-union_lt

8 2025 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES konkurencingumo kelrodis“, COM(2025) 30 *final*.

nesuderintais nacionaliniais reikalavimais, kuriais atgrasoma nuo tarpvalstybinių operacijų, didinamos reikalavimų laikymosi išlaidos ir vilkinamas naujų technologijų diegimas.

Atsižvelgiant į didėjančią tokių paslaugų veiksmingumo ir saugumo reikalavimų svarbą, vyksta skaitmeninių tinklų technologinė transformacija, kai debesijos ir tinklo paribio kompiuterijos pajėgumai tampa neatsiejama junglumo infrastruktūros dalimi. Skaitmeninių tinklų akto (toliau – STA) priėmimas kartu su Europos elektroninių ryšių kodekso ([9]) ir susijusių teisės aktų peržiūra bei vertinimu suteikia galimybę supaprastinti ir dar labiau suderinti teisinę sistemą. Taip bus skatinamas konkurencingumas bei atsparumas ir prisidedama prie labiau integruotos bendrosios rinkos.

Palydovinis junglumas tampa vienu iš pagrindinių ES strateginio savarankiškumo veiksnių. Jis labai svarbus siekiant užtikrinti įperkamą plačiajuosčio interneto prieigą atokiose vietovėse ir teikti paslaugas, susijusias su saugumu, krizių valdymu, gynyba ir kitomis ypatingos svarbos taikmenomis. Sparčiai tobulėjančioje palydovinių technologijų aplinkoje ES turi stiprinti savo strateginį savarankiškumą palydovinio ryšio, įskaitant tinklus ir paslaugas, srityje, kad užtikrintų ir padidintų atsparumą, kartu prisidėdama prie bendrosios rinkos kūrimo, – tą galima pasiekti taikant suderintas ES palydovų leidimų išdavimo sąlygas.

Be to, palydovinis junglumas turi didinti atsparumą žalingiesiems trukdžiams, kurie daro poveikį pasaulinėms palydovinės navigacijos sistemoms (toliau – GNSS), pavyzdžiui, GALILEO. ES turėtų būti pajėgi konkrečiai, praktiškai ir operatyviai reaguoti į bepiločių orlaivių keliamas grėsmes saugumui.

Remiant ES politikos tikslus, susijusius su vartotojų gerove, pramonės konkurencingumu, saugumu ir atsparumu bei tvarumu, STA siekiama paskatinti visus rinkos dalyvius diegti inovacijas ir investuoti į pažangų junglumą ir puoselėti junglumo ir kompiuterijos infrastruktūrų, kurios sudaro sąlygas DI žemynui ir skatina bendrąją rinką, ekosistemą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

STA pakeičia tam tikras esamas ES teisėkūros priemones, kuriomis reglamentuojama junglumo ekosistema: Europos elektroninių ryšių kodeksą (toliau – EERK), Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (toliau – BEREC) reglamentą ([10]), Radijo spektro politikos programą (toliau – RSPP) ([11]), Atvirojo interneto reglamento (toliau – AIR) ([12]) ir Direktyvos 2002/58/EB (E. privatumo direktyva) ([13]) dalis. Šių priemonių sujungimo į STA,

---

9 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

10 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1971, kuriuo įsteigiama Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC) ir BEREC paramos agentūra (BEREC biuras), iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1211/2009, (OL L 321, 2018 12 17, p. 1).

11 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

12 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga, ir kuriuo iš dalies keičiami Direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Sąjungoje (OL L 310, 2015 11 26, p. 1).

13 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

kuris priimamas kaip reglamentas, tikslas – supaprastinti ir geriau koordinuoti taisykles, kad paslaugų teikėjai galėtų vykdyti veiklą ir diegti inovacijas bendrojoje rinkoje. Paslaugų teikėjams reikalingos paprastesnės ir nuoseklios leidimų išdavimo taisyklės (EERK), prieiga prie fiksuotojo ryšio tinklų ir spektro išteklių (EERK, RSPP) ir supaprastintas bei suderintas tinklų ir paslaugų taisyklių rinkinys (EERK, AIR). Galiausiai valdymo priemonėmis turi būti remiamos ir įgalinamos bendrosios rinkos sąlygos (EERK, BEREC reglamentas, RSPP). Pasiūlymu taip pat papildomas Gigabitinės infrastruktūros aktas ([14]), kuriuo nustatoma sistema, skirta spartesniam ir ekonomiškai efektyvesniam itin didelio pralaidumo tinklų (labai pralaidžių elektroninių ryšių tinklų) diegimui remti. Be to, STA atitinka Tarptinklinio ryšio reglamentą ([15]), kuriuo reglamentuojami tarptinklinio ryšio paslaugų mokesčiai Europos Sąjungoje. Pasiūlymas taip pat papildo ir atitinka ES konkurencijos taisykles, kurios taikomos kiekvienu konkrečiu atveju (dažnai *ex post*).

Vartotojų apsaugos srityje STA toliau papildoma ES horizontalioji vartotojų apsaugos sistema. Pasiūlymu dėl Skaitmeninių tinklų akto ne tik išlaikomas aukštas vartotojų apsaugos lygis, bet ir supaprastinamos ir toliau derinamos konkretiems sektoriams skirtos galutinių naudotojų apsaugos elektroninių ryšių srityje taisyklės. Pasiūlymas visiškai atitinka Skaitmeninio dešimtmečio politikos programą, kurioje išdėstyta Europos skaitmeninės transformacijos iki 2030 m. vizija, nes reglamentavimo sistema kuriama taip, kad būtų užtikrinta saugi ir tvari skaitmeninė infrastruktūra.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo pasiūlymu siekiama užtikrinti visapusišką papildomumą su esamais ir būsimais ES pasiūlymais debesijos, DI, duomenų, kibernetinio saugumo bei parengties ir kosmoso srityse. Nuoseklumo užtikrinimas skirtingose politikos srityse yra būtinas, kad ES galėtų kurti būtinus technologinius pajėgumus visoje skaitmeninėje vertės grandinėje. Be to, stiprinant labiau integruotos bendrosios skaitmeninės rinkos ir novatoriškos bei investicijoms palankios skaitmeninės infrastruktūros ekosistemos pagrindus, Skaitmeninių tinklų aktas yra viena iš pagrindinių pavyzdinių iniciatyvų pagal ES konkurencingumo kelrodį – horizontaliąją strategiją, kuria siekiama atgaivinti Europos ekonomiką.

Nors STA nesiekiama reguliuoti debesijos paslaugų, dėl didėjančios elektroninių ryšių tinklų ir debesijos / tinklo paribio kompiuterijos konvergencijos reikia suderinti teisės aktus su ES debesijos ir DI plėtros aktu ([16]), kuriuo siekiama stiprinti ES debesijos ir tinklo paribio pajėgumus sudarant palankesnes investavimo sąlygas ir supaprastinant leidimų išdavimo procedūras. Susiję ES veiksmai pagal DI žemyno veiksmų planą ([17]) dėl prieigos prie DI duomenų bei infrastruktūros ir paramos sektorinėms DI taikmenoms atspindi platesnio masto perėjimą prie debesijos ir DI grindžiamos tinklo infrastruktūros. Iniciatyva taip pat dera su

---

[14] 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1309, dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas) (OL L, 2024/1309, 2024 5 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/OJ).

[15] 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/612 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (OL L 115, 2022 4 13, p. 1).

[16] Pagal 2026 m. metinę darbo programą Komisija 2026 m. I ketv. priims pasiūlymą dėl ES debesijos ir DI plėtros akto (https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2026_en).

[17] Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „DI žemyno veiksmų planas“ (2025 4 9, COM(2025) 165 *final*).

Europos duomenų sąjungos strategija ([18]), kuria gerinama prieiga prie aukštos kokybės duomenų ir toliau plėtojama su duomenimis susijusi infrastruktūra. Pagerinus saugų ir patikimą junglumą, STA padės siekti minėtų platesnių tikslų.

Nepaisant darbo, atlikto įgyvendinant ES 5G saugumo priemonių rinkinį ([19]), elektroninių ryšių sektoriuje išlieka atsparumo rizika. Priklausomybė ir toliau daro poveikį 4G / 5G ir fiksuotojo ryšio tinklams, jūriniams kabeliams, debesijos paslaugoms ir ypatingos svarbos sektoriams. Peržiūrėjus Kibernetinio saugumo aktą ([20]) atsiranda galimybė sistemingiau mažinti IRT tiekimo grandinės riziką. Šie veiksmai yra glaudžiai susiję su tuo, kad šiame pasiūlyme daugiausia dėmesio skiriama tinklo saugumo ir atsparumo didinimui, ir vienas kitą papildo. Nors kibernetinio saugumo ir atsparumo įpareigojimai nustatyti TIS 2 direktyvoje ([21]) ir Ypatingos svarbos subjektų atsparumo direktyvoje ([22]), vis dar reikia didesnio koordinavimo ES mastu. Šį poreikį dar labiau išryškina tai, kad nėra konkrečiam sektoriui skirto veiklos organo ir centralizuotos ES masto parengties apžvalgos, ankstyvojo perspėjimo krizių valdymo mechanizmų ir elektroninių ryšių atsparumo žemėlapio.

Pasiūlymas suderintas su ES ekonominio saugumo strategijos ir ES pasirengimo krizėms strategijos tikslais didinant elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų atsparumą, dubliavimą ir pajėgumus, kad būtų užtikrintas patikimas ryšių perdavimas gaivalinių nelaimių ar žmogaus sukeltų sutrikimų, krizių ar nenugalimos jėgos atvejais. Visų pirma bus remiami daug geresni tinklo ir paslaugų pajėgumai, įskaitant priemones, kuriomis užtikrinamas skubios pagalbos ryšio tęstinumas ir nepertraukiamas prieinamumas ir veiksmingas viešojo perspėjimo paslaugų veikimas.

STA papildomos pagal ES kosmoso aktą ([23]) siūlomos priemonės. ES strateginėje kosmoso ekonomikos vizijoje pripažįstama, kad su kosmosu siejamos investicijos yra glaudžiai susijusios su reguliavimo kliūčių šalinimu. Todėl STA laikomas esmine ES bendrosios kosmoso rinkos sudedamąja dalimi. Pašalinus reguliavimo kliūtis, šiuo reglamentu bus pagerinta visos Europos prieiga prie palydovinio spektro ir sustiprinta bendroji palydovinio ryšio paslaugų rinka, sudarant sąlygas didesniam išplečiamumui ir inovacijoms. Investicijos į palydovinę infrastruktūrą ir platesnę vertės grandinę vykdomos pagal kitas ES priemones, įskaitant finansinę paramą daugiaorbitei atsparumo, junglumo ir saugumo naudojant palydovus infrastruktūrai, kaip antai IRIS² (ES saugaus ryšio palydovų sistema), ir ES programas, pavyzdžiui, ES kosmoso verslumo iniciatyvą CASSINI ir programą „InvestEU“, kuriose numatyti kosmoso operacijų finansavimo mechanizmai.

---

18 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Duomenų sąjungos strategija. Duomenų atvėrimas DI reikmėms“ (2025 11 19, COM(2025) 835 *final*).

19 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/eu-toolbox-5g-security.

20 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013, (Kibernetinio saugumo aktas), (OL L 151, 2019 6 7, p. 15).

21 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80).

22 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164).

23 https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-space-act_lt.

Juo papildoma ES parama IRIS[2] palydovų sistemai, kuria siekiama stiprinti ES suverenumą palydovinio junglumo srityje ir palengvinti antžeminių ir neantžeminių tinklų integraciją.

2026 m. Komisija priims pasiūlymą sukurti Europos ypatingos svarbos ryšių sistemą, kuri pradės veikti 2030 m. ir kuria bus teikiamos plačiajuosčiu ryšiu grindžiamos saugiojo ryšio paslaugos valdžios institucijoms visoje ES ir Šengeno erdvėje. Pasiūlymu dėl STA šios pastangos papildomos prisidedant prie bendrų ES pajėgumų reaguoti į grėsmes saugumui ir krizes.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu, nes juo siekiama sustiprinti bendrąją elektroninių ryšių rinką ir užtikrinti jos veikimą, taip pat bendrosios rinkos veikimą kitose ES politikos srityse, susijusiose su spektro naudojimu.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

STA turės didelės pridėtinės vertės, palyginti su veiksmais, kurių imamasi valstybių narių lygmeniu. Norinti stiprinti Europos konkurencingumą reikalinga prieiga prie sparčios, saugios ir atsparios skaitmeninės infrastruktūros visoje ES. Atsižvelgiant į tai, kad skaitmeninio junglumo aplinka sparčiai keičiasi telekomunikacijų, palydovinių, debesijos ir tinklo paribio kompiuterijos technologijų integracijos srityje (skatinama virtualizacijos ir dirbtinio intelekto (DI)), ES šiuos tikslus galės pasiekti tik labiau suderinusi teisinę aplinką visoje ES, kad būtų išvengta susiskaidymo dėl nenuoseklios nacionalinės administracinės praktikos ar įgyvendinimo sąlygų, kuriomis ribojamos bendrosios rinkos galimybės.

Kaip daugelis kitų išteklių, pavyzdžiui, numeriai ir iš dalies žemė, radijo spektras yra ribotas išteklius, kurį valdant ir skiriant reikia atsižvelgti ne tik į nacionalines aplinkybes ir poreikius, bet ir į ES interesus. Todėl patekimą į rinką Europos Sąjungoje reikia reguliuoti vienodžiau ir nuosekliau, kad būtų šalinamos kliūtys, kylančios dėl skirtingų pavienių teisių naudotis radijo spektru, numeriais arba žeme suteikimo sąlygų. Kad naujų ir pagerintų paslaugų, pavyzdžiui, 5G ryšio, rodikliais Europos Sąjunga pirmautų visame pasaulyje, įrangos gamintojams ir ryšių paslaugų teikėjams reikia pakankamo masto. Tam reikia ne tik techninio suderinimo, bet svarbiausia – bendrosios rinkos, kuri plėtotųsi suderintai, kad taikant stabilias suderintas taisykles būtų lengviau teikti paslaugas ir naudoti įrenginius.

Kalbant apie palydovinį junglumą, dėl iš esmės pasaulinio palydovinių paslaugų pobūdžio, kuris peržengia nacionalines sienas, palydovinis junglumas tampa politikos sritimi, kurioje ES veiksmai yra veiksmingesni nei vien nacionalinės priemonės. Savalaikis palydovinio junglumo prieinamumas ir galimybė juo naudotis, kurie priklauso tik nuo prieigos prie palydovinio spektro visoje ES, yra labai svarbūs Europos pramonės savarankiškumui ir atlieka pagrindinį vaidmenį didinant ES konkurencingumą. Todėl esama svarių argumentų, kad ES turėtų laikytis plataus užmojo, koordinuoto ir ES mastu taikomo požiūrio į palydovų leidimų išdavimą, kuris būtų grindžiamas tinkamomis reguliavimo priemonėmis ir papildomomis priemonėmis, skirtomis šio tikslo įgyvendinimui palengvinti ir paspartinti.

Tikslo užtikrinti savalaikį ir tvarkingą perėjimą nuo senųjų varinių laidų tinklų prie šviesolaidinių tinklų valstybės narės, veikdamos pavieniui, negali deramai pasiekti, nes skirtingi nacionaliniai požiūriai keltų pavojų, kad vidaus rinka bus suskaidyta, keliose valstybėse narėse veiklą vykdantys operatoriai patirtų teisinį netikrumą, o investicijų ir

galutinių naudotojų apsaugos sąlygos būtų nevienodos. Todėl ES veiksmai yra pagrįsti siekiant nustatyti bendrą sistemą, apsaugos priemones ir būtiniausius principus, kuriais būtų reglamentuojamas toks perėjimas. Be to, laikantis subsidiarumo principo, parengti perėjimo procesą, nustatyti jo seką ir jį įgyvendinti pavedama valstybėms narėms ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kurios gali geriausiai atsižvelgti į vietos rinkos sąlygas, tinklo topologijas, vartotojų poreikius ir geografinius ypatumus. Taigi reglamente darnusis ES požiūris derinamas su nacionaliniu lygmeniu valdomais procesais, užtikrinant veiksmingumą ir kartu visapusiškai atsižvelgiant į valstybių narių atsakomybę.

ES lygmeniu reikia imtis veiksmų, kuriais būtų mažinamas vartotojų ir galutinių naudotojų apsaugos taisyklių suskaidymas, dėl kurio didėja tarpvalstybinių paslaugų teikėjų administracinės išlaidos ir kuris trukdo kurti naujoviškas paslaugas, todėl vartotojų apsaugos lygis visoje ES nevienodas ir neoptimalus.

Apskritai dėl skaitmeninės ekosistemos problemų masto reikia ES lygmens teisėkūros iniciatyvos, nes jos tampa vis svarbesnės ES lygmeniu ir gali būti veiksmingiau sprendžiamos ES lygmeniu, o tai apskritai duoda daugiau naudos, lemia spartesnį ir labiau suderintą įgyvendinimą ir mažesnes išlaidas nei tuo atveju, jei valstybės narės veiktų pavieniui.

- **Proporcingumo principas**

Proporcingumas užtikrinamas, nes siūlomomis priemonėmis daugiausia dėmesio skiriama kliūčių šalinimui bendrojoje rinkoje, siekiant sudaryti sąlygas naujiems, labiau virtualizuotiems ir programine įranga grindžiamiems elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms Sąjungoje, visų pirma supaprastinant ir suderinant bendrojo leidimo tvarką. Taip prisidedama prie bendrosios rinkos tikslo – elektroninių ryšių paslaugų teikimo laisvės. Taip pat išvengiama paslaugų teikėjų, kurie nuspręstų išlaikyti nacionalinį (arba regioninį) pėdsaką, veiklos sutrikdymo.

Remiantis sėkmingomis esamos reguliavimo sistemos dalimis, pasiūlyme išlaikoma gerai veikianti didelės įtakos rinkoje (toliau – DĮR) tvarka ir trijų kriterijų testas, tačiau intervencinė priemonė perorientuojama į rinkos nepakankamumą, nacionalinėms reguliavimo institucijoms (toliau – NRI) sudaromos sąlygos, kai tinkama, lengviau naudoti simetriškas priemones ir, kai įmanoma, akcentuojamas mažiau intervencinių reguliavimo priemonių naudojimas. Prieigos produktų suderinimas kartu su tikslingu ir proporcingu reguliavimu, įskaitant prieigą prie pastato instaliacijos ir galbūt daugiau, turėtų padėti didinti naudojimąsi gigabitiniu plačiajuosčiu ryšiu ir didesnę plačiajuosčio ryšio spartą. Siūlomu reglamentu būtų sudarytos sąlygos tiek sklandžiam perėjimui nuo varinių laidų tinklų prie šviesolaidinių tinklų, tiek proporcingam reguliavimui visiškoje šviesolaidinėje aplinkoje.

Palyginti su esama sistema, pasiūlymu spartinamas perėjimas prie šviesolaidinių tinklų. Proporcingumas užtikrinamas tinkamomis galutinių naudotojų apsaugos priemonėmis ir tuo, kad procesas peržiūrimas ir valdomas nacionaliniu lygmeniu. Kompetentingos institucijos yra atsakingos už tai, kad taikant tinkamas apsaugos priemones (užtikrinant mažmeninių šviesolaidinių paslaugų palyginamą kokybę ir palyginamas kainas, alternatyvių technologijų aprėptį ir t. t.) būtų užtikrintos tinkamos plačiajuosčio ryšio paslaugos. Šį procesą tikrins Komisija.

Siūlomos priemonės taip pat apims proporcingus valdymo pokyčius, sukuriant rinkos reguliavimo ir spektro naudojimo valdymo sistemą, kuri būtų tinkama naujoms ES lygmens užduotims, turinčioms bendrosios rinkos aspektą, ir sudarytų sąlygas sprendimus priimti veiksmingiausiu lygmeniu. Radijo spektro politikos grupė (toliau – RSPG) taps Radijo

spektro politikos institucija (toliau – RSPI), panašia į BEREC. Atsižvelgiant į tai, kad institucijoms nesuteikiamas juridinio asmens statusas, nei BEREC, nei RSPI nesinaudos privalomais sprendimų priėmimo įgaliojimais. Tokia kompetencija liks Komisijai ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms arba už spektrą atsakingoms nacionalinėms institucijoms. BEREC ir RSPI toliau teiks konsultacijas, nuomones, gaires ir kitų formų politikos formavimo paramą.

Siekiant skatinti didesnę radijo spektro valdymo konvergenciją, svarbiems radijo dažnių spektro skyrimo atvejams bus taikomas privalomas ES bendrosios radijo spektro rinkos mechanizmas, kad Komisija, BEREC ir RSPI galėtų teikti pastabas dėl planuojamų priemonių. Prireikus Komisija galėtų įsikišti tais atvejais, kai gali būti daromas poveikis bendrajai rinkai. Atsižvelgdama į tarpvalstybinį palydovinių paslaugų pobūdį, Komisija, padedama patariamųjų struktūrų, valdytų ES palydovų leidimus, be kita ko, vykdydama palydovų leidimų turėtojų atranką, jei spektro ištekliai būtų riboti.

Galutinių naudotojų apsaugos taisyklės supaprastinamos ir jomis stiprinamas visiškas suderinimas, nors padaryta tikslinių išimčių (pavyzdžiui, dėl ilgiausio sutarties galiojimo), vis dėlto derinamos tik tos sritys, kuriose šis pasiūlymas taikomas. Kalbant apie universaliųjų paslaugų įpareigojimus, nustatytas labiau suderintas požiūris į pakankamos interneto prieigos paslaugos apibrėžimą. Universaliųjų paslaugų įpareigojimų taikymo srityje išlaikomas prieinamumas, užtikrinant, kad vartotojai (ir atitinkamai labai mažos įmonės, mažosios įmonės ir ne pelno organizacijos) gautų tinkamą prieigą prie interneto ir kalbinio ryšio paslaugas fiksuotoje vietoje. Taip pat išlaikoma tinkamos prieigos prie interneto ir kalbinio ryšio paslaugų įperkamumo koncepcija, numatant galimas priemones mažas pajamas gaunantiems vartotojams arba specialių socialinių poreikių turintiems vartotojams, laikantis labiau suderinto požiūrio į įperkamumo nustatymą. Universaliųjų paslaugų įpareigojimų nuostatos papildo varinių laidų tinklų išjungimo procesą ir perėjimą prie šviesolaidinio ryšio, todėl jos bus peržiūrimos.

Sprendimai suteiks galimybę suinteresuotosioms šalims operatyviai ir efektyviai pasinaudoti didelės bendrosios rinkos sinergija ir padidinti veiklos ir investicijų efektyvumą. Kartu pasiūlymu operatoriams, kurie pasirenka teikti paslaugas vienoje valstybėje narėje, užtikrinama, kad ir toliau bus taikomos esamos taisyklės, tačiau jiems bus naudinga tai, kad su galutinių naudotojų teisėmis susijusios taisyklės bus patobulintos ir taps aiškesnės, o prieigos prie radijo dažnių spektro produktų ir elektroninio ryšio tinklų bei paslaugų aplinka – labiau nuspėjama.

- **Priemonės pasirinkimas**

Komisija siūlo reglamentą, nes juo užtikrinamas bendrosios rinkos kliūčių pašalinimas suderinant esamą elektroninių ryšių reguliavimo sistemą. Jis apima konkrečias, tiesiogiai taikomas paslaugų teikėjų, kompetentingų institucijų ir galutinių naudotojų teises ir pareigas. Jis taip pat apima tam tikrų išteklių koordinavimo Europos lygmeniu mechanizmus, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas tarpvalstybiniu mastu, ir pritaikytą bendrojo leidimo tvarką teikėjams, veikiantiems vienoje, keliose ar visose valstybėse narėse. Reglamentas taip pat yra vertinga atsparumo didinimo priemonė. Tarpvalstybinio junglumo aplinkoje pažeidžiamumas vienoje valstybėje narėje gali pakenkti saugumui visoje ES, o elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms kylančios grėsmės – kibernetiniai išpuoliai, fiziniai sutrikimai ar sisteminiai gedimai – iš esmės yra tarpvalstybinės. Geopolitinio nestabilumo sąlygomis reikalingas greitas, koordinuotas ir ES masto atsakas, kurio negalima užtikrinti, jei valstybės narės priemones įgyvendina skirtingu greičiu arba skirtingais užmojų lygiais.

Galiausiai, kaip nurodyta Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, Poveikio vertinimo 11 priede „Vertinimas. Europos elektroninių ryšių kodekso (EERK), Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) reglamento, Atvirojo interneto reglamento ir tam tikrų E. privatumo direktyvos aspektų veikimo peržiūra“, su EERK susijusi patirtis rodo, kad valstybės narės nesugebėjo laiku išspręsti sektoriaus problemų, nes EERK į nacionalinę teisę perkelti prireikė daug laiko. Tai visų pirma pasakytina apie spektro leidimus, nes daugelis 5G aukcionų buvo vykdoma praėjus daug metų nuo EERK perkėlimo į nacionalinę teisę datos, pasenusių teisės aktų pagrindu. Perkėlimas į nacionalinę teisę taip pat dažnai buvo papildomas pridėtiniais taisyklių lygmenimis, dėl kurių atsirado pernelyg didelis ir perteklinis reglamentavimas, todėl įmonėms buvo sunku plėsti savo veiklą tarpvalstybiniu mastu ir didinti veiklos mastą. Dėl fragmentiškų nacionalinių taisyklių pagal dabartinę direktyvą nepavyko sukurti tikros bendrosios rinkos. Skirtingos leidimų išdavimo sąlygos, su galutiniais naudotojais susijusios taisyklės ir papildomi nacionaliniai reikalavimai lėmė nenuoseklumą, dėl kurio patiriama reikalavimų laikymosi išlaidų ir stabdoma novatoriškų tarpvalstybinių paslaugų plėtra, nepaisant didelio jų rinkos potencialo. Junglumui susiliejant su debesija, tinklo paribio kompiuterija ir DI, nauji verslo modeliai galėtų klestėti, tačiau esamas sudėtingumas atgraso operatorius nuo operacijų centralizavimo, naudojimosi masto ekonomija ir visos Europos paslaugų diegimo.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Analizė parodė, kad EERK, kurio tikslai – skatinti junglumą, prieigą prie itin didelio pralaidumo tinklų (labai pralaidžių elektroninių ryšių tinklų) ir jų naudojimą, padėjo pasiekti ir išlaikyti veiksmingą konkurenciją ir apsaugoti galutinius naudotojus. Tačiau EERK, kuris nustatomas direktyva, lėmė nacionalinį susiskaidymą, todėl bendroji rinka nebuvo baigta kurti. Atlikus analizę taip pat nustatyta, kad reikia šiek tiek perbalansuoti tikslus (investicijas, paklausą), taip pat apsvarstyti galimybę įtraukti naujus didesnio konkurencingumo, saugumo, atsparumo ir tvarumo tikslus.

Keli EERK ramsčiai vis dar atitinka savo paskirtį.

DĮR tvarka tebėra pagrindinė *ex ante* reguliavimo priemonė, kuria užtikrinamas tinkamas rinkų veikimas. Tačiau NRI vis aktyviau apibrėžė regionines ar vietos rinkas, ir bendras *ex ante* reguliavimas sumažėjo.

Radijo spektras yra itin svarbus strateginiu ir geopolitiniu požiūriu. Jis yra vienas iš esminių išteklių siekiant sudaryti sąlygas komunikacijai, skatinti ekonomikos augimą bei socialinę gerovę ir remti ypatingos svarbos paslaugas įvairiuose sektoriuose.

EERK įtvirtinti universaliųjų paslaugų įsipareigojimai yra viena iš apsaugos priemonių, kuria siekiama užtikrinti, kad visi ES vartotojai galėtų naudotis įperkamomis pakankamomis interneto ir kalbinio ryšio paslaugomis.

Nuostatos dėl galutinių naudotojų teisių iš esmės vis dar atitinka paskirtį, tačiau kai kuriuos jų aspektus būtų galima supaprastinti.

Prieigos reguliavimas grindžiamas konkurencijos teisės principais ir skaidriais konsultacijų su Komisija, kaip Sutarčių sergėtoja, mechanizmais, užtikrinant, kad siūlomi reglamentai nesukurtų kliūčių bendrajai rinkai ir būtų suderinami su ES teise. Tokia sistema skatinamas reguliavimo nuspėjamumas, nes užtikrinamas nuoseklus reguliavimo metodas.

Dabartinė sistema iš esmės yra gerai pritaikyta didelės įtakos rinkoje atvejams spręsti, įskaitant vietos monopolijas. Tai aktualu visiškoje šviesolaidinėje aplinkoje, kurioje nebėra varinių laidų tinklų. Atvejų, susijusių su oligopolinėmis rinkomis, apie kuriuos pranešta pagal EERK 32 straipsnį, skaičius buvo labai ribotas. Galimos oligopolinių rinkų problemos buvo sprendžiamos taikant spektro leidimų išdavimo tvarką arba konkurencijos teisę.

Taip pat yra galimybių supaprastinti kai kurias pagrindines EERK nuostatas, kurių netaikė reguliavimo institucijos (76 straipsnis dėl bendro investavimo, 77 straipsnis dėl funkcinio atskyrimo nustatymo) arba kurias taikė kai kurios reguliavimo institucijos, tačiau kurios turėtų būti dar labiau supaprastintos, kad jas būtų galima taikyti plačiau (61 straipsnio 3 dalis dėl simetriško reguliavimo, 79 straipsnis dėl reguliavimo įsipareigojimų, 80 straipsnis dėl tik didmeninių tinklų).

Kalbant apie **varinių laidų tinklų išjungimą**, EERK 81 straipsnio praktinė reikšmė buvo ribota, visų pirma dėl to, kad rinkoje įsitvirtinę operatoriai nepaskelbė planų, ir jis reikšmingai nepadėjo paspartinti perėjimo nuo varinių laidų tinklų prie šviesolaidinių tinklų. Vietoje to pagrindinis jo tikslas buvo sukurti NRI taikomą sistemą, pagal kurią būtų skaidriai ir konkurencingai valdomas išjungimo procesas, užtikrinant, kad perėjimas nepakenktų konkurencijai ar galutinių naudotojų teisėms ir kad būtų prieinami panašios kokybės alternatyvūs prieigos produktai.

Kalbant apie **belaidį junglumą**, nors ES spektro politikos programa padėjo pagrindą koordinuotam 5G diegimui, nes buvo anksti suderintos nuostatos ir nustatyti privalomi spektro skyrimo terminai, ir užtikrino konkurencingas kainas galutiniams naudotojams (nors ir skirtingu lygiu ir su tam tikromis išimtimis), ES atsilieka aukštos kokybės 5G diegimo srityje, palyginti su pirmaujančiomis pasaulio ekonomikomis. Tokia padėtis daro neigiamą poveikį ne tik vartotojams, bet ir ES pramonės konkurencingumui ir inovacijoms. Tam yra daug priežasčių. Spektro skyrimo sąlygos tebėra pernelyg fragmentiškos ir neužtikrino nuoseklių investavimo rezultatų. Dėl netinkamai parengtų aukcionų, nepakankamai ilgos licencijų galiojimo trukmės, lankstumo ir paskatų dalytis spektru bei veiksmingiau jį naudoti trūkumo išaugo spektro kaina, kuri, kartu su ribotomis judriojo ryšio paslaugų pajamomis ir paklausos stoka, neigiamai paveikė diegimą.

EERK procedūrinės priemonės, kuriomis siekiama padėti sukurti bendrąją spektro rinką, visų pirma savanoriškas spektro skyrimo procedūrų tarpusavio vertinimas arba savanoriška bendra leidimų išdavimo procedūra, pagal kurią kelios valstybės narės gali bendradarbiauti, kad suteiktų spektro naudojimo teises taikydamos bendras sąlygas ir procedūras, retai naudojamos arba yra neveiksmingos skatinant reguliavimo nuspėjamumą ir investicijas. Kalbant apie tarpvalstybinius žalinguosius trukdžius valstybėse narėse, RSPG *bona officia* įtraukimas suteikė didelės pridėtinės vertės, tačiau nebuvo visiškai veiksmingas sprendžiant tarpvalstybinio koordinavimo su trečiosiomis valstybėmis arba nesuderintose juostose klausimus.

Apskritai reglamentavimo nuspėjamumo trūkumas ir neefektyvus spektro naudojimas turėjo įtakos 5G investicinių projektų finansiniam patrauklumui.

Poveikis dėl nesukurtos bendrosios rinkos yra dar akivaizdesnis neabejotinai tarpvalstybinio pobūdžio **palydovinėms paslaugoms**. Nėra minimaliųjų bendrų leidimų išdavimo sąlygų ar palydovinio spektro reikalavimų arba bendrų atrankos procedūrų (išskyrus 2 GHz palydovinės judriosios radijo ryšio tarnybos juostą), taip pat labai skiriasi licencijų išdavimo terminai, taikomi skirtingi nacionalinio koordinavimo su esamomis paslaugomis metodai, skirtingi mokesčiai ir skirtingos su licencijomis susijusios sąlygos. Šis susiskaidymas nepadeda pasinaudoti bendrosios rinkos pranašumais siekiant užtikrinti vienodas sąlygas kosmose, nėra palankus palydovinių paslaugų teikimo plėtrai visoje ES ir sudaro sąlygas ieškoti palankesnio

teisinio reglamentavimo. Šios kliūtys daro poveikį ES pasirengimui užtikrinti tiesioginį ryšį tarp įrenginių tokiomis aplinkybėmis, kai ES rizikuoja būti strategiškai priklausoma nuo užsienio subjektų paslaugų, kurios yra labai svarbios jos saugumui ir gynybai.

Vertinimo išvadose dėl **bendrojo leidimo nuostatų** nustatytas poreikis toliau derinti, atnaujinti ir supaprastinti bendrojo leidimo tvarką ir sudaryti sąlygas ES diegti labiau virtualizuotus, centralizuotai valdomus tinklus, programine įranga ir debesija grindžiamus elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas.

Nuostatos dėl galutinių naudotojų teisių iš esmės vis dar atitinka paskirtį ir turi būti toliau skiriamas dėmesys jų vykdymo užtikrinimui ir įgyvendinimui. Vis dėlto, vartotojams ir paslaugų teikėjams galėtų būti naudingas tam tikras atnaujinimas ir supaprastinimas, pavyzdžiui, sutartinės informacijos racionalizavimas (EERK 102 straipsnis) ir kai kurių aspektų, kaip antai paslaugų kokybės parametrų, suderinimas ES lygmeniu (EERK 104 straipsnis). Kai kurios E. privatumo direktyvos nuostatos dėl skambinančios linijos nustatymo techninės priemonės ir susijusių teisių į privatumą atnaujinamos atsižvelgiant į elektroninių ryšių tinklų raidą ir perėjimą prie IP grindžiamų tinklų, įskaitant šaltinio identifikavimą. Taip pat yra naujinimų, susijusių su automatiniu skambučių persiuntimu bei automatizuotomis skambinimo sistemomis ir nedetaliomis sąskaitomis. Kitos pasenusios nuostatos dėl viešų sąrašų išbraukiamos.

Kalbant apie valdymą, BEREC ir BEREC biuro vertinimas ir jų indėlis į suderintą EERK įgyvendinimą apskritai buvo teigiamas, visų pirma kiek tai susiję su BEREC gairių ir ataskaitų kokybe, ir padėjo NRI susitarti dėl bendro požiūrio. Tačiau BEREC gairės ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais vis dar nepadėjo sukurti bendrosios rinkos. Kadangi rinkos, technologijos ir platesnė skaitmeninė ekosistema sparčiai vystosi, BEREC įgaliojimai taip pat turėtų būti plėtojami, kad apimtų naujas užduotis tokiose srityse kaip atsparumas, spektras ir palydovai. BEREC biuro pajėgumai taip pat turėtų būti padidinti, kad jis galėtų padėti BEREC, be kita ko, iš esmės, užtikrinti geresnį suderinimą su ES politikos sritimis.

RSPG indėlis į spektro politiką taip pat vertinamas teigiamai. Jo rezultatai, susiję su spektru būsimam belaidžiam junglumui, įskaitant 6G ryšį, dalijimusi spektru, būsimu itin aukšto dažnio juostos naudojimu, pasaulinėmis radijo ryšio konferencijomis ir jų rezultatais, palydoviniu junglumu ir klimato kaita, suteikė vertingos informacijos tolesniems Komisijos svarstymams. Tačiau, kadangi RSPG rezultatus apskritai priima bendru sutarimu, bent jau kai kuriais opiais klausimais, ji turi rasti pusiausvyrą tarp skirtingų nacionalinių ir ES interesų, kartais ES nenaudai. RSPG nuomonės retkarčiais būna pernelyg techninio pobūdžio ir visai ne tokios politinės / strateginės, kaip turėtų būti, atsižvelgiant į jos, kaip Komisijos aukšto lygio patariamosios grupės, vaidmenį. Jos poveikį taip pat gerokai sumažino keli apribojimai, pavyzdžiui, savanoriškas tarpusavio vertinimo pobūdis arba teisiniai apribojimai, susiję su jos *bona officia* mechanizmo naudojimu siekiant spręsti trečiųjų valstybių trukdžius. Nebuvo pasinaudota RSPG ir BEREC darbo techninėse, ekonominėse ir bendrose politikos srityse sinergija.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2023 m. Komisija pradėjo plataus masto tiriamąją konsultaciją dėl elektroninių ryšių sektoriaus ir jo infrastruktūros ateities. 2024 m. vasario mėn. Komisija pradėjo konsultaciją dėl Baltosios knygos „Kaip patenkinti Europos skaitmeninės infrastruktūros poreikius?“. Baltoji knyga buvo paskelbta Komisijos interneto svetainėje „Išsakykite savo nuomonę“, kurioje per 18 savaičių buvo galima pateikti atsiliepimų, ir sulaukta 357 atsakymų. 2025 m. birželio mėn. taip pat paskelbtas kvietimas teikti informaciją apie pasiūlymo dėl STA tikslus ir politikos galimybes. Į šį kvietimą teikti informaciją gauta daug atsiliepimų.

Be kvietimo teikti informaciją, vykdant tris Komisijos užsakytus tyrimus surengti du konsultacijų etapai, skirti 134 atrinktiems suinteresuotiesiems subjektams. Tiksliniai sektoriaus suinteresuotieji subjektai atstovavo įvairiems elektroninių ryšių tinklų ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjams ir kitiems paslaugų teikėjams. Daugelis jų buvo fiksuotojo ryšio tinklų operatoriai, tačiau tarp jų taip pat buvo nemažai turinio ir taikomųjų programų teikėjų ir transliuotojų.

Baltojoje knygoje analizuojami uždaviniai, kuriuos šiuo metu turi spręsti Europa, diegdama būsimus junglumo tinklus. Joje pateikti galimi būsimų viešosios politikos veiksmų scenarijai, įskaitant galimą būsimą STA, suskirstyti į tris kryptis. Suinteresuotieji subjektai sutarė, kad moderni, saugi ir atspari skaitmeninė infrastruktūra yra svarbi ES konkurencingumui.

Rinkoje įsitvirtinusios telekomunikacijų bendrovės teigiamai įvertino vienodų reguliavimo sąlygų idėją, tačiau iškėlė klausimų dėl reguliavimo sprendimo. Debesijos paslaugų teikėjams susirūpinimą kėlė tai, kad jų paslaugos patenka į telekomunikacijų reguliavimo taikymo sritį. Dauguma suinteresuotųjų subjektų iš esmės pritarė tam, kad būtų sumažintos ataskaitų teikimo prievolės ir panaikinta nereikalinga reglamentavimo našta. Atsiliepimai apie Baltąją knygą buvo labai svarbūs darant išvadą, kad norint baigti kurti bendrąją skaitmeninę rinką Europoje reikia naujos reglamentavimo sistemos.

Atsakydami į kvietimą teikti informaciją dauguma suinteresuotųjų subjektų iš esmės pritarė tam, kad būtų sumažintos ataskaitų teikimo prievolės ir pašalinta nereikalinga reglamentavimo našta.

Valstybės narės ir NRI nematė prasmės elektroninių ryšių paslaugoms taikyti visapusišką kilmės šalies tvarką, nes liktų galioti daug nacionalinių taisyklių. Kalbant apie galutinių naudotojų apsaugą, valstybės narės, NRI ir vartotojų organizacijos pabrėžė, kad turi būti išlaikyta patikima vartotojų apsauga. Dauguma telekomunikacijų operatorių ir paslaugų teikėjų ragino supaprastinti ir panaikinti konkretiems sektoriams taikomas taisykles.

Tradiciniai telekomunikacijų operatoriai paragino perkalibruoti reglamentavimo sistemą, dėl kurios šiuo metu jie atsiduria nepalankioje padėtyje, palyginti su turinio ir taikomųjų programų teikėjais. Interneto bendruomenė ir vartotojų grupės prieštaravo atvirojo interneto taisyklių pakeitimams, dėl kurių, jų nuomone, kiltų pavojus, kad bus sukurtas dviejų greičių internetas.

Prieigos politikoje galima pastebėti tradicinį skirtumą tarp rinkoje įsitvirtinusių operatorių ir prieigos prašančių subjektų: pirmieji ragina panaikinti reguliavimą, o antrieji – nekeisti dabartinės prieigos tvarkos. Kai kurie mažesni elektroninių ryšių tinklų teikėjai (alternatyviųjų tinklų teikėjai) pasisakė už tai, kad būtų nustatyta konkreti įgyvendinimo ES mastu data, siekiant skatinti šviesolaidinio ryšio diegimą ir naudą aplinkai. Buvo išreikštas susirūpinimas dėl galimos skaitmeninės atskirties ir rinkos iškraipymų, jei išjungimas būtų per ankstyvas.

Kalbant apie spektrą, valstybės narės ir BEREC mano, kad dabartinis spektro valdymo modelis yra tinkamas ir paprastai nėra linkusios ką nors keisti. Jos taip pat prieštarauja spektro leidimų centralizavimui. Nors jos pritaria suderintam radijo spektro naudojimui, kuris duoda ekonominės naudos, jos pabrėžia, kad svarbu išlaikyti lankstumą, siekiant atsižvelgti į nacionalinių rinkų skirtumus. Bendras Europos požiūris dėl patekimo į palydovinio ryšio rinką laikomas labai svarbiu siekiant išnaudoti visą palydovinio junglumo potencialą visoje ES.

Elektroninių ryšių bendruomenė remia investicijoms palankesnę spektro politiką, kuria didinamas tikrumas ir lankstumas. Ji pirmenybę teikia ilgesnei arba neribotai licencijų galiojimo trukmei, savaiminiam galiojimo pratęsimui, mažesnėms spektro sąnaudoms ir lanksčioms naudojimo taisyklėms. Šis sektorius taip pat remia rinkos susiskaidymo mažinimą,

tarpusavio vertinimo stiprinimą ir bendrų leidimų išdavimo procedūrų nustatymą, taip pat aiškias ES spektro prieinamumo veiksmų gaires. Jo atstovai pabrėžia, kad reikėtų vengti rinkos formavimo priemonių, kurios kenkia investicijoms ir tinklų diferenciacijai. Elektroninių ryšių bendruomenė taip pat remia ES inicijuotą bendradarbiavimą besiformuojančių technologijų, pavyzdžiui, palydovinio ryšio tarp įrenginių (D2D) paslaugų, srityje.

Alternatyviųjų telekomunikacijų suinteresuotieji subjektai pritaria geresniam spektro skyrimo koordinavimui ir suderinimui visose valstybėse narėse. Taip pat manoma, kad būtų naudinga parengti ES spektro prieinamumo veiksmų gaires. Jie pritaria aiškioms ir iš anksto apibrėžtoms licencijų atnaujinimo sąlygoms, taip pat politikai, kuria skatinama prekyba dažnių spektru ir principu „naudokis ir dalykis arba prarask“ įpareigojimai, siekiant užtikrinti veiksmingesnį spektro naudojimą. Tačiau jie reiškia rimtų abejonių dėl teisinių spektro skyrimo terminų nustatymo.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlyme atsižvelgiama į šiuos pagrindinius įvestinius duomenis:

atsiliepimus, gautus per 2023 m vasario mėn. Komisijos pradėtą **tiriamąją konsultaciją** dėl elektroninių ryšių sektoriaus ir jo infrastruktūros ateities;

suinteresuotųjų subjektų grįžtamąjį ryšį, gautą per 2024 m. vasario mėn. pradėtą konsultaciją dėl **Baltosios knygos „Kaip patenkinti Europos skaitmeninės infrastruktūros poreikius?“**;

suinteresuotųjų subjektų atsakymus į 2025 m. paskelbtą **kvietimą teikti informaciją apie STA**.

Šiam pasiūlymui pagrįsti buvo atlikti trys peržiūros tyrimai:

2024–2025 m. tyrimas „Bendrosios skaitmeninės rinkos sukūrimas. Tarpvalstybinius tinklus įgalinantis reguliavimas“, PS Nr. FW-00141705;

2024–2026 m. tyrimas „Prieigos reguliavimo pagal Europos elektroninių ryšių kodeksą peržiūra ir būsimos prieigos politikos visiškoje šviesolaidinėje aplinkoje analizė“, PS Nr. FW-00141705;

2024–2028 m. tyrimas „Finansinės sąlygos, paklausa ir investicijų poreikiai ir jų poveikis reglamentavimui ir politikai, įskaitant universaliąją paslaugą“, PS Nr. FW-00141705.

Be to, 2025 m. kovo–rugsėjo mėn. Komisija surengė strateginius **praktinius seminarus su BEREC ir RSPG**, kad sužinotų visų valstybių narių kompetentingų institucijų aukšto lygio atstovų nuomones. Be to, 2025 m. liepos mėn. buvo surengtas **praktinis seminaras su Europos vartotojų organizacijų asociacija ir atitinkamomis nacionalinėmis vartotojų organizacijomis**, siekiant aptarti elektroninių ryšių vartotojams ir galutiniams naudotojams susirūpinimą keliančius klausimus ir problemas. Taip pat surengta daug susitikimų su pramonės suinteresuotaisiais subjektais, veikiančiais visoje skaitmeninėje vertės grandinėje, ir jų verslo asociacijomis.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinime nustatytos toliau išvardytos politikos galimybės, kurių galima imtis siekiant kuo geriau išspręsti problemas.

Varinių laidų tinklų išjungimas ir prieigos reguliavimas

Tinkamiausia politikos galimybė, kuria siekiama paspartinti šviesolaidinio ryšio linijos iki galutinio naudotojo (toliau – FTTH) diegimą ir naudojimą, bus grindžiama nacionaliniais planais, apie kuriuos turės būti pranešta Komisijai. Planuose bus paaiškinta, i) kuriose vietovėse ir kada bus išjungti varinių laidų tinklai, ir ii) priemonės, kuriomis remiamas perėjimas prie šviesolaidinių tinklų. Varinių laidų tinklų išjungimas tampa vykdytinas iki 2035 m. gruodžio 31 d., kai tenkinamos abi šios sąlygos: i) užtikrinama bent 95 % šviesolaidinio ryšio aprėptis ir ii) užtikrinamas įperkamų mažmeninių junglumo paslaugų prieinamumas. Po nurodytos datos šios sąlygos nebebus svarbios, ir valstybės narės turės įpareigoti išjungti varinių laidų tinklus visose likusiose varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose, išskyrus tam tikras išimtis. Kalbant apie prieigos reguliavimą, ši politikos galimybė grindžiama esama reglamentavimo sistema, įskaitant simetriškas ir nesimetriškas (DĮR pagrįstas) priemones. Daugiausia dėmesio bus skiriama regioninėms ir vietos rinkoms.

Kalbant apie ekonominį poveikį ir poveikį aplinkai, jis turėtų būti teigiamas, atsižvelgiant i) bendrą BVP padidėjimą 157–327 mlrd. EUR, palyginti su atskaitos scenarijumi; ii) bendrą išmetamo CO_2 kiekio sumažėjimą, palyginti su atskaitos scenarijumi (0,7 mln. t), ir iii) vidutinę atsisiuntimo spartą (314 Mbps – 2030 m. ir 743 Mbps – 2035 m.). Politikos galimybių socialinio poveikio kiekybiškai įvertinti neįmanoma. Tačiau labai tikėtina, kad ši politikos galimybė turės didžiausią teigiamą socialinį poveikį, nes jos rezultatai FTTH aprėpties ir FTTH naudojimo lygio požiūriu yra geri. Kalbant apie poveikį pagrindinėms teisėms, ši politikos galimybė vertinama kaip vidutinio poveikio priemonė.

Spektras

Tinkamiausia politikos galimybė iš esmės susijusi su standartiškai neribota licencijos galiojimo trukme, su galimybe įtraukti peržiūros sąlygas ir panaikinti naudojimo teises, beveik automatiniu jos atnaujinimu ir investicijoms palankių aukciono modelių taikymu. Ja sudaroma galimybė suderinti spektro leidimų išdavimo sąlygas ir nustatoma privaloma spektro bendrosios rinkos procedūra ES lygmeniu. Ja užtikrinamas didesnis spektro prieinamumo laikotarpio skaidrumas ir nuspėjamumas, parengus strategiją ir veiksmų gaires. Ši politikos galimybė yra veiksmingiausia, atsižvelgiant į tai, kad bendra nauda gerokai viršija jos sąnaudas. Ją pasirinkus būtų užtikrintas savalaikis aukštos kokybės 5G ir būsimų 6G tinklų diegimas. Ji turėtų teigiamą poveikį BVP, persiduodantį poveikį vertikaliesiems sektoriams ir derėtų su varinių laidų tinklo išjungimo procesu, jį papildydama.

Bendrasis leidimas ir leidimas teikti palydovines paslaugas

Tinkamiausia politikos galimybė apima bendro paso tvarką, taikomą ne palydoviniams tinklams bei paslaugoms, ir palydovinio spektro ES leidimą, įskaitant licencijų savininkų atranką, jei spektro trūksta, ir leidimų sąlygų vykdymo užtikrinimą. Pasirinkus šią politikos galimybę sumažėtų administracinės ir reikalavimų laikymosi išlaidos, taip pat ataskaitų teikimo išlaidos. Kartu su suderintomis leidimų išdavimo sąlygomis ir kitomis taikytinomis taisyklėmis (įskaitant su galutiniais naudotojais susijusias taisykles), taip pat neprivalomomis priemonėmis, kuriomis siekiama palengvinti bendradarbiavimą ekosistemose, tinkamiausia politikos galimybė sudarytų sąlygas paslaugų teikėjams paprasčiau virtualizuoti tinklo operacijas ir teikti nuoseklesnes tarpvalstybines paslaugas. Todėl pasirinkus tinkamiausią politikos galimybę būtų galima vienodomis sąlygomis bendradarbiauti su išplėstinės junglumo ekosistemos dalyviais. ES palydovų leidimai suteiktų operatoriams garantuotą prieigą prie spektro visose valstybėse narėse, taikant tas pačias leidimų išdavimo sąlygas, suteikiant jiems priemones plėsti veiklą ir teikti paslaugas visoje ES, kartu atsižvelgiant į suverenumo aspektus.

Valdymas

Tinkamiausia politikos galimybė grindžiama esama BEREC ir BEREC biuro struktūra, o RSPG iš Komisijos ekspertų grupės pertvarkoma į instituciją, kuriai sekretoriato paslaugas teiktų BEREC biuras. Šiam biurui, kurio pavadinimas bus pakeistas į Skaitmeninių tinklų biurą, bus pavesta nauja koordinavimo užduotis, kuri padidins spektro valdymo veiksmingumą. Teikdamas administracines ir paramos paslaugas tiek BEREC, tiek RSPI, Skaitmeninių tinklų biuras sustiprins esamą šių dviejų įstaigų ryšį, sudarydamas sąlygas geresniam koordinavimui ir nuoseklesniems rezultatams.

Administracinės išlaidos

Įmonių administracinės išlaidos siejamos su pareigomis ir privalumais, kylančiais dėl varinių laidų tinklų išjungimo ir prieigos, taip pat su supaprastinimo sritimis. Dėl papildomų administracinių įpareigojimų, susijusių su sąlyginiu varinių laidų tinklų išjungimu, tiesioginės pasikartojančios administracinės išlaidos padidės 7 proc. (etato ekvivalentais per metus), o vienkartinės išlaidos sieks 73 mln. EUR, palyginti su dabartine padėtimi. Bus tam tikrų vienkartinių išlaidų, susijusių su leidimų išdavimo sąlygų suderinimu ir ES palydovų leidimų išdavimu, kad būtų galima prisitaikyti prie bendrųjų sąlygų. Tačiau apskritai periodinės leidimų išdavimo ir įgyvendinimo išlaidos sumažės.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Kalbant apie prieigos reguliavimą, pasirinkus tinkamiausią politikos galimybę būtų panaikintos kelios nuostatos, susijusios su DĮR reguliavimu, pavyzdžiui, nuostatos dėl bendro investavimo (EERK 76 straipsnis) ir funkcinio atskyrimo (EERK 77 ir 78 straipsniai). Be to, leidus NRI savo iniciatyva (o ne pagal prašymą, kaip yra šiuo metu) nustatyti prieigos įpareigojimą iki instaliacijos pastato viduje ir už pirmo koncentracijos taško, būtų supaprastintas prieigos reguliavimo įgyvendinimo būdas. Taip būtų supaprastintos galiojančios taisyklės ir pašalinti pastebėti trūkumai bei nereikalingi sunkumai, kartu išvengiant galimo nenuoseklumo, susijusio su tomis nuostatomis, dėl kurių jų taikymas buvo ribotas. Be to, tikėtina, kad jų pašalinimo poveikis šviesolaidinio ryšio aprėpčiai, naudojimui ir konkurencijai bus nedidelis. Tai ypač pasakytina apie EERK 76 straipsnį, kurį pakeitė išsamesnė NRI atliekama komercinių susitarimų, įskaitant bendras investicijas, poveikio analizė, taikant rinkos analizės procedūrą. Suinteresuotieji subjektai taip pat pripažino, kad šioms nuostatoms būtų naudinga REFIT peržiūra.

Be to, siūloma politikos galimybe bus supaprastinta, sustiprinta ir padidinta priežiūra, todėl taisomosios priemonės bus taikomos nuosekliau, o tai bus naudinga ir ES bendrajai rinkai. Pagrindinių didmeninių produktų specifikacijų suderinimas ir dėmesys įmonių paslaugų kokybės garantijoms turėtų supaprastinti prieigos produktų naudojimą ir taip pat prisidėti prie keliose veiklos vietose veikiančių bei tarptautinių įmonių paslaugų konkurencijos plėtojimo.

Kalbant apie spektrą, atitinkamų RSPP ir EERK nuostatų konsolidavimas yra labai naudingas programai REFIT, nes taip bus užtikrintas nuoseklumas, panaikinus besidubliuojančias ir pasenusias nuostatas, trukdančias ES konkurencingumui diegiant novatoriškas paslaugas.

ES leidimas teikti palydovinius tinklus bei paslaugas ir naudoti palydovinį spektrą gali labai padidinti veiksmingumą, nes taip sumažėtų palydovinio ryšio operatorių ir nacionalinių valdžios institucijų išlaidos, susijusios su palydovų leidimų išdavimu. Palydovinio ryšio operatoriui, pageidaujančiam teikti paslaugas visoje ES, nebereikėtų laikytis 27 leidimų išdavimo procedūrų, patenkinti 27 leidimų išdavimo sąlygų variantų, kurie apima įvairias ir

brangiai kainuojančias ataskaitų teikimo pareigas ir neveiksmingas vykdymo užtikrinimo priemones, ir gauti spektro naudojimo teisių visose valstybėse narėse.

Vietoje to Komisija, padedama Skaitmeninių tinklų biuro, priimtų prašymus ir išduotų leidimus teikti palydovines paslaugas, taip pat leidimus naudoti spektrą, įskaitant individualias spektro naudojimo teises, arba tose valstybėse narėse, kuriose paslaugų teikėjas nori teikti paslaugas, arba visoje ES. Leidimų išdavimo sąlygos, įskaitant ataskaitų teikimo elementus, būtų bendros visoje ES ir parengtos padedant Skaitmeninių tinklų biurui ir RSPI. Komisija taip pat užtikrintų atranką ES lygmeniu, jei spektro trūktų. Be to, būtų nustatyta privaloma ES lygmens atitikties ir vykdymo užtikrinimo sistema, kuria būtų užtikrinama, kad palydovų grupių patekimas į ES rinką atitiktų bendrąsias sąlygas pagal tarptautinę teisę.

Vykdymo užtikrinimu ES lygmeniu (įskaitant leidimo panaikinimą visoje ES bendrojoje rinkoje) būtų siekiama veiksmingai spręsti trukdžių problemas, kartu skatinant laikytis leidimo reikalavimų.

Antžeminių tinklų ir paslaugų leidimai yra dar viena svarbi sritis, kurioje bus pasiektas didesnis efektyvumo potencialas. Pagrindinė priežastis, dėl kurios ES elektroninių ryšių sektoriuje kyla problemų, susijusių su bendrojo leidimo tvarka, yra EERK reguliavimo lankstumas. Jis lėmė susiskaidymą ir nenuoseklų bendrojo leidimo sąlygų taikymą. EERK buvo nustatytos suderintos bendrojo leidimo sąlygos, tačiau jos buvo išdėstytos kaip didžiausias sąrašas ir sąlygų taikymas buvo paliktas valstybių narių nuožiūrai. Todėl jos nesilaikė bendro požiūrio į bendrojo leidimo tvarką, kiek jis susijęs su tinklų ir paslaugų teikėjų rūšimis, ir priėmė skirtingus antrinės teisės aktus ir (arba) administracinius (reglamentavimo) sprendimus, kuriais išsamiau nustatomos sąlygos. Esant tokiai padėčiai, didžiausias 39 sąlygų sąrašas 26 valstybėse narėse (išskyrus Daniją, kurioje nėra bendrojo leidimo sistemos) nacionaliniu lygmeniu gali virsti 1 014 sąlygomis ir, pavyzdžiui, gali būti reikalaujama, kad tarpvalstybiniu mastu veikiantis operatorius (įsiteigęs arba turintis reguliavimo pėdsaką 27 valstybėse narėse) jų visų laikytųsi.

Pasiūlymu sumažinamas šis susiskaidymas ir apribojamos ataskaitų teikimo ir atitikties užtikrinimo pareigos, paslaugų teikėjams taikant tik supaprastintas dar labiau suderintas sąlygos ir pareigas, nustatytas reglamente, kuriose, be kita ko, yra suderintos su kitais ES teisės aktais ir politikos iniciatyvomis, pavyzdžiui, ES ekonominio saugumo strategija, siekiant stiprinti patikimą ir saugų tinklų bei paslaugų teikimą. Be to, šiuo pasiūlymu (bendro paso forma) išlaikoma supaprastinta pranešimais grindžiama sistema, taikoma įmonėms, pageidaujančioms teikti tinklus ir paslaugas bendrojoje rinkoje, bet paslaugų teikėjams suteikiama galimybė veikti vienoje, keliose ar visose valstybėse narėse, gavus vienos nacionalinės reguliavimo institucijos patvirtinimą. Šiuo tikslu jame nustatomos bendrojo leidimo sąlygos, bendro paso procedūra ir nacionalinių reguliavimo institucijų veiklos koordinavimo, savitarpio pagalbos ir nuoseklaus vykdymo užtikrinimo mechanizmai, kuriuos remia BEREC ir Skaitmeninių tinklų biuras.

Kalbant apie poveikį MVĮ, tikimasi, kad dėl supaprastintų procedūrų, įskaitant bendrą pranešimo šabloną ir bendrą pranešimo mechanizmą, sumažės paslaugų teikėjų, visų pirma MVĮ, administracinės ir reikalavimų laikymosi išlaidos. Šios sutaupytos lėšos leis MVĮ nukreipti išteklius inovacijoms ir augimui, o ne reguliavimo procesams. Didesnis teisinis tikrumas ir reglamentavimo nuspėjamumas dar labiau didina MVĮ konkurencingumą ir sudaro joms palankesnes sąlygas įeiti į rinką. MVĮ taip pat netiesiogiai naudinga bendra lankstesnė prieigos tvarka, įskaitant supaprastintą prieigą prie spektro ir dalijimąsi spektru, nes taip sumažinamos įėjimo į rinką kliūtys ir remiamas novatoriškų paslaugų kūrimas ir plėtra. Tai

ypač svarbu gamybos, sveikatos, žemės ūkio ir transporto sektoriams. Nenumatoma jokio neproporcingo neigiamo poveikio MVĮ. Priešingai, tikimasi, kad priemonės duos grynosios naudos, įskaitant sutaupytas lėšas ir geresnes inovacijų galimybes.

- **Pagrindinės teisės**

Išnagrinėtas pasiūlymo poveikis pagrindinėms teisėms, pavyzdžiui, saviraiškos ir informacijos laisvei, nediskriminavimui, vartotojų apsaugai, įskaitant vartotojų su negalia apsaugą, asmens duomenų apsaugai ir teisei į privatų gyvenimą. Visų pirma reglamentu bus nustatytas aukštesnis galutinių naudotojų teisių suderinimo lygis, kartu išlaikant aukštą vartotojų apsaugos lygį.

Pasiūlyme visapusiškai atsižvelgiama į pagrindines teises ir principus, pripažintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Pasiūlytomis priemonėmis siekiama visų pirma sukurti geresnes galimybes prisijungti prie tinklo ir parengti atnaujintą vartotojų apsaugos taisyklių rinkinį. Taip savo ruožtu bus užtikrinama nediskriminacinė prieiga prie viso turinio ir paslaugų, įskaitant viešąsias paslaugas, ir padedama propaguoti saviraiškos laisvę ir laisvę užsiimti verslu, o valstybėms narėms bus sudaromos sąlygos laikytis Chartijos reikalavimų.

Numačius privalomą, bet sąlyginį varinių laidų tinklų išjungimą ribojama laisvė užsiimti verslu pagal ES pagrindinių teisių chartijos 16 straipsnį. Vis dėlto toks ribojimas gali būti pateisinamas, jeigu juo siekiama bendrojo intereso tikslo ir jis atitinka būtinumo ir proporcingumo principus. Rinkos pokyčiai jau rodo, kad operatoriai laipsniškai nutraukia varinių laidų tinklų eksploatavimą komerciniais sumetimais, ir tai reiškia, kad struktūrinis išjungimas savaime neprieštarauja jų interesams. Atsižvelgiant į tikėtiną socialinę, ekonominę ir aplinkosauginę naudą, ši priemonė gali būti laikoma atitinkančia būtinumo reikalavimą. Be to, proporcingumo principo laikymasis užtikrinamas siūlomomis tvarumo sąlygomis, galimybe išlaikyti varinių laidų tinklus ilgesnį laikotarpį, kai sąlygos netenkinamos, ir galima varinių laidų tinklų išjungimo išimtimi, kai neįmanoma įdiegti šviesolaidinio ryšio arba kito tinkamo junglumo sprendimo.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymo poveikis biudžetui išsamiai aprašytas pridedamoje teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažymoje. Iš viso su šia iniciatyva susijusiam darbui reikia 47 etato ekvivalentų, t. y. 32 pareigybių pagal etatų planą ir 15 išorės darbuotojų (sutartininkų ir deleguotųjų nacionalinių ekspertų), kad būtų užtikrintas visapusiškas ir veiksmingas iniciatyvos įgyvendinimas. Šie poreikiai bus tenkinami panaudojant generalinio direktorato darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate ar kitose Komisijos tarnybose. Be šių esamų išteklių, iniciatyvai įgyvendinti reikia 5 papildomų darbuotojų išskirtinėmis aplinkybėmis etato ekvivalentų, kurių prašoma papildomai prie dabartinio darbuotojų skaičiaus, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir veiksmingas iniciatyvos įgyvendinimas. Pagal dabartinę BEREC biuro biudžeto išlaidų eilutę ir toliau bus finansuojama nepakeista Skaitmeninių tinklų biuro dalis, o papildomos išlaidos, atsirandančios dėl pasiūlyme aprašytų naujų užduočių, pavestų Skaitmeninių tinklų biurui, bus finansuojamos iš palydovinio spektro leidimų mokesčių ir, jei yra, ES numeracijos leidimų mokesčių, taip pat savanoriškų ir nepiniginių valstybių narių įnašų.

Į pasiūlymą taip pat įtrauktos užduotys, kurioms atlikti reikia papildomų BEREC biuro (kuris bus pakeistas į Skaitmeninių tinklų biurą) darbuotojų, todėl darbuotojų skaičius iš viso padidės 25 etato ekvivalentais, kurie visi bus finansuojami iš mokesčių.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Komisija turėtų stebėti šio reglamento taikymą ir vertinti jo veiksmingumą laikui bėgant. Praėjus penkeriems metams nuo jo įsigaliojimo, o po to – kas penkerius metus, Komisija peržiūri šio reglamento veikimą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Atliekant peržiūrą visų pirma turėtų būti įvertinamas 69 ir 83 straipsnių poveikis rinkai ir tai, ar *ex ante* ir kiti intervencijos įgaliojimai pagal šį reglamentą yra pakankami, kad nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų užtikrinti, kad elektroninių ryšių rinkose toliau klestėtų konkurencija galutinių naudotojų naudai.

Nacionalinės reguliavimo institucijos Komisijai turėtų pranešti įmonių, kurios šio reglamento tikslais pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje, pavadinimus ir joms pagal šį reglamentą nustatytus įpareigojimus. Apie visus pakeitimus, darančius poveikį įpareigojimams, nustatytiems įmonėms, ar paveiktoms įmonėms, nedelsiant pranešama Komisijai.

Ne vėliau kaip praėjus trejiems metams nuo šio reglamento taikymo pradžios Komisija turėtų peržiūrėti bendradarbiavimo ekosistemose veikimą, kuo labiau atsižvelgdama į BEREC ataskaitą dėl gairių taikymo poveikio veiksmingam bendradarbiavimui ekosistemose ir savanoriško taikinimo priemonės veikimui.

Be to, iki 2034 m. birželio 30 d. Komisija turėtų peržiūrėti įperkamų universaliųjų paslaugų apimtį ir universaliųjų paslaugų prieinamumą, atsižvelgdama į socialinius, ekonominius ir technologinius pokyčius, įskaitant perėjimą prie šviesolaidinio ryšio. Atliekant peržiūrą reikėtų atsižvelgti į daugumos vartotojų naudojamas technologijas. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti peržiūros rezultatų ataskaitą.

Per dvejus metus nuo šio reglamento taikymo pradžios Skaitmeninių tinklų biuras turėtų parengti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios rinkos ataskaitą. Joje turėtų būti pateikta rinkos pokyčių apžvalga ir išnagrinėtas pagal šį reglamentą nustatytų priemonių poveikis bendrosios rinkos veikimui, taip pat bendrovių susijungimų poveikis rinkai. Prieš paskelbiant ataskaitos projektą, jis turėtų būti pateiktas BEREC ir RSPI patvirtinti. Po to kasmet turėtų būti skelbiamos atnaujintos ataskaitos, kad būtų galima stebėti pažangą ir naujas tendencijas.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

I dalis. Taikymo sritis, tikslai ir apibrėžtys

Šio reglamento I dalyje nustatoma horizontalioji sistema, reglamentuojanti elektroninių ryšių sektoriaus organizavimą Europos Sąjungoje. Joje apibrėžiamas reglamento dalykas, taikymo sritis ir pagrindinės sąvokos, nustatant bendras teisinei sistemai taikomas apibrėžtis, kad būtų užtikrintas teisinis tikrumas ir nuoseklus taikymas visose valstybėse narėse. Joje taip pat nustatyti bendrieji tikslai ir reguliavimo principai, kuriais valstybės narės, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, BEREC, RSPI ir Skaitmeninių tinklų biuras, taip pat Komisija turėtų vadovautis dirbdami.

II dalis. Atsparumas

II dalyje nustatoma konkreti tinklų ir paslaugų atsparumo ir parengties sistema, pripažįstant, kad elektroninių ryšių tinklai bei paslaugos ir kita skaitmeninė infrastruktūra yra labai svarbūs visuomenės ir ekonomikos veikimui. Šiuo tikslu joje nustatomi įpareigojimai ir bendradarbiavimo mechanizmai, kuriais siekiama užtikrinti tinklų ir paslaugų prieinamumą ir pajėgumus įvykus didelėms krizėms. Jie apima skubios pagalbos ryšių ir viešųjų įspėjimų tęstinumą. Šioje dalyje taip pat numatyta, kad BEREC priims ataskaitą „Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planas“. Joje bus pateiktas vertinimas, bendros praktinės rekomendacijos ir krizių valdymo praktika. Ataskaitoje taip pat bus paaiškintas atitinkamas ES įstaigų ir nacionalinių kompetentingų institucijų vaidmuo stebėsenos, koordinavimo ir reagavimo srityse, savo ruožtu stiprinant nuoseklų ir veiksmingą ES masto požiūrį į atsparumą ir parengtį elektroninių ryšių sektoriuje.

III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas

III dalyje nustatoma elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų, kuriems taikoma bendrojo leidimo tvarka, bendro paso sistema. Ja patvirtinama laisvė teikti tokius tinklus ir paslaugas visoje ES, jei laikomasi šiame reglamente nustatytų bendrų papildomų sąlygų ir įpareigojimų. Taip pat išlaikoma supaprastinta pranešimais grindžiama sistema, pagal kurią paslaugų teikėjai gali vykdyti veiklą vienoje, keliose ar visose valstybėse narėse, gavę vienos nacionalinės reguliavimo institucijos vieną patvirtinimą. Pasiūlymas dera su kitomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama sugriežtinti IRT tiekimo grandinės saugumo reikalavimus. Šiuo tikslu jame nustatomos bendrojo leidimo sąlygos, bendro paso procedūra ir nacionalinių institucijų veiklos koordinavimo, savitarpio pagalbos ir nuoseklaus vykdymo užtikrinimo mechanizmai, kuriuos remia BEREC ir STB. BEREC gairėse, bendradarbiaujant su kitomis kompetentingomis institucijomis ir Komisija, bus nustatyti procedūriniai paslaugų teikėjų, nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų sąveikos aspektai, taip pat valstybėse narėse taikomų sąlygų ir taisyklių suderinimas.

IV dalis. Ištekliai, spektras ir numeracija

IV dalyje nustatoma išsami ir į ateitį orientuota pagrindinių elektroninių ryšių išteklių valdymo, paskirstymo ir naudojimo sistema. Ji apima radijo spektro ir numeracijos išteklius, pripažįstant jų, kaip strateginių viešųjų gėrybių, būtinų junglumui, inovacijoms, saugumui ir bendrosios rinkos veikimui užtikrinti, vaidmenį. Kalbant apie radijo spektrą, šioje dalyje nustatomi bendri koordinuoto strateginio planavimo ir valdymo ES lygmeniu principai ir tikslai, atitinkantys tarptautinius įsipareigojimus, ir stiprinami tarpvalstybinio koordinavimo ir žalingųjų trukdžių šalinimo mechanizmai. Joje nustatomas technologijų ir paslaugų neutralumas, skatinamas pasidalijamasis ir veiksmingas spektro naudojimas ir numatoma ES spektro strategija bei veiksmų gairės, kad būtų užtikrintas nuspėjamumas, savalaikis prieinamumas ir suderinimas su platesniais ES politikos tikslais.

Šiuo reglamentu taip pat suderinama leidimų išdavimo tvarka, spektro teisių skyrimo, trukmės, atnaujinimo, perdavimo ir dalijimosi jomis sąlygos, sustiprinamos investicijoms ir konkurencijai palankios skyrimo procedūros. Be to, juo nustatomos ES masto priemonės, pavyzdžiui, bendrosios spektro rinkos procedūra, bendros leidimų išdavimo sąlygos, vieno langelio procedūros ir ES leidimai, įskaitant konkrečią ES palydovinių tinklų ir paslaugų sistemą. Visų pirma juo nustatomi ES lygmens leidimai naudoti palydovinį spektrą, taip pat jų stebėsena ir vykdymo užtikrinimas. Be to, jame apibrėžiama tokių leidimų suteikimo procedūra ir nustatomi geresni ITU registravimo koordinavimo mechanizmai, taip pat užtikrinamas palydovinio ir antžeminio spektro paskirstymo sambūvis ES.

Be to, IV dalyje nustatyta visos Europos numeracijos išteklių sistema ir taisyklės, kuriomis reglamentuojami numeracijos ištekliai, užtikrinant veiksmingą jų valdymą, prieinamumą ir naudojimą už teritorijos ribų visoje ES, remiant ES mastu teikiamas paslaugas ir užtikrinant vartotojų apsaugą bei sąžiningą prieigą. Visomis šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti veiksmingą, koordinuotą ir perspektyvų ribotų išteklių naudojimą, kartu didinant teisinį tikrumą, mažinant susiskaidymą ir sudarant sąlygas novatoriškų tarpvalstybinių elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų plėtrai visoje Europos Sąjungoje.

V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija

V dalyje nustatytos taisyklės, kuriomis užtikrinamas tinkamas elektroninių ryšių rinkų veikimas ir konkurencijos veiksmingumas visoje Europos Sąjungoje.

Pirma, ja nustatoma speciali sistema, skirta tvarkingam perėjimui nuo senųjų varinių laidų tinklų prie FTTH tinklų. Sistema bus taikoma tais atvejais, kai varinių laidų tinklai bus toliau naudojami po nustatytos datos. Perėjimo prie šviesolaidinių tinklų procesas bus grindžiamas nacionaliniais planais, apie kuriuos turės būti pranešta Komisijai. Šiuose nacionaliniuose planuose bus paaiškinta, i) kuriose vietovėse ir kada bus išjungti varinių laidų tinklai, ir ii) priemonės, kuriomis remiamas perėjimas prie šviesolaidinių tinklų.

Pradiniame etape valstybės narės privalės įpareigoti išjungti varinių laidų tinklus vietovėse, kuriose tenkinamos abi šios sąlygos: i) užtikrinama bent 95 proc. šviesolaidinio ryšio aprėptis ir ii) užtikrinamas įperkamų mažmeninių junglumo paslaugų prieinamumas. Vėlesniu etapu šios sąlygos nebebus svarbios, ir valstybės narės turės įpareigoti išjungti varinių laidų tinklus visose likusiose varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose, išskyrus tas, kuriose šviesolaidinio ryšio diegimas nėra ekonomiškai perspektyvus ir nėra tinkamo junglumo sprendimo, kuriuo būtų galima pakeisti varinių laidų tinklais grindžiamas paslaugas. Siekiant išlaikyti tęstinumą ir apsaugoti vartotojus, apsaugos priemonės taikomos viso proceso metu.

V dalis taip pat apima prieigos prie žemės ir priėjimo teisių, sujungimo ir prieigos sistemą, taip pat simetriškų ir DĮR grindžiamų reguliavimo taisomųjų priemonių taikymą. Joje paaiškinamos įmonių teisės ir pareigos derantis dėl prieigos ir sujungimo, nacionalinėms reguliavimo institucijoms suteikiami įgaliojimai nustatyti proporcingas priemones, kad pagrįstais atvejais būtų užtikrintas tiesioginis junglumas ir sąveikumas.

Šioje dalyje išlaikomos pagrindinės simetriško ir DĮR grindžiamo prieigos reguliavimo esamos sistemos kryptys. Kalbant apie DĮR, taisyklėse pirmenybė teikiama investicijoms palankiam pasyviųjų tinklų (kanalų ir stulpų, kuriuose operatoriai diegia nuosavus šviesolaidinius tinklus) prieigos reguliavimui ir skatinama suderinti prieigos produktus. Kalbant apie simetrišką prieigą, taisyklėmis siekiama skatinti šviesolaidinio ryšio diegimą, išlaikant prieigą prie pastato instaliacijos, kai to prašoma. Be to, NRI gali taikyti simetriškas priemones vietinėms kliūtims šalinti, nustatydamos prieigos prie vietos šviesolaidinių tinklų reikalavimą. Taip pat simetriškomis taisyklėmis turėtų būti sudarytos sąlygos prijungti galutinius naudotojus, kurių objektai nėra prijungti, įpareigojant šviesolaidinio ryšio operatorius, diegiančius netoliese esantį tinklą, prijungti tuos naudotojus.

V dalimi sustiprinamos bendrosios rinkos procedūros, taikomos nacionalinių priemonių, darančių poveikį prekybai tarp valstybių narių, projektams, užtikrinant nuoseklų taikymą visoje ES, nustatant suderintus pranešimų, vertinimo ir intervencinių veiksmų mechanizmus.

VI dalis. Paslaugos

VI dalyje nustatyti su paslaugomis susiję įpareigojimai, kuriais siekiama užtikrinti, kad galutiniai naudotojai ES galėtų naudotis būtinu junglumu ir bendru apsaugos lygiu. Ja modernizuojami universaliųjų paslaugų įpareigojimai, pagal Europos socialinių teisių ramsčio 20 principą atnaujinant visų vartotojų, visų pirma mažas pajamas gaunančių vartotojų, teisę naudotis įperkama pakankamos interneto prieigos paslauga ir kalbinio ryšio paslaugomis fiksuotoje vietoje. Joje nustatytos bendros procedūros, taikomos valstybėms narėms apibrėžiant pakankamą junglumą, atsižvelgiant į minimalų dažnių juostos plotį, kuriuo naudojasi dauguma vartotojų. Šios bendros procedūros grindžiamos BEREC gairėmis ir jomis užtikrinamas dažnių juostos plotis, kurio reikia socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomeniniame gyvenime užtikrinti. Šioje dalyje taip pat pateikiamas struktūrinis požiūris į įperkamumą, įskaitant mažmeninių kainų raidos stebėseną, mažas pajamas gaunantiems arba specialiųjų socialinių poreikių turintiems vartotojams skirtas priemones ir konkrečią paramą, kuria siekiama užtikrinti lygiavertę prieigą galutiniams naudotojams su negalia, kartu leidžiant Komisijai priimti įgyvendinimo aktus dėl pakankamos interneto prieigos paslaugos, atsižvelgiant į nacionalines sąlygas bei kriterijus ir metodiką, kurie yra svarbūs vertinant įperkamumą. Siūlomas naujas lankstesnis požiūris į finansavimą, nenurodant konkretaus sektoriaus ar susijusio finansavimo mechanizmo.

VI dalimi dar labiau apsaugomos galutinių naudotojų teisės skaitmeninėje aplinkoje. Ja išsaugoma atvira interneto prieiga kodifikuojant galutinių naudotojų teises gauti prieigą prie turinio ir jį skleisti, taip pat naudotis pasirinktomis taikomosiomis programomis ir galiniais įrenginiais. Ši nuostata taikoma kartu su griežtais tinklo neutralumo įpareigojimais, kuriems galioja tik siaurai apibrėžtos ir proporcingos išimtys ir griežta nacionalinių reguliavimo institucijų priežiūra, ir kuriuos papildo BEREC ataskaitos ir gairės. Šioje dalyje konsoliduojamos ir atnaujinamos galutinių naudotojų apsaugos taisyklės, kurios išdėstomos trijuose skyriuose.

Skyrius „Vartotojų teisės“ apima vartotojus, įskaitant labai mažas įmones ir ne pelno organizacijas (kai kurios nuostatos taip pat taikomos mažosioms ir vidutinėms įmonėms), ir konkretiems sektoriams skirtas skaidrumo ir informacijos apie sutartis (įskaitant sutarties santraukos šabloną), sutarties galiojimo bei nutraukimo ir susietųjų pasiūlymų taisykles.

Skyrius „Galutinių naudotojų teisės“ apima paslaugų teikėjo keitimo ir numerio perkeliamumo nuostatas ir juo užtikrinamas nediskriminavimas.

Į skyrių „Galutiniams naudotojams skirtos priemonės ir funkcijos“ įtrauktos kovos su nesąžininga veikla priemonės ir juo užtikrinamos ypatingos svarbos paslaugos, pavyzdžiui, karštosios pranešimų apie dingusius vaikus linijos, skubios pagalbos ryšių ir viešojo perspėjimo sistemos, taip pat europinės skaitmeninės tapatybės dėklės naudojimas. Atsižvelgiant į technologijų raidą ir naujus galutinių naudotojų apsaugos uždavinius, į šį skyrių taip pat įtrauktos atnaujintos taisyklės dėl skambinančios linijos nustatymo, šaltinio identifikavimo, automatinio skambučių persiuntimo ir automatizuotų skambinimo sistemų. Jame pateikiamos nuostatos dėl lygiavertės galutinių naudotojų su negalia galimybės naudotis paslaugomis ir pasirinkimas.

VI dalyje taip pat išlaikomos tikslinės sąveikumo ir privalomojo programų siuntimo nuostatos ir Komisijai suteikiami įgaliojimai deleguotaisiais aktais iš dalies keisti techninius priedus, kad jie būtų atnaujinti atsižvelgiant į technologijų ir visuomenės raidą.

VII dalis. Valdymas

VII dalyje nustatoma valdymo sistema, kuria siekiama užtikrinti nuoseklų, nepriklausomą ir veiksmingą bendrosios elektroninių ryšių rinkos veikimą. Joje apibrėžiami nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų vaidmenys, įgaliojimai ir apsaugos priemonės, joms pavedamos aiškiai nustatytos užduotys, išlaikomas jų teisinis ir funkcinis nepriklausomumas nuo rinkos dalyvių ir joms suteikiami pakankami ištekliai bei biudžetinis savarankiškumas. Joje taip pat nustatomi bendri skyrimo, atmetimo, atskaitomybės ir skaidrumo principai, taip pat įpareigojimai bendradarbiauti ir koordinuoti veiksmus nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, o tai savo ruožtu didina reglamentavimo nuoseklumą ir tarpusavio pasitikėjimą visoje Europos Sąjungoje.

VII dalyje toliau konsoliduojamas ES lygmens valdymas integruojant ir stiprinant BEREC, RSPI ir STB vaidmenis. Joje paaiškinami BEREC tikslai, užduotys ir vidaus organizacinė struktūra, didinant jos gebėjimą skatinti nuoseklų reguliavimo sistemos įgyvendinimą teikiant nuomones, gaires, ataskaitas ir geriausios praktikos pavyzdžius, kurie grindžiami struktūruotų duomenų rinkimu ir rinkos stebėsena. Atsižvelgiant į geopolitines aplinkybes, ja stiprinamos BEREC kompetencijos, susijusios su atsparumu ir parengtimi, pavyzdžiui, priimant ES skaitmeninės infrastruktūros parengties planą. Be to, joje nustatoma patikimesnė strateginio radijo spektro valdymo sistema, pasitelkiant RSPI, apibrėžiant šios institucijos patariamąjį ir koordinavimo vaidmenį ES spektro politikos, tarpvalstybinio koordinavimo ir tarptautinio dalyvavimo srityse, kartu užtikrinant glaudų bendradarbiavimą su BEREC tais atvejais, kai reguliavimo ir spektro klausimai yra susiję.

VII dalyje pateikiama išsami STB, kaip ES įstaigos, remiančios BEREC ir RSPI veiklą, organizacinė, finansinė ir atskaitomybės sistema. Joje nustatomos STB užduotys, valdymo struktūra, programavimas, biudžeto ir personalo taisyklės ir užtikrinamas skaidrumas, patikimas finansų valdymas ir veiksminga priežiūra, įskaitant kovos su sukčiavimu, audito ir vertinimo mechanizmus.

VIII dalis. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos

VIII dalyje išdėstomos bendrosios, procedūrinės ir baigiamosios nuostatos, kuriomis užtikrinamas veiksmingas, skaidrus ir bendras šio reglamento taikymas visoje Europos Sąjungoje. Joje nustatoma išsami suderinto informacijos teikimo, keitimosi ja ir jos skelbimo sistema, kuria nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms, BEREC ir RSPI suteikiami įgaliojimai prašyti įmonių laiku pateikti proporcingą ir pagrįstą informaciją, be kita ko, apie tvarumą, kartu užtikrinant konfidencialumą, duomenų apsaugą ir komercines paslaptis. Joje taip pat numatomi reguliarūs geografiniai tinklo diegimo tyrimai ir prognozės, kad būtų galima imtis įrodymais pagrįstų reguliavimo veiksmų, galbūt prisidedant prie informacija pagrįstų viešojo finansavimo sprendimų ir koordinuoto planavimo, be kita ko, pereinant nuo senųjų prie šviesolaidinių tinklų.

VIII dalimi taip pat stiprinamas atvirumas, dalyvavimas ir reguliavimo nuoseklumas taikant struktūruotų konsultacijų ir skaidrumo mechanizmus. Joje reikalaujama viešų konsultacijų dėl priemonių projektų, turinčių didelį poveikį rinkai, prieinamų konsultavimosi procedūrų ir sistemingo galutinių naudotojų, įskaitant vartotojus ir galutinius naudotojus su negalia, ir kitų suinteresuotųjų subjektų įtraukimo. ES lygmeniu ja nustatomos derinimo ir standartizacijos procedūros, kad Komisija, padedama BEREC arba RSPI, galėtų šalinti skirtumus, dėl kurių gali būti suskaidyta bendroji rinka, kartu technologijų atžvilgiu neutraliu būdu skatindama sąveikius, perspektyvius techninius standartus.

VIII dalyje pateikiamos aiškios ginčų sprendimo, atitikties, vykdymo užtikrinimo ir teisinio tikrumo taisyklės. Joje nustatomi neteisminio ir reguliuojamojo ginčų sprendimo mechanizmai nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, kuriuos papildo gairės ir savanoriškas taikinimas, siekiant skatinti bendradarbiavimu grindžiamą, novatorišką ir tvarią ekosistemų praktiką. Joje nustatomi proporcingi vykdymo užtikrinimo įgaliojimai, sankcijos ir apsaugos priemonės, įskaitant teisę pateikti skundą, ir apibrėžiamas naudojimasis deleguotaisiais ir įgyvendinimo įgaliojimais, komiteto procedūros, stebėsena, peržiūra ir pereinamojo laikotarpio tvarka.

2026/0013 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl skaitmeninių tinklų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120, Direktyva 2002/58/EB ir Sprendimas Nr. 676/2002/EB ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1971, Direktyva (ES) 2018/1972 ir Sprendimas Nr. 243/2012/ES, (Skaitmeninių tinklų aktas)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[24],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[25],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) technologijos sparčiai vystosi, duomenų srautas reikšmingai didėja ir auga gigabitinio junglumo paklausa. Šiuolaikiška ir tvari junglumo ir kompiuterijos skaitmeninė infrastruktūra yra kritinis veiksnys, svarbus skaitmenizacijai, taigi ir pramonės konkurencingumui, ir visuomenei, kad ji galėtų visapusiškai naudotis skaitmeninėmis paslaugomis. Todėl Sąjungoje reikia kokybiško, saugaus ir atsparaus junglumo visiems ir visur, įskaitant įperkamą prieigą mažas pajamas gaunantiems asmenims ir visose teritorijose, įskaitant kaimo ir atokias vietoves, salas ir kalnuotus bei retai apgyvendintus regionus, taip pat atokiausius regionus;

(2) elektroninių ryšių vidaus rinka tebėra susiskaidžiusi į 27 nacionalines rinkas, o Europos operatoriai ir toliau susiduria su kliūtimis, trukdančiomis jiems vykdyti tarpvalstybinę veiklą ir plėsti veiklos apimtis, todėl ribojamos jų galimybės investuoti, diegti inovacijas ir vienodomis sąlygomis konkuruoti išplėstinėje junglumo ekosistemose. Kiti į platesnę junglumo ekosistemą įsitraukiantys subjektai, pavyzdžiui, turinio ir taikomųjų programų teikėjai, dideliu mastu naudojasi įsisteigimo šalies režimu ir todėl savo veiklą Sąjungoje vykdo vienoje bendrojoje rinkoje. Šios nevienodos sąlygos įvairiems ekosistemos dalyviams pripažintos Komisijos baltojoje knygoje „Kaip patenkinti Europos skaitmeninės infrastruktūros poreikius?“[26] ir

[24] OL C , , p. .

[25] OL C , , p. .

[26] 2024 m. vasario 21 d. Komisijos baltoji knyga „Kaip patenkinti Europos skaitmeninės infrastruktūros poreikius?“ (COM(2024) 81 *final*).

E. Lettos pranešime[27]. Atsižvelgdama į šias aplinkybes, Europos Vadovų Taryba savo 2025 m. spalio mėn. išvadose pabrėžė, kad reikia dėti ypatingas pastangas siekiant „stiprinti bendrąją elektroninių ryšių rinką“;

(3) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/2481[28] nustatyti Skaitmeninio dešimtmečio politikos programos 2030 m. skaitmeniniai tikslai. Toje programoje atspindėti numatomi junglumo tikslai, t. y. visi galutiniai naudotojai fiksuotoje vietoje yra gigabitinio tinklo aprėptyje iki tinklo galinio taško, ir visose apgyvendintose vietovėse veikia naujos kartos belaidžiai didelės spartos tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygsta bent 5G. Kad tie tikslai būtų pasiekti, politikos priemonėmis turėtų būti supaprastintas, paspartintas fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklų diegimas visoje Sąjungoje ir sumažintos tokio diegimo išlaidos, be kita ko, sumažinant administracinę naštą tiek operatoriams, tiek nacionalinėms administracijoms;

(4) Direktyva (ES) 2018/1972 nustatytas Europos elektroninių ryšių kodeksas. EERK, kuriuo siekiama skatinti junglumą ir prieigą prie pažangių tinklų bei jų naudojimą, padėjo pasiekti arba išlaikyti veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose. Valstybės narės privalėjo iki 2020 m. gruodžio 21 d. priimti ir paskelbti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus EERK perkėlimui į nacionalinę teisę. Visiškas perkėlimas į nacionalinę teisę visose 27 valstybėse narėse buvo užbaigtas tik 2024 m. Toks ilgas laikas nuo direktyvos priėmimo iki jos perkėlimo į valstybių narių teisės sistemas nebėra priimtinas, atsižvelgiant į sparčius technologijų pokyčius, esant dabartinėms geopolitinėms ir ekonominėms aplinkybėms, kai reikia taisyklių, kurios gali turėti greitą poveikį rinkai. Be to, tam tikromis nacionalinėmis nuostatomis, susijusiomis su EERK nuostatomis, viršijama tai, kas tikrai būtina perkėlimo į nacionalinę teisę išsamumui ir atitikčiai užtikrinti. Todėl EERK, kuris nustatomas direktyva, lėmė nacionalinį susiskaidymą ir nepavyko sukurti tikros bendrosios rinkos. Dėl šios priežasties EERK būtina pertvarkyti į reglamentą ir jo nuostatas sujungti su nuostatomis, kurios susijusios su tikslais, bet nustatytos kitose direktyvose, reglamentuose ar sprendimuose, be kita ko, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1971[29]. Taigi, Direktyva 2018/1972, Reglamentas (ES) 2018/1971, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES[30], Europos Parlamento ir Tarybos

---

27 https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf.

28 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj).

29 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1971, kuriuo įsteigiama Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC) ir BEREC paramos agentūra (BEREC biuras), iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 (OL L 321, 2018 12 17, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1971/oj).

30 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 081, 2012 3 21, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj), su pakeitimais, padarytais 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972 (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

reglamento (ES) 2015/2120[31] ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB[32] dalys turėtų būti sujungti į vieną reglamentą – Skaitmeninių tinklų aktą;

(5) 2024 m. Baltojoje knygoje „Kaip patenkinti Europos skaitmeninės infrastruktūros poreikius?“[33] Komisija pažymėjo, kad junglumo sektoriuje vyksta dideli technologiniai pokyčiai, kai skaitmeninė infrastruktūra tampa grindžiama debesija ir DI, o junglumo ekosistema plečiasi, kad galėtų teikti naujas novatoriškas paslaugas. Todėl būtina atsižvelgti į tai, kad nuo elektroninių ryšių tinklų pereinama prie skaitmeninių tinklų;

(6) Šis reglamentas netaikomas turiniui, teikiamam elektroninių ryšių tinklais naudojantis elektroninių ryšių paslaugomis, pavyzdžiui, transliacijų turiniui, finansinėms paslaugoms ir tam tikroms informacinės visuomenės paslaugoms, ir juo nedaromas poveikis tokių paslaugų atžvilgiu Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu taikomoms priemonėms, kuriomis, laikantis Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės, siekiama skatinti kultūrų ir kalbų įvairovę bei užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmo apsaugą. Televizijos programų turiniui taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES[34]. Audiovizualinės politikos ir turinio reguliavimu siekiama bendriausių interesų, tokių kaip žodžio laisvė, žiniasklaidos pliuralizmas, nešališkumas, kultūrų ir kalbų įvairovė, socialinė įtrauktis, vartotojų apsauga ir nepilnamečių apsauga. Elektroninių ryšių reguliavimo ir turinio reguliavimo atskyrimas nedaro įtakos atsižvelgimui į egzistuojančias tarp jų sąsajas, ypač siekiant užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmą, kultūrų įvairovę ir vartotojų apsaugą. Kompetentingos institucijos, neperžengdamos savo kompetencijos ribų, turėtų padėti užtikrinti politikos, kuria siekiama remti tuos tikslus, įgyvendinimą;

(7) šiuo reglamentu nedaromas poveikis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/53/ES[35] taikymui radijo įrangai, tačiau jis taikomas automobilių radijo ir vartotojų radijo imtuvams bei vartotojų skaitmeninės televizijos įrangai. Siekiant nustatyti tiesioginio sąveikumo apsaugos priemones, būtina reglamentuoti tam tikrus radijo įrenginių, apibrėžtų Direktyvoje 2014/53/ES, ir vartotojų įrangos, naudojamos skaitmeninei televizijai, aspektus, siekiant palengvinti prieigą galutiniams naudotojams su negalia. Svarbu, kad nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos skatintų tinklų operatorius ir įrangos gamintojus bendradarbiauti, kad galutiniams naudotojams su negalia prieiga prie elektroninių ryšių paslaugų būtų lengvesnė. Siekiant užtikrinti suderintą požiūrį į leidimų išdavimo radijo galiniams įrenginiams tvarką, taip pat turėtų būti reglamentuojamas radijo spektro naudojimas neišimtinėmis teisėmis radijo ryšio galinių įrenginių asmeninio naudojimo tikslais;

---

31 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga ir mažmeninėmis reguliuojamų ryšio paslaugų ES viduje kainomis, ir kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2002/22/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012, (OL L 310, 2015 11 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2120/oj).

32 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

33 COM(2024) 81 *final*.

34 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

35 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB, (OL L 153, 2014 5 22, p. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj).

(8) nuolat didėja elektroninių ryšių tinklų funkcijų reikalavimai. Anksčiau daugiausia dėmesio buvo skiriama juostos pločio, prieinamo bendrai ir kiekvienam naudotojui, didinimui, tačiau dabar vis didėja kitų parametrų, kaip antai duomenų atsisiuntimo ir išsiuntimo spartos, delsos, prieinamumo ir patikimumo, svarba. Reaguojant į tą poreikį, sudaroma vis daugiau galimybių naudotojams naudotis ryšiu per optines skaidulas, o būsimiems gigabitiniams tinklams reikalingos veikimo charakteristikos, prilygstančios charakteristikoms, kurias gali užtikrinti tinklas, grindžiamas optinių skaidulų elementais bent iki tinklo galinio taško. Belaidžio ryšio atveju jos prilygsta tinklo veikimo charakteristikoms, panašioms į tas, kurios užtikrinamos optinių skaidulų įrenginiu iki tinklo galiniu tašku laikomos bazinės stoties. Tokie fiksuotojo ir judriojo ryšio gigabitiniai tinklai gali užtikrinti duomenų perdavimo spartą, siekiančią bent vieną gigabitą per sekundę tiek siunčiant, tiek priimant duomenis, taip pat kitus pažangius veikimo parametrus, pvz., mažą delsą ir didelį stabilumą. Sąvoka „gigabitinis tinklas“ pakeičia sąvoką „itin didelio pralaidumo tinklas“ su atnaujintomis veikimo charakteristikomis, atitinkančiomis technologijų ir rinkos raidą. Todėl pagal šį reglamentą visos nuorodos į itin didelio pralaidumo tinklą, apibrėžtą Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 2 punkte, laikomos nuorodomis į gigabitinį tinklą, apibrėžtą šiame reglamente;

(9) tam tikros elektroninių ryšių paslaugos, kurioms taikomas šis reglamentas, taip pat galėtų patekti ir į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535[36] 1 straipsnyje nustatytą „informacinės visuomenės paslaugos“ apibrėžtį. Tos direktyvos nuostatos, kuriomis reguliuojamos informacinės visuomenės paslaugos, toms elektroninių ryšių paslaugoms taikomos tiek, kiek šiame reglamente arba kituose Sąjungos teisės aktuose nėra konkretesnių nuostatų, taikomų elektroninių ryšių paslaugoms. Tačiau šis reglamentas taikomas tokioms elektroninių ryšių paslaugoms kaip balso telefonija, pranešimų mainų ir elektroninio pašto paslaugos. Ta pati įmonė, pavyzdžiui, interneto paslaugų teikėja, gali teikti ir elektroninių ryšių paslaugą, kaip antai prieigą prie interneto, ir paslaugas, kurioms šis reglamentas netaikomas, kaip antai su ryšiais nesusijusį turinio teikimą internetu;

(10) ta pati įmonė, pavyzdžiui, kabelinės televizijos operatorius, gali siūlyti ir elektroninių ryšių paslaugą, pavyzdžiui, televizijos signalų perdavimą, ir paslaugas, kurioms šis reglamentas netaikomas, kaip antai komercinė garso ar televizijos transliacijų turinio paslaugų pasiūla, ir todėl tokiai įmonei galima taikyti papildomus įpareigojimus, susijusius su jo, kaip turinio teikėjo ar platintojo veikla, pagal kitas, o ne šio reglamento nuostatas, nedarant poveikio šio reglamento priede pateiktoms sąlygoms;

(11) kad paslauga patektų į elektroninių ryšių paslaugos apibrėžties taikymo sritį, paprastai ji turi būti teikiama už atlygį. Visapusiškai pripažįstant, kad asmens duomenų apsauga yra pagrindinė teisė ir todėl asmens duomenys negali būti laikomi preke, prieiga prie asmens duomenų, jų naudojimas ar kitoks tvarkymas teikiant elektroninių ryšių paslaugas turėtų būti vertinami taip pat kaip atlygis, kai paslaugos teikėjas prašo, o galutinis naudotojas sąmoningai tiesiogiai arba netiesiogiai pateikia jam savo asmens duomenis, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2016/679[37]. Tai apima situacijas, kai

---

[36] 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka, (OL L 241, 2015 9 17, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/1535/oj).

[37] 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama

galutinis naudotojas leidžia gauti prieigą prie informacijos aktyviai jos neteikdamas, pavyzdžiui, asmens duomenų, įskaitant IP adresą, ar kitos automatiškai generuojamos informacijos, pavyzdžiui, naudojant slapukus ar panašias technologijas renkamą ir perduodamą informaciją. Asmens duomenų tvarkymas bet kuriuo atveju turėtų atitikti Sąjungos duomenų apsaugos teisę. Vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) praktika dėl SESV[38] 57 straipsnio, atlygis pagal Sutartį taip pat egzistuoja ir tuomet, kai paslaugų teikėjui sumoka ne paslaugos gavėjas, o trečioji šalis. Todėl atlygio samprata taip pat turėtų aprėpti situacijas, kuriose galutiniam naudotojui rodoma reklama;

(12) asmenų tarpusavio ryšio paslaugos – paslaugos, kurias teikiant įmanomas interaktyvus keitimasis informacija tarp asmenų, o prie tokių paslaugų priskiriami ir tradiciniai vieno asmens balso skambučiai kitam asmeniui, ir visų rūšių e. paštas, pranešimų mainų paslaugos arba grupių pokalbiai. Asmenų tarpusavio ryšio paslaugoms priskiriamas tik ryšys tarp baigtinio (t. y. ne galimai begalinio) fizinių asmenų skaičiaus, kurį nulemia pranešimo siuntėjas. Ryšys tarp juridinių asmenų turėtų patekti į apibrėžties taikymo sritį, kai tų juridinių asmenų vardu veikia fiziniai asmenys arba fiziniai asmenys yra bent viena pusių, tarp kurių užmegztas ryšys. Interaktyvusis ryšys reiškia, kad naudodamasis paslauga informacijos gavėjas gali pateikti atsakymą. Todėl asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis neturėtų būti laikomos tokių kriterijų neatitinkančios paslaugos, pavyzdžiui, programų transliavimas, užsakomosios vaizdo programos, interneto svetainės, socialiniai tinklai, tinklaraščiai arba informacijos mainai tarp mašinų. Išimtinėmis aplinkybėmis paslauga neturėtų būti laikoma asmenų tarpusavio ryšio paslauga, jei asmenų tarpusavio ryšio arba interaktyviojo ryšio priemonė yra neesminė ir vien tik pagalbinė kitos paslaugos funkcija ir dėl objektyvių techninių priežasčių ja neįmanoma naudotis be tos pagrindinės paslaugos, o funkcija nėra integruota vien tam, kad būtų išvengta taisyklių, kuriomis reguliuojamos elektroninių ryšių paslaugos, taikymo. Sąvokos „neesminė“ ir „vien tik pagalbinė“, kaip apibrėžties išimties elementai, turėtų būti suprantamos siaurai ir iš objektyvios galutinio naudotojo pozicijos. Asmenų tarpusavio ryšio funkcija galėtų būti laikoma neesmine, kai jos objektyvus naudingumas galutiniam naudotojui yra labai ribotas ir kai galutiniai naudotojai faktiškai ja naudojasi labai nedaug. Funkcijos, kuri gali būti laikoma nepatenkančia į tarpasmeninių ryšių paslaugų apibrėžties taikymo sritį, pavyzdžiu iš esmės galėtų būti internetinio žaidimo ryšio kanalas, priklausomai nuo paslaugos ryšio priemonės funkcijų;

(13) asmenų tarpusavio ryšio paslaugos, kurioms naudojami numeriai iš nacionalinio ir tarptautinio numeracijos plano, turi jungtį su viešaisiais priskirtosios numeracijos ištekliais. Tos su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos apima tiek paslaugas, kurias teikiant galutiniams naudotojams suteikiami numeriai siekiant užtikrinti tiesioginį sujungimą, tiek paslaugas, kuriomis naudodamiesi galutiniai naudotojai gali susisiekti su asmenimis, kuriems tokie numeriai suteikti. Vien numerio kaip identifikatoriaus naudojimas neturėtų būti prilyginamas numerio naudojimui siekiant prisijungti prie viešųjų priskirtųjų numerių ir todėl savaime neturėtų būti laikomas pakankamu pagrindu, kuriuo remiantis paslaugą būtų galima laikyti su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga. Su numeriu nesiejamo asmenų

Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

38 1988 m. balandžio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-352/85 Bond van Adverteerders ir kt. prieš Nyderlandų valstybę, ECLI: EU:C:1988:196.

tarpusavio ryšio paslaugoms įpareigojimai turėtų būti nustatomi tik tuo atveju, jei vadovaujantis viešojo intereso tikslais reikalaujama taikyti konkrečius reguliuojamuosius įpareigojimus asmenų tarpusavio ryšio visų rūšių paslaugoms, nesvarbu, ar paslaugoms teikti naudojami numeriai. Su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas pagrįsta vertinti kitaip, nes jomis naudojamasi sąveikioje ekosistemoje, kurios veikimas užtikrinamas viešuoju lygmeniu, ir todėl ta sistema joms yra naudinga;

(14) reguliavimo tikslais tinklo galinis taškas – tai riba tarp elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos ir telekomunikacijų galinių įrenginių reguliavimo sistemos. Už tinklo galinio taško vietos nustatymą atsako nacionalinė reguliavimo institucija;

(15) sujungimo sąvoka visų pirma turėtų būti suprantama kaip reiškianti techninį tinklų sujungimą, neatsižvelgiant į tai, ar tokie tinklai yra viešieji elektroninių ryšių tinklai, ar privatūs tinklai, įskaitant tuos tinklus, kurie priklauso turinio ir taikomųjų programų teikėjams arba yra jų valdomi, be kita ko, turinio teikimo infrastruktūrą. Dėl technologinės ir komercinės plėtros vis dažniau diegiamos atmintinės, turinio teikimo mazgai ir kiti metodai, kuriais gerinamas keitimasis srautu ir optimizuojamas viso proceso našumas, todėl užtikrinamas glaudesnis techninis bendradarbiavimas ir dažnesnis viešųjų ir privačiųjų tinklų sujungimas;

(16) naujosios reguliavimo sistemos tikslai taip pat turėtų būti atnaujinti, kad būtų galima spręsti sektoriaus problemas ir užtikrinti, kad jis galėtų prisitaikyti prie būsimų pokyčių. Vykstant technologinei elektroninių ryšių tinklų transformacijai, kai pereinama prie skaitmeninių tinklų, apimančių debesijos ir dirbtinio intelekto (toliau – DI) sprendimus, junglumo ekosistema plečiasi. Todėl šiuo reglamentu turėtų būti remiamas sektoriaus konkurencingumas ir gebėjimas valdyti tokią transformaciją. Juo turėtų būti skatinamos inovacijos ir veiksmingas įvairių išplėstinės junglumo ekosistemos dalyvių bendradarbiavimas;

(17) siekiant padidinti sektoriaus konkurencingumą ir atsparumą, šiuo reglamentu turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti bendrąją elektroninių ryšių rinką, nustatant supaprastintas ir labiau suderintas priemones, palengvinant įmonių veiklos plėtrą Sąjungoje, remiant ir skatinant inovacijas bei investicijas į modernius, atsparius ir tvarius tinklus ir paslaugas. Tai turėtų apimti tarpvalstybinio elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų, įskaitant visos Europos palydovinio ryšio paslaugas, teikimo palengvinimą, taip pat transeuropinių skaitmeninių tinklų plėtrą;

(18) siekiant pagerinti pasirengimą gaivalinėms nelaimėms, žmogaus sukeltoms grėsmėms ir krizėms, taip pat tinklų ir radijo signalų trukdžiams, labai svarbu didinti Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros ir paslaugų atsparumą. Šiuo tikslu šiuo reglamentu turėtų būti stiprinamas Sąjungos strateginis savarankiškumas, užtikrinant atsparią skaitmeninę infrastruktūrą bei paslaugas ir pasirengimą nenumatytiems atvejams, pavyzdžiui, fiziniams, kibernetiniams bei hibridiniams išpuoliams ir gaivalinėms nelaimėms, suteikiant galimybę naudotis švelninimo priemonėmis, didinant atsparumą, visų pirma ypatingos svarbos tinklo segmentų dubliavimą, grindžiamą nuoseklia antžeminių ir neantžeminių tinklų integracija, ir užtikrinant reikiamus tinklo pajėgumus, kad visuomenė galėtų reaguoti į krizes;

(19) kadangi infrastruktūros lygmeniu tebėra kliūčių ir trukdžių patekti į rinką, be kita ko, dėl perėjimo prie šviesolaidinio ryšio, būtina užtikrinti tvarią konkurenciją įgyvendinant supaprastintą prieigos reguliavimo sistemą, kuria būtų sprendžiama

rinkos nepakankamumo problema, kad galutiniai naudotojai ir toliau galėtų rinktis įvairesnes pažangias, įperkamas ir aukštos kokybės paslaugas;

(20) ateityje, plėtojantis konkurencijai rinkose būtina mažinti konkretiems sektoriams taikomas *ex ante* taisykles, galiausiai siekiant užtikrinti, kad elektroninius ryšius reglamentuotų tik konkurencijos teisė. Šio tikslo buvo siekiama nuo tada, kai 2009 m. buvo priimta pirmoji elektroninių ryšių tinklo ir paslaugų reguliavimo sistema. Tačiau dabartinė sistema lėmė nacionalinį susiskaidymą ir nepavyko užbaigti kurti bendrosios rinkos, todėl reikia nuoseklesnių *ex ante* reguliuojamųjų įpareigojimų. Atsižvelgiant į tai, kad elektroninių ryšių rinkose pastaraisiais metais labai išaugo konkurencija, labai svarbu, kad *ex ante* reguliuojamieji įpareigojimai būtų nustatyti tik tais atvejais, kai atitinkamose rinkose pasireiškia rinkos nepakankamumas, nepažeidžiant konkurencijos teisės;

(21) taip pat būtina tinkamai skatinti investicijas į gigabitinius tinklus (įskaitant pažangius 5G, 6G, šviesolaidinius, jūrinių ryšių kabelių, magistralinius tinklus), kuriais remiamos inovacijos didinant turinio įvairovę interneto paslaugų srityje ir stiprinamas bendras Sąjungos konkurencingumas. Todėl labai svarbu skatinti veiksmingas investicijas į tų tinklų ir sprendimų plėtrą ir remti platų gigabitinių tinklų ir elektroninių ryšių paslaugų prieinamumą ir naudojimą, be kita ko, laiku pereinant prie visiškos šviesolaidinės aplinkos visoje Sąjungoje;

(22) sujungiamumo tikslas valstybėms narėms, nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms bei suinteresuotiesiems subjektams reiškia, kad, viena vertus, būtina siekti kuo didesnio pralaidumo tinklų ir paslaugų, kurie būtų ekonomiškai tvarūs tam tikroje vietovėje, ir, kita vertus, teritorinės sanglaudos, t. y. įvairiose vietovėse turimų pajėgumų konvergencijos;

(23) siekiant elektroninių ryšių sistemą glaudžiai suderinti su Sąjungos tikslais, susijusiais su perėjimu prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, būtina skatinti tvarius tinklus ir paslaugas remiant patrauklias investavimo į efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio tinklus ir sprendimus sąlygas. Visų pirma tas tikslas turėtų būti suderintas su junglumo skatinimu, kad būtų užtikrintas energijos vartojimo efektyvumas ir anglies dioksido poveikio neutralumas kituose pramonės sektoriuose, ir investicijomis į efektyvaus energijos vartojimo junglumo infrastruktūrą pagal atnaujintą taksonomijos sistemą ir susijusį Sąjungos telekomunikacijų tinklų tvarumo elgesio kodeksą. Taip pat būtina skatinti subjektų, dalyvaujančių teikiant tiesiogines paslaugas, bendradarbiavimą veiksmingo duomenų srauto valdymo srityje;

(24) kad pasiektų tikslus, nacionalinės reguliavimo institucijos ir kitos kompetentingos institucijos prireikus turėtų koordinuoti savo veiksmus su kitų valstybių narių institucijomis ir su Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (toliau – BEREC), Radijo spektro politikos institucija (toliau – RSPI) ir Skaitmeninių tinklų biuru (toliau – STB);

(25) imdamosi tolesnių veiksmų, susijusių su 2022 m. kovo 9 d. Nevero raginimu, valstybės narės atliko Europos ryšių infrastruktūros ir tinklų rizikos vertinimą. Siekiant sumažinti nustatytą riziką, tame vertinime valstybėms narėms, Komisijai ir Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūrai (toliau – ENISA) pateikta keletas strateginių ir techninių rekomendacijų, kurios turi būti įgyvendintos padedant BEREC. Be kitų strateginių rekomendacijų, rizikos vertinime siūloma i) įvertinti tarptautinių sujungimų atsparumą, ii) įvertinti pagrindinės interneto infrastruktūros, pavyzdžiui, jūrinių ryšių kabelių, svarbą, atsparumą ir dubliavimą ir iii) stiprinti Sąjungos

pajėgumus ir koordinuotus veiksmus ryšių infrastruktūros atsparumui didinti. Siekiant užtikrinti veiksmingą parengtį ir didinti atsparumą, turėtų būti stiprinamas nacionalinių kompetentingų institucijų ir Sąjungos lygmens įstaigų bendradarbiavimas, be kita ko, teikiant bendras gaires ir laiku dalijantis informacija;

(26) elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos yra itin svarbus Sąjungos visuomenės ir ekonomikos pagrindas. Nors Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555[39] sprendžiamas esminių ir svarbių, taip pat ypatingos svarbos subjektų kibernetinio saugumo ir atsparumo klausimas, reikia toliau didinti bendrą elektroninių ryšių atsparumą, parengtį ir tęstinumą Sąjungos lygmeniu, be kita ko, kilus situacijoms, susijusioms su tarpvalstybiniais arba didelio masto gamtiniais ar žmogaus sukeltais sutrikimais, krizėmis ar nenugalimos jėgos aplinkybėmis, kurios gali neigiamai paveikti gyventojus. STB turėtų atlikti pagrindinį koordinavimo vaidmenį, susijusį su elektroninių ryšių sektoriaus atsparumu, pasikliaudamas savo ekspertinėmis žiniomis, rinkos priežiūra ir visos Sąjungos perspektyva. Todėl STB turėtų keistis informacija ir koordinuoti veiksmus su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, Komisija ir kitomis atitinkamomis Sąjungos įstaigomis ir agentūromis, įskaitant ENISA, taip pat, kai tinkama, tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, NATO, klausimais, susijusiais su elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vertinimu, stebėsena, analize ir parengtimi Sąjungos lygmeniu ir jų pajėgumu prisidėti prie bendro Sąjungos visuomenės ir ekonomikos atsparumo, kartu visapusiškai atsižvelgiant į ENISA, Tinklų ir informacinių sistemų bendradarbiavimo grupės (toliau – TIS bendradarbiavimo grupė) ir Europos ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizacinio tinklo (toliau – EU-CyCLONe) vaidmenį pagal Sąjungos kibernetinio saugumo ir civilinės saugos sistemas;

(27) atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, STB turėtų būti pavesta užtikrinti nuoseklų tarpvalstybinį požiūrį į elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas. STB vaidmuo turėtų papildyti Direktyvą (ES) 2022/2555, nedarant jai poveikio, daugiausia dėmesio skiriant visos sistemos parengčiai, tarpusavyje pakeičiamai infrastruktūrai, transeuropinio tinklo bei paslaugų tęstinumui ir koordinuotam reagavimui į krizes;

(28) Sąjungoje kilus gamtiniams ar žmogaus sukeltiems sutrikimams, krizėms ar nenugalimos jėgos aplinkybėms, kurie gali neigiamai paveikti gyventojus, elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų prieinamumas ir konkretūs pajėgumai yra labai svarbūs, nes jie sudaro sąlygas gyventojams laiku gauti informaciją, palaikyti socialinius ir ekonominius ryšius ir naudotis viešosiomis ir su ekstremaliosiomis situacijomis susijusiomis paslaugomis, o nacionalinėms valdžios institucijoms – bendrauti su gyventojais ir organizuoti gelbėjimo bei pagalbos veiksmus. Todėl, nedarant poveikio Direktyvai (ES) 2022/2555, visi viešųjų elektroninių ryšių tinklų, viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ir kiti paslaugų teikėjai, kuriems taikoma bendrojo leidimo tvarka, turėtų priimti priemones, kuriomis būtų padedama užtikrinti asmenų tarpusavio ryšio paslaugų ir interneto prieigos paslaugų prieinamumą įvykus tokiems įvykiams. Elektroninių ryšių tinklų, kurie visiškai arba daugiausia naudojami visuomenei prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms arba informacinės visuomenės paslaugoms teikti, teikėjai, pavyzdžiui, jūrinių ryšių kabelių teikėjai galėtų užtikrinti

[39] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

dubliavimą ištikus tokioms kritinėms situacijoms. Jos turėtų, kiek tai techniškai įmanoma ir kiek tai atitinka viešąjį interesą, bendradarbiauti ir prisidėti prie asmenų tarpusavio ryšio paslaugų ir interneto prieigos paslaugų prieinamumo, jei pirmiau minėti didelio masto įvykiai labai sutrikdytų viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų veikimą;

(29) galutiniai naudotojai turėtų turėti galimybę skubios pagalbos ryšių priemonėmis prašyti kompetentingų institucijų pagalbos arba paramos ir gauti informaciją iš kompetentingų institucijų taip, kad jie galėtų ją suvokti ir suprasti per viešus įspėjimus, atsitikus didelio masto įvykiams, kurie gali neigiamai paveikti gyventojus, pavyzdžiui, tinklo gedimo katastrofos arba nenugalimos jėgos aplinkybių atvejais Be to, turėtų būti užtikrintas visapusiškas ypatingos svarbos ryšių prieinamumas, kad skubios pagalbos tarnybos ir už saugumą bei saugą atsakingos valdžios institucijos galėtų vykdyti savo misiją. Todėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjai turėtų priimti specialias priemones, kad užtikrintų nenutrūkstamus elektroninius ryšius, įskaitant interneto duomenų srautą, tiek, kiek tai būtina siekiant veiksmingai perduoti iš visų paveiktų galutinių naudotojų ar gyventojų gautus ir jiems siunčiamus skubios pagalbos pranešimus ir viešus įspėjimus. Ypatingos svarbos ryšiai, kurie paprastai teikiami tam skirtame nacionalinių institucijų tinkle, gali būti įgyvendinami kaip specializuota paslauga, palaikoma naujomis technologijomis, pavyzdžiui, tinklo padalijimu, kuriai turėtų būti skirti pakankami tinklo pajėgumai, kad būtų užtikrinta paslaugos kokybė krizinėse situacijose. Jei būtina užtikrinti tokių paslaugų kokybę, pirmenybė turėtų būti teikiama susijusiam srautui ir turėtų būti užtikrinamas ypatingos svarbos ryšių nepertraukiamo prieinamumo dubliavimas. Nacionalinės bendrųjų pagalbos centrų sistemos ir viešosios perspėjimo sistemos turėtų būti suprojektuotos taip, kad jos būtų dubliuojamos ir atsparios didelio masto įvykių, kurie gali neigiamai paveikti gyventojus, atveju;

(30) prieš įgyvendinant reikšmingus tinklų, naudojamų prieigai prie skubios pagalbos tarnybų, pakeitimus, asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai ir bendrieji pagalbos centrai (toliau – BPC) turėtų imtis visų būtinųjų priemonių, įskaitant sprendimų testavimą ir patvirtinimą, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas skubios pagalbos ryšių ir informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą prieinamumas ir pasiekiamumas galutiniams naudotojams ir užtikrinta nuolatinė galimybė siųsti viešus įspėjimus galutiniams naudotojams. Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjai valstybės narės kompetentingoms institucijoms turėtų pateikti veiksmų gaires, kuriose būtų nurodytas perėjimo procesas ir pateikta pakankamai informacijos, kad būtų galima įvertinti riziką, kylančią skubios pagalbos ryšių paslaugų prieinamumui ir galimiems paveiktiems galutiniams naudotojams. Tokios veiksmų gairės turėtų būti pateiktos siekiant laiku informuoti elektroninių ryšių paslaugų naudotojus, kurie naudojasi dabartinėmis technologijomis, ir sudaryti jiems sąlygas pasirengti naujoms technologijoms arba prie jų prisitaikyti, taip pat išvengti elektroninių ryšių paslaugų nutraukimo jų naudojamuose įrenginiuose;

(31) plėtojant atsparų integruotą junglumą, kuris yra ilgalaikių atsparumo didinimo priemonių dalis, turėtų būti, be kita ko, sprendžiamas pasirengimo diegti pažangiausias technologijas, pavyzdžiui, besiformuojančias kvantinės komunikacijos technologijas, klausimas, siekiant užtikrinti naujos kartos saugius ryšius, visų pirma ypatingos svarbos tinklo segmentuose. Šiuo tikslu būtinas perėjimas prie postkvantinės kriptografijos. Be to, svarbus vaidmuo galėtų tekti šviesolaidiniais tinklais palaikomai kvantinei komunikacijai. Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūra (toliau – EuroQCI), sukurta taip, kad taptų neatsiejama naujos Sąjungos kosmoso

technologijomis grindžiamos saugių ryšių sistemos (Atsparumo, junglumo ir saugumo naudojant palydovus infrastruktūra, IRIS^2) dalimi, galėtų būti naujos kartos saugių ryšių, naudingų visos Sąjungos vyriausybėms ir įmonėms, varomoji jėga. Todėl neskelbtinų duomenų ir ypatingos svarbos infrastruktūros saugumas turėtų būti sustiprintas užtikrinant, kad būtų laiku pereita prie postkvantinės kriptografijos, laipsniškai integruojant kvantines sistemas į esamą ryšių infrastruktūrą ir plėtojant atsparią kvantinės komunikacijos ekosistemą ir pramonę Sąjungoje;

(32) siekiant užtikrinti veiksmingą elektroninių ryšių tinklų ir skaitmeninės infrastruktūros parengtį, taip pat nepertraukiamą elektroninių ryšių paslaugų teikimą, be kita ko, gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių, krizių ar nenugalimos jėgos aplinkybių atvejais, ir remiantis atspariais nacionaliniais ir tarpvalstybiniais sujungimais, turėtų būti sustiprintas BEREC vaidmuo Sąjungos lygmeniu pasirengimo ir krizių valdymo srityse. Šiuo atžvilgiu BEREC turėtų papildyti Sąjungos lygmens pastangas užtikrinti aukšto lygio parengtį ir atsparumą priimdama STB parengtą ataskaitą „Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planas“ (toliau – Planas). Planą turėtų sudaryti išsamus vertinimas, veiklos rekomendacijos ir krizių valdymo praktika. Šiais elementais turėtų būti užtikrintas nuoseklus požiūris į atsparumą visoje Sąjungoje, be kita ko, į finansavimo mechanizmus, kuriais užtikrinamas dubliavimas ir gerinamas Sąjungos lygmens pasirengimas krizėms;

(33) BEREC duomenų apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų atsparumą rinkimo šablone, kuris turėtų būti naudingas rengiant Planą, turėtų būti pateikta informacija apie tinklo segmentų, kurie laikomi itin svarbiais siekiant užtikrinti bendrą paslaugų atsparumą ir tęstinumą Sąjungos mastu, galingumą, architektūrą, pajėgumus ir naudojimą. Jie visų pirma turėtų apimti konkrečius tinklo segmentus, pavyzdžiui, tarptautinius sujungimus, telkimo tinklus, pagrindinius ir magistralinius tinklus, jūrinius ryšių kabelius, įskaitant jų kabelių klojimo stotis, į antžeminius tinklus integruotus palydovinius tinklus, kurie gali teikti atsargines paslaugas, kai nėra galimybės naudotis kuriuo nors iš šių tinklų, turinio teikimo tinklus arba tinklus, jungiančius didelių duomenų centrų įrenginius. Jeigu pagal šį reglamentą reikia keistis informacija, kuri yra įslaptinta pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę, apie ją pranešti ar ja kitaip dalytis, turėtų būti taikomos atitinkamos įslaptintos informacijos tvarkymo taisyklės. Kai tinkama, tuo pačiu metu turėtų būti leidžiama dalytis neįslaptintomis santraukomis, kuriomis sudaromos sąlygos operatyviniam koordinavimui;

(34) be to, STB turėtų Sąjungos lygmeniu prisidėti prie informacijos apie elektroninių ryšių tinklų architektūrą, galingumą, techninius pajėgumus ir atsparumą stebėsenos, analizės bei sintezės ir remti koordinavimo pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų prieinamumą ir didesnius pajėgumus gamtinių ar žmogaus sukeltų sutrikimų, krizių ar nenugalimos jėgos aplinkybių atvejais, kartu visapusiškai atsižvelgiant į nacionalines reagavimo į krizes koordinavimo sistemas. Tai galėtų apimti, pavyzdžiui, sričių, kuriose reikalingas dubliavimas, nustatymą, strateginių politikos ir investicijų sprendimų, skirtų dubliavimui remti, pagrindimą, ypač atsižvelgiant į transeuropinius skaitmeninius tinklus ir susijusias būsimas finansavimo programas, pavyzdžiui, programas, kurias siūloma įtraukti į Europos konkurencingumo fondo skaitmeninę liniją pagal daugiametę finansinę programą. Skaitmeninių tinklų biuro parengtame BEREC išsamiame vertinime taip pat turėtų būti pateikta atsarginio tinklo pajėgumų apžvalga, taip pat esamų ir besiformuojančių srauto prioritetų nustatymo mechanizmų, įskaitant tinklo padalijimą ir kitus tinklo valdymo ir tinklo optimizavimo sprendimus, kuriais apsaugomi ryšiai ir užtikrinamas jų saugumas, apžvalga. Tokie mechanizmai atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant

esminių ryšių tinklų ir paslaugų tęstinumą padidėjusios paklausos, tinklo perkrovos ar kitų ryšių sutrikimų, kurie gali atsirasti ištikus krizėms, atvejais;

(35) visų pirma, specializuotos paslaugos, kurioms sąlygas sudaro pažangūs tinklo pajėgumai, pavyzdžiui, tinklo padalijimas, atlieka vis svarbesnį vaidmenį remiant naudojimo atvejus, kai taikomi griežtesni saugumo, patikimumo ir mažos delsos reikalavimai. Jos apima tokias taikmenas kaip bepiločių orlaivių sistemų, įskaitant dronus, naudojimas, kuriam reikalingas atitinkamas veiksmingumo, atsparumo ir izoliacijos nuo kitų eismo dalyvių lygis, kad būtų užtikrintas saugus ir patikimas veikimas. Tokių specializuotų paslaugų prieinamumas gali sudaryti sąlygas valdžios institucijoms ir privatiems operatoriams veiksmingiau diegti su saugumu susijusias ir saugai itin svarbias taikomąsias programas, kartu skatinant inovacijas ir veiksmingą tinklo išteklių naudojimą, laikantis Sąjungos saugumo, technologinės lyderystės ir pažangių skaitmeninių paslaugų plėtros tikslų. Elektroninių ryšių tinklai turėtų būti naudojami siekiant geriau aptikti bepiločius orlaivius ir kitus skraidančius objektus, nepriklausomai nuo to, ar jie prijungti prie tinklo, ar ne. Visų pirma, turėtų būti sparčiai kuriamos ir plačiu mastu diegiamos judriuoju ryšiu grindžiamos aptikimo technologijos, kurios yra civilinėms ir karinėms reikmėms skirta persidengianti ir papildoma aptikimo sistema, naudojama, be kita ko, ore kylančioms grėsmėms aptikti, stebėti ir atsekti, taip pat trukdžiams aptikti;

(36) Sąjungos atsparumas vis labiau priklauso nuo ateities iššūkiams parengto junglumo ir mažesnės strateginės priklausomybės. Todėl reikia laikytis į ateitį orientuoto požiūrio, kuriuo būtų stiprinamas antžeminių ir neantžeminių (palydovinių) tinklų gebėjimas sklandžiai susijungti ir veikti, be kita ko, krizinėse situacijose. Atsparumą galima padidinti naudojant integruotas daugiasluoksnes tinklo architektūras, kuriose antžeminiai tinklai derinami su neantžeminiais tinklais, pasitelkiant virtualizavimą, dubliavimą ir automatizuotą tinklo valdymą. Toks integravimas gali padėti išlaikyti esminį ryšį ten, kur antžeminė infrastruktūra yra sugadinta arba perkrauta, ir sustiprinti bendrą paslaugų teikimo tęstinumą. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, STB turėtų dalyvauti rinkos stebėsenos ir technologinės plėtros veikloje, nustatyti sąveikumo ir diegimo (be kita ko, tarp antžeminių ir neantžeminių sistemų ir besiformuojančių technologijų) kliūtis ir teikti rekomendacijas, kuriomis būtų remiamas nuoseklus Sąjungos lygmens požiūris į atsparų junglumą;

(37) STB turėtų gebėti, kai tinkama, bendradarbiaudamas su atitinkamomis įstaigomis ir kompetentingomis institucijomis, analizuoti grėsmių, su kuriomis vis dažniau susiduria Sąjungos elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos, padėtį. Jos, be kita ko, apima žalinguosius radijo spektro trukdžius. Pastaraisiais metais dėl padidėjusios geopolitinės įtampos tokių incidentų padaugėjo ir jie gali turėti įtakos paslaugų prieinamumui ir kokybei, dažnai keliose valstybėse. Tokiomis aplinkybėmis STB turėtų analizuoti tokias tendencijas ir padėti kompetentingoms institucijoms teikdamas veiklos rekomendacijas. Šis vaidmuo turėtų papildyti nacionalinę atsakomybę ir prisidėti prie koordinuoto Sąjungos lygmens atsako;

(38) siekiant papildyti nuoseklų ir koordinuotą reguliavimo atsaką Sąjungos lygmeniu, kad būtų pagerintas pasirengimas krizėms, BEREC turėtų patvirtinti krizių valdymo praktiką, kuria nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms būtų nustatytos bendros procedūros ir koordinavimo tvarka, be kita ko, užtikrinant krizių valdymą ir civilinę saugą gamtinių ar žmogaus sukeltų sutrikimų, krizių ar nenugalimos jėgos aplinkybių atvejais. Ta praktika turėtų būti suderinta su esamomis Sąjungos ir nacionalinėmis krizių valdymo sistemomis ir ja turėtų būti remiami nuoseklūs veiksmai, be kita ko, dalijantis informacija su atitinkamomis Sąjungos

lygmens reagavimo į krizes ir civilinės saugos koordinavimo sistemomis ir taikant reagavimo į kibernetines grėsmes mechanizmus, kai krizės susijusios su kibernetinio saugumo incidentais. Planas taip pat turėtų apimti aspektus, susijusius su informuotumu apie padėtį, susijusią su rimtais sutrikimais, darančiais poveikį skubios pagalbos ryšiams, ypatingos svarbos ryšiams ir viešųjų įspėjimų perdavimui, laikantis pareigų pagal atitinkamą Sąjungos teisę;

(39) pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 valstybės narės viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjų teisei gali taikyti tik gana lanksčią bendrojo leidimo tvarką. Taip siekiama skatinti naujų tinklų ir paslaugų plėtrą, kartu sudarant sąlygas paslaugų teikėjams ir vartotojams pasinaudoti vidaus rinkos masto ekonomija. Šiuo reglamentu remiamas šis tikslas ir išlaikoma laisvė Sąjungoje teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas pagal bendrąjį leidimą;

(40) šiuo metu galiojanti bendrojo leidimo sistema grindžiama suderintu, bet išplėstiniu sąlygų sąrašu, pagal kurį valstybėms narėms paliekama galimybė lanksčiai nuspręsti, kokias bendrojo leidimo sąlygas taikyti savo teritorijoje, kaip jas patikslinti nacionaliniu lygmeniu, ir galimybė reikalauti, kad paslaugų teikėjai nacionalinei reguliavimo institucijai arba kitoms kompetentingoms institucijoms pateiktų pranešimą, kuriame būtų nurodytas jų ketinimas pradėti teikti paslaugas. Pranešimas turėjo būti deklaratyvaus pobūdžio ir nebuvo reikalaujama jokio aiškaus nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimo ar administracinio akto;

(41) tačiau atlikus Direktyvos (ES) 2018/1972 vertinimą paaiškėjo, kad, nesant vieno koordinuoto bendrojo leidimo, kuris būtų iš esmės parengtas ir įgyvendinamas nacionaliniu lygmeniu, ir netaikant vienodo ir nuoseklaus požiūrio į taikytinas taisykles ir pranešimų teikimo tvarką, nors ir buvo naudojamas BEREC suderintas neprivalomas šablonas, atsirado reguliavimo susiskaidymas ir padaugėjo kliūčių operatoriams plėsti veiklą ir vykdyti veiklą tarpvalstybiniu mastu;

(42) siekiant įveikti dėl Direktyvos (ES) 2018/1972 atsiradusias problemas ir sudaryti sąlygas paslaugų teikėjams visapusiškai pasinaudoti elektroninių ryšių vidaus rinka, būtina nustatyti šiuolaikišką bendrojo leidimo tvarką, taikomą visų rūšių elektroninių ryšių tinklams, kurie naudojami teikiant viešai prieinamas skaitmenines paslaugas, ir, išskyrus tam tikras išimtis, viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms;

(43) kalbant apie elektroninių ryšių paslaugų teikėjus, bendrojo leidimo sistema neturėtų būti taikoma tam tikrų rūšių tinklams, kurių pagrindinis tikslas nėra palaikyti viešai prieinamų elektroninių ryšių ar skaitmeninių paslaugų teikimą. Tokių tinklų pavyzdžiai yra tinklai, kurie daugiausia naudojami privatiems, vidaus ar uždaros, iš anksto nustatytos naudotojų grupės ryšiams palaikyti, įskaitant tinklus, naudojamus tik vidaus jungtims tarp ryšių infrastruktūros įrenginių, kurių pagrindinė paskirtis nėra viešai prieinamų skaitmeninių paslaugų teikimas. Kalbant apie elektroninių ryšių paslaugų teikimą, bendrasis leidimas ir toliau neturėtų būti taikomas su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugoms. Priešingai nei kitų šiame reglamente apibrėžtų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų kategorijų atveju, su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugoms nėra naudingas viešosios numeracijos išteklių naudojimas ir jomis nėra naudojamasi sąveikioje ekosistemoje, kurios veikimas užtikrinamas viešuoju lygmeniu. Todėl tų rūšių paslaugoms dera netaikyti bendrojo leidimo tvarkos. Tačiau su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams gali būti taikomi tam tikri įpareigojimai pagal šį reglamentą;

(44) bendrojo leidimo tvarka turėtų būti taikoma su sąlyga, kad laikomasi trumpesnio ir atnaujinto visiškai suderintų sąlygų, taikomų visose valstybėse narėse, sąrašo, taip pat

kai kurių kitų sąlygų, nustatytų kituose Sąjungos ar nacionalinės teisės aktuose, tačiau dar nevisiškai suderintų, pavyzdžiui, taisyklių dėl teisėsaugos ir teisminių institucijų prieigos prie duomenų, be kita ko, teisėto perėmimo ir duomenų saugojimo tikslais, ir IRT tiekimo grandinės saugumo reikalavimų pagal kibernetinio saugumo taisykles, įskaitant Kibernetinio saugumo aktą, kuriuo bus pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881[40];

(45) be to, paslaugų teikėjai, kuriems taikomas bendrasis leidimas, turėtų pateikti pranešimą valstybės narės, kurioje jie ketina pradėti teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas arba kurioje tokie tinklai ar paslaugos jau teikiami, nacionalinei reguliavimo institucijai. Jiems taip pat turėtų būti leidžiama vienai valstybei narei pateikti tik vieną pranešimą, jei jie ketina teikti tinklus ar paslaugas vienoje ar keliose valstybėse narėse pagal bendro paso tvarką. Palydovinėms sistemoms turėtų būti taikomas ne bendras pasas, o speciali Sąjungos lygmens procedūra;

(46) pranešime turėtų būti naudojamas privalomas BEREC pateiktas šablonas. Jame turėtų būti fizinio arba juridinio asmens deklaracija nacionalinei reguliavimo institucijai apie ketinimą pradėti teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas ir ribotos apimties informacija, išsamiau nurodyta susijusiame BEREC šablone, įskaitant tapatybės, kontaktinius ir įmonės duomenis, informaciją apie tinklus ar paslaugas, kuriuos ketinama teikti, ir jų geografinę prieinamumo vietovę, taip pat numatomą veiklos pradžios datą;

(47) nacionalinės reguliavimo institucijos neturėtų nustatyti papildomų arba atskirų pranešimo reikalavimų. Šiuo atžvilgiu nacionalinės reguliavimo institucijos neturėtų reikalauti jokių papildomų dokumentų, kurie yra bendrojo leidimo dalis ir kurių nėra BEREC pranešimo šablone. Pranešimo reikalavimai ir tokių reikalavimų naujiniai turėtų būti kuo mažesni;

(48) siekiant skatinti tarpvalstybinių tinklų ir paslaugų teikimą, paslaugų teikėjams turėtų būti leidžiama pateikti pranešimą bet kuria oficialiąja Sąjungos kalba arba bent anglų kalba;

(49) siekdamos prisidėti prie Sąjungos skaitmenizacijos tikslų, visos nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų priimti pranešimus internetu, pavyzdžiui, per langelį atitinkamos institucijos interneto svetainėje ir, kai įmanoma, taikant suderintus skaitmeninius sprendimus, pavyzdžiui, verslo dėkles, ir neturėtų reikalauti, kad paslaugų teikėjai naudotų tik valstybės teritorijoje galiojančius skaitmeninius sertifikatus, kurie nėra tarpusavyje pripažįstami kitose valstybėse narėse ir kurie neatitinka Komisijos sprendime 2011/130/ES[41] nustatytų būtinųjų dokumentų, kompetentingų institucijų pasirašomų elektroniniu būdu, tarptautinio tvarkymo reikalavimų. Dėl tos pačios priežasties neturėtų būti reikalaujama, kad paslaugų teikėjai turėtų nacionalinius atstovus ryšiams su nacionalinėmis institucijomis palaikyti. Keisdamosi informacija ar dokumentais elektroninėmis priemonėmis,

---

40 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013, (Kibernetinio saugumo aktas), (OL L 151, 2019 6 7, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

41 2011 m. vasario 25 d. Komisijos sprendimas 2011/130/ES, kuriuo nustatomi būtinieji dokumentų, kompetentingų institucijų pasirašomų elektroniniu būdu pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje, tarptautinio tvarkymo reikalavimai (OL L 80, 2014 3 19, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/130(1)/oj).

valdžios institucijos turėtų laikytis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/903[42] nustatytų reikalavimų;

(50) kompetentingos institucijos neturėtų jokiu būdu kliudyti teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, be kita, remdamosi tuo, kad pateiktas neišsamus pranešimas. Dėl pranešimo apie veiklos pradžią elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai neturėtų patirti administracinių išlaidų;

(51) siekdamas remti veiksmingą tarpvalstybinį koordinavimą, STB turėtų administruoti centrinę visų pranešimų duomenų bazę. Kompetentingos institucijos turėtų STB perduoti tik išsamius pranešimus;

(52) gavusios pranešimą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų elektroninėmis priemonėmis patvirtinti paslaugų teikėjui tinklų ar paslaugų teikimo pradžią, aprašydamos sąlygas, teises ir pareigas, taikomas valstybėje narėje ar valstybėse narėse, kuriose teikėjas ketina teikti tinklus ar paslaugas. Kai paslaugų teikėjas praneša apie savo ketinimą teikti tinklus ar paslaugas tik vienos valstybės narės teritorijoje, jis turėtų laikytis suderintų bendrojo leidimo sąlygų ir, kiek tai susiję su bet kokiais ypatumais, tos valstybės narės jurisdikcijoje taikomų sąlygų;

(53) patvirtinimas, kad paslaugų teikėjai gali pradėti savo veiklą, turėtų apimti informaciją apie įmonių teises ir pareigas pagal bendrąjį leidimą. Paslaugų teikėjams gali reikėti tokio patvirtinimo, pavyzdžiui, kad jie galėtų kreiptis dėl radijo spektro ar numeracijos išteklių naudojimo teisių, gauti prieigą ar sujungimą ir teises įrengti įrenginius, įskaitant priėjimo teises, visų pirma siekiant palengvinti derybas su kitomis regioninėmis ar vietos valdžios institucijomis arba su paslaugų teikėjais kitose valstybėse narėse. Paslaugų teikėjo prašymu patvirtinimą taip pat turėtų būti galima pateikti deklaracijos forma. Tokios deklaracijos neturėtų būti laikomos teisių suteikimo dokumentu, ir nuo tokios deklaracijos neturėtų priklausyti jokios teisės pagal bendrąjį leidimą ar naudojimo teisės, ar tokių teisių įgyvendinimas; Deklaracija turėtų būti naudojama kaip patvirtinimas arba įrodymas kitoms nacionalinėms ar regioninėms institucijoms, kad paslaugų teikėjui suteiktas leidimas pagal šį reglamentą;

(54) suteikdamos radijo spektro, numeracijos išteklių naudojimo teises arba teises įrengti įrenginius, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų informuoti įmones, kurioms jos suteikia tokias teises, apie atitinkamas radijo spektro naudojimo sąlygas, susijusias su individualiomis naudojimo teisėmis arba operacijų pagal bendrąjį leidimą patvirtinimu;

(55) konkretūs įpareigojimai, nustatyti įmonėms, teikiančioms elektroninių ryšių tinklus ir elektroninių ryšių paslaugas pagal Sąjungos teisę dėl to, kad jos pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje, turėtų būti nustatyti atskirai nuo bendrųjų teisių ir pareigų, nustatytų pagal bendrąjį leidimą;

(56) tais atvejais, kai elektroninių ryšių tinklai nėra teikiami visuomenei, tikslinga taikyti mažiau įpareigojimų, o jei jie taikomi, turėtų būti ne tokie griežti, nei tie, kuriuos pagrįsta tada, kai elektroninių ryšių tinklai ir paslaugos teikiami visuomenei. Tačiau jiems ir toliau yra privalomos, be kita ko, su viešuoju interesu susijusios pareigos, pavyzdžiui, dėl tinklo atsparumo, parengties, kibernetinio saugumo, teisėto perėmimo

[42] 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/903, kuriuo nustatomos viešojo sektoriaus aukšto lygio sąveikumo visoje Sąjungoje priemonės, (Europos sąveikumo aktas) (OL L, 2024/903, 2024 3 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

ir duomenų saugojimo pagal šį reglamentą arba kitus taikytinus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus, kurie atitinka Sąjungos teisę. Nors pagal šį reglamentą bendrasis leidimas netaikomas su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams, jiems gali būti nustatyti tokie įpareigojimai;

(57) bendro paso procedūra turėtų palengvinti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimą visose valstybėse narėse. Procedūra turėtų būti baigta patvirtinus teikėjui, kad jis gali pradėti teikti tinklus ar paslaugas. Turėtų būti įmanoma išduoti papildomas deklaracijas, tačiau tik paslaugų teikėjo prašymu ir laikantis BEREC gairių dėl bendrojo leidimo. Pavyzdžiui, prireikus, taikant bendro paso patvirtinimą, paslaugų teikėjas gali per STB paprašyti išduoti deklaraciją, kurioje aprašoma, kokiomis aplinkybėmis subjektas, teikiantis elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas pagal bendrąjį leidimą, turi teisę pateikti paraišką dėl teisių įrengti įrenginius, derėtis dėl sujungimo ir gauti prieigą prie sujungimo siekiant, kad būtų lengviau naudotis tomis teisėmis, pavyzdžiui, bendraujant su kitomis valdžios institucijomis ar santykiuose su kitomis įmonėmis. Tokiose deklaracijose galėtų būti aprašyti kriterijai ir procedūra, susiję su konkrečiais atskirų įmonių įpareigojimais, ir jas per STB turėtų pateikti valstybės narės, kurioje bus teikiami tinklai ar paslaugos, nacionalinė reguliavimo institucija, gavusi paslaugų teikėjo prašymą. BEREC gairėse turėtų būti pateikta išsami informacija apie galimybę prašyti tokios deklaracijos;

(58) svarbu užtikrinti bendro paso režimo veiksmingumą. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos arba kitos kompetentingos institucijos bendradarbiautų tarpusavyje, kad padėtų BEREC ir STB rengti bei atnaujinti gaires ir informacijos išteklius, susijusius su suderintu bendrųjų leidimų sąlygų taikymu valstybėse narėse. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų paskirti bendrus nacionalinius kontaktinius punktus;

(59) visokeriopa bendro paso tvarkos nauda gali būti pasiekta tik jei bus kiek įmanoma sumažinti nacionaliniai ypatumai, susiję su bendrojo leidimo sąlygomis. Tas pats pasakytina ir apie taisykles, kurios nėra STA dalis, pavyzdžiui, taisykles, taikytinas kibernetinio saugumo ar teisėsaugos srityse. Todėl BEREC gairėse turėtų būti nustatytos sritys, kuriose būtina toliau derinti nacionalines taisykles arba jų įgyvendinimą. Šiais elementais turėtų būti remiamasi Komisijai, kompetentingoms Sąjungos įstaigoms ar kitoms ekspertų grupėms imantis tolesnių veiksmų dėl šių taisyklių. Siekdami remti šią veiklą, paskirti bendri nacionaliniai kontaktiniai punktai turėtų glaudžiai bendradarbiauti su STB ir tarpusavyje dėl bendrojo leidimo sąlygų, susijusių su Sąjungos teisę atitinkančiais nacionalinės teisės aktais ir procedūromis, taikomais teikiant elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, visų pirma kibernetinio saugumo ar teisėsaugos srityse;

(60) paskirti bendri nacionaliniai kontaktiniai punktai visų pirma turėtų pranešti STB apie bet kokius ypatumus, susijusius su nacionaliniu suderintų bendrojo leidimo sąlygų įgyvendinimu jų atitinkamose valstybėse narėse, taip pat apie visas nacionalines procedūras, nustatytas siekiant užtikrinti bendrojo leidimo sąlygų veiksmingumą. Jei valstybėje narėje už bendrojo leidimo sąlygų vykdymo užtikrinimą atsakingos skirtingos nacionalinės institucijos, jos turėtų glaudžiai bendradarbiauti su paskirtais bendrais nacionaliniais kontaktiniais punktais;

(61) paskirti bendri nacionaliniai kontaktiniai punktai taip pat turėtų teikti savitarpio pagalbą, susijusią su bendrųjų leidimų sąlygų vykdymo užtikrinimu pagal BEREC gaires;

(62) pranešimo valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija turėtų turėti įgaliojimus skirti sankcijas už bendrojo leidimo sąlygų pažeidimą, jei valstybės, kurioje teikiami tinklai ar paslaugos, nacionalinė reguliavimo institucija, dar nėra skyrusi sankcijų už tų pačių sąlygų pažeidimą. Sankcijos turėtų būti skiriamos pagal nacionalinę teisę ir šiurkštaus pažeidimo atveju, prireikus pasikonsultavus su paveiktų valstybių narių reguliavimo institucijomis, galėtų apimti teisės teikti tinklus ir paslaugas visose valstybėse narėse, kuriose galioja bendras pasas, panaikinimą. Šiurkštų pažeidimą būtų galima nustatyti, pavyzdžiui, kai, nepaisant taisomųjų veiksmų, kurių ėmėsi nacionalinė reguliavimo institucija arba kita kompetentinga institucija, ir toliau nesilaikoma vienos ar daugiau bendrojo leidimo sąlygų. Tik išimtiniais atvejais, kai valstybės narės, kurioje teikiami tinklai ar paslaugos, nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad leidimo sąlygų pažeidimas jos teritorijoje gali turėti neigiamą poveikį nacionalinio saugumo ar viešojo intereso pagrindu, ji turėtų turėti teisę skirti sankcijas savo jurisdikcijoje. Tokios išimtinės vykdymo užtikrinimo priemonės turėtų būti imamasi koordinuojant veiksmus su atitinkamomis pranešimo valstybės narės kompetentingomis institucijomis;

(63) išimties tvarka, kai teikiamos įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugos naudojant numeracijos išteklius už teritorijos ribų, turėtų būti taikomos atitinkamos pranešimo valstybės narės taisyklės;

(64) bendro paso reikalavimai turėtų būti taikomi nedarant poveikio valstybių narių įgaliojimams individualia tvarka blokuoti prieigą prie numerių arba paslaugų, jei tai pateisinama dėl sukčiavimo arba netinkamo naudojimo;

(65) įmonėms, teikiančioms elektroninių ryšių paslaugas, turėtų būti galima nustatyti administracinius mokesčius, siekiant finansuoti nacionalinės reguliavimo arba kitų kompetentingų institucijų veiklą, kurią jos vykdo valdydamos leidimų sistemą ir suteikdamos naudojimo teises. Tokių mokesčių dydis neturėtų viršyti tos sumos, kurios reikia faktinėms tokios veiklos administracinėms sąnaudoms padengti, ir jis neturėtų būti taikomas mažiems paslaugų teikėjams. Tuo tikslu turėtų būti užtikrintas nacionalinių reguliavimo institucijų ir kitų kompetentingų institucijų pajamų ir išlaidų skaidrumas pateikiant metines ataskaitas apie visą surinktų mokesčių sumą ir patirtas administracines sąnaudas, kad įmonės galėtų patikrinti, ar mokesčiai atitinka administracines sąnaudas;

(66) administracinių mokesčių sistemos neturėtų iškreipti konkurencijos ar sukurti kliūčių patekti į rinką. Bendrojo leidimo sistema nebeleidžia administracines sąnaudas ir atitinkamus mokesčius priskirti atskiroms įmonėms, išskyrus už teisių naudoti numeracijos išteklius, radijo spektrą ir teisių įrengti įrenginius suteikimą. Sąžiningos, paprastos ir skaidrios alternatyvos pavyzdžiu tiems mokesčių skyrimo kriterijams galėtų būti su apyvarta susijęs platinimas. Kai administraciniai mokesčiai labai nedideli, tinkamas sprendimas galėtų būti ir vienodo tarifo mokesčiai arba mokesčiai, nustatomi derinant vienodą tarifą su apyvarta susijusiu elementu. Atsižvelgdamos į tai, kiek bendrojo leidimo tvarka taikoma įmonėms, turinčioms labai mažą rinkos dalį, pavyzdžiui, vietiniams tinklo teikėjams, arba kiek ji taikoma paslaugų teikėjams, kurių verslo modelis duoda labai ribotas pajamas, nors rinkos skverbtis pagal apimtis yra didelė, valstybės narės turėtų nustatyti deramą *de minimis* ribą, nuo kurios būtų taikomi administraciniai mokesčiai;

(67) pakeitimai turėtų būti laikomi nežymiais, su sąlyga, kad dėl bet kokių apribojimų, atšaukimų ar pakeitimų būtina iš anksto konsultuotis su atitinkamais teisių turėtojais. dabartinė radijo spektro reguliavimo sistema, visų pirma Europos elektroninių ryšių

kodeksas, Sprendimas dėl radijo spektro (Sprendimas Nr. 676/2002/EB) ir Radijo spektro politikos programa (Sprendimas Nr. 243/2012/ES), buvo parengta kitokiomis geopolitinėmis aplinkybėmis. Joje nepakankamai dėmesio skirta strateginiam radijo spektro aspektui. Radijo spektru palaikomos tokios gyvybiškai svarbios paslaugos kaip ypatingos svarbos ryšiai, skubios pagalbos ryšiai, skrydžių valdymas, jūrų navigacija, visuomenės saugumas ir saugos tinklai. Kaip ir visos pagrindinės prekės, radijo spektras ir prieiga prie jo gali tapti pažeidžiamumu. Be to, jis galėtų būti naudojamas kaip ginklas ginkluotų ir ekonominių konfliktų metu, pavyzdžiui, trikdant bei klastojant signalus ir trukdant pagrindinei karinei bei civilinei veiklai, nuo transporto iki bankininkystės;

(68) radijo spektro strateginė ir geopolitinė reikšmė Sąjungai ir jos valstybėms narėms yra didžiulė. Jis yra vienas iš esminių išteklių siekiant sudaryti sąlygas komunikacijai, skatinti ekonomikos augimą bei socialinę gerovę ir remti saugumą ir ypatingos svarbos paslaugų teikimą įvairiuose sektoriuose. Radijo spektras tapo labai svarbus Sąjungos strateginiam savarankiškumui ir saugumui, o koordinuotas jo valdymas yra būtinas siekiant užtikrinti Sąjungos saugumą, atsparumą ir skaitmeninį suverenumą. Be to, tam tikros Sąjungos politikos sritys, pavyzdžiui, kosmoso, junglumo ar transporto politikos sritys, grindžiamos tinkama prieiga prie spektro ir jo valdymu. Be to, veiksmingas ir koordinuotas radijo spektro valdymas yra labai svarbus diegiant aukštos kokybės belaidžius tinklus, kurie yra Sąjungos ekonominio vystymosi bei konkurencingumo ir bendrosios elektroninių ryšių rinkos sukūrimo sąlyga. Dėl technologinės pažangos, visų pirma galimybės palydovams palaikyti ryšį su nemodifikuotais naudotojų mobiliaisiais įrenginiais, taip pat dėl antžeminių bei neantžeminių tinklų ir telekomunikacijų tinklų, tinklo paribio ir debesijos kompiuterijos konvergencijos, radijo spektro, kaip bendro Europos ištekliaus, valdymas gali padidinti jo vertę valstybėms narėms ir Sąjungai. Todėl radijo spektrą būtina veiksmingai ir strategiškai valdyti ir naudoti kaip bendrą išteklių;

(69) dėl naujų belaidžio ryšio technologijų ir taikmenų plėtros radijo spektro paklausa didėja ne tik elektroninių ryšių srityje, pavyzdžiui, siekiant užtikrinti piliečiams ir įmonėms visuresį gigabitinį junglumą, bet ir kituose nuo radijo spektro priklausomuose sektoriuose, pavyzdžiui, transporto, gamybos, kosmoso ir energetikos sektoriuose. Siekiant patenkinti didėjančią paklausą, būtinas tinkamas tarpsektorinis požiūris į radijo spektro valdymą, kad būtų užtikrintas veiksmingas radijo spektro naudojimas;

(70) radijo spektras turėtų būti valdomas taip, kad būtų išvengta žalingųjų trukdžių. Todėl turėtų būti pateikta derama pagrindinės žalingųjų trukdžių sąvokos apibrėžtis siekiant užtikrinti, kad reguliavimo priemonės būtų naudojamos tik tais atvejais, kai būtina išvengti tokių trukdžių. Turėtų būti taikomi pažangūs apsaugos nuo žalingųjų trukdžių metodai ir kiti radijo spektro valdymo metodai, kad, kiek įmanoma, būtų išvengta netrukdymo ir neapsaugojimo principo taikymo, t. y. ITU Radijo ryšio reglamente antrinėms stotims nustatyto įpareigojimo nekelti žalingųjų trukdžių pirminėms paslaugoms ir principo, kad jos negali reikalauti apsaugos nuo įgaliotųjų pirminių paslaugų keliamų trukdžių;

(71) nustatant, ar radijo spektras naudojamas optimaliai, valstybių sienos tampa vis mažiau aktualios. Pernelyg didelis nacionalinių politikų susiskaidymas didina radijo spektro naudotojų sąnaudas ir atima rinkos galimybes, lėtina inovacijas, kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui, bei daro neigiamą poveikį vartotojams ir visai ekonomikai. Strateginis planavimas, koordinavimas ir, kai tinkama, derinimas Sąjungos lygmeniu gali padėti užtikrinti, kad radijo spektro naudotojai pasinaudotų visa vidaus rinkos

teikiama nauda ir kad Sąjungos interesus būtų galima veiksmingai ginti pasaulio mastu;

(72) su radijo spektro politika susijusi Sąjungos veikla neturėtų daryti poveikio priemonėms, kurių imamasi Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu laikantis Sąjungos teisės, kad būtų pasiekti bendrojo intereso tikslai, visų pirma susiję su viešaisiais valdžios sektoriaus ir gynybos tinklais, turinio reguliavimu ir garso bei vaizdo ir žiniasklaidos politika, taip pat valstybių narių teisei organizuoti savo radijo spektrą ir juo naudotis viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir gynybos tikslais;

(73) radijo spektro valdymo taisyklės turėtų derėti su radijo spektro valdymo srityje veikiančių tarptautinių ir regioninių organizacijų, pavyzdžiui, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) ir Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT), veikla, siekiant užtikrinti veiksmingą radijo spektro valdymą ir jo naudojimo suderinimą visoje Sąjungoje ir tarp valstybių narių bei kitų ITU narių;

(74) būtina užtikrinti, kad piliečiai nepatirtų tokio lygio elektromagnetinių laukų poveikio, kuris būtų žalingas visuomenės sveikatai. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų visoje Sąjungoje siekti nuoseklumo sprendžiant šį klausimą, visų pirma atsižvelgdamos į atsargumo principą, kurio laikomasi Tarybos rekomendacijoje 1999/519/EB[43], kad būtų dirbama siekiant užtikrinti nuoseklesnes diegimo sąlygas; Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų, kai aktualu, taikyti Direktyvoje (ES) 2015/1535 nustatytą procedūrą, taip pat siekdamos užtikrinti skaidrumą suinteresuotiesiems subjektams ir sudaryti sąlygas kitoms valstybėms narėms ir Komisijai reaguoti;

(75) radijo spektras – ribotas, tačiau visuomenei ir rinkai reikšmingas, viešasis išteklius. Jis yra esminis dalykas visų rūšių belaidžiams tinklams ir paslaugoms, įskaitant radiju paremtus elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas. Todėl jis turėtų būti efektyviai skirstomas ir nacionalinių reguliavimo institucijų arba kitų kompetentingų institucijų skiriamas pagal suderintus jų veiklos tikslus ir principus, taip pat remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, atsižvelgiant į demokratinius, socialinius, kalbinius ir kultūrinius interesus, susijusius su radijo spektro naudojimu. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 676/2002/EB[44] nustatoma radijo spektro derinimo sistema;

(76) nesant koordinavimo tarp valstybių narių ir jų kompetentingų institucijų joms savo teritorijoje organizuojant radijo spektro naudojimą, jei tai nebūtų išspręsta dvišalėse valstybių narių derybose, gali kilti didelio masto trukdžių problemų, kurios ypač paveiktų bendrosios skaitmeninės rinkos plėtrą. Valstybės narės ir jų kompetentingos institucijos turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad išvengtų tarpvalstybinių ir žalingųjų trukdžių tarpusavyje. Radijo spektro politikos grupė (toliau – RSPG), įsteigta Komisijos sprendimu 2002/622/EB[45], rėmė būtiną tarpvalstybinį koordinavimą

---

43 1999/519/EB: 1999 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija 1999/519/EB dėl elektromagnetinių laukų (0 Hz–300 GHz) poveikio žmonėms apribojimo (OL L 199, 1999 7 30, p. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj).59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj)

44 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (Sprendimas dėl radijo spektro) (OL L 108, 2002 4 24, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/1999/519/oj).

45 2019 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimas, kuriuo įsteigiama Radijo spektro politikos grupė ir panaikinamas Sprendimas 2002/622/EB (OL C 196, 2019 6 12, p. 16); 2002 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas 2002/622/EB dėl Radijo spektro politikos grupės įsteigimo (OL L 198, 2002 7 27, p. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/622/oj).

ir ji buvo paskirta veikti kaip forumas, kad spręstų valstybių narių ginčus dėl tarpvalstybinių klausimų. Tačiau RSPG pagalba buvo nepakankama sprendžiant bendrus tarpvalstybinio koordinavimo klausimus su trečiosiomis valstybėmis arba tarp valstybių narių kylančius klausimus, susijusius su nesuderintu radijo spektru (pvz., FM dažniais), nes paprasčiausiai nebuvo pakankamo teisinio pagrindo ir priemonių, kad RSPG galėtų veikti. Tarpvalstybinio koordinavimo procesas turėtų būti tęsiamas, tačiau jis turėtų apimti ir nesuderintą radijo spektrą, pavyzdžiui, radijo transliavimui naudojamus FM dažnius, nes toks radijo spektras taip pat gali turėti didelę ekonominę, kultūrinę ir socialinę vertę Sąjungos piliečiams. Be to, bet kuriam radijo spektro naudojimo teisės turėtojui turėtų būti suteikta galimybė inicijuoti pagalbos šalinant trukdžius procesą, kai spektrą tiesiogiai veikia žalingieji trukdžiai, trukdantys teisėtai naudoti jo radijo spektrą;

(77) dėl sudėtingų žalingųjų trukdžių tarp valstybių narių atvejų, kurių negalima išspręsti tiesioginėmis derybomis, nepaisant RSPI paramos, gali prireikti nustatyti privalomus sprendimus, kuriuos priimtų Komisija, remdamasi RSPI pasiūlytu sprendimu, kad atvejis būtų galutinai išspręstas arba pagal Sąjungos teisę būtų užtikrintas suderinto sprendimo vykdymas. Toks mechanizmas turėtų būti taikomas laikantis konkrečių terminų, užtikrinant, kad nebūtų nepagrįsto delsimo, ir turėtų būti pasiūlyti tinkami sprendimai, įskaitant bet kokios teisės, kuri yra susijusi su žalingųjų trukdžių priežastimi, ir teisės į žalos atlyginimą panaikinimą;

(78) trečiųjų valstybių keliami tarpvalstybiniai trukdžiai tampa vis didesnį nerimą keliančia problema prie Sąjungos sienų ir grėsme ne tik patiems tinklams, bet ir Sąjungos saugumui. Pavyzdžiui, pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (toliau – GNSS) trukdžiai netoli ginkluotųjų konfliktų zonų, tokių kaip rytinės Sąjungos sienos, turi rimtų pasekmių transporto, ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, elektroninių ryšių ir finansų sektoriams, nes šiuolaikinė infrastruktūra labai priklauso nuo tos sistemos tikslaus padėties nustatymo, navigacijos ir laiko nustatymo duomenų. Tokiais atvejais nepakanka pasikliauti ITU pastangomis. Siekiant veiksmingiau remti paveiktas valstybes nares, Sąjungos teisėje reikia numatyti solidarumo mechanizmą. Pagal jį turėtų būti reikalaujama, kad visos valstybės narės veiktų kartu ir atsižvelgdamos į konkrečius Sąjungos kartu su RSPI apibrėžtus veiksmus, taip pat kartu su Komisija teiktų paramą paveiktoms valstybėms narėms. Ilgalaikių ir rimtų žalingųjų trukdžių atvejais, kai pažeidžiama tarptautinė teisė, Taryba gali apsvarstyti galimybę patvirtinti ribojamąją priemonę pagal SESV 29 straipsnį, laikantis bendros užsienio ir saugumo politikos tikslų;

(79) technologinė plėtra, visų pirma naujos kartos (pvz., 6G) radijo technologijos ir DI, didina dalijimosi radijo spektru įvairiose dažnių juostose gyvybingumą ir patikimumą, taip suteikiant prieigą prie ribotų išteklių daugeliui naudotojų, kartu užkertant kelią žalingiesiems trukdžiams ir užtikrinant tinkamą esamų paslaugų apsaugą. Veiksmingas, efektyvus ir inovacijomis grindžiamas radijo spektro naudojimas yra labai svarbus siekiant Sąjungos junglumo tikslų ir remiant Sąjungos konkurencingumą. Norint pasiekti šiuos tikslus, reikia laikytis reguliavimo požiūrio, pagal kurį pasidalijamasis radijo spektro naudojimas būtų sistemingai laikomas norma išduodant radijo spektro leidimą, remiantis principu „naudokis arba dalykis“, o išimtinės radijo spektro naudojimo teisės būtų taikomos tik tais atvejais, kai tai būtina ir pagrįsta. Be to, tokia politika turėtų užtikrinti, kad dalijantis radijo spektru konkurencija būtų skatinama, o ne ribojama;

(80) nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų laikyti, kad radijo spektru, kuris nėra naudojamas atitinkamoje teritorijoje arba atitinkamą laikotarpį, galima dalytis,

išskyrus atvejus, kai naudojimo teisės turėtojas įrodo, kad dalytis radijo spektru techniškai neįmanoma arba kad toks dalijimasis trukdytų pirminio turėtojo radijo spektro naudojimui, jį pablogintų ar kitaip apribotų, arba kad jis planuoja radijo spektrą naudoti taip, kad juo dalytis būtų neįmanoma. Siekdamos nustatyti, ar radijo spektras naudojamas, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į kelis elementus, įskaitant teisės turėtojo diegimo planus artimiausiu metu ir teisinius įpareigojimus pagal Sąjungos teisę. Dalijimosi sąlygos pagal principą „naudok arba dalykis“, įskaitant atlygį, dalijimosi pareigos trukmės nustatymo būdą ir technines sąlygas, turėtų būti nustatytos iš anksto, suteikiant naudojimo teisę;

(81) nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų skatinti pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą, laikydamosi konkurencijos teisės, nustatydamos tinkamiausią leidimų išdavimo tvarką kiekvienam scenarijui ir tinkamas bei skaidrias tokio naudojimo taisykles ir sąlygas. Pasidalijamasis radijo spektro naudojimas gali būti grindžiamas bendraisiais leidimais arba reikalavimo turėti licenciją išimtimi, kai konkrečiomis dalijimosi sąlygomis keliems naudotojams leidžiama turėti prieigą prie to paties radijo spektro ir juo naudotis skirtingose geografinėse zonose arba skirtingu laiku. Jis taip pat gali būti grindžiamas individualiomis naudojimo teisėmis, suteiktomis pagal susitarimus, pavyzdžiui, pagal licencijuotosios pasidalijamosios prieigos tvarką, pagal kurią visi naudotojai (esami ir nauji), prižiūrint nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, susitaria dėl pasidalijamosios prieigos sąlygų taip, kad užtikrintų minimaliai garantuojamą radijo ryšio kokybę ir konkurencijos teisės laikymąsi. Jei pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą kompetentingos institucijos leidžia taikydamos nevienodą leidimų išdavimo tvarką, jos neturėtų nustatyti labai skirtingos tokio naudojimo trukmės, siekdamos užtikrinti, kad radijo spektrą būtų galima perskirstyti arba padaryti vėl prieinamą konkurencingam skyrimui;

(82) nors pasidalijamasis radijo spektro naudojimas skatina veiksmingą jo naudojimą, jis gali būti netinkamas visomis aplinkybėmis. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę apriboti pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą arba jo nesiūlyti dėl priežasčių, susijusių su konkurencija ir nediskriminacine prieiga prie rinkos, techniniu ar ekonominiu pagrįstumu, išimtinio radijo spektro naudojimo poreikiu siekiant užtikrinti visuomenės saugą, nacionalinį saugumą, gynybą arba esminių paslaugų apsaugą, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2022/2557[46]. Jis apima, kai aktualu, pagrindinių saugių ir ypatingos svarbos ryšių sistemų diegimą Europoje, kuriam gali reikėti nuspėjamos prieigos prie spektro, didesnio atsparumo ir užtikrinto veikimo, kurio negalima užtikrinti pasidalijamojo naudojimo būdu. Bet koks sprendimas apriboti pasidalijamąjį naudojimą arba jo netaikyti turėtų būti tinkamai pateisintas, proporcingas ir pagrįstas objektyviais kriterijais;

(83) radijo spektro valdymo ir radijo spektro prieigos lankstumas šiuo metu užtikrinamas naudojant technologijų ir paslaugų atžvilgiu neutralius leidimų suteikimo kriterijus, kad radijo spektro naudotojai galėtų pasirinkti geriausias taikytinas technologijas ir teiktinas paslaugas radijo spektro juostose, skirtose, kaip paskelbta, elektroninių ryšių paslaugoms pagal atitinkamus nacionalinius dažnių paskirstymo planus laikantis Sąjungos teisės aktų nuostatų (toliau – technologijų neutralumo principas ir paslaugų neutralumo principas). Bet koks administracinis sprendimas dėl konkrečioje juostoje

[46] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB, (OL L 333, 2022 12 27, p. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

naudotinų technologijų ir paslaugų turėtų būti grindžiamas proporcingais ir nediskriminaciniais kriterijais, o paslaugų atveju jis turėtų būti aiškiai pateisinamas visuotinės svarbos tikslais ir reguliariai peržiūrimas. Kadangi tokiu sprendimu būtų nustatyta technologijų ir paslaugų neutralumo principų išimtis ir sumažintų teikiamų paslaugų arba naudojamų technologijų pasirinkimo laisvę, bet kuris pasiūlymas dėl tokio sprendimo turėtų būti skaidrus ir aptariamas surengus viešąsias konsultacijas;

(84) technologinio neutralumo principo apribojimai turėtų būti tinkami ir pateisinami atsižvelgiant į poreikį išvengti žalingųjų trukdžių, pavyzdžiui, reikalaujant laikytis spinduliuotės gaubtinės ir galios lygių, kad būtų užtikrinta visuomenės sveikatos apsauga ribojant elektromagnetinių laukų poveikį visuomenei, kad būtų užtikrintas tinkamas paslaugų veikimas pasitelkiant tinkamą paslaugų techninės kokybės lygį ir nebūtinai ribojant galimybę naudotis daugiau nei viena paslauga toje pačioje radijo spektro juostoje, kad būtų užtikrintas tinkamas radijo spektro pasidalijimas, visų pirma kai jo naudojimui taikomas tik bendrasis leidimas, kad būtų užtikrintas radijo spektro naudojimo efektyvumas arba kad laikantis Sąjungos teisės būtų pasiektas bendrojo intereso tikslas;

(85) nacionalinėms kompetentingoms institucijoms turėtų būti leidžiama reikalauti teikti konkrečią paslaugą tam tikroje radijo spektro juostoje, siekiant įgyvendinti aiškiai apibrėžtus tikslus, pavyzdžiui, užtikrinti gyvybės apsaugą, visuomenės saugą ir saugumą, skatinti socialinę, regioninę ir teritorinę sanglaudą, arba kad būtų išvengta neveiksmingo radijo spektro panaudojimo. Į tuos tikslus turėtų būti įtrauktas kultūrinės bei kalbų įvairovės skatinimas ir žiniasklaidos pliuralizmas, kaip valstybių narių apibrėžta pagal Sąjungos teisę. Išskyrus tuos atvejus, kai būtina užtikrinti gyvybės apsaugą arba visuomenės saugą ir saugumą, išimtys neturėtų būti išskirtinai naudojamos tam tikroms paslaugoms teikti, o veikiau jomis turėtų būti nustatomas prioritetas, kad būtų palikta kuo daugiau galimybių toje pačioje radijo spektro juostoje teikti kitas paslaugas ar naudoti kitas technologijas. Valstybės narės yra kompetentingos apibrėžti visų kultūrinės bei kalbų įvairovės ir žiniasklaidos pliuralizmo skatinimo išimčių taikymo sritį ir pobūdį;

(86) kai nacionalinės kompetentingos institucijos išimties tvarka nusprendžia apriboti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimo laisvę remdamosi viešosios politikos, visuomenės saugumo arba visuomenės sveikatos pagrindais, jos turėtų paaiškinti tokio ribojimo priežastis;

(87) nuo radijo spektro priklauso įvairios Sąjungos politikos sritys, pavyzdžiui, elektroninių ryšių, mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir kosmoso, transporto, energetikos, bendro saugumo ir gynybos, audiovizualinės ir kultūros politikos sritys. Turėtų būti įmanoma nustatyti politikos kryptis ir tikslus, susijusius su radijo dažnių spektro prieinamumo ir efektyvaus naudojimo sąlygomis, kurios reikalingos vidaus rinkai sukurti tose Sąjungos politikos srityse. Visų pirma nacionalinės kompetentingos institucijos ir Komisija turėtų imtis visų būtinų veiksmų siekdamos užtikrinti, kad radijo spektro prieinamumams būtų pakankamas visuresiam ir kokybiškam junglumui užtikrinti visiems Sąjungos piliečiams ir įmonėms, be kita ko, kai jie keliauja ir yra kaimo ar atokiose vietovėse arba atviros jūros teritorijose. Jos turėtų užtikrinti radijo spektro prieinamumą ir jį saugoti, kad būtų galima įgyvendinti Sąjungos programas, susijusias su kosmosu, įskaitant Žemės ir kosmoso stebėjimą, palydovinę navigaciją ir padėties nustatymą, saugų ir atsparų palydovinį ryšį, skirtą vyriausybių naudotojų poreikiams, taip pat kad būtų galima naudoti transporto bei transporto valdymo sistemas ir vykdyti bendros saugumo ir gynybos politikos veiksmus. Atsižvelgiant į šių politikos sričių svarbą ES ekonomikai ir visuomenei, jos taip pat turėtų stengtis

užtikrinti pakankamą radijo spektrą audiovizualinėms ir turinio kūrimo paslaugoms teikti, taip pat mokslinių tyrimų ir mokslinei veiklai vykdyti;

(88) nors tokios politikos kryptys ir tikslai, sukurti pagal daugiametę radijo spektro politikos programą, nustatytą Sprendimu Nr. 243/2012/ES[47], tebėra aktualūs, jos veiksmai iš esmės jau yra užbaigti arba pasenę. Siekiant išvengti dubliavimosi ir užtikrinti nuoseklumą, į šį reglamentą turėtų būti perkelti daugiametės radijo spektro politikos programos (toliau – RSPP) tikslai, o Sprendimas Nr. 243/2012/ES turėtų būti panaikintas;

(89) siekiant įgyvendinti konkrečią dabartinę ir būsimą radijo spektru grindžiamą Sąjungos politiką, labai svarbu laiku nustatyti jos radijo spektro poreikius. Atsižvelgiant į tai, kad, siekiant padidinti reguliavimo nuspėjamumą, rengiant ar priimant tokią politiką turėtų būti žinomi tikslūs radijo spektro prieinamumo poreikiai ir jo skyrimo laikotarpiai, Komisija turėtų kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti suderintas nuostatas dėl atitinkamų dažnių juostų ir suderintas jų prieinamumo ir naudojimo taisykles, priimdama strateginį dokumentą, pasikonsultavusi su RSPI. Po kiekvienos ITU Pasaulinės radijo ryšio konferencijos turėtų būti priimta Sąjungos radijo spektro strategija, kuria, be kita ko, būtų užtikrintas skaidrumas dėl to, kaip įvairūs Pasaulinės radijo ryšio konferencijos sprendimai bus įtraukti į Sąjungos teisinę tvarką. Radijo spektro strategija siekiama padidinti su radijo spektru susijusios veiklos skaidrumą Sąjungos lygmeniu ir padidinti nuspėjamumą įvairioms kompetentingoms institucijoms ir rinkos dalyviams;

(90) į Sąjungos radijo spektro strategiją galėtų būti įtrauktos radijo spektro veiksmų gairės, kuriose apibrėžiami konkretūs radijo spektro prieinamumo ir leidimo jį naudoti etapai ir terminai, kurie turi būti nustatyti Komisijos įgyvendinimo aktais, kai yra žinomos konkrečios radijo spektro skyrimo aplinkybės ir poreikiai. Priimdama Sąjungos radijo spektro strategiją ir veiksmų gaires, Komisija turėtų atsižvelgti į Sąjungos politikos tikslus, pavyzdžiui, poreikį apsaugoti Sąjungos strateginį savarankiškumą, įskaitant bendrus saugumo ir gynybos poreikius, Europos skaitmeninio dešimtmečio junglumo tikslus, visų pirma 5G ir pažangių belaidžio ryšio tinklų tikslus, bendrosios rinkos sukūrimą ir poreikį atitikti konkrečius tarpvalstybinėms paslaugoms keliamus technologinius ar kokybės reikalavimus. Visų pirma tokioje Sąjungos spektro strategijoje turėtų būti nustatytas spektras (spektro dalys / dažnio juostos), kurio prieinamumą valstybės narės turėtų užtikrinto suderintomis procedūromis ir sąlygomis, kad būtų įgyvendinama Sąjungos bendra saugumo ir gynybos politika. Komisija taip pat turėtų atsižvelgti į tai, kad radijo spektras yra viešoji gėrybė, turinti svarbią socialinę, kultūrinę ir ekonominę vertę, kuri turėtų būti naudojama veiksmingai ir efektyviai. Sąjungos radijo spektro strategijoje ir veiksmų gairėse turėtų būti laikomasi atitinkamų radijo spektrui taikomų tarptautinių susitarimų, įskaitant žalingųjų trukdžių vengimą, ir turėtų būti propaguojami technologijų bei paslaugų neutralumo ir pasidalijamojo radijo spektro naudojimo principai, laikantis konkurencijos teisės. Kad Sąjungos radijo spektro strategija ir veiksmų gairės būtų veiksmingos, RSPI turėtų būti nustatytas procesas, kuris sudarytų sąlygas nacionalinėms kompetentingoms institucijoms kartu su Komisija stebėti įgyvendinimo pažangą valstybėse narėse ir keistis patirtimi, gerąja praktika ir informacija. Be to,

[47] 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/243(2)/oj).

turėtų būti ištirtos galimos sinergijos su Europos skaitmeninio dešimtmečio ir Europos semestro stebėsenos mechanizmu galimybės;

(91) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu ES konkurencingumui laiku įdiegti naujos kartos (6G) belaidį plačiajuostį ryšį, įskaitant jo neantžeminius elementus, tam turėtų būti skiriama daugiausia dėmesio pirmojoje Sąjungos radijo spektro strategijoje ir veiksmų gairėse. Vis dėlto į strategiją taip pat turėtų būti įtraukti kitų Sąjungos politikos sričių radijo spektro poreikiai, vos tik jiems atsiradus, ir ji turėtų būti visapusiška ir apimti ne tik licencijuotą, bet ir nelicencijuotą naudojimą, pavyzdžiui, vietinio radijo ryšio tinklais (toliau – RLAN);

(92) siekiant visapusiškai pasinaudoti suderinimo pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB teikiama nauda, visoje Sąjungoje turėtų būti laiku ir sinchronizuotai leidžiama naudoti suderintas radijo spektro juostas. Leidimas naudoti radijo spektro juostą apima radijo spektro paskyrimą taikant bendrųjų leidimų išdavimo tvarką arba individualias naudojimo teises, siekiant, kad radijo spektru būtų galima naudotis iškart, kai užbaigiamas skyrimo procesas. Siekiant paskirti radijo spektro juostas, gali prireikti skirti kitų naudotojų turimą juostą ir jiems atlyginti tiesiogines spektro perkėlimo ar perskirstymo išlaidas pagal nacionalinę teisę. Vis dėlto bendro termino įgyvendinimui konkrečioje valstybėje narėje gali būti padarytas poveikis dėl problemų, susijusių su neišspręstais tarpvalstybinio koordinavimo klausimais, juostos esamų naudotojų techninės migracijos sudėtingumu, bendrojo intereso tikslu, nacionalinio saugumo užtikrinimu ir gynyba arba nenugalimos jėgos aplinkybėmis. Bet kuriuo atveju kompetentingos institucijos turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad kuo labiau sumažintų bet kokį vėlavimą geografinės aprėpties, terminų laikymosi ir radijo spektro intervalo atžvilgiu. Nacionalinės kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į atitinkamas aplinkybes, turėtų prašyti, kad Sąjunga suteiktų teisinę, politinę ir techninę paramą, kad būtų sprendžiami radijo spektro derinimo klausimai su Sąjungos kaimyninėmis šalimis, įskaitant šalis kandidates ir stojančiąsias šalis;

(93) sparčiai vystantis naujoms belaidžio ryšio technologijoms ir paslaugoms, be kita ko, naudojant šiuolaikinius pajėgumus, pavyzdžiui, DI, Sąjungos radijo spektro valdymas turėtų būti lankstesnis ir aktyvesnis. Šiuo atžvilgiu svarbu novatoriams ir kitiems potencialiems naudotojams suteikti galimybę inicijuoti derinimo procesą Sąjungos lygmeniu, jei įrodomas poreikis, be kita ko, diegti naujas technologijas arba atsisakyti senų technologijų, dėl kurių radijo spektro naudojimas tampa neveiksmingas arba kenkia vartotojams. Todėl reikėtų sukurti atvirą, skaidrų ir nediskriminacinį procesą, pagal kurį oficialiai registruojami ir Komisijos peržiūrimi prašymai suderinti radijo spektrą. Jis turėtų apimti viešas konsultacijas, kurios padėtų Komisijai nuspręsti, ar pradėti naują procesą ir, jei taip, kokia apimtimi. Po jo Komisija turėtų turėti galimybę nuspręsti, ar, padedant RSPI, inicijuoti su radijo spektru susijusios politikos atnaujinimą arba kūrimą, ar kartu su Radijo spektro komitetu pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB pradėti rengti suderintas technines ir veiklos sąlygas, pagal kurias būtų naudojama tam tikra radijo spektro juosta. Prašymų forma, turinys ir detalumo lygis, išsami informacija apie prašymų tvarkymo procesą ir, kai aktualu, visi terminai turėtų būti pateikti gairėse;

(94) bendrieji radijo spektro naudojimo leidimai gali padėti veiksmingiausiai išnaudoti radijo spektrą ir kai kuriais atvejais skatinti inovacijas bei jie stiprina konkurenciją, o individualios radijo spektro naudojimo teisės kitais atvejais gali būti tinkamiausia leidimų išdavimo tvarka, esant tam tikroms konkrečioms aplinkybėms. Individualios naudojimo teisės turėtų būti svarstomos, pavyzdžiui, kai palankios radijo spektro sklidimo savybės arba numatomas perdavimo galingumo lygis reiškia, kad

bendraisiais leidimais neužtikrinamas trukdžių problemų sprendimas, atsižvelgiant į reikalaujamą paslaugos kokybę. Techninės priemonės, pavyzdžiui, imtuvo atsparumui pagerinti skirti sprendimai, galėtų sudaryti sąlygas naudoti bendruosius leidimus arba nustatyti dalijimąsi radijo spektru ir galbūt išvengti sistemingo netrukdymo ir neapsaugojimo principo taikymo; Bendrieji leidimai gali būti derinami su individualiomis naudojimo teisėmis. Toks derinimas galėtų būti ypač naudingas dažnių juostoms, kurių sklidimo savybės nėra geros, kaip antai milimetrinių bangų dažnių juostoms. Pavyzdžiui, miesto vietovėse dažnių juosta gali būti paskirta taikant individualias naudojimo teises, o kaimo vietovėse – pagal bendrąjį leidimą. Siekdama skatinti nuoseklų požiūrį Sąjungoje, Komisija gali priimti rekomendaciją, kuria nustatoma tinkamiausia leidimų naudoti radijo spektrą tam tikroje suderintoje radijo spektro juostoje ar jos dalyse išdavimo tvarka;

(95) apskritai kompetentingos institucijos turi nuspręsti, kokią leidimų išdavimo tvarką būtų tinkamiausia taikyti suderintoje radijo spektro juostoje arba jos dalyse. Jei kyla rizika, kad dėl skirtingų sprendimų galėtų susiskaidyti vidaus rinka, visų pirma tais atvejais, kai Sprendimu Nr. 676/2002/EB yra nustatytos suderintos radijo spektro juostos naudojimo sąlygos, ir dėl to gali būti vėluojama diegti belaidžio ryšio sistemas, Komisijai, atsižvelgiant į RSPI nuomonę, turėtų būti suteikti įgaliojimai rekomenduoti bendrus sprendimus, pripažįstant galiojančias techninio suderinimo priemones. Tokių sprendimų tikslas yra suteikti kompetentingoms institucijoms bendrą priemonių rinkinį, į kurį jos turėtų atsižvelgti nustatydamos tinkamą nuoseklią leidimų išdavimo tvarką, taikytiną dažnių juostai arba dažnių juostos daliai, atsižvelgiant į veiksnius, pavyzdžiui, gyventojų tankį, dažnių juostų signalų sklidimo savybes, skirtumus tarp radijo dažnių naudojimo miestų ir kaimo vietovėse, galimą poreikį apsaugoti esamas paslaugas ir dėl to susidarantį poveikį gamybos masto ekonomijai;

(96) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti pažangias paslaugas platesniu mastu, sudaryti sąlygas veiksmingiau naudoti radijo spektrą ir sumažinti belaidžio tinklo diegimo sąnaudas, potencialiems radijo spektro naudotojams, kurie jį naudos viešuosiuose ar neviešuosiuose tinkluose, turėtų būti leidžiama prašyti, kad, kiek įmanoma, valstybėse narėse, kuriose jie naudoja radijo spektrą savo tinkluose, būtų taikomos tos pačios leidimų išdavimo sąlygos. Komisija ir kompetentingos institucijos turėtų bendradarbiauti tarpusavyje ir su RSPI, kad parengtų bendras leidimų išdavimo sąlygas. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai nustatyti, kad tokių sąlygų taikymas būtų privalomas. Leidimų išdavimo sąlygų suderinimu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam paslaugų teikimui ir masto ekonomijai;

(97) siekiant skatinti visos Europos aukštos kokybės tinklų ir paslaugų teikimą arba išnaudoti masto ekonomiją, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai leisti naudoti dalį radijo spektro Sąjungos lygmeniu. Kiekvienos naujos kartos judriojo ryšio tinklus diegti yra brangiau nei ankstesnės kartos tinklus. Tad ekonomiškai neįmanoma visiems šiuo metu Sąjungos rinkoje veikiantiems judriojo ryšio tinklų operatoriams modernizuoti savo tinklus iki 6G lygio. Todėl Komisijos prašymu RSPI savo nuomonėje dėl bendrų leidimų išdavimo sąlygų turėtų įvertinti galimybę skirti radijo spektrą Sąjungos lygmeniu ir pasiūlyti tinkamą leidimų išdavimo procedūrą ir skyrimo sąlygas, pavyzdžiui, didmeninį veiklos modelį. Toks pats poreikis galėtų atsirasti ir siekiant padidinti radijo spektro, naudojamo judriojo palydovinio ryšio paslaugoms teikti, kiekį, pakeičiant antžeminio radijo spektro paskirtį. Siekiant užtikrinti visos Europos paslaugų teikimą, toks pakeistos paskirties radijo spektras taip pat turėtų būti skiriamas ir jo naudojimo leidimai išduodami Sąjungos lygmeniu. Nustačius vienodas leidimų išdavimo sąlygas Sąjungos lygmeniu ir, jei to prašoma, Sąjungos leidimų

išdavimo ir suderintas skyrimo sąlygas Sąjungos lygmeniu, galėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos diegti ir plėtoti aukštos kokybės tinklus ir paslaugas, pavyzdžiui, palydovinio ryšio paslaugas, teikiamas naudojant antžeminėms paslaugoms skirtą radijo spektrą arba 6G tinklus;

(98) siekiant sumažinti biurokratiją ir paspartinti prieigą prie radijo spektro, kurio naudojimo leidimo išdavimo sąlygos suderintos daugiau nei vienoje valstybėje narėje, turėtų būti įmanoma nustatyti procedūrą, pagal kurią daugiau nei vienai nacionalinei reguliavimo institucijai būtų paprasčiau koordinuotai vienoje vietoje suteikti individualias naudojimo teises taikant vieno langelio sistemą. Komisija turėtų turėti galimybę rekomenduoti kompetentingoms institucijoms būdus, kaip tokius prašymus nagrinėti taikant vieno langelio principą;

(99) kai Sąjungos lygmeniu yra susitarta dėl radijo spektro suderinto skyrimo tam tikroms įmonėms, valstybės narės, suteikdamos radijo spektro naudojimo teises pagal nacionalinio dažnių paskirstymo planą, turėtų griežtai laikytis tokių susitarimų;

(100) pakankamai ilgos trukmės radijo spektro naudojimo teisės turėtų padidinti investavimo sąlygų nuspėjamumą ir prisidėti prie spartesnės tinklų plėtros ir geresnių paslaugų, taip pat užtikrinti stabilias sąlygas prekybai radijo spektru ir jo nuomai. Direktyvoje (ES) 2018/1972 nustatyta minimali belaidžio plačiajuosčio ryšio naudojimo teisių trukmė pasirodė esanti nepakankama, kad būtų pritraukta pakankamai investicijų, sudarytos sąlygos judriojo ryšio įmonių veiklos tęstinumui ir amortizacijai, palyginti su kitomis ryšių technologijomis, ir skatinamas platesnio užmojo tinklų ir pažangių tarpvalstybinių paslaugų diegimas;

(101) todėl investicijų nuspėjamumą galima geriau užtikrinti suteikiant neribotos trukmės naudojimo teises, kurias nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę periodiškai peržiūrėti, o patikimas panaikinimo galimybes administruotų kompetentingos institucijos, įskaitant nacionalines konkurencijos institucijas. Be to, neribota trukmė padeda kurti veikiančią prekybos dažnių spektru ir jo nuomos antrinę rinką. Tačiau rizika, kad neribota naudojimo teisių trukmė užkirstų kelią patekti į rinką ir sumažintų konkurenciją, paslaugų prieinamumą bei kokybę ir investicijų paskatas, turėtų būti sprendžiama taikant griežtas ir patikimas reguliavimo apsaugos priemones, kuriomis būtų apsaugota konkurencija ir užkardytas radijo spektro kaupimas, pavyzdžiui, įpareigojimus teikti didmeninę prieigą arba sudaryti sąlygas dalytis radijo spektru laikantis konkurencijos teisės. Pasirinkdamos tinkamas leidimų išdavimo sąlygas, pavyzdžiui, taikydamos „naudok arba dalykis“ arba „naudok arba prarasi“ principus ir diegimo įpareigojimus, ir užtikrindamos jų vykdymą, nacionalinės kompetentingos institucijos gali užtikrinti, kad radijo spektras nebūtų paliktas nenaudojamas arba blokuojamas ir kad juo galėtų naudotis veiksmingesni arba novatoriškesni konkurentai. Atsižvelgdamos į techninių inovacijų svarbą, nacionalinėms kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta galimybė numatyti teises naudoti radijo spektrą eksperimentiniais tikslais, be kita ko, vykdant mokslinių tyrimų projektus ir eksperimentus per projektų, finansuojamų pagal ES programas, gyvavimo ciklą, taikant konkrečius apribojimus ir sąlygas, įskaitant trukmę, griežtai pagrįstus eksperimentiniu tokių teisių pobūdžiu;

(102) kadangi ilgalaikių investicijų planavimas priklauso nuo naudojimo teisių atnaujinimo garantijų taip pat, kaip ir naudojimo teisių galiojimo trukmė, atnaujinimas iš esmės turėtų būti automatinis, išskyrus atvejus, kai tam prieštarauja įtikinamos priežastys. Nacionalinėms kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai neatnaujinti naudojimo teisių arba jas atnaujinti trumpesniam laikotarpiui ar

kitokiomis sąlygomis. Taip turėtų būti tuo atveju, kai tenkinamos tam tikros atsisakymo arba pakeitimo sąlygos, pagrįstos kriterijais, kurie turėtų būti aiškinami siaurai, kad būtų užtikrintos pakankamos garantijos ir nuspėjamumas. Atsisakymas pratęsti galiojimą galėtų būti grindžiamas viešosios politikos tikslais pagal Sąjungos teisę, taip pat bendraisiais šio reglamento tikslais, įskaitant gynybos ir saugumo poreikius. Bet kokiam sprendimui nepratęsti galiojimo turėtų būti taikoma atvira, nediskriminacinė ir skaidri procedūra ir apie jį turėtų būti pranešama pagal bendrosios spektro rinkos procedūrą. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir pagarbą teisių turėtojų teisėtiems lūkesčiams, galimybė atsisakyti pratęsti galiojimą turėtų būti apsvarstyta per tinkamą laikotarpį iki atitinkamų teisių galiojimo pabaigos, kuris yra ne trumpesnis kaip penkeri metai;

(103) pratęsiant galiojimą turėtų būti peržiūrimi metiniai ir vienkartiniai mokesčiai už radijo spektro naudojimą, siekiant užtikrinti, kad tais mokesčiais ir toliau būtų skatinamas optimalus naudojimas, atsižvelgiant, be kita ko, į rinkos pokyčius ir technologinę raidą. Tokia peržiūra turėtų būti grindžiama naudojimo teisių verte, nustatyta pagal pastarąją konkurencinę ar lyginamąją skyrimo procedūrą ir pakoreguota taip, kad atspindėtų su jomis susijusių papildomų sąlygų, pavyzdžiui, aprėpties ar paslaugų kokybės reikalavimų, sąnaudas. Taip pat reikėtų atsižvelgti į pajamas už jungtį ir į bendrą naštą, kurią teisių turėtojai patiria dėl visų savo turimų radijo spektro teisių, siekiant išvengti situacijos, kai ankstesniuose aukcionuose sumokėtos labai didelės kainos ir toliau per daug apsunkina teisių turėtojus ir jie negali investuoti į tinklus. dėl teisinio tikrumo bet koks esamų mokesčių koregavimas turėtų būti grindžiamas tais pačiais principais, kurie taikomi suteikiant naujas naudojimo teises;

(104) radijo spektro naudojimo teisių perdavimas gali būti veiksminga priemonė efektyvesniam radijo spektro naudojimui užtikrinti. Dėl lankstumo ir efektyvumo, taip pat siekiant, kad radijo spektro vertę nustatytų rinka, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų automatiškai leisti radijo spektro dažnių naudotojams, prižiūrint atsakingoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms, perduoti arba išnuomoti savo radijo spektro naudojimo teises trečiosioms šalims pagal paprastą procedūrą, laikantis sąlygų, siejamų su tokiomis teisėmis, ir konkurencijos taisyklių. Sąlygos, kuriomis teisės turėtojas gali perduoti arba išnuomoti individualią teisę, turėtų būti nurodytos suteikiant tokią teisę. Kad sudarytų palankesnes tokio perdavimo arba nuomos sąlygas, valstybės narės turėtų taip pat apsvarstyti prašymus radijo spektro naudojimo teises padalyti arba skaidyti, taip pat prašymus peržiūrėti naudojimo sąlygas, su sąlyga, kad laikomasi pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB priimtų techninių įgyvendinimo priemonių. Be to, nacionalinė kompetentinga institucija turėtų turėti galimybę atsisakyti perduoti arba nuomoti radijo spektrą dėl saugumo ar suverenumo priežasčių arba dėl kitų politikos tikslų, įskaitant veiksmingos konkurencijos skatinimą ar išlaikymą, arba nesant pakankamų garantijų, kad radijo spektras bus naudojamas laikantis leidimo sąlygų arba pagal numatytą paskirtį;

(105) naujoms bendro radijo spektro naudojimo koncepcijoms reikia tikslių tikralaikių duomenų apie užimtus dažnius, kad būtų užtikrintas veiksmingas radijo spektro naudojimas ir išvengta trukdžių. Dinaminė duomenų bazė, kurioje daugiausia dėmesio skiriama konkrečioms dažnių juostoms, turėtų padėti nustatyti nepakankamai naudojamą radijo spektrą ir remti veiksmingesnę radijo spektro naudojimo ir dalijimosi juo praktiką, laikantis konkurencijos teisės. Toks dinaminis aprašas taip pat galėtų padėti parengti ir įgyvendinti bet kokias radijo spektro veiksmų gaires;

(106) pagal Teisingumo Teismo praktiką nacionalinės kompetentingos institucijos neturėtų už tinklų ir elektroninių ryšių paslaugų teikimą rinkti jokių kitokių mokesčių nei

numatytieji šiame reglamente. Kai elektroninių ryšių teikimas priklauso nuo viešųjų išteklių, kurių naudojimui reikalingas specialus leidimas, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų turėti galimybę nustatyti mokesčius, kad būtų užtikrintas optimalus tų išteklių naudojimas. Mokesčiai turėtų atspindėti naudojimo teisių vertę, atsižvelgiant, be kita ko, į ekonominę ir techninę padėtį atitinkamoje rinkoje, ir turėtų būti nustatomi taip, kad būtų užtikrintas efektyvus radijo spektro skyrimas ir naudojimas. Turėtų būti įmanoma, pavyzdžiui, tokius mokesčius panaudoti nacionalinių reguliavimo ir kitų nacionalinių kompetentingų institucijų veiklai, kurios sąnaudų negalima padengti iš administracinių mokesčių, finansuoti. Tais atvejais, kai taikomos konkurencinės ar lyginamosios atrankos procedūros, o mokesčiai už radijo spektro naudojimą mokami visi ar iš dalies vienkartine suma, mokėjimo tvarka turėtų užtikrinti, kad tokie mokesčiai praktiškai nesąlygotų atrankos, paremtos kriterijais, nesusijusiais su optimalaus radijo spektro naudojimo užtikrinimu;

(107) Sąjungoje taikoma radijo spektro mokesčių dydžio apskaičiavimo metodika labai skiriasi įvairiose valstybėse narėse. Dėl šio neatitikimo gali būti sunku teikti radijo spektru grindžiamus tinklus keliose valstybėse narėse. Todėl Komisija turėtų reguliariai skelbti lyginamuosius tyrimus ir prireikus parengti kitas gaires dėl metinių radijo spektro mokesčių, kuriuos nacionalinės kompetentingos institucijos turi nustatyti už antžeminio spektro naudojimą, apskaičiavimo metodikos. Tokia metodika turėtų būti grindžiama veiksmingo ir efektyvaus radijo spektro naudojimo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo atsižvelgiant į numatytą paskirtį principais ir sudaryti sąlygas nacionalinėms kompetentingoms institucijoms apskaičiuoti tikslų taikytiną mokestį, kurį galėtų sudaryti fiksuota metinė dalis (už KHz kiekvienoje dažnių juostos kategorijoje) ir metinės apyvartos, gaunamos naudojant dažnius, procentinė dalis. Komisija turėtų metodiką nustatyti atsižvelgdama į EERRI ir nacionalinių reguliavimo institucijų vertingą tinkamų sąnaudų modelių kūrimo patirtį. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad mokesčių suma bet kuriuo atveju padengtų radijo spektro valdymo išlaidas;

(108) nuo įmonėms užkrautos naštos už radijo spektro naudojimo teises gali priklausyti sprendimai, ar prašyti tokių teisių ir naudoti radijo spektro išteklius. Todėl nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų nustatyti tokias rezervuojamąsias kainas, kad būtų garantuotas veiksmingas tų teisių skyrimas, nepriklausomai nuo naudojamos atrankos procedūros rūšies. Komisija gali paskelbti rekomendaciją dėl bendros rezervuojamųjų kainų nustatymo metodikos, atsižvelgdama į tokius kriterijus kaip radijo spektro alternatyviosios sąnaudos, dažnių juostos ypatybės ir išlaidos, susijusios su leidimo sąlygų, nustatytų siekiant tolesnių politikos tikslų, įvykdymu. Tai darant, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į konkurencijos padėtį atitinkamoje rinkoje, įskaitant galimą alternatyvų išteklių naudojimą. Iš esmės nacionalinės kompetentingos institucijos neturėtų nustatyti rezervuojamųjų kainų, kai jos nustato paslaugų aprėpties ar kokybės įpareigojimus, išskyrus atvejus, kai kyla slapto susitarimo ir (arba) nepakankamai rimto dalyvavimo rizika, dėl kurios procedūra gali nepagrįstai užsitęsti ir pan. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, jeigu rekomendacija neužtikrinama nuoseklių rezultatų Sąjungoje ir dėl to kyla pavojus, kad Sąjungoje nebus visuotinai diegiami aukštos kokybės belaidžiai tinklai;

(109) atsižvelgiant į dideles radijo spektro sąnaudas, atsiradusias dėl to, kad aukcionai buvo pasirenkami remiantis lyginamaisiais duomenimis apie mokesčių mokėjimų, pirmenybė turėtų būti teikiama įsipareigojimams, o ne mokesčiams. Todėl mokesčius turėtų būti galima pakeisti pareiškėjų siūlomais įsipareigojimais įgyvendinti priemones, kurios tiesiogiai prisidėtų prie tinklų diegimo ir belaidžio ryšio

kokybės. Praktiškai tai galėtų būti išankstiniai mokėjimai, kurie būtų grąžinami, arba banko garantijos, kurios būtų panaikintos įvykdžius tuos įsipareigojimus;

(110) elektroninių ryšių paslaugų teikimo visuomenei laisvė ir priemonės yra grindžiamos reikalavimu gerbti technologijų ir paslaugų neutralumo principus, taikomus suteikiant radijo spektro naudojimo teises, ir galimybe įmonėms viena kitai perduoti radijo spektro naudojimo teises, tokiu būdu taip pat sudarant palankesnes sąlygas siekti bendrojo intereso tikslų. Šiuo reglamentu nedaromas poveikis tam, ar radijo spektras skiriamas tiesiogiai elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjams, ar asmenims, kurie tais tinklais ir paslaugomis naudojasi. Tokie asmenys gali būti radijo ir televizijos laidų transliacijų turinio teikėjai. Atsakomybė už reikalavimų, siejamų su radijo spektro naudojimo teise, ir atitinkamų sąlygų, siejamų su bendruoju leidimu, vykdymą bet kuriuo atveju turėtų būti priskiriama įmonei, kuriai suteikta radijo spektro naudojimo teisė. Dėl tam tikrų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimo įpareigojimų, nustatytų transliuotojams, gali reikėti taikyti specialius radijo spektro naudojimo teisių suteikimo kriterijus ir procedūras, kad būtų pasiektas konkretus nacionalinių kompetentingų institucijų pagal Sąjungos teisę nustatytas bendrojo intereso tikslas. Vis dėlto tokios teisės suteikimo procedūra bet kuriuo atveju turėtų būti objektyvi, skaidri, nediskriminacinė ir proporcinga;

(111) pagal Teisingumo Teismo praktiką reikalaujama, kad bet kokie nacionaliniai SESV 56 straipsniu garantuojamų teisių apribojimai būtų objektyviai pateisinami ir proporcingi bei neviršytų to, kas būtina tiems tikslams pasiekti. Be to, radijo spektras, suteiktas ne atviros procedūros tvarka, turėtų būti naudojamas tik bendrojo intereso tikslu, kuriuo jis buvo suteiktas. Tokiu atveju suinteresuotosioms šalims turėtų būti sudaryta galimybė per pagrįstą laikotarpį pateikti pastabas.

(112) paraiškos suteikti teises procedūros metu nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų tikrinti, ar pareiškėjas galės laikytis sąlygų, kurios turi būti susietos su tokiomis teisėmis. Tas sąlygas turėtų atspindėti iki konkursinės atrankos procedūros pradžios nustatyti objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir nediskriminaciniai atrankos kriterijai. Tokių kriterijų taikymo tikslais turėtų būti galima reikalauti, kad pareiškėjai pateiktų būtiną informaciją, įrodančią jų galimybes laikytis tų sąlygų. Jei tokia informacija nepateikiama, nacionalinė kompetentinga institucija turėtų galėti atmesti paraišką suteikti radijo spektro naudojimo teisę;

(113) prieš suteikdamos teisę, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų tikrinti tik tuos elementus, kuriuos praktiškai galėtų įrodyti įprastas rūpestingumo priemones taikantys pareiškėjai, tinkamai atsižvelgiant į didelę radijo spektro, kaip riboto viešojo ištekliaus, reikšmę visuomenei ir vertę rinkoje. Tai neturėtų kliudyti nacionalinei kompetentingai institucijai vėliau patikrinti, ar laikomasi atrankos kriterijų, pavyzdžiui, nustačius etapus, jei kriterijų atitikties pasiekti iš pradžių pagrįstai neįmanoma. Kad būtų išsaugotas veiksmingas ir ekonomiškas radijo spektro naudojimas, nacionalinės kompetentingos institucijos neturėtų suteikti teisių, jeigu jų atliktas nagrinėjimas parodo, kad pareiškėjas negali laikytis sąlygų, nedarant poveikio galimybei sudaryti sąlygas laikinam eksperimentiniam radijo spektro naudojimui;

(114) kai radijo spektro juostos paklausa viršija pasiūlą, o nacionalinė kompetentinga institucija dėl to nusprendžia, kad radijo spektro naudojimo teisių skaičius turi būti ribojamas, skiriant tokias teises turėtų būti taikomos tinkamos ir skaidrios procedūros, siekiant išvengti bet kokios diskriminacijos ir optimaliai naudoti ribotą išteklių. Toks apribojimas turėtų būti pateisinamas, proporcingas ir grindžiamas rinkos sąlygų įvertinimu, atliktu pakankamai atsižvelgiant į bendrą naudą paslaugų gavėjams ir

nacionalinės bei vidaus rinkos tikslams. Tikslai, kuriais vadovaujamasi vykdant apribojimo procedūrą, turėtų būti aiškiai nustatyti iš anksto ir, jei įmanoma, kiekybiškai įvertinti, deramai atsižvelgiant į poreikį įgyvendinti nacionalinius ir vidaus rinkos tikslus. Svarstydamos, kuri atrankos procedūra tinkamiausia, ir laikydamosi Sąjungos lygmeniu priimtų koordinavimo priemonių, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų procedūros pagrindimo, tikslų ir sąlygų klausimais laiku ir skaidriai konsultuotis su visomis suinteresuotosiomis šalimis, be kita ko, nurodydamos bet kokio susijusio konkurencinės, techninės ir ekonominės padėties rinkoje vertinimo rezultatus. Skirdamos radijo spektrą, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų galėti, be kita ko, naudoti konkurencines ar lyginamąsias atrankos procedūras, atsižvelgdamos, be kitų dalykų, į konkurencinę, techninę ir ekonominę padėtį rinkoje. Administruodamos tokias schemas, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į šio reglamento tikslus. Nustačiusi, kad gali būti suteikta daugiau dažnių juostos naudojimo teisių, valstybė narė turėtų pradėti tam numatytą procesą;

(115) nors aukcionais remiamas skaidrus, nediskriminacinis radijo spektro skyrimas ir veiksmingas jo naudojimas, jie, kaip viena iš atrankos procedūrų, pagrįstų konkurenciniu kainos pasiūlymu, gali užkrauti didelę finansinę naštą operatoriams, jei aukcionai nėra tinkamai parengti arba skyrimo sąlygos neatspindi padėties rinkoje. Todėl pirmenybė turėtų būti teikiama į investicijas orientuotiems aukcionams, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama tam tikrų su kokybe ir aprėptimi susietų įsipareigojimų įvykdymui, o ne mokesčių sumokėjimui;

(116) savanoriškam Tarpusavio vertinimo forumui, kuris buvo įsteigtas Direktyva (ES) 2018/1972 kaip tarpusavio mokymosi priemonė, nepavyko pasiekti darnesnio atrankos procedūrų elementų ir sąlygų, siejamų su radijo spektro naudojimo teisėmis, naudojimo ir apibrėžimo, nes tarpusavio vertintojai peržiūrėjo tik maždaug trečdalį nacionalinių priemonių. Kadangi tie elementai ir sąlygos turi didelės įtakos rinkos sąlygoms ir konkurencijos padėčiai, įskaitant patekimo į rinką ir plėtros sąlygas, turėtų būti nustatytas naujas *ex ante* koordinavimo mechanizmas – radijo spektro bendrosios rinkos procedūra. Ta procedūra turėtų būti taikoma kiekvienai nacionalinių kompetentingų institucijų pasiūlytai priemonei, kuria siekiama pradėti atrankos procedūrą arba iš dalies pakeisti ar atnaujinti naudojimo teises, susijusias su suderintu radijo spektru, naudojamu belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio tinklams ir paslaugoms teikti. Toks *ex ante* mechanizmas yra veiksmingesnis nei *ex post* intervencija, nes juo galima iš anksto nustatyti priemones, kurios yra netinkamai pagrįstos arba neproporcingos. Pranešimą pateikusi institucija visų pirma turėtų paaiškinti, kodėl bet kuri siūloma rinkos formavimo priemonė yra būtina veiksmingai konkurencijai išlaikyti arba pasiekti, ir, remdamasi rinkos tyrimu, nurodyti tikėtiną jos poveikį esamoms ir būsimoms rinkos dalyvių investicijoms. Jeigu pranešimą pateikusi institucija ketina nustatyti tam tikrą naudojimo teisės galiojimo trukmę, ji turėtų pateikti argumentus, kodėl, jos nuomone, siūloma galiojimo trukmė yra pakankama, atsižvelgiant į investicijas, kurių reikia skyrimo procedūros ir šio reglamento tikslams pasiekti. Komisija turėtų turėti galimybę pareikšti bet kokias kritines pastabas, kurios jai gali kilti dėl rinkos formavimo priemonių projektų, t. y. priemonių, kurios daro poveikį rinkos struktūrai ar konkurencijos lygiui, kaip antai radijo spektro kiekio ribų, rezervavimo ar didmeninės prieigos įpareigojimo, ir tokiu atveju turėtų nurodyti šių kritinių pastabų priežastis. Komisija galėtų manyti, kad priemonė sudarys kliūtį vidaus rinkoje, arba turėti rimtų abejonių dėl priemonės suderinamumo su Sąjungos teise, ypač su šio reglamento tikslais. Komisija taip pat galėtų pareikšti bet kokias kritines pastabas dėl ribotos galiojimo trukmės, jeigu manytų, kad tokia galiojimo trukmė yra nepakankama. Atlikdama vertinimą, Komisija turės atsižvelgti į bet kokį galimą

naudojimo teisių galiojimo trukmės poveikį konkurencijai. Siekiant užtikrinti proceso veiksmingumą, Komisijai turėtų būti suteikta veto teisė dėl naudojimo teisių galiojimo trukmės ir rinkos formavimo priemonių, jei manoma, kad tai būtina. Ši nauja radijo spektro bendrosios rinkos procedūra turėtų pakeisti Tarpusavio vertinimo forumą;

(117) rinkos formavimo priemonės ir ribota licencijų galiojimo trukmė gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant veiksmingą konkurenciją elektroninių ryšių rinkose, kai jos grindžiamos patikimais ekonominiais įrodymais ir yra tinkamai parengtos. Dėl priemonių, kurių suteikiant arba atnaujinant radijo spektro naudojimo teises imamasi specialiai dėl konkurencijos skatinimo, turėtų spręsti nacionalinės reguliavimo institucijos ir kitos nacionalinės kompetentingos institucijos, turinčios tam būtinų ekonomikos, technikos ir rinkos žinių. Nuo radijo spektro skyrimo sąlygų gali priklausyti konkurencinė padėtis elektroninių ryšių rinkose ir patekimo į jas sąlygos. Ribota prieiga prie radijo spektro, ypač jei radijo spektro stinga, gali būti kliūtis pateikti į rinką arba trukdyti investuoti, diegti tinklus, teikti naujas paslaugas arba taikomąsias programas bei inovacijas ir konkuruoti. Esamą konkurenciją gali paveikti naujos naudojimo teisės, įskaitant įgytąsias perdavimo arba nuomos būdu, taip pat nustatyti nauji lankstūs radijo spektro naudojimo kriterijai. Nepagrįstai taikomos kai kurios konkurencijos skatinimo sąlygos gali turėti kitokio poveikio. Pavyzdžiui, radijo spektro kiekio ribos ir rezervavimas gali sukurti dirbtiną stygių, didmeninės prieigos įpareigojimas gali nepagrįstai suvaržyti verslo modelius, jei nėra įtakos rinkoje, o naudojimo teisių perdavimo ribojimas gali trukdyti antrinių rinkų plėtrai. Todėl nustatant tokias sąlygas būtinas nuoseklus ir objektyvus konkurencijos testas, ir jis turėtų būti taikomas koordinuotai. Todėl tokių priemonių naudojimas turėtų būti pagrįstas nacionalinių reguliavimo institucijų atliekamu visapusišku ir objektyviu rinkos ir konkurencijos sąlygų joje vertinimu remiantis rinkos tyrimu. Tačiau nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų visada užtikrinti veiksmingą ir ekonomišką radijo spektro naudojimą ir vengti konkurencijos iškraipymo, kai ištekliai kaupiami antikonkurenciniais tikslais;

(118) priemonės, kuriomis kišamasi į rinkos struktūrą, pavyzdžiui, radijo spektro kiekio ribos arba rezervavimas, gali būti taikomos tik tais atvejais, kai mažiau intervencinių priemonių, tokių kaip didmeninės prieigos įpareigojimai, nepakanka veiksmingai konkurencijai mažmeninėje rinkoje užtikrinti. Prieš nustatydamos didmeninės prieigos įpareigojimus, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų įvertinti, ar be didmeninės intervencijos mažmeninių rinkų konkurencija būtų veiksminga netaikant Intervencinės priemonės didmeninėje rinkoje. Vertinimas turėtų būti visapusiškas ir jį atliekant turėtų būti atsižvelgiama į įvairius parametrus, pavyzdžiui, į biržos sąrašus įtrauktas masinės rinkos vartojimo prekių ir verslo produktų kainas, nuolaidas, įskaitant tikslines nuolaidas, taip pat investicijas ir paslaugų kokybę, bet jais neapsiribojant. Nustatydama naudojimo teises, kurioms taikomi tokie įpareigojimai, nacionalinė kompetentinga institucija turėtų atsižvelgti į turimus pajėgumus remti didmeninius pasiūlymus;

(119) radijo spektro paklausa sparčiai didėja, o galutiniams naudotojams reikia vis didesnio pralaidumo belaidžio plačiajuosčio ryšio, todėl reikia rasti galimybių diegti alternatyvius, papildomus, spektro požiūriu efektyvius prieigos sprendimus, įskaitant mažos galios ir mažos veikimo srities belaidės prieigos sistemas, pavyzdžiui, RLAN, ir mažos galios mažų korinio ryšio prieigos taškų tinklus. Naudojantis tokiomis papildomomis belaidės prieigos sistemomis, ypač viešai prieinamais RLAN prieigos taškais, užtikrinama geresnė prieiga prie interneto galutiniams paslaugų gavėjams, o judriojo ryšio operatoriams sumažinama judriojo ryšio srautų apkrova. Suderintam

radijo spektrui naudoti vietinio radijo ryšio tinklams nereikia atskiro leidimo arba radijo spektro naudojimo teisės. Iki šiol prieigos prie RLAN taškus naudotojai daugiausiai naudoja kaip vietinę belaidę priemonę savo fiksuotojo ryšio jungčiai išplėsti. Neturėtų būti draudžiama, kad galutiniai naudotojai, laikydamiesi jiems nustatytų interneto paslaugos teikimo sąlygų, prieiga prie savo RLAN dalytųsi su kitais, kad tokiu būdu padaugėtų veikiančių prieigos taškų, ypač tankiai gyvenamose vietovėse, maksimaliai padidėtų belaidžio duomenų perdavimo ryšio pralaidumas radijo spektro dažnius naudojant pakartotinai ir būtų kuriama ekonomiškai efektyvi papildoma belaidė plačiajuosčio ryšio infrastruktūra, prieinama kitiems galutiniams naudotojams. Todėl turėtų būti panaikinti nebūtini apribojimai diegti ir tarpusavyje sujungti RLAN prieigos taškus;

(120) valdžios institucijos arba viešųjų paslaugų teikėjai, kurie savo patalpose naudoja RLAN, skirtus savo darbuotojams, lankytojams ar klientams, pavyzdžiui, sukuriant palankias sąlygas prieigai prie e. valdžios paslaugų arba prie informacijos apie viešąjį transportą ar kelių eismo valdymą palengvinti, turėtų prieigą prie tokių prieigos taškų taip pat teikti kaip tose patalpose visuomenei teikiamų paslaugų pagalbinę paslaugą visiems piliečiams, kiek tai įmanoma pagal konkurencijos ir viešųjų pirkimų taisykles. Be to, jei vietinė prieiga prie elektroninių ryšių tinklų teikiama privačioje teritorijoje ar aplink ją arba riboto patekimo bendro naudojimo vietoje nekomercinėmis sąlygomis, arba kaip kitos veiklos, nepriklausomos nuo tokios prieigos, pagalbinė paslauga pavyzdžiui, jei galimybė naudotis RLAN viešosiomis belaidžio interneto zonomis suteikiama kitos komercinės veiklos klientams arba visiems asmenims toje vietoje, tokie prieigos teikėjai gali privalėti laikytis radijo spektro naudojimo teisių bendrojo leidimo tvarkos, tačiau jiems neturėtų būti taikomos su bendraisiais leidimais siejamos sąlygos arba reikalavimai, kurie taikomi viešųjų elektroninių ryšių tinklų arba paslaugų teikėjams, arba reikalavimai, siejami su galutiniais naudotojais arba sujungimu. Tačiau tokiam prieigos teikėjui turėtų būti toliau taikomos atsakomybės taisyklės, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/2065[48]. Randasi naujų technologijų, kaip antai regimosios šviesos ryšių, ir jos papildys dabartinių RLAN ir belaidės prieigos taškų radijo spektro naudojimo funkcijas, todėl atsiras regimosios šviesos principais veikiančių optinio ryšio prieigos taškų ir bus įmanoma kurti hibridinius vietinius optinio belaidžio ryšio tinklus;

(121) tokie mažos galios ir mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškai kaip antai įvairios mažos aprėpties zonos (angl. *femtocells, picocells, metrocells, microcells*), gali būti labai nedideli ir naudoti į buitinius RLAN maršruto parinktuvus panašią mažai pastebimą įrangą, kuriai nereikia jokių leidimų, išskyrus tai, kas būtina radijo spektro naudojimui, ir atsižvelgiant į tokių prieigos taškų teigiamą poveikį radijo spektro naudojimui ir belaidžio ryšio plėtrai, jų diegimo apribojimų turėtų būti kuo mažiau. Todėl, siekiant palengvinti mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimą, nedarant poveikio taikytiniems reikalavimams, susijusiems su radijo spektro valdymu, nacionalinės kompetentingos institucijos tokių prietaisų įrengimui ant pastatų, kurie nėra oficialiai saugomi kaip tam tikros aplinkos dalis arba dėl jų specialios architektūrinės arba istorinės vertės, iš principo neturėtų taikyti individualaus leidimo reikalavimų, išskyrus dėl viešojo saugumo priežasčių. Tuo tikslu jų charakteristikos, pavyzdžiui, maksimalus dydis, svoris ir skleidžiamos spinduliuotės charakteristikos,

[48] 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

turėtų būti proporcingai vietinio diegimo atžvilgiu nustatomos Sąjungos lygmeniu, ir užtikrinti aukštą visuomenės sveikatos apsaugos lygį. Mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų veikimui turėtų būti taikomas Direktyvos 2014/53/ES 7 straipsnis. Tai nedaro poveikio privačios nuosavybės teisėms, nustatytoms Sąjungos arba nacionalinėje teisėje. Paraiškų dėl leidimų svarstymo procedūra turėtų būti supaprastinta ir, nedarant poveikio komerciniams susitarimams ir susijusiems administraciniams mokesčiams, ji turėtų būti apribota administracinėmis sąnaudomis, susijusiomis su paraiškų tvarkymu. Paraiškų dėl leidimų vertinimo procesas turėtų trukti kuo trumpiau, iš esmės ne ilgiau nei keturis mėnesius;

(122) viešuosius pastatus ir kitą viešąją infrastruktūrą kasdien lanko ir naudoja daug galutinių naudotojų, kuriems reikalingas prisijungimas prie tinklo, kad jie galėtų naudotis skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis, skaitmeninėmis transporto ir kitomis paslaugomis. Kita viešoji infrastruktūra pavyzdžiui gatvių apšvietimo lempos, šviesoforai, yra labai tinkamos vietos diegti mažus ryšio prieigos taškus dėl jų tankio. Nedarant poveikio nacionalinių kompetentingų institucijų galimybei mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimui nustatyti individualaus išankstinio leidimo reikalavimą, operatoriai turėtų turėti prieigos prie tų viešųjų vietų teisę, kad tinkamai patenkintų paklausą. Todėl nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad tokie viešieji pastatai ir kita viešoji infrastruktūra būtų prieinami pagrįstomis sąlygomis mažų prieigos taškų diegimui, siekiant papildyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1309[49] ir nedarant poveikio šiame reglamente išdėstytiems principams. Reglamente (ES) 2024/1309 laikomasi funkcinio požiūrio ir nustatomi įpareigojimai dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros tik tuo atveju, kai ji yra tinklo dalis, ir tik tada, kai ji nuosavybės teise priklauso tinklo operatoriui arba yra jo naudojama, todėl daug pastatų, kurie nuosavybės teise priklauso valdžios institucijoms arba yra jų naudojami, į jo taikymo sritį nepatenka. Priešingai, specifinis įsipareigojimas nėra reikalingas fizinei infrastruktūrai, pavyzdžiui, kabelių kanalams ar stulpams, kuriuos naudoja intelektinės transporto sistemos, kuri nuosavybės teise priklauso tinklų operatoriams (transporto paslaugų teikėjams arba viešųjų elektroninių ryšių tinklų teikėjams) ir teikia tinklo dalių prieglobos paslaugas, taigi patenka į Reglamento (ES) 2024/1309 taikymo sritį;

(123) Sprendimo Nr. 676/2002/EB 4 straipsnis, susijęs su Radijo spektro komiteto funkcijomis, turėtų būti iš dalies pakeistas. Siekiant užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą ir technologinį suverenumą, turėtų būti sukurtas mechanizmas, kuris leistų Komisijai ir valstybėms narėms aptarti klausimus ir priimti sprendimą dėl bendrosios pozicijos nedalyvaujant trečiosioms valstybėms ir suinteresuotiesiems subjektams. Todėl Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai reikalauti, kad valstybės narės Radijo spektro komitete nustatytų bendrąsias pozicijas, susijusias su tam tikrų techninių įgyvendinimo priemonių, kurios galėtų daryti poveikį Sąjungos ar jos valstybių narių saugumui arba technologiniam suverenumui, rengimu, prieš diskutuojant Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijoje;

(124) palydovinis ryšys atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos saugumą, atsparumą ir strateginį savarankiškumą. Dėl naujausios technologinės pažangos,

[49] 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1309, dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2015/2120 ir panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas) (OL L, 2024/1309, 2014 5 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1309/oj).

kintančios rinkos dinamikos, geopolitinių iššūkių ir konkurencijos aspektų, susijusių su palydoviniais tinklais, reikia imtis aktyvesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu. Palydovų operatoriai vis dažniau siekia patekti į visos Europos rinką, o reguliavimo institucijos patiria vis didesnį spaudimą sukurti tinkamas reguliavimo sistemas, atitinkančias Sąjungos politiką ir tikslus. Reikia supaprastinti ir konsoliduoti palydovinio ryšio tinklų ir paslaugų teikimo ir palydovinio spektro naudojimo taisykles, palengvinti tarpvalstybinių paslaugų ir tinklų kūrimą ir užkirsti kelią reglamentavimo spragoms, susijusioms su patekimo į Sąjungos palydovų rinkas sąlygomis;

(125) 2021 m. birželio 16 d. nuomonėje dėl Radijo spektro politikos programos RSPG pabrėžė, kad spektro politika turėtų būti remiamas novatoriškų palydovinių sistemų, kuriomis užtikrinamas ES kontroliuojamas junglumas ir patikimų, atsparių ir ekonomiškai efektyvių vyriausybinių palydovinių paslaugų teikimas, kūrimas. Todėl būtina sustiprinti Sąjungos sistemą, kad Sąjunga taptų svarbia pasaulinės kosmoso pramonės dalyve, būtų sukurtas tvirtas pagrindas visos Europos palydovinės infrastruktūros plėtrai bei veikimui ir užtikrintas veiksmingas saugumo ir konkurencijos apsaugos priemonių taikymas. Be to, ši sistema turėtų būti esminis elementas siekiant įgyvendinti 2025 m. kovo 26 d. priimtą ES pasirengimo krizėms strategiją, kurioje pabrėžiama, be kita ko, kad plėtojant saugius ryšius ir junglumą visoje Sąjungoje reikia parengti būtiniausius pasirengimo teikti esmines paslaugas, pavyzdžiui, elektroninių ryšių paslaugas, kriterijus, kad būtų užtikrintas gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų atsparumas, ir skatinti pritaikytąjį dvejopą naudojimą;

(126) pagal SESV 216 straipsnio 1 dalį Sąjunga turi išorės kompetenciją ir gali sudaryti susitarimus su tarptautinėmis organizacijomis, kai tai numatyta Sutartyse arba kai tai būtina Sąjungos politikos tikslams pasiekti. Radijo spektro valdymas ir radijo dažnių naudojimas, be kita ko, palydoviniam ryšiui, yra sritys, iš esmės reglamentuojamos Sąjungos teisės aktais, priimtais SESV 114 straipsnio pagrindu, visų pirma Direktyva (ES) 2019/1872 ir Sprendimu Nr. 676/2002/EB. Palydovų naudojimasis radijo spektru iš esmės yra tarptautinio pobūdžio, nes jis reglamentuojamas ITU pasaulinio koordinavimo mechanizmais ir sudaro sąlygas teikti tarpvalstybines paslaugas keliose šalyse. Be to, palydovinio ryšio radijo spektras yra itin svarbus pasaulinių ryšių rinkų išteklius, darantis įtaką konkurencingumui, investicijoms ir galimybėms teikti novatoriškas paslaugas visoje Sąjungoje. Atsižvelgiant į šiuos dvejopus – tarptautinį ir rinkos – aspektus, būtinas nuoseklus ir į ateitį orientuotas Sąjungos požiūris, kad būtų užtikrintas veiksmingas palydovinio ryšio radijo spektro naudojimas, veiksmingas koordinavimas ir tinkamas bendrosios vidaus rinkos veikimas;

(127) vienas iš pagrindinių procesų, užtikrinančių veikimą be trukdžių, yra palydovinių tinklų koordinavimas prieš juos įdiegiant. Pagal ITU Radijo ryšio reglamentą, naują palydovinę sistemą registruojanti administravimo institucija turėtų patikrinti visas jau įdiegtas arba užregistruotas sistemas, kurias naujoji palydovinė sistema gali paveikti, ir pakoreguoti parametrus taip, kad ji nekeltų žalingųjų trukdžių tokioms sistemoms. Siekiant Sąjungoje padidinti skaidrumą, susijusį su ITU registravimu ir registrais, nacionalinės kompetentingos institucijos apie tokius veiksmus turėtų informuoti Komisiją ir kitas nacionalines kompetentingas institucijas, kurios yra RSPI narės. Be to, turėtų būti sukurtas mechanizmas, kuriuo būtų užtikrinta, kad administravimo institucija galėtų prašyti kitų nacionalinių kompetentingų institucijų ir Sąjungos paramos vykdydama koordinavimo su ITU užduotis, visų pirma tais atvejais, kai kyla rizika, kad bus paveikti Sąjungos interesai ir politika;

(128) palydoviniam ryšiui skirto radijo spektro suderinimas ir valdymas tarptautiniu lygmeniu, pasitelkiant ITU, neturi poveikio nacionalinių leidimų teikti palydovinio ryšio paslaugas ir naudoti susijusį spektrą išdavimo procedūrų suderinimui. Palydoviniams tinklams ir palydovinio ryšio paslaugoms taikomos taisyklės ir sąlygos valstybėse narėse tebėra susiskaidžiusios, todėl Sąjungos palydovų operatoriai negali pasiekti masto, būtino tarpvalstybinėms arba visos Europos junglumo paslaugoms teikti. Tokios paslaugos tampa vis svarbesnės prijungiant nepakankamai aptarnaujamas ir atokias vietoves, didinant atsparumą ir remiant naujų technologijų diegimą. Siekiant išspręsti šias problemas, palydovinių tinklų ir paslaugų teikimui turėtų būti taikomas bendrasis leidimas Sąjungos lygmeniu, kurio išdavimo sąlygas parengia Komisija kartu su valstybėmis narėmis. Atsižvelgiant į palydovinių tinklų ir paslaugų įvairovę, tokios leidimų išdavimo sąlygos turėtų būti geriau parengtos priimant įgyvendinimo aktus ir glaudžiai bendradarbiaujant su RSPI, atsižvelgiant į didelę nacionalinių spektro institucijų patirtį palydovų leidimų išdavimo srityje. Pranešimas Komisijai pagal tokį bendrąjį leidimą suteiktų įmonei tokias pačias teises visoje Sąjungoje ir jai nereikėtų teikti atskirų pranešimų atskirose valstybėse narėse;

(129) turėtų būti nustatyta suderinta ir centralizuota Sąjungos leidimų naudoti palydovinį spektrą išdavimo sistema, kurią įgyvendinti padėtų valstybių narių nacionalinės kompetentingos institucijos. Tokia sistema, pagal kurią Sąjungos lygmeniu suteikiamos naudojimo teisės bendromis sąlygomis, padidintų teisinį tikrumą, sumažintų susiskaidymą ir sustiprintų Sąjungos strateginį savarankiškumą, saugumą ir suverenumą palydovinio ryšio srityje, kartu papildant Sąjungos kosmoso akto tikslus ir Sąjungos kosmoso ekonomikos viziją. Sąjungos lygmens palydovų leidimas, taikant procedūrą, kurioje dalyvautų Komisija ir RSPI, padedant STB, visais etapais – nuo paskirstymo, licencijavimo iki vykdymo užtikrinimo – sumažintų administracinę naštą, padidintų patekimo į rinką skaidrumą ir užtikrintų nuoseklų radijo spektro trūkumo ir trukdžių valdymą. Taip būtų apsaugotas vidaus rinkos vientisumas, skatinamos saugios ir konkurencingos paslaugos ir radijo spektro politika būtų suderinta su Sąjungos strateginiais tikslais, remiant saugų, kintamo masto ir strategiškai savarankišką palydovinį ryšį;

(130) palydoviniams tinklams ir paslaugoms naudojamam spektrui turėtų būti taikomas Sąjungos leidimas, kurį suteikia Komisija, padedama RSPI. Turėtų būti priimta Europos palydovinio ryšio dažnių paskirstymo lentelė, kad palydovinio ryšio operatoriams būtų užtikrintas skaidrumas dėl to, koks spektras gali būti naudojamas konkrečioms palydovinio ryšio paslaugoms. Nors Komisija gali nuspręsti, kad prieiga prie tam tikrų palydovinio ryšio spektro juostų, pvz., daiktų interneto, turi būti įmanoma pagal bendrąjį leidimą, kitų juostų atveju pirmenybė turėtų būti teikiama individualioms naudojimo teisėms, atsižvelgiant į poreikį išvengti žalingųjų trukdžių, užtikrinti paslaugos kokybę, tinklo atsparumą ir ryšių saugumą;

(131) be to, siekiant sudaryti sąlygas teikti visos Europos palydovinius tinklus ir paslaugas, leidimų naudoti palydovinio ryšio spektrą išdavimo sąlygos turėtų būti vienodos visoje Sąjungoje. Tokiomis leidimų išdavimo sąlygomis visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad būtų laikomasi taikytinų ITU Radijo ryšio reglamento taisyklių dėl palydovų koordinavimo ir žalingųjų trukdžių užkardymo, taip pat koordinavimo su kitomis dabartinėmis ir būsimomis palydovinėmis sistemomis, kurios yra ypač svarbios pagal Sąjungos programas jau esamoms ir planuojamoms palydovinėms sistemoms. Leidimo teikti palydovinius tinklus ar paslaugas suteikimo sąlygomis taip pat turėtų būti siekiama suderinamumo su Kibernetinio saugumo aktu, kuriuo bus pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881;

(132) kadangi dauguma palydovinio ryšio spektro gali veiksmingai dalytis skirtingi paslaugų teikėjai, daugelis Sąjungos leidimų būtų išduodami vadovaujantis eiliškumo principu. Iki šiol Sąjungos atrankos procedūra pagal Sprendimą Nr. 626/2008/EB buvo taikoma tik teisės naudoti 2 GHz dažnių juostą judriojo palydovinio ryšio paslaugoms teikti visoje Europoje turėtojams. Kadangi ateityje gali pritrūkti kito palydovinio ryšio spektro, reglamente turėtų būti nustatyta tinkama atrankos procedūra, pagal kurią tokiomis aplinkybėmis būtų atrenkami dažnių juostų naudojimo teisių turėtojai. Tokia procedūra turėtų būti grindžiama Sprendime Nr. 626/2008/EB, kuriame nustatyta lyginamoji atrankos procedūra, nustatyta tvarka. Vykdant lyginamąsias atrankos procedūras daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama novatoriško palydovinio ryšio diegimui ir Europos technologijų integravimo į naujojo kosmoso ekosistemą skatinimui. Tai labai svarbu siekiant stiprinti Sąjungos pramoninius ir mokslinius pajėgumus ir Europos strateginį savarankiškumą bei tiekimo grandines kosmoso sektoriuje. Tam tikrais atvejais konkursai, pavyzdžiui, aukcionai, gali būti tinkamesni siekiant užtikrinti, kad spektras būtų skiriamas toms įmonėms, kurios galėtų geriausiai juo pasinaudoti. Tokiais atvejais reikėtų pasirūpinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į kitus politikos tikslus, pavyzdžiui, poreikį užtikrinti plačią aprėptį Sąjungos teritorijoje;

(133) 2025 m. birželio 17 d. nuomonėje dėl ES lygmens politikos požiūrio į palydovinį tiesioginį ryšį ir susijusius bendrosios rinkos klausimus RSPG nurodė, kad reikia apsaugos mechanizmo, kad valstybės narės galėtų kolektyviai reaguoti gindamos ES interesus, kai nesilaikoma bendrų palydovinio ryšio paslaugų reikalavimų. Iš tiesų, nors egzistuoja ITU įtvirtintas administravimo institucijų dvišalio tarpvalstybinių trukdžių atvejų sprendimo procesas, jis yra ilgas ir juo nesuteikiama pakankamai garantijų, kad trukdžiai bus veiksmingai ir laiku pašalinti. Todėl šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos priemonės, kuriomis būtų užtikrinta atitiktis reglamente nustatytoms leidimų išdavimo sąlygoms, visų pirma pareigų koordinuoti ir užkardyti žalinguosius trukdžius Sąjungos teritorijoje laikymasis. Be to, nors leidimas naudoti palydovinius tinklus bei paslaugas ir susijusį spektrą turėtų būti suteikiamas Sąjungos lygmeniu, stebint, kaip laikomasi leidimo sąlygų, turėtų būti naudingas Komisijos ir nacionalinių kompetentingų institucijų, kurios turi jurisdikciją, pajėgumų ir ekspertinių žinių tikrinti atitiktį ir nustatyti problemas, susijusias su žalingaisiais trukdžiais, bendradarbiavimas;

(134) siekdama užtikrinti koordinuotą Sąjungos leidimų stebėseną ir vykdymo užtikrinimą, Komisija, atsižvelgdama į RSPI nuomonę, turėtų priimti išsamią tvarką, kurioje būtų nustatytos vykdymo užtikrinimo sąlygos. Komisija taip pat gali skirti vienkartines arba periodines baudas už leidimo sąlygų ar kitų palydovinio ryšio radijo spektrui skirtos antraštinės dalies nuostatų pažeidimus. Skiriant tokias baudas turėtų būti atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę, o nacionalinių taisyklių pažeidimų atvejais – į nacionalinių institucijų jau pritaikytas sankcijas. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų galėti įspėti Komisiją apie bet kokį leidimo sąlygų ar palydovinio ryšio radijo spektrui skirtos antraštinės dalies nuostatų pažeidimą. Siekdamos užtikrinti reikalavimų laikymąsi, valstybės narės savo teritorijoje turėtų visiškai įgyvendinti sprendimą, kuriuo nustatomos taisomosios priemonės arba sankcijos, be kita ko, galiausiai neleisdamos įmonei teikti palydovinių tinklų ar paslaugų Sąjungoje. Tačiau tokiais atvejais valstybė narė, kurios junglumas būtų labai sutrikdytas dėl bet kokio palydovinio ryšio operatoriaus veiklos sustabdymo ar nutraukimo, turėtų turėti galimybę prašyti Komisijos atidėti tokios suderintos priemonės taikymą jos teritorijoje ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, kuris gali būti pratęstas;

(135) technologinė plėtra lemia laipsnišką antžeminių ir neantžeminių tinklų integravimą į bendrą ryšių architektūrą, derinant antžeminę infrastruktūrą su neantžeminiais komponentais, visų pirma žemosios Žemės orbitos (toliau – LEO) palydovų grupėmis, taip užtikrinant visuresį, atsparų ir itin našų junglumą pasauliniu mastu. Pasaulinė konkurencija dėl naujos kartos judriojo ryšio technologijų standartizavimo ir prieigos prie palydovinio ryšio spektro rodo strateginę spektro, kaip ypatingos svarbos ištekliaus, vertę. Siekiant veiksmingai reaguoti į šiuos pokyčius, būtinos konkrečios šios srities teisinės nuostatos, kuriomis būtų sugriežtintos palydovinio ryšio spektro valdymą reglamentuojančios taisyklės, kad Sąjunga galėtų užtikrinti savo strateginį savarankiškumą diegiant saugius ir atsparius antžeminius ir neantžeminius 5G ir 6G tinklus. Be to, dėl judriojo palydovinio ryšio spektro trūkumo didėja poreikis dalytis spektru tarp antžeminių ir neantžeminių naudotojų. Toks dalijimasis turėtų būti vykdomas taip, kad nekiltų pavojus antžeminių paslaugų teikimui. Siekiant užtikrinti nevaržomą dabartinio naudojimo ir taikmenų tęstinumą, šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad antžemines ir palydovines sistemas būtų galima bendrai naudoti tik pirminiam antžeminės naudojimo teisės turėtojui sutikus ir jam prisiimant atsakomybę. Teikiant integruotas palydovinio ir judriojo ryšio paslaugas, kurioms sąlygas sudaro 6G technologijos, tradicinės ribos tarp antžeminių ir palydovinių tinklų tampa neaiškios. Todėl reikia suderintos ir į ateitį orientuotos reguliavimo sistemos, kad būtų išvengta rinkos susiskaidymo ir spektro trukdžių, visų pirma dažnių juostose, kuriomis bendrai naudosis tiek antžeminio judriojo ryšio, tiek palydovinio ryšio operatoriai;

(136) siekiant įgyvendinti konkrečią dabartinę ir būsimą numeracijos ištekliais grindžiamą Sąjungos politiką, labai svarbu laiku nustatyti tiek dabartinių, tiek novatoriškų paslaugų poreikius. Dėl Sąjungos vidaus rinkos plėtros vis dažniau diegiamos tarpvalstybinės paslaugos, kurios neretai priklauso nuo numeracijos išteklių. Kad tokios paslaugos klestėtų ir duotų laukiamos naudos visuomenei ir ekonomikos augimui, turėtų būti užtikrintas reguliavimo nuoseklumas ir nuspėjamumas, kiek tai susiję su numeracijos išteklių planavimu, paskirstymu ir valdymu Sąjungoje. Komisija, remdamasi visų suinteresuotųjų šalių indėliu ir tinkamai atsižvelgdama į BEREC nuomonę, turėtų parengti į ateitį orientuotą numeracijos strategiją, kuri būtų Sąjungos numeracijos plano pagrindas;

(137) galimybė naudotis visos Europos numeracijos ištekliais leistų tarpvalstybinių arba visos Europos paslaugų teikėjams nuosekliai ir paprastai naudotis numeracijos ištekliais. Komisija, pasikliaudama valstybių narių parama, turėtų galėti imtis priemonių, be kita ko, priimdama įgyvendinimo aktus, Sąjungos numeracijos planui patvirtinti, kad ITU galėtų teikti paraiškas dėl numeracijos intervalų, ir nustatyti sąlygas, kurios gali būti siejamos su teise naudoti Sąjungos numeracijos plane nurodytus numeracijos išteklius, įskaitant mokesčius už tokių išteklių naudojimo teises ir galimybę tokius mokesčius pervesti Skaitmeninių tinklų biurui. Nors nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų skirti visos Europos numeracijos išteklius, nes jos geriausiai gali užtikrinti su individualiomis naudojimo teisėmis susijusių sąlygų vykdymą, STB, bendradarbiaudamas su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir prižiūrimas BEREC, turėtų nuolat atnaujinti visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazę, kad būtų galima centralizuotai stebėti jų prieinamumą;

(138) prie visos Europos paslaugų, visų pirma įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugų, plėtros dar labiau prisidėtų visoje Sąjungoje prieinami suderinti numeriai, o jei šiuos numeravimo išteklius valdytų nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiaudamos su STB, būtų užtikrintos vienodos sąlygos, kurių turėtų laikytis šių paslaugų teikėjai. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų padėti Komisijai gauti iš ITU

numeracijos išteklių intervalus, be kita ko, savo vardu teikdamos paraiškas dėl tokių konkrečių numeracijos intervalų. Prireikus suderinti numeracijos išteklius Sąjungoje, kad būtų remiama visos Europos paslaugų arba tarpvalstybinių paslaugų, visų pirma naujų įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugų, pvz., susietųjų automobilių, plėtra, ir jeigu centralizuotas šių išteklių valdymas, už kurį būtų atsakingos nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiaudamos su STB, sudarytų paslaugų teikėjams sąlygas taikyti paprastesnes ir skaidresnes paskirstymo procedūras, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus;

(139) siekiant veiksmingai skatinti laisvą prekių, paslaugų ir asmenų judėjimą Sąjungoje, turėtų būti įmanoma tam tikrus nacionalinius numeracijos išteklius, visų pirma, tam tikrus negeografinius numerius, naudoti už teritorijos ribų, t. y. ne vien valstybės narės, paskyrusios numerį, teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, kad asmenų tarpusavio ryšio paslaugų naudojimas susijęs su didele sukčiavimo rizika, naudoti numerį už teritorijos ribų turėtų būti leidžiama tik teikiant elektroninių ryšių paslaugas, kurios nėra asmenų tarpusavio ryšio paslaugos. Valstybės narės turėtų užtikrinti atitinkamų nacionalinių įstatymų, visų pirma vartotojų apsaugos taisyklių ir kitų su numeracijos ištekliais susijusių taisyklių, taikymą nepriklausomai nuo to, kur naudojimo teisės buvo suteiktos ir kur Sąjungoje numeracijos ištekliai yra naudojami;

(140) valstybių narių, kuriose naudojami kitos valstybės narės numeracijos ištekliai, nacionalinės reguliavimo institucijos tų numeracijos išteklių negali kontroliuoti. Todėl būtina, kad valstybės narės, suteikiančios teisę naudoti numeracijos išteklius už teritorijos ribų, nacionalinė reguliavimo institucija taip pat užtikrintų veiksmingą galutinių naudotojų apsaugą valstybėse narėse, kuriose tie numeriai naudojami. Siekiant užtikrinti veiksmingą apsaugą, naudojimo už teritorijos ribų teises suteikiančios nacionalinės reguliavimo institucijos šias teises turėtų susieti su sąlygomis dėl paslaugų teikėjo pareigos laikytis vartotojų apsaugos taisyklių ir kitų taisyklių, susijusių su numeracijos išteklių naudojimu tose valstybėse narėse, kuriose numeracijos ištekliai bus naudojami;

(141) tų valstybių narių, kuriose naudojami numeracijos ištekliai, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti prašyti nacionalinių reguliavimo institucijų, suteikusių teises naudotis numeracijos ištekliais, padėti užtikrinti jų nacionalinių taisyklių laikymąsi. Vykdymo užtikrinimo priemonės, kurias naudoja nacionalinės reguliavimo institucijos, suteikusios teises naudotis ištekliais, turėtų apimti atgrasomas sankcijas, visų pirma šiurkštaus pažeidimo atveju – teisės už teritorijos ribų naudoti numeracijos išteklius, paskirtus atitinkamai įmonei, panaikinimą. Numerių naudojimo be teritorijos ribojimo reikalavimai turėtų būti taikomi be įtakos nacionalinės reguliavimo institucijos galioms blokuoti prieigą prie numerių arba paslaugų, jei tai pateisinama sukčiavimo arba netinkamo naudojimo motyvais. Numeracijos išteklių naudojimas už teritorijos ribų neturėtų daryti poveikio Sąjungos taisyklėms, susijusioms su tarptinklinio ryšio paslaugų teikimu, įskaitant taisykles, kuriomis užkertamas kelias neįprastam naudojimuisi tarptinklinio ryšio paslaugomis, kurių mažmeninės kainos reguliuojamos ir kurioms naudingi reguliuojamieji didmeniniai tarptinklinio ryšio tarifai, arba piktnaudžiavimui tokiomis paslaugomis. Valstybės narės turėtų turėti galimybę sudaryti specialius susitarimus su trečiosiomis valstybėmis dėl numeracijos išteklių naudojimo už teritorijos ribų;

(142) Kad įmonės galėtų konkuruoti elektroninių ryšių sektoriuje, esminis dalykas – numeracijos sistemos prieiga remiantis skaidriais, objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Atsižvelgiant į didėjančią numerių naudojimo įvairioms daiktų interneto paslaugoms svarbą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę

numeracijos išteklių naudojimo teises suteikti įmonėms, kurios nėra elektroninių ryšių tinklų arba paslaugų teikėjos. Visus nacionalinių numeracijos planų elementus turėtų valdyti nacionalinės reguliavimo institucijos, įskaitant taškinius kodus, naudojamus tinklo adresams.

(143) kad suinteresuotosios šalys turėtų galimybę gauti informaciją, sprendimai dėl numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimo turėtų būti skelbiami viešai; Skelbimo reikalavimą turėtų būti galima įvykdyti tuos sprendimus viešai paskelbiant interneto svetainėje;

(144) siunčiančioji šalis turėtų galėti naudotis visais numeriais, įtrauktais į kitų valstybių narių nacionalinius numeracijos planus, ir gauti paslaugas, naudodamasi negeografiniais numeriais, įskaitant nemokamo telefono ryšio bei padidinto tarifo numerius ir visos Sąjungos numeracijos išteklius Sąjungoje, išskyrus atvejus, kai gaunančioji šalis nutarė dėl komercinių priežasčių apriboti prieigą iš tam tikrų geografinių vietovių. Siunčiančioji šalis taip pat turėtų turėti galimybę naudotis nemokamo tarptautinio telefono ryšio numeriais;

(145) neturėtų būti užkertamas kelias galimybei naudotis numeracijos ištekliais ir susijusiomis paslaugomis tarpvalstybiniu mastu, išskyrus objektyviai pagrįstais atvejais, kaip antai kai tai būtina kovojant su sukčiavimu ar neteisėtu naudojimu (pavyzdžiui, tam tikrų padidinto tarifo paslaugų atveju), kai apibrėžiama, kad ryšio numeris yra tik nacionalinis (pavyzdžiui, nacionalinis trumpasis numeris) arba kai tai ekonominiu požiūriu yra neįmanoma. Nacionalinėms reguliavimo institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai blokuoti, be kita ko, prevenciniais tikslais, galimybę naudotis numeriais ar paslaugomis, remiantis rizikos, susijusios su tam tikru naudojimo modeliu, analize kiekvienu konkrečiu atveju, kai tai pateisinama dėl sukčiavimo ar netinkamo naudojimo. Tarifai, taikomi skambinant iš vietovės už atitinkamos valstybės narės ribų, nebūtinai turi būti tokie pat kaip, skambinant iš valstybės narės teritorijos. Paslaugų gavėjai turėtų būti išsamiai ir aiškiai iš anksto informuojami apie visus nemokamo telefono ryšio numeriams taikomus mokesčius, pavyzdžiui, apie mokestį už skambučius tarptautiniais numeriais, kurie inicijuojami surenkant standartinius tarptautinius kodus; Jei dėl sukčiavimo arba netinkamo naudojimo elektroninių ryšių paslaugų teikėjai negauna tinklų sujungimo ar kitų paslaugų pajamų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pasiliktos pajamos už paslaugas būtų grąžinamos galutiniams naudotojams, nukentėjusiems nuo atitinkamo sukčiavimo arba netinkamo naudojimo, kai tai įmanoma;

(146) didelės spartos ir aukštos kokybės junglumas yra labai svarbus Sąjungos visuomenės sanglaudai ir Sąjungos ekonomikos konkurencingumui. FTTH tinklai yra perspektyviausia priemonė saugiam, patikimam ir efektyvaus energijos vartojimo fiksuotajam ryšiui užtikrinti, galinti atitikti Sąjungos skaitmeninės transformacijos ir klimato srities tikslus, kartu sumažinant operatorių techninės priežiūros ir veiklos sąnaudas;

(147) siekiant paspartinti perėjimą prie šviesolaidinio ryšio, visų pirma FTTH tinklų diegimą, ir padidinti naudojimąsi tais tinklais teikiamomis paslaugomis, būtina tvarkingai ir laiku planuoti ir įgyvendinti senųjų varinių laidų tinklų išjungimą. Tuo tikslu turėtų būti nustatyta struktūruota laipsniško ir proporcingo perėjimo nuo varinių laidų tinklų prie šviesolaidinių tinklų sistema. Varinių laidų tinklų naudojimas bendrojo intereso tikslais turėtų būti reglamentuojamas, nedarant poveikio tinklo išteklių nuosavybei, kuri ir toliau turėtų būti reglamentuojama pagal nacionalinę teisę;

(148) varinių laidų tinklų išjungimas turėtų atitikti nuspėjamumo, skaidrumo ir proporcingumo principus. Todėl būtina nustatyti objektyvias varinių laidų tinklų išjungimo sąlygas, procedūrinius veiksmus ir apsaugos priemones, kartu numatant proporcingas išimtis. Kartu taikant pakankamai ilgą pereinamąjį laikotarpį, tomis priemonėmis apsaugomi galutinių naudotojų interesai, didinamas teisinis tikrumas įmonėms ir išvengiama konkurencijos iškraipymo. Tas pereinamasis laikotarpis yra pakankamas, kad varinių laidų tinklų operatoriai galėtų organizuoti varinių laidų tinklų išjungimą, jam pasiruošti ir jį užbaigti. Šis laikotarpis taip pat turėtų būti pakankamas, kad tinklo operatoriai galėtų naujovinti savo turimus tinklus, pakeisdami juos FTTH tinklais, arba įdiegti FTTH tinklus, jei jie mano, jog tai yra ekonomiškai ir komerciškai pagrįsta. Be to, vienų metų terminas nuo privalomo teisės akto, kuriuo įpareigojama išjungti varinių laidų tinklus, suteikia varinių laidų tinklų operatoriams pakankamai laiko suplanuoti varinių laidų tinklų išjungimo pradžią ir iki jos atlikti visus būtinus veiksmus;

(149) siekiant remti nuoseklų ir veiksmingą pasirengimą išjungti varinių laidų tinklus, reikia imtis koordinuotų veiksmų Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis tose valstybėse narėse, kuriose varinių laidų tinklais grindžiamos paslaugos vis dar teikiamos po 2029 m. birželio 30 d. Tos valstybės narės atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant greitą ir tvarkingą perėjimą prie šviesolaidinio ryšio galutinių naudotojų naudai. Kiekviena tokia valstybė narė turėtų parengti nacionalinį perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planą, kuriame būtų išdėstyta jos perėjimo prie šviesolaidinio ryšio tinklų strategija. Tame plane turėtų būti aprašyta atitinkamų technologijų tinklo aprėptis, nustatytos diegimo iniciatyvos ir nurodytos priemonės, kuriomis būtų remiamas savalaikis ir tvarkingas perėjimas nuo varinių laidų tinklų prie šviesolaidinių tinklų;

(150) perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planai turėtų padėti siekti Europos skaitmeninio dešimtmečio junglumo, visų pirma gigabitinio junglumo, tikslų. Siekdamos užtikrinti, kad investicijų poreikius, susijusius su perėjimu prie šviesolaidinių tinklų, būtų galima pakankamai išsamiai nustatyti ankstyvame etape, valstybės narės turėtų atsižvelgti į joms skirtose Europos skaitmeninio dešimtmečio ataskaitose pateiktas rekomendacijas, kad parengtų nacionalinės ir regioninės partnerystės (toliau – NRP) planus pagal kitą daugiametę finansinę programą ir atitinkamai pakoreguotų savo nacionalines skaitmeninio dešimtmečio strategines veiksmų gaires. Atlikdamos laikotarpio vidurio peržiūrą[50], valstybės narės, peržiūrėdamos savo NRP planus, taip pat turėtų atsižvelgti į kintančius savo poreikius, visų pirma į pažangą, padarytą pereinant prie šviesolaidinio ryšio ir išjungiant varinių laidų tinklus;

(151) siekdamos struktūriškai ir skaidriai planuoti ir valdyti varinių laidų tinklų išjungimą, nacionalinės reguliavimo institucijos, naudodamos suderintus kriterijus, pagrįstus Komisijos priimtomis gairėmis, turėtų nustatyti konkrečias geografines varinių laidų tinklų išjungimo teritorijas. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų nuolat peržiūrėti tas teritorijas, atsižvelgdamos į tinklo diegimą ir rinkos pokyčius;

(152) su šviesolaidinio ryšio aprėptimi susijusi tvarumo sąlyga gali būti įvykdyta neatsižvelgiant į tai, ar tokius tinklus diegia rinkoje įsitvirtinę, ar alternatyvūs operatoriai. Siekdamos įvertinti, ar panašios kokybės įperkamos mažmeninės ryšio

[50] Pagal Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509, (COM(2025) 565 final), 25 straipsnį.

paslaugos yra prieinamos galutiniams naudotojams, kurie naudojasi varinių laidų tinklais grindžiamomis paslaugomis, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų taikyti objektyvius ir skaidrius kriterijus, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, vietos diegimo sąlygas ir atitinkamus rinkos duomenis;

(153) valstybės narės turėtų siekti, kad varinių laidų tinklų išjungimas didelėje dalyje varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų būtų pradėtas gerokai anksčiau nei 2035 m. gruodžio 31 d. Tuo tikslu jos, atsižvelgdamos į savo nacionalinį perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planą, turėtų imtis tinkamų priemonių, kad kuo labiau padidintų varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose tvarumo sąlygos tenkinamos ankstyvuoju etapu, skaičių;

(154) kai tenkinamos tvarumo sąlygos, valstybės narės, nacionalinėms reguliavimo institucijoms paskelbus atitinkamus vertinimus, turėtų įpareigoti per nustatytus terminus išjungti varinių laidų tinklus. Šis laipsniškas požiūris palengvina tvarkingą perėjimą, sumažina netikrumą ir suteikia pakankamai laiko veiklos vykdytojams ir galutiniams naudotojams prisitaikyti;

(155) jei varinių laidų tinklų išjungimo teritorijoje tvarumo sąlygos netenkinamos, valstybės narės neprivalo įpareigoti išjungti varinių laidų tinklus tose teritorijose iki 2035 m. gruodžio 31 d., ir varinių laidų tinklas gali būti toliau eksploatuojamas. Tačiau ne vėliau kaip 2035 m. gruodžio 31 d. varinių laidų tinklų išjungimas paprastai turėtų būti privalomas visose varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose. Šis ilgalaikis tikslas yra aiškus investavimo signalas ir kartu suteikia pakankamai lankstumo, kad būtų galima atsižvelgti į diegimo pažangos skirtumus valstybėse narėse ir regionuose;

(156) išimtiniais atvejais, kai šviesolaidinių tinklų diegimas nėra ekonomiškai pagrįstas ir nėra tinkamo junglumo sprendimo, galinčio pakeisti varinių laidų tinklais teikiamas paslaugas, valstybės narės turėtų turėti galimybę netaikyti reikalavimo išjungti varinių laidų tinklus. Tokios išimtys reikalingos siekiant išvengti neproporcingo poveikio galutiniams naudotojams ir užtikrinti esminių paslaugų tęstinumą. Šiomis aplinkybėmis tinkami junglumo sprendimai reiškia sprendimus, kuriais galima užtikrinti elektroninių ryšių paslaugų, kurių kokybė panaši į varinių laidų tinklo toje pačioje vietovėje teikiamų paslaugų kokybę, tęstinumą. Tokių tinkamų junglumo sprendimų prieinamumą turėtų nustatyti nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi objektyviais kriterijais, įskaitant kokybę ir įperkamumą, ir atsižvelgdamos į rinkos sąlygas;

(157) siekdamos užtikrinti sklandų perėjimą ir apsaugoti galutinius naudotojus, valstybės narės turėtų pasirūpinti pakankamomis apsaugos priemonėmis prieš varinių laidų tinklų išjungimą. Šios priemonės turėtų apimti aiškią ir savalaikę informaciją, taip pat priemones, kuriomis užtikrinamas ypatingos svarbos paslaugų tęstinumas arba perėjimas prie funkciniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų;

(158) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų prižiūrėti varinių laidų tinklų išjungimo įgyvendinimą ir užtikrinti, kad operatoriai laikytųsi patvirtintų išjungimo planų, terminų ir komunikacijos įpareigojimų. Už reikalavimų nesilaikymą turėtų būti taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos;

(159) būtina tinkamai skatinti investicijas į gigabitinius tinklus, kuriais remiamos inovacijos didinant turinio įvairovę interneto paslaugų srityje ir stiprinamas bendras Sąjungos konkurencingumas. Todėl yra gyvybiškai svarbu skatinti efektyvias investicijas į tų tinklų plėtojimą, tuo pat metu užtikrinant konkurenciją, nes infrastruktūros lygmeniu

išlieka patekimo į rinką trukdžių ir kliūčių, ir reguliavimo nuspėjamumu ir nuoseklumu didinant vartotojų pasirinkimo galimybes;

(160) konkurencija geriausiai skatinama ekonominiu požiūriu veiksmingomis investicijomis į naują ir esamą infrastruktūrą ir prireikus reguliavimu siekiant užtikrinti vartotojams ir verslui galimybę rinktis paslaugas. Veiksmingas infrastruktūra grindžiamos konkurencijos lygis – tai infrastruktūrų daugėjimo mastas, užtikrinantis, kad galima pagrįstai tikėtis, jog investuotojai gaus tinkamą investicijų grąžą;

(161) siekiant garantuoti sąžiningos ir veiksmingos konkurencijos sąlygas, reikėtų užtikrinti, kad egzistuotų savalaikės, nediskriminacinės ir skaidrios teisių įrengti įrenginius suteikimo procedūros. elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjams išduoti leidimai, kuriais remdamiesi jie įgauna prieigą prie viešojo ar privataus turto, yra esminiai elektroninių ryšių tinklų arba naujų tinklų elementų sukūrimo veiksniai. Todėl nereikalingas priėjimo teisių suteikimo procedūrų sudėtingumas ir vilkinimas yra svarbios konkurencijos raidos kliūtys. Taigi atitinkamas teises turinčių įmonių priėjimo teisių įsigijimas turėtų būti supaprastintas. Kompetentingos institucijos turėtų koordinuoti priėjimo teisių įsigijimą, savo interneto svetainėse skelbdamos reikalingą informaciją;

(162) būtina didinti valstybių narių įgaliojimus priėjimo teisių turėtojų atžvilgiu, kad būtų užtikrinta, kad nauji tinklai būtų diegiami ir plėtojami sąžiningai, veiksmingai bei nekenkiant aplinkai ir nepriklausomai nuo didelę įtaką rinkoje turinčia pripažintos įmonės įsipareigojimų užtikrinti prieigą prie jo elektroninių ryšių tinklo. Pagerinus bendrą įrenginių naudojimą galima sumažinti su aplinkos apsauga susijusias elektroninių ryšių infrastruktūros diegimo sąnaudas, be to, bendras naudojimas būtų naudingas visuomenės sveikatos, visuomenės saugumo, taip pat miestų ir vietovių planavimo tikslais. Todėl kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai reikalauti, kad įmonės, pasinaudojusios teise įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja, dalytųsi tokiais įrenginiais ar nuosavybe įskaitant fizinę bendrą vietą tam tikrose srityse, kuriose dalytis būtina atsižvelgiant į bendrąjį interesą, po tinkamo viešų konsultacijų laikotarpio, per kurį visoms suinteresuotosioms šalims būtų suteikiama galimybė pareikšti nuomonę. Toks reikalavimas gali būti nustatomas, jei, pavyzdžiui, požeminėse komunikacijose ankšta arba jei reikia įveikti gamtines kliūtis. Kompetentingos institucijos visų pirma turėtų galėti nustatyti reikalavimą dalytis tinklo elementais ir susijusiais įrenginiais, pavyzdžiui, latakais, kanalais, stiebais, šuliniais, skirstymo spintomis, antenomis, bokštais ir kitomis atraminėmis konstrukcijomis, pastatais arba įvadais į pastatus, ir geriau koordinuoti inžinerinius darbus, remdamosi elektroninių ryšių tinklų aplinkosauginiu tvarumu ar kitais viešosios politikos pagrindais. Priešingai, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų nustatyti taisykles, pagal kurias būtų padalijamos dalijimosi įrenginiu arba turtu sąnaudos siekiant užtikrinti, kad atitinkamai įmonei būtų deramai atlyginama rizika. Pavyzdžiui, esant subalansuotoms aplinkybėms, prireikus reikėtų atsižvelgti į visas Komisijos arba BEREC pagal Reglamento (ES) 2024/1309 3 straipsnį, 5 straipsnio 6 dalį ir 11 straipsnio 6 dalį paskelbtas gaires. Atsižvelgiant į Reglamentu (ES) 2024/1309 nustatytas pareigas, kompetentingos institucijos, ypač vietos institucijos, bendradarbiaudamos su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, taip pat turėtų nustatyti tinkamą koordinavimo tvarką, susijusią su viešaisiais darbais ir su kitais atitinkamais viešaisiais įrenginiais ar nuosavybe, įskaitant tvarką, kuria užtikrinama, kad suinteresuotosios šalys gautų informaciją apie atitinkamus viešuosius įrenginius ar

nuosavybę ir vykdomus arba planuojamus viešuosius darbus, kad joms būtų laiku pranešta apie tokius darbus ir kad dalijimuisi būtų sudarytos kuo palankesnės sąlygos;

(163) kai reikalaujama, kad judriojo ryšio operatoriai aplinkosaugos sumetimais dalytųsi bokštais ar stiebais, toks privalomas dalijimasis gali sąlygoti maksimalaus kiekvienam operatoriui leistino, atsižvelgiant į žmonių sveikatą, perduodamo galingumo sumažėjimą, dėl to operatoriams gali reikėti įrengti daugiau perdavimo vietų, kad jie galėtų užtikrinti nacionalinę aprėptį. Kompetentingos institucijos turėtų ieškoti galimybių suderinti atitinkamus aplinkosaugos ir visuomenės sveikatos apsaugos veiksnius, deramai atsižvelgdamos į atsargumo principus;

(164) prieigos ir sujungimo įpareigojimai turėtų būti taikomi tik viešiesiems elektroninių ryšių tinklams. Ne viešųjų elektroninių ryšių tinklų teikėjams tie įpareigojimai neturėtų būti taikomi. Tačiau jie gali naudotis prieiga prie viešųjų tinklų valstybių narių nustatytomis sąlygomis. Vis dėlto, siekdami užtikrinti tiesioginį srauto tiekimą, ne viešųjų elektroninių ryšių tinklų teikėjai vis dažniau perduoda srautą viešųjų elektroninių ryšių tinklų teikėjams tinklų jungimo arba tarptinklinio perdavimo forma. Tam tikrais atvejais dėl tokio srauto gali atsirasti neproporcingų ar netvarių viešųjų elektroninių ryšių tinklų, kuriems srautas perduodamas, investicijų poreikių. Tokios situacijos turėtų būti sprendžiamos laikantis BEREC priimtų gairių, kuriomis siekiama palengvinti bendradarbiavimą ekosistemose, ir, kai tinkama, naudojantis numatyta savanoriško taikinimo priemone;

(165) atviroje ir konkurencinėje rinkoje neturi būti apribojimų, kurie trukdytų įmonėms tarpusavyje derėtis dėl prieigos ir sujungimo susitarimų, ypač dėl tarptautinių susitarimų laikantis SESV nustatytų konkurencijos taisyklių. Tokiomis aplinkybėmis, kai siekiama sukurti našesnę ir tikrai visos Europos rinką su veiksminga konkurencija, didesniu pasirinkimu ir konkurencingomis paslaugomis galutiniams naudotojams, įmonės, kurios gauna prašymus dėl prieigos ar sujungimo iš kitų įmonių, kurioms turi būti taikomi bendrųjų leidimų reikalavimai, kad galėtų visuomenei teikti elektroninių ryšių rinklus ar paslaugas, turėtų iš principo sudaryti tokius susitarimus komerciniu pagrindu ir derėtis dėl jų sąžiningai;

(166) rinkose, kur išlieka dideli įmonių derybinės galios skirtumai ir kur kai kurių įmonių paslaugų teikimas priklauso nuo kitų teikiamos infrastruktūros, tikslinga nustatyti reguliavimo sistemą, siekiant užtikrinti veiksmingą rinkos funkcionavimą. Komercinėms deryboms nepavykus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galią užtikrinti galutiniams paslaugų gavėjams pakankamą prieigą ir sujungimą bei paslaugų sąveiką. Visų pirma, jos turėtų užtikrinti tiesioginį sujungimą nustatydamos proporcingus įpareigojimus įmonėms, kurioms taikoma bendrojo leidimo tvarka ir kurios kontroliuoja prieigą prie galutinių naudotojų. Prieigos priemonių kontrolė gali remtis fizinio ryšio (fiksuoto arba judriojo) su galutiniu naudotoju nuosavybe ar valdymu arba galimybe pakeisti ar atimti nacionalinį numerį ar numerius, kurie reikalingi norint pasiekti galutinio naudotojo tinklo galinį tašką. Taip būtų, pavyzdžiui, jei tinklo operatoriai nepagrįstai apribotų galutinių naudotojų prieigos prie interneto portalų ir paslaugų pasirinkimo galimybes;

(167) atsižvelgiant į nediskriminavimo principą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad visos įmonės, nepriklausomai nuo jų dydžio ir verslo modelio, tiek vertikaliai integruotos, tiek atskirtos, galėtų pagrįstomis sąlygomis sujungti tinklus, kad galėtų užtikrinti tiesioginį sujungimą ir prieigą prie interneto;

(168) nacionalinės teisinės ar administracinės priemonės, kurios prieigos ar sujungimo sąlygas ir reikalavimus sieja su šalies, siekiančios sujungimo, veikla ir konkrečiai su

jos investicijomis į tinklo infrastruktūrą, o ne su teikiama sujungimo ar prieigos paslauga, gali iškreipti rinką, todėl tai negali būti suderinama su konkurencijos taisyklėmis;

(169) tinklo operatoriai, kurie kontroliuoja prieigą prie savo pačių klientų, tai daro remdamiesi unikaliais numeriais ar adresais iš paskelbto numeracijos ar adresų intervalo. Kiti tinklo operatoriai turi galėti tiems vartotojams perduoti srautą, todėl jie privalo galėti tarpusavyje tiesiogiai ar netiesiogiai susijungti. Todėl dera nustatyti teises ir pareigas derėtis dėl sujungimo;

(170) sąveikumas yra naudingas galutiniams naudotojams ir jis yra svarbus ES reguliavimo sistemos tikslas. Skatinti sąveiką – viena iš nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų užduočių, nustatytų toje sistemoje. Toje sistemoje taip pat turėtų būti numatyta, kad Komisija privalo skelbti standartų arba specifikacijų, taikomų paslaugų teikimui, techninėms sąsajoms arba tinklų funkcijoms, kurių pagrindu skatinamas elektroninių ryšių derinimas, sąrašą. Valstybės narės turėtų skatinti paskelbtų standartų arba specifikacijų naudojimą tiek, kiek yra būtina paslaugų sąveikai užtikrinti ir naudotojų pasirinkimo laisvei didinti;

(171) šiuo metu tiek tiesioginis sujungimas, tiek prieiga prie skubios pagalbos tarnybų priklauso nuo to, ar galutiniai naudotojai naudojasi su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis. Dėl didesnio išimtinio naudojimosi su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis, kuriomis naudojasi vis daugiau galutinių naudotojų, ryšio paslaugos gali būti nepakankamai tarpusavyje sąveikios. Todėl gali atsirasti didelių kliūčių patekti į rinką ir toliau diegti inovacijas, o tai gerokai trukdytų veiksmingam galutinių naudotojų tiesioginiam sujungimui;

(172) jei atsirastų tokių sąveikos problemų, Komisija turėtų galėti paprašyti BEREC ataskaitos, kurioje pateiktas rinkos padėties faktų vertinimas Sąjungos ir valstybės narės lygmeniu. Atsižvelgdama į BEREC ataskaitą ir kitus turimus įrodymus, taip pat atsižvelgdama į poveikį vidaus rinkai, Komisija turėtų nuspręsti, ar reikia reguliavimo priemonių, įskaitant nacionalinių reguliavimo arba kitų kompetentingų institucijų taikytinas priemones. Jei Komisija mano, kad reikia intervencijos Sąjungos lygmeniu arba kad jos galimybę turėtų apsvarstyti nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos, ji turėtų turėti įgaliojimus priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose būtų nurodytas galimų reguliavimo priemonių, įskaitant nacionalinių reguliavimo arba kitų kompetentingų institucijų taikytinas reguliavimo priemones, pobūdis ir mastas, įskaitant visų pirma institucijų ir pasaugų teikėjų pareigą skelbti atitinkamą informaciją ir leisti ją naudoti, keisti ir pakartotinai paskirstyti, ir priemones, kuriomis visiems arba konkretiems paslaugų teikėjams būtų nustatytas privalomas standartų arba specifikacijų taikymas;

(173) atsižvelgdamos į konkrečias nacionalines aplinkybes, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įvertinti, ar priemonės yra būtinos ir pateisinamos siekiant užtikrinti tiesioginį sujungimą, ir, jei taip, turėtų pagal Komisijos įgyvendinimo aktus tiems didelės aprėpties ir daug naudotojų pritraukiančių su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams nustatyti proporcingus įpareigojimus. Ribotą skaičių galutinių naudotojų arba ribotą geografinę aprėptį turintiems paslaugų teikėjams, kurie tik nežymiai prisidėtų prie to tikslo įgyvendinimo, paprastai neturėtų būti taikomi tokie sąveikumo įpareigojimai;

(174) tais atvejais, kai įmonėms nesuteikiama perspektyvių alternatyvų gauti prieigą prie neatkartojamų laidų, kabelių ir susijusios įrangos pastatuose arba prie pirmojo koncentracijos ar skirstymo taško, ir siekiant skatinti galutiniams naudotojams

naudingus su konkurencija susietus veiklos rezultatus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti įgaliojimus nustatyti prieigos įpareigojimus visoms įmonėms, nepriklausomai nuo jų pripažinimo turinčiomis didelę įtaką rinkoje. Tuo atžvilgiu nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų atsižvelgti į visas technines ir ekonomines kliūtis, trukdysiančias kurti tokius pačius tinklus. Tačiau tokie įpareigojimai tam tikrais atvejais gali būti intervenciniai, gali sumažinti paskatas investuoti ir gali sustiprinti didelę įtaką rinkoje turinčių subjektų padėtį, todėl juos reikėtų nustatyti tik tada, kai jie yra pagrįsti ir proporcingi tikslui užtikrinti tvarią konkurenciją atitinkamose rinkose. Vien tik iš fakto, kad yra daugiau nei viena infrastruktūra, neturėtų būti daroma išvada, kad tos infrastruktūros turtas gali būti atkartojamas. Kai reikia, kartu su tokiais prieigos įpareigojimais įmonės taip pat turėtų galėti remtis įpareigojimais suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros remiantis Reglamentu (ES) 2024/1309. Visi nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyti įpareigojimai ir kitų kompetentingų institucijų priimti sprendimai pagal Reglamentą (ES) 2024/1309 siekiant užtikrinti prieigą prie pastatuose esančios fizinės infrastruktūros arba prie fizinės infrastruktūros iki prieigos taško turėtų būti nuoseklūs;

(175) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti tiek, kiek būtina, nustatyti įpareigojimus įmonėms suteikti prieigą prie tam tikrų priemonių, t. y. taikomųjų programų sąsajų (toliau – API) ir elektroninių programų vadovų (toliau – EPV), kad galutiniams naudotojams būtų užtikrinta prieiga ne tik prie skaitmeninių radijo ir televizijos transliacijų paslaugų, bet ir prie susijusių papildomų paslaugų, įskaitant su programomis susietas paslaugas, specialiai sukurtas siekiant pagerinti prieinamumą galutiniams naudotojams su negalia, ir su programomis susietas sujungtosios televizijos paslaugas;

(176) svarbu, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, vertindamos koncentracijos arba skirstymo tašką, iki kurio jos ketina reikalauti suteikti prieigą, tašką pasirinktų pagal BEREC gaires. Arčiau galutinių naudotojų esančio taško pasirinkimas, kai įmanoma, bus naudingesnis infrastruktūros konkurencijai ir gigabitinių tinklų diegimui. Taip pat galėtų būti pateisinama prieigos įpareigojimus taikyti ir toliau už pirmąjį koncentracijos arba skirstymo tašką esantiems laidams bei kabeliams, kai įrodoma, jog su atkartojimu susijusios didelės ilgalaikės fizinės arba ekonominės kliūtys, dėl kurių atsiranda konkurencijos problemų arba rinkos nepakankamumas mažmeniniu lygmeniu, o tai yra nenaudinga galutiniams naudotojams. Tinklo elementų atkartojamumo įvertinimui reikalingas rinkos tyrimas, bet neturėtų būti reikalaujama, kad nacionalinė reguliavimo institucija nustatytų tuos įpareigojimus. Kita vertus, tokiam rinkos tyrimui reikalingas pakankamas ekonominis rinkos sąlygų įvertinimas siekiant nustatyti, ar tenkinami kriterijai, būtini siekiant nustatyti platesnius įpareigojimus, taikomus toliau už pirmojo koncentracijos ar skirstymo taško. Tikėtina, kad tokių prieigos įpareigojimų gali labiau reikėti geografinėse vietovėse, kuriose ekonominiai modeliai, kuriais grindžiamas alternatyvios infrastruktūros plėtojimas, yra neperspektyvūs arba rizikingesni, pavyzdžiui, dėl mažo gyventojų tankio. Priešingai, didelė namų ūkių koncentracija gali reikšti, kad nustatyti tokių įpareigojimų nebūtina;

(177) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų apsvarstyti, ar tokie įpareigojimai gali sustiprinti turinčiomis didelę įtaką rinkoje pripažintų įmonių poziciją. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti įpareigoti suteikti prieigą prie aktyvių ar virtualių tinklo elementų, naudojamų paslaugoms teikti tokioje infrastruktūroje už pirmojo koncentracijos ar skirstymo taško, jei prieiga prie pasyvių elementų būtų neekonomiška arba fiziškai nepraktiška, ir jei nacionalinė reguliavimo institucija

mano, kad nesiėmus tokios intervencijos prieigos įpareigojimo tikslas būtų apeitas. Siekdama sustiprinti nuoseklią reguliavimo praktiką visoje Sąjungoje, Komisija turėtų būti įgaliota reikalauti, kad nacionalinė reguliavimo institucija atsiimtų savo priemonių projektus, kuriais prieigos įpareigojimai taikomi ne tik pirmajam koncentracijos arba skirstymo taškui;

(178) kad būtų laikomasi proporcingumo principo, gali būti tikslinga, kad nacionalinės reguliavimo institucijos įpareigojimų, taikomų ne tik pirmajam koncentracijos ar skirstymo taškui, nenustatytų tam tikrų kategorijų įmonėms – tai turėtų nustatyti nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi tuo, kad įmonės pripažinimu turinčia didelę įtaką rinkoje nepagrįstas prieigos įpareigojimas galėtų suardyti jų ekonominį modelį, kuriuo grindžiami neseniai įdiegti tinklo elementai, ypač mažuose vietiniuose projektuose. Tokie prieigos įpareigojimai neturėtų būti taikomi tik didmeninę veiklą vykdančioms įmonėms, jeigu jos komercinėmis, sąžiningomis, nediskriminacinėmis ir pagrįstomis sąlygoms, be kita ko, kainų atžvilgiu, siūlo veiksmingą alternatyvią prieigą prie gigabitinio tinklo. Tą išimtį tokiomis pačiomis sąlygomis turėtų būti galima taikyti ir kitiems paslaugų teikėjams. Išimtis neturėtų būti taikoma teikėjų, kurie gauna viešąjį finansavimą, atveju;

(179) kad būtų sudaryta kuo daugiau galimybių visoje Sąjungoje prisijungti prie gigabitinių tinklų, ypač mažo gyventojų tankio vietovėse, kur kurti tokią pačią infrastruktūrą yra neįmanoma ir galutiniams naudotojams kyla rizika likti be tokios prisijungimo galimybės, gali būti ypač naudinga, laikantis konkurencijos teisės principų, dalytis pasyviąja infrastruktūra, naudojama teikiant belaidžių elektroninių ryšių paslaugas. Nacionalinės reguliavimo institucijos išimties tvarka turėtų būti galėti reikalauti tokio dalijimosi arba lokalizuotos tarptinklinio ryšio prieigos pagal Sąjungos teisę, jeigu ta galimybė buvo aiškiai nustatyta pradinėse naudojimosi teisės suteikimo sąlygose ir jos įrodo tokio dalijimosi naudą siekiant panaikinti neįveikiamas ekonomines arba fizines kliūtis, dėl kurių prieiga prie tinklų arba paslaugų yra itin nepakankama arba jos nėra, taip pat atsižvelgiant į keletą veiksnių, visų pirma įskaitant poreikį užtikrinti aprėptį palei pagrindinius transporto kelius, galutinių naudotojų paslaugų pasirinkimą ir geresnę paslaugų kokybę, taip pat į poreikį išlaikyti infrastruktūros plėtojimo paskatas. Tokiomis aplinkybėmis, kai nėra jokios galutinių naudotojų prieigos ir nepakanka vien dalytis pasyviąja infrastruktūra šiai problemai spręsti, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti nustatyti įpareigojimus dalytis aktyviąja infrastruktūra. Tai darydamos, nacionalinės reguliavimo institucijos arba kitos kompetentingos institucijos turėtų išlaikyti lankstumą pasirinkti tinkamiausią dalijimosi ar prieigos įpareigojimą, kuris turėtų būti proporcingas ir pagrįstas remiantis nustatytos problemos pobūdžiu;

(180) nors tikslinga, kad kai kuriomis aplinkybėmis nacionalinė reguliavimo institucija arba kita kompetentinga institucija nustatytų įpareigojimus įmonėms, nepriklausomai nuo pripažinimo turinčiomis didelę įtaką rinkoje, kad būtų pasiekti tam tikri tikslai, pavyzdžiui, tiesioginis sujungimas arba paslaugų sąveikumas, būtina užtikrinti, kad tokie įpareigojimai būtų nustatomi pagal reguliavimo sistemą ir visų pirma laikantis taikytinų pranešimo procedūrų. Tokie įpareigojimai turėtų būti nustatomi tik kai tai pateisinama tikslų įgyvendinimu ir kai jie yra objektyviai pagrįsti, skaidrūs, proporcingi ir nediskriminaciniai, laikantis atitinkamų pranešimo procedūrų;

(181) pereinant prie šviesolaidinio ryšio labai svarbu užtikrinti, kad galutiniai naudotojai per pagrįstą laikotarpį būtų prijungti prie turimų šviesolaidinių tinklų, kurių aprėptyje yra naudotojų objektai;

(182) siekdamos užtikrinti galutinių naudotojų prijungimą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įpareigoti bet kurį elektroninių ryšių tinklų teikėją, taikant pagrįstas papildomas priemones, įdiegti jungiamąją jungtį tarp prašymą pateikusio galutinio naudotojo namų ir artimiausio paskirstymo arba prijungimo taško, skirto aptarnauti naudotojo objektą;

(183) iš esmės už šį ryšį taikomi įkainiai neturėtų viršyti įprastų prijungimo mokesčių atitinkamoje valstybėje narėje. Tačiau nacionalinės reguliavimo institucijos, atsižvelgdamos į geografines ir kitas susijusias sąlygas, gali leisti taikyti papildomą mokestį, jei galutinių naudotojų sumokėtos išlaidos yra sąžiningos ir pagrįstos, ir prireikus gali įsikišti, kad nustatytų didžiausias leistinas kainas. Nacionalinėms reguliavimo institucijoms turėtų būti leidžiama remtis galiojančiomis sutartimis ir komercinėmis sąlygomis, dėl kurių susitarė mažmeninių paslaugų teikėjai ir galutiniai naudotojai, siekiant nustatyti, ar kainos ir sąlygos yra sąžiningos ir pagrįstos;

(184) perėjimas prie šviesolaidinio ryšio, poreikis užtikrinti, kad galutinių naudotojų būstai būtų prijungti prie šviesolaidinių tinklų, ir sunkumai, su kuriais operatoriai susiduria diegdami šviesolaidinį ryšį daugiabučiuose pastatuose, kad patenkintų galutinių naudotojų paklausą, yra pagrindas taikyti Reglamento (ES) 2024/1309 11 straipsnio 4 dalies išimtį. Tokiomis aplinkybėmis, kai norint prijungti prašymą pateikusį galutinį naudotoją daugiabučiame pastate reikia įrengti pastato instaliaciją ir susijusias priemones, pastato savininkams ar administratoriams neturėtų būti leidžiama atsisakyti tokio įrengimo. Tačiau, siekiant išvengti pernelyg didelio kišimosi į privačią nuosavybę ir nereikalingo infrastruktūros dubliavimo jų pastate, jiems turėtų būti suteikta teisė atsisakyti įrengti antrą pastato instaliaciją ir susijusias priemones. Tuomet nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad prieiga prie tinklo būtų suteikiama simetriškai;

(185) siekiant pašalinti neįveikiamas ekonomines arba fizines kliūtis, trukdančias teikti galutiniams naudotojams paslaugas arba tinklus, grindžiamus radijo spektro naudojimu, ir kai vis dar esama judriojo ryšio aprėpties spragų, tam gali reikėti prieigos prie pasyviosios infrastruktūros ir dalijimosi ja, o kai to nepakanka – dalijimosi aktyviąja infrastruktūra, arba lokalizuotos tarptinklinio ryšio prieigos susitarimų. Nedarant poveikio dalijimosi įpareigojimams, siejamiems su naudojimosi teisėmis, suteiktomis remiantis leidimų suteikimo nuostatomis ir naudojimo teisių skyrimu, visų pirma konkurencijos skatinimo priemonėms, kai nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos ketina imtis priemonių, kad nustatytų reikalavimą dalytis pasyviąja infrastruktūra, o kai prieigos prie pasyviosios infrastruktūros ir dalijimosi ja nepakanka – aktyviąja infrastruktūra, arba jos ketina reikalauti lokalizuotos tarptinklinio ryšio prieigos susitarimų, jų vis dėlto taip pat gali būti paprašyta apsvarstyti galimą riziką rinkos dalyviams nepakankamai aptarnaujamose vietovėse;

(186) vien konkurencijos taisyklių ne visada pakanka kultūrų įvairovei ir žiniasklaidos pliuralizmui skaitmeninės televizijos srityje užtikrinti. Dėl technologijų ir rinkos plėtros reikia, kad valstybės narės sąlyginės prieigos teikimo sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis įpareigojimus reguliariai peržiūrėtų savo nacionalinėje rinkoje, ypač siekiant nustatyti, ar pateisinama išplėsti įpareigojimų taikymą EPG ir API, kad galutiniams naudotojams būtų prieinamos konkrečios skaitmeninės transliavimo paslaugos. Todėl valstybės narės turėtų galėti nurodyti skaitmenines transliavimo paslaugas, kurių prieigą galutiniams naudotojams turi užtikrinti, jų manymu, būtini įstatymai ar kiti teisės aktai;

(187) valstybės narės savo nacionalinėms reguliavimo institucijoms taip pat turėtų galėti leisti peržiūrėti įpareigojimus, susijusius su sąlygine prieiga prie skaitmeninių transliavimo paslaugų, kad, atlikusios rinkos tyrimą, jos galėtų nustatyti, ar įmonėms, neturinčioms didelės įtakos atitinkamoje rinkoje, panaikinti, ar iš dalies pakeisti taikomus įpareigojimus. Toks panaikinimas ar pakeitimas neturėtų neigiamai paveikti galutinių naudotojų prieigos prie tokių paslaugų ar veiksmingos konkurencijos perspektyvų;

(188) tam tikromis aplinkybėmis reikalingi *ex ante* įpareigojimai, kad būtų galima užtikrinti konkurencinės rinkos plėtrą, kurios sąlygos būtų palankios diegti ir įsisavinti gigabitinius tinklus ir paslaugas ir kuo labiau didinti naudą galutiniams naudotojams. Vertindamos *ex ante* reguliavimo intervencinių priemonių poreikį, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų atsižvelgti į tai, ar bet kuriai suinteresuotajai įmonei remiantis jau galiojančiu reguliavimu (visų pirma remiantis Reglamentu (ES) 2024/1309) arba pagrįstomis komercinėmis sąlygomis yra prieinama didmeninė prieiga, suteikianti galimybę užtikrinti subalansuotos konkurencijos rezultatus galutiniams naudotojams mažmeninėje rinkoje. Jei tos prieigos galimybės nėra pakankamai reikšmingos, nacionalinė reguliavimo institucija turėtų nedelsdama įvertinti, ar būtina nustatyti įpareigojimus įmonėms, pripažintoms turinčiomis didelę įtaką rinkoje. Labai svarbu, kad *ex ante* reguliuojamieji įpareigojimai būtų nustatomi tik didmeninėje rinkoje, kurioje yra viena ar daugiau įmonių, turinčių didelę įtaką, siekiant užtikrinti tvarią konkurenciją, ir kurioje Sąjungos ir nacionalinės konkurencijos teisės priemonių nepakanka problemai išspręsti. „Didelės įtakos rinkoje“ samprata turėtų atitikti dominavimo sąvoką, apibrėžtą Teisingumo Teismo praktikoje;

(189) Remdamasi konkurencijos teisės principais, Komisija Sąjungos lygiu parengė gaires, kuriomis nacionalinės reguliavimo institucijos vadovautųsi vertindamos, ar tam tikroje rinkoje konkurencija yra veiksminga, ir vertindamos didelę įtaką rinkoje. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų analizuoti, ar konkretaus produkto ar paslaugos rinka yra veiksmingai konkurencinga konkrečioje geografinėje srityje, kuri gali būti apibrėžta kaip visa atitinkamos valstybės narės teritorija ar tik jos dalis arba kaip valstybių narių teritorijų kaimyninių dalių bendra teritorija. Veiksmingos konkurencijos analizėje turėtų būti tiriama, ar rinka turi perspektyvų ateityje tapti konkurencine, taigi ar veiksmingos konkurencijos nebuvimas yra ilgalaikis. Komisija turėtų reguliariai peržiūrėti gaires, ypač peržiūrėdama galiojančius teisės aktus, atsižvelgdama į Teisingumo Teismo praktiką, ekonomikos literatūrą ir faktinę rinkos patirtį, bei siekdama užtikrinti, kad greitai besiplėtojančioje rinkoje jos išliktų tikslingos. Tais atvejais, kai bus nustatyta, kad atitinkama rinka yra transnacionalinė, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų tarpusavyje bendradarbiauti;

(190) reguliariai vertindama rinkos tendencijas Sąjungoje, Komisija turėtų atsižvelgti į suinteresuotųjų subjektų atsiliepimus; Konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatai turėtų būti viešai skelbiami ataskaitoje. Vertindama, ar reikia priimti Komisijos rekomendaciją dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų (toliau – Rekomendacija dėl rinkų), Komisija įvertins, ar kuri nors atitinkama produktų ir paslaugų rinka atitinka trijų kriterijų testą. Komisija gali priimti Rekomendaciją dėl rinkų po viešų konsultacijų, be kita ko, su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, ir atsižvelgdama į BEREC nuomonę;

(191) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų apibrėžti atitinkamas geografines rinkas savo teritorijose, atsižvelgdamos į Rekomendaciją dėl rinkų, kai tokia rekomendacija priimta pagal šį reglamentą, ir atsižvelgdamos į nacionalines ir vietines aplinkybes.

Todėl nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų išanalizuoti bent tas rinkas, kurios įtrauktos į rekomendaciją dėl rinkų, įskaitant rinkas, kurios į sąrašus įrašytos, tačiau nebereguliuojamos atsižvelgus į konkrečias nacionalines arba vietines aplinkybes. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat turėtų analizuoti rinkas, kurios nėra įtrauktos į rekomendaciją dėl rinkų, bet yra reguliuojamos jų jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje remiantis ankstesnėmis rinkos analizėmis, arba kitas rinkas, jei jos turi pakankamą pagrindą manyti, kad trys kriterijai yra tenkinami. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat turėtų nuspręsti, ar reikia atlikti rinkos tyrimą remiantis atliekant geografinį tyrimą surinktos informacijos rezultatais;

(192) tam tikromis aplinkybėmis, kuriomis geografinės rinkos yra apibrėžiamos kaip nacionalinės arba subnacionalinės, pavyzdžiui, jei nacionalinis arba vietinis tinklo plėtros pobūdis lemia galimos įmonių įtakos rinkoje, susijusios su didmenine pasiūla, ribas, tačiau vis tiek esama didelės transnacionalinės paklausos, kurią sukuria vienos arba daugiau kategorijų galutiniai naudotojai. Tai ypač pasakytina apie paklausą, kurią sukuria verslo srities galutiniai paslaugų gavėjai, kurių filialai veikia skirtingose valstybėse narėse. Jei paslaugų teikėjai negali pakankamai patenkinti tokios transnacionalinės paklausos, pavyzdžiui, jeigu jų veiklos teritorija baigiasi ties valstybės siena arba rajono ribomis, vidaus rinkoje gali atsirasti kliūčių. Todėl BEREC turėtų nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti bendrų reguliavimo metodų gaires siekiant užtikrinti, kad transnacionalinė paklausa būtų pakankamai tenkinama, sudarant pagrindą didmeninės prieigos produktų sąveikumui visoje Sąjungoje, ir kad būtų galimybių veiklą vykdyti efektyviai bei gauti masto ekonomiją, nepaisant suskaidytos pasiūlos. BEREC gairės turėtų formuoti tai, kokiomis priemonėmis nacionalinės reguliavimo institucijos, siekdamos vidaus rinkos tikslo, kai pripažintoms didelę įtaką rinkoje turinčiomis įmonėms nacionaliniu lygmeniu nustato reguliuojamuosius įpareigojimus; jose taip pat turėtų būti pateiktos rekomendacijos dėl didmeninės prieigos produktų, kuriais galima patenkinti tokią nustatytą transnacionalinę paklausą, techninių specifikacijų suderinimo siekiant vidaus rinkos interesų;

(193) nustatydamos, ar įmonė turi didelę įtaką konkrečioje rinkoje, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų veikti pagal Sąjungos teisę, atsižvelgdamos į Komisijos rinkos tyrimo ir didelės įtakos rinkoje vertinimo gaires;

(194) siekdamos nustatyti didmenines rinkas, kurioms galėtų būti taikomos *ex ante* reguliavimo priemonės, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų pirmiausia išnagrinėti atitinkamas mažmenines rinkas. Faktinės konkurencijos mažmeniniame ir didmeniniame lygmenyse analizė turėtų būti atliekama remiantis ateities perspektyvomis ir turėtų būti vadovaujamasi konkurencijos teise, įskaitant, kai tinkama, aktualią Teisingumo Teismo praktiką. Jei padaroma išvada, kad mažmeninė rinka būtų faktiškai konkurencinė ir be didmeninio *ex ante* reguliavimo priemonių atitinkamoje rinkoje, nacionalinė reguliavimo institucija turėtų padaryti išvadą, kad atitinkamo didmeninio lygmens reguliavimo priemonių nebereikia;

(195) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad rinkos būtų tiriamos nuosekliai ir, jei įmanoma, tuo pačiu metu. Be to, pranešimas turėtų būti išsamus, įskaitant rinkos apibrėžtį, DĮR nustatymą ir susijusias taisomąsias priemones, siekiant užtikrinti, kad nustatytos taisomosios priemonės būtų proporcingos ir atspindėtų faktinę padėtį rinkoje, ir kuo labiau užtikrinti skaidrumą rinkos dalyviams;

(196) didmeninio lygmens reguliavimas turėtų išspręsti problemas mažmeniniu lygmeniu. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų taip įvertinti kiekvieną didmeninę rinką,

kurią svarstoma reguliuoti (pradedant nuo taisomųjų priemonių, susijusių su prieiga prie civilinės infrastruktūros, nes tokios taisomosios priemonės paprastai padeda labiau subalansuotai konkurencijai, įskaitant konkurenciją infrastruktūros srityje), o paskui, išrikiavusios tas didmenines rinkas pagal jų tikėtiną tinkamumą spręsti nustatytas mažmeninio lygmens problemas, išnagrinėti kiekvieną didmeninę rinką, kuriai, kaip manoma, gali reikėti *ex ante* reguliavimo priemonių. Spręsdamos dėl konkrečios taisomosios priemonės, kurią rengiasi taikyti, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų apsvarstyti, kokių pasekmių tikėtis nustačius konkrečią taisomąją priemonę, kuri, jeigu ją įmanoma pritaikyti tik tam tikros topologijos tinkluose, veikiausiai stabdytų gigabitinių tinklų diegimą galutiniams naudotojams;

(197) nedarant poveikio technologijos neutralumo principui, nacionalinės reguliavimo institucijos, nustatydamos taisomąsias priemones ir, jei įmanoma, prieš įdiegiant infrastruktūrą, turėtų sudaryti paskatas plėtoti lanksčią ir atvirą tinklo struktūrą – tai ilgainiui sumažintų nustatytų taisomųjų priemonių naštą ir sudėtingumą vėlesniame etape. Prieš nuspręsdama, ar turėtų būti nustatyta papildomų labiau apsunkinančių taisomųjų priemonių, nacionalinė reguliavimo institucija kiekviename vertinimo etape turėtų siekti išsiaiškinti, ar atitinkama mažmeninė rinka taptų faktiškai konkurencinė, taip pat atsižvelgiant į atitinkamus komercinius planus arba kitas didmeninės rinkos aplinkybes, įskaitant kitų rūšių galiojančias reguliavimo priemones, ir reguliavimo priemones, kurias nacionalinė reguliavimo institucija jau laiko tinkamomis turinčia didelę įtaką rinkoje pripažintai įmonei. Toks vertinimas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad būtų nustatytos tik tinkamiausios taisomosios priemonės, būtinos siekiant veiksmingai spręsti rinkos tyrimo metu nustatytas problemas, neužkerta kelio nacionalinei reguliavimo institucijai padaryti išvadą, kad tokių, nors ir nevienodo intensyvumo, taisomųjų priemonių derinys, laikantis proporcingumo principo, yra mažiausiai įsikišimo reikalaujantis problemos sprendimo būdas. Net jei remiantis tokiais skirtumais atskira geografinė rinka neapibrėžiama, tais skirtumais vis tiek turėtų būti galima motyvuoti atitinkamų taisomųjų priemonių, nustatytų atsižvelgiant į skirtingą konkurencijos suvaržymo laipsnį, diferencijavimą;

(198) jei nacionalinė reguliavimo institucija panaikina didmenines reguliavimo priemones, ji turėtų nustatyti tinkamą įspėjimo laikotarpį, kad prie nereguliuojamosios rinkos būtų pereinama darniai. Nustatydama tokį įspėjimo laikotarpį, nacionalinė reguliavimo institucija turėtų atsižvelgti į galiojančius susitarimus, kuriuos pagal nustatytus reguliuojamuosius įpareigojimus sudarė prieigos paslaugų teikėjai ir prieigos paslaugų naudotojai. Tokiuose susitarimuose gali būti sutartinės teisinės apsaugos nuostatų, kuriomis prieigos paslaugų naudotojai apsaugomi nustatytą laikotarpį. Nacionalinė reguliavimo institucija taip pat atsižvelgia į faktines galimybes, kuriomis naudodamiesi rinkos dalyviai įsisavintų komercinę didmeninę prieigą arba priimtų bendro investavimo pasiūlymus, kurių gali būti rinkoje, ir į poreikį išvengti ilgų laikotarpių, kuriais būtų įmanoma reguliavimo skirtumais naudotis savanaudiškai. Nacionalinė reguliavimo institucija parengtoje pereinamojo laikotarpio tvarkoje turėtų numatyti reguliuojamosios anksčiau sudarytų susitarimų priežiūros mastą ir laiką po įspėjimo laikotarpio pradžios;

(199) siekiant užtikrinti, kad rinkos dalyviai neabejotų reguliavimo sąlygomis, reikia nustatyti rinkos tyrimų terminą. Svarbu reguliariai atlikti rinkos tyrimus per pagrįstą ir tinkamą laikotarpį. Jeigu nacionalinė reguliavimo institucija per nustatytą terminą neatlieka rinkos tyrimo, yra rizika, kad kils pavojus vidaus rinkai;

(200) elektroninių ryšių sektoriuje technologinės inovacijos yra labai aukšto lygio, o rinkos labai dinamiškos, todėl svarbu greitai, koordinuotai ir suderintai pritaikyti reguliavimą

Sąjungos lygiu, nes, kaip rodo patirtis, nacionalinėms reguliavimo institucijoms skirtingai taikant reguliavimo sistemą gali kilti kliūčių vidaus rinkai;

(201) siekiant didesnio reguliavimo priemonių stabilumo ir nuspėjamumo, maksimalus leistinas laikotarpis tarp rinkos tyrimų turėtų išlikti penkeri metai, jei per tą laikotarpį neįvyksta tokių rinkos pokyčių, dėl kurių reikėtų atlikti naują tyrimą, ir nedarant poveikio galimybei taikyti laikinąsias priemones. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų laikytis įpareigojimo bent kas penkerius metus tirti rinkas ir pranešti apie atitinkamos priemonės projektą, siekdamos užtikrinti, kad taikomas reguliavimas atspindėtų konkurencijos sąlygas rinkoje. Todėl tik pranešimas, kuriame pateikiamas naujas rinkos apibrėžties ir didelės įtakos rinkoje vertinimas, turėtų būti laikomas naujo penkerių metų rinkos ciklo pradžia;

(202) turinčia didelę įtaką rinkoje pripažintai įmonei nustatant konkrečius įpareigojimus, papildomo rinkos tyrimo atlikti nereikia, tačiau būtina pagrįsti, kad būtent aptariamas įpareigojimas yra tikslingas ir proporcingas atsižvelgiant į problemos, nustatytos nagrinėjamoje rinkoje ir susijusioje mažmeninėje rinkoje, pobūdį;

(203) vertindamos planuojamų nustatyti įpareigojimų ir privalomų sąlygų proporcingumą, nacionalinės valstybių narių reguliavimo institucijos turėtų atsižvelgti į įvairiuose valstybės narės regionuose esančią skirtingą konkurencinę padėtį ir ypač į atlikto geografinio tyrimo rezultatus;

(204) rinkos tyrimo laikotarpiu didelę įtaką rinkoje turinčioms įmonėms nustatytų įpareigojimų peržiūra turėtų suteikti galimybę nacionalinėms reguliavimo institucijoms atsižvelgti į naujų rinkos pokyčių poveikį konkurencijos sąlygoms. Skaidrumas, nediskriminavimas, apskaitos atskyrimas, kainų kontrolė ir sąnaudų apskaita galėtų būti laikomi priemonėmis, papildančiomis taikomus Sąjungos suderintus prieigos produktus. kai įmonėms yra nustatomi įpareigojimai tenkinti pagrįstus prašymus suteikti prieigą prie jų tinklų elementų ir susijusių priemonių bei leisti jais naudotis, tokie prašymai turėtų būti atmetami tik remiantis objektyviais kriterijais, kaip antai techninės galimybės ar būtinybė išlaikyti tinklo vientisumą. Jei prieiga nesuteikiama, nukentėjusioji šalis turi galėti tokį atvejį perduoti spręsti pagal ginčų sprendimo procedūrą pagal šį reglamentą. Negalima reikalauti, kad įmonė, kuriai yra taikomi privalomos prieigos įpareigojimai, teiktų tokių rūšių prieigą, kurios ji neturi galimybių teikti. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustatyti privalomos prieigos įpareigojimai, kurie padidina konkurenciją per trumpą laiką, neturėtų mažinti konkurentų iniciatyvos investuoti į alternatyvias priemones, kurios užtikrins didesnę subalansuotą konkurenciją arba geresnį veikimą bei didesnę naudą galutiniams naudotojams per ilgesnį laikotarpį. Rinkdamosi mažiausiai įsikišimo reikalaujantį reguliavimo būdą ir laikydamosi proporcingumo principo, nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų, pavyzdžiui, nuspręsti peržiūrėti turinčiomis didelę įtaką rinkoje pripažintoms įmonėms nustatytus įpareigojimus ir iš dalies pakeisti bet kurį ankstesnį sprendimą, be kita ko, panaikindamos įpareigojimus, nustatydamos arba nenustatydamos naujus prieigos įpareigojimus, jeigu tai yra naudinga naudotojams ir subalansuotai konkurencijai paslaugų srityje. Kadangi techninė prieigos įpareigojimo informacija gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant galimybę veiksmingai atkartoti prieigos teikėjų paslaugas ir konkuruoti mažmeniniu lygmeniu, nacionalinės reguliavimo institucijos pagal Sąjungos teisę turėtų galėti nustatyti privalomos prieigos teikėjui arba gavėjui technines ir veiklos sąlygas. Nustatant techninius standartus visų pirma turėtų būti laikomasi Direktyvos (ES) 2015/1535. Nustatydamos prieigos prie naujos ir patobulintos infrastruktūros įpareigojimus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų užtikrinti, kad prieigos sąlygos atspindėtų aplinkybes,

kuriomis priimamas sprendimas investuoti, atsižvelgdamos, be kitų dalykų, į plėtros sąnaudas, į tai, kokia vartotojų dalis, tikėtina, naudosis naujais produktais ir paslaugomis, taip pat į tai, kokių mažmeninių kainų galima tikėtis. Be to, siekdamos užtikrinti investuotojų planavimui reikiamą aiškumą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti nustatyti, jei taikytina, sąlygas, jei jos neturi diskriminacinio poveikio. Nustatant bet kokias prieigos sąlygas turi būti atsižvelgiama į tai, kad reikia išsaugoti veiksmingą konkurenciją, kai teikiamos paslaugos vartotojams ir verslininkams;

(205) prieigos prie tinklo infrastruktūros reikalavimą galima pateisinti kaip konkurencijos didinimo priemonę, bet nacionalinės reguliavimo institucijos privalo išlaikyti pusiausvyrą tarp infrastruktūros savininko teisių naudoti tą infrastruktūrą savo naudai ir kitų paslaugų teikėjų teisių gauti prieigą prie priemonių, absoliučiai būtinų paslaugoms teikti. Prieigos prie tinklo infrastruktūros reikalavimą galima pateisinti kaip konkurencijos didinimo priemonę, bet nacionalinės reguliavimo institucijos privalo išlaikyti pusiausvyrą tarp infrastruktūros savininko teisių naudoti tą infrastruktūrą savo naudai ir kitų paslaugų teikėjų teisių prieiti prie priemonių, absoliučiai būtinų konkurencinėms paslaugoms teikti. Jei tam tikros rinkos analizė rodo, kad konkurencija joje yra neveiksminga, gali reikėti taikyti kainų kontrolę. Visų pirma, įmonės, pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje, vengtų kainų spaudimo, kai jų mažmeninių kainų ir sujungimo arba prieigos kainų, kurias jos turėtų nustato konkurentams, teikiantiems panašias mažmenines paslaugas, skirtumas yra nepakankamas subalansuotai konkurencijai užtikrinti. Tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato šiuo reglamentu įpareigotos teikti paslaugos sąnaudas, tikslinga numatyti pagrįstumo kriterijų atitinkančią didelę įtaką rinkoje turinčių operatorių kapitalo, įskaitant atitinkamas darbo bei statybos sąnaudas, naudojamo pajamoms uždirbti, grąžą, prireikus patikslinant kapitalo vertę, atsižvelgiant į einamąją turto vertę ir veiklos efektyvumą. Sąnaudų padengimo metodas turėtų atitikti aplinkybes, kuriomis atsižvelgiama į poreikį skatinti veiklos efektyvumą, subalansuotą konkurenciją ir gigabitinių tinklų diegimą, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į gigabitinį junglumą. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti nuspręsti palikti galioti ar nenustatyti reguliuojamų didmeninės prieigos kainų naujos kartos tinklams, jeigu taikomos pakankamos konkurencijos apsaugos priemonės. Kalbant konkrečiau, kad rinkose, kuriose yra didelę įtaką rinkoje turinčiomis pripažintų įmonių, nustatytos kainos nebūtų pernelyg didelės, lankstus kainų nustatymas turėtų būti siejamas su papildomomis konkurencijos ir galutinių naudotojų interesų apsaugos priemonėmis, pavyzdžiui, su griežtu nediskriminavimo įpareigojimu, priemonėmis užtikrinti techninį ir ekonominį galutinės grandies produktų atkartojamumą ir įrodymu, kad mažmenines kainas riboja infrastruktūros konkurenciją arba kad kainos priklausomos nuo kitų reguliuojamųjų prieigos produktų, arba nuo jų abiejų. Tokios konkurencijos apsaugos priemonės netrukdo nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatyti kitų aplinkybių, kuriomis derėtų reguliuojamųjų prieigos kainų nenustatyti tam tikriems didmeniniams produktams, pavyzdžiui, jei dėl didelio galutinių naudotojų paklausos elastingumo kainų atžvilgiu didelę įtaką rinkoje turinčiomis pripažintoms įmonėms nepelninga nustatyti už konkurencingas kainas gerokai didesnių kainų arba jei dėl mažesnio gyventojų tankio yra mažiau paskatų plėtoti gigabitinius tinklus, o nacionalinė reguliavimo institucija nustato, kad veiksminga ir nediskriminacinė prieiga užtikrinama taikant nustatytus įpareigojimus;

(206) inžinerinės infrastruktūros objektai, kuriuose gali būti įrengiami elektroninių ryšių tinklai, yra ypač svarbūs sėkmingai naujų tinklų plėtrai, nes statyti kelis tokius pačius objektus brangu, todėl galima daug sutaupyti, jeigu jie naudojami pakartotinai. Todėl,

be Reglamente (ES) 2024/1309 nustatytų fizinės infrastruktūros taisyklių, būtina speciali taisomoji priemonė, kuri būtų taikoma tomis aplinkybėmis, jei inžinerinės infrastruktūros objektai priklausytų turinčia didelę įtaką rinkoje pripažintai įmonei. Jei inžinerinės infrastruktūros objektai egzistuoja ir gali būti naudojami pakartotinai, teigiamas veiksmingos prieigos prie tų objektų poveikis konkuruojančios infrastruktūros diegimui yra labai didelis, todėl būtina užtikrinti, kad prieiga prie tokių objektų būtų galima pasinaudoti kaip savarankiška taisomąja priemone siekiant geresnės konkurencinės ir diegimo dinamikos bet kurioje galutinės grandies rinkoje, kuri turėtų būti svarstoma anksčiau nei svarstant poreikį paskirti kitą galimą taisomąją priemonę, o ne tik kaip pagalbinė kitų didmeninių produktų arba paslaugų priemonė arba kaip priemonė, skirtą vien tik įmonėms, kurios pačios naudojasi tokiais kitais didmeniniais produktais arba paslaugomis. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų pakartotinai naudojamus senuosius inžinerinės infrastruktūros objektus įvertinti pagal reguliuojamąją balansinę vertę, iš kurios atimtas skaičiavimo momentu susikaupęs nusidėvėjimas ir kuriai pritaikytas atitinkamas kainų indeksas, pavyzdžiui, mažmeninės prekybos kainų indeksas, tačiau į kurią neįskaičiuoti per ne mažiau kaip 40 metų visiškai nusidėvėję, bet tebenaudojami, objektai; Kai, remiantis taip pat surinkta informacija apie gigabitinės infrastruktūros diegimą, nustatoma, kad prieiga prie fizinės infrastruktūros yra labai svarbi išankstinė sąlyga diegiamiems tinklams, taigi ir galutinės grandies rinkai, gali būti laikoma, kad atskiros fizinės infrastruktūros rinkos nustatymas taip pat užtikrina ilgalaikį reguliavimo nuspėjamumą;

(207) siekiant skatinti kurti vidaus rinką skaitmeninių tinklų ir paslaugų srityje, labai svarbu, kai įmanoma, toliau derinti prieigos produktus. Todėl šiame reglamente turėtų būti nustatyti reikalavimai, pagal kuriuos didmeninės prieigos produktas galėtų būti laikomas Europos suderintu didmeninės prieigos produktu, kurį galėtų nustatyti visų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos. Suderinti prieigos produktai gali apimti FTTH atskyrimą, virtualią atsietą vietos prieigą, nes produktai paprastai nustatomi didmeninėse rinkose, aptarnaujančiose masinius klientus. Be to, tokie suderinti produktai prireikus galėtų apimti eterneto skirtųjų linijų ir paslaugų kokybės parametrus verslo klientus aptarnaujančiose rinkose;

(208) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų atitinkamai įvertinti, ar būtų tinkama ir proporcinga anksčiau didelę įtaką rinkoje turinčioms įmonėms nustatytus įpareigojimus teikti didmeninę prieigą prie gigabitinių tinklų pakeisti įpareigojimu teikti Europos suderintos prieigos produktą;

(209) atsižvelgiant į nuolat kintančią rinką ir technologinę plėtrą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais prireikus būtų apibrėžti Europos prieigos produktų techniniai reikalavimai;

(210) jei nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad Europos suderintos prieigos produktas būtų tinkamas ir proporcingas, ji turėtų įpareigoti atitinkamą didelę galią turinčią įmonę jį teikti. Europos suderintų prieigos produktų nustatymas turėtų būti viršesnis už bet kokių kitų taisomųjų priemonių nustatymą. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų nustatyti prieigos prie konkrečių tinklų elementų bei susijusių priemonių ir jų naudojimo įpareigojimus tik tais atvejais, kai Europos suderinto prieigos produkto nepakaktų konkurencijos problemoms konkrečioje rinkoje spręsti;

(211) nustatant kainas už prieigą prie naujai įrengtos inžinerinių statinių infrastruktūros, priklausančios įmonėms, kurios pripažintos kaip turinčios didelę įtaką rinkoje, alternatyviems operatoriams, kurie ketina diegti gigabitinius tinklus, galėtų paveikti DĮR operatoriaus paskatas įrengti naują inžinerinių statinių infrastruktūrą, kurios

pajėgumai būtų pakankami alternatyviems tinklams įrengti. Prieigos prie naujos inžinerinių statinių infrastruktūros kaina turėtų atitikti esamas rinkos sąlygas ir turėtų būti grindžiama visomis faktinėmis DĮR operatoriaus patirtomis išlaidomis, o prieigos prie tokios infrastruktūros sąlygose turi būti griežtai užtikrinamas nediskriminavimas. Toks požiūris būtų tinkama paskata investuoti į naują inžinerinių statinių infrastruktūrą. Be to, atsižvelgiant į rinkos aplinkybes, reikšmingos naujos inžinerinių statinių infrastruktūros kūrimas DĮR operatoriui gali reikšti, kad rizikos ir investicijų profilis bus didesnis nei rizikos profilis, susijęs su pakartotiniu senosios inžinerinių statinių infrastruktūros naudojimu. Tas rizikos profilis apimtų riziką, susijusią su patirtomis išlaidomis ir numatomomis pajamomis, kurią turėtų įvertinti NRI. Tačiau tais atvejais, kai veiksmingai įgyvendinamas prieigos įpareigojimo lygiavertiškumas (sąnaudų ar produkcijos lygiavertiškumas) ir yra įrodytas mažmeninių kainų ribojimas, kurį papildo ekonominis galutinės grandies produktų atkartojamumas, nacionalinės reguliavimo institucijos iš esmės neturėtų nustatyti reguliuojamų kainų. Tokie įpareigojimai turėtų apimti, pavyzdžiui, techninio ir ekonominio atkartojamumo testus, derinamus su stebėsenos mechanizmais. Mažmenines kainas galėtų riboti infrastruktūros konkurencija, aiškūs alternatyvių teikėjų įsipareigojimai diegti gigabitinius tinklus nepakankamai aptarnaujamose vietovėse, nustatytose atlikus geografinius tyrimus, ir reguliuojami pagrindiniai produktai, kuriems taikomas susiejimas su sąnaudomis. Kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato įpareigojimą įdiegti sąnaudų apskaitos sistemą kainų kontrolei remti, norėdama užtikrinti, jog tos sąnaudų apskaitos sistemos laikomasi, ji turėtų galėti imtis atlikti metinį auditą, jei turi būtinos kvalifikacijos darbuotojų, arba reikalauti, kad tokį auditą atliktų kita kvalifikuota nuo atitinkamos įmonės nepriklausoma organizacija; Sąjungoje veikianti didmeninių balso skambučių užbaigimo paslaugų apmokestinimo sistema grindžiama principu „moka skambinančio asmens tinklas“. Paklausos ir pasiūlos pakeičiamumo analizė rodo, kad didmeninio lygmens pakaitalų, kurie tam tikrame tinkle galėtų varžyti skambučių užbaigimo paslaugos mokesčių nustatymą, šiuo metu nėra ir artimiausioje ateityje nebus. Atsižvelgiant į dvišalę skambučių užbaigimo rinkų prieigą, kitos galimos konkurencijos problemos susijusios su operatorių kryžminėmis subsidijomis. Tos galimos konkurencijos problemos būdingos ir balso skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle rinkai, ir balso skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkle rinkai. Todėl, atsižvelgiant į skambučius užbaigiančių operatorių galimybes ir paskatas padidinti kainas gerokai daugiau nei patiriama sąnaudų, laikoma, kad nurodymas kainas pagrįsti sąnaudomis yra tinkamiausia intervencinė priemonė šiai problemai spręsti vidutiniu laikotarpiu. Būsimi rinkos pokyčiai gali tų rinkų dinamiką pakeisti taip, kad reguliavimas būtų nebereikalingas;

(212) kad būtų sumažinta reguliavimo našta, susidaranti visoje Sąjungoje nuosekliai sprendžiant konkurencijos problemas, susijusias su didmeninėmis balso skambučių užbaigimo paslaugomis, Komisija deleguotuoju aktu turėtų ir toliau nustatyti bendrą didžiausią balso skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkle paslaugų tarifą ir bendrą didžiausią balso skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle paslaugų tarifą, kurie būtų taikomi visoje Sąjungoje. Turėtų būti nustatyti išsamūs kriterijai ir parametrai, kuriais remiantis būtų apskaičiuojamos balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifų vertės. Ryšio užbaigimo tarifai visoje Sąjungoje nuosekliai mažėjo ir turėtų mažėti toliau.

(213) kad būtų galima atsižvelgti į rinkos, visuomenės ir technologijų pokyčius, įskaitant techninių standartų raidą, valdyti tinklų ir paslaugų saugumui keliamą riziką ir užtikrinti veiksmingą prieigą skubios pagalbos ryšiais prie skubios pagalbos tarnybų, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal SESV 290 straipsnį priimti

deleguotuosius aktus dėl bendro didžiausio Sąjungos mastu balso skambučio užbaigimo fiksuotojo ir judriojo ryšio tinkluose paslaugų tarifo nustatymo; sukčiavimo prevencijos priemonių; priemonių, susijusių su skubios pagalbos ryšiu Sąjungoje, priėmimo ir dalinio šio reglamento priedų pakeitimo, kad būtų atsižvelgta į technologijų ir socialinę raidą arba rinkos paklausos pokyčius. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros[51] nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(214) kai kuriose rinkose šiuo metu jau įmanoma, kad atliekant rinkos tyrimą turinčiomis didelę įtaką rinkoje pripažintos įmonės gali pasiūlyti prisiimti įsipareigojimus, kuriais būtų siekiama spręsti nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytas konkurencijos problemas ir į kuriuos nacionalinė reguliavimo institucija tuomet atsižvelgia priimdama sprendimą dėl atitinkamų reguliuojamųjų įpareigojimų. Tokios taisomosios priemonės taip pat gali būti vietinio prieigos tinklo ištekliaus arba didelės jo dalies perdavimas atskiram juridiniam asmeniui, priklausančiam kitam savininkui, arba atskiro verslo subjekto įsteigimas. Sprendžiant dėl tinkamiausių taisomųjų priemonių, galinčių užtikrinti ilgalaikį veiksmingumą, turėtų būti atsižvelgiama į visus naujus pokyčius rinkoje. Vis dėlto, nedarant poveikio reguliavimo nuostatoms dėl vien didmeninę veiklą vykdančių įmonių, pačių pasiūlytų prisiimti įsipareigojimų pobūdis neapriboja nacionalinei reguliavimo institucijai suteiktos diskrecijos taikyti teisių gynimo priemones įmonėms, pripažintoms turinčiomis didelę įtaką rinkoje. Siekiant padidinti skaidrumą ir užtikrinti teisinį tikrumą visoje Sąjungoje, šiame reglamente turėtų būti nustatyta procedūra, pagal kurią įmonės siūlytų prisiimti įsipareigojimus, o nacionalinės reguliavimo institucijos juos vertintų atsižvelgdamos į rinkos dalyvių nuomones, kai atlieka rinkos testą, ir, kai tinkama, nustatytų, kad šie įsipareigojimai būtų privalomi įsipareigojančiai įmonei, o nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų užtikrinti jų vykdymą. Išskyrus atvejus, kai nacionalinė reguliavimo institucija įpareigojimus padaro privalomus ir nusprendžia netaikyti įpareigojimų, ta procedūra nedaro poveikio rinkos tyrimo procedūros taikymui ir įpareigojimui nustatyti tinkamas ir proporcingas taisomąsias priemones, kad būtų sprendžiama nustatyto rinkos nepakankamumo problema;

(215) nacionalinės reguliavimo institucijos, atlikusios rinkos testą viešai konsultuodamosi su suinteresuotosiomis šalimis, turėtų galėti nustatyti, kad įsipareigojimai visiškai arba iš dalies būtų privalomi konkrečiu laikotarpiu, kuris turėtų neviršyti laikotarpio, kuriuo juos siūloma prisiimti. Jei nustatoma, kad įsipareigojimai yra privalomi, nacionalinė reguliavimo institucija atlikdama rinkos tyrimą turėtų išnagrinėti šio sprendimo pasekmes ir atsižvelgti į jas rinkdamasi tinkamiausias reguliavimo priemones. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įsipareigojimus vertinti iš ilgalaikės stabilumo perspektyvos, ypač tada, kai renkasi laikotarpį, kurį tie įsipareigojimai bus privalomi, ir turėtų atsižvelgti į poreikį užtikrinti stabilias ir nuspėjamas rinkos sąlygas. Vertikaliai integruotos įmonės, kuri pripažinta turinti didelę įtaką vienoje arba daugiau rinkų, privalomi įsipareigojimai, susiję su savanorišku atskyrimu, gali

[51] OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

prisidėti prie nuspėjamumo ir skaidrumo, jei būtų nustatytas planuojamo atskyrimo įgyvendinimo procesas. Siekiant padėti nacionalinėms reguliavimo institucijoms prižiūrėti šalių atitiktį, įpareigojimai gali apimti stebėjimo patikėtinio, kurio asmenį ir įgaliojimus turėtų patvirtinti nacionalinė reguliavimo institucija, paskyrimą ir įmonės įpareigojimą patikėtiniui reguliariai teikti įgyvendinimo ataskaitas;

(216) tinklo savininkai, kurių verslo modeliai sudaryti tik iš didmeninių paslaugų teikimo kitiems, gali būti naudingi siekiant sukurti klestinčią didmeninę rinką, kuri teigiamai paveiktų konkurenciją galutinės grandies mažmeninėse rinkose. Be to, jų verslo modelis, kuris yra mažiau patrauklus trumpalaikiams investuotojams, gali sudominti potencialius investuotojus, kurie ieško galimybės investuoti į patikimesnius infrastruktūros objektus ir orientuojasi į ilgesnio laikotarpio gigabitinių tinklų diegimo perspektyvas. Vis dėlto, vien tik didmenines paslaugas teikiančios įmonės buvimas nebūtinai lemia veiksmingą konkurenciją mažmeninėse rinkose, o tam tikrų produktų ir geografinėse rinkose jos gali būti pripažintos turinčiomis didelę įtaką. Tam tikri pavojai konkurencijai, kylantys dėl įmonių, kurios laikosi vien tik didmeninių paslaugų teikimo modelio, elgesio, gali būti mažesni nei vertikaliosios integracijos įmonių atveju, jei vien tik didmeninių paslaugų teikimo modelis yra tikras ir nėra paskatų diskriminuoti galutinės grandies paslaugų teikėjus. Todėl reguliavimas turėtų būti atitinkamai mažiau intervencinis, tačiau jį taikant visų pirma turėtų būti išlaikyta galimybė nustatyti įpareigojimus, susijusius su sąžininga ir pagrįsta kainodara. Kita vertus, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti imtis priemonių dėl atsiradusių konkurencijos problemų, neigiamai veikiančių galutinius naudotojus. Tai būtų ypač svarbu tose vietovėse, kuriose, užbaigus varinių laidų tinklų išjungimo procesą, tik didmeninę veiklą vykdanti įmonė gali likti vienintele gigabitinio tinklo teikėja. Didmeninėje rinkoje veikianti įmonė, teikianti mažmenines paslaugas tik verslo naudotojams, didesniems nei mažosios ir vidutinės įmonės, turėtų būti laikoma tik didmenines paslaugas teikiančia įmone;

(217) Sąjungos mechanizmas, kuriuo pasinaudodama Komisija gali reikalauti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos atsiimtų planuojamas priemones, susijusias su rinkos apibrėžtimi ir didelę įtaką rinkoje turinčių įmonių nustatymu, sėkmingai prisidėjo prie nuoseklaus aplinkybių, kuriomis būtų galima taikyti *ex ante* reguliavimą, ir aplinkybių, kuriomis toks reguliavimas įmonėms taikomas, nustatymo metodo. Iš Direktyvos (ES) 2018/1972 32 ir 33 straipsniuose nurodytų procedūrų taikymo patirties matyti, kad nacionalinėms reguliavimo institucijoms panašiomis rinkos sąlygomis nenuosekliai taikant priemones padėčiai ištaisyti apsunkinamas elektroninių ryšių vidaus rinkos veikimas. Todėl vis dar būtina Komisijai ir BEREC suteikti įgaliojimus užtikrinti pagal jų atitinkamas atsakomybės sritis nuoseklesnį taisomųjų priemonių, susijusių su nacionalinių reguliavimo institucijų pasiūlytais priemonių projektais, taikymą. Kalbant apie priemonių projektus, susijusius su įpareigojimų įmonėms, nepriklausomai nuo to, ar jos pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje, išplėtimu už pirmojo koncentracijos ar paskirstymo taško, kai tai yra būtina siekiant pašalinti dideles ir ilgalaikes ekonomines ar fizines kliūtis atkartoti tokią infrastruktūrą, arba su naujų gigabitinio tinklo elementų reguliavimu, vis dar reikia, kad Komisija galėtų reikalauti, kad nacionalinė reguliavimo institucija planuojamą priemonę atšauktų. Norėdama pasinaudoti nacionalinių reguliavimo institucijų patirtimi rinkos tyrimo srityje, Komisija, prieš priimdama sprendimus arba rekomendacijas, turėtų pasikonsultuoti su BEREC;

(218) vertindama priemonių projektus, Komisija ir toliau turėtų laikytis aiškaus termino, kad būtų užtikrintas išsamus, bet greitas vertinimas. Tačiau nebėra pagrindo numatyti

skirtingus rinkos tyrimų ir taisomųjų priemonių vertinimo terminus. Nustačius vieną abiejų vertinimų terminą padidėtų nuoseklumas ir būtų lengviau sukurti paprastesnę ir veiksmingesnę reguliavimo sistemą;

(219) turėtų būti padidintas Sąjungos mechanizmo, skirto elektroninių ryšių vidaus rinkos stiprinimui, taikymo skaidrumas, siekiant naudos piliečiams ir suinteresuotiesiems subjektams ir siekiant sudaryti galimybę suinteresuotosioms šalims pareikšti savo nuomonę, be kita ko, reikalaujant, kad nacionalinės reguliavimo institucijos paskelbtų visų priemonių projektus tuo pačiu metu, kai jie perduodami Komisijai, BEREC ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms kitose valstybėse narėse. Visi tokie priemonių projektai turėtų būti pagrįsti ir juose turėtų būti pateikta išsami rinkos analizė;

(220) prieš konsultacijas Sąjungos lygmeniu turėtų būti surengtos nacionalinės konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis, siekiant sutvirtinti elektroninių ryšių vidaus rinką ir laikantis nuoseklaus teisių gynimo priemonių taikymo procedūros, kad konsultacijų Sąjungos lygmeniu metu būtų atspindėta suinteresuotųjų šalių nuomonė. Be to, taip nereikėtų rengti dar vienų konsultacijų Sąjungos lygmeniu, jeigu dėl nacionalinių konsultacijų rezultatų planuojamoje priemonėje būtų atlikta pakeitimų;

(221) siekiant užtikrinti, kad šis reglamentas būtų nuosekliai taikomas visose valstybėse narėse, turėtų būti reikalaujama, kad nacionalinės reguliavimo institucijos skaidriai bendradarbiautų viena su kita, su BEREC ir su Komisija;

(222) siekiant veiksmingai prisidėti prie vidaus rinkos kūrimo ir užbaigimo reikia, kad nacionalinių reguliavimo institucijų veiksmų laisvė būtų suderinta su nuoseklia reguliavimo tvarka ir su nuosekliu reguliavimo sistemos taikymu. Todėl nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų remti atitinkamą Komisijos ir BEREC vykdomą veiklą vidaus rinkos srityje;

(223) priemonės, galinčios daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, – tai priemonės, kurios gali turėti tokios tiesioginės ar netiesioginės, faktinės ar potencialios įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai tokiu būdu, kuris gali sukurti kliūtį vidaus rinkai. Jos apima priemones, darančias didelį poveikį įmonėms ar naudotojams kitose valstybėse narėse, kurios yra: priemonės, turinčios įtakos naudotojams nustatytoms kainoms kitose valstybėse narėse, priemonės, turinčios įtakos kitoje valstybėje narėje įsisteigusios įmonės galimybei teikti elektroninių ryšių paslaugą, ypač priemonės, turinčios įtakos galimybei siūlyti paslaugas transnacionaliniu mastu; ir priemonės, kurios daro poveikį rinkos struktūrai ar jos prieigai ir sukelia padarinius įmonėse, esančiose kitose valstybėse narėse. Spręsti tokių priemonių klausimą yra itin svarbu, nes šiuo reglamentu siekiama palaipsniui sukurti elektroninių ryšių ir skaitmeninių tinklų vidaus rinką;

(224) Kai Komisija priima sprendimą, kuriame reikalaujama, kad nacionalinė reguliavimo institucija atsiimtų planuojamą priemonę, pastaroji turėtų atsiimti priemonės projektą arba pateikti Komisijai patikslintą priemonę. Turėtų būti nustatytas nacionalinės reguliavimo institucijos pranešimo Komisijai apie patikslintą priemonę terminas, kad rinkos dalyviai būtų informuoti apie rinkos peržiūros trukmę ir kad būtų geriau užtikrintas teisinis tikrumas;

(225) nors labai svarbu, kad nacionalinėms reguliavimo institucijoms būtų suteikta pakankamai laiko išsamiems rinkos tyrimams / peržiūroms atlikti, joms taip pat turėtų būti suteikta galimybė skubiai reaguoti į situacijas, kai reikia imtis neatidėliotinų priemonių;

(226) todėl turėtų būti nustatyta bendrojo rinkos tyrimų grafiko išimtis, kad nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų priimti laikinąsias priemones. Tokios laikinosios priemonės turėtų būti taikomos ribotą laikotarpį ir neturėtų būti pasitelkiamos daugiau kaip vieną kartą tai pačiai problemai spręsti;

(227) atsižvelgiant į trumpus terminus, taikomus konsultacijų Sąjungos lygmeniu mechanizmui, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti rekomendacijas arba gaires, pagal kurias būtų supaprastinta Komisijos ir nacionalinių reguliavimo institucijų keitimosi informacija tvarka, pavyzdžiui, tais atvejais, kai rinkos yra stabilios arba kai priemonės, apie kurias buvo pranešta anksčiau, keičiamos nedaug. Komisijai taip pat turėtų būti suteikti įgaliojimai, kad galėtų numatyti atleidimą nuo pranešimo apie priemonę tam, kad tam tikrais atvejais tvarka būtų supaprastinta; Galiausiai, Komisija turėtų turėti galimybę, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, prireikus priimti rekomendacijas dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų nustatymo, pranešimo pagal vidaus rinkos stiprinimo procedūrą ir suderinto reguliavimo sistemos nuostatų taikymo;

(228) dėl padidėjusios konkurencijos ir didesnio pasirinkimo ryšių paslaugų srityje palaipsniui sumažėjo universaliųjų paslaugų apimtis. Tokie elementai kaip telefonų knygos ar viešieji taksofonai palaipsniui pašalintos iš universaliųjų paslaugų taikymo srities. Todėl universaliosios paslaugos sąvoka turėtų toliau plėtotis ir atspindėti technologijų, rinkos ir paslaugų gavėjų paklausos pokyčius;

(229) universalioji paslauga turėtų išlikti kaip viena iš priemonių užtikrinti galimybę visiems naudotis bent minimalaus rinkinio paslaugomis, kurios yra įperkamos vartotojams, kai kyla socialinės atskirties rizika, kad be prieigos prie tokių paslaugų piliečiai negalės visapusiškai dalyvauti socialiniame ir ekonominiame visuomenės gyvenime;

(230) vienas iš pagrindinių universaliųjų paslaugų reikalavimų – užtikrinti, kad visi vartotojai turėtų įperkamą pakankamą prieigą prie interneto ir kalbinio ryšio paslaugų fiksuotoje vietoje. Kai prieiga yra ribota, valstybės narės taip pat gali apsvarstyti galimybę užtikrinti pakankamos prieigos prie interneto ir kalbinio ryšio paslaugų įperkamumą nefiksuotoje vietoje, jei jos mano, kad tai būtina siekiant užtikrinti visapusišką vartotojų socialinį ir ekonominį dalyvavimą visuomenėje. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti tam, kad fiksuotoje vietoje būtų užtikrinta lygiavertė prieiga vartotojams su negalia. Neturėtų būti jokių apribojimų dėl techninių priemonių, kuriomis fiksuotoje vietoje teikiamos tinkamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugos, leidžiant technologiškai neutraliu būdu naudoti ir laidines, ir belaides technologijas, ir jokių apribojimų dėl priemonių, kuriomis įmonės vykdo kai kuriuos ar visus universaliųjų paslaugų įsipareigojimus;

(231) greitis, kuriuo konkretus naudotojas gali prisijungti prie interneto, priklauso nuo daugelio veiksnių, įskaitant interneto ryšio teikėją ir tam tikrą taikomąją programą, kuriai naudojamas ryšys. Apibrėžti pakankamą interneto prieigą turi pačios valstybės narės, atsižvelgdamos į BEREC gaires ir mažiausią pralaidumą, kuriuo gali naudotis dauguma vartotojų valstybės narės teritorijoje, kad savo teritorijoje sudarytų sąlygas pasiekti tinkamą socialinės įtraukties ir dalyvavimo skaitmeninėje ekonomikoje ir visuomenėje lygį. Pakankamos interneto prieigos paslaugos pralaidumas turėtų būti pakankamas bent bazinių paslaugų, kuriomis naudojasi dauguma vartotojų, prieinamumui ir naudojimuisi užtikrinti. Tuo tikslu, siekiant prisidėti prie nuoseklaus taikymo valstybėse narėse, BEREC gairėse turėtų būti atsižvelgiama į interneto naudojimo pokyčius, kad būtų nustatytos tos internetinės paslaugos, kuriomis naudojasi dauguma vartotojų visoje Sąjungoje ir kurios yra būtinos socialiniam ir

ekonominiam dalyvavimui visuomenėje. BEREC turėtų atsižvelgti į nacionalinių reguliavimo institucijų kasmet renkamus duomenis apie atitinkamose nacionalinėse teritorijose nustatytos kokybės pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų mažmeninių kainų raidą ir lygį. Prieš paskelbdama gaires BEREC turėtų konsultuotis su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pažeidžiamiems vartotojams atstovaujančias pilietinės visuomenės organizacijas. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma pakankamos interneto prieigos paslauga ir dažnių juostos plotis, būtini socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomenėje. Elektroninių ryšių paslaugoms taikomos galutinių naudotojų teisės taip pat turėtų būti taikomos visoms pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugoms;

(232) nacionalinės reguliavimo institucijos, koordinuodamos veiksmus su kitomis kompetentingomis institucijomis, turėtų stebėti pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų, kuriomis naudojasi vartotojai, mažmeninių kainų pokyčius ir dydį, kad įvertintų, ar reikia įperkamumo užtikrinimo priemonių. Tokia stebėsena turėtų būti vykdoma ne dažniau kaip kasmet, kad nesudarytų pernelyg didelės administracinės naštos nei nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms, nei tokių paslaugų teikėjams. Stebėsena galėtų apimti išsamią informaciją apie tarifų planų ar paketų pasiūlymus mažas pajamas gaunantiems arba specialių socialinių poreikių turintiems vartotojams, įskaitant vartotojus su negalia, ir ja turėtų būti remiamasi nustatant įperkamumo užtikrinimo priemones;

(233) įperkamumo užtikrinimo priemonių poreikis valstybėse narėse skiriasi, o suderintas požiūris į kriterijus ir metodiką, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų įperkamumą, turėtų užtikrinti požiūrių nuoseklumą, kartu atsižvelgiant į skirtingą padėtį valstybėse narėse. Siekiant suderinti kriterijus ir metodiką, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant įperkamumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus. Kriterijai, be kitų veiksnių, turėtų apimti įperkamiausią rinkoje siūlomą kainą ir jos santykį su vartotojų pajamomis, atsižvelgiant į mažas pajamas gaunančius arba specialių socialinių poreikių turinčius vartotojus. Be to, ekonominiai ir socialiniai aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti, taip pat turėtų apimti perkamąją galią ir nacionalines paramos sistemas, ypač skirtas pažeidžiamiems vartotojams;

(234) įperkamumas reiškia kainą, kurią nustato valstybės narės nacionaliniu lygiu atsižvelgdamos į Komisijos įgyvendinimo akte nustatytus bendruosius kriterijus ir metodiką. Jeigu valstybės narės nustato, kad pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų mažmeninės kainos nėra įperkamos mažas pajamas gaunantiems arba specialių socialinių poreikių turintiems vartotojams, įskaitant vyresnio amžiaus asmenis, vartotojus su negalia ir vartotojus, gyvenančius kaimo arba geografiškai izoliuotose vietovėse, jos turėtų imtis tinkamų priemonių. Tuo tikslu valstybės narės gali teikti tiems vartotojams tiesioginę paramą ryšių tikslais, kuri gali būti tiems vartotojams skirtų socialinių išmokų dalis, kuponai arba tiesioginiai mokėjimai. Alternatyviai arba papildant tas priemones valstybės narės gali nustatyti reikalavimą, kad visi tokių paslaugų teikėjai pasiūlytų bazinius tarifų planus arba paketus, įskaitant sumažintus mėnesinius abonementinius mokesčius;

(235) tokiais specialiais tarifų planais ar paketais, skirtais mažas pajamas gaunančių arba specialių socialinių poreikių turinčių vartotojų poreikiams tenkinti, turėtų būti užtikrintos pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugos, neteikiant papildomų paslaugų paketų, kad būtų sumažintas poveikis rinkos veikimui;

(236) kai valstybė narė reikalauja, kad paslaugų teikėjai mažas pajamas gaunantiems arba specialių socialinių poreikių turintiems vartotojams siūlytų tarifų planus ar paketus, kurie skiriasi nuo įprastomis komercinėmis sąlygomis teikiamų tarifų planų ar paketų, tokius tarifų planus ar paketus turėtų siūlyti visi interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų teikėjai. Reikalavimas, kad visi interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų teikėjai siūlytų tarifų planus ar paketus, neturėtų tapti pernelyg didele administracine ar finansine našta tiems paslaugų teikėjams ar valstybėms narėms;

(237) atsižvelgiant į sumažėjusią universaliųjų paslaugų įsipareigojimų taikymo sritį, poreikis naudoti konkretiems sektoriams skirtus paskyrimus yra ribotas. Viešoji finansinė parama gali būti reikalinga kai kurioms arba visoms konkrečioms grynosioms sąnaudoms, patirtoms vykdant universaliųjų paslaugų įsipareigojimus, padengti, įskaitant pagrįstą pelną, kartu išvengiant kompensacijos permokos. Šiuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad esama valstybės pagalbos taisyklių, taikomų viešajam finansavimui, visų pirma visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms (toliau – VESP dokumentų rinkinys)[52], konkretiems sektoriams skirtos taisyklės dėl statuso įmonėms suteikimo ir galimos kompensacijos už universaliųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimą apskaičiavimo turėtų būti panaikintos. Jei viešoji kompensacija skiriama už universaliųjų paslaugų įsipareigojimų vykdymą, ji turi atitikti taikomas valstybės pagalbos taisykles, visų pirma SESV 106 straipsnio 2 dalį, 107 ir 108 straipsnius ir VESP dokumentų rinkinį. Supaprastinimas, susijęs su statuso suteikimo už universaliųjų paslaugų įsipareigojimo vykdymą konkrečiame sektoriuje panaikinimu ir susijusiu grynųjų sąnaudų apskaičiavimo metodu, galėtų padidinti valstybių narių lankstumą renkantis įpareigojimų teikti universaliąsias paslaugas finansavimo metodą, galbūt sumažinant paslaugų teikėjams tenkančią administracinę naštą ir kartu užtikrinant suderinamumą su vidaus rinka;

(238) įperkamumas neturėtų būti kliūtis vartotojų prieigai bent prie minimalaus rinkinio ryšio paslaugų. Teisė sudaryti sutartį su paslaugų teikėju turėtų reikšti, kad mažas pajamas gaunantys ar specialių socialinių poreikių turintys vartotojai, turintys teisę į socialinių tarifų planus ar paketus, turėtų turėti galimybę sudaryti sutartį dėl įperkamų pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų teikimo bent fiksuotoje vietoje. Kad būtų kuo labiau sumažinta finansinė rizika, pavyzdžiui, dėl nesumokamų sąskaitų, paslaugų teikėjams turėtų būti leidžiama sutartis sudaryti išankstinio mokėjimo sąlygomis, grindžiamomis įperkamais pavieniais iš anksto apmokėtais paslaugos vienetais;

(239) įperkamumas pavieniams vartotojams turėtų būti grindžiamas jų teise sudaryti sutartį su paslaugų teikėju. Kitos teisės, pavyzdžiui, dėl detalių sąskaitų išrašymo, numerio prieinamumo pakankamą laikotarpį ir galimybės stebėti ir kontroliuoti išlaidas, šiame

---

[52] Komisijos komunikatas dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą (OL C 8, 2012 1 11, p. 4); 2025 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimas 2025/2630/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L, 2025/2630, 2025 12 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/2630/oj); Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma“ (2011 m.) (OL C 8, 2012 1 11, p. 15); ir 2023 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/2832 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms, (OL L, 2023/2832, 2023 12 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj).

reglamente yra visiems vartotojams užtikrinamos galutinių naudotojų teisės, kurios taip pat turėtų būti taikomos vartotojams, kurie naudojasi universaliųjų paslaugų įperkamumo priemonėmis;

(240) vartotojai neturėtų būti įpareigoti naudotis paslaugomis, kurių jie nenori, todėl turėtų būti įmanoma reikalavimus atitinkantiems vartotojams jų prašymu įperkamas universaliąsias paslaugas apriboti kalbinio ryšio paslaugomis;

(241) valstybės narės turėtų nustatyti priemones, skirtas įperkamų produktų ir paslaugų, įskaitant įrangą su pagalbinėmis technologijomis, apimančių priemones neįgaliems vartotojams, rinkos kūrimui. Tai gali būti pasiekta, be kita ko, remiantis Europos standartais arba remiant pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/882[53] nustatytų reikalavimų įgyvendinimą. Valstybės narės turėtų nustatyti deramas priemones ir imtis konkrečių veiksmų, jei įprastomis ekonomikos sąlygomis rinkoje neįmanoma gauti įperkamų produktų ir paslaugų su pagalbinėmis neįgaliems vartotojams skirtomis funkcijomis. Tos priemonės galėtų apimti tiesioginę finansinę paramą vartotojams. Perdavimo paslaugų vartotojams su negalia kaina turėtų būti lygiavertė kalbinio ryšio paslaugų vidutinei kainai;

(242) perdavimo paslaugos yra paslaugos, kurios sudaro sąlygas dvipusiam ryšiui tarp toli vienas nuo kito esančių galutinių naudotojų, naudojančių skirtingus komunikacijos būdus (pavyzdžiui tekstą, gestus, kalbą), paprastai operatoriui (žmogui) konvertuojant tuos komunikacijos būdus tarpusavyje. Realiuoju laiku perduodamas tekstas apibrėžiamas pagal Direktyvą (ES) 2019/882. Kai valstybė narė nusprendžia skirti kompensaciją įmonėms, teikiančioms bazinio tarifo planus arba paketus, pavyzdžiui, kai dėl nuostatos atsiranda nesąžininga finansinė našta, ji turėtų užtikrinti tokios priemonės suderinamumą su vidaus rinka, įskaitant konkurencijos taisykles;

(243) fiksuotojo ryšio linijų jungtys, kuriose duomenų siuntimo spartos pakanka pakankamai interneto prieigai, veikia beveik visur ir jomis naudojasi dauguma Sąjungos piliečių, o belaidžio ryšio technologijomis grindžiamos paslaugos išplitusios dar plačiau. Vis dėlto galimybės naudotis pakankamos interneto prieigos paslaugomis fiksuotoje vietoje ir jų įperkamumas valstybių narių kaimo ir miesto vietovėse skiriasi;

(244) rinka yra svarbiausias veiksnys siekiant užtikrinti galimybę naudotis prieiga prie interneto, kurios pralaidumas nuolat didinamas. Ten, kur pageidaujamo rezultato neduotų rinkos jėgos, veikiausiai kitos viešosios politikos priemonės, kuriomis užtikrinamas pakankamos interneto prieigos jungčių buvimas, būtų rentabilesnės ir mažiau iškreipiančios rinką už įpareigojimą teikti universaliąsias paslaugas, pavyzdžiui, programos „InvestEU“ ir Europos infrastruktūros tinklų plačiajuosčio ryšio fondo finansinių priemonių naudojimas, Sąjungos viešojo finansavimo, kurį administruoja valstybės narės, naudojimas, aprėpties įpareigojimų siejimas su radijo spektro naudojimo teisių sąlygomis siekiant prisidėti prie plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo rečiau gyvenamose vietovėse. Vienas iš viešosios politikos priemonių tikslų taip pat gali būti sudaryti sąlygas galutiniams naudotojams pirkti pakankamos interneto prieigos paslaugas, kurių jie kitu atveju nepirktų, pavyzdžiui, kai tinkama, teikiant tiesioginę paramą arba ryšio paslaugoms finansuoti skirtus kuponus mėnesiniams mokesčiams, standartinio diegimo prisijungimo išlaidoms, būtiniems galiniams įrenginiams arba ribotai instaliacijai pastato viduje finansuoti, pvz., kai tai

[53] 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj).

būtina ir papildo paslaugos teikimą. Kai valstybė narė ketina teikti finansinę paramą šiuo tikslu, ji turėtų užtikrinti, kad tokia priemonė būtų suderinama su vidaus rinka, įskaitant konkurencijos taisykles;

(245) jei atlikus reikiamą vertinimą ir atsižvelgiant į nacionalinės kompetentingos institucijos atlikto tinklų diegimo geografinio tyrimo rezultatus būtų įrodyta, kad tam tikroje vietovėje valstybių narių apibrėžtos pakankamos interneto prieigos paslaugos ir kalbinio ryšio paslaugų, vartotojams, labai mažoms įmonėms, mažosioms įmonėms ar ne pelno organizacijoms teikiamos fiksuotoje vietoje, neužtikrins nei rinkos jėgos, nei valstybės intervencijos priemonės, valstybės narės turėtų galėti daryti išimtį ir patikėti kitiems naudotojams arba paslaugų teikėjų grupėms teikti tokias paslaugas atitinkamose įvairiose nacionalinės teritorijos dalyse. Siekdamos nustatyti, kokia apimtimi fiksuotoje vietoje yra prieinama pakankama interneto prieiga ir kalbinio ryšio paslaugos, valstybės narės, be geografinio tyrimo, turėtų galėti prireikus naudotis bet kokiais papildomais įrodymais. Tie papildomi įrodymai galėtų apimti duomenis, kuriuos nacionalinės reguliavimo institucijos gavo vykdydamos rinkos tyrimo procedūrą, ir iš naudotojų surinktus duomenis. Valstybės narės turėtų galėti apriboti įpareigojimus teikti universaliąsias paslaugas, kurių reikia siekiant užtikrinti pakankamos interneto prieigos paslaugos buvimą, galutinio naudotojo nuolatine gyvenamąja vieta arba gyvenamąja vieta;

(246) kai, siekdama užtikrinti pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugų prieinamumą, kai tokios paslaugos negalima užtikrinti įprastomis komercinėmis aplinkybėmis ar kitomis viešosios politikos priemonėmis, valstybė narė nusprendžia patikėti vienai ar daugiau įmonių užtikrinti tokį prieinamumą visoje nacionalinėje teritorijoje ar jos dalyse ir šiuo tikslu teikti finansinę paramą, ji turėtų užtikrinti tokios priemonės suderinamumą su vidaus rinka, įskaitant konkurencijos taisykles;

(247) pagal patikėjimo procedūrą nustatyti reikalavimai užtikrinti visos valstybės teritorijos aprėptį veikiausiai neleis tam tikroms įmonėms teikti prašymų būti universaliųjų paslaugų teikėjomis arba jas nuo tokių prašymų teikimo atgrasys. Paslaugų teikėjams patikint universaliųjų paslaugų įsipareigojimus pernelyg ilgam laikotarpiui arba neterminuotai, kai kurie paslaugų teikėjai gali būti išstumti. Jei valstybė narė nusprendžia įperkamumo tikslais patikėti visiems paslaugų teikėjams tarifų planų ar paketų siūlymą, ji galėtų patikėti tik vienam ar keliems iš paslaugų teikėjų užtikrinti universaliųjų paslaugų prieinamumą;

(248) laipsniškai mažėjant universaliųjų paslaugų apimčiai, toliau laipsniškai atsisakoma taksofonų bei telefonų knygų ir informacijos apie abonentus teikimo paslaugų teikimo pagal universaliųjų paslaugų tvarką. Todėl Direktyvos (ES) 2018/1972 nuostatos dėl esamų universaliųjų paslaugų, nepatenkančių į Direktyvos (ES) 2018/1972 taikymo sritį, statuso tampa nebeaktualios;

(249) pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugos įperkamumas yra susijęs su naudotojų gaunama informacija apie naudojimo išlaidas ir naudojimo kainą, palyginti su kitomis paslaugomis, taip pat susijęs ir su jų galimybe kontroliuoti savo išlaidas. Tos paslaugos, kurias įperkamų universaliųjų paslaugų teikėjai teikia reikalavimus atitinkantiems vartotojams, apima galimybę vartotojams blokuoti tam tikrus skambučius (pavyzdžiui, brangius skambučius į papildomai apmokamas paslaugų tarnybas), kontroliuoti savo išlaidas taikant išankstinį apmokėjimą ir iš anksto žinoti sujungimo mokestį;

(250) išskyrus atvejus, kai nuolatos vėluojama apmokėti sąskaitas ar jos visai neapmokamos, vartotojai, turintys teisę naudotis įperkamais tarifais, turėtų, kol bus išspręstas ginčas,

būti apsaugoti, kad jie nebūtų iškart atjungiami nuo tinklo už tai, kad neapmokėjo sąskaitos, ypač tais atvejais, kai kyla ginčai dėl didelių sąskaitų už brangias paslaugas, vartotojams turėtų būti ir toliau prieinamos pagrindinės kalbinio ryšio paslaugos ir mažiausia interneto prieigos paslauga;

(251) siekiant užtikrinti stabilumą ir remti laipsnišką perėjimą nuo konkretiems sektoriams taikomų universaliųjų paslaugų organizavimo ir finansavimo taisyklių prie VESP taikomos teisinės sistemos, neturėtų būti daromas poveikis pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 valstybėse narėse jau paskirtiems universaliųjų paslaugų teikėjams, jeigu jų paskyrimai galiojo praėjus 6 mėnesiams po šio reglamento įsigaliojimo dienos. Jie turėtų išlaikyti savo statusą iki tokio paskyrimo galiojimo pabaigos, jei įprastomis komercinėmis aplinkybėmis paslaugos ar panašios paslaugos neteikiamos;

(252) būsimi socialiniai, ekonominiai ir technologiniai pokyčiai, įskaitant perėjimą prie šviesolaidinio ryšio, gali pakeisti universaliųjų paslaugų prieinamumo ar įperkamumo poreikį. Todėl BEREC turėtų stebėti pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio prieinamumą ir įperkamumą valstybėse narėse ir paskelbti nuomonę, įskaitant tokių pokyčių poveikio šio reglamento nuostatų taikymui praktikoje vertinimą. BEREC nuomonėje galėtų būti atsižvelgta į galimas apsaugos priemones, kurias valstybės narės priėmė mažas pajamas gaunančių ar specialių socialinių poreikių turinčių vartotojų atžvilgiu, atsižvelgiant į varinių laidų tinklų išjungimą. Komisija, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, turėtų pateikti ataskaitą, visų pirma siekdama pasiūlyti pakeisti arba iš naujo apibrėžti taisyklių dėl universaliųjų paslaugų prieinamumo ar įperkamumo taikymo sritį;

(253) Reglamentu (ES) 2015/2120 nustatytos bendros taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas srauto atžvilgiu teikiant interneto prieigos paslaugas ir susijusias galutinių naudotojų teises ir kuriomis siekiama apsaugoti galutinius naudotojus ir kartu užtikrinti nuolatinį interneto ekosistemos, kaip inovacijų variklio, veikimą;

(254) šis Europos elektroninių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemos pertvarkymas šiame reglamente suteikia galimybę į šį reglamentą sujungti Reglamento (ES) 2015/2120 nuostatas dėl priemonių, susijusių su atviruoju internetu, nedarant poveikio pagrindiniams vienodo ir nediskriminacinio požiūrio į srautą teikiant interneto prieigos paslaugas principams, taip pat galutinių naudotojų teisei gauti ir skleisti informaciją ir turinį, naudoti ir teikti taikomąsias programas ir paslaugas ir naudoti pasirinktus galinius įrenginius;

(255) antrojoje Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Reglamento (ES) 2015/2120 įgyvendinimo patvirtinta, kad principai, kuriais reglamentuojama atvira interneto prieiga, ir toliau atitinka paskirtį ir jais užtikrinama tinkama galutinių naudotojų apsaugos ir sąlygų technologinei pažangai sudarymo pusiausvyra. Tačiau, atsižvelgiant į reikšmingą tinklaveikos technologijų raidą nuo 2015 m., reikia apibrėžti sąlygas, kuriomis turėtų būti siūlomos specializuotos verslo paslaugos. Jos tampa neatsiejama tinklo dalimi, kai siūloma sujungti duomenų centrus, teikti tinklo paribio kompiuterijos ir DI paslaugas. Mažos delsos ir užtikrintos paslaugų kokybės užtikrinimas yra esminės specializuotų verslo paslaugų ypatybės. Ypatingos svarbos valdžios sektoriaus paslaugos taip pat turėtų būti laikomos prioritetinėmis paslaugomis, siekiant užtikrinti, kad elektroninių ryšių tinklai tenkintų padidėjusią saugumo ir gynybos poreikių, pavyzdžiui, reagavimo į aptikimą ir judumo, paklausą. Nors BEREC yra įgaliota paskelbti gaires, kad padėtų nacionalinėms reguliavimo institucijoms nuosekliai jas įgyvendinti, gali prireikti papildomų Sąjungos lygmens

gairių, kad būtų užtikrintas suderintas požiūris į naujas paslaugas ir technologijas, įskaitant tinklo padalijimą, eksperimentines paslaugas ir diferencijuotus pramoninio naudojimo atvejus. Todėl suteikiant Komisijai įgaliojimus priimti įgyvendinimo aktą dėl specializuotų paslaugų įgyvendinimo turėtų būti prisidedama prie teisinio tikrumo ir reguliavimo nuoseklumo visoje Sąjungoje, nustatant aiškius atitikties kriterijus, įskaitant, be kita ko, paslaugos kokybės parametrus arba minimalius lygius, kurie turi būti užtikrinti teikiant bendrąsias interneto prieigos paslaugas. Tokiu įgyvendinimo aktu turėtų būti papildytos BEREC gairės, remiamas vienodas sistemos taikymas ir skatinamos investicijos ir inovacijos į pažangias junglumo paslaugas, visų pirma įmonių tarpusavio segmente, taip stiprinant Sąjungos skaitmeninės ekonomikos konkurencingumą ir užtikrinant ypatingos svarbos valdžios sektoriaus paslaugų prioritetų nustatymą;

(256) kad būtų lengviau palyginti duomenis ir sumažėtų reikalavimų laikymosi sąnaudos, BEREC turėtų priimti gaires dėl atitinkamų interneto prieigos paslaugų kokybės parametrų, į kurias interneto prieigos paslaugų atveju nacionalinės reguliavimo institucijos, savo veiklą koordinuodamos su kitomis kompetentingomis institucijomis, turėtų kuo labiau atsižvelgti užtikrindamos paslaugų kokybės įsipareigojimų, susijusių su galutinių naudotojų teisėmis, vykdymą. Savo interneto prieigos paslaugų gairėse BEREC, atsižvelgdama į Europos ir tarptautinių standartizacijos institucijų paskelbtus standartus ir technines specifikacijas, turėtų nurodyti paslaugos kokybės parametrus, kurie turi būti vertinami sutarčių informacijos reikalavimų ir informacijos, kuri turi būti skelbiama dėl skaidrumo, tikslais. Parametrai turėtų apimti bent interneto prieigos paslaugų stebėsenos mechanizmo parametrus, neįgaliems galutiniams naudotojams aktualius parametrus, atsisiuntimo ir išsiuntimo spartą pagal reikalaujamą informaciją apie informacijos, teikiamos pagal sutartis su interneto prieigos paslaugomis, ir skelbtinos informacijos spartą, delsą, trikdžius ir duomenų paketų praradimą. Galutiniams naudotojams su negalia svarbūs parametrai taip pat turėtų apimti asmenų tarpusavio ryšio paslaugų parametrus;

(257) galutinių paslaugų gavėjų apsaugos taisyklės įgyvendintos nevienodai, todėl vidaus rinkoje atsirado didelių kliūčių, trukdančių ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, ir galutinių paslaugų gavėjams. Tų kliūčių turėtų sumažėti taikant tas pačias taisykles, užtikrinančias aukštą bendrą apsaugos lygį visoje Sąjungoje. Tiksliai visiškai suderinus galutinių naudotojų teises pagal šį reglamentą turėtų padidėti teisinis tikrumas ir galutiniams naudotojams, ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, taip pat turėtų likti kur kas mažiau kliūčių patekti į rinką ir sumažėti atitikties užtikrinimo našta, atsirandanti dėl nevienodų taisyklių. Visiškas suderinimas padeda įveikti vidaus rinkos veikimui trukdančias kliūtis, kurios atsirado dėl tokių nacionalinių nuostatų dėl galutinių naudotojų teisių, kuriomis nacionaliniai paslaugų teikėjai saugomi tuo pačiu metu nuo konkurencijos iš kitų valstybių narių. Jei galutinių paslaugų gavėjų teisės būtų visiškai suderintos, jie labiau pasitikėtų vidaus rinka, nes vienodai aukšto lygio apsauga, suteikiama elektroninių ryšių paslaugų naudotojams, būtų naudinga ne vien jų valstybėje narėje, bet ir gyvenant, dirbant arba keliaujant kitose valstybėse narėse.

(258) sutartys – galutiniams naudotojams svarbi priemonė, užtikrinanti informacijos skaidrumą ir teisinį tikrumą. Konkurencinėje aplinkoje dauguma paslaugų teikėjų sudaro su savo klientais sutartis todėl, kad taip pageidautina dėl komercinių priežasčių. Įpareigojimai dėl sutartyse nustatytų informacijos reikalavimų taikomi interneto prieigos paslaugoms ir asmenų tarpusavio ryšio paslaugoms. Paslaugoms, kurias visiškai arba daugiausia sudaro signalų perdavimas, pavyzdžiui, perdavimo paslaugoms, naudojamoms įrenginių tarpusavio paslaugoms teikti, netaikomi

papildomi sutarčių informacijos reikalavimai. Dėl informacijos reikalavimų, kurių taip pat galėtų būti reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/83/ES[54], ikisutartiniuose ir sutartiniuose dokumentuose neturėtų būti dubliuojama informacija. Pagal šią direktyvą pateikta susijusi informacija, įskaitant bet kokius griežtesnius ir išsamesnius informacijos teikimo reikalavimus, turėtų būti laikoma atitinkančia visus atitinkamus reikalavimus pagal Direktyvą 2011/83/ES. Be to, vartotojų sandoriams dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų taikomi galiojantys Sąjungos vartotojų apsaugos teisės aktai, susiję su sutartimis, visų pirma Tarybos direktyva 93/13/EEB[55] ir Direktyva 2011/83/ES. Asmens duomenų tvarkymui taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 dėl duomenų apsaugos;

(259) kai kurios iš tų galutinių naudotojų apsaugos nuostatų, kurios taikomos tik vartotojams, t. y. nuostatos dėl sutarties informacijos, ilgiausios sutarties galiojimo trukmės ir paslaugų paketų, turėtų būti naudingos ne tik vartotojams, bet ir labai mažoms įmonėms ir ne pelno organizacijoms, kaip apibrėžta Sąjungos arba nacionalinėje teisėje. Tų kategorijų įmonių ir organizacijų derybinė padėtis prilygsta vartotojų derybinei padėčiai ir todėl joms turėtų būti taikoma tokio paties lygio apsauga, nebent jos aiškiai atsisakytų tų teisių. Šiame reglamente numatyti įpareigojimai dėl sutarties informacijos, įskaitant šiame reglamente nurodytus Direktyvoje 2011/83/ES nustatytus įpareigojimus, turėtų būti taikomi neatsižvelgiant į tai, ar mokėjimas yra atliktas, ir į kliento mokėtinos sumos dydį. Įpareigojimai dėl sutarties informacijos, įskaitant įpareigojimus, numatytus Direktyvoje 2011/83/ES, labai mažoms įmonėms ir ne pelno organizacijoms turėtų būti taikomi automatiškai, nebent jos pačios nutartų verčiau derėtis su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais dėl individualių sutarties sąlygų. Kitaip nei labai mažos įmonės ir ne pelno organizacijos, didelės įmonės paprastai turi daugiau derybinės galios, todėl nėra priklausomos nuo tokių pačių sutarties informacijos reikalavimų kaip vartotojai. Kitos nuostatos, svarbios ir didelėms įmonėms, pavyzdžiui, dėl teikėjo keitimo ir numerio perkeliamumo, turėtų ir toliau būti taikomos visiems galutiniams paslaugų gavėjams. Ne pelno organizacijos yra teisiniai subjektai, kurie neuždirba pelno savo savininkams arba nariams. Paprastai ne pelno organizacijos būna labdaros organizacijos ar kitų rūšių viešojo intereso organizacijos. Todėl, atsižvelgiant į panašią padėtį, tikslinga pagal šį reglamentą tokioms organizacijoms taikyti tokias pačias sąlygas dėl galutinių paslaugų gavėjų teisių, kaip ir labai mažoms įmonėms. Be to, vartotojai, turintys teisę į įperkamus tarifus, pagrįstus universaliosiomis paslaugomis, turi teisę į tokio paties lygio apsaugą kaip ir visi kiti vartotojai;

(260) dėl elektroninių ryšių sektoriaus specifikos, be horizontaliųjų sutarties taisyklių, būtinos kelios papildomos galutinių paslaugų gavėjų apsaugos nuostatos. Galutiniai naudotojai turėtų būti informuojami, be kita ko, apie siūlomus paslaugos kokybės lygius, reklaminių akcijų sąlygas, sutarčių nutraukimo sąlygas, taikomų tarifų planus ir paslaugų, kurių kainos nustatomos pagal specialias sąlygas, tarifus. Ta informacija aktuali interneto prieigos paslaugų ir viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjams. Viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjui neturėtų būti taikomos pareigos dėl sutartims taikomų informacijos reikalavimų, kai tas teikėjas ir

---

54 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

55 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj).

su juo susijusios bendrovės arba asmenys negauna jokios rūšies atlygio, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusio su elektroninių ryšių paslaugų teikimu, kaip antai, kai universitetas lankytojams savo teritorijoje suteikia laisvą prieigą prie savo belaidžio tinklo, negaudamas jokio atlygio, nesvarbu ar naudotojų mokesčių, ar pajamų iš reklamos pavidalu. Tai neturėtų daryti poveikio informacijos reikalavimams pagal Sąjungos duomenų apsaugos teisę;

(261) ypač svarbu, kad aktuali būtina informacija būtų aiškiai ir suprantama kalba pateikiama iki sutarties sudarymo ir pateikiama patvariojoje laikmenoje arba, kai tai neįmanoma ir nedarant poveikio Direktyvoje 2011/83/ES nustatytai patvariosios laikmenos apibrėžčiai ar su patvariąja laikmena susijusiems reikalavimams, dokumente, kurį pateikia teikėjas ir apie kurį pranešama naudotojui, kurį lengva atsisiųsti, atidaryti ir peržiūrėti įrenginiuose, kuriuos paprastai naudoja vartotojai. Paslaugų teikėjai taip pat turėtų pateikti esminių sutarties sąlygų santrauką. Iki sutarties sudarymo pateikta informacija, taip pat santrauka turėtų sudaryti neatskiriamą galutinės sutarties dalį. Sutarties santrauka turėtų būti glausta ir lengvai suprantama, geriausia, jei ji būtų ne ilgesnė nei vieno A4 formato lapo ekvivalentas arba, kai keletas skirtingų paslaugų yra susiejamos į vieną sutartį – ne daugiau kaip trijų A4 formato lapų ekvivalentas. Siekdama reaguoti į technologinius, socialinius ir rinkos pokyčius ir sumažinti reikalavimų laikymosi išlaidas, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus dėl tokių sutarčių santraukų, kurias paslaugų teikėjai turi naudoti laikydamiesi pagrindinių šiame reglamente nustatytų informacijos reikalavimų elementų;

(262) nedarant įtakos esminiam su saugumu susijusiam teikėjo įpareigojimui, sutartyje turėtų būti nurodyta, kokių veiksmų gali imtis teikėjas dėl su saugumu susijusių įvykių arba grėsmių ir pažeidžiamumo atvejais. Be to, sutartyje taip pat turėtų būti nurodyta kompensavimo ir grąžinimo tvarka, taikoma tuo atveju, jei paslaugų teikėjas netinkamai reaguoja į saugumo incidentą, be kita ko, tuo atveju, kai saugumo incidentas, apie kurį buvo pranešta paslaugų teikėjui, įvyksta dėl žinomų programinės ar techninės įrangos trūkumų, kuriems gamintojas arba kūrėjas išleido pataisas, tačiau paslaugų teikėjas jų nepritaikė ir nesiėmė kitų tinkamų taisomųjų priemonių;

(263) nuostatas dėl atviros interneto prieigos užtikrinimo turėtų papildyti veiksmingos galutiniams paslaugų gavėjams skirtos nuostatos, kuriomis sprendžiami klausimai, konkrečiai susiję su interneto prieigos paslaugomis ir vartotojams sudaromomis sąlygos priimti informacija pagrįstus sprendimus. Interneto prieigos paslaugų teikėjai turėtų aiškiai informuoti vartotojus apie galimą srauto valdymo praktikos poveikį interneto prieigos paslaugų kokybei, vartotojų privatumui ir asmens duomenų apsaugai, taip pat apie galimą kitų nei interneto prieigos paslaugų, kurių abonentai jie yra, poveikį jų atitinkamų interneto prieigos paslaugų kokybei ir prieinamumui. Todėl, siekiant suteikti vartotojams galių tokiais atvejais, interneto prieigos paslaugų teikėjai turėtų informuoti vartotojus, sutartyje nurodydami spartą, kurią jie realiai gali užtikrinti. Įprastai užtikrinama sparta gali būti suprantama kaip sparta, kurios galutinis paslaugų gavėjas galėtų tikėtis didžiąją naudojimosi paslauga laiko dalį. Interneto prieigos paslaugų teikėjai taip pat turėtų informuoti vartotojus apie nacionalinėje teisėje numatytas teisių gynimo priemones, jei veikimas neatitinka reikalavimų. Nustatant, kokiomis teisių gynimo priemonėmis vartotojas gali naudotis pagal nacionalinę teisę, veikimo neatitikimu reikalavimams turėtų būti laikomas bet koks reikšmingas ir nuolatinis ar reguliariai pasikartojantis faktinių paslaugos teikimo rezultatų ir sutartyje nurodytų veikimo rezultatų skirtumas, nustatytas taikant

nacionalinės reguliavimo institucijos patvirtintą stebėsenos mechanizmą. Metodika turėtų būti nustatyta BEREC gairėse;

(264) galutiniai naudotojai dažnai nežino, kiek turės sumokėti už paslaugas priklausomai nuo naudojimosi jomis įpročių, arba jiems sunku apskaičiuoti, kiek laiko naudojosi elektroninių ryšių paslaugomis arba kiek duomenų perdavė. Siekiant užtikrinti daugiau skaidrumo ir daugiau galimybių galutiniams naudotojams valdyti savo išlaidas ryšių paslaugoms, svarbu jiems suteikti priemones, kuriomis naudodamiesi jie galėtų laiku stebėti savo naudojimąsi paslaugomis. Be to, siekiant apsisaugoti nuo didžiulių sąskaitų, paslaugų teikėjai turėtų nemokamai teikti įspėjimus apie netipinius arba pernelyg didelius vartojimo modelius, be kita ko, susijusius su padidinto tarifo paslaugomis ir kitomis paslaugomis, kurioms taikomos konkrečios kainodaros sąlygos. Detalizuotose interneto prieigos naudojimo sąskaitose turėtų būti nurodytas tik naudojimosi ryšiu sesijos laikas, trukmė ir jos metu suvartotas mokamos paslaugos kiekis, tačiau nenurodytos interneto svetainės ar interneto galutiniai taškai, prie kurių prisijungta tokios naudojimo sesijos metu; Pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 valstybės narės galėjo užtikrinti, kad kompetentingos institucijos, kai aktualu, savo veiklą koordinuodamos su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, galėtų reikalauti, kad interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai suteiktų galimybę naudotis visomis papildomomis priemonėmis, įtrauktomis į Direktyvą (ES) 2018/1972, arba jų dalimi. Valstybės narės taip pat galėjo neapsiriboti šiomis priemonėmis, kad užtikrintų aukštesnio lygio vartotojų apsaugą. Šios papildomos priemonės turėtų būti teikiamos universaliųjų paslaugų vartotojams, kurie naudojasi įperkamumo priemonėmis. Be to, kai taikytina, privaloma visiems vartotojams nemokamai teikti detalias sąskaitas ir tam tikras išlaidų kontrolės priemones. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje neturėtų nustatyti kitų skirtingų reikalavimų papildomiems įrenginiams. Tačiau valstybės narės turėtų turėti galimybę toliau taikyti nuostatas dėl tų įrenginių, kurios buvo nustatytos Direktyvoje (ES) 2018/1972, įskaitant įrenginius, kuriais reikalaujama, kad teikėjai pateiktų papildomą informaciją apie suvartojimo lygį, ir laikinai užkirsti kelią tolesniam naudojimuisi atitinkama paslauga viršijant finansinę ar apimties ribą;

(265) galimybė gauti skaidrią, naujausią ir palyginamą informaciją apie pasiūlymus ir paslaugas – labai svarbus veiksnys vartotojams konkurencinėse rinkose, kuriose paslaugas siūlo keli paslaugų teikėjai. Vartotojai turėtų galėti lengvai palyginti įvairių rinkoje siūlomų paslaugų kainas remdamiesi lengvai prieinama forma skelbiama informacija. Kad jie galėtų lengvai palyginti kainas ir paslaugas, interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai didesnio informacijos skaidrumo tikslais turėtų paskelbti informaciją, įskaitant tarifus, paslaugos kokybę, suteiktai galinei įrangai taikomas sąlygas ir kitą susijusią informaciją. Įmonės paprastai remiasi suderėtomis sutarčių sąlygomis ir nėra priklausomos nuo tų pačių pasiūlymų skelbimo reikalavimų kaip vartotojai;

(266) asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai, kurie privalo suteikti prieigą prie skubios pagalbos tarnybų skubios pagalbos ryšiais, išimtinėmis aplinkybėmis, t. y. dėl techninių galimybių trūkumo, gali neturėti galimybės suteikti prieigos prie skubios pagalbos tarnybų ar skambinančiojo vietos nustatymo paslaugų arba prie abiejų šių paslaugų. Tokiais atvejais jie turėtų savo klientus tinkamai apie tai informuoti sutartyje. Tokie paslaugų teikėjai savo klientams turėtų teikti aiškią ir skaidrią informaciją pradinėje paslaugų teikimo sutartyje ir vėliau, pavyzdžiui, pateikiamose sąskaitose, ją atnaujinti, jei keičiamas prieigos prie skubiosios pagalbos tarnybų teikimas. Toje informacijoje turėtų būti nurodyti visi su teritorine aprėptimi susiję

apribojimai remiantis numatomais techniniais ryšių paslaugos teikimo parametrais ir esama infrastruktūra. Jei paslauga teikiama ne jungtimi, kuri valdoma siekiant užtikrinti nustatytą paslaugos kokybę, informacijoje taip pat turėtų būti nurodytas prieigos ir skambinančiojo vietos nustatymo duomenų patikimumo lygis, palyginti su paslauga, kuri teikiama tokia jungtimi, atsižvelgiant į galiojančius technologijų ir kokybės standartus, taip pat visus paslaugų kokybės parametrus, nurodytus šiame reglamente;

(267) galutiniams naudotojams suteikus daugiau galimybių ieškoti ir palyginti įvairius pasiūlymus naudojantis pažangiomis privačiomis ar viešosiomis skaitmeninės paieškos priemonėmis, atitinkamų kompetentingų institucijų privalomas palyginimo priemonių teikimas tapo mažiau aktualus. Naudodamiesi palyginimo priemonėmis, pavyzdžiui, interneto svetainėmis, galutiniai naudotojai gali veiksmingai įvertinti įvairių interneto prieigos paslaugų ir tarpusavio ryšio paslaugų, teikiamų už periodinius arba nuo vartojimo priklausančius mokesčius, teikėjų privalumus ir gauti nešališką informaciją, visų pirma viena priemone palygindami kainas, tarifus ir kokybės parametrus. Kompetentingos institucijos galėtų sertifikuoti tokias priemones priemonės teikėjo prašymu, siekdamos užtikrinti, kad jos veiklos požiūriu būtų nepriklausomos nuo paslaugų teikėjų ir kad nė vienam paslaugų teikėjui nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos paieškos rezultatuose;

(268) siekdami visapusiškai pasinaudoti konkurencinės aplinkos teikiamais privalumais, vartotojai, remdamiesi turima informacija ir kai jiems tai naudinga, turėtų turėti galimybę rinktis ir keisti paslaugų teikėjus. Itin svarbu užtikrinti, kad jie galėtų tai daryti netrukdomi teisinių, techninių arba praktinių kliūčių, įskaitant sutartines sąlygas, procedūras ir mokesčius. Paslaugų teikėjams tai netrukdo nustatyti pagrįstą minimalų daugiausiai 24 mėnesių sutarties laikotarpį sutartyse su vartotojais. Tačiau valstybės narės turėtų turėti galimybę, atsižvelgusios į nacionalines sąlygas, pavyzdžiui, į konkurencijos lygį ir investavimo į tinklą stabilumą, palikti galioti arba nustatyti trumpesnę ilgiausią trukmę ir leisti vartotojams keisti tarifų planus arba sutarties laikotarpiu nutraukti sutartį nepatiriant papildomų išlaidų. Nepriklausomai nuo elektroninių ryšių paslaugos sutarties, vartotojai galėtų pirmenybę teikti jiems naudingesniam ilgesniam kompensavimo už fizines jungtis laikotarpiui. Tokie vartotojų įsipareigojimai gali būti reikšmingas veiksnys siekiant sudaryti geresnes sąlygas, įskaitant paklausos sutelkimo sistemas, kuriomis naudodamiesi investuotojai į tinklą gali sumažinti pradinio naudojimosi etapo riziką, įdiegti gigabitinius tinklus iki arba kuo arčiau galutinių naudotojų patalpų. Tačiau tokiais kompensavimo laikotarpiais, nustatytais fizinių jungčių sutartyse, neturėtų būti varžomos vartotojų teisės rinktis kitus elektroninių ryšių paslaugų teikėjus, ir tokios sutartys neturėtų būti taikomos galiniams ar interneto prieigos įrenginiams, pavyzdžiui, nešiojamiesiems aparatams, maršruto parinktuvams ar modemams. Reikėtų užtikrinti vienodas sąlygas subjektams, įskaitant operatorius, finansuojančius gigabitinio ryšio fizinės jungties su galutinio naudotojo objektu diegimą, taip pat tais atvejais, kai toks finansavimas atliekamas pasirašant įrengimo sutartį. Įpareigojimai dėl sutarties galiojimo trukmės turėtų būti taikomi labai mažoms įmonėms ir ne pelno organizacijoms, nebent jos pačios nutartų verčiau derėtis su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais dėl individualių sutarties sąlygų. Kitaip nei labai mažos įmonės, didelės įmonės paprastai turi daugiau derybinės galios, todėl nėra priklausomos nuo tokių pačių reikalavimų dėl sutarties galiojimo trukmės kaip vartotojai. Įpareigojimai dėl sutarties galiojimo nutraukimo turėtų būti taikomi labai mažoms įmonėms, mažosioms įmonėms, vidutinėms įmonėms ir ne pelno organizacijos, nebent jos pačios nutartų verčiau derėtis su elektroninių ryšių paslaugų teikėju dėl individualių sutarties sąlygų;

(269) elektroninių ryšių paslaugų sutartis galima pratęsti automatiškai. Tais atvejais vartotojai turėtų turėti galimybę pradiniam sutarties galiojimo terminui pasibaigus be jokių išlaidų savo sutartį nutraukti;

(270) visi vartotojui nenaudingi sutarties sąlygų pakeitimai, kuriuos pasiūlo viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų, išskyrus su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, teikėjai, pavyzdžiui, pakeitimai, susiję su mokesčiais, tarifais, duomenų kiekio apribojimu, duomenų perdavimo sparta, aprėptimi arba asmens duomenų tvarkymu tiesėtais pagrindais pagal Sąjungos duomenų apsaugos teisę, išskyrus sutikimą, turėtų suteikti vartotojui teisę nutraukti sutartį be jokių išlaidų, net jei tie pakeitimai pasiūlomi kartu su tam tikrais naudingais pakeitimais. Todėl bet koks paslaugų teikėjo atliktas sutarties sąlygų keitimas turėtų suteikti vartotojui teisę nutraukti sutartį, nebent kiekvienas tas pakeitimas savaime yra naudingas vartotojui arba pakeitimai yra išimtinai administracinio pobūdžio, kaip antai teikėjo adreso pakeitimas, ir nedaro neigiamo poveikio vartotojui, arba pakeitimai yra griežtai susiję su įstatymų arba kitų teisės aktų pakeitimais, tokiais kaip Sąjungos arba nacionalinėje teisėje nustatyti nauji sutarties informacijos reikalavimai. Tai, ar pakeitimas yra išskirtinai naudingas vartotojui, turėtų būti vertinama remiantis objektyviais kriterijais. Vartotojo teisė nutraukti sutartį gali būti nenumatoma tik tuo atveju, jei teikėjas gali įrodyti, kad visi sutarties pakeitimai yra išskirtinai naudingi vartotojui arba yra visiškai administracinio pobūdžio, be jokio neigiamo poveikio vartotojui;

(271) kai teisėta kainų indeksavimo sąlyga, nustatyta pagal sutarčių informacijos reikalavimus, pagal kuriuos reikalaujama aprašyti būdą, kuriuo kaina gali teisėtai kisti, yra neatskiriama sutarties dalis, jos įgyvendinimas reikštų ne sutarties sąlygų pakeitimą, o esamos sutarties nuostatos taikymą, kai sąlyga atitinka Sąjungos ir nacionalinę teisę;

(272) vartotojams apie visus sutarties sąlygų pakeitimus turėtų būti pranešta naudojant patvariąją laikmeną. Nuostatos dėl sutarties nutraukimo neturėtų daryti poveikio kitoms Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės nuostatoms, susijusioms su pagrindu, kuriuo galima nutraukti sutartis arba kuriuo paslaugų teikėjas arba vartotojas gali keisti sutarties sąlygas;

(273) sutartyje su vartotoju turėtų būti nurodytos visos teikėjo nustatytos sąlygos naudotis galiniais įrenginiais, pavyzdžiui, mobiliųjų įrenginių SIM kortelės užrakinimas, jei tokios sąlygos nedraudžiamos pagal nacionalinę teisę, ir visi mokesčiai, mokėtini dėl sutarties nutraukimo iki jos galiojimo pabaigos dienos ar nustatytą galiojimo pabaigos dieną, įskaitant visas nustatytas sąnaudas įrenginiams išlaikyti. Kai galutinis naudotojas nusprendžia pasilikti galinius įrenginius, kurie buvo įtraukti į paketą sudarant sutartį, mokėtina kompensacija neturėtų būti didesnė nei jų *pro rata temporis* vertė, apskaičiuota remiantis sutarties sudarymo metu sutarta verte, arba iki sutarties pabaigos likusi paslaugų mokesčio dalis, priklausomai nuo to, kuri suma yra mažesnė. Bet kokį apribojimą naudoti galinį įrenginį kituose tinkluose teikėjas nemokamai turėtų panaikinti ne vėliau kaip sumokėjus tokią kompensaciją;

(274) paketai, kuriuos sudaro arba bent interneto prieigos paslauga, arba viešai prieinama su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga, taip pat kitos paslaugos, pavyzdžiui, viešai prieinamos su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos, linijinis transliavimas ir įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugos arba galiniai įrenginiai yra sparčiai paplitę ir yra svarbus konkurencijos elementas. Šiame reglamente paketas turėtų būti laikomas sudarytu tais atvejais, kai tas pats paslaugų teikėjas teikia arba parduoda paketo sudedamąsias dalis pagal tą pačią arba glaudžiai

susijusią, arba susietą sutartį. Vartotojams paketai yra dažniausiai naudingi, tačiau dėl jų gali būti sunkiau arba brangiau pasirinkti kitą paslaugų teikėją ir kyla rizika, kad galutiniai naudotojai bus visiškai susaistyti sutarties nuostatomis. Jei skirtingoms paslaugoms arba galiniams įrenginiams, kuriuos apima paketas, taikomos nevienodos sąlygos dėl sutarties nutraukimo ir kito paslaugų teikėjo pasirinkimo ar dėl galinių įrenginių įsigijimo, vartotojams faktiškai trukdoma naudotis teisėmis pagal šį reglamentą pasirinkti kitus viso paketo arba jo dalių konkurencinius pasiūlymus. Todėl tam tikros esminės šio reglamento nuostatos dėl sutarties santraukos, skaidrumo, sutarties galiojimo trukmės ir nutraukimo bei kito paslaugų teikėjo pasirinkimo turėtų būti taikomos visiems paslaugų paketo elementams, įskaitant galinius įrenginius, kitas paslaugas, kaip antai skaitmeninį turinį arba skaitmenines paslaugas, ir tas elektroninių ryšių paslaugas, kurioms tos nuostatos nėra taikomos tiesiogiai. Visi tam tikrai elektroninių ryšių paslaugai taikomi galutinių naudotojų įpareigojimai, kai ta paslauga teikiama arba parduodama kaip atskira paslauga, taip pat turėtų būti taikomi, kai ji yra paketo, kurį sudaro bent interneto prieigos paslauga arba viešai prieinama su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga, dalis. Kiti sutarčių klausimai, pavyzdžiui, netesybos už sutarties sąlygų nesilaikymą, turėtų būti reguliuojami atitinkamam paketo elementui taikomomis taisyklėmis, pavyzdžiui, prekių pardavimo arba skaitmeninio turinio teikimo sutarčių taisyklėmis. Tačiau teisė nutraukti bet kurį paketo, kurį sudaro bent interneto prieigos paslauga arba viešai prieinama su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga, elementą prieš pasibaigiant sutartam sutarties terminui dėl neatitikties arba nevykdomo teikimo, turėtų suteikti vartotojui teisę nutraukti visus paketo elementus. Taip pat, kad vartotojai galėtų lengvai pakeisti paslaugų teikėją, jie taip pat neturėtų būti susaistomi su paslaugų teikėjais sutarčių sąlygomis, kuriomis de facto pratęsiamas pradinės sutarties galiojimo laikotarpis;

(275) galimybė rinktis kitus paslaugų teikėjus konkurencinėje aplinkoje yra esminė veiksmingai konkurencijai. Gaudami skaidrią, tikslią ir naujausią informaciją apie rinkimosi galimybes, galutiniai naudotojai turėtų labiau pasitikėti galimybe keisti paslaugų teikėjus ir turėtų būti labiau linkę aktyviai dalyvauti konkurencijos procese. Paslaugų teikėjai turėtų užtikrinti paslaugos tęstinumą, kad rinkdamiesi kitus paslaugų teikėjus galutiniai naudotojai nerizikuotų netekti paslaugos ir, kai tai techniškai įmanoma, pakeisti paslaugų teikėją tą dieną, kurios prašo galutiniai naudotojai; išskirtinėmis aplinkybėmis paslaugų teikėjo keitimas gali būti neįmanomas dėl objektyvių techninių priežasčių, pavyzdžiui, kai priešingu atveju kiltų pavojus saugiam galinių įrenginių veikimui ar jų vientisumui. Tai galėtų būti taikoma SIM kortelėms arba eSIM, kurios yra įmontuotos galiniuose įrenginiuose ir naudojamos tiek įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugoms perduoti, tiek interneto prieigai užtikrinti. Pavyzdys galėtų būti automobilis, kuriame ta pati eSIM naudojama automobilio programinei įrangai atnaujinti ir prieigai prie interneto informacinės pramoginės sistemos suteikti;

(276) numerio perkeliamumas yra pagrindinė priemonė, padedanti užtikrinti vartotojo pasirinkimo galimybes ir veiksmingą konkurenciją konkurencingose elektroninių ryšių rinkose. Galutiniai naudotojai, kurie to prašo, turėtų galėti išlaikyti savo numerį, nepriklausomai nuo paslaugų teikėjo, ir ribotą laiko tarpą tarp paslaugų teikėjų keitimo. Ši priemonė, kuri taikoma tarp prijungimų prie viešųjų telefono ryšio tinklų fiksuotose ar nefiksuotose vietose nepatenka į paslaugų teikėjo keitimo ir numerių perkeliamumo nuostatų taikymo sritį;

(277) numerių perkeliamumo poveikis yra žymiai didesnis, kai yra skaidri informacija apie tarifus, kurią gauna ir galutiniai naudotojai, perkeliantys savo numerius, ir galutiniai

naudotojai, skambinantys tiems, kurie yra perkėlę savo numerius. Įgyvendinant numerių perkeliamumą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų skatinti, kur įmanoma, tarifų skaidrumą;

(278) užtikrindamos, kad kaina už sujungimą, susijusį su numerių perkeliamumu, būtų pagrįsta sąnaudomis, nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat turėtų galėti atsižvelgti į kainas panašiose rinkose;

(279) numerio perkeliamumas turėtų būti įgyvendinamas kuo greičiau, kad šis numeris būtų aktyvuojamas per vieną darbo dieną, o galutinis naudotojas liktų be paslaugos ne ilgiau kaip vieną darbo dieną nuo sutartos datos. Teisė perkelti numerį turėtų būti priskirta galutiniam naudotojui, kuris su paslaugos teikėju yra sudaręs atitinkamą (išankstinio apmokėjimo arba abonentinės paslaugos) sutartį. Siekiant sudaryti kuo geresnes sąlygas „vieno langelio“ sistemai, kuria naudodamiesi galutiniai paslaugų gavėjai galėtų sklandžiai pasirinkti kitą paslaugų teikėją, šiam procesui turėtų vadovauti numerį priimantis viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas. Siekdama padėti nuosekliai taikyti teikėjo keitimo ir numerio perkeliamumo taisykles valstybėse narėse, BEREC, atsižvelgdama į technologijų raidą, turėtų paskelbti gaires dėl bendro paslaugų teikėjo keitimo ir numerių perkėlimo proceso. Kai galima, jos turėtų apimti reikalavimą perkėlimą atlikti belaidžiu būdu, nebent galutinis naudotojas pageidautų kitaip, taip pat išsamią informaciją apie kompensavimo procesą, jei perkėlimo ir keitimo procesai vėluoja arba jais piktnaudžiaujama, paslaugų teikėjas praleidžia paslaugų ir įrengimo laiką arba nesilaiko pareigų, susijusių su teikėjo keitimu ir numerio perkeliamumu;

(280) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų tam atvejui, kai paslaugų teikėjas nevykdo šiame reglamente nustatytų pareigų dėl teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo, be kita ko, kai paslaugų teikėjas ar jo įgaliotinis vilkina perkelti numerį arba perkėlimu piktnaudžiauja. Kai kurių valstybių narių patirtis rodo, kad iškyla pavojus, jog galutinių naudotojų perkėlimas kitam paslaugų teikėjui gali būti atliktas be jų sutikimo. Nors šį klausimą turi spręsti visų pirma teisėtvarkos institucijos, valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti tinkamas sankcijas, kad būtų kuo labiau sumažinta tokia rizika ir užtikrinta galutinių naudotojų apsauga teikėjo keitimo proceso metu, nesumažinant proceso patrauklumo vartotojams. Pagal sutarties sąlygas teisė perkelti numerius neturėtų būti ribojama;

(281) siekiant užtikrinti, kad paslaugų teikėjo keitimas ir numerio perkėlimas vyktų laikantis šiame reglamente nustatytų terminų, valstybės narės turėtų galėti nustatyti, kad galutiniai naudotojai paprastai ir laiku gautų kompensaciją iš paslaugų teikėjo tais atvejais, kai nesilaikoma susitarimo, sudaryto tarp paslaugų teikėjo ir galutinio naudotojo. Tokios priemonės turėtų būti proporcingos vėlavimo laikytis susitarimo nuostatų trukmei. Tos priemonės galėtų apimti kompensaciją už vėlavimą, viršijantį vieną darbo dieną, kai vėluojama aktyvinti paslaugą, perkelti numerį arba kai paslauga neteikiama, taip pat kai paslaugų teikėjai neatvyksta atlikti sutartų techninės priežiūros arba įrengimo darbų. Papildoma kompensacija taip pat galėtų būti mokama automatiškai mažinant atlyginimą, kai paslaugos teikimą perduodantis teikėjas turi toliau teikti paslaugas, kol bus aktyvuotos numerį priimančio paslaugų teikėjo paslaugos;

(282) laikantis proporcingumo principo, dalis šio reglamento nuostatų dėl galutinių naudotojų teisių neturėtų būti taikoma labai mažoms įmonėms, kurios teikia tik su

numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas. Vadovaujantis Teisingumo Teismo praktika[56], mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžtį, kuri apima labai mažas įmones, reikia aiškinti griežtai. Siekiant nuostatas taikyti tik toms įmonėms, kurios iš tiesų yra nepriklausomos labai mažos įmonės, reikia išnagrinėti labai mažų įmonių, sudarančių ekonominę grupę, kurios įtaka viršija labai mažos įmonės įtaką, struktūrą ir užtikrinti, kad nebūtų apeinami reikalavimai tik formaliai atitinkant labai mažos įmonės apibrėžtį;

(283) siekiant užbaigti kurti elektroninių ryšių vidaus rinką būtina pašalinti kliūtis galutiniams naudotojams gauti tarptautinę prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų visoje Sąjungoje. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai neturėtų nesuteikti prieigos ar ją riboti arba diskriminuoti galutinius naudotojus. Vis dėlto turėtų būti įmanomas Sąjungos teise pagrįstas ir jos ribų neviršijantis diferencijavimas, pavyzdžiui, Reglamente (ES) 2022/612 nustatytos priemonės, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui reguliuojamomis mažmeninėmis tarptinklinio ryšio paslaugomis arba neįprastam naudojimuisi jomis;

(284) galutiniai naudotojai tampa vis labiau pažeidžiami dėl nesąžiningos veiklos, vykdomos naudojantis asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis. Kelios valstybės narės nustatė nacionalines kovos su kintančiomis sukčiavimo schemomis, pavyzdžiui, nustatomos skambinančios linijos klastojimu ir įvairiais duomenų viliojimo būdais, kaip antai duomenų viliojimu tekstinėmis žinutėmis ir telefonu, priemones. Tačiau jos tebėra nesuderintos ir visų pirma atspindi nacionalines perspektyvas, todėl sukčiautojai gali perkelti savo veiklą į jurisdikcijas, kuriose su tokia praktika nėra veiksmingai kovojama. STB turėtų sudaryti sąlygas rinkti atitinkamą informaciją ir geriausios praktikos pavyzdžius, kad BEREC galėtų paskelbti technines ir teisines gaires dėl priemonių, kuriomis galutiniai naudotojai galėtų būti veiksmingai apsaugoti nuo nesąžiningos veiklos Sąjungoje. BEREC gairės turėtų suteikti valstybėms narėms galimybę priimti suderintas priemones, kurios turi būti įgyvendinamos teikiant asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, visapusiškai laikantis Sąjungos teisės aktų dėl asmens duomenų apsaugos. Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų papildytas asmenų tarpusavio ryšio paslaugų priemonių, nustatytų siekiant apsaugoti galutinius naudotojus nuo nesąžiningos veiklos, veiksmingumas;

(285) atsižvelgiant į specifinius aspektus, susijusius su pranešimu apie dingusius vaikus, valstybės narės turėtų toliau laikytis įsipareigojimo užtikrinti, kad jų teritorijose numeriu 116000 būtų teikiama gerai veikianti paslauga, skirta pranešti apie dingusius vaikus. Valstybės narės turėtų imtis atitinkamų priemonių užtikrinti, kad būtų pasiektas pakankamas paslaugos kokybės lygis skambinant numeriu 116000;

(286) be pranešimų apie dingusius vaikus telefono numerio 116000, daugelis valstybių narių taip pat užtikrina, kad vaikai numeriu 116111 turėtų galimybę kreiptis į vaiko interesus ginančią tarnybą, kuri padeda vaikams, kuriems reikia priežiūros ir apsaugos. Tokios valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti, kad piliečiai, visų pirma vaikai ir nacionalinės vaikų apsaugos sistemos, būtų geriau informuojami apie tai, kad yra pagalbos linija numeriu 116111;

(287) siekdamos spręsti viešojo intereso klausimus, susijusius su naudojimusi interneto prieigos paslaugomis ir viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis, ir skatinti kitų subjektų teisių ir laisvių apsaugą, valstybės narės,

[56] 2014 m. vasario 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas *HaTeFo / Finanzamt Haldensleben,* C-110/013 (ECLI: EU:C:2014:114.

pasitelkdamos tokių paslaugų teikėjus, turėtų turėti galimybę rengti ir platinti arba nurodyti rengti ir platinti viešojo intereso informaciją, susijusią su naudojimusi šiomis paslaugomis. Turėtų būti galima įtraukti visuomenei svarbią informaciją apie dažniausius pažeidimus ir teisines jų pasekmes, pavyzdžiui, apie autorių teisių pažeidimus, kitus neteisėto naudojimosi paslaugomis būdus ir žalingo turinio platinimą, taip pat konsultacijas apie apsaugą nuo pavojų asmens saugumui, kurie, pavyzdžiui, gali kilti tam tikromis aplinkybėmis atskleidus asmens informaciją, taip pat nuo pavojų privatumui ir asmens duomenų saugumui, ir nurodomos apsaugos priemonės, ir informuojama apie esamą lengvai naudojamą ir konfigūruojamą programinę įrangą ar jos parinktis, kurias naudojant galima apsaugoti vaikus ar pažeidžiamus asmenis. Be to, galutiniai naudotojai turėtų būti informuojami apie riziką asmens saugumui, privatumui ir asmens duomenims, kai jie naudojasi interneto prieigos paslaugomis ir viešai prieinamomis asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis, įskaitant apsaugą nuo nesąžiningos veiklos, vykdomos naudojantis tomis paslaugomis, ir turėtų būti informuojami apie būdus, kuriais jie gali apsisaugoti nuo tos rizikos. Informacijos teikimas galėtų būti koordinuojamas taikant bendradarbiavimo procedūrą. Tokia viešojo intereso informacija prireikus turėtų būti atnaujinama ir pateikiama kiekvienos valstybės narės nustatyta lengvai suprantama forma bei nacionalinių institucijų svetainėse. Valstybės narės turėtų turėti galimybę įpareigoti interneto prieigos paslaugų ir viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjus platinti šią standartizuotą informaciją visiems savo klientams, nacionalinių valdžios institucijų nuomone tinkamu būdu. Vis dėlto tokios viešojo intereso informacijos skleidimas paslaugų teikėjams neturėtų būti pernelyg didelė našta. Jei valstybės narės nustato tokį įpareigojimą, jos turėtų reikalauti, kad toks informacijos skleidimas būtų atliekamas priemonėmis, kurias paslaugų teikėjai naudoja, kai bendrauja su galutiniais naudotojais vykdydami įprastinę verslo veiklą;

(288) jei nenustatytos atitinkamos taisyklės Sąjungos teisėje, turinys, programos ir paslaugos laikomos teisėtomis arba žalingomis remiantis nacionaline materialine ir procesine teise. Elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai turėtų veikti pagal Reglamento (ES) 2022/2065 reikalavimus, nepriklausomai nuo to, ar turinys, taikomosios programos ar paslaugos yra teisėti, ar žalingi. Šiuo reglamentu ir Direktyva 2002/58/EB nedaromas poveikis Reglamentui (ES) 2022/2065, kur, be kita ko, nustatyta „paprasto perdavimo“ taisyklė ten pat apibrėžtų tarpininkavimo paslaugų teikėjams;

(289) galutiniai naudotojai prieigą prie skubios pagalbos tarnybų per skubios pagalbos ryšius turėtų turėti iš bet kurio prietaiso, kuriuo įmanoma gauti su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, nemokamai ir nereikalaujant naudoti jokių mokėjimo priemonių, įskaitant atvejus, kai keliauja Sąjungoje. Skubios pagalbos ryšiai – ryšio priemonės, prie kurių priskiriamos kalbinio ryšio paslaugos, pranešimų mainai, vaizdo ir kitos ryšių rūšys, pavyzdžiui, tekstas realiuoju laiku, įvairiapusis ryšys realiuoju laiku ir perdavimo paslaugos. Valstybės narės, atsižvelgdamos į BPC pajėgumus ir techninę įrangą, turėtų turėti galimybę nuspręsti, kurios su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos yra tinkamos pagalbos tarnyboms, įskaitant galimybę apriboti tas galimybes kalbinio ryšio paslaugomis ir jo atitikmeniu neįgaliems galutiniams naudotojams, arba suteikti papildomų galimybių pagal susitarimą su nacionaliniais BPC. Skubios pagalbos ryšį asmens vardu gali aktyvinti transporto priemonės sistema, kaip antai „eCall“, apibrėžta Reglamente (ES) 2015/758. Pagal

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014[57] išduotos europinės skaitmeninės tapatybės dėklės suteikia galutiniams naudotojams prieigą prie esminių paslaugų skaitmeninio centro. Todėl valstybės narės turi užtikrinti, kad galutiniai naudotojai taip pat galėtų inicijuoti skubios pagalbos ryšį naudodami savo skaitmeninę dėklę;

(290) skubios pagalbos ryšių ir informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą maršrutas į tinkamiausią BPC turi būti parinktas nedelsiant, kad būtų sudarytos sąlygos tinkamai atsakyti į skubios pagalbos ryšius ir juos tvarkyti. Veiksmingą skubios pagalbos ryšių maršruto parinkimą reikėtų užtikrinti atsižvelgiant ir į perėjimą nuo grandinių komutavimo prie paketinio komutavimo technologijų. Tinkamiausią BPC paprastai nustato valstybė narė, remdamasi teritorine kompetencija tvarkyti skubios pagalbos ryšius arba kompetencija tvarkyti tam tikros rūšies ryšius, pvz., BPC turi įrangą, kurios reikia tvarkant tikruoju laiku perduodamą tekstą arba pranešimus gestų kalba. Balso, teksto, įskaitant tikruoju laiku perduodamą tekstą, ir vaizdo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų, teikiamų naudojant paketinio komutavimo technologijas, maršrutas gali būti parenkamas viešojo tinklo arba BPC domene. Nors skubios pagalbos ryšys BPC sistemą pasiekia per viešuosius tinklus, priklausomai nuo nacionalinės BPC organizacinės struktūros, BPC domene gali prireikti tolesnio maršruto parinkimo, kad būtų pasiektas tinkamiausias BPC. Siekdamos suteikti galimybę naudotis veiksmingais skubios pagalbos ryšiais, kurie būtų naudingi visiems galutiniams naudotojams, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visų jų teritorijoje numatytų rūšių skubios pagalbos ryšių ir informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą maršrutas prie tinkamiausio BPC būtų parenkamas laiku; Valstybės narės turėtų galėti nustatyti įpareigojimą užtikrinti galimybę susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis skubios pagalbos ryšiais, užtikrinamais teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, jeigu nacionalinė BPC sistema gali priimti šių ryšių signalus, nukreipdama juos į tinkamiausią BPC, ir gauti informaciją apie skambinančio asmens buvimo vietą. Tai gali apimti galimybę valstybei narei paskirti vieną BPC, skirtą skubios pagalbos ryšiams priimti. Vis dėlto tokie paslaugų teikėjai turėtų informuoti galutinius naudotojus, jei prieiga prie bendro Europos skubios pagalbos numerio 112 ar informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą nepalaikoma;

(291) valstybės narės turėtų atsižvelgti į BPC gebėjimą skubios pagalbos ryšiuose vartoti daugiau nei vieną kalbą;

(292) valstybės narės turėtų imtis specialių priemonių, kad užtikrintų, jog galutiniai naudotojai su negalia, ypač kurti naudotojai, naudotojai su klausos arba kalbos negalia, taip pat kurti ir akli galutiniai naudotojai turėtų prieigą prie skubios pagalbos tarnybų, įskaitant bendrą Europos skubios pagalbos numerį 112, pagal Direktyvą (ES) 2019/882. Lygiavertiškumo principas reiškia, kad neįgalūs galutiniai naudotojai turėtų galėti skubios pagalbos ryšiais susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis būdu, kuris funkciškai būtų lygiavertis kitų galutinių naudotojų būdui susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis, visų pirma skambinant numeriu 112 naudojantis balso ryšio paslaugomis.

---

[57] 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (OL L 257, 2014 8 28, p. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

(293) informacija apie skambinančio asmens buvimo vietą, nurodoma visais skubios pagalbos ryšių atvejais, didina galutinių naudotojų apsaugą bei saugumą ir padeda skubios pagalbos tarnyboms vykdyti savo užduotis, jei skubios pagalbos pranešimo ir susijusios informacijos perdavimą atitinkamoms skubios pagalbos tarnyboms turi garantuoti nacionalinė bendrųjų pagalbos centrų sistema. Informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą, apimančios ir tinklo priemonėmis gautą vietos nustatymo informaciją, kai ryšį užtikrinantis tinklas tą informaciją teikia paslaugų teikėjui arba BPC, ir išplėstinius skambinančio asmens buvimo vietos nustatymo pagal nešiojamąjį aparatą duomenis, kai radijo įrenginys suteikia galimybę ją perduoti, priėmimas ir naudojimas turėtų atitikti visus kitus Sąjungos teisės aktų dėl asmens duomenų tvarkymo reikalavimus. Įmonės, kurios buvimo vietą nustato tinklo priemonėmis, turėtų pagalbos tarnyboms pateikti skambinančio asmens buvimo vietos duomenis iš karto, kai tik ta tarnyba gauna pagalbos skambutį, nepriklausomai nuo naudojamos technologijos. Tačiau įsitikinta, kad skambinančio asmens buvimo vieta pagal nešiojamojo aparato duomenis nustatoma kur kas tiksliau ir pigiau, nes tam naudojami iš Europos geostacionarinės navigacinės tinklo sistemos ir palydovinės sistemos „Galileo“, taip pat iš kitų pasaulinių palydovinės navigacijos sistemų ir belaidžių vietinių tinklų gaunami duomenys. Todėl informacija apie skambinančio asmens buvimo vietą, išvesta iš nešiojamojo aparato duomenų, turėtų papildyti tinklo priemonėmis gautą informaciją apie skambinančio asmens buvimo vietą, net jei informacija pagal nešiojamojo aparato duomenis nustatoma tik po skubios pagalbos ryšio užmezgimo. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad, jei įmanoma, iš nešiojamojo aparato duomenų nustatyta skambintojo vietos informacija būtų prieinama tinkamiausiam BPC. Tai gali būti ne visada įmanoma, pavyzdžiui, kai, naudojant nešiojamąjį aparatą arba naudojant asmenų tarpusavio ryšio paslaugą, buvimo vieta nepateikiama arba kai techniškai neįmanoma gauti tokios informacijos. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bendrieji pagalbos centrai galėtų išgauti ir valdyti, kai įmanoma, esamą informaciją apie skambinančio asmens buvimo vietą. Informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą parengimas ir perdavimas turėtų būti nemokamas ir galutiniam naudotojui, ir institucijai, apdorojančiai skubios pagalbos pranešimus, nesvarbu, kaip, pavyzdžiui, iš nešiojamojo aparato duomenų ar tinklo priemonėmis, ta informacija rengiama arba perduodama, pavyzdžiui, kalbinio ryšio kanalu, SMS arba IP grindžiama priemone;

(294) siekiant pagerinti Sąjungoje keliaujančių piliečių apsaugą ir saugumą, svarbu gerinti informuotumą apie telefono ryšio bendrą Europos skubios pagalbos numerį „112“. Tuo tikslu piliečiai, keliaujantys bet kurioje valstybėje narėje, turėtų būti visapusiškai informuojami, visų pirma pateikiant informaciją tarptautinėse autobusų stotyse, traukinių stotyse, uostuose arba oro uostuose ir abonentų sąrašuose, galutiniams naudotojams skirtoje informacijoje ir pateikiant abonentui informaciją su sąskaita, kad bendras Europos skubios pagalbos numeris 112 gali būti naudojamas kaip bendrasis skubios pagalbos iškvietimo numeris visoje Sąjungoje. Tai visų pirma yra valstybių narių atsakomybė, tačiau Komisija turėtų toliau remti ir papildyti valstybių narių iniciatyvas, skirtas didinti informuotumą apie bendrą Europos skubios pagalbos telefono numerį „112“ ir periodiškai įvertinti visuomenės informuotumą apie šį numerį ir naudojimosi juo raidą;

(295) kad galėtų reaguoti į technologijų pokyčius, susijusius su susisiekimo su skubios pagalbos tarnybomis naudojantis skaitmenine dėkle, tikslia skambinančio asmens buvimo vietos nustatymo informacija, lygiaverte prieiga galutiniams naudotojams su negalia ir skambučių nukreipimu į tinkamiausią BPC, Komisija turėtų būti įgaliota priimti deleguotuoju aktu priemones, būtinas veiksmingam skubios pagalbos ryšiui

Sąjungoje užtikrinti. Šios priemonės neturėtų pakenkti pagalbos tarnybų iškvietimo organizavimui valstybėse narėse;

(296) pilietis, esantis vienoje valstybėje narėje, kuriam reikia susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis kitoje valstybėje narėje, negali to padaryti, nes jo gyvenamosios šalies BPC gali neturėti BPC sistemos kitose valstybėse narėse kontaktinės informacijos. Todėl visoje Sąjungoje turėtų būti administruojama saugi kiekvienos valstybės narės BPC sistemų numerių duomenų bazė. Tuo tikslu STB turėtų tvarkyti saugią valstybių narių BPC sistemų „E.164“ numerių duomenų bazę, siekiant užtikrinti, kad BPC vienoje valstybėje narėje galėtų susisiekti su BPC kitoje valstybėje narėje;

(297) su judriojo ryšio numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai atlieka svarbų vaidmenį rengiant nacionalines pasirengimo strategijas, todėl tie teikėjai viešuosius perspėjimus turėtų persiųsti visiems susijusiems galutiniams naudotojams. Susijusiais galutiniais naudotojais turėtų būti laikomi tie galutiniai naudotojai, kurie yra geografinėse zonose, kurios perspėjimo laikotarpiu potencialiai gali patirti artėjančių arba vykstančių didelio masto ekstremaliųjų situacijų ir nelaimių poveikį, kaip nustatyta kompetentingų institucijų;

(298) kai užtikrinama visų atitinkamų galutinių naudotojų faktinė aprėptis, neatsižvelgiant į jų vietą ar valstybę narę, kurioje jie gyvena, ir užtikrinamas aukščiausias duomenų saugumo lygis, valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti, kad viešieji perspėjimai būtų teikiami pasitelkiant europines skaitmenines tapatybės dėkles, išduotas pagal Reglamentą (ES) Nr. 910/2014, kartu užtikrindamos, kad Sąjungos piliečiai būtų veiksmingai apsaugoti keliaudami kitoje valstybėje narėje;

(299) šaltinio identifikavimas – elektroninių ryšių paslaugos, pvz., IP telefonijos, paketinio perdavimo tinkluose, siuntėjo arba galinio taško identifikavimo informacija, kuri gali būti perduodama į gavėjo arba galutinio naudotojo galinį įrenginį, kai užmezgamas ryšys. Grandinių perdavimo tinkluose skambinančiojo numerio pateikimas skambučio gavėjui prieš skambinant vadinamas skambinančios linijos identifikavimu;

(300) šaltinio identifikavimui gali būti naudojami tokie identifikatoriai kaip signalizavimo protokolai, išskyrus „E.164“ numerius ar nacionalinius numeracijos planus, kad būtų galima perduoti siuntėjo arba galinio taško identifikavimo informaciją skambučio ar pranešimo gavėjo galiniam įrenginiui, kai inicijuojamas skambutis arba užmezgamas ryšys. Sujungimo paslaugų teikėjai, įskaitant tarptinklinio perdavimo paslaugų teikėjus, turėtų užtikrinti, kad nacionaliniuose ir tarptautiniuose sujungimo susitarimuose būtų perduodama autentiška šaltinio identifikavimo arba skambinančios linijos nustatymo informacija pagal susijusių šalių nacionalinius ar tarptautinius reglamentus arba taisykles;

(301) būtina apsaugoti skambinančiosios šalies teisę neleisti nustatyti ryšio linijos, iš kurios skambinama, ar rodyti jos identifikatorių, taip pat šalies, kuriai skambinama, teisę atmesti skambučius iš nenustatytų ryšio linijų. Kai kurie galutiniai paslaugų gavėjai, visų pirma pagalbos linijos ir panašios organizacijos, yra suinteresuoti garantuoti jiems skambinančių asmenų anonimiškumą.

(302) bendrasis pagalbos centras, kuris, reaguodamas į skubios pagalbos ryšį, parodo bendrąjį linijos identifikatorių, neturėtų būti laikomas nenustatyta ryšio linija;

(303) dėl ryšio linijos, į kurią skambinama, nustatymo pažymėtina, kad būtina apsaugoti šalies, kuriai skambinama, teisę ir teisėtą interesą neleisti nustatyti ryšio linijos, su kuria skambinančioji šalis yra faktiškai sujungta;

(304) tiesioginės rinkodaros skambučius siunčiantys juridiniai ar fiziniai asmenys, naudojantys specialų kodą ar prefiksą, neturėtų būti atleisti nuo pareigos suteikti galimybę nustatyti jų skambinančią liniją ar identifikuoti šaltinį;

(305) tam tikrais atvejais yra pagrindo neleisti panaikinti galimybės nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama, ar identifikuoti skambučio kilmę. Galutinių naudotojų teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą, susijusios su ryšio linijos, iš kurios skambinama nustatymu / šaltinio identifikavimu, turėtų būti ribojamos tais atvejais, kai tai būtina piktybiniams ar erzinantiems skambučiams atsekti, kompetentingoms institucijoms pateikus skundą dėl tokio naudojimo teisės, arba kai inicijuojamas skubios pagalbos ryšys, o teisės, susijusios su ryšio linijos, iš kurios skambinama, nustatymu arba šaltinio identifikavimu ir vietos nustatymo duomenimis, – kai tai būtina, kad pagalbos tarnybos ir BPC galėtų veiksmingai reaguoti į skubios pagalbos ryšius ir juos apdoroti;

(306) esama technologijų, leidžiančių elektroninių ryšių paslaugų teikėjams įvairiais būdais riboti galutinių naudotojų piktybinių, erzinančių ar kitų apgaulingų skambučių priėmimą, įskaitant tyliųjų skambučių blokavimą, ir padėti kompetentingoms institucijoms atsekti tokius skambučius. Šie skambučiai galėtų apimti skambučius iš negaliojančių numerių, t. y. numeracijos plane neegzistuojančių numerių, arba galiojančių numerių, kurie nėra priskirti su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugos teikėjui arba kurie nėra priskirti galutiniam naudotojui. Viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai turėtų apsaugoti galutinius naudotojus, nemokamai suteikdami jiems galimybę prašyti blokuoti tokius skambučius, kai tai techniškai įmanoma, arba sustabdyti trečiosios šalies automatinį skambučių persiuntimą į galutinio naudotojo galinius įrenginius. Šiuo tikslu paslaugų teikėjai turėtų diegti pažangiausias technologijas, pavyzdžiui, tapatumo nustatymo sprendimus. Paslaugų teikėjai turėtų informuoti galutinius naudotojus apie tokių funkcijų buvimą pateikdami informaciją, pridedamą prie sutarties, ir kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, kai tinkama, paskelbdami ją savo interneto svetainėje. Galimybė blokuoti nepageidaujamus skambučius turėtų būti laikoma techniškai įmanoma, išskyrus atvejus, kai paslaugų teikėjas įrodo objektyvias technines kliūtis, kurios gali egzistuoti, pavyzdžiui, PSTN tinkluose. Su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai turėtų turėti galimybę imtis tapatumo nustatymo priemonių naudotojams patikrinti pagal Direktyvą (ES) 2022/2555;

(307) viešai prieinamas abonentų knygas sudaro bet koks žinynas ar paslauga, susiję su galutinių paslaugų gavėjų informacija, pavyzdžiui, telefono numeriais (įskaitant mobiliojo telefono numerius), e. pašto adresu, kontaktiniais duomenimis, ir apimantys informacijos teikimo telefonu paslaugas. Pagrindinė informacijos apie abonentus teikimo funkcija – suteikti galimybę nustatyti tokių asmenų tapatybę. Didėjantis skaitmeninių alternatyvų, tokių kaip interneto paieškos sistemos, socialiniai tinklai ir internetiniai katalogai, kuriais naudojantis galima rasti naujausią kontaktinę informaciją, prieinamumas ir naudojimas nepateisina su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjų pareigos išlaikymo. Be to, daugelis informacijos apie abonentus teikimo paslaugų dabar teikiamos taikomosiose programose arba internetu, todėl naudotojai gali ieškoti informacijos skaitmeninėmis priemonėmis. Dar tikslinga užtikrinti aukšto lygio teisės į privatumą apsaugą ir asmens duomenų apsaugą, kad fizinio asmens statusą turinčių galutinių naudotojų būtų prašoma duoti sutikimą prieš įtraukiant jų asmens duomenis į katalogą. Kitaip nei fizinių asmenų atveju, taip pat turėtų būti apsaugoti teisėti juridinių asmenų interesai, susiję su jų duomenų įtraukimu į katalogą. Taikant Direktyvą 2002/58/EB paaiškėjo, kad valstybėse narėse taikoma

skirtinga praktika, susijusi su galutinių naudotojų, kurie yra fiziniai asmenys, pasirinkimu įtraukti jų asmens duomenis į katalogą. Kartais valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose nustato, kad galutiniai naudotojai turi teisę nesutikti, kad jų asmens duomenys būtų įtraukti į katalogą, arba kad fizinio asmens sutikimo atšaukimu nebūtų dalijamasi su kataloge saugomus asmens duomenis tvarkančiomis trečiosiomis šalimis, o tai gali ne tik sumažinti apsaugos lygį visoje Sąjungoje, bet ir dėl to galutiniai naudotojai gali tapti pažeidžiami apgaulingai piktybinių subjektų praktikai. Prašymas duoti sutikimą, be kita ko, dalytis kontaktiniais duomenimis elektronine arba popierine forma, nepriklausomai nuo paslaugų teikėjo, turėtų atitikti Reglamentą (ES) 2016/679;

(308) vadovaujantis Chartijos tikslais ir laikantis Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijoje įtvirtintų įpareigojimų, taikant reguliavimo sistemą turėtų būti užtikrinta, kad visi galutiniai naudotojai, įskaitant galutinius naudotojus su negalia, vyresnio amžiaus žmones ir specialių socialinių poreikių turinčius naudotojus, turėtų lengvą ir lygiavertę galimybę naudotis įperkamomis aukšto lygio paslaugomis nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos Sąjungoje. Amsterdamo sutarties baigiamojo akto 22 deklaracijoje[58] numatyta, kad rengiant priemones pagal SESV 114 straipsnį Sąjungos institucijos turi atsižvelgti į asmenų su negalia poreikius;

(309) siekdamos užtikrinti, kad galutiniai naudotojai su negalia galėtų naudotis konkurencijos teikiama nauda ir paslaugų teikėjų pasirinkimu, prieinamais daugumai galutinių naudotojų, kompetentingos institucijos turėtų tinkamais atvejais bei atsižvelgdamos į nacionalines sąlygas, pasikonsultavusios su neįgaliaisiais galutiniais vartotojais, nustatyti galutiniams naudotojams su negalia taikomus vartotojų apsaugos reikalavimus, kurių turi laikytis viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai. Tokie reikalavimai visų pirma gali būti taikomi paslaugų teikėjams, kurie turi užtikrinti, kad galutiniai naudotojai su negalia galėtų naudotis jų paslaugomis tomis pačiomis sąlygomis, įskaitant kainas, tarifus ir kokybę, kokios siūlomos ir kitiems galutiniams naudotojams, nors tie paslaugų teikėjai ir patirtų papildomų išlaidų. Imdamosi priemonių dėl lygiavertės prieigos ir pasirinkimo, kompetentingos institucijos turėtų skatinti laikytis atitinkamų standartų ir specifikacijų, nustatytų pagal šio reglamento nuostatas dėl standartizacijos. Vartotojų, kurie yra galutiniai naudotojai su negalia, apsaugos reikalavimai taip pat gali būti taikomi paslaugų teikėjų didmeninės prekybos susitarimams. Kad paslaugų teikėjams nebūtų užkrauta pernelyg didelė našta, kompetentingos institucijos turėtų patikrinti, ar lygiavertės prieigos ir pasirinkimo tikslus galima pasiekti ir be tokių priemonių;

(310) galutiniams naudotojams turėtų būti užtikrinta visos Sąjungoje parduodamos įrangos sąveika priimant radijo bangas naujose M kategorijos transporto priemonėse ir skaitmeninę televiziją. Valstybės narės turėtų galėti reikalauti, kad tokiai įrangai būtų taikomi minimalūs suderinti standartai. Retkarčiais tokie standartai galėtų būti keičiami derinant juos su technologijų ir rinkos pokyčiais;

(311) jeigu valstybės narės nusprendžia pagal Direktyvą (ES) 2015/1535 priimti priemones dėl vartotojų radijo imtuvų sąveikos, siekiant užtikrinti tęstinę sąveiką, pasekmės nedidelės vertės radijo imtuvų rinkai turėtų būti apribotos ir imtuvai turėtų galėti priimti ir atkurti radijo paslaugas, teikiamas vykdant skaitmeninį antžeminį transliavimą arba per IP tinklus. Tai taip pat gali pagerinti visuomenės saugumą sudarant naudotojams galimybę pasiremti platesniu technologijų rinkiniu siekiant

[58] OL C 340, 1997 11 10, p. 115, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/ams/fna_1/dcl_22/sign.

užtikrinti prieigą prie informacijos apie ekstremaliąsias situacijas valstybėse narėse ir tą informaciją gauti;

(312) vartotojų radijo ir televizijos įrangos sąveikos nuostatomis neužkertamas kelias naujose M kategorijos transporto priemonėse esantiems radijo imtuvams priimti ir atkurti analoginio antžeminio radijo transliavimo teikiamas radijo paslaugas bei tomis nuostatomis taip pat neužkertamas kelias valstybėms narėms nustatyti įpareigojimus siekiant užtikrinti, kad skaitmeninio radijo imtuvai galėtų priimti ir atkurti analogines antžeminio radijo transliacijas;

(313) nedarant poveikio Sąjungos teisei, šia direktyva valstybėms narėms neužkertama galimybė priimti techninius reglamentus, susijusius su skaitmeninės antžeminės televizijos įranga, siekiant pasirengti vartotojų perėjimui prie naujų antžeminio transliavimo standartų, ir užtikrinti, kad nebūtų tiekiama įranga, kuri neatitiktų rengiamų standartų;

(314) valstybės narės, vadovaudamosi teisėtais viešosios politikos interesais, turėtų ir toliau galėti nustatyti proporcingus privalomojo programų siuntimo įpareigojimus jų jurisdikcijoje esančioms įmonėms, bet tokie įpareigojimai turėtų būti nustatomi tik tais atvejais, kai tai yra būtina valstybių narių pagal Sąjungos teisę nustatytiems bendrojo intereso tikslams pasiekti, ir jie turėtų būti proporcingi ir skaidrūs. Turėtų būti galima taikyti privalomojo programų siuntimo įpareigojimus konkretiems radijo ir televizijos programų transliavimo kanalams ir papildomosioms paslaugoms, kurias teikia konkretus žiniasklaidos paslaugų teikėjas. Valstybių narių nustatyti įpareigojimai turėtų būti proporcingi ir skaidrūs atsižvelgiant į aiškiai apibrėžtus bendrojo intereso tikslus. Valstybės narės turėtų objektyviai pagrįsti privalomojo programų siuntimo įpareigojimus, kuriuos jos nustato savo nacionalinės teisės aktuose, siekiant užtikrinti, kad tokie įpareigojimai būtų skaidrūs, proporcingi ir aiškiai apibrėžti. Įpareigojimai turėtų būti parengti taip, kad suteiktų pakankamai paskatų efektyviai investuoti į infrastruktūrą;

(315) radijo ar televizijos transliacijos skirstymui naudojami elektroniniai ryšių tinklai ir paslaugos apima kabelinius, IPTV, palydovinius ir antžeminius transliacijos tinklus. Jie gali apimti ir kitus tinklus, jei nemažas galutinių paslaugų gavėjų skaičius naudoja tokius tinklus kaip pagrindinę priemonę radijo ir televizijos transliacijoms priimti. Privalomojo programų siuntimo įpareigojimai, susiję su analogine televizijos transliacija, turėtų būti svarstomi tik tais atvejais, kai nesant tokių įpareigojimų didelis skaičius galutinių naudotojų patirtų reikšmingų trikdymų arba jei nėra kitų priemonių konkretiems televizijos kanalams transliuoti. Prie privalomojo programų siuntimo įpareigojimų gali būti priskiriamas specialių paslaugų, kurias teikiant užtikrinama lygiavertė prieiga galutiniams naudotojams su negalia, transliavimas. Prie papildomų paslaugų gali būti atitinkamai priskiriamos paslaugos, sukurtos siekiant geresnės prieigos galutiniams naudotojams su negalia, pavyzdžiui, televizinis tekstas, subtitrai galutiniams naudotojams, kurie yra kurti ir turi klausos sutrikimų, garso komentaras, įgarsinti subtitrai ir vertimas į gestų kalbą, taip pat tai gali apimti prieigą prie susijusių neapdorotų duomenų. Atsižvelgiant į tai, kad didėja išmaniajai televizijai pritaikytų paslaugų teikimas ir naudojimasis jomis, o galutiniams naudotojams pasirinkimo atžvilgiu tebėra aktualūs elektroniniai programų vadovai, duomenų apie programą, būtinų išmaniajai televizijai ir elektroninių programų vadovų funkcionalumui palaikyti, perdavimas gali būti įtrauktas į privalomojo programų siuntimo įpareigojimą. Į tokius su programa susijusius duomenis turėtų būti galima įtraukti informaciją apie programos turinį ir apie tai, kaip prie jo gauti prieigą, bet ne patį programos turinį;

(316) privalomojo programų siuntimo prievolės turėtų būti peržiūrimos valstybių narių, atsižvelgiant į technologijų raidą ir rinkos pokyčius ir siekiant užtikrinti, kad jos tebebūtų proporcingos siekiamiems tikslams. Tokiuose įpareigojimuose atitinkamais atvejais galėtų būti numatytas proporcingas atlygis, kuris turėtų būti nustatytas nacionalinėje teisėje. Jei taip yra, nacionalinėje teisėje taip pat turėtų būti nustatyta tinkama metodika atitinkamam atlygiui apskaičiuoti. Taikant tą metodiką turėtų būti vengiama nesuderinamumo su taisomosiomis priemonėmis dėl prieigos, kurias nacionalinės reguliavimo institucijos gali taikyti transliavimui naudojamų perdavimo paslaugų teikėjams, pripažintiems turinčiais didelę įtaką rinkoje. Tačiau, kai pagal terminuotą sutartį numatyta kitokia metodika, tą metodiką turėtų būti galima ir toliau taikyti visą sutarties galiojimo laikotarpį. Jei nėra nacionalinių nuostatų dėl atlygio, radijo ar televizijos transliacijų kanalų teikėjams ir elektroninių ryšių tinklų, kuriais naudojamasi tiems radijo ar televizijos transliavimo kanalams perduoti, teikėjams turėtų būti sudarytos sąlygos sutartimi susitarti dėl proporcingo atlygio;

(317) reguliavimo sistema ir jos valdymo struktūros, įskaitant Komisiją, nacionalines reguliavimo ir kitas kompetentingas institucijas, BEREC ir BEREC biurą, davė gerų rezultatų derinant vidaus rinką. Tačiau nacionalinės rinkos vis dar susiskaidžiusios, o elektroninių tinklų ir paslaugų vidaus rinka dar nesukurta. Tokia padėtis turi įtakos elektroninių ryšių teikėjams, vykdantiems tarpvalstybinę veiklą arba veikiantiems daugelyje valstybių narių, įskaitant tuos atvejus, kai BEREC yra parengusi gaires. Atliekant vertinimą visų pirma nustatyti trys probleminiai klausimai: pirma, didelė nacionalinė įtaka BEREC, kuri gali paveikti jos veiklos rezultatus vidaus rinkoje, antra, nesimetriškas nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijos išplėtimas, dėl kurio nacionalinių reguliavimo institucijų indėlis į BEREC darbą darosi nenuoseklus, ir, trečia, išteklių apribojimai ir struktūriniai trūkumai, kurie daro poveikį BEREC gebėjimui vykdyti jai pavestas užduotis. Todėl valdymo sistema turi būti tobulinama, kad galima būtų užbaigti kurti elektroninių ryšių vidaus rinką visoje Sąjungoje, užtikrinant nuoseklų požiūrį į taisyklių taikymą ir geresnį nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų veiklos koordinavimą nacionaliniu lygmeniu, Sąjungos įstaigų ir organų veiklos koordinavimą Sąjungos lygmeniu ir nacionalinio bei Sąjungos lygmenų koordinavimą;

(318) tam tikras užduotis turėtų vykdyti tik nacionalinės reguliavimo institucijos, t. y. institucijos, kurios yra nepriklausomos ir nuo sektoriaus, ir nuo bet kokio išorinio poveikio ar politinio spaudimo. Siekiant užtikrinti, kad visos nacionalinės reguliavimo institucijos būtų kompetentingos vykdyti būtinas užduotis ir kad BEREC darbo rezultatai gerai atspindėtų valstybių narių poziciją, tos užduotys turėtų būti išplėstos, kad apimtų, pavyzdžiui, užduotis, susijusias su pranešimų tvarkymu ir bendro paso procedūra pagal bendrojo leidimo tvarką, užduotis, susijusias su perėjimo prie šviesolaidinio ryšio priemonių įgyvendinimu, arba užduotis, susijusias su parama pasirengimui ir atsparumui. Visų pirma, atsižvelgiant į nacionalinių reguliavimo institucijų patirtį rinkos reguliavimo ir konkurencijos srityse, jos turėtų būti kompetentingos spręsti dėl spektro skyrimo procedūrų rinką formuojančių aspektų ir konkurencijos aspektų. Jeigu nenumatyta kitaip, valstybės narės turėtų galėti kitas reguliavimo užduotis, numatytas šiame reglamente, pavesti arba nacionalinėms reguliavimo institucijoms, arba kitoms kompetentingoms institucijoms. Valstybės narės turėtų propaguoti nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijos pastovumą, kiek tai susiję su užduočių pavedimu, atsiradusiu į nacionalinę teisę perkėlus Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemą, visų pirma užduočių, susijusių su konkurencija rinkoje ar patekimu į rinką. Kai užduotys pavedamos kitoms kompetentingoms institucijoms, prieš priimdamos sprendimą tos kompetentingos institucijos turėtų siekti

konsultuotis su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis. Remiantis gero bendradarbiavimo principu, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos vykdydamos savo užduotis turėtų keistis informacija;

(319) valstybės narės turėtų Komisijai pranešti nacionalinės reguliavimo institucijos ir kitų kompetentingų institucijų pavadinimus. Jei institucijos yra atsakingos už priėjimo teisės suteikimą, pranešimo reikalavimą turėtų būti galima įvykdyti nurodžius bendrą kontaktinį punktą, įsteigtą pagal Reglamentą (ES) 2024/1309;

(320) pagal reguliavimo ir veiklos funkcijų atskyrimo principą valstybės narės turėtų garantuoti nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų nepriklausomumą, kad užtikrintų jų sprendimų nešališkumą. Šiuo nepriklausomumo reikalavimu nedaromas poveikis institucijų autonomijai ir valstybių narių konstituciniams įsipareigojimams ar neutralumo principui, taikomam valstybių narių taisyklėms, reglamentuojančioms SESV 345 straipsnyje nustatytą turto nuosavybės sistemą;

(321) siekiant užtikrinti veiksmingą reguliavimo sistemos taikymą ir sustiprinti nacionalinės reguliavimo institucijos autoritetą ir jos sprendimų nuspėjamumą, nacionalinė reguliavimo institucija turėtų būti apsaugota nuo išorės poveikio ar politinio spaudimo, dėl kurio būtų pakenkta institucijos sprendimų nepriklausomumui. Dėl išorės poveikio nacionalinis įstatymų leidžiamasis organas nėra tinkamas pagal šią reguliavimo sistemą veikti kaip reguliavimo institucija. Tuo tikslu valstybės narės turėtų iš anksto nustatyti nacionalinės reguliavimo institucijos vadovo atleidimo taisykles, kad nekiltų jokių pagrįstų abejonių dėl jos neutralumo ar dėl išorės veiksnių poveikio šiai institucijai. Siekiant išvengti nepagrįsto atleidimo, atleistasis narys turėtų turėti teisę prašyti, kad kompetentingas teismas patikrintų, ar atleidimas pagrįstas kuria nors iš šiame reglamente numatytų priežasčių. Tokie atleidimai turėtų būti susiję tik su vadovo arba nario asmens savybėmis arba profesine kvalifikacija. Svarbu, kad nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų nuosavą biudžetą, kurį galėtų naudoti įdarbindamos reikiamą kvalifikuotų darbuotojų skaičių. Skaidrumui užtikrinti tas biudžetas turėtų būti skelbiamas kasmet. Savo žmogiškuosius ir finansinius išteklius nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų valdyti savarankiškai tiek, kiek numatyta jų biudžete. Siekdamos užtikrinti nešališkumą, valstybės narės, kurioms priklauso įmonės, mokančios į nacionalinių reguliavimo arba kitų kompetentingų institucijų biudžetą lėšas, surinktas taikant administracinius mokesčius, arba kurios tokias įmones kontroliuoja, turėtų užtikrinti, kad su nuosavybe arba kontrole siejama veikla būtų veiksmingai struktūriškai atskirta nuo biudžeto kontrolės;

(322) kad vadovas ir nariai nebūtų spaudžiami iš išorės, nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą reikia toliau didinti nustačius būtiniausią paskyrimo į pareigas kvalifikaciją ir mažiausią vadovo ir narių įgaliojimų trukmę. Be to, siekdamos spręsti reguliavimo įstaigos įsigalėjimo rizikos klausimą, užtikrinti tęstinumą ir padidinti nepriklausomumą, valstybės narės turėtų apsvarstyti, ar nereikėtų apriboti valdybos vadovo arba narių įgaliojimų atnaujinimo galimybių ir nustatyti tinkamą valdybos bei aukščiausiosios vadovybės rotacijos tvarką. Tai būtų galima pasiekti, pavyzdžiui, paskiriant pirmuosius kolegialaus organo narius skirtingiems laikotarpiams, kad jų ir jų pareigas perimsiančių narių įgaliojimai nepasibaigtų tuo pačiu metu;

(323) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų būti atskaitingos už tai, kaip vykdo savo pareigas, ir teikti apie tai ataskaitas. Tas įpareigojimas paprastai turėtų būti formuluojamas kaip metinių ataskaitų teikimo įpareigojimas, o ne įpareigojimas teikti ataskaitas pagal *ad hoc* prašymus, nes dėl neproporcingų prašymų galėtų būti

ribojamas tų institucijų nepriklausomumas arba galėtų būti trukdoma joms vykdyti savo užduotis.

(324) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių joms paskirtoms užduotims vykdyti. Kad BEREC būtų sustiprinta, užtikrintas geresnis jos atstovavimas ir išsaugotos jos turimos visų nacionalinių rinkų ekspertinės žinios, patirtis ir žinios apie konkrečią padėtį, kiekviena valstybė narė turėtų užtikrinti, kad jos nacionalinė reguliavimo institucija turėtų tinkamų finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kurių reikia norint visapusiškai dalyvauti BEREC darbe;

(325) Komisija pirmą kartą įsteigė BEREC 2002 m.[59] kaip Komisijos ekspertų darbo grupę – Europos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliuotojų grupę (ERG), kurios užduotis – patarti ir padėti Komisijai elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vidaus rinkos sutelkimo klausimais, užtikrinant nuoseklios reguliavimo praktikos kūrimą ir nuoseklų Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos taikymą. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1211/2009[60] BEREC įsteigta kaip Sąjungos įstaiga, kurią sudaro nacionalinės reguliavimo institucijos, pakeitusios ERG, ir kuriai padeda Biuras – juridinio asmens statusą turinti Bendrijos įstaiga, įsteigta, kad vykdytų tame reglamente nurodytas užduotis, visų pirma teiktų BEREC profesinės ir administracinės paramos paslaugas. Kad parama BEREC būtų teikiama veiksmingai, BEREC biurui buvo suteikta teisinė, administracinė ir finansinė autonomija; Reglamentu (ES) 2018/1971 buvo įsteigta BEREC paramos agentūra (BEREC biuras), kaip Sąjungos agentūra, padedanti BEREC. Apskritai BEREC ir BEREC biuro vertinimas parodė, kad jie abu veiksmingai vykdė savo užduotis ir tikslus, todėl struktūra veikė gerai ir gali būti išsaugota;

(326) kad galėtų vykdyti jai pavestas užduotis, BEREC turėtų ir toliau kaupti nacionalinių reguliavimo institucijų ir STB darbuotojų ekspertines žinias. BEREC, vykdydama savo reguliavimo užduotis ir užtikrindama savo veikimą, turėtų siekti užtikrinti visų nacionalinių reguliavimo institucijų dalyvavimą;

(327) BEREC veikia kaip nacionalinių reguliavimo institucijų tarpusavio ir nacionalinių reguliavimo institucijų ir Komisijos bendradarbiavimo forumas, joms vykdant įvairias savo pareigas pagal Sąjungos reguliavimo sistemą. BEREC taip pat yra įstaiga, su kuria vyksta Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos svarstymai bei diskusijos elektroninių ryšių srityje, ir yra jų patariamoji įstaiga šioje srityje;

(328) Sąjungos institucijos ir nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų naudotis BEREC pagalba ir konsultacijomis, be kita ko, dėl bet kokio su bendra skaitmeninių rinkų dinamika susijusio klausimo atitinkamo reguliuojamojo poveikio arba kiek tai susiję su jų santykiais, diskusijomis ir keitimusi geriausia reguliavimo praktika su trečiosiomis šalimis bei jų sklaida. Be indėlio į Komisijos atliekamas viešas konsultacijas, BEREC turėtų, kai prašoma, konsultuoti Komisiją rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. BEREC taip pat turėtų galėti konsultuoti Europos Parlamentą ir Tarybą jų prašymu arba savo iniciatyva;

---

[59] 2002 m. liepos 29 d. Komisijos sprendimas 2002/627/EB dėl Europos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliuotojų grupės įsteigimo (OL L 200, 2002 7 30, p. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/627/oj).

[60] 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 dėl Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) ir Biuro įsteigimo (OL L 337, 2009 12 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1211/oj).

(329) atsižvelgiant į didėjančią elektroninių ryšių paslaugas teikiančių sektorių konvergenciją ir į horizontalųjį su jų plėtra susijusio reguliavimo aspektą, BEREC ir STB turėtų bendradarbiauti, nedarant poveikio jų vaidmeniui, su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, kitais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis, visų pirma su RSPI, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kurio pozicija įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1725[61], Europos duomenų apsaugos valdyba, įsteigta Reglamentu (ES) 2016/679, Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupe, įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES, Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra, įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 526/2013[62], Europos GNSS agentūra, įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 912/2010[63], Vartotojų apsaugos bendradarbiavimo tinklu, įsteigtu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004[64], Europos konkurencijos įstaigų tinklu ir Europos standartizacijos organizacijomis, taip pat su esamais komitetais (pavyzdžiui, Ryšių komitetu ir Radijo spektro komitetu). Kai tikslinga, BEREC ir STB taip pat turėtų bendradarbiauti su atitinkamomis valstybių narių kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už konkurenciją, vartotojų apsaugą, kibernetinį saugumą ir duomenų apsaugą, trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis, visų pirma reguliavimo institucijomis, kompetentingomis elektroninių ryšių srityje, arba šių institucijų grupėmis bei tarptautinėmis organizacijomis, kai to reikia jų užduotims atlikti. BEREC taip pat turėtų galėti konsultuotis su suinteresuotosiomis šalimis, vykdydama viešąsias konsultacijas;

(330) BEREC, kaip techninei įstaigai, turinčiai ekspertinių žinių elektroninių ryšių srityje, sudarytai iš nacionalinių reguliavimo institucijų ir Komisijos atstovų, tinkamiausia patikėti tokias užduotis, kaip antai prisidėti prie efektyvių vidaus rinkos procedūrų, susijusių su nacionalinių priemonių dėl rinkos reguliavimo projektais, teikti reikiamas gaires nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms, siekiant užtikrinti bendrus kriterijus ir nuoseklų reguliavimo požiūrį. STB turėtų būti pasirengęs padėti BEREC vykdyti visas reguliavimo užduotis. Tai nedaro poveikio užduotims, pavestoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kurios yra arčiausiai elektroninių ryšių rinkų ir jų vietos sąlygų;

---

61 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB, (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

62 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013 (Kibernetinio saugumo aktas) (OL L 151, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

63 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, (OL L 170, , p. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

64 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, (OL L 345, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2394/oj).

(331) siekdama prisidėti prie šio reglamento tikslų, be esamų užduočių, BEREC turėtų skatinti veiksmingą elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose veikiančių įmonių bendradarbiavimą, paskelbdama gaires dėl palankesnių sąlygų bendradarbiavimui ekosistemose techniniais ir komerciniais klausimais, susijusiais su elektroninių ryšių paslaugų ar informacinės visuomenės paslaugų ir novatoriškų produktų bei paslaugų teikimu, visų pirma, galutinių naudotojų naudai, laikantis konkurencijos teisės taisyklių. BEREC taip pat turėtų būti pavestos naujos užduotys atsparumo ir pasirengimo srityje, įskaitant STB parengto Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties plano priėmimą. BEREC taip pat turėtų priimti gaires dėl techninių ir teisinių priemonių, kuriomis galutiniai naudotojai galėtų būti veiksmingai apsaugoti nuo nesąžiningos veiklos Sąjungoje;

(332) BEREC reguliuotojų valdybos narius paprastai turėtų skirti nacionalinės reguliavimo institucijos iš nacionalinės reguliavimo institucijos vadovų arba jos kolegialaus organo narių. Pirmininkavimo reguliuotojų valdybai rotacija siekiama užtikrinti BEREC veiklos tęstinumą. Taip pat turėtų būti skatinama pirmininko pavaduotojų rotacija;

(333) BEREC turėtų turėti galimybę veikti vadovaudamasi Sąjungos interesais, nepriklausomai nuo bet kokios intervencijos iš išorės, įskaitant politinį spaudimą ar verslo kišimąsi. Todėl svarbu užtikrinti, kad asmenims, kurie yra paskirti reguliuotojų valdybos nariais, būtų užtikrintos didžiausios asmeninio ir veiklos nepriklausomumo garantijos. Nacionalinės reguliavimo institucijos vadovui, jos kolegialaus organo nariui arba juos pakeičiantiems asmenims užtikrinamas toks pats asmeninio ir veiklos nepriklausomumo lygis. Konkrečiau, jie turėtų veikti nepriklausomai ir objektyviai, vykdydami savo funkcijas neturėtų siekti gauti nurodymų ar jais vadovautis ir turėtų būti apsaugoti nuo savavališko atleidimo iš pareigų. Reguliuotojų valdybos pakaitinio nario funkcijas taip pat galėtų vykdyti nacionalinės reguliavimo institucijos vadovas, jos kolegialaus organo narys, juos pakeičiantis asmuo ar kitas nacionalinės reguliavimo institucijos personalo narys, kuris veikia, atsižvelgiant į reguliuotojų valdybos nario mandatą, jo vardu ir pagal jo įgaliojimus;

(334) BEREC turėtų teikti ekspertines žinias ir įgyti pasitikėjimą dėl savo nepriklausomumo, savo teikiamų konsultacijų ir informacijos kokybės, savo procedūrų ir veiklos metodų skaidrumo bei atidumo vykdant savo užduotis, padedant STB. BEREC nepriklausomumas neturėtų trukdyti jo reguliuotojų valdybai priimti sprendimus remiantis darbo grupių pateiktais projektais;

(335) RSPG pirmą kartą įsteigta Sprendimu 2002/622/EB tam, kad prisidėtų prie vidaus rinkos plėtros ir padėtų rengti Sąjungos lygmens radijo spektro politiką. Sprendimas 2002/622/EB vėliau pakeistas 2019 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimu. RSPG padeda ir pataria Komisijai radijo spektro politikos klausimais. Tarp tų klausimų – radijo spektro prieinamumas, suderinimas ir paskirstymas, informacijos apie radijo spektro paskirstymą, prieinamumą ir naudojimą teikimas, teisių naudotis radijo spektru suteikimo metodai, radijo spektro perskirstymas, išskyrimas, įvertinimas ir veiksmingas naudojimas, taip pat žmonių sveikatos apsauga. RSPG teikia konsultacijas Europos Parlamentui ir Tarybai jų prašymu radijo spektro klausimais. RSPG tapo forumu, kuriame valstybės narės gali koordinuoti Direktyvoje (ES) 2018/1972 numatytų su radijo spektru susijusių savo įsipareigojimų įgyvendinimą, be kita ko, atliekant tarpusavio vertinimą, ir atlieka svarbų vaidmenį vidaus rinkai svarbiose srityse, tokiose kaip tarpvalstybinis radijo spektro koordinavimas ir standartizavimas;

(336) apskritai RSPG rezultatai suteikė vertingos informacijos tolesniems Komisijos svarstymams, prisidėjo prie vidaus rinkos plėtros ir padėjo plėtoti Sąjungos lygmens radijo spektro politiką, ir suinteresuotieji subjektai juos palankiai įvertino. Tačiau RSPG savo nuomonėse nevisiškai išnaudojo savo įgaliojimus konsultuoti Sąjungos institucijas platesniais radijo spektro politikos aspektais apskritai (pvz., ekonominiais, politiniais, kultūriniais, strateginiais, saugumo, sveikatos ir socialiniais klausimais), iš dalies dėl tinkamos paramos struktūros trūkumo. Glaudus BEREC ir RSPG bendradarbiavimas tais atvejais, kai radijo spektro klausimai turi reguliavimo poveikį, kaip numatyta Direktyvoje (ES) 2018/1972, praktiškai apsiribojo keliomis bendromis nuomonėmis ar ataskaitomis. BEREC ir RSPG dirbdamos iš esmės rėmėsi savo narių ištekliais, o tai reiškia, kad bet kokie nacionalinių valdžios institucijų patiriami suvaržymai (biudžeto, personalo ar darbo krūvio) paveikia jų gebėjimą veiksmingai prisidėti prie BEREC ir RSPG darbo;

(337) atsižvelgiant į naujas užduotis pagal šį reglamentą, pavyzdžiui, susijusias su palydovų naudojimusi radijo spektru ir bendrosios radijo spektro rinkos procedūra, RSPG reikia stiprinti. Iš Komisijos patariamosios grupės ji turėtų tapti į BEREC panašia institucija, o STB turėtų jai teikti tinkamą administracinę ir profesinę paramą. Todėl šiuo reglamentu įsteigiama RSPI, kuri pakeičia RSPG. RSPI ir toliau turėtų atlikti patariamąjį vaidmenį plėtojant radijo spektro politiką Sąjungoje. Komisija, Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu paprašyti RSPI priimti nuomonę arba ataskaitą bet kuriuo radijo spektro politikos klausimu. Savo nuomonėse RSPI turėtų atsižvelgti, be kita ko, į techninius, ekonominius, politinius, kultūrinius, strateginius, sveikatos apsaugos ir socialinius aspektus, taip pat į įvairius tikėtinus prieštaringus radijo spektro naudotojų poreikius, kad užtikrintų teisingą, nediskriminacinę ir proporcingą pusiausvyrą. Be to, RSPI turėtų prisiimti naujas užduotis pagal šį reglamentą;

(338) kadangi su radijo spektro politika susijusioms užduotims vykdyti reikia įvairių nacionalinių kompetentingų institucijų, atsakingų už radijo spektro klausimus, įskaitant politinius sprendimus priimančias įstaigas, ekspertinių žinių, RSPI užduotys negali būti pavestos BEREC, kurią sudaro nacionalinės reguliavimo institucijos, kurios nebūtinai turi kompetenciją radijo spektro politikos klausimais;

(339) RSPI turėtų sudaryti RSPI valdyba ir darbo grupės. Darbo grupės turėtų atlikti parengiamąjį darbą, susijusį su RSPI valdybos svarstymais, panašų į darbą, kurį vykdė RSPG pogrupiai;

(340) RSPI valdyboje turėtų būti valstybių narių aukšto lygio ekspertų, atsakingų už strateginę radijo spektro politiką. Jie galėtų būti iš nacionalinių reguliavimo ar kitų kompetentingų institucijų. RSPI posėdžiuose nacionalinės delegacijos turėtų pateikti konsoliduotą ir suderintą nacionalinę nuomonę, neatsižvelgiant į tai, ar atsakomybę už radijo spektrą dalijasi skirtingos nacionalinės įstaigos, ne tik dėl vidaus rinkos, bet ir dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo, civilinės saugos ir gynybos politikos, nes tokia politika gali turėti įtakos viso radijo spektro organizavimui;

(341) paaiškėjo, kad dabartinė RSPG tvarka, pagal kurią pirmininko kadencija trunka dvejus metus ir jai pasibaigus pirmininką pakeičia pirmininko pavaduotojas, yra naudinga siekiant užtikrinti RSPG darbo tęstinumą. Todėl panaši tvarka turėtų būti toliau taikoma RSPI valdybos pirmininkui ir pirmininko pavaduotojui;

(342) CEPT turėtų būti pakviesta stebėtojo teisėmis dalyvauti RSPI darbe, atsižvelgiant į tai, kad RSPI veikla daro didelį poveikį radijo spektrui visos Europos lygmeniu ir kad CEPT ir susijusios įstaigos turi daug techninių ekspertinių žinių radijo spektro

valdymo srityje. Be to, derėtų pasinaudoti CEPT patirtimi, remiantis pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB jai suteiktais įgaliojimais, kad būtų parengtos radijo spektro paskirstymo ir informacijos teikimo srities techninės įgyvendinimo priemonės. Žinant, kokia svarbi yra Europos masto standartizacija kuriant radijo spektrą naudojančią įrangą, ne mažiau svarbu būtų stebėtojo teisėmis įtraukti ir Europos telekomunikacijų standartizacijos institutą (ETSI);

(343) be to, prireikus ir atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, BEREC reguliuotojų valdyba, RSPI valdyba ir STB valdančioji taryba turėtų turėti galimybę pakviesti bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti svarbi, pavyzdžiui, dėl jo funkcijos ir ekspertinių žinių, dalyvauti jų posėdžiuose stebėtojo teisėmis. Toks stebėtojo statusas neturėtų būti nuolatinis, todėl kvietimas dalyvauti BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos ir STB valdančiosios tarybos posėdžiuose turėtų būti suteiktas konkrečiam posėdžiui. Atsižvelgiant į jautrų ir konfidencialų tam tikrų diskusijų, kurių gali prireikti BEREC ir RSPI nariams, kad jie galėtų vykdyti užduotis, pavyzdžiui, susijusias su atsparumu arba turinčias stiprų Sąjungos aspektą, pobūdį, būtina suteikti Komisijai įgaliojimus prašyti apriboti dalyvavimą BEREC ir RSPI posėdžiuose. Tokia pati galimybė prašyti apriboti dalyvavimą turėtų būti suteikta BEREC ir RSPI pirmininkams, kurie tokį prašymą gali pateikti gavę STB direktoriaus sutikimą;

(344) BEREC reguliuotojų valdyba, RSPI valdyba ir STB valdančioji taryba į eilinius posėdžius turėtų rinktis bent du kartus per metus. Remiantis įgyta patirtimi ir atsižvelgiant į didesnį BEREC ir RSPI vaidmenį, BEREC reguliuotojų valdybai, RSPI valdybai ir STB valdančiajai tarybai gali tekti rengti papildomų posėdžių. Siekiant toliau stiprinti BEREC ir RSPI bendradarbiavimą, gali būti šaukiami bendri BEREC reguliavimo valdybos ir RSPI valdybos posėdžiai tiek BEREC, tiek RSPI aktualiems klausimams aptarti;

(345) siekiant dar labiau sustiprinti BEREC, RSPI gairių, nuomonių, ataskaitų ir kitų dokumentų bendrosios rinkos aspektą, balsavimo taisyklė turėtų būti vieninga balsų dauguma;

(346) patirtis parodė, kad daugumą BEREC ir RSPI užduočių geriau atlieka darbo grupės. BEREC darbo grupės visada turėtų užtikrinti, kad būtų vienodai atsižvelgiama į visų nacionalinių reguliavimo institucijų nuomones ir indėlį, o RSPI darbo grupės turėtų užtikrinti, kad būtų vienodai atsižvelgiama į visų RSPI narių nuomones ir indėlį; Nacionalinės reguliavimo institucijos ir, kai aktualu, kompetentingos institucijos, atsakingos už radijo spektrą, turėtų nedelsdamos reaguoti į paskyrimo prašymą, kad būtų galima greitai sudaryti darbo grupes, visų pirma tas darbo grupes, kurių veikla susijusi su terminuotomis procedūromis. Darbo grupėse turėtų galėti dalyvauti ekspertai iš Komisijos. Siekiant dar labiau padidinti BEREC ir RSPI veiklos rezultatų poveikį vidaus rinkai, STB profesionalūs darbuotojai taip pat turėtų sistemingai remti darbo grupių veiklą ir prie jos prisidėti. Todėl BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba per STB turėtų sudaryti darbo grupes ir paskirti jų pirmininkus, kurie, kai įmanoma, atstovautų įvairioms nacionalinėms reguliavimo ir, kai aktualu, kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už radijo spektrą, ir STB, atsižvelgiant į STB darbuotojų ekspertines žinias ir prieinamumą;

(347) taikant vidaus rinkos procedūrą, kai BEREC darbo grupė vertina nacionalinės reguliavimo institucijos pasiūlytą nacionalinės priemonės projektą ir prireikus parengia nuomonės projektą, jai neturėtų daryti įtakos pačios priemonę pasiūliusios nacionalinės reguliavimo institucijos arba Komisijos nuomonės. Be to, RSPI ir BEREC darbo grupėms, nagrinėjančioms nacionalinių priemonių projektus, apie

kuriuos pranešta vykdant bendrosios radijo spektro rinkos procedūrą, neturėtų daryti įtakos nei priemonę siūlančios kompetentingos institucijos, nei Komisijos nuomonės. Todėl išimties tvarka Komisijos ir atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos arba kompetentingos institucijos, atsakingos už spektrą, ekspertai neturėtų dalyvauti atitinkamos BEREC arba RSPI darbo grupės posėdžiuose;

(348) RSPG atliko svarbų vaidmenį Sąjungai rengiantis Pasaulinėms radijo ryšio konferencijoms, kartu su Komisija nustatydama tokių konferencijų darbotvarkių punktus, kurie gali turėti įtakos Sąjungos teisei, politikai ar programoms, ir rekomenduodama poziciją, kurios Sąjunga turėtų laikytis Pasaulinėse radijo ryšio konferencijose. Kadangi šioms rekomendacijoms neturėtų daryti įtakos jokia ES nepriklausanti administracija, atitinkamo RSPG pogrupio nariai yra tik valstybių narių ir Komisijos ekspertai. Tokia tvarka turėtų būti taikoma ir po to, kai RSPG užduotis perims RSPI;

(349) kai tinkama ir atsižvelgiant į užduočių paskirstymą kiekvienos valstybės narės institucijoms, dalyvauti turėtų būti kviečiamos kitos kompetentingos institucijos, o į jų nuomonę turėtų būti atsižvelgiama atitinkamoje BEREC darbo grupėje, kurioje reikia jų ekspertinių žinių. Jei ekspertai iš kitų kompetentingų institucijų negali dalyvauti tokiuose posėdžiuose, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų įrodyti, kad į jų nuomonę buvo atsižvelgta. Bet kuriuo atveju turėtų būti išlaikytas BEREC nepriklausomumas; Paprastai BEREC ir RSPI darbo grupėms turėtų būti suteikti konkretūs įgaliojimai ir jos turėtų būti panaikintos, kai tik baigs vykdyti savo įgaliojimus. Taip BEREC ir RSPI darbas būtų lankstesnis, o ekspertai būtų įtraukiami ten, kur reikia, ir tiek laiko, kiek reikia. Kita vertus, turėtų būti įmanoma sukurti nuolatines BEREC arba RSPI darbo grupes, kuriose jų veikla būtų pasikartojanti;

(350) dabartinė RSPG darbo pagal dvimetę darbo programą praktika buvo teigiama, nes pagal ją buvo numatytas dvejų metų veiklos tęstinumas nesukuriant nereikalingos administracinės naštos. Tai leido racionaliau įtraukti nacionalinius ekspertus organizuojant RSPG veiklą, atsižvelgiant į veiklos skubumą ir jautrumą, taip sudarant sąlygas užbaigti visą veiklą bent per dvejų metų laikotarpį. Ši geroji patirtis turėtų būti tęsiama ir RSPI veikloje ir ją taip pat turėtų patvirtinti BEREC. Komisija turėtų turėti galimybę bet kuriuo metu per dvejų metų ciklą prašyti BEREC arba RSPI pateikti nuomonę, net jei prašymu grindžiama veikla būtų tęsiama per kitą dvejų metų ciklą;

(351) siekiant sumažinti administracinę naštą, tiek BEREC, tiek RSPI turėtų kas dvejus metus priimti savo veiklos ataskaitą pagal savo atitinkamas darbo programas;

(352) siekiant užtikrinti nuoseklų ir darnų Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos ir radijo spektro politikos taikymą, būtina stiprinti BEREC ir RSPI bendradarbiavimą. Atsižvelgiant į didėjančią elektroninių ryšių reguliavimo ir radijo spektro valdymo tarpusavio priklausomybę, struktūrinis, reguliarus ir sistemingas bendradarbiavimas, be kita ko, rengiant bendrus posėdžius ir sudarant bendras darbo grupes, yra labai svarbus siekiant išvengti reglamentavimo susiskaidymo, didinti politikos suderinamumą ir remti veiksmingą vidaus rinkos veikimą;

(353) siekiant sustiprinti BEREC ir RSPI bendradarbiavimą, BEREC reguliuotojų valdybos pirmininkas ir RSPI valdybos pirmininkas turėtų posėdžiauti bent du kartus per metus. Siekdami spręsti klausimus, dėl kurių, kaip nustatyta, reikalingas glaudus BEREC ir RSPI bendradarbiavimas, pirmininkai turėtų savo atitinkamoms valdyboms teikti pasiūlymus dėl bendros veiklos, be kita ko, dėl jungtinių darbo grupių steigimo. Nustatyti glaudaus bendradarbiavimo klausimai taip pat turėtų būti aprašyti BEREC ir RSPI darbo programose. Sritys, kuriose patartina glaudžiau bendradarbiauti, galėtų

apimti abipusio intereso reguliavimo klausimus, visų pirma rinkos reguliavimą ir konkurenciją, susijusią su radijo spektru, taip pat palydoviniu ryšiu, vertikaliaisiais tinklais, 5G ir 6G tinklais ir būsimu judriuoju ryšiu;

(354) BEREC biuro, kuris šiuo metu BEREC daugiausia teikia administracinę paramą, vaidmuo turėtų būti sustiprintas, kad jis galėtų teikti paramą BEREC ir RSPI administraciniais klausimais ir ekspertines žinias joms pavestų užduočių srityse. Šiuo tikslu reikėtų pritaikyti BEREC biuro struktūrą ir padidinti jo biudžeto išteklius. Naujas oficialus BEREC biuro pavadinimas turėtų būti „Skaitmeninių tinklų biuras“. Pavadinimas STB turėtų būti vartojamas kaip sutrumpintas agentūros pavadinimas;

(355) atsižvelgiant į didėjantį elektroninių ryšių tinklų ir skaitmeninių tinklų infrastruktūros sudėtingumą ir strateginę svarbą, taip pat į didėjančią jų tarpusavio priklausomybę nuo radijo spektro politikos, būtina sukurti sustiprintą Sąjungos lygmens paramos struktūrą. STB turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį teikiant ekspertines žinias, analitinius pajėgumus ir koordinuojant paramą BEREC ir RSPI, kartu visapusiškai atsižvelgiant į atitinkamus jų įgaliojimus ir nepriklausomumą. Sustiprinta ir struktūruota parama Sąjungos lygmeniu yra labai svarbi siekiant užtikrinti nuoseklų Sąjungos teisės taikymą, didinti reguliavimo ir politikos nuoseklumą, išvengti vidaus rinkos susiskaidymo ir remti veiksmingą Sąjungos skaitmeninių tikslų įgyvendinimą;

(356) STB turėtų teikti visą BEREC ir RSPI darbui reikalingą profesinę ir administracinę paramą, įskaitant finansinę, organizacinę ir logistinę paramą, ir turėtų prisidėti prie BEREC ir RSPI darbo;

(357) siekiant užtikrinti, kad BEREC gautų pakankamą paramą savo užduotims vykdyti, ir siekiant sustiprinti jos veiklos rezultatų poveikį vidaus rinkai, šiuo reglamentu STB turėtų būti priskirtas aiškus ir apibrėžtas vaidmuo ir užduotys, pavyzdžiui, aktyviai dalyvauti visoje BEREC darbo grupių veikloje ir prie jos prisidėti, parengti planą, kaip stiprinti elektroninių ryšių tinklų, paslaugų ir kitos skaitmeninės infrastruktūros atsparumą ir parengtį Sąjungos lygmeniu ištikus gamtiniams ar žmogaus sukeltiems sutrikimams, krizėms ar nenugalimos jėgos aplinkybėms, kurie gali turėti didelį neigiamą poveikį gyventojams ar vidaus rinkos veikimui, ir remti nacionalinių reguliavimo institucijų ir kitų kompetentingų institucijų veiklos koordinavimą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos išduoti bendruosius leidimus vykdyti veiklą Sąjungoje. Atsižvelgiant į tai, kad, vykdydamas jam pavestas užduotis remiant BEREC, RSPI ar Komisiją, STB turi rinkti ir analizuoti duomenis, tikslinga pavesti STB užduotį skelbti informacines metines pažangos, padarytos kuriant bendrąją elektroninių ryšių rinką, ataskaitas. Tokiose ataskaitose turėtų būti aprašyta rinkos padėtis, rinkos struktūra ir pagal šį reglamentą įgyvendintų priemonių poveikis vidaus rinkai, įskaitant susijungimų *ex post* poveikį rinkai. Komisija gali į juos atsižvelgti rengdama Europos skaitmeninio dešimtmečio ataskaitas;

(358) STB taip pat turėtų būti pavestos užduotys remti RSPI, pavyzdžiui, teikti analitinę, administracinę ir logistinę paramą RSPI valdybai ir jos darbo grupėms, joms vykdant šiuo reglamentu pavestas užduotis. STB taip pat turėtų padėti Komisijai ir RSPI išduodant Sąjungos leidimą teikti palydovinius tinklus bei paslaugas ir palydovų naudojimosi radijo spektru leidimą, o Komisijai paprašius, jis turėtų padėti jai vykdyti atrankos procedūrą Sąjungos lygmeniu. STB taip pat turėtų veikti kaip vieno langelio sistema, kai Komisija nustato vieno langelio procedūrą, siekdama palengvinti radijo dažnių suteikimą pagal bendras leidimo išdavimo sąlygas;

(359) kadangi STB pakeičia BEREC biurą, jis turėtų būti Sąjungos įstaiga, turinti juridinio asmens statusą ir turėti teisinę, administracinę ir finansinę autonomiją Būdamas

Sąjungos decentralizuota agentūra, STB turėtų veikti pagal savo įgaliojimus ir esamą institucinę struktūrą. Jis neturėtų būti laikomas atstovaujančiu Sąjungos pozicijai išorės bendruomenei ar įpareigojančiu Sąjungą prisiimti teisinius įsipareigojimus; Valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimu[65] jo buveinė turėtų likti Rygoje. Pirmasis Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Biuro susitarimas dėl buveinės įsigaliojo 2011 m. rugpjūčio 5 d. Vėliau, vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1971 47 straipsnio nuostatomis, jis buvo pakeistas nauju 2020 m. gruodžio 21 d. pasirašytu susitarimu dėl buveinės;

(360) STB turėtų sudaryti valdančioji taryba ir direktorius;

(361) STB valdančioji taryba turėtų priimti sprendimus administraciniais klausimais, pavyzdžiui, dėl biudžeto, darbuotojų ir audito, o BEREC reguliuotojų valdyba turėtų sutelkti dėmesį į reguliavimo klausimus, susijusius su BEREC užduotimis. Valdančiąją tarybą turėtų sudaryti nacionalinių reguliavimo institucijų, Komisijos ir RSPI atstovai. Iš principo, nacionalinių reguliavimo institucijų atstovai valdančiojoje taryboje turėtų būti tie patys asmenys kaip ir paskirtieji BEREC reguliuotojų valdyboje, bet nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę paskirti kitus atstovus, atitinkančius tuos pačius reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad STB pavesta remti ir RSPI darbą, RSPI pirmininkas turėtų būti STB valdančiosios tarybos narys, siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai tenkinami RSPI poreikiai;

(362) Šiame reglamente numatyta, kad valdančioji taryba deleguoja atitinkamus paskyrimų tarnybos įgaliojimus direktoriui, o jam leidžiama tuos įgaliojimus perdeleguoti. Taip siekiama prisidėti prie veiksmingo darbuotojų bendro kontaktinio punkto, skirto paraiškoms ir pranešimams teikti STB, valdymo;

(363) direktorius turėtų likti STB atstovas teisiniais ir administraciniais klausimais. valdančioji taryba turėtų paskirti direktorių, gavus RSPI atstovo teigiamą nuomonę ir surengus atvirą ir skaidrią atrankos procedūrą, kad būtų užtikrintas griežtas kandidatų vertinimas ir aukštas nepriklausomumo lygis;

(364) kad galėtų vykdyti savo pareigas, STB turėtų turėti pakankamai darbuotojų. Visos STB pavestos užduotys, įskaitant profesines ir administracines paslaugas, kuriomis teikiama parama BEREC ir RSPB šioms vykdant savo užduotis, taip pat atitiktis finansinėms, personalo ir kitoms taikytinoms taisyklėms ir padidėjusi veiklos užduočių, kurias turi atlikti STB, palyginti su administracinėmis užduotimis, našta turėtų būti tinkamai įvertintos ir į jas turėtų būti tinkamai atsižvelgta programuojant išteklius;

(365) dėl STB, kaip Sąjungos įstaigos, teisinio statuso jam turėtų būti taikomas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715[66];

(366) siekiant užtikrinti STB autonomiškumą bei nepriklausomumą ir siekiant teikti paramą BEREC ir RSPI darbui, STB turėtų turėti nuosavą biudžetą. Biudžetas turėtų būti pakankamas ir juo turėtų būti atsižvelgiama į papildomas paskirtas užduotis ir didesnį BEREC, RSPB ir STB vaidmenį. STB turėtų būti daugiausia finansuojamas iš

---

65 2010 m. gegužės 31 d. sprendimas, priimtas bendru valstybių narių Vyriausybių atstovų susitarimu dėl Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) biuro buveinės vietos (2010/349/ES) (OL L 156, 2010 6 23, p. 12).

66 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje (OL L 122, 2019 5 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

Sąjungos bendrojo biudžeto. Tačiau siekiant užtikrinti, kad STB turėtų pakankamai biudžeto lėšų savo užduotims vykdyti, STB turėtų turėti galimybę iš įmonių rinkti mokesčius už Sąjungos palydovų leidimų išdavimą ir visos Europos numeracijos išteklių administravimą. Tų mokesčių dydį ir mokėjimo tvarką Komisija turėtų nustatyti įgyvendinimo aktais. Kaip nurodyta 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo[67] 27 punkte, STB finansavimui turėtų pritarti biudžeto valdymo institucija Siekiant dar labiau išplėsti nuoseklų elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimą, BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos, darbo grupių (kai aktualu) ir valdančiosios tarybos veikloje turėtų galėti dalyvauti trečiųjų valstybių institucijos, kompetentingos elektroninių ryšių ar spektro politikos srityje, kai tos trečiosios valstybės yra sudariusios atitinkamus susitarimus su Sąjunga, kaip antai EEE ELPA valstybės ir šalys kandidatės;

(367) BEREC ir RSPB turėtų būti leidžiama sudaryti darbo susitarimus su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis, patariamosiomis grupėmis, su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis, kuriais neturėtų būti nustatoma teisinių įpareigojimų. Tokiais darbo susitarimais galėtų būti, pavyzdžiui, siekiama plėtoti bendradarbiavimo santykius ir keistis nuomonėmis reguliavimo klausimais. Komisija turėtų užtikrinti, kad būtini darbo susitarimai neprieštarautų Sąjungos politikai ir prioritetams, ir kad BEREC ir RSPI veiktų pagal savo įgaliojimus ir esamą institucinę struktūrą ir kad ji nebūtų laikoma atstovaujančia Sąjungos pozicijai išorėje arba įpareigojančia Sąjungą prisiimti tarptautinius įsipareigojimus. Trečiųjų valstybių institucijų, kurioms tenka pagrindinė atsakomybė elektroninių ryšių ar spektro srityje, dalyvavimas BEREC, RSPI ir STB darbe be balsavimo teisės turėtų būti įmanomas tik sudarius atitinkamus darbo susitarimus;

(368) siekiant dar labiau išplėsti nuoseklų elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimą, BEREC reguliuotojų valdybos, RSPB valdybos, darbo grupių ir valdančiosios tarybos veikloje turėtų galėti dalyvauti trečiųjų valstybių institucijos, kompetentingos elektroninių ryšių ar spektro politikos srityje, kai tos trečiosios valstybės yra sudariusios atitinkamus susitarimus su Sąjunga, kaip antai EEE ELPA valstybės ir šalys kandidatės;

(369) siekiant užtikrinti aukšto lygio konfidencialumą ir išvengti interesų konfliktų, tais klausimais BEREC, RSPI ir STB organizacinių organų nariams taikomos taisyklės turėtų būti taikomos jų pakaitiniams nariams;

(370) NRI turėtų bendradarbiauti su BEREC ir STB ir laiku bei tiksliai teikti informaciją, siekdamos užtikrinti, kad BEREC ir STB galėtų vykdyti savo užduotis. Remdamiesi lojalaus bendradarbiavimo principu, BEREC ir STB visa būtina informacija taip pat turėtų dalytis su Komisija, NRI ir kitomis kompetentingomis institucijomis. Kai aktualu, turėtų būti užtikrintas informacijos konfidencialumas. Vertindama, ar prašymas yra tinkamai pagrįstas, BEREC turėtų atsižvelgti į tai, ar prašoma informacija yra susijusi su išimtinai atitinkamoms institucijoms pavestų užduočių

---

67 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj)

vykdymu. Tas pats *mutatis mutandis* būtų taikoma RSPI ir kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už radijo spektrą;

(371) STB, siekdamas išvengti prašymų pateikti informaciją dubliavimo ir palengvinti komunikaciją tarp visų atitinkamų institucijų, turėtų nustatyti bendrą informacijos ir komunikacijos sistemą;

(372) Komisija turėtų reguliariai vertinti BEREC, RSPI ir STB veiklą ir jų institucinės struktūros veiksmingumą kintančioje skaitmeninėje aplinkoje. Jei atlikusi tą vertinimą Komisija nustato, kad šiuo reglamentu nustatyta institucinė struktūra yra neveiksminga jo tikslams pasiekti, visų pirma siekiant užtikrinti nuoseklų elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimą, ji turėtų pasiūlyti būtinus pakeitimus;

(373) BEREC biuro, įsteigto Reglamentu (ES) 2018/1971 kaip juridinio asmens statusą turinti decentralizuota agentūra, teises ir pareigas, susijusias su nuosavybe, susitarimais, įskaitant dėl būstinės, teisiniais įsipareigojimais, darbo sutartimis, finansiniais įsipareigojimais ir atsakomybe, perima šiuo reglamentu įsteigiamas STB. Siekiant užtikrinti BEREC, RSPG ir STB darbo tęstinumą, dabartiniai BEREC reguliuotojų valdybos bei RSPG nariai ir BEREC biuro direktorius bei valdančiosios tarybos nariai turėtų toliau eiti pareigas iki savo kadencijos pabaigos;

(374) nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kitoms kompetentingoms institucijoms ir BEREC reikia rinkti informaciją iš rinkos dalyvių, kad jos galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis, be kita ko, atlikti vertinimą, kaip laikomasi bendrųjų šio reglamento sąlygų, tačiau vertinimo metu tų sąlygų taikymas nesustabdomas. Išimties tvarka taip pat gali būti būtina surinkti informaciją iš kitų įmonių, veikiančių glaudžiai su elektroninių ryšių paslaugų sektoriumi susijusiuose sektoriuose, pavyzdžiui, turinio teikėjų, kurie turi informacijos, kuri galėtų būti joms reikalinga, kad jos galėtų atlikti savo užduotis pagal Sąjungos teisę. Be to, tokią informaciją rinkti Komisijos vardu gali būti būtina, kad ji galėtų įvykdyti savo atitinkamas pareigas pagal Sąjungos teisę. Reikalavimai pateikti informaciją turi būti proporcingi ir nesudaryti įmonėms nepagrįstos naštos. Nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų surinkta informacija turėtų būti viešai prieinama, išskyrus tą jos dalį, kuri pagal nacionalines taisykles dėl galimybės visuomenei susipažinti su informacijos yra konfidenciali, ir laikantis Sąjungos bei nacionalinių taisyklių dėl komercinio konfidencialumo;

(375) siekiant veiksmingai atlikti nacionalinių reguliavimo institucijų reguliavimo užduotis, į jų renkamus duomenis turėtų būti įtraukti apskaitos duomenys dėl mažmeninių rinkų, susijusių su didmeninėmis rinkomis, kuriose įmonė pripažinta turinčia didelę įtaką rinkoje, dėl kurios nacionalinė reguliavimo institucija jam taiko reguliavimą. Taip pat turėtų būti įtraukiami duomenys, kuriuos naudodama nacionalinė reguliavimo institucija galėtų įvertinti sąlygų, siejamų su naudojimosi teise, laikymąsi, galimą planuojamų tinklo topologijos atnaujinimų arba pakeitimų poveikį konkurencijos raidai arba didmeniniams produktams, kuriais gali naudotis kiti subjektai. Informacija apie tai, kaip laikomasi su radijo spektro naudojimo teisėmis siejamų aprėpties įpareigojimų, yra būtina siekiant užtikrinti tinklų diegimo geografinių tyrimų išsamumą. Tuo klausimus kompetentinga institucija turėtų galėti reikalauti, kad būtų pateikta tokia išskaidyto vietos lygmens informacija, kurios detalizavimo užtektų tinklų geografiniam tyrimui; Turėtų būti parengti paslaugų teikėjų finansinių, statistinių duomenų, tinklų ir paslaugų kategorijų bei kitos rinkos informacijos teikimo bendri šablonai ir metodai. Kai tik bus nustatyti ataskaitų teikimo reikalavimai, jų pakeitimų turėtų būti kuo mažiau;

(376) siekiant remti Sąjungos tvarumo tikslus, labai svarbu, kad Sąjunga pritrauktų investicijų į tvarią veiklą elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų srityje. Tokiais reglamentais, kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852[68] ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464[69], bet jais neapsiribojant, finansų ir ne finansų įmonėms leidžiama taikyti bendrą ekonominės veiklos, kuri gali būti laikoma tvaria, apibrėžtį. Elektroninių ryšių tinklams visų pirma taikomas Sąjungos telekomunikacijų tinklų tvarumo elgesio kodeksas, kaip suplanuota 2022 m. spalio 18 d. Komisijos komunikate „Energetikos sistemos skaitmenizavimo ES veiksmų planas“. Laikantis vienkartinio duomenų pateikimo principo, būtina, kad nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos įvertintų, ar įmonių pagal Sąjungos teisę jau pateiktos informacijos apie tvarumą pakanka, kad jos ir BEREC galėtų vykdyti savo reguliavimo užduotis pagal Sąjungos teisę. Šiuo atžvilgiu BEREC, kaip savo horizontaliųjų informacijos ir ataskaitų teikimo gairių dalį, turėtų nustatyti su tvarumu susijusias ataskaitų teikimo pareigas. BEREC turėtų bendradarbiauti su kitomis kompetentingomis institucijomis, kad užtikrintų veiksmingą duomenų rinkimą ir tvarkymą pagal kitas su tvarumu susijusias ataskaitas, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę taikant Sąjungos teisę, siekiant kuo labiau sumažinti administracinę naštą ir pakartotinai panaudoti esamus atitinkamus duomenis;

(377) turėtų būti galima su Komisija, BEREC ir kitomis nacionalinėmis reguliavimo institucijomis keistis informacija, kurią kompetentinga institucija pagal Sąjungos ir nacionalines taisykles dėl konfidencialumo bei komercinių paslapčių ir dėl asmens duomenų apsaugos laiko konfidencialia, kai toks apsikeitimas yra būtinas. Apsikeičiama tik tokia informacija, kuri atitinka apsikeitimo tikslą ir yra jam svarbi;

(378) neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių pareigoms teikti informaciją siekiant apginti Sąjungos interesus pagal tarptautinius susitarimus, taip pat pareigoms teikti ataskaitas pagal teisės aktus, kurie nėra konkrečiai skirti elektroninių ryšių sektoriui, pavyzdžiui, pagal konkurencijos teisės aktus;

(379) siekiant palengvinti informacijos teikimo reikalavimų naštą tinklų ir paslaugų teikėjams ir atitinkamai kompetentingai institucijai, BEREC turėtų priimti gaires dėl prašymų pateikti informaciją ir ataskaitų teikimo apimties, šablonų, formatų, laiko ir dažnumo. BEREC gairėmis turėtų būti suderintos reguliarios ir sistemingos ataskaitos, susijusios su bendruoju leidimu, individualiomis ribotų išteklių naudojimo teisėmis ir konkrečiais įpareigojimais, ir jų neturėtų būti reikalaujama dažniau nei kartą per metus, taip pat joms turėtų būti taikomi BEREC šablonai. Visi prašymai pateikti informaciją ir pareigos pranešti turėtų būti proporcingi, objektyviai pateisinami ir apsiriboti tik tuo, kas tikrai būtina. Visų pirma kompetentinga institucija ir BEREC turėtų vengti teikti vienodus informacijos prašymus ir reikalauti sistemingai ir reguliariai įrodinėti, kad laikomasi visų bendrojo leidimo arba naudojimo teisių sąlygų. Įmonės turėtų būti informuotos, kam bus naudojama informacija, kurią prašoma pateikti. Informacijos pateikimas neturėtų būti sąlyga patekti į rinką.

---

[68] 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, (OL L 198, 2020 6 22, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

[69] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2464, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 537/2014, Direktyva 2004/109/EB, Direktyva 2006/43/EB ir Direktyva 2013/34/ES dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo, (OL L 322, 2022 12 16, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

Statistikos tikslais ir siekiant palaikyti informacijos tikslumą pranešimų duomenų bazėse, galima reikalauti, kad elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai praneštų, kai jie nutraukia savo veiklą;

(380) siekiant reguliavimo priemonių veiksmingumo ir tikslingo taikymo tose srityse, kur jų reikia, tokios priemonės turi būti grindžiamos išsamia informacija apie tinklo diegimą. Ta informacija labai svarbi siekiant skatinti investicijas, didinti sujungiamumą Sąjungoje ir teikti informaciją visoms susijusioms institucijoms ir piliečiams. Ji turėtų apimti ir gigabitinių tinklų diegimo, ir esamų tinklų esminio atnaujinimo arba išplėtimo, nors pastarųjų tinklų veikimo charakteristikos nebūtinai visais atžvilgiais prilygtų gigabitinių tinklų veikimo charakteristikoms (pavyzdžiui, šviesolaidžio nutiesimo iki skirstomųjų spintų, derinant su aktyviosiomis technologijomis, tokiomis kaip vektorizavimas), tyrimus. Informacijos rinkimas taip pat turėtų palengvinti varinių laidų tinklų išjungimo procesą, pateikiant visą susijusią informaciją. Atitinkamos prognozės turėtų apimti ne ilgesnius kaip trejų metų laikotarpius. Informacijos, kurią turėtų rinkti kompetentingos institucijos, išsamumo lygis ir teritorinis detalizavimas turėtų priklausyti nuo konkretaus reguliavimo tikslo ir ji turėtų būti tinkama tais reguliavimo tikslais, kuriems ji naudojama. Todėl teritorinio vieneto dydis valstybėse narėse skirsis, priklausomai nuo reguliavimo poreikių tam tikromis nacionalinėmis aplinkybėmis ir nuo vietinių duomenų buvimo. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos turėtų vadovautis BEREC gairėmis dėl geriausios praktikos atliekant tokią užduotį, o tokios gairės galės būti grindžiamos patirtimi, kurią nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos įgijo atlikdamos tinklų diegimo geografinius tyrimus. Nedarant poveikio konfidencialios informacijos ir verslo paslapčių apsaugai, kompetentingos institucijos turėtų, kai informacija dar nėra prieinama rinkoje, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024[70], duomenis padaryti tiesiogiai prieinamus atviruoju duomenų formatu ir be kartotinio naudojimo apribojimų pateikti tokiuose tyrimuose surinktą informaciją, taip pat turėtų galutiniams naudotojams suteikti paslaugos kokybės priemones, kad prisidėtų prie geresnio jų informavimo apie esamas prisijungimo prie tinklo paslaugas. Renkant tą informaciją visos atitinkamos institucijos turėtų laikytis konfidencialumo principo ir turėtų vengti sukelti nepalankias konkurencines sąlygas bet kokiai įmonei;

(381) kai geografiniai tyrimai, galbūt kartu su kitais atitinkamais duomenimis, rodo konkurencijos problemas, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę pagrįstais atvejais atlikti rinkos peržiūrą;

(382) patikima informacija apie plačiajuosčio ryšio tinklų diegimą yra labai svarbi tiksliam valstybės pagalbos tikslingumui, įpareigojimų teikti universaliąsias paslaugas tikrinimui ir veiksmingam konkurencijos skatinimui. Atliekant periodinius tyrimus gali būti neatsižvelgiama į dinamišką šviesolaidinio ryšio diegimo pobūdį. Todėl geriausia praktika rodo, kad tinklo diegimo žemėlapį reikėtų keisti iš statinio tyrimo į nuolatinį tyrimą, idealiu atveju remiantis API grindžiamu duomenų įsisavinimo modeliu, sukuriant tikralaikį skaitmeninį Sąjungos junglumo dvynį, kuris apimtų tiek antžeminį, tiek neantžeminį (palydovinį) junglumą;

[70] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atviruųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

(383) kad būtų laikomasi valstybės pagalbos taisyklių, subsidijuojamas tinklas turi užtikrinti, be kita ko, tinkamą esminį pokytį, palyginti su esamais ir planuojamais tinklais, kurie jau egzistuoja arba kuriuos numatoma įdiegti. Tam gali prireikti sudaryti konkrečių greičio ribų žemėlapį;

(384) norint tiksliai apskaičiuoti gigabitinių tinklų junglumo aprėpties geografinį prieinamumą (aprėpiami objektai), parengtį (prijungti objektai) ir naudojimą (aktyvinti objektai), naudojimo lygį ir rinkos dalis, reikia tikslaus vardiklio. Siekiant užtikrinti šių skaičiavimų patikimumą, nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir kitoms kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikta prieiga prie nacionalinių statistikos institucijų arba kadastro įstaigų turimų patikimų namų ūkių ir fizinių objektų duomenų kiekviename adresų punkte. Prieiga prie šių patikimų duomenų yra labai svarbi siekiant apskaičiuoti tikslią junglumo aprėptį ir skverbties rodiklius Europos skaitmeninio dešimtmečio tikslams stebėti ir užtikrinti patikimą ir nuoseklią rinkos analizę visoje Sąjungoje;

(385) prieiga prie gigabitinių tinklų yra būtina socialinės įtraukties ir ekonominės plėtros sąlyga, tačiau paklausos veiksniai daro didelę įtaką rinkos konkurencingumui ir investicijų gyvybingumui. Kad galėtų veiksmingai atlikti rinkos tyrimus, apibrėžti atitinkamas rinkas ir tikslingai nukreipti viešąsias intervencijas, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti atskirti infrastruktūros spragas (kai tinklų nėra) ir diegimo spragas (kai tinklai egzistuoja, bet tebėra nenaudojami). Todėl gali būti naudinga palyginti geoerdvinio tinklo duomenis ir socialinius bei ekonominius mikroduomenis, kad būtų galima įvertinti galimus apribojimus, darančius poveikį aprėpčiai, paklausai ir e. įtraukčiai;

(386) duomenys apie namų ūkių sudėtį, amžiaus struktūrą ir disponuojamąsias pajamas galėtų būti svarbūs vertinant paklausos elastingumą ir galimas kliūtis naudotis plačiajuosčio ryšio paslaugomis. Be to, kai įmanoma, pajamų ir skurdo rodikliai gali būti naudojami automatiniam tinkamumo gauti socialinius kuponus patikrinimui. Tvarkydamos šiuos parametrus, valstybės narės galėtų nukreipti viešąsias subsidijas pažeidžiamiausiems piliečiams remti, kartu apribodamos bet kokį galimą konkurencijos iškraipymą;

(387) patirtis parodė, kad galutiniame sujungime su naudotoju dažnai išlieka techninių kliūčių, kurios skiriasi nuo beveik įdiegto tinklo. Todėl svarbūs statistiniai duomenys apie fizines pastato charakteristikas, įskaitant statybos metus, būsto tipą (daugiabučiai ir privatūs gyvenamieji pastatai) ir nuomos statusą. Turėdamos prieigą prie šių duomenų reguliavimo institucijos galėtų nustatyti „vertikaliąsias kliūtis“, pavyzdžiui, pastato instaliacijos sąnaudas, kurios gali būti kliūtis investicijoms, ir atitinkamai pakoreguoti didmeninės prieigos kainodaros sąnaudų modelius;

(388) kad galėtų veiksmingai atlikti reguliavimo užduotis, įskaitant subnacionalinių geografinių rinkų apibrėžimą ir valstybės pagalbos tikslingumą, nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad geoerdvinio tinklo duomenys būtų tvarkomi kartu su išsamiais socialiniais ir ekonominiais bei fiziniais mikroduomenimis atskirų adresų punktų lygmeniu. Kai asmens duomenų tvarkymas yra būtinas toms užduotims vykdyti, toks tvarkymas atliekamas pagal Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalies e punktą ir 6 straipsnio 3 dalį. Siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi Reglamente (EB) Nr. 223/2009[71] nustatytų statistinių duomenų

[71] 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008

konfidencialumo principų, šiuo reglamentu turėtų būti skatinama naudoti saugią duomenų tvarkymo aplinką arba lygiavertes saugias technines sąsajas. Tokia aplinka užtikrinama, kad, kol atliekama mikroduomenų tikslumo analizė, reguliavimo institucijai nebūtų atskleidžiami konfidencialūs duomenys, o visos viešos ataskaitos, parengtos remiantis šia analize, turi būti apibendrintos taip, kad nebūtų galima iš naujo identifikuoti konkrečių statistinių vienetų, paprastai užtikrinant ne mažesnę kaip trijų vienetų ribą;

(389) siekiant užtikrinti nuoseklumą visoje vidaus rinkoje, BEREC turėtų turėti galimybę atnaujinti savo gaires, kad būtų nustatyti saugios duomenų tvarkymo aplinkos techniniai standartai ir socialinių bei ekonominių rodiklių duomenų apibrėžtys, užtikrinant, kad nacionalinėms statistikos institucijoms tenkanti našta būtų kuo labiau sumažinta naudojant standartizuotas taikomųjų programų sąsajas;

(390) nors rinkos dalyviai gali pakeisti savo tinklų diegimo planus dėl neprognozuojamų, objektyvių ir pateisinamų priežasčių, kompetentingos institucijos turėtų įsikišti, įskaitant tuos atvejus, kai daromas poveikis viešajam finansavimui, ir, jei tinkama, nustatyti sankciją, jeigu įmonė arba valdžios institucija sąmoningai arba dėl didelio aplaidumo joms pateikė klaidinančią, klaidingą ar neišsamią informaciją. Kalbant apie sankcijas, didelis aplaidumas turėtų reikšti situaciją, kai įmonė ar valdžios institucija klaidinančią, klaidingą ar neišsamią informaciją pateikia dėl tokio savo elgesio ar vidaus darbo organizavimo, kuriais rimtai nukrypstama nuo deramo elgesio teikiant informaciją. Didelio aplaidumo atveju neturėtų būti reikalaujama, kad įmonė ar valdžios institucija žinotų, kad teikiama informacija yra klaidinanti, klaidinga ar neišsami, bet veikiau tai, kad ji privalėjo tai žinoti, jeigu būtų veikusi arba savo darbą organizavusi laikydamasi tinkamo patikrinimo principo. Svarbu, kad sankcijos būtų pakankamai atgrasomos atsižvelgiant į neigiamą poveikį konkurencijai ir viešai finansuojamiems projektams. Nuostatos dėl sankcijų neturėtų daryti poveikio teisėms reikalauti žalos atlyginimo pagal nacionalinę teisę;

(391) labai svarbu mažinti skaitmeninę atskirtį Sąjungoje, kad visi Sąjungos piliečiai turėtų galimybę naudotis interneto ir skaitmeninėmis paslaugomis. Tuo tikslu, konkrečių ir tiksliai apibrėžtų zonų atveju, atitinkamos institucijos turėtų turėti galimybę paprašyti įmonių ir valdžios institucijų pareikšti ketinimą tose zonose įdiegti gigabitinius tinklus, suteikiant jiems pakankamai laiko pateikti nuodugniai apsvarstytą atsakymą. Kad būtų galima nustatyti prisijungimo prie tinklų įvairiose vietovėse galimybes, į prognozes įtraukta informacija turėtų atspindėti duomenų rinkimo laikotarpio ekonomines elektroninių ryšių tinklų sektoriaus perspektyvas ir įmonių ketinimus investuoti. Jeigu įmonė ar valdžios institucija paskelbia ketinimą diegti tinklus tam tikroje zonoje, nacionalinė reguliavimo arba kita kompetentinga institucija turėtų galėti reikalauti, kad kitos įmonės ir valdžios institucijos pareikštų, ar jos ketina toje zonoje diegti gigabitinius tinklus. Ta procedūra, pagrįsta prielaida, kad rinkos dalyviai atsako teisingai ir sąžiningai, turėtų užtikrinti skaidrumą įmonėms ir valdžios institucijoms, kurios yra pareiškusios susidomėjimą diegti tinklus šioje zonoje, kad rengdamos savo verslo planus jos galėtų įvertinti tikėtiną kitų tinklų konkurenciją, su kuria teks susidurti. Investavimo sąlygų nuspėjamumo tikslais kompetentingos institucijos turėtų galėti su įmonėmis ir valdžios institucijomis, pareiškusioms

---

dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

suinteresuotumą diegti gigabitinius tinklus, dalytis informacija, ar atitinkamoje zonoje yra atliekamas arba numatytas kitoks tinklų atnaujinimas;

(392) svarbu, kad nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos konsultuotųsi su visomis suinteresuotomis šalimis dėl planuojamų sprendimų, suteiktų joms pakankamai, atsižvelgiant į klausimo sudėtingumą, laiko pateikti pastabas ir atsižvelgtų į jų nuomonę prieš priimdamos galutinį sprendimą. Siekdamos užtikrinti, kad nacionaliniu mastu priimti sprendimai nedarytų neigiamo poveikio vidaus rinkos veikimui ar kitiems SESV tikslams, nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat turėtų pranešti tam tikrus konkrečius sprendimų, visų pirma dėl rinkos veikimo ir konkurencijos, projektus Komisijai ir kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kad jos turėtų galimybę pateikti pastabas. Tikslinga, kad kompetentingos institucijos konsultuotųsi su suinteresuotosiomis šalimis šiame reglamente apibrėžtais atvejais dėl visų priemonių projektų, darančių poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai;

(393) konkurencinės aplinkos sąlygomis reikėtų atsižvelgti į suinteresuotųjų šalių, įskaitant naudotojus ir vartotojus, nuomones. siekdamos tinkamai atsižvelgti į piliečių interesus, valstybės narės turėtų įdiegti tinkamą konsultavimosi mechanizmą. Toks mechanizmas galėtų būti įstaiga, kuri nepriklausomai nuo nacionalinės reguliavimo institucijos ir paslaugų teikėjų atliktų tyrimus su vartotojais susijusiais klausimais, pavyzdžiui, vartotojų įpročių ir paslaugų teikėjų keitimo mechanizmų klausimais, ir kuri veiktų skaidriai bei prisidėtų prie esamų konsultavimosi su suinteresuotaisiais subjektais mechanizmų. Be to, galėtų būti nustatytas mechanizmas siekiant prisidėti prie atitinkamo bendradarbiavimo klausimais, susijusiais su teisėto turinio propagavimu. Tačiau pagal jokias pagal šį mechanizmą sutartas bendradarbiavimo procedūras neturėtų būti leidžiamas sistemingas naudojimosi internetu tiriamasis stebėjimas;

(394) standartizavimo procesą ir toliau turėtų skatinti rinka. Tačiau gali būti situacijų, kai yra tikslinga reikalauti laikytis konkrečių standartų Sąjungos lygmeniu, kad būtų padidintas sąveikumas bei pasirinkimo laisvė naudotojams ir skatinamas tarpusavio junglumas vidaus rinkoje. Nacionaliniu lygmeniu valstybėms narėms taikoma Direktyva (ES) 2015/1535. Standartizavimo procedūros pagal šią direktyvą nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoms 2014/30/ES[72] ir 2014/35/ES[73] bei Direktyvai 2014/53/ES;

(395) radijo spektro naudojimo derinimas ir koordinavimas, taip pat įrangos reguliavimas standartizavimo priemonėmis remiantis Direktyva 2014/53/ES[74], vienas kitą papildo ir, kad būtų veiksmingai pasiekti bendri jų tikslai, juos reikia glaudžiai koordinuoti dalyvaujant RSPI. Koordinuojant įgaliojimų, CEPT suteikiamų pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB, turinį ir laiką bei standartizavimo prašymus, skirtus standartizavimo įstaigoms, pavyzdžiui, Europos telekomunikacijų standartų institutui, be kita ko, radijo imtuvų parametrų atžvilgiu, būtų lengviau diegti būsimas sistemas, būtų didinamos dalijimosi radijo spektru galimybės ir užtikrinamas efektyvus radijo spektro valdymas;

---

72 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/oj).

73 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/35/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su tam tikrose įtampos ribose skirtų naudoti elektros įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 357, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/35/oj).

74 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB, (OL L 153, 2014 5 22, p. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj).

(396) naudojant standartizavimo prašymus, skirtus standartizavimo įstaigoms, pavyzdžiui, Europos telekomunikacijų standartų institutui, be kita ko, radijo imtuvų parametrų atžvilgiu, būtų lengviau diegti būsimas sistemas, būtų didinamos dalijimosi radijo spektru galimybės ir užtikrinamas efektyvus radijo spektro valdymas;

(397) Sąjunga ir valstybės narės yra prisiėmusios įsipareigojimus dėl telekomunikacijų tinklų ir paslaugų standartų ir reguliavimo sistemos Pasaulio prekybos organizacijoje;

(398) neteisminio ginčų sprendimo procedūros gali būti greita ir ekonomiška priemonė galutiniams naudotojams, visų pirma vartotojams ir ypač mažoms bei mažosioms įmonėms, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB[75] priede, ginti savo teises. Valstybės narės turėtų sudaryti galimybes nacionalinei reguliavimo institucijai arba kitai kompetentingai institucijai, atsakingai už galutinių naudotojų teises, arba bent vienai nepriklausomai įstaigai, turinčiai patvirtintų ekspertinių žinių šioje srityje, veikti kaip alternatyvaus ginčų sprendimo subjektas. Tokių ginčų sprendimo srityje, institucijos ar kitos įstaigos, apie kurias pranešta kaip apie alternatyvaus ginčų sprendimo subjektus, turėtų visiškai atitikti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/11/ES[76] nustatytus kokybės reikalavimus, visų pirma joms neturėtų būti taikomi jokie nurodymai. Kadangi daug valstybių narių yra parengusios ginčių sprendimo procedūras galutiniams naudotojams, kurie nėra vartotojai, kuriems netaikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES, pagrįsta neatsisakyti specialių sektoriaus ginčų sprendimo procedūrų, skirtų ir vartotojams, ir kitiems galutiniams naudotojams, visų pirma labai mažoms ir mažosioms įmonėms, jei valstybės narės yra išplėtusios tokios procedūros taikymą. Dėl neteisminio ginčų sprendimo valstybės narės turėtų galėti palikti galioti arba nustatyti griežtesnes taisykles, nei nustatytosios Direktyvoje 2013/11/ES, kad užtikrintų aukštesnį vartotojų apsaugos lygį;

(399) jei iškyla ginčas tarp tos pačios valstybės narės įmonių šio reglamento taikymo srityje, pavyzdžiui, susijęs su prieigos įpareigojimais ir sujungimu ar su galutinių naudotojų sąrašų perdavimo būdu, sąžiningai vedusi derybas nukentėjusioji šalis, kuriai vis dėlto nepavyko pasiekti susitarimo, turėtų galėti kreiptis į nacionalinę reguliavimo instituciją, kad ši išspręstų ginčą. Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti įpareigoti šalis laikytis sprendimo. Spręsdamos elektroninių ryšių tinklų teikėjų visuomenei ar paslaugų arba susijusių priemonių teikėjų kurioje nors valstybėje narėje ginčą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų siekti užtikrinti, kad būtų laikomasi įpareigojimų pagal šį reglamentą;

(400) be atgręžtinio reikalavimo teisių, suteikiamų pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, dar reikia paprastos procedūros, kuri bet kurios ginčo šalies prašymu būtų pradėta siekiant išspręsti tarpvalstybinius ginčus, kilusius tarp įmonių, teikiančių arba turinčių leidimą teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas skirtingose valstybėse narėse;

(401) viena iš svarbių BEREC pavestų užduočių – prireikus rengti nuomones, susijusias su tarpvalstybiniais ginčais. Todėl tokiais atvejais nacionalinės reguliavimo institucijos, imdamosi priemonių, kuriomis jos nustato įpareigojimą įmonei arba kitaip išsprendžia ginčą, turėtų visiškai atsižvelgti į visas nuomones, kurias pateikė BEREC;

---

75 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

76 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų AGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/11/oj).

(402) technologijų ir rinkos naujovės, susijusios su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, debesija ir DI grindžiamais tinklais ir paslaugomis, lemia didesnę įvairių įmonių, įskaitant elektroninių ryšių paslaugų teikėjus, turinio ir taikomųjų programų teikėjus, programinės įrangos ir DI kūrėjus, taip pat tinklų įrangos ir prietaisų gamintojus, sąveiką, bendradarbiavimą ir komercinius susitarimus. Atsižvelgdama į tas naujoves, BEREC turėtų padėti įmonėms sukurdama gaires, apimančias, be kita ko, geriausią praktiką, kaip palengvinti rinkos dalyvių bendradarbiavimą platesnėje junglumo ekosistemoje, laikantis konkurencijos teisės taisyklių. Gairės turėtų būti orientuotos į ateitį ir sudaryti sąlygas būsimoms proveržio inovacijoms ir naudojimo scenarijų, kuriais prisidedama prie Sąjungos tikslų pagal konkurencingumo kelrodį, kūrimui. BEREC, padedama STB, gali glaudžiai bendradarbiauti su pramonės atstovais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Tuo tikslu BEREC gali įsteigti specialią suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimo grupę, kuri palengvintų struktūrinį dialogą, keitimąsi geriausia patirtimi ir techninėmis ekspertinėmis žiniomis ir padėtų nuosekliai bei veiksmingai įgyvendinti gaires;

(403) bendradarbiavimo aspektai pagal tas BEREC gaires turėtų apimti tinklo paslaugų teikėjų susitarimus dėl paslaugų lygio, aspektus, susijusius su sąžiningu, pagrįstu ir proporcingu kitos šalies išteklių naudojimu, visų pirma tokiais atvejais kaip IP srauto perdavimas sujungimo, tinklų jungimo arba tarptinklinio perdavimo forma, siekiant veiksmingai, ekonomiškai tvariai ir patikimai teikti informacinės visuomenės paslaugas arba elektroninių ryšių paslaugas, ypač galutinio naudotojo naudai. Svarbu pažymėti, kad dėl šių dalyvių sudarytų susitarimų dėl srauto perdavimo tinklo teikėjams neturėtų atsirasti neproporcingų ar ekonomiškai netvarių investicijų poreikių, o nauda, gaunama dėl didesnio srauto turėtų būti dalijamasi taip, kad būtų skatinamos tolesnės investicijos, inovacijos ir tinklo atsparumas. Todėl gairės turėtų apimti praktiką, kuria sudaromos sąlygos naudingam techniniam bendradarbiavimui platesnėje junglumo ir skaitmeninių paslaugų ekosistemoje;

(404) BEREC gairės taip pat turėtų apimti keitimąsi informacija apie numatomus srauto modelius, įskaitant piko laikotarpius, ir bendrą srauto prognozavimą, kad būtų palaikomas optimizuotas tinklo planavimas ir perkrovos valdymas. Be to, gairėse turėtų būti nagrinėjami papildomi efektyvaus energijos vartojimo, ekonomiškai tvaraus ir patikimo tiesioginio srauto užtikrinimo aspektai, įskaitant labiau suderinto duomenų glaudinimo metodų, pvz., kodavimo ir dekodavimo įtaisų, skatinimą, siekiant sumažinti energijos suvartojimą ir pagerinti tinklo naudojimo efektyvumą. Siekiant skatinti teikti novatoriškas paslaugas, BEREC gairėse taip pat gali būti pateiktos rekomendacijos dėl bendros inovacijų kūrimo sistemos, apimančios elektroninių ryšių tinklus ir kitas įmones, veikiančias elektroninių ryšių arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose. Gairėse papildomai gali būti pateikta gerosios praktikos pavyzdžių, susijusių su neutralios prieglobos ir daugialypės debesijos diegimu elektroninių ryšių tinkluose, mažinant kliūtis DI kūrėjams ir turinio teikėjams diegti inovacijas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2854, skatinant sąveikumo standartus ir kitas atitinkamas priemones, kuriomis skatinama diegti novatoriškus produktus ir paslaugas, kuriems reikalingas elektroninių ryšių tinklų teikėjų tarpusavio bendradarbiavimas arba tokių teikėjų bendradarbiavimas su kitomis įmonėmis, veikiančiomis elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose. Tokie novatoriški produktai ir paslaugos gali apimti, be kita ko, bendrą tinklo paribio kompiuterijos paslaugų diegimą, siekiant priartinti mažos delsos paslaugoms teikti reikalingus debesijos išteklius prie mobiliųjų abonentų, taip pat įmonių ir (arba) pramoninių daiktų interneto platformų teikimą, kuriam reikalingas debesijos ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjų

bendradarbiavimas arba elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir turinio bei taikomųjų programų teikėjų bendradarbiavimas, bendrai diegiant atmintines tinkluose, siekiant optimizuoti srautinį duomenų siuntimą. Tose gairėse nagrinėjamiems klausimams, įskaitant klausimus, susijusius su viešai prieinamų elektroninių ryšių tinklų ir įmonėms priklausančių tinklų, kurie nėra viešai prieinami elektroninių ryšių tinklai, sujungimu, neturėtų būti taikomas ginčų sprendimo mechanizmas, kuris turėtų apsiriboti šiame reglamente nustatytų įsipareigojimų vykdymo užtikrinimu ir neturėtų būti taikomas bendradarbiavimo ar savanoriško pobūdžio susitarimams;

(405) siekiant skatinti veiksmingą elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir kitų įmonių, veikiančių elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, bendradarbiavimą, tikslinga nustatyti savanoriško taikinimo procedūrą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos dialogui dėl techninių ir komercinių susitarimų. Tokia procedūra yra struktūrinis ir neutralus forumas, kurį remia nacionalinės reguliavimo institucijos, bendradarbiaudamos su BEREC, kad būtų skatinami taikūs sprendimai, taip pat mažinama užsitęsusių ginčų tikimybė ir didinamas reguliavimo nuoseklumas. Siekiant užtikrinti nuoseklų ir suderintą šios savanoriško taikinimo procedūros taikymą visoje Sąjungoje, visos procedūros metu, įskaitant taikinimo posėdį ir jo ataskaitą, turėtų būti užtikrintas glaudus bendradarbiavimas su BEREC. Visų pirma BEREC turėtų pateikti nuomonę dėl atskirų atvejų, kuriuos šalys pateikė nagrinėti taikinimo procedūrose, kurioms vadovauja nacionalinės reguliavimo institucijos. Be to, gairėse dėl bendradarbiavimo ekosistemose nacionalinėms reguliavimo institucijoms turėtų būti pateiktos rekomendacijos dėl atitinkamų komercinių ir techninių klausimų vertinimo, taip pat dėl veiksmingo šalių bendradarbiavimo galimybių. Skatinant bendradarbiavimą ir tarpusavio supratimą, šia procedūra galima prisidėti prie veiksmingesnio, ekonomiškai tvaresnio ir patikimesnio IP srauto užtikrinimo, remti sąveikumą bei paslaugų kokybę ir sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimu grindžiamų novatoriškų paslaugų diegimui, kartu išsaugant laisvę sudaryti sutartis;

(406) valstybėms narėms gali reikėti pakeisti teises, sąlygas, procedūras, mokesčius ir rinkliavas, susijusias su bendraisiais leidimais ir naudojimosi teisėmis, kai tai yra objektyviai pateisinama. Apie tokius siūlomus pakeitimus turėtų būti laiku pranešta visoms suinteresuotosioms šalims, kad jos turėtų pakankamą galimybę išreikšti savo nuomonę apie tuos pakeitimus. Turėtų būti vengiama nebūtinų procedūrų tuo atveju, kai suteiktų teisių įrengti įrangą arba radijo spektro ar numeracijos išteklių naudojimo teisių pakeitimai yra nedideli ir jie nedaro įtakos trečiųjų šalių interesams. Nedideli teisių ir įpareigojimų pakeitimai – tai iš esmės administraciniai pakeitimai, dėl kurių bendrojo leidimo ir individualių naudojimo teisių pobūdis iš esmės nekinta ir todėl dėl jų kitų įmonių atžvilgiu neįgyjamas konkurencinis pranašumas;

(407) atsižvelgiant į tai, kaip svarbu užtikrinti teisinį tikrumą ir siekiant propaguoti reguliavimo nuspėjamumą siekiant užtikrinti saugią investicijų aplinką, visų pirma naujo belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio srityje, bet kokiam esamų radijo spektro ar numeracijos išteklių naudojimo teisių arba teisių įrengti įrenginius apribojimui arba panaikinimui turėtų būti taikomi nuspėjami ir skaidrūs pagrindimas ir procedūros. Todėl galėtų būti nustatyti griežtesni reikalavimai arba sukurta pranešimo schema, visų pirma jei naudojimo teisės buvo suteiktos pagal konkurencines ar lyginamąsias procedūras, taip pat suderintų radijo spektro juostų, skirtų naudoti belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugoms (toliau – belaidės plačiajuostės paslaugos), atveju. Pagrindimas, susijęs su efektyviu ir veiksmingu radijo spektro naudojimu ir technologijų raida, dažnai galėtų būti grindžiamas techninio

įgyvendinimo priemonėmis, priimtomis pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB. Be to, išskyrus atvejus, kai siūlomi pakeitimai yra nedideli, jeigu reikia apriboti, panaikinti arba iš dalies pakeisti bendruosius leidimus ir individualias radijo spektro naudojimo teises be teisių turėtojo sutikimo, tai gali būti daroma pasikonsultavus su suinteresuotosiomis šalimis. Kadangi bendrųjų leidimų arba teisių apribojimai ar panaikinimas gali turėti didelių pasekmių jų turėtojams, kompetentingos institucijos, prieš priimdamos tokias priemones, turėtų skirti tam ypatingą dėmesį ir iš anksto įvertinti galimą žalą, kurią tokios priemonės gali sukelti;

(408) kompetentingos institucijos turėtų stebėti, kaip laikomasi radijo spektro bendrojo leidimo ir naudojimo teisių sąlygų, ir užtikrinti tokį laikymąsi, visų pirma užtikrinti veiksmingą ir ekonomišką radijo spektro naudojimą ir aprėpties bei paslaugos kokybės įpareigojimų laikymąsi administracinėmis sankcijomis, įskaitant finansines sankcijas ir uždraudimą bei naudojimo teisių panaikinimą tais atvejais, kai tos sąlygos pažeidžiamos. Įmonės turėtų kompetentingoms institucijoms teikti kuo tikslesnę ir išsamesnę informaciją, kad šios galėtų atlikti joms paskirtas stebėjimo užduotis;

(409) bet kuri šalis, kuriai taikomas kompetentingos institucijos sprendimas įskaitant sprendimą nenagrinėti prašymų suteikti teises įrengti įrenginius, turėtų turėti teisę pateikti apeliaciją institucijai, kuri yra nepriklausoma nuo susijusių šalių ir nuo bet kokio išorinio kišimosi ar politinio spaudimo. Ši apeliacijų tvarka neturėtų nepažeisti kompetencijos pasidalijimo principo nacionalinėje teismų sistemoje ir juridinių ar fizinių asmenų teisių pagal nacionalinius įstatymus. Valstybės narės turėtų visada sutikti, kad būtų atlikta veiksminga tokių sprendimų teisminė peržiūra;

(410) siekiant rinkos dalyviams užtikrinti teisinį tikrumą, apeliacinės institucijos turėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas. Visų pirma apeliacinės procedūros neturėtų būti nepagrįstai ilgos. Laikinosios priemonės, kuriomis sustabdomas kompetentingos institucijos sprendimo galiojimas, turėtų būti taikomos tik tuo atveju, kai reikia skubiai užkirsti kelią didžiulei ir nepataisomai žalai, kurią gali patirti taikyti tas priemones prašanti šalis, ir jeigu jų reikia interesams suderinti;

(411) kad šio reglamento įgyvendinimo sąlygos būtų vienodos, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti sprendimus dėl tarptautinių žalingųjų trukdžių tarp valstybių narių šalinimo; nustatyti suderintą arba koordinuotą požiūrį sprendžiant nenuoseklaus nacionalinių reguliavimo institucijų atliekamo bendrųjų reguliavimo metodų įgyvendinimo reguliuojant elektroninių ryšių rinkas klausimą, taip pat numeravimo klausimus, įskaitant numerių intervalus, numerių ir identifikatorių perkėlimą, ir prieigos prie skubios pagalbos tarnybų per bendrąjį Europos pagalbos numerį „112“ klausimą; padaryti standartų ar specifikacijų įgyvendinimą privalomą arba standartus arba specifikacijas išbraukti iš privalomosios standartų sąrašo dalies; patvirtinti technines ir organizacines priemones tinkamai valdyti su tinklų ir paslaugų saugumu susijusią riziką, taip pat aplinkybes, formą ir procedūras, taikytinas pranešant apie saugumo incidentus; patikslinti atitinkamus duomenis, susijusius su standartizuotu elektroniniu formatu viešai prieinamas individualias teises, kuriomis prekiaujama, kai sukuriamos radijo spektro naudojimo teisės; nustatyti mažos aprėpties belaidžių prieigos taškų fizines ir technines charakteristikas; leisti arba užkirsti kelią nacionalinei reguliavimo institucijai įmonėms, pripažintoms turinčiomis didelę įtaką rinkoje, nustatyti tam tikrus įpareigojimus dėl prieigos ar sujungimo; suderinti konkrečius numerius arba numeracijos intervalus, siekiant spręsti nepatenkintos tarpvalstybinės arba visos Europos numeracijos išteklių paklausos klausimą ir nurodyti vartotojams pateiktiną sutarties santraukos šabloną. Tais

įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[77];

(412) valstybėms narėms skelbiant informaciją, būtina užtikrinti, kad rinkos dalyviai ir potencialūs rinkos dalyviai suprastų savo teises ir pareigas ir žinotų, kur rasti jiems svarbią išsamią informaciją. Skelbiant informaciją oficialiame valstybės žinių biuletenyje, suinteresuotoms šalims kitose valstybėse narėse yra lengviau surasti reikiamą informaciją;

(413) kad Komisija galėtų nustatyti, kaip teisingai taikyti Sąjungos teisę, ji turi žinoti, kurios įmonės yra pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje ir kokius įpareigojimus nacionalinės reguliavimo institucijos yra nustačiusios rinkos dalyviams. Todėl būtina, kad valstybės narės ne tik skelbtų tą informaciją nacionaliniu mastu, bet ir ją pateiktų Komisijai. Tais atvejais, kai reikalaujama, kad valstybės narės siųstų Komisijai informaciją, jos turėtų galėti tai daryti elektroninėmis priemonėmis, jei susitariama dėl tinkamų autentiškumą patvirtinančių procedūrų;

(414) Komisija turėtų reguliariai peržiūrėti šio reglamento veikimą, visų pirma siekdama nustatyti, ar reikia jį keisti atsižvelgiant į besikeičiančias technologines ir rinkos sąlygas. Komisija, atlikdama šio reglamento veikimo peržiūrą, turėtų įvertinti, ar, atsižvelgiant į pokyčius rinkoje ir siekiant užtikrinti konkurenciją bei vartotojų apsaugą, ir toliau turėtų būti taikomos nuostatos dėl konkretaus sektoriaus *ex ante* reguliavimo, ar tos nuostatos turėtų būti iš dalies pakeistos arba panaikintos;

(415) vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsnio 1 dalimi konsultuotasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę [2026 m. mėnuo dd];

(416) reikia nustatyti pereinamąjį laikotarpį, per kurį Komisija galėtų sukurti Sąjungos palydovų leidimų išdavimo tvarką, kuri turėtų pakeisti nacionalinę tvarką. Per šį laikotarpį Komisija turėtų apibrėžti sąlygas, taikomas palydovinių tinklų ir palydovinio ryšio paslaugų teikimui ir spektro naudojimui, ir nustatyti tvarką, įskaitant terminus ir praktinius aspektus, pagal kurią įmonės galėtų pateikti prašymus išduoti Sąjungos leidimą. Be to, naudojimo teisių turėtojams arba spektro naudotojams pagal nacionalinę teisę turėtų būti suteikta pakankamai laiko teikti prašymus Sąjungos leidimui gauti, o Komisijai – tokius prašymus išnagrinėti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1. I DALIS. TAIKYMO SRITIS, TIKSLAI IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatomos elektroninių ryšių tinklų, elektroninių ryšių paslaugų, susijusių priemonių ir susijusių paslaugų teikimo taisyklės, radijo spektro strateginis planavimas ir valdymas ir tam tikri galinių įrenginių aspektai.

[77] 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

2. Šiuo reglamentu taip pat nustatoma elektroninių ryšių sektoriaus valdymo sistema, kurią sudaro nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (toliau – BEREC), Radijo spektro politikos institucija (toliau – RSPI) ir Skaitmeninių tinklų biuras (toliau – STB), išdėstant BEREC, RSPI ir STB, taip pat nacionalinių reguliavimo institucijų ir, kai taikytina, kitų kompetentingų institucijų užduotis, ir nustatomos atitinkamos teisinės sistemos taikymo visoje Sąjungoje procedūros.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

(1) elektroninių ryšių tinklas – perdavimo sistemos, tiek grindžiamos, tiek negrindžiamos nuolatine infrastruktūra arba centralizuoto valdymo pajėgumais, ir atitinkamais atvejais komutavimo ar maršruto parinkimo įranga bei kiti ištekliai, įskaitant neaktyvius tinklo elementus, kurie leidžia perduoti signalus laidais, radijo, optinėmis ar kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, įskaitant palydovinius tinklus, fiksuoto (linijų ir paketų komutavimo, įskaitant internetą) ir judriojo ryšio tinklus, elektros perdavimo kabelines sistemas, tokiu mastu, kokiu jos yra naudojamos signalams perduoti, radijo ir televizijos programų transliavimui naudojami tinklai ir kabelinės televizijos tinklai, neatsižvelgiant į perduodamos informacijos pobūdį;

(2) gigabitinis tinklas – elektroninių ryšių tinklas, kurį visą sudaro optinių skaidulų elementai bent jau iki tinklo galinio taško, arba elektroninių ryšių tinklas, kuris yra pajėgus įprastinėmis piko tarpsnių sąlygomis užtikrinti panašius eksploatacinius tinklo parametrus žemynkryptės ir aukštynkryptės linijos juostos pločio, atsparumo, su klaidomis susijusių parametrų, gaišties ir jos variacijų aspektais.

Šia apibrėžtimi pakeičiama Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 2 punkte pateikta itin didelio pralaidumo tinklo sąvokos apibrėžtis;

(3) elektroninių ryšių paslauga – paslauga, paprastai teikiama už atlygį elektroninių ryšių tinklais ir apimanti, išskyrus elektroniniais ryšių tinklais ir paslaugomis perduodamo turinio teikimo ar redakcinės jo kontrolės paslaugas, šias paslaugų rūšis:

(a) interneto prieigos paslaugą;

(b) asmenų tarpusavio ryšio paslaugą

(c) paslaugas, kurias visas ar didžiąja dalimi sudaro signalų perdavimas, kaip antai perdavimo paslaugas, naudojamas teikti įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugoms ir transliavimui;

(4) aprėpiami objektai – galutinių naudotojų objektai, kuriems operatorius yra įdiegęs savo prieigos tinklą iki aptarnaujamojo taško (t. y. pirmojo koncentracijos arba paskirstymo taško, skirto tiems objektams aptarnauti), kad nuo prašymo gavimo dienos operatorius galėtų suteikti prieigos paslaugą per keturias savaites, atlikęs papildomus įrengimo darbus (t. y. tik standartinį galutinį prijungimą ir aktyvinimą, pritaikytus konkrečiam objektui, neišplečiant prieigos tinklo už aptarnaujamojo taško ribų);

(5) prijungti objektai – galutinių naudotojų objektai, kuriuose prieigos tinklo infrastruktūra buvo fiziškai pratęsta nuo aptarnaujančiojo taško ir užbaigta galutinio naudotojo objekte;

(6) esminė varinių laidų tinklais grindžiama paslauga – elektroninių ryšių paslauga, teikiama naudojant senąją varinių laidų tinklų prieigos infrastruktūrą tiek, kiek ja palaikomos ypatingos svarbos arba esminės funkcijos, pavyzdžiui, skubios pagalbos ryšys, nuotolinės sveikatos priežiūros sistemos, signalizacijos ir stebėsenos kontrolės sistemos, naudojamos vandens, energetikos ir transporto sektoriuose;

(7) interneto prieigos paslauga – viešai prieinama paslauga, kuri suteikia galimybę prisijungti prie interneto ir kartu prie visų interneto galinių taškų, nepriklausomai nuo naudojamos tinklo technologijos ir naudojamų galinių įrenginių;

(8) asmenų tarpusavio ryšio paslauga – paprastai už atlygį teikiama paslauga, leidžianti tiesiogiai ir interaktyviai keistis informacija elektroninių ryšių tinklais tarp riboto skaičiaus asmenų, kai ryšį pradedantys ar jame dalyvaujantys asmenys nustato informacijos gavėją (-us), ir neapimanti paslaugų, kurias teikiant galimas asmenų tarpusavio ir interaktyvus ryšys vien tik kaip neesminė pagalbinė funkcija, kuri iš esmės susijusi su kita paslauga;

(9) su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga – asmenų tarpusavio ryšio paslauga, kurią teikiant sujungiama su viešai priskirtais numeracijos ištekliais, t. y. nacionalinio ar tarptautinio ryšio numeracijos planų numeriu ar numeriais, arba kuria sudaromos sąlygos ryšiui su nacionalinio ar tarptautinio ryšio numeracijos planų numeriu ar numeriais;

(10) su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslauga – asmenų tarpusavio ryšio paslauga, kurią teikiant nesujungiama su viešai priskirtais numeracijos ištekliais, t. y. nacionalinio ar tarptautinio ryšio numeracijos planų numeriu ar numeriais, arba nesudaromos sąlygos ryšiui su nacionalinio ar tarptautinio ryšio numeracijos plano numeriu ar numeriais;

(11) viešasis elektroninių ryšių tinklas – elektroninių ryšių tinklas, naudojamas vien tik ar didžiąja dalimi viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms teikti, kuriuo informaciją galima perduoti iš vieno tinklo galinio taško į kitą;

(12) tinklo galinis taškas – fizinis taškas, kuriame galutinio naudotojo įranga prijungiama prie viešojo elektroninių ryšių tinklo, ir kuris tinkluose, kuriuose atliekamas komutavimas ar maršruto parinkimas, įvardijamas konkrečiu tinklo adresu, kuris gali būti susietas su galutinio naudotojo numeriu ar pavadinimu;

(13) susijusios priemonės – susijusios paslaugos, su elektroninių ryšių tinklu arba elektroninių ryšių paslauga susijusi fizinė infrastruktūra ir kitos priemonės ar elementai, kurie leidžia arba padeda teikti paslaugas per tą tinklą arba paslaugą arba galėtų tai daryti ir kurie apima pastatus ar įėjimus į pastatus, pastatų elektros laidų sistemas, antenas, bokštus ir kitas atramines konstrukcijas, vamzdynus, kanalus, stiebus, šulinius ir skirstomąsias spintas;

(14) susijusi paslauga – su elektroninių ryšių tinklu arba elektroninių ryšių paslauga susijusi paslauga, kuri leidžia arba padeda teikti paslaugas, savarankiškai teikti paslaugas arba teikti paslaugas automatizuotai per tą tinklą arba paslaugą arba galėtų tai daryti ir kuri apima numerių susiejimo ar lygiavertes funkcijas atliekančias sistemas, sąlyginės prieigos sistemas ir elektroninių programų gidus (EPG), taip pat kitas paslaugas, pavyzdžiui, galimybės nustatyti tapatybę, vietą ir prisijungimo būvį paslaugas;

(15) sąlyginės prieigos sistema – bet kuri techninė priemonė, autentiškumo patvirtinimo sistema ir (arba) susitarimas, leidžiantys naudotis apsaugotąja radijo ar televizijos transliavimo paslauga, teikiama suprantama forma tik gavus abonementinį ar kitokios formos išankstinį individualų leidimą;

(16) naudotojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris naudoja ar pareiškia norą naudoti viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas;

(17) galutinis naudotojas – naudotojas, neteikiantis viešųjų elektroninių ryšių tinklų ar viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų;

(18) vartotojas – bet kuris fizinis asmuo, kuris naudoja ar pareiškia norą naudoti viešai prieinamą elektroninių ryšių paslaugą ne prekybos, verslo, amato ar profesijos tikslais;

(19) elektroninių ryšių tinklų teikimas – tokių tinklų sukūrimas, eksploatavimas, kontrolė ar galimybės jais naudotis suteikimas;

(20) taikomųjų programų sąsaja arba API – programinės įrangos sąsaja tarp taikomųjų programų, kurias teikia transliuotojai ar paslaugų teikėjai, ir priedų rinkinių, skirtų prijungti prie televizorių, arba integruotos skaitmeninės televizijos ar skaitmeninės radijo įrangos ištekliai;

(21) radijo spektro paskyrimas – tam tikros radijo spektro juostos skyrimas vienos ar, tam tikrais atvejais, daugiau rūšių radijo ryšio paslaugų darbui nustatytomis sąlygomis;

(22) žalingieji trukdžiai – trukdžiai, kurie kelia pavojų radijo navigacijos tarnybos ar bet kurių kitų saugos tarnybų veikimui ar kitaip smarkiai pablogina, trukdo ar nuolat pertraukia radijo ryšį pagal taikomas tarptautinės, Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostatas;

(23) bendrasis leidimas – pagal šį reglamentą sukurta teisinė sistema, pagal kurią užtikrinamos teisės teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas vidaus rinkoje ir nustatomos su tuo susijusios pareigos;

(24) mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškas – nedidelė, mažos galios, nedideliu atstumu veikianti belaidžio tinklo prieigos įranga, veikianti naudojant licencijuotą radijo spektrą, nelicencijuotą radijo spektrą arba jų derinį, kuri gali būti viešojo elektroninių ryšių tinklo dalis ir kuri gali turėti vieną ar daugiau nedidelio vizualaus poveikio antenų, bei kurią naudodami naudotojai gali belaidžiu būdu prisijungti prie bet kokios topologijos – tiek judriojo, tiek fiksuotojo ryšio – elektroninių ryšių tinklų;

(25) radijo ryšio vietinis tinklas arba RLAN – mažos galios, nedideliu atstumu veikianti belaidžio tinklo prieigos sistema, kuri kelia tik nedidelę riziką, kad atsiras trukdžių kitoms tokioms pat kitų naudotojų netoliese naudojamoms sistemoms, neišskirtiniu pagrindu naudojanti suderintą radijo spektrą;

(26) suderintas radijo spektras – radijo spektras, su kurio prieinamumu ir veiksmingu naudojimu susijusios suderintosios techninės sąlygos nustatytos įgyvendinimo priemonėmis pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 4 straipsnį;

(27) pasidalijamasis radijo spektro naudojimas – dviejų arba daugiau technologijų ar naudotojų prieiga prie tų pačių radijo spektro juostų ar kanalų lygiateisiu arba hierarchiniu apsaugos principu, siekiant užtikrinti veiksmingą jų naudojimą; tokia prieiga gali būti grindžiama nustatyta naudotojų dalijimosi tvarka, suteikiama remiantis bendruoju leidimu, individualiomis teisėmis naudoti radijo spektrą arba jų

deriniu; įskaitant reguliavimo priemones, tokias kaip licencijuota bendra prieiga, kuriomis siekiama visiems naudotojams užtikrinti nuspėjamą ir patikimą bendro naudojimosi tvarką;

(28) prieiga – įmonės teisė naudotis kitos įmonės įrenginiais arba paslaugomis apibrėžtomis sąlygomis, išskirtiniu ar neišskirtiniu pagrindu, elektroninių ryšių paslaugoms, informacinės visuomenės paslaugoms arba transliacijų turinio paslaugoms teikti; tai, *inter alia*, apima: teisę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir tinklo elementais bei susijusiais įrenginiais, kurie gali sujungti įrangą fiksuoto ir nefiksuoto ryšio priemonėmis (pirmiausia – tai teisė naudotis vietos linija ir įrenginiais bei paslaugomis, būtinomis elektroninių ryšių paslaugoms vietos linija teikti); teisę naudotis fizine infrastruktūra, įskaitant pastatus, kabelių kanalus ir stiebus; prieigą prie programinių sistemų, tarp jų veiklos palaikymo sistemų; teisę naudotis informacijos sistemomis ar duomenų bazėmis, skirtomis išankstinių užsakymų, teikimo, užsakymo, priežiūros ir remonto prašymų bei sąskaitų rengimui; teisę naudotis numerių susiejimo ar lygiavertes funkcijas atliekančiomis sistemomis; prieigą prie fiksuotojo ir judriojo ryšio tinklų, ypač tarptinklinio ryšio tikslui; teisę naudotis kontroliuojamo prisijungimo sistemomis skaitmeninės televizijos paslaugoms teikti; ir teisę naudotis virtualaus tinklo paslaugomis;

(29) sujungimas – speciali prieigos rūšis, įgyvendinama tarp elektroninių ryšių tinklų teikėjų, atliekant fizinį ar loginį elektroninių ryšių tinklų, kuriuos naudoja ta pati ar kita įmonė, sujungimą, kad vienos įmonės naudotojai galėtų naudotis tarpusavio ryšiu ar ryšiu su kitos įmonės naudotojais arba kitos įmonės teikiamomis prieigos paslaugomis, kai tokias paslaugas teikia tos pačios dalyvaujančios šalys ar kitos šalys, kurios turi prieigą prie tinklo;

(30) operatorius – įmonė, teikianti ar turinti teisę teikti viešąjį elektroninių ryšių tinklą ar susijusias priemones;

(31) vietinė linija – fizinis elektroninio ryšio signalų maršrutas, jungiantis tinklo galinį tašką su viešojo fiksuoto elektroninių ryšių tinklo skirstomuoju stovu ar ekvivalentinius įrenginius;

(32) skambutis – viešosiomis asmenų tarpusavio ryšio paslaugų priemonėmis sukurtas sujungimas, sudarantis dvipusio kalbinio ryšio galimybę;

(33) kalbinio ryšio paslauga – viešai prieinama elektroninių ryšių paslauga, skirta tiesiogiai arba netiesiogiai inicijuoti ir gauti nacionalinius arba nacionalinius ir tarptautinius skambučius, naudojant numerį arba numerius, nurodytus nacionaliniame arba tarptautiniame ryšio numeracijos plane;

(34) geografinis numeris – nacionalinio numeracijos plano numeris, kurio tam tikroje skaitmeninėje struktūroje yra geografinė nuoroda, naudojama skambučiams į fizinę tinklo galinio taško vietą nukreipti;

(35) negeografinis numeris – nacionalinio numeracijos plano numeris, kuris nėra geografinis numeris, pavyzdžiui, judriojo telefono ryšio, nemokami ir padidinto tarifo telefono ryšio numeriai;

(36) įvairiapusio ryšio realiuoju laiku paslauga – multimedijos pokalbių realiuoju laiku paslauga, kuri užtikrina dvikryptį simetrinį dviejose ar daugiau vietų esančių naudotojų judesio vaizdo, realiuoju laiku spausdinamo teksto ir balso perdavimą realiuoju laiku;

(37) bendrasis pagalbos centras, arba BPC, – fizinė vieta, kurioje priimamas skubios pagalbos pranešimas ir už kurią atsakinga valdžios institucija arba valstybės narės pripažinta privati organizacija;

(38) tinkamiausias BPC – atsakingų institucijų sukurtas BPC, kuriam nukreipiamas skubios pagalbos ryšys ir kuris yra kompetentingas perduoti kontekstinę informaciją skubios pagalbos tarnyboms iš atitinkamos intervencijos teritorijos;

(39) skubios pagalbos ryšys – ryšys, palaikomas naudojantis asmenų tarpusavio ryšio paslauga tarp galutinio naudotojo ir BPC, siekiant skubios pagalbos tarnybų prašyti suteikti skubią pagalbą ir ją gauti;

(40) veiksmingas skubios pagalbos ryšys – skubios pagalbos ryšys, kuriuo užtikrinamas savalaikis galutinio naudotojo ir tinkamiausio BPC ryšys ir laiku pateikiama kontekstinė informacija, įskaitant informaciją apie skambinančio asmens buvimo vietą;

(41) kontekstinė informacija – informacija, kurią skubios pagalbos ryšiu perduoda galutinis naudotojas arba nustato ir automatiškai perduoda galutinio naudotojo galinis įrenginys ar atitinkamas tinklas, kad būtų sudarytos sąlygos laiku nustatyti skubios pagalbos tarnybų priemonių išteklius ir kad skubios pagalbos tarnybos galėtų greitai atvykti į vietą, kurioje bus imamasi priemonių;

(42) skubios pagalbos tarnyba – pagal nacionalinę teisę valstybės narės pripažinta tarnyba, kuri tiesiogiai teikia skubią pagalbą tokiose situacijose, kai gresia, visų pirma, tiesioginis pavojus gyvybei ar sunkaus sužeidimo pavojus, pavojus asmens arba visuomenės sveikatai arba saugai, privačiam arba viešajam turtui arba aplinkai;

(43) informacija apie skambinančio asmens buvimo vietą – viešajame judriojo ryšio tinkle tvarkomi duomenys, gauti iš tinklo infrastruktūros arba iš nešiojamojo aparato, nurodantys galutinio naudotojo judriojo ryšio galinio įrenginio geografinę padėtį, o viešojo fiksuotojo ryšio tinklo atveju – tinklo galinio taško fizinio adreso duomenis;

(44) galiniai įrenginiai – galiniai įrenginiai, kaip apibrėžta Komisijos direktyvos 2008/63/EB[78] 1 straipsnio 1 punkte;

(45) palydovinio ryšio paslaugos – paslaugos, kurias teikiant visiškai arba iš dalies naudojamasi radijo ryšio iš palydovinių antžeminių stočių arba jų papildomų antžeminių ir orlaivyje įrengtų dalių užmezgimu su kosmine stotimi (aukštynkryptės linijos) ir (arba) radijo ryšio iš kosminės stoties užmezgimu su palydovinėmis antžeminėmis stotimis arba jų papildomomis antžeminėmis ir orlaivyje įrengtomis dalimis (žemynkryptės linijos);

(46) palydovinių tinklų teikimas – palydovinių sistemų, palydovinių antžeminių stočių ir, kai taikoma, jų papildomų antžeminių ir orlaivyje sumontuotų dalių sukūrimas ir eksploatavimas;

(47) palydovinė antžeminė stotis – Žemės įranga, kurią galima panaudoti radijo ryšio signalams siųsti, arba ir siųsti, ir priimti (siuntimas / priėmimas), arba tik priimti (tik priėmimas), naudojant palydovus arba kitokias kosmines sistemas. Ji apima antžemines stotis, terminalus, antžeminę įrangą, kurių reikia ryšiui su palydovais ar kitomis kosminėmis stotimis palaikyti, bet tuo neapsiriboja;

[78] 2008 m. birželio 20 d. Komisijos direktyva 2008/63/EB dėl konkurencijos telekomunikacijų galinių įrenginių rinkose (OL L 162, 2008 6 21, p. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/63/oj).

(48) papildomos antžeminės ir orlaivyje įrengtos dalys – palydovinių tinklų antžeminės arba orlaivyje įrengtos stotys, naudojamos fiksuotose arba kintančiose vietose, siekiant pagerinti palydovinio ryšio paslaugų prieinamumą sistemos palydovo (-ų) aprėpties zonos geografinėse vietovėse, kuriose negalima užtikrinti reikiamos ryšio su viena ar daugiau kosminių stočių kokybės;

(49) asmens duomenys – asmens duomenys, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 1 punkte;

(50) sutikimas – sutikimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 11 punkte.

3 straipsnis

Bendrieji tikslai ir principai

1. Šio reglamento kontekste valstybės narės, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, taip pat BEREC, RSPI, STB ir Komisija, pagal savo atitinkamą kompetenciją, siekia kiekvieno iš toliau nurodytų bendrųjų tikslų, kurie yra išdėstyti netaikant pirmumo tvarkos:

    (a) didinti junglumo sektoriaus ir visos pramonės konkurencingumą sudarant palankesnes sąlygas investicijoms į pažangią skaitmeninę infrastruktūrą, įskaitant debesija ir DI grindžiamus sprendimus, sudarant sąlygas novatoriškoms paslaugoms, be kita ko, užtikrintos kokybės ir patikimoms paslaugoms, ir palengvinant platesnės skaitmeninės ekosistemos dalyvių bendradarbiavimą;

    (b) sukurti bendrąją elektroninių ryšių rinką, kuri palengvintų tinklų eksploatavimą ir paslaugų teikimą tarpvalstybiniu mastu Sąjungoje, transeuropinių skaitmeninių tinklų plėtrą ir novatoriškų elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų, įskaitant visos Europos palydovinio ryšio paslaugas, teikimą;

    (c) didinti elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų atsparumą ir parengtį Sąjungos lygmeniu, skatinant valdžios institucijų ir elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjų bendradarbiavimą, joms kuriant būtinus atsparumo pajėgumus, ir užtikrinant Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesus;

    (d) skatinti investicijas į junglumą ir platų gigabitinių tinklų, įskaitant fiksuotojo, judriojo ir belaidžio ryšio tinklus, prieinamumą, prieigą prie jų ir jų naudojimą, kad visi Sąjungos piliečiai ir įmonės galėtų pasinaudoti jų teikiamais privalumais kainos, kokybės ir pasirinkimo atžvilgiu;

    (e) užtikrinti aukštos kokybės, įperkamų ir viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikimą visiems galutiniams naudotojams veiksmingos elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių konkurencijos sąlygomis, įskaitant veiksmingą infrastruktūra grindžiamą konkurenciją, taip pat teikiant elektroninių ryšių paslaugas bei susijusias paslaugas visoje Sąjungoje;

    (f) rūpintis Sąjungos piliečių interesais ir užtikrinti galutinių naudotojų teisių apsaugą, įskaitant vienodas ir nediskriminacines sąlygas srauto atžvilgiu teikiant interneto prieigos paslaugas, kad visi galutiniai naudotojai ir toliau galėtų rinktis įvairias pažangias, įperkamas ir aukštos kokybės paslaugas,

ir garantuoti aukštą ir vienodo lygio apsaugą, ypač pažeidžiamų vartotojų apsaugą, įskaitant prieinamas kainas, pasirinkimą ir lygiavertę prieigą;

(g) skatinti tvarumą sudarant palankesnes sąlygas investicijoms į efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido skaitmeninius tinklus bei sprendimus ir skatinti tiesioginio srauto efektyvumą;

(h) remti kitų Sąjungos politikos sričių, kurios priklauso nuo radijo spektro, įskaitant kosmoso ir bendrą saugumo ir gynybos politiką, tikslus.

2. Naudodamosi savo kompetencija arba vykdydamos savo užduotis siekiant bendrųjų tikslų, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, BEREC, RSPI, STB ir Komisija veikia nešališkai, objektyviai, skaidriai, proporcingai ir nediskriminuodamos. Visų pirma jos taiko šiuos principus:

(a) bendradarbiaudamos tarpusavyje skatina reguliavimo nuspėjamumą, kad būtų užtikrinti nuoseklūs reguliavimo būdai;

(b) užtikrina, kad panašiomis aplinkybėmis priemonės būtų taikomos nuosekliai ir nebūtų diskriminuojami elektroninių ryšių tinklų arba paslaugų teikėjai;

(c) deramai atsižvelgia į galimą reguliavimo ir administracinę naštą, atsirandančią dėl reguliavimo sprendimų, ir stengiasi ją kuo labiau apriboti;

(d) taiko Sąjungos teisę technologijų atžvilgiu neutraliai tiek, kiek tai suderinama su šiame straipsnyje išdėstytų bendrųjų tikslų siekimu;

(e) deramai atsižvelgia į įvairias su infrastruktūra, konkurencija, galutinių naudotojų padėtimi susijusias sąlygas, visų pirma, į vartotojų sąlygas įvairiose valstybės narės geografinėse vietovėse.

2. II DALIS. ATSPARUMAS

4 straipsnis

Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vaidmuo užtikrinant atsparumą

Atsižvelgiant į esminį elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vaidmenį bendram Sąjungos visuomenės ir ekonomikos atsparumui, elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų, nurodytų šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje, teikėjai, BEREC, STB, nacionalinės reguliavimo ir kompetentingos institucijos, paskirtos pagal Direktyvos (ES) 2022/2555 8 straipsnio 1 dalį, nacionalinės krizių valdymo ir civilinės saugos institucijos, įskaitant kibernetinių krizių valdymo institucijas, paskirtas pagal Direktyvos (ES) 2022/2555 9 straipsnio 1 dalį, pagal savo atitinkamą kompetenciją prisideda numatant, užkardant gamtinius ar žmogaus sukeltus sutrikimus, krizes ar nenugalimos jėgos aplinkybes, kurie gali neigiamai paveikti gyventojus, ir į juos reaguojant, nuosekliai įgyvendindami su pasirengimu susijusias pareigas pagal šį reglamentą ir laikydamiesi atitinkamų Sąjungos ir nacionalinių civilinės saugos, krizių valdymo ir reagavimo mechanizmų.

5 straipsnis

Elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų prieinamumas ir pajėgumai

1. Viešųjų elektroninių ryšių tinklų, viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ir kiti paslaugų teikėjai, nurodyti 9 straipsnio 2 dalyje, nacionalinės reguliavimo institucijos, nacionalinės kompetentingos institucijos, paskirtos pagal Direktyvos (ES) 2022/2555[79] 8 straipsnio 1 dalį, ir kitos kompetentingos institucijos, be kita ko, kai aktualu, nacionalinės krizių valdymo ir civilinės saugos institucijos, įskaitant kibernetinių krizių valdymo institucijas, paskirtas pagal Direktyvos (ES) 2022/2555 9 straipsnio 1 dalį, bendradarbiauja, kad užtikrintų nuolatinį elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų prieinamumą, taip pat jų būtinus pajėgumus, reikalingus gamtiniams ar žmogaus sukeltiems sutrikimams, krizėms ar nenugalimos jėgos aplinkybėms, kurie gali neigiamai paveikti gyventojus, numatyti, užkardyti ir į juos reaguoti.

   Tai darydamos pirmoje pastraipoje nurodytos institucijos ir paslaugų teikėjai kiek įmanoma labiau atsižvelgia į 6 straipsnyje nurodytą BEREC priimtą Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planą.

2. Nedarant poveikio Direktyvai (ES) 2022/2555, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti paslaugų teikėjai ir BPC, atsižvelgdami į šio reglamento 6 straipsnyje nurodytą BEREC priimtą Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planą, imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų nepertraukiamą ypatingos svarbos ryšių ir skubios pagalbos ryšių prieinamumą, taip pat nepertraukiamą viešų įspėjimų perdavimą gamtinių ar žmogaus sukeltų sutrikimų, krizių ar nenugalimos jėgos aplinkybių, kurie gali neigiamai paveikti gyventojus, atvejais.

3. Diegdami naujas technologijas savo elektroninių ryšių tinkluose ar paslaugose, viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai ir BPC imasi visų būtinų parengiamųjų priemonių, įskaitant sprendimų testavimą ir patvirtinimą, kad užtikrintų galimybę naudotis skubios pagalbos ryšių ir viešų įspėjimų paslaugomis Sąjungoje.

4. Jei dėl perėjimo prie kitų tinklo technologijų gali būti nutrauktas paslaugų teikimas tuo metu naudojamais galutinių naudotojų įrenginiais, viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai bent prieš dvejus metus informuoja nacionalines kompetentingas institucijas ir galutinius naudotojus, pateikdami perėjimo proceso veiksmų gaires.

6 straipsnis

Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planas

1. Iki **[***12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos***]** BEREC priima ataskaitą „Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planas“ (toliau – Planas), kuria siekiama stiprinti elektroninių ryšių tinklų, paslaugų ir kitos skaitmeninės infrastruktūros atsparumą ir parengtį Sąjungos lygmeniu, ištikus gamtiniams ar žmogaus sukeltiems sutrikimams, krizėms ar nenugalimos jėgos aplinkybėms, kurie gali turėti didelį neigiamą poveikį gyventojams ar vidaus rinkos veikimui.

2. Plane pateikiama:

[79] 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148, (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3445/oj).

(a) išsamus 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų teikėjų elektroninių ryšių tinklų architektūros, galingumo, pajėgumų ir naudojimo vertinimas, parengtas remiantis informacija, surinkta pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 dalį, ir perduota STB pagal šio reglamento 7 straipsnio 3 dalį;

(b) tinklo atsparumo priemonių praktinės rekomendacijos, grindžiamos, be kita ko, pagal a punktą atliktu vertinimu;

(c) krizių valdymo praktika.

Pirmos pastraipos a punkte nurodytame vertinime, be kita ko, pateikiama tinklo topologijos Sąjungos lygmeniu apžvalga, nustatomas maršrutų įvairinimas, galimos kliūtys ar gedimų vietos ir sritys, kuriose reikalingos su atsparumu susijusios priemonės, pavyzdžiui, strateginės investicijos, kuriomis remiamas dubliavimas, visų pirma transeuropinių skaitmeninių tinklų atveju. Vertinimas atliekamas laikantis taikytinų Sąjungos ir nacionalinių įslaptintos informacijos apsaugos taisyklių. Jame informacija pateikiama apibendrinta forma, kad būtų išvengta tikslios neskelbtinų išteklių geografinės vietos nustatymo.

Į pirmos pastraipos b punkte nurodytas praktines rekomendacijas įtraukiamos rekomendacijos, kuriomis užtikrinamas techninis elektroninių ryšių tinklų pajėgumas būti integruotiems į įvairių rūšių antžeminius ir neantžeminius tinklus, pavyzdžiui, palydovinius tinklus, pajėgumas užtikrinti esminių ryšių tinklų ir paslaugų tęstinumą padidėjusios paklausos, tinklo perkrovos arba gamtinių ar žmogaus sukeltų sutrikimų atvejais, įskaitant, be kita ko, sistemos atjungimo grėsmes, pavyzdžiui, tyčinius žalinguosius trikdžius, arba kitos priemonės, kurios laikomos svarbiomis užtikrinant paslaugų prieinamumą ir būtinus tinklo pajėgumus.

Pirmos pastraipos c punkte nurodyta krizių valdymo praktika yra skirta nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms ir ja siekiama suderinti procedūras, koordinavimo tvarką ir veiklos protokolus, kurie turi būti taikomi gamtinių ar žmogaus sukeltų sutrikimų, krizių ar nenugalimos jėgos aplinkybių atvejais. Krizių valdymo praktika yra suderinta su atitinkamais Sąjungos ir nacionaliniais civilinės saugos, krizių valdymo ir reagavimo mechanizmais ir juos papildyti.

7 straipsnis

Bendradarbiavimas ir duomenų rinkimas rengiant Planą

1. Siekdamas padėti BEREC, STB, glaudžiai bendradarbiaudamas su Komisija ir, kai tai susiję su elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų parengtimi ir atsparumu, su TIS bendradarbiavimo grupe, įsteigta pagal Direktyvos (ES) 2022/2555 14 straipsnį, ir atitinkamai konsultuodamasis su ENISA ir susijusiomis Europos reagavimo į krizes ir civilinės saugos koordinavimo institucijomis, parengia Plano projektą. Planas reguliariai peržiūrimas ir atnaujinamas, remiantis, be kita ko, pagal šio straipsnio 2 dalį surinkta informacija.

2. Kad padėtų rengti Planą, nacionalinės reguliavimo institucijos kas dvejus metus renka informaciją apie viešųjų elektroninių ryšių tinklų, viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų ir, kai aktualu, tinklų, kurie visiškai arba daugiausia naudojami visuomenei prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms arba informacinės visuomenės paslaugoms teikti, architektūrą, galingumą, pajėgumus ir naudojimą, jei tokia informacija joms arba kitoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms dar nebuvo pateikta pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę.

3. Prašymai pateikti informaciją pagal 2 dalį turi būti pagrįsti, proporcingi ir apsiriboti tuo, kas tikrai būtina su atsparumu ir parengtimi susijusioms užduotims atlikti. Informacija STB perduodama kas dvejus metus.

4. Iki [6 *mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija ir ENISA, paskelbia bendrą šabloną, kurį nacionalinės reguliavimo institucijos turi naudoti rinkdamos 2 dalyje nurodytą informaciją.

8 straipsnis

Bendradarbiavimas su Komisija, kitomis Sąjungos įstaigomis ar ekspertų grupėmis

1. Kai gamtinis ar žmogaus sukeltas sutrikimas, krizė ar nenugalimos jėgos aplinkybės yra susiję su didelio masto kibernetinio saugumo incidentu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos (ES) 2022/2555 6 straipsnio 7 punktą, arba įvyksta tuo pat metu, BEREC pateikia Europos ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizaciniam tinklui (toliau – EU-CyCLONe) ir Komisijai atitinkamą informaciją, kad būtų užtikrintas bendras informuotumas apie padėtį ir nuoseklus reagavimas į krizes.

2. Gavęs prašymą, STB pasidalija su Komisija išsamia informacija apie analizę, naudotą rengiant Planą pagal 6 straipsnį. Komisija atitinkamai atsižvelgia į tokią informaciją rengdama ir įgyvendindama finansavimo priemones, įskaitant strategines investicijas į transeuropinius skaitmeninius tinklus, arba priimdama politiką ar priemones, kuriomis didinamas elektroninių ryšių tinklų atsparumas ir parengtis.

3. Šioje dalyje nustatytos užduotys ir veiksmai nedaro poveikio ENISA, Reagavimo į kompiuterių saugumo incidentus tarnybos (toliau – CSIRT) tinklo, EU-CyCLONe, TIS bendradarbiavimo grupės, įsteigtos Direktyva (ES) 2022/2555, ar kitų ekspertų grupių ir koordinavimo sistemų užduotims pagal Sąjungos civilinės saugos teisę.

3. III DALIS. BENDRASIS RINKOS LEIDIMAS IR BENDRO PASO MECHANIZMAS

9 straipsnis

Bendrasis leidimas

1. Laisvė teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas užtikrinama laikantis šiame reglamente nustatytų sąlygų ir įpareigojimų. Valstybės narės gali apriboti laisvę teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas tik dėl SESV 52 straipsnio 1 dalyje nurodytų priežasčių, susijusių su viešąja tvarka, visuomenės saugumu ar visuomenės sveikata. Visi tokie apribojimai yra tinkamai pagrįsti ir apie juos pranešama Komisijai.

2. Bendrojo leidimo tvarka taikoma viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams ir elektroninių ryšių tinklų, kurie visiškai arba daugiausia naudojami visuomenei prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms arba informacinės visuomenės paslaugoms teikti, teikėjams.

3. Bendrojo leidimo tvarka netaikoma su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugoms.

4. Pagal bendrojo leidimo tvarką suteikiant teisę teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas taikomos tik šios sąlygos:

   (a) šiame reglamente nustatytų, atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinų tinklų atsparumo ir parengties reikalavimų gamtinių ar žmogaus sukeltų

sutrikimų, krizių ar nenugalimos jėgos aplinkybių atvejais laikymasis ir valdžios institucijų pranešimų plačiajai visuomenei, skirtų įspėti visuomenę apie tiesioginį pavojų ir sumažinti didžiulių katastrofų pasekmes, naudojimo sąlygų laikymasis;

(b) atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinų ypatingos svarbos ryšių paslaugų naudojimo sąlygų didelių nelaimių ar nacionalinių ekstremalių situacijų atveju, siekiant užtikrinti ryšį tarp skubios pagalbos tarnybų ir institucijų, laikymasis;

(c) atitinkamam paslaugų teikėjui taikomų standartų ar specifikacijų, nurodytų 187 straipsnyje, laikymasis;

(d) atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinų kibernetinio saugumo taisyklių, įskaitant IRT tiekimo grandinės saugumo reikalavimus, nustatytus pagal Kibernetinio saugumo aktą, kuriuo bus pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881[80], laikymasis;

(e) teisėsaugos ir teisminių institucijų prieigos prie duomenų, be kita ko, teisėto perėmimo ir duomenų saugojimo tikslais pagal taikytinus Sąjungos ar nacionalinės teisės aktus, suteikimas valstybėse narėse, kuriose teikiama paslauga, laikantis Sąjungos teisės, kiek jis taikytinas atitinkamam paslaugų teikėjui;

(f) viešųjų elektroninių ryšio tinklų vientisumo palaikymas, be kita ko, nustatant reikalavimus užkirsti kelią elektromagnetiniams trukdžiams tarp elektroninių ryšių tinklų arba paslaugų pagal Direktyvą 2014/30/ES[81], kiek jis taikytinas atitinkamam paslaugų teikėjui;

(g) atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinų sujungimo reikalavimų arba priemonių pagal 66 straipsnį laikymasis;

(h) elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų atveju – atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinų atitinkamų tarptautinių susitarimų, susijusių su ribotų išteklių, kuriems netaikomos individualios naudojimo teisės, naudojimu, laikymasis;

(i) paslaugų sąveikumas pagal šį reglamentą, kai jis taikytinas atitinkamam paslaugų teikėjui;

(j) jei taikytina, administraciniai mokesčiai pagal 12 straipsnį.

Papildomos atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinos radijo spektro naudojimo sąlygos taikomos pagal 20 ir 21 straipsnius.

---

80 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881 dėl ENISA (Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros) ir informacinių ir ryšių technologijų kibernetinio saugumo sertifikavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 526/2013, (Kibernetinio saugumo aktas), OL L 151, 2019 6 7, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

81 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (OL L 153, 2014 5 22, p. 62–106, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/53/oj), su pakeitimais, padarytais 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 (OL L 30, 2018 9 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/30/2018-09-11), ir 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2022/2380, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo (OL L 315, 2022 12 7, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2380/oj).

Papildomos atitinkamam paslaugų teikėjui taikytinos numeracijos išteklių, paskirtų iš nacionalinių numeracijos planų ir, kai taikytina, iš Sąjungos numeracijos plano, naudojimo sąlygos taikomos pagal 46 ir 50 straipsnius.

10 straipsnis

Bendro paso procedūra

1. Taikant bendrojo leidimo tvarką, kai paslaugų teikėjas ketina teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas vienoje arba keliose valstybėse narėse, jis pateikia pranešimą vienos iš tų valstybių narių nacionalinei reguliavimo institucijai pagal bendro paso procedūrą.
2. Prieš pradėdami naudotis bendruoju leidimu suteiktomis teisėmis, paslaugų teikėjai neprivalo gauti pranešimo valstybės narės, kurioje paslaugų teikėjas ketina vykdyti veiklą, reguliavimo institucijos sprendimo ar kito administracinio akto.
3. 1 dalyje nurodytas pranešimas pateikiamas naudojant pranešimo šabloną pagal BEREC gaires, paskelbtas pagal 125 straipsnį, ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams po šio reglamento įsigaliojimo dienos. BEREC prireikus atnaujina atitinkamas gaires.
4. Reguliavimo institucija, kuriai pateiktas pranešimas, nepagrįstai nedelsdama perduoda gautą pranešimą STB. Jei pranešimas susijęs su tinklų ir paslaugų teikimo keliose valstybėse narėse pradžia, STB nepagrįstai nedelsdamas perduoda jį susipažinti kitų valstybių narių, kuriose paslaugų teikėjas ketina vykdyti veiklą, kompetentingoms institucijoms.
5. Jei pranešimas susijęs su vienoje ar keliose valstybėse narėse jau veiklą vykdančio paslaugų teikėjo ketinimu išplėsti savo veiklą kitose valstybėse narėse, STB perduoda tokį pranešimą susipažinti visų atitinkamų valstybių narių, įskaitant tas valstybes nares, kuriose paslaugų teikėjas jau teikia elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, kompetentingoms institucijoms.
6. Pagal bendro paso procedūrą institucija, kuriai pateiktas pranešimas, per vieną savaitę nuo 1 dalyje nurodyto pranešimo pateikimo datos patvirtina teikėjui leidimą teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas. Patvirtinime pateikiama informacija apie visas bendrojo leidimo sąlygas, taikomas valstybėje narėje ar valstybėse narėse, kuriose ketinama teikti tinklus ar paslaugas, taip pat apie su leidimu susijusias pareigas ir teises. Jei pranešimas susijęs su vienoje ar keliose valstybėse narėse veiklą jau vykdančio paslaugų teikėjo ketinimu išplėsti savo veiklą kitose valstybėse narėse, patvirtinime pateikiama informacija apie kitose valstybėse narėse taikomas bendrojo leidimo sąlygas.
7. Patvirtinus pranešimą, paslaugų teikėjas gali naudotis bendrojo leidimo suteiktomis teisėmis ir pradėti veiklą, prireikus laikydamasis šio reglamento nuostatų dėl naudojimo teisių.
8. STB tvarko viešai prieinamą nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateiktų pranešimų Sąjungos duomenų bazę. Institucijos, kurioms pateiktas pranešimas, atnaujina informaciją apie visus gautus pranešimus duomenų bazėje ne rečiau kaip kas du mėnesius.
9. Dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų, apie kuriuos pranešta iki [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], naujo pranešimo pateikti nereikalaujama. Paslaugų teikėjai gali pateikti pranešimą nacionalinei reguliavimo institucijai, kuriai jau buvo pateiktas pranešimas, kad gautų naują bendrąjį leidimą esamiems tinklams ar paslaugoms teikti pagal bendro paso procedūrą. Diegiant naujus elektroninių ryšių tinklus ar

paslaugas, paslaugų teikėjams taikoma su šiais naujais tinklais ar paslaugomis susijusi bendro paso procedūra.

11 straipsnis

Gairės ir tarpusavio pagalba

1. Iki [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija ir kitomis kompetentingomis institucijomis, įskaitant pagal šio straipsnio 2 dalį paskirtus kontaktinius punktus, paskelbia gaires, kuriomis užtikrinama, kad visos 9 straipsnio 4 dalyje išvardytos sąlygos būtų taikomos nuosekliai, nediskriminuojant ir proporcingai ir kad jos būtų prieinamos paslaugų teikėjams STB tinklalapyje.
2. Kiekviena valstybė narė paskiria bendrą nacionalinį kontaktinį punktą, kuriam pavedama palaikyti ryšius su STB ir nuolat atnaujinti informaciją apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimui taikomus nacionalinės teisės aktus ir procedūras, visų pirma susijusius su bendrojo leidimo sąlygomis, įskaitant kibernetinio saugumo, prieigos prie duomenų bei duomenų apsaugos sąlygas ir šiame reglamente nustatytas pareigas.
3. Komisija įgyvendinimo aktais gali papildomai patikslinti procedūras, susijusias su pranešimu, veiklos pradžios patvirtinimu ir tarpusavio pagalba vykdymo užtikrinimo srityje, taip pat su nacionalinių kompetentingų institucijų ir STB keitimosi informacija tvarka pagal Reglamentą (ES) 2024/903. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.
4. Nedarant poveikio valstybių narių vykdymo užtikrinimo įgaliojimams, susijusiems su jų jurisdikcijoje taikytina teise, pagal bendro paso tvarką pranešimo valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija turi įgaliojimus skirti sankcijas už leidimo sąlygų pažeidimą. Šiurkštaus pažeidimo atveju galimos priemonės, prireikus pasikonsultavus su paveiktų valstybių narių reguliavimo institucijomis, apima teisės vykdyti veiklą bendrame pase nurodytoje (-ose) valstybėje (-ėse) narėje (-ėse) panaikinimą.
5. Kai valstybės narės, kurioje teikiami elektroninių ryšių tinklai ar paslaugos, nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad leidimo sąlygų pažeidimas jos teritorijoje gali turėti rimtą neigiamą poveikį nacionalinio saugumo ar viešojo intereso pagrindu, ji turi teisę skirti sankcijas savo jurisdikcijoje, jei reikia, pasikonsultavusi su pranešimo valstybės narės atitinkamomis institucijomis.

12 straipsnis

Administraciniai mokesčiai

1. Jei valstybės narės taiko administracinius mokesčius įmonėms, teikiančioms elektroninių ryšių tinklą ar paslaugą pagal bendrąjį leidimą ar, kurioms suteikta naudojimo teisė, tie mokesčiai:

    (a) padengia, iš viso, tik administracines sąnaudas, susidarančias valdant, kontroliuojant ir vykdant bendrojo leidimo sistemą ir naudojimo teises bei 67 straipsnyje, 68 straipsnio 1 dalyje ir 69 ir 77 straipsniuose nurodytus konkrečius įpareigojimus, kurie gali apimti tarptautinio bendradarbiavimo, derinimo ir standartizacijos, rinkos tyrimo, reikalavimų laikymosi priežiūros ir kitokios rinkos kontrolės sąnaudas, taip pat, kai tinkama, sąnaudas, susijusias su administracinių sprendimų, tokių kaip sprendimai dėl prieigos ar sujungimo, rengimu ir vykdymu;

(b) taikomi atskiroms įmonėms objektyviai, skaidriai ir proporcingai.

2. Administraciniai mokesčiai netaikomi įmonėms, kurių apyvarta nesiekia tam tikros ribos arba kurių veikla nesiekia minimalios rinkos dalies arba kurių teritorinė aprėptis yra labai ribota.

3. Jei administraciniai mokesčiai taikomi, nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos skelbia metines savo administracinių sąnaudų apžvalgas ir surinktų mokesčių bendrą sumą. Esant mokesčių bendros sumos ir administracinių sąnaudų skirtumui atliekami atitinkami koregavimai.

4. IV DALIS. IŠTEKLIAI (RADIJO SPEKTRAS IR NUMERACIJA)

4.1. I ANTRAŠTINĖ DALIS. RADIJO SPEKTRAS

4.1.1. I SKYRIUS. Principai ir tikslai

1 SKIRSNIS. TARPTAUTINĖS RADIJO SPEKTRO NAUDOJIMO IR VALDYMO TAISYKLĖS

13 straipsnis

Radijo spektro strateginis planavimas ir valdymas

1. Siekdamos 3 straipsnyje nustatytų tikslų, visų pirma bendrosios elektroninių ryšių rinkos, taip pat saugumo ir skaitmeninio suverenumo, valstybės narės ir Komisija radijo spektrą vidaus rinkoje valdo koordinuotai pagal pasidalijamąją kompetenciją, atsižvelgdamos į jo, kaip bendro Europos ištekliaus, vertę, siekdamos skatinti ekonomikos augimą, apsaugoti Sąjungos vertybes ir užtikrinti saugumą.

2. Komisija, padedama RSPI, ir nacionalinės kompetentingos institucijos bendradarbiauja vykdydamos strateginį radijo spektro planavimą ir derindamos radijo spektro politikos metodus.

3. Nacionalinės kompetentingos institucijos veiksmingai ir efektyviai valdo radijo spektrą pagal šį reglamentą ir Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (toliau – ITU) Radijo ryšio reglamentą ir kitus susitarimus, priimtus pagal ITU sistemą ir taikomus radijo spektrui. Jos deda visas pastangas, kad pašalintų bet kokį galimą ar faktinį tarpvalstybinių ar nacionalinių žalingųjų trukdžių šaltinį, ir imasi su radijo spektru susijusių priemonių, kad kuo labiau sumažintų saugumo riziką teikiant elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas.

4. Kai šiuo reglamentu Komisijai suteikiami įgaliojimai valdyti radijo spektrą, jai taikomi tie patys principai ir ji laikosi tų pačių įpareigojimų kaip ir kompetentingos institucijos, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente ar kituose Sąjungos teisės aktuose numatyta kitaip.

14 straipsnis

Žalingieji trukdžiai

1. Radijo spektro naudojimo teisių turėtojai turi teisę naudoti savo dažnius be žalingųjų trukdžių, laikydamiesi nacionalinių dažnių paskirstymo planų ir tarptautinių susitarimų.

2. Tarpvalstybiniu mastu koordinuodamos radijo spektro naudojimą, nacionalinės kompetentingos institucijos bendradarbiauja tarpusavyje ir, kai tikslinga, per RSPI. Jos deda visas pastangas, kad išspręstų visas problemas ar ginčus, susijusius su

tarpvalstybiniu koordinavimu ar tarpvalstybiniais žalingaisiais trukdžiais, trukdančiais naudoti radijo spektrą Sąjungos teritorijoje.

3. Neišspręsto tarpvalstybinio koordinavimo arba tarpvalstybinių žalingųjų trukdžių klausimo tarp valstybių narių atveju bet kuri nacionalinė kompetentinga institucija arba bet kuris radijo spektro naudojimo teisių turėtojas gali prašyti RSPI pasinaudoti savo *bona officia* šiam klausimui išspręsti. RSPI gali pateikti nuomonę, kurioje siūlomas suderintas sprendimas. Kompetentingos institucijos prašymu RSPI pateikia tokią nuomonę.

4. Jei tarpvalstybinis klausimas tarp valstybių narių neišsprendžiamas per 12 mėnesių nuo 3 dalyje nurodyto prašymo pateikimo datos, Komisija bet kurios paveiktos valstybės narės nacionalinės kompetentingos institucijos arba radijo spektro naudojimo teisės turėtojo prašymu arba savo iniciatyva įgyvendinimo aktu priima sprendimą, kuriuo išsprendžiamas tarpvalstybinis klausimas, atsižvelgdama į RSPI nuomonę, pateiktą pagal 3 dalį.

5. Kai tarpvalstybinis klausimas yra susijęs su trečiąja valstybe, įskaitant valstybę kandidatę ir stojančiąją valstybę, Komisija ir nacionalinės kompetentingos institucijos, kurios yra RSPG narės, gavusios paveiktos valstybės narės nacionalinės kompetentingos institucijos prašymą, bendradarbiauja, kad suteiktų teisinę, politinę ir techninę paramą tokiam klausimui išspręsti, kad atitinkamos valstybės narės galėtų laikytis savo įsipareigojimų ir naudotis savo teisėmis naudoti radijo spektrą pagal Sąjungos teisę.

6. Jei su trečiąja valstybe susijęs tarpvalstybinis klausimas neišsprendžiamas per 12 mėnesių nuo 5 dalyje nurodyto prašymo pateikimo datos, Komisija, gavusi paveiktos valstybės narės nacionalinės kompetentingos institucijos prašymą ir pasikonsultavusi su RSPI, įgyvendinimo aktu gali priimti sprendimą, kuriuo apibrėžiama pagalba ar indėlis, kurį valstybės narės, padedamos Komisijos, turi teikti, kad išspręstų tokį klausimą, nepriklausomai nuo to, ar žalingieji trukdžiai daro joms poveikį.

7. Jei su trečiąja valstybe susijusio tarpvalstybinio klausimo negalima išspręsti teikiant šio straipsnio 6 dalyje nurodytą pagalbą ar indėlį, Taryba gali apsvarstyti galimybę patvirtinti ribojamąsias priemones pagal ES sutarties 29 straipsnį, laikantis bendros užsienio ir saugumo politikos tikslų.

8. Šio straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos tvarkos, pasitelkiant 199 straipsnio 2 dalyje nurodytą komitetą (Radijo spektro komitetas).

2 SKIRSNIS. PRINCIPAI

15 straipsnis

Pasidalijamojo radijo spektro naudojimo principas

1. Nedarant poveikio antroje pastraipoje numatytai išimčiai, radijo spektru pagal bendrąjį leidimą ir individualias naudojimo teises dalijasi tos pačios paslaugos (dalijimasis viena paslauga) arba skirtingų paslaugų (dalijimasis skirtingomis paslaugomis) teikėjai, laikydamiesi konkurencijos teisės.

   Nacionalinės kompetentingos institucijos gali apriboti dalijimąsi radijo spektru, kai tai būtina dėl priežasčių, susijusių su:

   (a) konkurencijos ir nediskriminacinio patekimo į rinką užtikrinimu;

(b) techniniu arba ekonominiu įgyvendinamumu;

(c) situacija, kai išimtinės radijo spektro naudojimo teisės yra būtinos siekiant užtikrinti visuomenės saugą, nacionalinį saugumą, gynybą arba esminių paslaugų apsaugą;

(d) žalingųjų trukdžių vengimu;

(e) tarpvalstybiniu koordinavimu.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina, kad paskirtas radijo spektras būtų naudojamas veiksmingai. Šiuo tikslu jos gali reikalauti, kad radijo spektro teisių, įskaitant gynybos ir saugumo teises, turėtojas dalytųsi bet kuria radijo spektro dalimi, kuri yra nepanaudota tam tikroje geografinėje teritorijoje ar tam tikru laikotarpiu, su sąlyga, kad pasidalijamasis radijo spektro naudojimas netrukdytų pirminio teisių turėtojo radijo spektro naudojimui, jo nepablogintų ar kitaip neapribotų ir kad pasidalijamasis naudojimas atitiktų konkurencijos teisę.

16 straipsnis

Technologijų ir paslaugų neutralumo principai

1. Bet kokios rūšies technologijos gali būti naudojamos elektroninių ryšių tinklams arba paslaugoms teikti radijo spektre, kuris, kaip paskelbta nacionaliniame dažnių paskirstymo plane, gali būti naudojamas elektroninių ryšių paslaugoms teikti, laikantis Sąjungos teisės.

   Nacionalinės kompetentingos institucijos gali apriboti tą teisę tik tuo atveju, kai tai būtina ir proporcinga siekiant:

   (a) išvengti žalingųjų trukdžių;

   (b) apsaugoti visuomenės sveikatą nuo pavojingų elektromagnetinių laukų poveikio, atsižvelgdamos į Rekomendaciją 1999/519/EB;

   (c) užtikrinti techninę paslaugos kokybę;

   (d) užtikrinti kuo didesnį radijo spektro pasidalijamąjį naudojimą;

   (e) užtikrinti veiksmingą radijo spektro naudojimą;

   (f) užtikrinti 2 dalyje nurodytų tikslų įgyvendinimą.

3. Bet kokios rūšies elektroninių ryšių paslaugos gali būti teikiamos radijo spektre, kuris, kaip paskelbta nacionaliniame dažnių paskirstymo plane, gali būti naudojamas elektroninių ryšių paslaugoms teikti, laikantis Sąjungos teisės.

   Nacionalinės kompetentingos institucijos gali apriboti tą teisę tik tam, kad įvykdytų ITU Radijo ryšių reglamento reikalavimą, remdamosi proporcingais ir nediskriminaciniais kriterijais. Nacionalinė kompetentinga institucija turi teisę prašyti, kad konkreti paslauga būtų teikiama konkrečioje dažnių juostoje, kai tai pateisinama dėl šių priežasčių:

   (a) žmogaus gyvybės apsaugos;

   (b) socialinės, regioninės ar teritorinės sanglaudos skatinimas;

   (c) neveiksmingo radijo spektro naudojimo išvengimas;

   (d) kultūrų bei kalbų įvairovės ir žiniasklaidos pliuralizmo skatinimas, pavyzdžiui, teikiant radijo ir televizijos transliavimo paslaugas;

(e) būtinybės užtikrinti visuomenės saugą, nacionalinį saugumą, gynybą arba esminių paslaugų apsaugą.

Nacionalinės kompetentingos institucijos gali uždrausti teikti bet kokias kitas paslaugas konkrečioje dažnių juostoje tik tais atvejais, kai tai pateisinama siekiant užtikrinti žmogaus gyvybės apsaugą.

4.1.2. II SKYRIUS. Paskirstymas

1 SKIRSNIS. RADIJO SPEKTRO STRATEGIJA IR PASKIRSTYMO VEIKSMŲ GAIRĖS

17 straipsnis

Sąjungos radijo spektro strategija ir veiksmų gairės

1. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir RSPI, Komisija parengia į ateitį orientuotą Sąjungos radijo spektro strategiją ir prireikus ją atnaujina po kiekvienos Pasaulinės radijo ryšio konferencijos.

2. Ilgalaikis radijo spektro planavimas, inovacijos ir veiksmingas radijo spektro naudojimas visoje Sąjungoje grindžiami Sąjungos radijo spektro strategija. Joje nustatomi radijo spektro poreikiai, užtikrinamas radijo spektro prieinamumas ir, kai aktualu, apsaugomas radijo spektras, būtinas įvairių Sąjungos politikos sričių tikslams, susijusiems su radijo spektro naudojimu, įskaitant gynybą ir saugumą, pasiekti, taip pat kritiniams ryšiams ir kitiems tikslams, įskaitant aptikimą. Sąjungos radijo spektro strategijoje atsižvelgiama į radijo spektro prieinamumą siekiant užtikrinti visuomenės saugą, nacionalinį saugumą, gynybą ar esminių paslaugų apsaugą suderintomis sąlygomis ir į tai tinkamai atsižvelgiama nacionaliniuose dažnių paskirstymo planuose.

3. Remdamasi Sąjungos radijo spektro strategija, Komisija prireikus įgyvendinimo aktais gali priimti Sąjungos radijo spektro veiksmų gaires.

   Visose Sąjungos radijo spektro veiksmų gairėse nustatomi radijo spektro poreikiai, susiję su konkrečia radijo spektro technologija ar paslauga, ir radijo spektro naudojimo techninio suderinimo pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB laikotarpiai ir, kai aktualu, leidimo naudoti tą radijo spektrą pagal šį reglamentą terminai, kurie gali nukrypti nuo 18 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino. Tai nedaro poveikio galimybei nukrypti nuo 18 straipsnio 1 dalyje nustatyto termino pagal 18 straipsnio 2 ir 3 dalis.

   Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos tvarkos, pasitelkiant 199 straipsnio 2 dalyje nurodytą komitetą. RSPI stebi techninius, ekonominius ir visuomeninius pokyčius, susijusius su radijo spektro naudojimu, ir prireikus rekomenduoja atnaujinti Sąjungos radijo spektro veiksmų gaires.

4. Per 9 mėnesius nuo Sąjungos radijo spektro veiksmų gairių priėmimo nacionalinės kompetentingos institucijos pateikia Komisijai ir RSPI savo nacionalines radijo spektro veiksmų gaires, nurodydamos, kai aktualu, nacionalines priemones, būtinas Sąjungos radijo spektro veiksmų gairėms įgyvendinti, ir jų tvarkaraščius. Nacionalinės kompetentingos institucijos paskelbia nacionalines radijo spektro veiksmų gaires ir reguliariai jas atnaujina.

5. Jos reguliariai praneša Komisijai ir RSPI apie savo nacionalinių radijo spektro veiksmų gairių įgyvendinimą. Komisija ir nacionalinės kompetentingos institucijos, kurios yra RSPI narės, bendradarbiauja, kad nustatytų ir pašalintų trūkumus tose srityse, kuriose, Komisijos arba RSPI nuomone, pažanga siekiant vieno ar kelių Sąjungos radijo spektro veiksmų gairių tikslų yra nepakankama.

18 straipsnis

Suderintas skyrimo laikas

1. Jei radijo spektro naudojimas buvo suderintas pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio tinklams ir paslaugoms teikti, nacionalinės kompetentingos institucijos jo naudojimo leidimą išduoda per 24 mėnesius nuo tos priemonės priėmimo arba kuo greičiau po to, kai panaikinamas bet koks sprendimas išimties tvarka leisti alternatyvų naudojimą pagal šio straipsnio 5 dalį.

2. 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęstas konkrečiai dažnių juostai tiek, kiek tai būtina dėl vienos iš šių aplinkybių:

    (a) tos dažnių juostos naudojimas yra apribotas remiantis 16 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a arba d punkte numatytu bendrojo intereso tikslu;

    (b) yra neišspręstų su tarpvalstybiniu koordinavimu susijusių problemų, dėl kurių atsiranda žalingųjų trukdžių su trečiosiomis valstybėmis, jeigu nukentėjusi valstybė narė, kai tinkama, yra paprašiusi Sąjungos paramos pagal 14 straipsnio 5 dalį;

    (c) yra poreikis užtikrinti nacionalinį saugumą ir gynybą;

    (d) *force majeure* atveju.

    Atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija peržiūri pirmoje pastraipoje nurodytą pratęsimą bent kas dvejus metus ir gavusi potencialaus radijo spektro naudotojo arba Komisijos prašymą.

3. 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęstas konkrečiai dažnių juostai iki 24 mėnesių ir tiek, kiek tai būtina šiais atvejais:

    (a) yra neišspręstų su tarpvalstybiniu koordinavimu susijusių problemų, dėl kurių atsiranda žalingųjų trukdžių tarp valstybių narių, jeigu nukentėjusi valstybė laiku ėmėsi visų reikiamų priemonių pagal 14 straipsnio 3 ir 4 dalis;

    (b) reikia užtikrinti tos juostos esamų naudotojų techninį migravimą, ir tai padaryti yra sudėtinga.

4. Jeigu nustatomas pratęsimas pagal 2 arba 3 dalį, atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija laiku informuoja kitas nacionalines kompetentingas institucijas bei Komisiją ir nurodo priežastis.

5. Nepaisant 1 dalies, nacionalinės kompetentingos institucijos gali leisti gali leisti alternatyvų visos ar dalies tos juostos naudojimą, jeigu:

    (a) iš viešų konsultacijų, surengtų pagal 184 straipsnį, ir perspektyvinio rinkos paklausos vertinimo pagal 32 straipsnį matyti, kad artimiausiu metu nėra didelės suderinto radijo spektro juostos naudojimo paklausos;

    (b) toks alternatyvus naudojimas neužkerta kelio tokios juostos prieinamumui ir jos naudojimui kitose valstybėse narėse ir tam netrukdo.

    Nacionalinė kompetentinga institucija per STB informuoja Komisiją ir kitas nacionalines kompetentingas institucijas apie savo sprendimą, kartu nurodydama jo priežastis, ir reguliariai jį peržiūri.

6. Komisija įgyvendinimo aktu gali nustatyti bendras leidimų naudoti konkretų suderintą radijo spektrą išdavimo datas pagal 1 dalį ir nukrypstant nuo 1, 2 ir 3 dalių.

Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

2 SKIRSNIS. PETICIJA DĖL PASKYRIMO / SUDERINIMO

19 straipsnis

Prašymas suderinti radijo spektrą

1. Bet kuri suinteresuotoji šalis gali pateikti Komisijai pagrįstą prašymą apsvarstyti galimybę suderinti konkrečios dažnių juostos prieinamumo ir (arba) veiksmingo naudojimo sąlygas pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 4 straipsnį.
2. Gavusi tokį prašymą, Komisija surengia viešas konsultacijas ir tą prašymą pateikia RSPI, kad ši pateiktų ataskaitą ar nuomonę, arba Radijo spektro komitetui, arba abiem institucijoms. Gavęs tokį prašymą, Radijo spektro komitetas priima nuomonę pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 3 straipsnio 2 dalį.

   Pagrįstas atsakymas į tokį prašymą pateikiamas per pagrįstą terminą.
3. Komisija paskelbia prašymą ir atsakymą.

4.1.3. III SKYRIUS. Skyrimas

1 SKIRSNIS. PRINCIPAI

20 straipsnis

Bendrasis leidimas naudoti radijo spektrą

1. Radijo spektras naudojamas pagal bendrąjį leidimą, jei laikomasi šio straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų, išskyrus atvejus, kai pagal 21 straipsnį reikalaujama suteikti individualią naudojimo teisę.
2. Įmonėms, kurioms pagal bendrąjį leidimą leidžiama naudoti radijo spektrą, taikomos tik šios sąlygos:
   (a) teikti paslaugą ar naudoti tam tikros rūšies technologiją laikantis 16 straipsnio 1 dalies antros pastraipoje arba 16 straipsnio 2 dalies antros pastraipoje nustatytų apribojimų, įskaitant, kai tikslinga, aprėpties ir paslaugos kokybės reikalavimus;
   (b) naudoti radijo spektrą veiksmingai ir efektyviai pagal šį reglamentą;
   (c) laikytis techninių ir veiklos sąlygų, būtinų siekiant išvengti žalingųjų trukdžių ir apsaugoti visuomenės sveikatą nuo elektromagnetinių laukų, kuo labiau atsižvelgiant į Rekomendaciją 1999/519/EB, kai tokios sąlygos skiriasi nuo radijo spektro naudojimo pagal bendrąjį leidimą sąlygų.
   (d) laikytis kibernetinio saugumo taisyklių, įskaitant IRT tiekimo grandinės reikalavimus pagal Kibernetinio saugumo aktą, kuriuo bus pakeistas Reglamentas (ES) 2019/881.

21 straipsnis

Individualios teisės naudoti radijo spektrą

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos gali nustatyti individualias radijo spektro naudojimo teises tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant kuo veiksmingiau naudoti radijo spektrą atsižvelgiant į paklausą ir į:

    (a) specifines atitinkamo radijo spektro charakteristikas;

    (b) poreikį išvengti žalingųjų trukdžių;

    (c) kai tinkama, patikimų radijo spektro dalijimosi sąlygų plėtojimą;

    (d) poreikį užtikrinti ryšių arba paslaugos techninę kokybę;

    (e) bendrojo intereso tikslus, kuriuos nustatė valstybė narė laikydamasi Sąjungos teisės;

    (f) poreikį užtikrinti veiksmingą radijo spektro naudojimą.

2. Individualias radijo spektro naudojimo teises turinčioms įmonėms, be 20 straipsnio 2 dalyje nustatytų sąlygų, gali būti taikomos tik nacionalinės kompetentingos institucijos prieš tokių teisių suteikimą ar atnaujinimą nustatytos sąlygos, susijusios su:

    (a) laikotarpiu ir ilgiausia trukme pagal 24 straipsnį, atsižvelgiant į nacionalinio dažnių paskirstymo plano pakeitimus;

    (b) teisių perdavimu arba nuoma pagal 26 straipsnį;

    (c) mokesčių už naudojimo teises pagal 29 straipsnį mokėjimu;

    (d) bet kokio įsipareigojimo, prisiimto gaunant naudojimo teisę taikant leidimo arba leidimo atnaujinimo procesą iki leidimo išdavimo arba, kai taikytina, iki kvietimo teikti prašymus naudojimo teisėms gauti, įvykdymu;

    (e) radijo spektro telkimu arba prieigos prie jo suteikimu kitiems naudotojams konkrečiuose regionuose ar nacionaliniu lygmeniu arba dalijimusi radijo spektru pagal 27 straipsnį;

    (f) radijo spektro juostų naudojimu laikantis atitinkamų tarptautinių susitarimų;

    (g) eksperimentiniam radijo spektro juostų naudojimui būdingomis sąlygomis;

    (h) dalijimusi nuo radijo spektro priklausoma pasyviąja ar aktyviąja infrastruktūra;

    (i) komercinius tarptinklinio ryšio prieigos susitarimus

    (j) bendrai diegti elektroninių ryšių tinklams arba paslaugoms, kurie priklauso nuo radijo spektro naudojimo, tiekti būtinas infrastruktūras.

    Kompetentingos institucijos nenustato sąlygų pagal šios dalies pirmos pastraipos e, h, i arba j punktą, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama pagal 32 straipsnyje nurodytą tvarką.

3. Kompetentingos institucijos laiku ir skaidriai konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis ir jas informuoja apie sąlygas, kurios turi būti susietos su individualiomis naudojimo teisėmis prieš jas nustatant. Jos iš anksto nustato tų sąlygų laikymosi vertinimo kriterijus ir skaidriai juos komunikuoja suinteresuotosioms šalims.

4. Kompetentinga institucija gali derinti individualias teises su bendruoju leidimu naudoti radijo spektrą, atsižvelgdama į bet kokį galimą poveikį konkurencijai, inovacijoms ir patekimui į rinką.

5. RSPI kaupia gerąją patirtį, susijusią su bendrųjų leidimų ar individualių teisių pasirinkimu.

2 SKIRSNIS. DERINIMAS

22 straipsnis

Bendros radijo spektro naudojimo leidimų išdavimo sąlygos

1. Potencialūs radijo spektro naudotojai viešiesiems ir neviešiesiems elektroninių ryšių tinklams teikti dviejose ar keliose valstybėse narėse gali prašyti atitinkamų valstybių narių nacionalinių kompetentingų institucijų kartu su RSPI nustatyti bendras leidimų išdavimo sąlygas, kad būtų sumažintos diegimo sąnaudos arba poveikis aplinkai. Nacionalinės kompetentingos institucijos apie tokius prašymus informuoja Komisiją.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 39 straipsniui, jei Komisija arba bent dvi atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos pateikia pagrįstą prašymą, nepriklausomai nuo to, ar buvo gautas viešųjų elektroninių ryšių tinklų teikėjų prašymas, RSPI, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, parengia pasiūlymą dėl bendrų leidimų išdavimo sąlygų, be kita ko, dėl geriausio dalijimosi radijo spektru viešuosiuose ir privačiuosiuose tinkluose būdo, laikantis konkurencijos teisės. Komisija, atsižvelgdama į RSPI pasiūlymą ir, kai taikytina, į 39 straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus, įgyvendinimo aktu gali patvirtinti bendras leidimų išdavimo sąlygas, privalomas visose valstybėse narėse, ir nustatyti bendrą naudotiną formą.

3. Dviejų ar daugiau nacionalinių kompetentingų institucijų arba Komisijos prašymu RSPI apsvarsto galimybę ir sąlygas išduoti leidimą naudoti radijo spektro dalį Sąjungos lygmeniu ir pasiūlo tinkamą leidimų išdavimo procedūrą ir suteikimo sąlygas, siekdama užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų teikiamos aukštos kokybės belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugos (toliau – belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugos), įskaitant tiesioginio palydovinio ryšio paslaugas. Pasikonsultavusi su RSPI, Komisija gali papildyti šį reglamentą priimdama deleguotąjį aktą pagal 198 straipsnį, kuriuo Sąjungos lygmeniu nustatomi leidimų naudoti radijo spektrą konkrečioje suderintoje radijo spektro juostoje ar jos dalyse išdavimo procesai ir suteikimo sąlygos.

4. Vykdydama leidimų išdavimo procesą, Komisija gali prašyti RSPI, STB, Ryšių komiteto ar išorės ekspertų pagalbos.

5. Jei pagal šio straipsnio 2 dalį nustatomos bendros leidimų išdavimo sąlygos, Komisija įgyvendinimo aktais gali nustatyti vieno langelio procedūros, pagal kurią įmonė gali STB pateikti prašymus dėl radijo spektro naudojimo teisių daugiau nei vienoje valstybėje narėje, detales ir numatyti procedūrinę tvarką, įskaitant administracinius terminus.

6. Nacionalinės kompetentingos institucijos suteikia teises ir išduoda leidimus per 30 straipsnio 8 dalyje nustatytus terminus.

7. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

23 straipsnis

Suderintas radijo spektro skyrimas

Nacionalinės kompetentingos institucijos nenustato jokių papildomų sąlygų, papildomų kriterijų ar procedūrų, kai suderinto radijo spektro naudojimo teisių turėtojai atrenkami pagal

bendrą Sąjungos lygmens atrankos procedūrą arba kai taikomos Sąjungos suderintos leidimų išdavimo sąlygos.

3 SKIRSNIS. SUDERINTOS TAISYKLĖS, TAIKOMOS LEIDIMŲ IŠDAVIMO SĄLYGOMS

24 straipsnis

Teisių galiojimo trukmė

1. Radijo spektro naudojimo teisės iš esmės suteikiamos neribotam laikui. Nacionalinės kompetentingos institucijos reguliariai peržiūri individualias radijo spektro, naudojamo belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklams ir paslaugoms teikti, naudojimo teises, suteiktas neribotam laikui, įskaitant įpareigojimus dėl aprėpties ir paslaugų kokybės. Tokios peržiūros atliekamos ne anksčiau kaip kas 20 metų nuo tokios individualios radijo spektro naudojimo teisės suteikimo. Apie periodines peržiūras pranešama 31 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Individualios radijo spektro naudojimo teisės, suteiktos neribotam laikui, gali būti bet kuriuo metu panaikintos dėl bet kurios iš 25 straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, o visais kitais atvejais – pranešus apie tai prieš penkerius metus. Išimties tvarka, kai individualios suderinto radijo spektro, skirto belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms teikti, naudojimo teisės, suteiktos neribotam laikui, atšaukiamos per pirmuosius 40 metų nuo jų suteikimo, taikomas 195 straipsnis.

3. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, individualios radijo spektro naudojimo teisės gali būti suteikiamos ribotam laikotarpiui, kuris laikomas tinkamu atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama pagal 30 straipsnio 4 dalį, kai reikia skatinti konkurenciją arba išvengti jos iškraipymo pagal 32 straipsnį.

   Jei individualios radijo spektro naudojimo teisės suteikiamos ribotam laikotarpiui, kompetentinga institucija iš anksto nustato ilgiausią jų galiojimo trukmę, nedarydama poveikio vėlesniems nacionalinio dažnių paskirstymo plano pakeitimams, ir ją nurodo sprendimuose dėl individualių teisių suteikimo.

4. Kai kompetentingos institucijos taiko individualias suderinto radijo spektro priemonių naudojimo teises, kad jį būtų galima ribotą laiką naudoti belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms teikti, tų naudojimo teisių turėtojai turi teisę naudoti radijo spektrą ne trumpiau kaip 40 metų.

   Jei individualios radijo spektro naudojimo teisės suteikiamos ribotam laikotarpiui, jos atnaujinamos pagal 25 straipsnį.

5. Tinkamai pagrįstais atvejais nacionalinės kompetentingos institucijos gali nustatyti trumpesnį nei 40 metų suderinto arba nesuderinto spektro naudojimo laikotarpį bet kuriuo iš šių atvejų:

   (a) ribotose geografinėse vietovėse, kuriose prieiga prie didelės spartos tinklų yra itin nepakankama arba jos nėra;

   (b) konkrečių trumpalaikių projektų atveju;

   (c) eksperimentinio naudojimo tikslais, nustatant konkrečius įpareigojimus;

   (d) radijo spektro naudojimo atvejais, kurie pagal 16 straipsnio 1 ir 2 dalis yra galimi kartu su belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugomis;

   (e) alternatyvaus radijo spektro naudojimo atveju pagal 18 straipsnio 5 dalį.

6. Nacionalinės kompetentingos institucijos gali pakoreguoti šiame straipsnyje nustatytą naudojimo teisių galiojimo trukmę, siekdamos užtikrinti, kad vienos ar kelių dažnių juostų naudojimo teisių galiojimo trukmė baigtųsi tuo pačiu metu, arba siekdamos įvertinti atnaujinimo poreikį pagal 25 straipsnį, pastaruoju atveju tik dvejų metų laikotarpiui, kurį galima pratęsti vieną kartą.

25 straipsnis

Individualių suderinto radijo spektro naudojimo teisių atnaujinimas

1. Bet kuri ribotos galiojimo trukmės suderinto radijo spektro naudojimo teisė jos turėtojo prašymu automatiškai atnaujinama panašiam laikotarpiui ir panašiomis sąlygomis.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies nuostatų, suteikusi visoms suinteresuotosioms šalims galimybę pareikšti savo nuomonę per viešas konsultacijas pagal 184 straipsnį, kompetentinga institucija gali nuspręsti, likus ne mažiau kaip penkeriems metams iki suteiktos teisės galiojimo pabaigos, automatiškai neatnaujinti naudojimo teisės ir palikti ją galioti iki galiojimo pabaigos arba surengti atvirą, skaidrią ir nediskriminacinę leidimo išdavimo procedūrą naujoms teisėms suteikti arba esamoms teisėms atnaujinti, taikant skirtingą galiojimą trukmę arba skirtingas sąlygas, atsižvelgdamos į vieną ar kelias iš šių priežasčių:

    (a) 3 straipsnyje ir 30 straipsnio 4 dalyje nustatytų tikslų, taip pat Sąjungos įstatymais ar nacionalinėje teisėje nustatytų viešosios politikos tikslų įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į esamų investicijų svarbą;

    (b) techninės įgyvendinimo priemonės, priimtos pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 4 straipsnį, įgyvendinimą;

    (c) rimtą sąlygų, susijusių su naudojimo teise, kurios turėtojas turi laikytis, nevykdymą;

    (d) būtinybę skatinti konkurenciją arba išvengti jos iškraipymo pagal 32 straipsnį;

    (e) būtinybę, kad radijo spektro naudojimas taptų ekonomiškesnis atsižvelgiant į technologijų arba rinkos raidą,

    (f) situaciją, kai radijo spektras buvo suteiktas nemokamai.

    Kai nacionalinė kompetentinga institucija svarsto galimybę neatnaujinti suderinto radijo spektro naudojimo teisės dėl pirmos pastraipos d punkte nustatytų priežasčių, ji pradeda naują atrankos procedūrą tik tuo atveju, jei iš įmonių, neturinčių atitinkamos juostos radijo spektro naudojimo teisių, gaunama rinkos paklausos įrodymų, ir jei ji nustato, kad infrastruktūros objektų, kuriuos galima ekonomiškai išlaikyti rinkoje, yra daugiau nei rinkoje įsitvirtinusių operatorių.

3. Jei 2 dalyje nurodytas sprendimas nepriimamas likus ne mažiau kaip penkeriems metams iki atitinkamų teisių galiojimo pabaigos, esamos teisės automatiškai atnaujinamos pagal 1 dalį.

4. Kartu su sprendimu dėl pratęsimo pagal 29 straipsnį peržiūrimi su radijo spektro naudojimu susiję metiniai ir vienkartiniai mokesčiai. Nustatydamos mokesčių dydį, kompetentingos institucijos atsižvelgia, be kita ko, į ankstesnes kainas, tarptautinius lyginamuosius standartus, vidutinių pajamų už vieną MHz jungtį pokytį, atsižvelgiant į visą atitinkamai paslaugai naudojamą radijo spektrą, ir radijo spektro alternatyviąsias sąnaudas.

5. Šis straipsnis taip pat taikomas suderinto radijo spektro naudojimo teisėms, kurios buvo suteiktos iki [*šio reglamento įsigaliojimo data*] ir kurių galiojimas baigiasi praėjus ne mažiau kaip septyneriems metams nuo tos datos.

26 straipsnis

Individualių radijo spektro naudojimo teisių perdavimas ar nuoma

1. Radijo spektro, išskyrus bendro intereso arba su kultūra susijusiems tikslams skirtą radijo spektrą ir spektrą, kuris buvo suteiktas nemokamai, naudojimo teisių turėtojai turi teisę perduoti arba išnuomoti savo naudojimo teises laikydamiesi šio straipsnio ir konkurencijos teisės.

2. Radijo spektro naudojimo teisių turėtojas apie savo ketinimą perduoti arba išnuomoti radijo spektro naudojimo teises ir jų perdavimo datą praneša nacionalinei kompetentingai institucijai, kuri šią informaciją paskelbia viešai.

   Nuo perdavimo arba nuomos dienos teisių perėmėjas arba nuomininkas privalo laikytis pirminių sąlygų, susietų su radijo spektro naudojimo teisėmis, įskaitant, pavyzdžiui, griežtas sąlygas dėl spektro kaupimo ir sąlygas, kuriomis užtikrinamas veiksmingas ir efektyvus spektro naudojimas, išskyrus atvejus, kai nacionalinė kompetentinga institucija pagal 3 dalį nusprendžia kitaip. Nuomos atveju pirminis teisių perėmėjas privalo laikytis pirminių sąlygų kartu su nuomotoju. Suderinto radijo spektro naudojimo atveju toks perdavimas turi atitikti tokį suderintą naudojimą.

3. Negalima atsisakyti perduoti ar išnuomoti tų naudojimo teisių, išskyrus atvejus, kai dėl naudojimo teisių kaupimo, visų pirma pagal 32 straipsnį, kyla aiškus konkurencijos iškraipymo pavojus arba kyla rimtų abejonių, ar naujas naudotojas gali atitikti pirmines naudojimo teisių sąlygas.

   Atsižvelgiant į radijo spektro naudojimo teisių perdavimo kontekstą ir aplinkybes, visų pirma į tai, ar teisių perėmėją tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja trečiosios valstybės vyriausybė, pavyzdžiui, skirdama didelį finansavimą, įskaitant subsidijas, arba jis įgyvendina valstybės valdomus išorinius projektus ar programas, nacionalinės kompetentingos institucijos turi įgaliojimus blokuoti radijo spektro naudojimo teisių perdavimą, toks blokavimas yra būtinas ir proporcingas atsižvelgiant į bet kurį iš šių aspektų:

   (a) atsparumą,

   (b) saugumą, įskaitant elektroninių ryšių paslaugų teikimo tęstinumą;

   (c) gynybą;

   (d) viešosios tvarkos palaikymą, kurio sutrikdymas arba piktnaudžiavimas juo galėtų turėti didelį poveikį valstybėje narėje arba Sąjungoje.

   Bet koks įmonėms nustatytas administracinis mokestis, susijęs su paraiškos dėl radijo spektro naudojimo teisių perdavimo, dalijimosi jomis ar nuomos nagrinėjimu, turi atitikti 12 straipsnį.

4. Nacionalinės kompetentingos institucijos įvertina, ar įvykdytos sąlygos, kad esamos naudojimo teisės būtų perduodamos ir išnuomojamos pagal šį straipsnį, ir prireikus laiku, po [*šio reglamento įsigaliojimo data*], pagal 194 straipsnį iš dalies su esamomis naudojimo teisėmis siejamas sąlygas ir užtikrina, kad tos teisės arba atitinkamas radijo spektras kuo labiau galėtų būti dalinami arba išskaidomi.

27 straipsnis

Pasidalijamasis radijo spektro naudojimas

1. Pagal 15 straipsnį ir nedarant poveikio aprėpčiai ar kitiems individualių radijo dažnių naudojimo teisių turėtojams nustatytiems įpareigojimams ir taikant konkurencinę ar lyginamąją procedūrą prisiimtiems įpareigojimams, radijo spektro naudojimo teisių turėtojai imasi veiksmų, kad organizuotų, leistų ir siūlytų dalytis savo naudojimo teisėmis, jei toks dalijimasis yra techniškai įmanomas ir atitinka konkurencijos teisę.

2. Bet kuri trečioji šalis, norinti tam tikroje teritorijoje ar tam tikru laikotarpiu naudoti radijo spektro dalį, gali pareikšti susidomėjimą nacionalinei kompetentingai institucijai.

   Radijo spektro naudojimo teisių turėtojai turi teisę atsisakyti bendrai naudoti radijo spektrą, jei įrodo, kad naudoja radijo spektrą arba kad yra parengę jo naudojimo artimiausiu metu planus taip, kad jo dalijimasis tampa techniškai neįmanomas. Radijo spektro naudojimo teisių turėtojai įsipareigoja laikytis tų planų. Jei naudojimo teisės turėtojas nesilaiko savo plano, taikomas 196 straipsnis.

   Vertindamos pasidalijamojo radijo spektro naudojimo galimybes, nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į radijo spektro naudojimo teisių turėtojų diegimo planus visu jų teisių galiojimo laikotarpiu. Nacionalinės kompetentingos institucijos 188 straipsnyje nustatytą procedūrą taiko *mutatis mutandis*. Jos gali leisti ribotą laiką bendrai naudoti radijo spektrą arba numatyti periodinę naudojimo peržiūrą. Nacionalinės kompetentingos institucijos turi įgaliojimus blokuoti pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą 26 straipsnio 3 dalyje numatytais pagrindais.

3. Pasidalijamojo radijo spektro naudojimo sąlygos nustatomos suteikiant teisę naudoti radijo spektrą pagal 21 straipsnį.

   Tokiomis sąlygomis nustatoma:

   (a) naudojimo prioritetas, sambūvio taisyklės ir apsaugos nuo žalingųjų trukdžių tarp pirminio ir antrinio teisių turėtojo rūšis;

   (b) naudojimo būdas, leidžiamas naujajam naudotojui, palyginti su pirminiu leidžiamu naudojimu;

   (c) išlyga, ar galima nustatyti pasidalijamąjį radijo spektro naudojimą, jei nesilaikoma su naudojimo teise susijusio, pavyzdžiui, aprėpties įpareigojimo.

4. Bet kokį įpareigojimą, susijusį su radijo spektro naudojimo teise, gali vykdyti pirminis arba naujasis naudotojas, arba ir pirminis, ir naujasis naudotojas. Abu naudotojai privalo laikytis naudojimo teisėse nustatytų įpareigojimų, kuriais reglamentuojamas dalijimasis radijo spektru.

5. Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] RSPI, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija ir BEREC, priima gaires, kuriomis prisidedama prie nuoseklaus šio straipsnio ir 15 straipsnio įgyvendinimo.

28 straipsnis

Duomenų bazė

1. STB sukuria dinamišką radijo spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazę, kad būtų skatinamas pasidalijamasis konkrečių

radijo spektro juostų naudojimas ir sudaromos tokio naudojimo sąlygos, siekiant padidinti radijo spektro naudojimo efektyvumą ir taip remti Sąjungos politiką.

Į duomenų bazę įtraukiama valstybių narių ir radijo spektro naudojimo teisių turėtojų surinkta ir pateikta naujausia informacija apie esamo naudojamo radijo spektro geografinės vietos nustatymą, kad potencialūs radijo spektro naudotojai galėtų naudotis tokiu radijo spektru.

Duomenų bazė tiesiogiai prieinama bet kuriam potencialiam radijo spektro naudotojui.

2. Siekdama užtikrinti vienodą 1 dalies įgyvendinimą, Komisija, pasikonsultavusi su RSPI, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos į duomenų bazę įtrauktos radijo spektro juostos ir nustatoma nacionalinių kompetentingų institucijų vykdomo duomenų rinkimo ir pateikimo Komisijai praktinė tvarka ir vienodi formatai.

   Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

3. Duomenų bazės sukūrimu ir naudojimu užtikrinama privatumo apsauga, taip pat verslo konfidencialumo taisyklės, visų pirma pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 8 straipsnį, ir valstybių narių teisė neatskleisti nacionaliniam saugumui svarbios informacijos. Ja kiek įmanoma labiau sumažinama administracinė našta ir esamos valstybių narių pareigos pagal kitus Sąjungos teisės aktus, visų pirma pareigos teikti konkrečią informaciją.

4. Duomenų bazę administruoja STB.

29 straipsnis

Įnašai už radijo spektro naudojimo teises

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos gali nustatyti mokestį už radijo spektro naudojimo teises kaip vienkartinį ar metinį mokestį arba jų derinį, nustatomą pagal šį straipsnį.

2. Metiniai ir vienkartiniai mokesčiai, nesusiję su lyginamąja ar konkurencine atrankos procedūra, turi būti objektyviai pagrįsti, skaidrūs, nediskriminaciniai ir proporcingi savo paskirčiai, jais turi būti užtikrinamas optimalus radijo spektro naudojimas ir atsižvelgiama į bendruosius šio reglamento tikslus. Nustatomi tokio dydžio mokesčiai, kad jų bendra suma būtų padengtos bent administracinės išlaidos, kurias nacionalinės kompetentingos institucijos patiria valdydamos ir kontroliuodamos radijo spektro taisykles ir užtikrindamos jų vykdymą pagal 12 straipsnio 1 dalies a punktą.

   Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] Komisija, atsižvelgdama į BEREC ir RSPI nuomones, priima rekomendaciją dėl bendros pirmoje pastraipoje nurodytų metinių mokesčių nustatymo metodikos, kurioje gali būti atsižvelgiama į įvairias radijo spektro charakteristikas, pavyzdžiui, radijo spektro juostos pajėgumą ir jo trūkumą, taip pat paslaugą, kurią ketinama teikti.

3. Nustatomi tokio dydžio vienkartiniai lyginamosios atrankos, jei ji vykdoma, mokesčiai arba rezervuojamosios kainos, jei taikoma konkurencinės atrankos procedūra, kad būtų užtikrintas veiksmingas radijo spektro skyrimas ir naudojimas, taip pat investicijos į tinklus bei paslaugas ir jų diegimas.

   Bet kokia rezervuojamoji kaina nustatoma kaip minimalus radijo spektro naudojimo teisės gavimo mokestis.

   Prieš nustatydama rezervuojamąją kainą arba jos dydį, nacionalinė kompetentinga institucija atsižvelgia į išlaidas, patiriamas dėl su tomis teisėmis susijusių sąlygų.

Iki [*12 mėnesių po šio reglamento taikymo pradžios*] Komisija, pasikonsultavusi su BEREC ir RSPI, priima rekomendaciją dėl bendros rezervuojamosios kainos nustatymo metodikos, atsižvelgdama, be kita ko, į radijo spektro alternatyviąsias sąnaudas ir dažnių juostos charakteristikas.

4. Nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas rekomendacijas. Jei nesilaikoma kurios nors iš rekomendacijų ir toks nesilaikymas tęsiasi be objektyvaus pagrindimo, Komisija įgyvendinimo aktu gali priimti sprendimą, kad būtų užtikrintas suderintas rekomendacijų taikymas.

   Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

5. Bet kokie mokesčiai mokami tik kai radijo spektru iš tikrųjų galima naudotis, ir suteikiama galimybė tuos mokesčius mokėti metinėmis dalimis.

6. Metiniai arba vienkartiniai mokesčiai pateikus prašymą kompensuojami įvykdžius radijo spektro naudojimo teisės turėtojo iš anksto nustatytus įsipareigojimus. Tokio kompensavimo galimybė ir dydis turi būti skaidrūs, sąžiningi ir nediskriminaciniai ir apie juos turi būti pranešta prieš bet kokią atrankos procedūrą ar skyrimą arba atnaujinimo ar peržiūros procesą.

4 SKIRSNIS. SUTEIKIMO IR ATRANKOS PROCEDŪROS

30 straipsnis

Individualių radijo spektro naudojimo teisių suteikimas ir atrankos procedūra

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos, gavusios prašymą ir laikydamosi iš anksto nustatytų atvirų, skaidrių, nediskriminacinių ir proporcingų procedūrų, suteikia individualias radijo spektro naudojimo teises pagal 21 straipsnį bet kuriai įmonei, jeigu ji gali laikytis su tokiomis teisėmis susijusių sąlygų. Pareiškėjai pateikia visą būtiną informaciją, įrodančią jų gebėjimą laikytis sąlygų, susijusių su radijo spektro naudojimo teise.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos vertina individualių radijo spektro naudojimo teisių paraiškas pagal iš anksto nustatytus objektyvius, skaidrius, proporcingus ir nediskriminacinius tinkamumo kriterijus, kurie nustatomi iš anksto ir atspindi su tokiomis teisėmis siejamas sąlygas. Jos nediskriminuoja susijusių priemonių operatorių ir didmeninių tinklų operatorių, kai jie kreipiasi dėl individualių teisių naudoti radijo spektrą elektroninių ryšių tinklams ar paslaugoms teikti, ir nurodo, kaip tokie operatoriai gali vykdyti aprėpties, kokybės ar kitus įpareigojimus.

3. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 ir 2 dalis, konkretūs kriterijai ir procedūros, įskaitant reikalavimo taikyti atvirą procedūrą išimtį, gali būti taikomi tais atvejais, kai norint pasiekti bendrojo intereso tikslą, kurį nustato Sąjungos teisė arba nacionalinė teisė pagal Sąjungos teisę, būtina radijo ir televizijos transliacijų turinio teikėjams suteikti individualias radijo spektro naudojimo teises.

4. Pagrįstais atvejais nacionalinė kompetentinga institucija gali apriboti individualių radijo spektro naudojimo teisių skaičių. Tokiu atveju ji apibrėžia ir pagrindžia pasirinktą atrankos procedūrą ir ja siekiamus tikslus, nurodydama susijusio rinkos konkurencinės, techninės ir ekonominės padėties vertinimo rezultatus.

5. Nacionalinės kompetentingos institucijos visoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant naudotojus ir vartotojus, suteikia galimybę per pagrįstą, ne trumpesnį nei 30 dienų laikotarpį pareikšti savo nuomonę dėl bet kurio šio straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros aspekto, ypač dėl apribojimų, atrankos procedūros ir atrankos kriterijų, ir atsižvelgia į suinteresuotųjų šalių nuomonę.

6. Jei nacionalinė kompetentinga institucija ketina apriboti individualių suderinto radijo spektro, skirto belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklams ir paslaugoms teikti, naudojimo teisių skaičių, ji praneša apie galutinės priemonės projektą pagal 31 straipsnį ir nepradeda atrankos pirmiausia neužbaigusi Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūros.

7. Nacionalinės kompetentingos institucijos paskelbia visus sprendimus dėl atrankos procedūros ir susijusių taisyklių, įskaitant atrankos kriterijus ir sąlygas, kurios turi būti susietos su radijo spektro naudojimo teisėmis, aiškiai nurodydamos priežastis, ir paskelbia kvietimą teikti paraiškas dėl naudojimo teisių.

8. Nacionalinės kompetentingos institucijos priima, pateikia ir viešai skelbia sprendimus dėl individualių radijo spektro naudojimo teisių suteikimo kuo greičiau po to, kai gauna visą paraišką, o radijo spektro, kuris, kaip nurodyta nacionaliniuose dažnių paskirstymo planuose, gali būti naudojamas elektroninių ryšių paslaugoms teikti, atveju – per šešias savaites; šis terminas gali būti pratęstas vykdant atrankos procedūrą, bet ne ilgiau kaip aštuoniais mėnesiais, remiantis bet kokiu konkrečiu pagal 17 straipsnį nustatytu tvarkaraščiu.

   Tas terminas turi nepažeisti jokių taikytinų tarptautinių susitarimų, susijusių su radijo spektro naudojimu ar orbitinėmis padėtimis.

9. Nacionalinė kompetentinga institucija prireikus reguliariai arba remdamasi pagrįstu paveiktų įmonių prašymu peržiūri visus apribojimus. Kai kompetentinga institucija padaro išvadą, kad galima suteikti papildomų radijo spektro naudojimo teisių arba bendrojo leidimo ir individualių naudojimo teisių derinį, ji tą išvadą paskelbia ir pradeda tokių teisių suteikimo procesą.

10. RSPI kaupia gerąją patirtį, susijusią su leidimų išdavimo procesais ir susijusiomis skyrimo sąlygomis, pavyzdžiui, dėl investicijoms palankaus aukcionų modelio ir aprėpties įpareigojimų. Siekdama Skaitmeninio dešimtmečio politikos programos ir visų jos dalinių pakeitimų tikslų, Komisija gali rekomenduoti tinkamiausius investicijoms palankius leidimų išdavimo procesų aspektus ir atrankos sąlygas, kai išduodamas leidimas naudoti suderintą radijo spektrą vienoje ar keliose dažnių juostose.

11. Nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į 10 dalyje nurodytas rekomendacijas ir pagrindžia Komisijai rekomendacijų nesilaikymo priežastis. Jei dėl tokio nesilaikymo nenuosekliai įgyvendinami investicijoms palankūs leidimų išdavimo procesai arba atrankos sąlygos, kai tokia padėtis tęsiasi bent dvejus metus po rekomendacijos priėmimo, ir kyla pavojus, kad dėl nenuoseklaus aukštos kokybės belaidžio ryšio tinklų diegimo gali atsirasti kliūčių vidaus rinkai, Komisija įgyvendinimo aktu gali priimti sprendimą, kuriuo būtų užtikrintas suderintas rekomendacijų taikymas.

    Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

12. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis radijo spektro naudojimo teisių perdavimui pagal 26 straipsnį.

31 straipsnis

Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūra

1. Kai nacionalinė kompetentinga institucija ketina pradėti atrankos procedūrą pagal 30 straipsnio 6 dalį arba iš dalies pakeisti ar atnaujinti procedūrą, pritaikydama kitokias sąlygas, be kita ko, susijusias su suderinto radijo spektro naudojimo belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklams ir paslaugoms teikti trukme ir teisėmis, ji paskelbia savo galutinės priemonės projektą ir tuo pačiu metu pateikia jį Komisijai, RSPI, BEREC ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, nurodydama priemonės priežastis ir paaiškindama, kaip priemone:

    (a) skatinama vidaus rinkos plėtra, tarpvalstybinis paslaugų teikimas bei konkurencija ir užtikrinama kuo didesnė nauda vartotojui, ir apskritai siekiama 3 ir 13 straipsniuose, taip pat Sprendime Nr. 676/2002/EB nustatytų tikslų;

    (b) užtikrina veiksmingą ir efektyvų radijo spektro naudojimą;

    (c) diegiant nuo radijo spektro priklausančioms elektroninių ryšių paslaugoms teikti skirtus tinklus užtikrinamos stabilios ir nuspėjamos investavimo sąlygos esamiems ir būsimiems radijo spektro naudotojams.

    Kai taikytina, kompetentinga institucija taip pat paaiškina priežastis, dėl kurių siūlo:

    (a) bet kokią rinkos formavimo priemonę pagal 32 straipsnio 2 dalį, įskaitant atliktos analizės rezultatus;

    (b) ribotos trukmės radijo spektro naudojimo teisę pagal 24 straipsnio 3 dalį.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos, RSPI, BEREC ir Komisija gali pateikti pastabas dėl priemonės projekto 30 darbo dienų laikotarpiu, kuris nepratęsiamas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas galutinės priemonės projektas nepriimamas dar 60 darbo dienų, jei Komisija atitinkamai nacionalinei kompetentingai institucijai pranešė, kad turi kritinių pastabų dėl rinkos formavimo priemonių projekto trukmės ar proporcingumo arba jų suderinamumo su ES teise, visų pirma su 3 straipsnyje nurodytais tikslais, pagrindimo. Tokiu atveju Komisija informuoja RSPI, BEREC ir nacionalines kompetentingas institucijas apie savo kritines pastabas ir tuo pačiu metu jas paskelbia viešai.

4. Per 30 darbo dienų nuo pranešimo apie Komisijos kritines pastabas RSPI ir BEREC pateikia savo nuomones dėl Komisijos išsakytų kritinių pastabų, nurodydamos, ar, jų nuomone, priemonės projektas turėtų būti paliktas galioti, iš dalies pakeistas, ar panaikintas, ir prireikus pateikia konkrečių pasiūlymų šia tema. Tos nuomonės turi būti motyvuotos ir skelbiamos viešai.

5. Jei savo nuomonėje RSPG ir BEREC iš dalies ar visiškai sutinka su Komisijos pateikta kritine pastaba, jos glaudžiai bendradarbiauja su atitinkama nacionaline kompetentinga institucija ir Komisija, kad būtų nustatyta pati tinkamiausia ir veiksmingiausia priemonė.

6. Per 60 darbo dienų nuo pranešimo apie savo kritines pastabas Komisija gali priimti vieną iš šių sprendimų:

    (a) sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad pranešimą pateikusi kompetentinga institucija iš dalies pakeistų arba panaikintų priemonės projektą,

    (b) sprendimą atsiimti savo kritines pastabas, nurodytas 3 dalyje.

Prieš priimdama sprendimą pagal šią dalį, Komisija atsižvelgia į BEREC, RSPI ir kitų nacionalinių kompetentingų institucijų nuomones.

Prie pirmos pastraipos a punkte nurodyto Komisijos sprendimo pridedama išsami ir objektyvi priežasčių, dėl kurių rinkos formavimo priemonės projektas arba ribotos galiojimo trukmės sąlyga neturėtų būti patvirtinti, analizė arba paaiškinama, kaip jie turėtų būti iš dalies pakeisti.

7. Jeigu Komisija priėmė sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad pranešimą pateikusi institucija atšauktų planuojamą priemonę, atitinkama institucija tokios priemonės nepatvirtina. Surengusi viešas konsultacijas pagal 184 straipsnį, nacionalinė kompetentinga institucija per šešis mėnesius nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos praneša RSPI, BEREC, kitoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir Komisijai apie naują priemonės projektą.

8. Išskyrus atvejus, kuriems taikoma šio straipsnio 3 dalis, ir kai Komisija priima sprendimą dėl priemonės atšaukimo, atitinkama kompetentinga institucija atsižvelgia į kitų kompetentingų institucijų, RSPI, BEREC ir Komisijos pastabas ir gali patvirtinti atitinkamą priemonę. Kai atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija priima priemonę, ji nedelsdama apie tai praneša Komisijai. Kompetentinga institucija Komisijai, RSPI ir kitoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms pateikia visas patvirtintas galutines priemones, kurioms taikoma šio straipsnio 1 dalis

9. STB registruoja Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūras pagal šį straipsnį.

32 straipsnis

Konkurencija

1. Radijo spektro naudojimo elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms teikti teisės suteikiamos, iš dalies keičiamos arba atnaujinamos taip, kad pagal šį reglamentą būtų skatinama veiksminga konkurencija ir išvengiama konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje.

2. Kai už radijo spektro valdymą atsakingos nacionalinės kompetentingos institucijos suteikia, iš dalies pakeičia arba atnaujina radijo spektro naudojimo teises, susijusias su suderintu radijo spektru belaidžio plačiajuosčio ryšio tinklams ir paslaugoms teikti, jos nacionalinei reguliavimo institucijai pateikia sprendimą dėl bet kokios priemonės, kuri galėtų turėti įtakos konkurencijai, pavyzdžiui:

    (a) apriboti radijo spektro juostų, kurių naudojimo teisės suteikiamos bet kuriai įmonei, skaičių arba, esant pagrįstoms aplinkybėms, nustatyti tokių naudojimo teisių sąlygas, pvz., didmeninės prieigos, nacionalinio ar regioninio tarptinklinio ryšio suteikimą tam tikrose radijo dažnių juostose arba tam tikrose panašių charakteristikų radijo dažnių juostų grupėse;

    (b) rezervuoti, jeigu tai yra tinkama ir pagrįsta atsižvelgiant į konkrečią padėtį nacionalinėje rinkoje, tam tikrą radijo spektro juostos arba juostų grupės dalį naujiems rinkos dalyviams;

    (c) atsisakyti suteikti naujas radijo spektro naudojimo teises arba atsisakyti leisti naudoti radijo spektrą pagal naują paskirtį tam tikrose juostose, arba nustatyti naujų radijo spektro naudojimo teisių suteikimo arba leidimo naudoti radijo spektrą pagal naują paskirtį sąlygas, kad būtų išvengta konkurencijos iškraipymo dėl naudojimo teisių skyrimo, perdavimo arba kaupimo;

(d) įtraukti sąlygas, kuriomis uždraudžiama perduoti radijo spektro naudojimo teises, kurioms netaikomos Sąjungos arba nacionalinės bendrovių susijungimo kontrolės priemonės, arba nustatomos tų teisių perdavimo sąlygos, jeigu tokie perdavimai galėtų padaryti didelę žalą konkurencijai,

(e) iš dalies pakeisti esamas radijo spektro naudojimo teises pagal šį reglamentą, kai to reikia siekiant *ex post* ištaisyti konkurencijos iškraipymą, atsiradusį naudojimo teisių perdavimo arba kaupimo.

Nacionalinės reguliavimo institucijos tokias priemones siūlo tik remdamosi pagal 73 straipsnio 2 dalį atliktu rinkos tyrimu, visų pirma perspektyviniu rinkos konkurencijos sąlygų vertinimu ir tikėtino tokių priemonių poveikio veiksmingos konkurencijos išlaikymui ar pasiekimui, taip pat esamoms ir būsimoms investicijoms vertinimu.

3. Rinkdamosi tinkamas priemones pagal 2 dalį, nacionalinės reguliavimo institucijos laikosi proporcingumo principo ir taiko mažiausiai intervencinę priemonę, galinčią užtikrinti konkurenciją mažmeniniu lygmeniu:

(a) prieš nustatydamos priemones, darančias poveikį rinkos struktūrai, nacionalinės reguliavimo institucijos įvertina infrastruktūros objektų, kuriuos galima ekonomiškai išlaikyti rinkoje, skaičių, atsižvelgdamos į skirto spektro charakteristikas ir susijusius investavimo poreikius, kurių reikia, kad būtų užtikrinta siektina paslaugų kokybė;

(b) prieš nustatydamos didmeninės prieigos įpareigojimą, nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi ateities perspektyvomis, peržiūri atitinkamas rinkas ir įvertina, ar be didmeninės intervencijos mažmeninės rinkos būtų veiksmingai konkurencingos.

Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, priima gaires dėl nuoseklaus šios dalies taikymo.

4. Pagal 2 dalį siūlomos priemonės yra priemonės projekto, kurį kompetentinga institucija pateikia svarstyti pagal 31 straipsnį, dalis.

5. Taikydamos 2 dalį, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos laikosi 184, 194 ir 195 straipsniuose nustatytų procedūrų.

7 SKIRSNIS. BELAIDŽIO TINKLO ĮRANGOS DIEGIMAS IR NAUDOJIMAS

33 straipsnis

Prieiga prie radijo ryšio vietinių tinklų

1. Kompetentingos institucijos leidžia teikti prieigą radijo ryšio vietiniais tinklais (RLAN) prie viešojo elektroninių ryšių tinklo ir tuo tikslu naudoti suderintą radijo spektrą tik pagal taikytinas bendrojo leidimo sąlygas, susijusias su radijo spektro naudojimu, kaip nurodyta 20 straipsnio 2 dalyje.

Jei teikiama prieiga nėra ekonominės veiklos dalis arba papildo ekonominę veiklą ar viešąją paslaugą, kuri nėra priklausoma nuo signalų perdavimo tais tinklais, tokią prieigą teikiančiai įmonei, valdžios institucijai arba galutiniam naudotojui neturi būti taikomas reikalavimas gauti bendrąjį leidimą teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas pagal 9 straipsnį, įpareigojimai, susiję su galutinių naudotojų teisėmis pagal VI dalies III antraštinę dalį, ar įpareigojimai sujungti savo tinklus pagal 65 straipsnio 1 dalį.

2. Tokios prieigos per RLAN teikėjų atsakomybei taikomas Reglamento (ES) 2022/2065 4 straipsnis.

3. Viešųjų elektroninių ryšių tinklų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai turi teisę suteikti prieigą prie savo tinklų per RLAN kitiems tokių tinklų ir paslaugų teikėjams arba visuomenei, jei laikomasi taikytinų bendrojo leidimo sąlygų ir galutinio naudotojo informacija pagrįsto sutikimo, apie kurį pranešama iš anksto, kai RLAN yra galutinio naudotojo objekte.

4. Pagal 93 straipsnį, viešųjų elektroninių ryšių tinklų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai vienašališkai neapriboja ar neužkerta galutiniams naudotojams galimybės:

   (a) prisijungti prie pasirinktų trečiųjų šalių teikiamų RLAN;

   (b) suteikti kitiems galutiniams naudotojams abipusę prieigą arba, kalbant bendriau, prisijungti prie tokių paslaugų teikėjų tinklų per RLAN, be kita ko, remiantis trečiųjų šalių iniciatyvomis sujungti ir padaryti viešai prieinamus įvairių galutinių naudotojų RLAN.

5. Galutiniai naudotojai gali leisti kitiems galutiniams naudotojams abipusę arba kitokią prieigą prie savo RLAN, be kita ko, remiantis trečiųjų šalių iniciatyvomis sujungti ir padaryti viešai prieinamus įvairių galutinių naudotojų RLAN.

6. Nepagrįstai neribojama teisė teikti visuomenei prieigą prie RLAN:

   (a) viešojo sektoriaus institucijoms arba viešose vietose, esančiose netoli tokių viešojo sektoriaus institucijų užimamų patalpų, kai tokia paslauga papildo tose patalpose teikiamas viešąsias paslaugas;

   (b) nevyriausybinėms organizacijoms arba viešojo sektoriaus institucijoms, kai jų iniciatyva sujungiami įvairių galutinių naudotojų RLAN ir teikiama abipusė ar platesnė prieiga prie jų, įskaitant, kai taikoma, RLAN, prie kurių prieiga visuomenei teikiama pagal a punktą.

34 straipsnis

Mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimas ir naudojimas

1. Mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimas neturi būti nepagrįstai ribojamas ir jam turi būti taikomos nacionaliniu lygmeniu suderintos taisyklės. Tokios taisyklės turi būti skelbiamos iki jų taikymo.

   Visų pirma 4 dalyje išdėstytas charakteristikas atitinkančių mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimui netaikomi jokie individualaus gyvenviečių planavimo leidimų arba kitų individualių išankstinių leidimų reikalavimai.

   Nukrypstant nuo antros pastraipos, mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimui architektūrinės, istorinės ar gamtinės vertės pastatuose ar vietose, saugomuose pagal nacionalinę teisę, arba, kai tai būtina siekiant užtikrinti viešąjį saugumą, gali būti taikomas leidimo reikalavimas. Tų leidimų išdavimui taikomi Reglamento (ES) 2024/1309 7, 8 ir 9 straipsniai.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų fizinės ir techninės charakteristikos, kaip antai maksimalus dydis, svoris ir, kai tinkama, spinduliavimo galia.

   Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

Tie įgyvendinimo aktai nuolat peržiūrimi siekiant juos pritaikyti prie technologinės pažangos ir tinklo diegimo poreikių.

3. Šis straipsnis nedaro poveikio Direktyvoje 2014/53/ES nustatytiems esminiams reikalavimams ir atitinkamo radijo spektro naudojimui taikytinai leidimų išdavimo tvarkai.

4. Operatoriai, kai aktualu, laikydamiesi Reglamento (ES) 2024/1309, turi teisę naudotis nacionalinių, regioninių ar vietos valdžios institucijų kontroliuojama fizine infrastruktūra, kuri techniškai yra tinkama įrengti mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus arba kurios reikia siekiant tokius prieigos taškus prijungti prie pagrindinio tinklo, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvės ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys. Visi pagrįsti prašymai suteikti prieigą patenkinami taikant sąžiningas, pagrįstas, skaidrias ir nediskriminacines sąlygas, kurios skelbiamos bendrame kontaktiniame punkte.

5. Nedarant poveikio komerciniams susitarimams, mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimui netaikomi jokie mokesčiai ar rinkliavos, didesni nei administracinis mokestis pagal 12 straipsnį.

35 straipsnis

Techniniai elektromagnetinių laukų reglamentai

Visiems kompetentingų institucijų priemonių projektams, pagal kuriuos mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimui būtų nustatyti skirtingi reikalavimai dėl elektromagnetinių laukų, nei numatytieji Rekomendacijoje 1999/519/EB ar vėlesnėse ją pakeičiančiose rekomendacijose, taikomos procedūros, nustatytos Direktyvoje (ES) 2015/1535.

4.2. II ANTRAŠTINĖ DALIS. PALYDOVO NAUDOJIMASIS RADIJO SPEKTRU

36 straipsnis

Tarptautinis kontekstas ir bendroji rinka

Radijo spektro naudojimą palydovinio ryšio tinklams arba palydovinio ryšio paslaugoms teikti Komisija valdo tik laikydamasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų ir prievolių, įskaitant Tarybos pagal SESV 218 straipsnį priimtus sprendimus, visapusiškai atsižvelgdama į jo tarptautinį aspektą ir strateginę svarbą Sąjungai bei valstybėms narėms ir remdama tikslą sukurti bendrąją palydovinio ryšio paslaugų rinką.

37 straipsnis

Palydovinių sistemų registravimas ir koordinavimas su ITU

1. Gavusi radijo spektro potencialaus naudotojo prašymą, kompetentinga radijo spektro institucija informuoja Komisiją ir kitas nacionalines kompetentingas institucijas, kurios yra RSPI narės, apie visus prašymus registruoti ar koordinuoti su ITU palydovinę sistemą, kurios aprėptis apims daugiau nei vieną valstybę narę, arba palydovinę antžeminę stotį ir, kai taikoma, jos papildomas antžemines ir orlaivyje įrengtas dalis. Atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija nurodo, ar jai reikia kitų nacionalinių kompetentingų institucijų ir Sąjungos paramos vykdant koordinavimo su ITU užduotis, kad būtų ginami ir skatinami valstybių narių ir Sąjungos interesai ir politika. Valstybės

narės ir Komisija gali teikti pastabas dėl prašymo. Atitinkama valstybė narė užtikrina, kad į tokias pastabas būtų tinkamai atsižvelgta, stengdamasi išvengti nereikalingo registravimo proceso vilkinimo.

2. Gavusi prašymą pagal ITU taisykles koordinuoti palydovinės sistemos arba palydovinės antžeminės stoties ir, kai taikytina, jos papildomų antžeminių ir orlaivyje įrengtų dalių dažnius arba orbitinę padėtį, laikydamasi ITU taisyklių, atitinkama nacionalinė kompetentinga institucija per RSPI nedelsdama apie tai informuoja Komisiją ir kitas kompetentingas institucijas.

3. Kai dvi ar daugiau nacionalinių kompetentingų institucijų gauna prašymus dėl tos pačios dažnių juostos arba tos pačios orbitinės padėties, RSPI, padedama STB, koordinuoja Sąjungos poziciją, kad Sąjunga laiku ir nuosekliai atsakytų ITU.

38 straipsnis

Sąjungos lygmens bendrasis leidimas teikti palydovinio ryšio tinklus ir palydovinio ryšio paslaugas

1. Į Sąjungos leidimą pagal 39 straipsnį įtraukiamas bendrasis leidimas teikti palydovinius tinklus arba palydovinio ryšio paslaugas, kaip nustatyta šiame straipsnyje.

2. Nukrypstant nuo 9 straipsnio, palydovinių tinklų, įskaitant palydovines antžemines stotis ir, kai taikytina, papildomas antžemines ir orlaivyje įrengtas dalis, ir palydovinio ryšio paslaugų teikimui Sąjungoje arba keliose valstybėse narėse gali būti taikomos tik pagal šio straipsnio 3 dalį nustatytos sąlygos.

   Paslaugų teikėjai pateikia pranešimą Komisijai ir jiems nereikia gauti jokio aiškaus kitų kompetentingų institucijų sprendimo, leidimo ar kito administracinio akto. STB padeda Komisijai tvarkyti pranešimus.

3. Komisija, atsižvelgdama į RSPI nuomonę, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos su bendruoju leidimu teikti palydovinius tinklus arba palydovinio ryšio paslaugas susijusios sąlygos, laikantis 9 straipsnio 4 dalyje nustatytų apribojimų. Sąlygos, be kita ko, apima:

   (a) įsisteigimą Sąjungoje;

   (b) administracinių mokesčių sumokėjimą pagal 12 straipsnį *mutatis mutandis*;

   (c) palydovinių tinklų ir palydovinio ryšio paslaugų vientisumo, saugumo ir atsparumo palaikymą;

   (d) nuolatinę visų radijo stočių, įskaitant palydovines antžemines stotis ir, kai taikytina, jų papildomas antžemines ir orlaivyje įrengtas dalis, perdavimo naudojant radijo spektrą, kurį leista naudoti pagal Sąjungos leidimą, kontrolę, net jei tos stotys priklauso trečiosioms šalims, yra jų įrengtos ar eksploatuojamos arba yra ne Sąjungoje;

   (e) duomenų saugojimo arba teisėto perėmimo pareigą. Pagal pirmą pastraipą priimtame įgyvendinimo akte nustatomi objektyvūs kriterijai, pagal kuriuos būtų galima nustatyti duomenų saugojimo ir teisėto perėmimo įpareigojimus, kurie bus laikomi ES palydovų leidimo sąlyga.

   Pirmoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami pagal 199 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą.

4. Sąjungos bendruoju leidimu įmonėms suteikiamos minimalios teisės, suteiktos bendruoju leidimu, išduotu pagal 9 straipsnį, visose valstybėse narėse.

5. 12, 194 ir 195 straipsniai taikomi *mutatis mutandis* administraciniams mokesčiams, teisių ir pareigų pagal bendrąjį leidimą pakeitimui, apribojimui ir panaikinimui.

39 straipsnis

Sąjungos leidimas naudoti palydovinį radijo spektrą

1. Radijo spektrą naudoti palydovinio ryšio paslaugoms teikti Sąjungoje arba daugiau nei vienoje valstybėje narėje galima tik gavus Komisijos išduotą Sąjungos leidimą.

2. Komisija, atsižvelgdama į visas RSPI nuomones, įgyvendinimo aktu nustato ir atnaujina Europos palydovinių dažnių paskirstymo lentelę, kurioje nurodomos radijo spektro juostos, kuriomis Sąjungoje galima naudotis palydovinio ryšio paslaugoms teikti. Komisija suderina palydovinio ryšio paslaugoms skirtą radijo spektrą pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB ir išduoda leidimą naudoti suderintą radijo spektrą palydovinio ryšio paslaugoms teikti. Komisija gali nuspręsti, kad prieiga prie tam tikrų palydovinio radijo spektro juostų suteikiama pagal bendrąjį leidimą. Tokiu atveju ji nustato leidimo naudoti radijo spektrą tose juostose sąlygas, įskaitant visus taikomus mokesčius.

3. Jei Komisija savo iniciatyva arba kompetentingos institucijos ar pareiškėjo prašymu svarsto galimybę apriboti Sąjungos leidimų skaičių tam tikroje radijo spektro juostoje dėl radijo spektro trūkumo arba dėl bendrojo intereso priežasčių, ji suteikia suinteresuotosioms šalims galimybę pareikšti savo nuomonę per viešas konsultacijas pagal 184 straipsnį. Remdamasi konsultacijų rezultatais, Komisija gali imtis būtinų priemonių, kad apribotų leidimų skaičių.

4. Įgyvendinimo aktais, kurie turi būti priimti iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], atsižvelgusi į atitinkamų spektro juostų charakteristikas ir visas RSPI nuomones, Komisija nustato leidimų naudoti skirtingas spektro juostas išdavimo ir naudojimo sąlygas, užtikrindama, kad leidimą turintiems operatoriams būtų taikomi šie reikalavimai:

   (a) turi būti įsisteigę Sąjungoje;

   (b) turi laikytis ITU Radijo ryšio reglamento, užtikrindami, kad:

      (i) būtų sąžiningai taikomos atitinkamos Radijo ryšio reglamento koordinavimo ir pranešimo procedūros, įskaitant ITU Pagrindinio tarptautinio dažnių registro (toliau – MIFR) įrašą, nurodant į ITU statusą ir apsaugos datas;

      (ii) būtų laikomasi atitinkamų tarptautinių koordinavimo susitarimų;

      (iii) nekiltų žalingųjų trukdžių kitiems palydoviniams tinklams ar sistemoms arba pagal ITU Radijo ryšio reglamentą eksploatuojamoms stotims;

      (iv) būtų naudojamasi be trukdžių ir be apsaugos, jei apie registravimą dar nepranešta ir jis neįrašytas į MIFR, arba būtų naudojamasi pagal ITU Radijo ryšio reglamentą Nr. 4.4;

   (c) koordinuoti veiksmus su bet kuria Sąjungoje patvirtinta palydovine sistema;

   (d) naudoti radijo spektrą palydovinio ryšio paslaugoms teikti pagal ITU Radijo ryšio reglamentą, be kita ko, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, ir,

kai taikytina, pagal visus techninio derinimo aktus, priimtus pagal Sprendimą Nr. 626/2002/EB;

(e) kai ITU registravimą atlieka trečioji valstybė, įrodyti, kad tos šalies jurisdikcijoje užtikrinamas veiksmingą žalingųjų trukdžių pašalinimas ir įgyvendinamos priemonės, skirtos nedelsiant užtikrinti atskaitomybę neteisėto naudojimo atveju;

(f) sumokėti radijo spektro mokesčius, kurie bus nustatyti remiantis Komisijos deleguotuoju aktu nustatyta metodologija, laikantis 29 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų kriterijų;

(g) vykdyti bet kokias papildomas objektyvias, skaidrias ir nediskriminacines sąlygas, būtinas Sąjungos politikai, grindžiamai palydoviniais tinklais ar palydovinio ryšio paslaugomis, apsaugoti, įskaitant eksperimentiniam spektro naudojimui taikomas sąlygas.

5. Iki [*36 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] Komisija pakeičia [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] galiojančius nacionalinius leidimus naudoti radijo spektrą Sąjungos leidimais.

6. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

40 straipsnis

Sąjungos leidimo išdavimo procedūra

1. Bet kuri įmonė gali pateikti Komisijai paraišką gauti Sąjungos leidimą naudoti radijo spektrą palydovinio ryšio paslaugoms ir palydoviniams tinklams teikti. Gavusi tokias paraiškas, Komisija jas paskelbia.

   Taikyti šį straipsnį Komisijai padeda STB ir nuolatinė RSPI palydovų leidimų darbo grupė. Šią grupę sudaro valstybių narių atstovai, turintys patirties palydovinio ryšio srityje.

2. Paraiškoje nurodomi radijo spektro poreikiai ir pateikiama įmonės tapatybei nustatyti būtina informacija, trumpas palydovinio ryšio paslaugos aprašymas ir informacija, būtina atitikčiai 39 straipsnyje nustatytoms sąlygoms patikrinti.

3. Komisija išnagrinėja paraišką, padedama RSPI palydovų leidimų darbo grupės ir STB. RSPI pateikia nuomonę Komisijai per 10 darbo dienų nuo paraiškos gavimo dienos.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo suteikiamas Sąjungos leidimas, jei pareiškėjas atitinka 39 straipsnyje nustatytas sąlygas, arba visais kitais atvejais atsisakoma išduoti Sąjungos leidimą.

   Prireikus RSPI gali atidėti savo nuomonės pateikimą ir paprašyti Komisijos imtis tinkamų priemonių, kad būtų suderintos radijo spektro naudojimo techninės sąlygos pagal Sprendimą Nr. 626/2002/EB arba kitos Sąjungos leidimų išdavimo sąlygos.

5. Kai pagal 39 straipsnio 3 dalį Komisija nusprendžia atrinkti teisių turėtojus vykdydama atrankos procedūrą, ji tokią procedūrą vykdo pagal VI priedą, išskyrus atvejus, kai Sąjungos teisėje numatyta speciali procedūra.

6. Komisija iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo*] priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma išsami informacija ir terminai, taikytini ES leidimo išdavimo procedūrai.

Šio straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

41 straipsnis

Sąjungos leidimo poveikis

1. Nukrypstant nuo 9 straipsnio, Sąjungos leidimu jo turėtojui suteikiama teisė teikti palydovinius tinklus arba palydovinio ryšio paslaugas ir teisė naudoti radijo spektrą visoje Sąjungoje arba leidime nurodytose konkrečiose valstybėse narėse. Norint teikti palydovinius tinklus, palydovinio ryšio paslaugas ar naudoti radijo spektrą, jokioje valstybėje narėje nacionalinio leidimo gauti nereikia.
2. Sąjungos leidimu suteikiamos tokios pačios teisės ir pareigos kiekvienoje valstybėje narėje, panašiai kaip ir tos valstybės narės išduotu leidimu teikti palydovinio ryšio paslaugas ar palydovinius tinklus arba naudoti radijo spektrą.
3. Sąjungos leidimas neatleidžia jo turėtojo nuo koordinavimo pareigų pagal ITU Radijo ryšio reglamentą, įskaitant dalijimosi radijo spektru pareigas, kiek tai susiję su esamais ar būsimais palydoviniais tinklais ar palydovinio ryšio paslaugomis.
4. Sąjungos leidimo turėtojas:
    (a) kai taikytina, laikosi visų savo paraiškoje arba atrankos procedūros metu prisiimtų įsipareigojimų, nepriklausomai nuo to, ar bendra radijo spektro paklausa viršija turimus išteklius;
    (b) naudojasi jam suteiktomis naudojimo teisėmis tokiu būdu, kuris dera su nuo spektro priklausoma Sąjungos politika, visų pirma nesukeliant žalingųjų trukdžių jokiai pagal Sąjungos programas finansuojamai palydovinei sistemai ir krizių metu kompetentingų institucijų prašymu suteikiant prieigą prie jiems suteiktomis teisėmis priskirto radijo spektro;
    (c) teikia Komisijai metinę ataskaitą, kurioje išsamiai aprašoma jų palydovinio tinklo ir (arba) palydovinio ryšio paslaugų vystymo būsena.

42 straipsnis

Sąjungos leidimo galiojimo trukmė ir atnaujinimas

1. Sąjungos leidimo galiojimo trukmę nustato Komisija. Sąjungos leidimu suteiktoms teisėms *mutatis mutandis* taikomas 24 straipsnis.

    Nukrypstant nuo 24 straipsnio 5 dalies, pagrįstais atvejais Komisija gali sutrumpinti Sąjungos leidimo galiojimo trukmę šiais atvejais:
    (a) konkretiems trumpalaikiams projektams;
    (b) eksperimentiniam naudojimui orbitoje;
    (c) kad būtų laikomasi valstybėms narėms taikomų įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę.
2. Komisijai gavus prašymą atnaujinti naudojimo teisę, RSPI pateikia nuomonę Komisijai per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija, atsižvelgdama į visas RSPI nuomones, gali pratęsti Sąjungos leidimo galiojimą. Sąjungos leidimu suteiktų teisių atnaujinimui *mutatis mutandis* taikomas 25 straipsnis.

3. 194 ir 195 straipsniai dėl naudojimo teisių pakeitimo, apribojimo ir panaikinimo *mutatis mutandis* taikomi radijo spektro naudojimo teisėms.

43 straipsnis

Priežiūra ir taisomosios priemonės

1. Komisija ir nacionalinės kompetentingos institucijos, bendradarbiaudamos 199 straipsnio 1 dalyje nurodytame komitete, ir RSPI stebi, ar pagal Sąjungos leidimą veikiantys palydoviniai tinklai ir palydovinio ryšio paslaugos atitinka 38 ir 39 straipsnių sąlygas, taip pat Sąjungos teisę ir taikytiną ITU Radijo ryšio reglamentą, ir imasi tinkamų priemonių bet kokiai neatitikčiai pašalinti.

   Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma išsami Sąjungos leidimų koordinuotos stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo tvarka, įskaitant suderinto leidimų galiojimo sustabdymo arba panaikinimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

2. Komisija nagrinėja visus įtariamus konkrečius Sąjungos leidime nustatytos sąlygos ar bet kurios šios antraštinės dalies nuostatos pažeidimus. RSPI, remiama STB, padeda Komisijai juos nagrinėti.

   Jei nacionalinė kompetentinga institucija mano, kad Sąjungos leidimo turėtojas nesilaiko kurios nors leidimo sąlygos ar kurios nors šio reglamento nuostatos, ji apie tai praneša Komisijai ir RSPI.

   Jei Komisija nustato, kad Sąjungos leidimo turėtojas nesilaiko kurios nors iš 38 arba 39 straipsnyje nustatytų sąlygų, ji apie savo išvadas informuoja operatorių.

3. Pažeidus kurią nors leidimo sąlygą ar šios antraštinės dalies nuostatą, Komisija įgyvendinimo aktais priima tinkamas ir proporcingas taisomąsias priemones, kurias sudaro:

   (a) (laikinas arba nuolatinis) draudimas Sąjungoje naudoti tam tikras radijo spektro juostas palydovinėms antžeminėms stotims ir, kai taikytina, jų papildomoms antžeminėms ir orlaivyje įrengtoms dalims, nedarant poveikio civilinėms ir baudžiamosioms sankcijoms pagal nacionalinę teisę;

   (b) Sąjungos leidimo galiojimo sustabdymas arba panaikinimas.

   Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

   Komisija Sąjungos leidimo turėtojui gali skirti baudas arba periodines baudas už leidimo sąlygų ar šios antraštinės dalies nuostatų pažeidimus, kurios nustatomos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą ir trukmę ir neviršija 5 proc. jo bendros pasaulinės apyvartos praėjusiais finansiniais metais. Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją, kaip apibrėžta SESV 229 straipsnyje, peržiūrėti Komisijos sprendimus, kuriais buvo skirtos baudos arba delspinigiai. Jis gali baudą ar delspinigius panaikinti, sumažinti arba padidinti.

   Apie savo vykdymo užtikrinimo veiksmus pagal šį straipsnį Komisija informuoja valstybes nares.

4. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 ir 2 dalis, jei nesumokėti radijo spektro mokesčiai ir jei nesilaikoma 38 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų, *mutatis mutandis* taikoma 196 straipsnyje nustatyta procedūra.

44 straipsnis

Vykdymo užtikrinimas

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina visų priemonių, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal 43 straipsnį, vykdymą visa apimtimi ir per Komisijos nustatytą terminą. Išimtiniais atvejais nacionalinė kompetentinga institucija gali prašyti Komisijos atidėti jos priemonės taikymą tos valstybės teritorijoje ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui, kuris gali būti pratęstas, jei tikėtina, kad ta priemone bus labai sutrikdytas junglumas jos teritorijoje. Komisija kiek įmanoma labiau apriboja šios išimties taikymo trukmę, kai taikytina, skatindama galutinius naudotojus rinktis alternatyvius palydovinius tinklus arba palydovinio ryšio paslaugas.

2. Bet kuri Komisijos priemonė galioja, kol laukiama sprendimo dėl bet kokio apeliacinio skundo teismui ar kitokio apeliacinio skundo, kuriuo apskųstas Komisijos sprendimas arba nacionalinė vykdymo užtikrinimo priemonė, išskyrus atvejus, kai nustatomos laikinosios priemonės, kurios yra tinkamos tokiam trukdžiui pakankamai sušvelninti arba jį panaikinti pagal 3 dalį.

3. Kai būtina imtis skubių veiksmų siekiant išvengti žalingųjų trukdžių nacionalinės kompetentingos institucijos teritorijoje, ji gali savo iniciatyva arba Komisijos prašymu imtis tinkamų laikinųjų priemonių, įskaitant Sąjungos leidimo taikymo jos teritorijoje sustabdymą. Tai darydama savo iniciatyva, nacionalinė kompetentinga institucija per penkias darbo dienas informuoja Komisiją ir RSPI apie savo veiksmų priežastis. Komisija informuoja RSPI ir kitas nacionalines kompetentingas institucijas. Komisija nedelsdama pradeda 43 straipsnyje numatytą procedūrą.

45 straipsnis

Palydovinio ir antžeminio radijo spektro naudojimo koordinavimas

1. Pasidalijamasis radijo spektro naudojimas antžeminėms ir palydovinėms sistemoms galimas tik gavus pirminio antžeminio naudojimo teisės turėtojo, jei toks pirminis teisių turėtojas yra, sutikimą ir jam prisiimant atsakomybę, siekiant užtikrinti veiksmingą radijo spektro naudojimą, išvengti žalingųjų trukdžių antžeminiams tinklams, kuriais teikiamos belaidžio plačiajuosčio elektroninio ryšio paslaugos, ir tinkamai apsaugoti šias ir kitas atitinkamas anksčiau įdiegtas belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas ir taikmenas, užtikrinant, kad būtų išlaikytas nepertraukiamas visų atitinkamų radijo paslaugų ir taikmenų, kurioms tuo metu naudojamos šios ir gretimos dažnių juostos, esamas veikimas ir ateities raida bei plėtra.

2. Gavusi prašymą koordinuoti radijo spektro naudojimą antžeminėms ir kosminėms taikmenoms pagal ITU taisykles, susijusias su suderintu radijo spektru, atitinkama kompetentinga institucija perduoda tokį prašymą Komisijai, kad jis būtų nedelsiant perduotas Radijo spektro komiteto nariams.

3. Komitetas priima nuomonę, kurioje pasiūlo atsakymą, kurį reikia pateikti atsakant į ITU koordinavimo prašymą, atsižvelgdamas į to radijo spektro naudojimo kiekvienoje valstybėje narėje ypatumus. 199 straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą dėl koordinuotų sambūvio sąlygų Sąjungoje.

4. Kai būtina užtikrinti valstybių narių suteiktų suderinto radijo spektro antžeminio naudojimui teisių koordinuotą apsaugą arba koordinuotą teisių naudoti tokį radijo spektrą teikiant palydovinio ryšio paslaugas, kartu su belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugomis,

suteikimą, Komisija gali priimti rekomendacijas dėl suderinto šio reglamento taikymo ir suderinto radijo spektro pasidalijimo antžeminio ir palydovinio naudojimo tikslais.

4.3. III ANTRAŠTINĖ DALIS. NUMERACIJOS IŠTEKLIAI

46 straipsnis

Numeracijos išteklių strateginis planavimas ir valdymas

1. Siekdamos 3 straipsnyje nustatytų tikslų, valstybės narės ir Komisija numeracijos išteklius vidaus rinkoje valdo koordinuotai, kaip bendrus Sąjungos išteklius, priklausančius pasidalijamajai kompetencijai, kad būtų skatinamas ekonomikos augimas sudarant sąlygas inovacijoms ir nuosekliam su numeriu siejamų elektroninių ryšių paslaugų teikimui Sąjungoje, apsaugant Sąjungos vertybes ir užtikrinant saugumą.
2. Komisija, padedama STB, ir nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiauja strategiškai planuodamos numeracijos išteklius Sąjungoje ir nustatydamos numeracijos išteklių naudojimo galimybes tarpvalstybinėms arba visos Europos paslaugoms teikti.
3. Komisija, atsižvelgdama į BEREC nuomonę ir suteikusi galimybę visoms suinteresuotosioms šalims pareikšti savo nuomonę, nustato į ateitį orientuotą Sąjungos numeracijos strategiją, susijusią su nuosekliu numeracijos išteklių valdymu valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu.
4. Remdamasi 3 dalyje nurodyta Sąjungos numeracijos strategija, Komisija, padedama STB, parengia Sąjungos numeracijos planą, kuriame numatomi numeracijos ištekliai, naudotini Sąjungoje teikiant atitinkamas tarpvalstybines ar visos Europos paslaugas.

   Sąjungos numeracijos planą, ITU numeracijos intervalų taikymo Sąjungos numeracijos planui tvarką ir sąlygas, kurios gali būti siejamos su teise naudoti Sąjungos numeracijos plane nurodytus numeracijos išteklius, įskaitant mokesčius už tokių išteklių naudojimo teises, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktais.

   Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.

47 straipsnis

Visos Europos numeracijos ištekliai

1. Komisija gali imtis priemonių konkretiems numeriams ar numeracijos intervalams suderinti arba kreiptis į ITU dėl numeracijos intervalų, kad pagal Sąjungos numeracijos planą užtikrintų numeracijos išteklių prieinamumą tarpvalstybinėms ar visos Europos paslaugoms teikti, priimdama įgyvendinimo aktus pagal 46 straipsnio 4 dalį.
2. Valstybės narės remia konkrečių numerių ar numeracijos intervalų suderinimą Sąjungoje ir visos Europos numeracijos išteklių taikymą ITU, kai tai skatina bendrosios elektroninių ryšių rinkos kūrimą arba visos Europos paslaugų plėtrą.
3. Nacionalinės reguliavimo institucijos, bendradarbiaudamos su STB, administruoja numerių arba numerių intervalų paskirstymą naudojant visos Europos numeracijos išteklius ir užtikrina visos Europos numeracijos išteklių individualių naudojimo teisių sąlygų vykdymą.
4. STB sukuria ir nuolat atnaujina visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazę, remdamasis nacionalinių reguliavimo institucijų laiku pateikta informacija apie numerių paskirstymą ir numerių gavėjus. Per šešis mėnesius nuo Sąjungos numeracijos plano

priėmimo STB nustato informacijos teikimo pagal šią dalį ir 48 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą tvarką ir sistemą.

48 straipsnis

Nacionaliniai numeracijos ištekliai

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos kontroliuoja visų nacionalinių numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimą ir nacionalinių numeracijos planų valdymą ir skiria pakankamai numeracijos išteklių visoms viešai prieinamoms elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustato nacionalinių numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimo objektyvią, skaidrią ir nediskriminacinę tvarką.

2. Gavusios prašymą, nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat suteikia teises naudoti nacionaliniame numeracijos plane nurodytus numeracijos išteklius teikiant konkrečias paslaugas įmonėms, kurios neteikia elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų, su sąlyga, kad suteikiama tinkamų numeracijos išteklių dabartiniams ir numatomiems ateities poreikiams patenkinti. Tos įmonės įrodo, kad sugeba administruoti numeracijos išteklius ir laikytis visų atitinkamų reikalavimų, nustatytų pagal 49 straipsnį. Nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos gali sustabdyti tolesnį numeracijos išteklių naudojimo teisių skyrimą tokioms įmonėms, kai įrodoma, kad kyla rizika, jog numeracijos ištekliai bus išnaudoti.

   Siekdama prisidėti prie nuoseklaus šios dalies taikymo, BEREC, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, prižiūri bendrųjų gebėjimo administruoti numeracijos išteklius ir numeracijos išteklių išnaudojimo rizikos vertinimo kriterijų gaires ir prireikus jas atnaujina.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina vienodą nacionalinių numeracijos planų ir procedūrų taikymą visiems viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjams ir įmonėms, kurios atitinka reikalavimus pagal 2 dalį. Įmonė, kuriai buvo suteikta teisė naudoti numeracijos išteklius, nediskriminuoja kitų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų numeracijos išteklių, naudojamų siekiant suteikti prieigą prie jų paslaugų, atžvilgiu.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos suteikia negeografinių numerių, kurie gali būti naudojami elektroninių ryšių paslaugoms, išskyrus asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, visoje Sąjungos teritorijoje teikti, intervalą, nedarant poveikio Reglamentui (ES) 2022/612 ir šio reglamento 52 straipsnio 2 daliai. Jeigu numeracijos išteklių naudojimo teisės buvo suteiktos pagal šio straipsnio 2 dalį įmonėms, išskyrus elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas teikiančias įmones, ši dalis taikoma konkrečioms paslaugoms, kurioms teikti buvo suteiktos naudojimo teisės.

   Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad su numeracijos išteklių, naudojamų paslaugoms už valstybės narės, kuriai taikomas atitinkamas šalies kodas, ribų teikti, naudojimo teisėmis siejamos sąlygos, išvardytos 50 straipsnyje, taip pat jų laikymosi užtikrinimas būtų tokie pat griežti, kaip valstybėje narėje, kuriai taikomas tas šalies kodas, teikiamoms paslaugoms taikomos sąlygos ir jų laikymosi užtikrinimas, kaip nustatyta šiame reglamente. Nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos pagal 49 straipsnio 6 dalį taip pat užtikrina, kad paslaugų teikėjai, naudojantys savo šalies kodo numeracijos išteklius kitose valstybėse narėse, laikytųsi tose valstybėse narėse, kuriose yra naudojami numeracijos ištekliai, taikytinų vartotojų apsaugos ir kitų nacionalinių taisyklių, susijusių su numeracijos išteklių naudojimu. Šiam

įpareigojimui nedaro poveikio tų valstybių narių kompetentingų institucijų vykdymo užtikrinimo įgaliojimai.

Nacionalinėms reguliavimo institucijoms paprašius STB padeda koordinuoti jų veiklą, siekiant užtikrinti, kad numeracijos ištekliai, kuriuos galima naudoti Sąjungoje už šalies teritorijos ribų, būtų valdomi efektyviai.

Siekdama palengvinti nacionalinių reguliavimo institucijų vykdomą šios dalies reikalavimų vykdymo stebėseną, BEREC, padedama STB, tvarko numeracijos išteklių, kurie gali būti naudojami Sąjungoje už teritorijos ribų, duomenų bazę. Šiuo tikslu nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos periodiškai perduoda STB reikiamą informaciją.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos skelbia nacionalinius numeracijos planus, taip pat visus vėlesnius jų papildymus ar pakeitimus, laikydamosi tik nacionalinio saugumo sumetimais nustatytų apribojimų.

6. Pirmą kartą iki [*12 mėnesių po įsigaliojimo*], o vėliau – kas dvejus metus, BEREC paskelbia ataskaitą apie nacionalinę praktiką, susijusią su nacionalinių ir visos Europos numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimu, kurioje daugiausia dėmesio skiriama skirtingai praktikai Sąjungoje.

49 straipsnis

Numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimo procedūra

1. Tais atvejais, kai būtina suteikti individualias numeracijos išteklių naudojimo teises, nacionalinės reguliavimo institucijos, gavusios prašymą, suteikia tokias teises įmonėms, kad jos galėtų teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas, kurioms taikomas 9 straipsnyje ir 181 straipsnio 3 dalies c punkte nurodytas bendrasis leidimas, taip pat kitos taisyklės, kuriomis užtikrinamas veiksmingas tų numeracijos išteklių naudojimas pagal šį reglamentą.

2. Numeracijos išteklių naudojimo teisės suteikiamos laikantis atvirų, objektyvių, skaidrių, nediskriminacinių ir proporcingų procedūrų.

   Suteikdamos numerių išteklių naudojimo teises, nacionalinės reguliavimo institucijos išsamiai nurodo, ar šias teises teisių turėtojas gali perduoti ir kokiomis sąlygomis.

   Jeigu nacionalinės reguliavimo institucijos suteikia numeracijos išteklių naudojimo teises ribotam laikui, tas laikotarpis turi būti pritaikomas pagal atitinkamą paslaugą, atsižvelgiant į siekiamą tikslą, taip pat deramai atsižvelgiant į poreikį skirti pakankamai laiko investicijų amortizacijai.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimus dėl numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimo priima kuo greičiau, kai tik gauna visą paraišką, o numeracijos išteklių, kurie nacionaliniame numeracijos plane skirti specialiais tikslais, atveju – per tris savaites. Tokie sprendimai skelbiami viešai.

4. Jei, pasikonsultavusios su suinteresuotosiomis šalimis pagal 186 straipsnį, nacionalinės reguliavimo institucijos nusprendžia, kad išskirtinės ekonominės vertės numeracijos išteklių naudojimo teisės turi būti suteikiamos konkurencinės ar lyginamosios atrankos tvarka, nacionalinės reguliavimo institucijos šio straipsnio 3 dalyje nurodytą trijų savaičių laikotarpį gali pratęsti iki trijų savaičių.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos neriboja suteikiamų individualių naudojimo teisių skaičiaus, išskyrus atvejus, kai tai būtina veiksmingam numeracijos išteklių naudojimui užtikrinti.

6. Jeigu numeracijos išteklių naudojimo teisės apima jų naudojimą Sąjungoje už teritorijos ribų pagal 48 straipsnio 4 dalį, nacionalinės reguliavimo institucijos toms naudojimo teisėms nustato specialias sąlygas, siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi visų atitinkamų nacionalinių vartotojų apsaugos taisyklių ir nacionalinės teisės aktų, susijusių su valstybėse narėse, kuriose numeracijos ištekliai yra naudojami, galiojančių numeracijos išteklių naudojimu.

   Gavusi valstybės narės, kurioje numeracijos ištekliai yra naudojami, nacionalinės reguliavimo institucijos prašymą, kuriame įrodoma, kad buvo pažeistos atitinkamos tos valstybės narės vartotojų apsaugos taisyklės arba nacionalinės teisės aktai, susiję su numeracijos išteklių naudojimu, valstybės narės, kurioje buvo suteiktos numeracijos išteklių naudojimo teisės, nacionalinės reguliavimo institucijos pagal 199 straipsnį užtikrina pagal šios dalies pirmą pastraipą siejamų sąlygų vykdymą, be kita ko, rimtais atvejais panaikindamos atitinkamai įmonei suteiktas teises naudoti numeracijos išteklius už teritorijos ribų.

   STB sudaro sąlygas skirtingų susijusių valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms keistis informacija, tą keitimąsi koordinuoja ir užtikrina tinkamą jų tarpusavio darbo koordinavimą.

7. Šis straipsnis taip pat taikomas, jeigu nacionalinės reguliavimo institucijos pagal 48 straipsnio 2 dalį suteikia numeracijos išteklių naudojimo teises įmonėms, kurios nėra elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas teikiančios įmonės.

50 straipsnis

Sąlygos, kurias galima nustatyti teisėms naudoti numeracijos išteklius

Kai nacionalinės reguliavimo institucijos teisėms naudoti numeracijos išteklius nustato sąlygas, tokios sąlygos yra tik tokios:

(a) paslaugos, kuriai bus naudojamas numeris, nurodymas, įskaitant visus reikalavimus, susijusius su tos paslaugos teikimu, ir, siekiant išvengti abejonių, tarifų nustatymo principai ir didžiausios kainos, kurie gali būti taikomi konkrečiam numerių intervalui, siekiant užtikrinti vartotojų apsaugą pagal 3 straipsnio 1 dalies f punktą;

(b) veiksmingas ir ekonomiškas numeracijos išteklių naudojimas pagal šį reglamentą.

(c) numerio perkeliamumo reikalavimai pagal šį reglamentą;

(d) ilgiausia trukmė pagal 49 straipsnį, atsižvelgiant į nacionalinio numeracijos plano pakeitimus;

(e) teisių perleidimas teisės turėtojo iniciatyva ir tokio perleidimo sąlygos pagal šį reglamentą, įskaitant galimą sąlygą, kad numerio naudojimo teisė turėtų būti privaloma visos įmonėms, kurioms teisės perleidžiamos;

(f) mokesčiai už naudojimo teises pagal 51 straipsnį;

(g) bet kokie įsipareigojimai, kuriuos įmonė prisiėmė gaudama naudojimo teisę taikant konkurencinę ar lyginamąją atrankos procedūrą;

(h) įpareigojimai pagal atitinkamus tarptautinius susitarimus, susijusius su numerių naudojimu;

(i) įpareigojimai, susiję su numerių naudojimu už teritorijos ribų Sąjungoje, siekiant užtikrinti, kad valstybėse narėse būtų laikomasi vartotojų apsaugos ir kitų su numeriu susijusių (ne šalies kodo) taisyklių;

(j) galimybė galutiniams naudotojams naudotis nacionaliniame numeracijos plane nurodytais numeriais, nemokamo tarptautinio telefono ryšio numeriais, kitų valstybių narių numeracijos planuose nurodytais numeriais ir į visos Europos numeracijos išteklius įtrauktais numeriais.

51 straipsnis

Mokesčiai už numeracijos išteklių naudojimo teises

Nacionalinės reguliavimo institucijos už numeracijos išteklių naudojimo teises gali taikyti mokesčius, kurie atitinka būtinybę užtikrinti tų išteklių optimalų naudojimą. Tokie mokesčiai yra objektyviai pagrįsti, skaidrūs, nediskriminaciniai ir proporcingi savo numatytai paskirčiai, taip pat atsižvelgiant į 3 straipsnyje nustatytus bendruosius tikslus.

52 straipsnis

Galimybė naudotis numeriais ir paslaugomis

1. Kai ekonomiškai įmanoma, išskyrus atvejus, kai gaunančioji šalis nutarė dėl komercinių priežasčių apriboti prieigą siunčiančiosioms šalims iš konkrečių geografinių vietovių, su numeriu siejamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad siunčiančiosios šalys turėtų galimybę naudotis:

    (a) negeografiniais numeriais ir paslaugomis, kurios teikiamos naudojant tokius numerius Sąjungoje;

    (b) visų Sąjungoje teikiamų telefono ryšio numerių, įskaitant nurodytuosius valstybių narių nacionaliniuose telefono ryšio numeracijos planuose ir nemokamo tarptautinio telefono ryšio numerius (UIFN), nepriklausomai nuo operatoriaus naudojamų technologijų ir įrenginių rūšies;

    (c) į visos Europos numeracijos išteklius įtrauktais numeriais.

2. Nacionalinėms reguliavimo institucijoms turi įgaliojimus reikalauti, kad viešųjų elektroninių ryšių tinklų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai imtųsi prevencinių priemonių blokuodami galimybę naudotis telefono ryšio numeriais arba paslaugomis, kai tai pagrindžiama sukčiavimo arba neteisėto naudojimo motyvais, ir reikalauti, kad tokiais atvejais elektroninių ryšių paslaugų teikėjai neteiktų atitinkamo sujungimo arba atsisakytų kitų pajamų už paslaugas.

5. V DALIS. PERĖJIMAS PRIE ŠVIESOLAIDINIŲ TINKLŲ, RINKŲ VEIKIMAS IR KONKURENCIJA

5.1. I ANTRAŠTINĖ DALIS. PERĖJIMAS PRIE ŠVIESOLAIDINIŲ TINKLŲ

53 straipsnis

Šios antraštinės dalies taikymo sritis

Ši antraštinė dalis taikoma valstybėse narėse, kuriose varinių laidų tinklai toliau eksploatuojami po 2029 m. birželio 30 d.

54 straipsnis

Įpareigojimas išjungti varinių laidų tinklus

1. Iki 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės įpareigoja išjungti varinių laidų tinklus varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose, jei tenkinamos 57 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos.
2. Iki 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės įpareigoja išjungti varinių laidų tinklus visose varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose.
3. 2 dalies išimties atveju, varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose, kuriose šviesolaidinių tinklų diegimas nėra ekonomiškai pagrįstas ir nėra tinkamo junglumo sprendimo, galinčio pakeisti varinių laidų tinklais teikiamas paslaugas, valstybės narės gali nuspręsti netaikyti įpareigojimo išjungti varinių laidų tinklus.
4. 1 ir 2 dalių tikslais valstybės narės įpareigoja išjungti varinių laidų tinklus priimdamos privalomą teisės aktą. Kiekviename tokiame teisės akte nustatoma varinių laidų tinklų išjungimo proceso pradžios data, kuri turi būti ne vėlesnė kaip vieni metai nuo jo priėmimo, ir reikalaujama, kad varinių laidų tinklų išjungimo procesas būtų užbaigtas per trejus metus nuo tos pradžios datos. Dėl įpareigojimų pagal 1 dalį teisės aktas priimamas per šešis mėnesius nuo 58 straipsnio 3 dalyje nurodyto sąrašo paskelbimo. Dėl įpareigojimų pagal 2 dalį teisės aktas priimamas ne vėliau kaip 2035 m. gruodžio 31 d.

55 straipsnis

Varinių laidų tinklų išjungimo teritorijos

1. Varinių laidų tinklų išjungimas organizuojamas varinių laidų tinklų išjungimo teritorijose, apimančiose visas geografines zonas, kuriose eksploatuojami varinių laidų tinklai.
2. Atsižvelgdamos į Komisijos gairėse nustatytus kriterijus, nacionalinės reguliavimo institucijos nustato varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų ribas.
3. Iki 2028 m. gegužės 31 d. Nacionalinės reguliavimo institucijos paskelbia varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų sąrašą.
4. Remdamos savalaikį ir tvarkingą varinių laidų tinklų išjungimą, nacionalinės reguliavimo institucijos peržiūri ir prireikus atnaujina varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų sąrašą. Bet koks atnaujintas sąrašas paskelbiamas nepagrįstai nedelsiant.

56 straipsnis

Nacionalinis perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planas

1. Iki 2029 m. spalio 31 d. kiekviena valstybė narė parengia perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planą ir apie jį praneša Komisijai.
2. Perėjimo prie šviesolaidinio ryšio plane nustatoma valstybės narės nacionalinė perėjimo prie šviesolaidinių tinklų strategija, visų pirma atsižvelgiant į perėjimą nuo varinių laidų tinklų prie FTTH tinklų. Jame pateikiama ši informacija:
    (a) informacija apie varinių laidų tinklų ir šviesolaidinių tinklų aprėptį;
    (b) taikomų arba planuojamų priemonių, kuriomis skatinamas šviesolaidinio ryšio diegimas ir perėjimas prie FTTH tinklų, aprašymas;

(c) varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų sąrašas, nurodant, ar kiekvienoje teritorijoje tenkinamos 57 straipsnio 1 dalyje nustatytos tvarumo sąlygos, kartu pateikiant atitinkamas perėjimo tarpines reikšmes ir, kai aktualu, sąlygas perėjimui sudarančias priemones.

3. Iki 2034 m. birželio 30 d. valstybės narės atnaujina savo perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planus ir praneša Komisijai apie atnaujintus planus.

4. Atnaujintame perėjimo prie šviesolaidinio ryšio plane pateikiama pirminio plano įgyvendinimo pažangos ataskaita. Jame pateikiama ši informacija:

(a) informacija apie varinių laidų tinklų išjungimo būseną kiekvienoje varinių laidų tinklų išjungimo teritorijoje;

(b) varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose šviesolaidinio ryšio diegimas yra ekonomiškai perspektyvus, tačiau bus baigtas tik po 2035 m. gruodžio 31 d., sąrašas kartu su informacija apie tinkamų junglumo sprendimų, kuriais būtų galima pakeisti varinių laidų tinklu grindžiamas paslaugas, prieinamumą;

(c) varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose šviesolaidinio ryšio diegimas yra ekonomiškai neperspektyvus, sąrašas.

5. Komisija gali pateikti pastabas dėl pirminio ar atnaujinto perėjimo prie šviesolaidinio ryšio plano per vieną mėnesį nuo jo gavimo. Valstybės narės į tas pastabas atsižvelgia.

57 straipsnis

Tvarumo sąlygos

1. Šios antraštinės dalies tikslais tvarumo sąlygas sudaro šie reikalavimai:

(a) ne mažiau kaip 95 proc. objektų, esančių varinių laidų tinklų išjungimo teritorijoje, yra šviesolaidinio tinklo aprėpiami objektai, apibrėžti 2 straipsnio 3 dalyje;

(b) galutiniai naudotojai, kurie naudojasi varinių laidų tinklais grindžiamomis paslaugomis, gali naudotis panašios kokybės įperkamomis mažmeninėmis ryšio paslaugomis.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, nustato objektyvius ir skaidrius įperkamumo parametrus ir kriterijus.

58 straipsnis

Tvarumo sąlygų vertinimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos įvertina, ar kiekvienoje varinių laidų tinklų išjungimo teritorijoje laikomasi 57 straipsnio 1 dalyje nustatytų tvarumo sąlygų.

2. Atlikdamos 1 dalyje nurodytą vertinimą, nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į duomenis, surinktus pagal 183 straipsnį.

3. Iki 2029 m. birželio 30 d. nacionalinės reguliavimo institucijos paskelbia varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose tenkinamos tvarumo sąlygos, sąrašą. Po to penkerius metus nacionalinės reguliavimo institucijos bent kas 12 mėnesių skelbia varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose atitiktis toms sąlygoms pasiekta vėliau, sąrašą.

59 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai, kuriems turi įtakos varinių laidų tinklo išjungimas, būtų aiškiai, laiku ir prieinama forma informuojami apie:

   (a) numatomą varinių laidų tinklo išjungimo laikotarpį;

   (b) visus jų ryšio paslaugos ar galinio įrenginio pokyčius, kurie yra būtini;

   (c) jiems prieinamas alternatyvias ryšio paslaugas.

2. Valstybės narės užtikrina elektroninių ryšių paslaugų, kuriomis palaikomos esminės varinių laidų tinklais grindžiamos paslaugos, tęstinumą. Operatoriai imasi būtinų techninių ir komercinių priemonių, kad užtikrintų tolesnį tokių paslaugų teikimą arba perėjimą prie funkciniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų.

3. Atsižvelgdamos į nacionalines sąlygas, valstybės narės patvirtina apsaugos priemones pagal 88 ir 90 straipsnius, kad po varinių laidų tinklų išjungimo 88 straipsnio 2 dalyje nurodytiems vartotojams ir 90 straipsnio 1 dalyje nurodytiems galutiniams naudotojams ir toliau būtų užtikrinamos įperkamos pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio paslaugos.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos įvertina, ar reikia apsaugos priemonių, kuriomis būtų apsaugoti galutiniai naudotojai, kurie naudojasi varinių laidų tinklais grindžiamomis paslaugomis, įskaitant priemones, susijusias su teikėjo keitimo procesais ir alternatyvių junglumo paslaugų įperkamumu, ir atitinkamai konsultuoja valstybes nares.

5. Prieš priimdamos privalomą teisės aktą, kuriuo pagal 54 straipsnį įpareigojama išjungti varinių laidų tinklus, ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2035 m. gruodžio 31 d. valstybės narės patvirtina tinkamas apsaugos priemones, kad apsaugotų galutinius naudotojus, kurie naudojasi varinių laidų tinklais grindžiamomis paslaugomis.

60 straipsnis

Operatorių varinių laidų tinklų išjungimo planai

1. Operatoriai parengia vieną ar daugiau varinių laidų tinklų išjungimo planų, skirtų varinių laidų tinklų išjungimo teritorijoms, kuriose privaloma išjungti varinių laidų tinklus. Į planą įtraukiami prieigos prašančių subjektų ir galutinių naudotojų perėjimo laikotarpiai, techninės priemonės, informavimo veikla ir tvarka.

2. Operatoriai savo varinių laidų tinklų išjungimo planus nacionalinei reguliavimo institucijai pateikia per šešis mėnesius nuo privalomo teisės akto priėmimo pagal 54 straipsnio 4 dalį.

3. Nacionalinė reguliavimo institucija įvertina planus per du mėnesius nuo jų gavimo ir juos arba patvirtina be išlygų, arba patvirtina su pakeitimais.

4. Operatoriai įgyvendina nacionalinės reguliavimo institucijos patvirtintus varinių laidų tinklų išjungimo planus, įskaitant visus prašomus jų pakeitimus. Jie praneša apie pažangą nacionalinei reguliavimo institucijai jos nustatytu periodiškumu.

61 straipsnis

Priežiūra ir vykdymo užtikrinimas

Nacionalinės reguliavimo institucijos prižiūri varinių laidų tinklų išjungimo įgyvendinimą pagal patvirtintus varinių laidų tinklų išjungimo planus ir joms suteikti 196 straipsnyje numatyti įgaliojimai.

5.2. II ANTRAŠTINĖ DALIS. PRIEIGA PRIE ŽEMĖS

62 straipsnis

Mokesčiai už teises įrengti įrenginius

Kompetentingos institucijos gali nustatyti mokesčius už teises įrengti įrenginius ant valstybinės ar privačios nuosavybės, virš jos ar po ja, naudojamos elektroninių ryšių tinklams arba paslaugoms ir susijusioms priemonėms teikti, jei tokie mokesčiai yra objektyviai pagrįsti, skaidrūs, nediskriminaciniai ir proporcingi savo numatytajai paskirčiai ir jais atsižvelgiama į šio reglamento bendruosius tikslus.

63 straipsnis

Priėjimo teisė

1. Svarstydama paraišką dėl bet kurios iš toliau išvardytų teisių suteikimo, kompetentinga institucija taiko 2 dalies nuostatas:

   (a) teisę įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja įmonei, kuriai leidžiama teikti viešuosius elektroninių ryšių tinklus;

   (b) teisę įrengti įrenginius valstybinėje ar privačioje nuosavybėje, virš jos ar po ja, kad būtų galima teikti neviešuosius elektroninių ryšių tinklus.

2. Taikydama 1 dalį, kompetentinga institucija:

   (a) nedelsdama ir be jokios diskriminacijos veikia laikydamasi paprastų, veiksmingų, skaidrių ir viešai prieinamų procedūrų ir bet kuriuo atveju priima sprendimą per šešis mėnesius nuo paraiškos pateikimo, išskyrus ekspropriacijos atvejus;

   (b) numatydama tam tikras teisių sąlygas, laikosi skaidrumo ir nediskriminavimo principų.

   Tvarka, nurodyta a punkto pirmoje pastraipoje, gali būti skirtinga priklausomai nuo to, ar pareiškėjas teikia viešuosius elektroninių ryšių tinklus, ar ne.

3. Kai viešosios ar vietos institucijos išlaiko įmonių, teikiančių viešuosius elektroninių ryšių tinklus arba viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas, nuosavybę arba kontrolę, 1 dalyje nurodytų teisių suteikimo funkcija ir su nuosavybe ar kontrole susijusi veikla veiksmingai struktūriškai atskiriamos.

64 straipsnis

Elektroninių ryšių tinklų teikėjų dalijimasis vieta ir tinklo elementais bei susijusiais įrenginiais

1. Tais atvejais, kai operatorius pasinaudoja nacionalinėje teisėje jam suteikta teise įrengti įrenginius ant valstybinės ar privačios nuosavybės, virš jos ar po ja arba nuosavybės eksproprijavimo ar naudojimo procedūra, kompetentingos institucijos gali nustatyti reikalavimą dalytis vieta ir tuo pagrindu įrengtais tinklo elementais ir susijusiais įrenginiais, kad būtų skatinamas elektroninių ryšių tinklų aplinkosauginis tvarumas,

apsaugota visuomenės sveikata ir užtikrintas visuomenės saugumas arba įgyvendinti miesto ir kaimo planavimo tikslai.

2. Reikalavimas dalytis vieta, įrengtais tinklo elementais bei įrenginiais ir nuosavybe gali būti įvedamas tik po tinkamo viešų konsultacijų laikotarpio, per kurį visoms suinteresuotosioms šalims suteikiama galimybė pareikšti savo nuomonę, ir tik konkrečiose vietovėse, kuriose toks dalijimasis yra laikomas būtinu siekiant pirmoje pastraipoje numatytų tikslų. Kompetentingos institucijos gali nustatyti reikalavimą dalytis tokiais įrenginiais ar nuosavybe, įskaitant žemę, pastatus, pastatų įėjimus, pastatų elektros laidų sistemas, stiebus, antenas, bokštus ir kitas atramines konstrukcijas, kanalus, vamzdžius, šulinius, skirstymo spintas ar priemones viešųjų darbų koordinavimui palengvinti. Prireikus valstybė narė gali paskirti nacionalinę reguliavimo ar kitą kompetentingą instituciją vienai arba daugiau iš toliau išvardytų užduočių atlikti:

   (a) veikti kaip bendras informacijos punktas

   (b) nustatyti pasidalijamojo naudojimosi įrenginiu ar nuosavybe ir inžinerinių darbų koordinavimo sąnaudų pasidalijimo taisykles, atsižvelgiant, be kita ko, į atitinkamas BEREC arba Komisijos pagal Reglamentą (ES) 2024/1309 paskelbtas gaires.

3. Pagal šį straipsnį kompetentingų institucijų taikomos priemonės turi būti objektyvios, skaidrios, nediskriminacinės ir proporcingos. Jei įmanoma, šios priemonės turi būti įgyvendinamos derinant su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis.

5.3. III ANTRAŠTINĖ DALIS. SUJUNGIMAS

5.3.1. I SKYRIUS. Bendrosios nuostatos ir principai

65 straipsnis

Bendroji prieigos ir sujungimo sistema

1. Įmonės toje pačioje valstybėje narėje ar skirtingose valstybėse narėse turi teisę tarpusavyje pagal Sąjungos teisę derėtis dėl susitarimų techniniais ar komerciniais prieigos ar sujungimo klausimais. Įmonė, prašanti suteikti prieigą ar sujungimą, neprivalo turėti leidimo vykdyti veiklą toje valstybėje narėje, kurioje prašoma prieigos ar sujungimo, jei ji toje valstybėje narėje neteikia paslaugų ir neeksploatuoja tinklo.

2. Nedarant poveikio 115 straipsniui, įmonės, suteikdamos prieigą ar sujungimą, neprivalo siūlyti skirtingų sąlygų skirtingoms įmonėms už lygiavertes paslaugas arba priemonių, kuriomis nustatomi įpareigojimai, nesusiję su faktinėmis prieigos ar sujungimo paslaugomis, kurios teikiamos nedarant poveikio 9 straipsnyje nustatytoms sąlygoms.

66 straipsnis

Įmonių teisės ir pareigos

1. Siekiant užtikrinti paslaugų teikimą ir sąveiką visoje Sąjungoje, viešųjų elektroninių ryšių tinklų operatoriai turi teisę, o gavę kitų pagal 9 straipsnį įgaliotų įmonių prašymą yra įpareigoti derėtis vieni su kitais dėl sujungimo viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Operatoriai kitoms įmonėms prieigą ir sujungimą teikia tokiomis sąlygomis, kurios atitinka nacionalinės reguliavimo institucijos jiems nustatytus įpareigojimus pagal 68, 67 ir 77 straipsnius.

2. Nedarant poveikio 183 straipsniui, įmonės, gaunančios informaciją iš kitos įmonės prieš derybas dėl prieigos ar sujungimo, joms vykstant ar pasibaigus, naudoja tą informaciją tik tuo tikslu, kuriam ji suteikta, ir visuomet išlaiko perduotos ar saugomos informacijos konfidencialumą. Tokios įmonės negali perduoti gaunamos informacijos jokiai kitai šaliai, įskaitant kitus skyrius, patronuojamąsias įmones ar partnerius, kuriems tokia informacija suteiktų konkurencijos atžvilgiu palankią padėtį.

3. Jei to reikalauja konkurencijos sąlygos, derybos vyksta per nešališkus tarpininkus.

67 straipsnis

Sąlyginės prieigos sistemos ir kitos priemonės

1. Valstybės narės užtikrina, kad sąlyginei prieigai prie skaitmeninių televizijos ir radijo paslaugų, transliuojamų žiūrovams ir klausytojams Sąjungoje, neatsižvelgiant į perdavimo būdus, būtų taikomos I priedo I dalyje nustatytos sąlygos. Atlikusios šio straipsnio 3 dalyje nurodytą rinkos tyrimą, valstybės narės gali taikyti tas sąlygas kitoms I priedo II dalyje nurodytoms priemonėms.

2. Pagal šį straipsnį taikomomis sąlygomis nedaromas poveikis valstybių narių galimybei nustatyti įpareigojimus, susijusius su EPG, panašių sąrašų ir navigacinių priemonių pateikimu.

3. Nepaisydamos šio straipsnio 1 dalies, nacionalinės reguliavimo institucijos gali peržiūrėti pagal šį straipsnį taikomas sąlygas, atlikdamos rinkos tyrimą pagal 73 straipsnio 1 dalį, kad nuspręstų, ar taikomas sąlygas palikti galioti, iš dalies pakeisti ar panaikinti.

5.3.2. II SKYRIUS. Simetriškos prieigos taisyklės

68 straipsnis

Nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų galios ir pareigos, susijusios su prieiga ir sujungimu

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos arba, šio straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b ir c punktų atveju, nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos, siekdamos 3 straipsnyje išdėstytų tikslų, skatina ir atitinkamais atvejais užtikrina pagal šį reglamentą pakankamą prieigą ir sujungimą, taip pat paslaugų sąveiką, vykdydamos savo pareigas taip, kad būtų skatinamas efektyvumas, tvari konkurencija, gigabitinių tinklų diegimas, novatoriškas paslaugas įgalinančios priemonės, veiksmingos investicijos bei inovacijos ir tvarus elektroninių ryšių paslaugų, informacinės visuomenės paslaugų ir turinio teikimas, siekiant kuo didesnės naudos galutiniams naudotojams.

   Jos teikia gaires ir viešai skelbia procedūras, taikomas prieigai ir sujungimui užtikrinti, kad nustatyti įpareigojimai duotų naudos įmonėms, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones ir elektroninių ryšių tinklų teikėjus, kurie turi mažą geografinę aprėptį.

2. Visų pirma, nedarant poveikio priemonėms, kurios pagal 77 straipsnį gali būti taikomos įmonėms, pripažintoms turinčiomis didelę įtaką rinkoje, nacionalinės reguliavimo institucijos arba, šios pastraipos b ir c punktų atveju, nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos turi galėti nustatyti:

   (a) būtinu mastu užtikrinti tiesioginį sujungimą, įpareigojimus įmonėms, kurioms taikomas bendrasis leidimas, ir kurios kontroliuoja prieigą prie

galutinių naudotojų, įskaitant pateisinamais atvejais įpareigojimą sujungti savo tinklus, jei tai dar nepadaryta;

(b) pagrįstais atvejais ir būtinu mastu įpareigojimus įmonėms, kurioms taikomas bendrasis leidimas ir kurios kontroliuoja prieigą prie galutinių naudotojų, kad jų paslaugos būtų sąveikios;

(c) pagrįstais atvejais, kai galutinių naudotojų tiesioginiam sujungimui kyla grėsmė dėl asmenų tarpusavio ryšio paslaugų sąveikumo stokos, ir būtinu mastu užtikrinti galutinių naudotojų tiesioginį sujungimą, įpareigojimus atitinkamiems su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų, kurios pasiekė didelės aprėpties lygį ir pritraukia daug naudotojų, teikėjams, kad jų paslaugos būtų sąveikios;

(d) būtinu mastu užtikrinti galutiniams naudotojams prieinamumą prie valstybių narių nurodytų skaitmeninių radijo ir televizijos transliavimo paslaugų ir susijusių papildomų paslaugų, įpareigojimus operatoriams, kad jie teiktų prieigą prie kitų priemonių, nurodytų I priedo II dalyje, sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis.

Pirmos pastraipos c punkte nurodyti įpareigojimai gali būti nustatyti tik:

(i) tiek, kiek to reikia asmenų tarpusavio ryšio paslaugų sąveikumui užtikrinti, ir gali apimti proporcingus įpareigojimus tų paslaugų teikėjams skelbti atitinkamą informaciją ir leisti institucijoms ir kitiems paslaugų teikėjams ja naudotis, ją keisti ir platinti arba naudoti ir įgyvendinti 187 straipsnio 1 dalyje išvardytus standartus ar specifikacijas arba bet kokius kitus atitinkamus Europos ar tarptautinius standartus,

(ii) kai Komisija, pasikonsultavusi su BEREC ir atsižvelgdama į jos nuomonę, nustato, kad yra didelė grėsmė visos Sąjungos arba ne mažiau kaip trijų valstybių narių galutinių naudotojų tiesioginiam sujungimui, ir priėmė įgyvendinimo priemones, kuriose nurodomas įpareigojimų, kurie gali būti nustatyti, pobūdis ir apimtis.

Šios dalies antros pastraipos b punkte nurodytos įgyvendinimo priemonės priimamos pagal 199 straipsnio 4 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.

69 straipsnis

Simetriškos priemonės

1. Nedarant poveikio 68 straipsnio 1 ir 2 dalims, gavusios pagrįstą prašymą nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti įpareigojimus suteikti prieigą prie laidų ir kabelių bei susijusių priemonių pastatų viduje arba iki pirmojo koncentracijos ar skirstymo taško, kaip nustatė nacionalinė reguliavimo institucija, kai tas taškas yra pastato išorėje. Kai tai pateisinama tuo, kad tokio tinklo elementų dubliavimas būtų ekonomiškai neefektyvus arba neįgyvendinamas fiziškai, tokie įpareigojimai gali būti nustatyti elektroninių ryšių tinklų teikėjams arba tokių laidų, kabelių ir susijusių įrenginių savininkams, kai tie savininkai nėra elektroninių ryšių tinklų teikėjai. Nustatytos prieigos sąlygos gali apimti konkrečias taisykles dėl prieigos prie tokių tinklo elementų ir susijusių priemonių bei susijusių paslaugų, dėl skaidrumo ir nediskriminavimo, taip pat dėl sąžiningų ir pagrįstų naudojimo sąlygų.

2. Jei nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad pagal 1 dalį nustatytų įpareigojimų nepakanka siekiant pašalinti dideles ir ilgalaikes ekonomines ar fizines

dubliavimo kliūtis, dėl kurių susidarė esama arba besiformuojanti padėtis rinkoje, dėl kurios labai ribojamos galutiniams naudotojams palankios konkurencijos galimybės, ji gali nustatyti prieigos įpareigojimus, taikomus sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir už pirmojo koncentracijos arba skirstymo taško, išskyrus atvejus, kai dėl ypatingų ir pagrįstų aplinkybių reikalingas susiejimas su sąnaudomis. Nacionalinė reguliavimo institucija, nustatydama įpareigojimo už pirmojo koncentracijos ar skirstymo taško mastą, kuo labiau atsižvelgia į atitinkamas BEREC gaires.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos nenustato įpareigojimų pagal 2 dalį elektroninių ryšių tinklų teikėjams, jeigu jos nustato bet kurią iš šių aplinkybių:

   (a) tinklų teikėjas atitinka 84 straipsnio 1 dalyje išvardytas charakteristikas ir suteikia įgyvendinamas ir panašias alternatyvias priemones pasiekti galutinius naudotojus, suteikdamas prieigą prie gigabitinio tinklo bet kuriai įmonei sąžiningomis, nediskriminacinėmis ir pagrįstomis sąlygomis; nacionalinės reguliavimo institucijos gali tą išimtį taikyti ir kitiems tinklų teikėjams, sąžiningomis, nediskriminacinėmis ir pagrįstomis sąlygomis siūlantiems prieigą prie gigabitinio tinklo;

   (b) nustačius įpareigojimus būtų pakenkta naujo tinklo diegimo, visų pirma vykdant mažesnio masto vietos projektus, ekonominiam arba finansiniam perspektyvumui.

3. Pagal šį straipsnį nustatyti įpareigojimai ir sąlygos yra objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir nediskriminaciniai. Jie įgyvendinami pagal 85 ir 184 straipsniuose nurodytas procedūras. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, nustačiusios tuos įpareigojimus ir sąlygas, ne vėliau kaip penkeri metai po ankstesnės toms pačioms įmonėms taikomos priemonės priėmimo įvertina jų taikymo rezultatus ir tai, ar būtų tinkama juos panaikinti arba iš dalies pakeisti atsižvelgiant į kintančias sąlygas. Tos institucijos praneša savo vertinimo rezultatus laikydamosi procedūrų, nurodytų 85 ir 184 straipsniuose.

4. Taikydama šio straipsnio 1 ir 2 dalis, nacionalinė reguliavimo institucija gali įsikišti savo iniciatyva, kai tai pateisinama siekiant užtikrinti 3 straipsnio politikos tikslus, laikantis šio reglamento.

5. Iki 2029 m. spalio 31 d. BEREC įvertina tinklo galinio taško identifikavimo skirtingose tinklo topologijose bendrų metodų gairių veiksmingumą prisidedant prie to, kad nacionalinės reguliavimo institucijos nuosekliai apibrėžtų tinklo galinių taškų vietą.

70 straipsnis

Lokalizuotas tarptinklinis ryšys

1. Nedarant poveikio 68 straipsnio 1 ir 2 dalims, nacionalinės reguliavimo institucijos turi įgaliojimus įmonėms, teikiančioms ar įgaliotoms teikti elektroninių ryšių tinklus, nustatyti įpareigojimus dėl dalijimosi pasyviąja infrastruktūra arba įpareigojimus sudaryti lokalizuotos tarptinklinio ryšio prieigos susitarimus – abiem atvejais jeigu tai tiesiogiai reikalinga paslaugoms, grindžiamoms radijo spektro naudojimu, teikti vietoje laikantis Sąjungos teisės, ir jei jokiai įmonei neteikiamos perspektyvios ir panašios prieigos prie galutinių naudotojų alternatyvios priemonės laikantis sąžiningų ir pagrįstų sąlygų. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti tokius įpareigojimus tik tuo atveju, kai ši galimybė buvo aiškiai numatyta suteikiant radijo spektro naudojimo teises, ir kai tai pateisinama tuo, kad vietovėje, kurioje taikomi šie įpareigojimai, rinkos veikla grindžiamam nuo radijo spektro naudojimo priklausomų elektroninių ryšių tinklų arba

paslaugų teikimo infrastruktūros diegimui kyla neįveikiamų ekonominių arba fizinių kliūčių ir todėl galutinių naudotojų prieiga prie tinklų arba paslaugų yra itin nepakankama arba jos visai nėra. Tomis aplinkybėmis, kai problemai spręsti nepakanka vien prieigos ir dalijimosi pasyviąja infrastruktūra, nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti įpareigojimus dalytis aktyviąja infrastruktūra.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į:

   (a) poreikį kuo labiau didinti junglumą visoje Sąjungoje, palei pagrindinius transporto kelius ir tam tikrose teritorinėse srityse, taip pat į galimybę gerokai padidinti pasirinkimą ir paslaugų kokybę galutiniams naudotojams;

   (b) veiksmingą radijo spektro naudojimą,

   (c) dalijimosi technines galimybes ir susijusias sąlygas;

   (d) infrastruktūra grindžiamos ir paslaugomis grindžiamos konkurencijos būklę,

   (e) technologines inovacijas,

   (f) svarbiausią poreikį paremti infrastruktūros šeimininko paskatą pirmiausia įdiegti infrastruktūrą.

3. Ginčo sprendimo atveju nacionalinės reguliavimo institucijos subjektui, kuriam nustatomas bendro naudojimosi arba prieigos įpareigojimas gali, be kita ko, nustatyti įpareigojimą telkti radijo spektrą ar juo dalytis su infrastruktūros šeimininku tam tikroje vietovėje arba leisti prieigą prie radijo spektro kitiems naudotojams konkrečiuose regionuose ar nacionaliniu lygmeniu.

71 straipsnis

Simetriškos perėjimo prie šviesolaidinio ryšio priemonės

1. Nacionalinė reguliavimo institucija nustato paslaugų teikėjui, diegiančiam šviesolaidinio ryšio linijos iki galutinio naudotojo (FTTH) tinklą teritorijoje, kurioje varinių laidų tinklo išjungimas yra privalomas, įpareigojimą naudotojo prašymu prijungti namų ūkius, esančius paslaugų teikėjo šviesolaidinio tinklo aprėpties zonoje. Jei toje teritorijoje veiklą vykdo daugiau nei vienas paslaugų teikėjas, nacionalinė reguliavimo institucija, remdamasi skaidriais, proporcingais ir nediskriminaciniais kriterijais, gali nustatyti tokius įpareigojimus tik vienam iš paslaugų teikėjų.

2. Pagal 73 straipsnio 1 dalį atlikdama rinkos tyrimą, susijusį su varinių laidų tinklų išjungimu, nacionalinė reguliavimo institucija apibrėžia prieigos įpareigojimų sąlygas, įskaitant, jei reikia, sąnaudų padengimo apskaičiavimą.

3. Jei nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad sąnaudos viršija įprastą prijungimo mokestį ir kad gali būti pagrįstas papildomas prijungimo mokestis, ji užtikrina, kad toks papildomas mokestis, kai jį moka galutiniai naudotojai, būtų sąžiningas ir pagrįstas. Nacionalinė reguliavimo institucija gali nuspręsti nustatyti didžiausią prijungimo mokesčių, kuriuos turi mokėti galutiniai naudotojai, dydį.

4. Teritorijose, kuriose varinių laidų tinklų išjungimas yra privalomas, kai elektroninių ryšių tinklų teikėjai turi įrengti naują šviesolaidžio instaliaciją bei kabelius ir susijusias priemones daugiabučio pastato viduje, kad galėtų prijungti namų ūkius, tokio daugiabučio pastato savininkas arba administratorius leidžia tokį diegimą bet kurio daugiabučio pastato gyventojo prašymu.

5. Įpareigojimas leisti diegti šviesolaidžio instaliaciją, kabelius ir susijusias priemones daugiabučio pastato viduje laikomas įvykdytu, vienam elektroninių ryšių tinklų teikėjui įdiegus tinklo priemones. Prireikus nacionalinė reguliavimo institucija nustato priemones pagal 68 straipsnio 1 dalį ir 69 straipsnį, kad užtikrintų veiksmingą kitų elektroninių ryšių tinklų teikėjų prieigą prie naujos šviesolaidžio instaliacijos bei kabelių ir susijusių priemonių.

6. Nacionalinė reguliavimo institucija gali prašyti bet kurio kito elektroninių ryšių tinklų teikėjo tęsti tokį diegimą, jei elektroninių ryšių tinklų teikėjas, kurio tinklo aprėpties zonoje yra minėtas daugiabutis pastatas, pateikia pagrįstą pagrindimą, įrodantį, kad šio įpareigojimo įvykdyti neįmanoma.

5.4. IV ANTRAŠTINĖ DALIS. RINKOS IR KONKURENCIJA

5.4.1. I SKYRIUS. Rinkos tyrimas ir didelė įtaka rinkoje

72 straipsnis

Rinkos apibrėžimas

1. Kai nacionalinės reguliavimo institucijos ketina apibrėžti atitinkamas rinkas atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, jos tai daro laikydamosi konkurencijos teisės principų. Apibrėždamos atitinkamas geografines rinkas savo šalies teritorijoje, nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į infrastruktūros konkurencijos laipsnį.

   Komisija, remdamasi konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatais, reguliariai analizuoja bendras tendencijas Sąjungoje ir, remdamasi 73 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktais, vertina, ar reikia priimti rekomendaciją dėl atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų (toliau – Rekomendacija dėl rinkų). Komisija gali priimti Rekomendaciją dėl rinkų po viešų konsultacijų, be kita ko, su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, ir atsižvelgdama į BEREC nuomonę.

   Rekomendacijoje nurodomos tos elektroninių ryšių sektoriaus produktų ir paslaugų rinkos, kurių charakteristikos pagrįstai leidžia joms taikyti šiame reglamente nustatytus reguliuojamuosius įpareigojimus, nedarant poveikio rinkoms, kurios konkrečiais atvejais gali būti apibrėžtos pagal konkurencijos teisę. Šios produktų ir paslaugų rinkos apibrėžiamos pagal konkurencijos teisės principus. Jei Komisija nusprendžia priimti Rekomendaciją dėl rinkų, ji ją reguliariai peržiūri.

   Jei rinka yra įtraukta į Rekomendaciją dėl rinkų, nacionalinės reguliavimo institucijos peržiūri tą rinką. Rinkos, kuriose taikomas *ex ante* reguliavimas, peržiūrimos kas penkerius metus, siekiant nustatyti, ar tenkinami 73 straipsnio 1 dalyje nurodyti kriterijai.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat, kai aktualu, atsižvelgia į geografinio tyrimo, atlikto remiantis 183 straipsnio 12 dalimi, analizės rezultatus.

73 straipsnis

Rinkos tyrimo tvarka

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustato, ar pagal 72 straipsnį apibrėžta atitinkama rinka yra tokia, kuri pagrįstų šiame reglamente išdėstytų reguliuojamųjų įpareigojimų nustatymą. Nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka tyrimą, prireikus bendradarbiaudamos su nacionalinėmis konkurencijos institucijomis.

Prieš varinių laidų tinklų išjungimą nacionalinės reguliavimo institucijos peržiūri atitinkamas rinkas, apimančių bent tas teritorijas, kurioms turi įtakos varinių laidų tinklų išjungimas.

Atlikdamos rinkos tyrimus nacionalinės reguliavimo institucijos laikosi 85 ir 184 straipsniuose nustatytų procedūrų ir laiko reikalavimų, užbaigdamos procesą per vienus metus.

Gali būti laikoma, kad šiame reglamente išdėstytų reguliuojamųjų įpareigojimų nustatymas rinkoje pagrįstas, jeigu tenkinami visi šie kriterijai:

(a) esama didelių ilgalaikių struktūrinių, teisinių ar reguliavimo kliūčių patekti į rinką;

(b) atsižvelgiant į infrastruktūra grindžiamos konkurencijos ir kitų konkurencijos šaltinių būklę, kuri kelia kliūčių patekti į rinką, veiksmingos konkurencijos per nagrinėjamą laikotarpį esamos struktūros rinkoje neatsiras;

(c) vien konkurencijos teisės nepakanka, kad būtų tinkamai išspręsta nustatyta rinkos nepakankamumo problema (-os).

Kai nacionalinė reguliavimo institucija atlieka į rekomendaciją įtrauktos rinkos tyrimą, ji laiko, kad antros pastraipos a, b ir c punktų kriterijai tenkinami, nebent nacionalinė reguliavimo institucija nuspręstų, kad konkrečiomis nacionalinėmis aplinkybėmis vienas ar daugiau tokių kriterijų netenkinami.

2. Kai nacionalinė reguliavimo institucija atlieka 1 dalyje reikalaujamą tyrimą, ji, atsižvelgdama į ateities perspektyvą, apsvarsto, kaip rinkos vystytųsi, jei pagal šį straipsnį nebūtų nustatytas reguliavimas. Nacionalinė reguliavimo institucija savo tyrime atsižvelgia į visus šiuos aspektus:

(a) pokyčius rinkoje, darančius įtaką tikimybei, kad atitinkamoje rinkoje atsiras veiksminga konkurencija;

(b) visus susijusius konkurencijos apribojimus, tiek didmeniniu, tiek mažmeniniu lygmeniu, nepriklausomai nuo to, ar laikoma, kad tie apribojimai atsiranda dėl elektroninių ryšių tinklų, elektroninių ryšių paslaugų ar kitų rūšių paslaugų ar taikomųjų programų, kurios, galutinio naudotojo požiūriu, yra palyginamos, ir nepriklausomai nuo to, ar tokie apribojimai yra atitinkamos rinkos dalis;

(c) kitų rūšių reglamentavimą arba nustatytas priemones, kurios daro poveikį atitinkamai rinkai arba susijusiai mažmeninei rinkai ar rinkoms atitinkamu laikotarpiu, įskaitant, bet kita ko, pagal 64, 68 ir 69 straipsnius nustatytus įpareigojimus,

(d) pagal šį straipsnį nustatytą kitų atitinkamų rinkų reguliavimą.

3. Kai nacionalinė reguliavimo institucija pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą procedūrą padaro išvadą, kad reguliuojamųjų įpareigojimų nustatymas atitinkamoje rinkoje nėra pateisinamas arba netenkinamos šio straipsnio 4 dalyje nustatytos sąlygos, ji nenustato jokių specifinių reguliuojamųjų įpareigojimų pagal 77 straipsnį ir panaikina ankstesnius pagal 77 straipsnį nustatytus įpareigojimus.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos apsvarsto galimybę nustatyti tinkamą pranešimo laikotarpį, per kurį turi būti įvykdytos taisomosios priemonės, atsižvelgdamos į poreikį tų įpareigojimų vykdytojams bei galutiniams naudotojams užtikrinti tvarų perėjimą ir

galutinių naudotojų pasirinkimą ir kad reglamentavimas nesitęstų ilgiau, nei būtina. Nustatydamos tokį pranešimo laikotarpį nacionalinės reguliavimo institucijos konkrečias sąlygas ir pranešimo laikotarpius gali nustatyti esamuose prieigos susitarimuose.

5. Jei nacionalinė reguliavimo institucija nustato, kad atitinkamoje rinkoje reguliuojamųjų įpareigojimų nustatymas pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis yra pagrįstas, ji pagal 76 straipsnį nustato visas įmones, kurios vienos arba kartu su kitomis įmonėmis turi didelę įtaką toje atitinkamoje rinkoje. Nacionalinė reguliavimo institucija joms nustato atitinkamus konkrečius reguliuojamuosius įpareigojimus pagal 77 straipsnį arba jei jie jau nustatyti, juos palieka galioti ar iš dalies pakeičia, jei mano, kad be tų įpareigojimų nebūtų užtikrinta veiksminga konkurencija galutinių naudotojų atžvilgiu.

6. Priimant priemones pagal šio straipsnio 3 ir 4 dalis laikomasi 85 ir 184 straipsniuose nurodytų procedūrų. Nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka atitinkamos rinkos tyrimą ir praneša apie susijusios priemonės projektą pagal 85 straipsnį per penkerius metus nuo ankstesnės priemonės priėmimo, jeigu nacionalinė reguliavimo institucija apibrėžė atitinkamą rinką ir nustatė, kurios įmonės turi didelę įtaką rinkoje.

74 straipsnis

Transnacionalinių rinkų nustatymo procedūra

1. Kai Komisija arba bent dvi atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos pateikia pagrįstą prašymą, kartu su patvirtinamaisiais dokumentais, BEREC atlieka potencialios transnacionalinės rinkos tyrimą. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir atsižvelgdama į BEREC atlikto tyrimo rezultatus, Komisija gali priimti sprendimus, kuriais nustatomos transnacionalinės rinkos remiantis konkurencijos teisės principais.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytų transnacionalinių rinkų atveju atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos rinkos tyrimą atlieka kartu, kuo labiau atsižvelgdamos į DĮR gaires, ir bendrai sprendžia, ar pradėti taikyti, palikti galioti, iš dalies pakeisti ar panaikinti 73 straipsnio 4 dalyje nurodytus reguliuojamuosius įpareigojimus. Atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos kartu praneša Komisijai savo priemonių projektus, susijusius su rinkos tyrimu ir bet kokiais reguliuojamaisiais įpareigojimais pagal 85 straipsnį.

3. Jeigu transnacionalinių rinkų nėra, dvi ar daugiau nacionalinių reguliavimo institucijų taip pat gali bendrai pranešti savo planuojamas priemones, susijusias su rinkos tyrimu ir bet kokiais reguliuojamaisiais įpareigojimais, jeigu jos mano, kad rinkos sąlygos atitinkamose jų jurisdikcijose yra pakankamai vienodos.

75 straipsnis

Transnacionalinės paklausos nustatymo procedūra

Gavusi pagrįstą Komisijos ar bent dviejų atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų prašymą su patvirtinamaisiais dokumentais, kuriame nurodoma, kad egzistuoja didelė spręstina paklausos problema, BEREC atlieka transnacionalinės galutinių naudotojų produktų ir paslaugų, kurie teikiami Sąjungoje, paklausos tyrimą. BEREC taip pat gali atlikti tokį tyrimą, kai gauna pagrįstą rinkos dalyvių prašymą bei pakankamai patvirtinamųjų dokumentų ir mano, kad egzistuoja didelė spręstina paklausos problema. BEREC atliekamu tyrimu nedaromas poveikis pagal 74 straipsnio 1 dalį padarytoms išvadoms dėl transnacionalinių rinkų buvimo ir pagal 72 straipsnį padarytoms išvadoms dėl nacionalinių reguliavimo institucijų nustatytų nacionalinių arba subnacionalinių geografinių rinkų buvimo.

76 straipsnis

Įmonės, turinčios didelę įtaką rinkoje

1. Tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija 73 straipsnyje numatyta tvarka nustato, kad įmonė turi didelę įtaką rinkoje, taikoma šio straipsnio 2 dalis.

2. Laikoma, kad įmonė turi didelę įtaką rinkoje, kai ji viena ar bendrai su kitomis įmonėmis užima dominavimui prilygstančią padėtį, t. y. ji turi ekonominę galią, kuri jai leidžia būti gana dideliu mastu nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ar, galiausiai, nuo vartotojų.

3. Spręsdamos, ar dviejų ar daugiau įmonių bendra padėtis rinkoje yra dominuojanti, nacionalinės reguliavimo institucijos visų pirma laikosi Sąjungos teisės aktų ir atsižvelgia į rinkos tyrimo ir didelės įtakos rinkoje vertinimo gaires, kurias Komisija paskelbia pagal šio straipsnio 5 dalį.

4. Kai įmonė turi didelę įtaką tam tikroje rinkoje, ji taip pat gali būti pripažinta turinčia didelę įtaką glaudžiai susijusioje rinkoje, jei tų dviejų rinkų ryšiai leidžia konkrečioje rinkoje turimą įtaką išnaudoti glaudžiai susijusioje rinkoje, taip dar labiau sustiprinant įmonės įtaką rinkoje. Todėl glaudžiai susijusioje rinkoje pagal 77–84 straipsnius gali būti taikomos taisomosios priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią tokiam įtakos išnaudojimui.

5. Pasikonsultavusi su BEREC, Komisija paskelbia rinkos tyrimo ir didelės įtakos rinkoje vertinimo gaires (toliau – DĮR gairės), kurios turi atitikti atitinkamus konkurencijos teisės principus. Į DĮR gaires turi būti įtrauktos nacionalinėms reguliavimo institucijoms skirtos rekomendacijos dėl sąvokos „didelė įtaka rinkoje“ taikymo konkrečiame elektroninių ryšių rinkos *ex ante* reguliavimo kontekste, atsižvelgiant į visus tris 73 straipsnio 1 dalyje išvardytus kriterijus.

5.4.2. II SKYRIUS. Įmonėms, turinčioms didelę įtaką rinkoje, taikomos prieigos gerinimo priemonės

77 straipsnis

Didelę įtaką rinkoje turinčioms įmonėms nustatytų įpareigojimų taikymas, keitimas ar panaikinimas

1. Vertindamos konkrečios rinkos konkurencijos sąlygas ir reguliavimo intervencijos poreikį, nacionalinės reguliavimo institucijos, laikydamosi 73 straipsnio 2 dalies nuostatų, visų pirma atsižvelgia į galiojančių taisyklių poveikį konkurencijos dinamikai, galimus siūlomus įsipareigojimus arba taisomąsias priemones, nustatytas vykdant procedūras pagal nacionalinę ar Sąjungos konkurencijos teisę arba komercinius susitarimus.

2. Taikydama proporcingumo principą, kai atlikus rinkos tyrimą pagal 73 straipsnį nustatoma, kad įmonė turi didelę įtaką tam tikroje rinkoje, nacionalinė reguliavimo institucija pasirenka mažiausiai įsikišimo reikalaujantį rinkos tyrimo metu nustatytų problemų sprendimo būdą. Atlikdamos šį vertinimą, nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į operatorių, kurie pagal 83 straipsnį pripažinti turinčiais didelę įtaką rinkoje, pasiūlytus įsipareigojimus.

3. Pagal šį straipsnį nustatyti įpareigojimai turi būti:

   (a) pagrįsti atsižvelgiant į nacionalinės reguliavimo institucijos atlikto rinkos tyrimo metu nustatytos problemos pobūdį, kai tinkama, atsižvelgiant į transnacionalinės paklausos nustatymą pagal 75 straipsnį;

(b) proporcingi, atsižvelgiant į sąnaudas ir naudą;

(c) pagrįsti, atsižvelgiant į 3 straipsnyje nustatytus tikslus;

(d) nustatyti po konsultacijų pagal 85 ir 184 straipsnius.

4. Kai nustatoma, kad įmonė turi didelę įtaką rinkoje, nacionalinės reguliavimo institucijos gali, kai tinkama, pirmajame vertinimo etape taikyti tokius įpareigojimus kaip skaidrumo ir nediskriminavimo įpareigojimai.

Jei nacionalinė reguliavimo institucija mano, kad pirmiau nurodyti įpareigojimai yra nepakankami arba netinkami, ji išnagrinėja, ar tokių įpareigojimų nustatymas kartu su įpareigojimais, nustatytais tik pagal 80 straipsnį, būtų proporcinga ir pakankama priemonė 3 straipsnyje numatytiems tikslams pasiekti.

Nedarant poveikio 80 straipsniui, jei nacionalinės reguliavimo institucijos mano, kad reikia papildomų prieigos įpareigojimų, jos taiko 81 straipsnyje nustatytus suderintos prieigos suteikimo įpareigojimus.

Tik jei nacionalinės reguliavimo institucijos tinkamai pagrindžia, kad tokiais įpareigojimais, nustatytais pagal 80 ir 81 straipsnius, neišsprendžiamos atitinkamoje rinkoje identifikuotos konkurencijos problemos, jos gali nustatyti kitus įpareigojimus, susijusius su prieiga prie konkrečių aktyvių arba virtualių tinklo elementų bei paslaugų ir su konkrečių tinklo elementų ir susijusių priemonių naudojimu pagal 78 straipsnį.

Be šios dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytų įpareigojimų, kai 77–84 straipsniuose nustatyti įpareigojimai nėra tinkami, nacionalinės reguliavimo institucijos gali taikyti apskaitos atskyrimo įpareigojimą, kainų kontrolės įpareigojimą ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus.

Nustatyti įpareigojimai negali būti taikomi atgaline data. Susidarius tinkamai pagrįstoms išimtinėms aplinkybėms, įpareigojimų taikymo pradžios data gali skirtis nuo paprastai numatytos datos.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos 85 straipsnyje nurodyta tvarka Komisijai praneša apie savo sprendimus įmonėmis taikyti, keisti ar panaikinti įpareigojimus.

6. Esant rinkos pokyčiams, įskaitant komercinius susitarimus ar įsipareigojimus, dėl kurių nebūtina keisti rinkos apibrėžimo arba didelės įtakos rinkos vertinimo ir kurie nėra pakankamai svarbūs, kad būtų reikalingas naujas rinkos tyrimas pagal 73 straipsnį, nacionalinė reguliavimo institucija nedelsdama įvertina, ar būtina peržiūrėti įmonėms, pripažintoms turinčiomis didelę įtaką rinkoje, nustatytus įpareigojimus, iš dalies pakeisti kurį nors ankstesnį sprendimą, įskaitant įpareigojimų panaikinimą ar naujų įpareigojimų nustatymą, siekiant užtikrinti, kad tie įpareigojimai ir toliau atitiktų šio straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas. Tokie pakeitimai nustatomi tik po konsultacijų pagal 85 ir 184 straipsnius.

7. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustato įpareigojimus nedarydamos poveikio:

(a) 67, 68 ir 69 straipsniams;

(b) 50, 52, 64 ir 100 straipsniams ir atitinkamoms Direktyvos 2002/58/EB nuostatoms, kuriose nustatyti įpareigojimai įmonėms, neturinčioms didelės įtakos rinkoje;

(c) poreikiui laikytis tarptautinių įsipareigojimų,

8. Siekdama prisidėti prie nuoseklaus taisomųjų priemonių taikymo, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, gali priimti šiame straipsnyje nustatytų nacionalinių reguliavimo institucijų įpareigojimų vykdymo gaires.

78 straipsnis

Įpareigojimai dėl prieigos prie konkrečių tinklo elementų ir susijusių priemonių ir jų naudojimo

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos pagal 77 straipsnį gali nustatyti reikalavimus įmonėms, kad jos tenkintų pagrįstus prašymus dėl prieigos prie konkrečių tinklo elementų ir susijusių priemonių, išskyrus nurodytus 80 ir 81 straipsniuose, bei jų naudojimo tokiomis aplinkybėmis, kai nacionalinės reguliavimo institucijos mano, kad atsisakymas suteikti prieigą ar panašų poveikį turintis nepagrįstų sąlygų taikymas trukdytų formuotis tvariai konkurencinei mažmeninei rinkai ir neatitiktų galutinio naudotojo interesų. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad įmonės, *inter alia*:

    (a) suteiktų trečiosioms šalims prieigą atitinkamai prie konkrečių fizinių tinklo elementų bei papildomų susijusių priemonių, įskaitant prieigą prie atsietos vietinės linijos ir dalinės vietinės linijos, ir galimybę jais naudotis;

    (b) suteiktų trečiosioms šalims prieigą prie konkrečių aktyvių arba virtualių tinklo elementų ir paslaugų;

    (c) sąžiningai derėtųsi su įmonėmis, prašančiomis suteikti prieigą;

    (d) nenutrauktų prieigos prie priemonių, prie kurių prieiga jau suteikta;

    (e) didmeniniu pagrindu teiktų trečiosioms šalims perpardavimui skirtas konkrečias paslaugas;

    (f) teiktų atvirąją prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų pagrindinių technologijų, kurios yra būtinos paslaugų sąveikumui ar virtualiojo tinklo paslaugoms;

    (g) leistų naudotis bendra vieta ar kitaip bendrai naudotis įrenginiais;

    (h) teiktų konkrečias paslaugas, būtinas paslaugų tarpusavio sąveikai teikiant galutines paslaugas naudotojams ar tarptinkliniam ryšiui judriojo ryšio tinkluose užtikrinti;

    (i) teiktų prieigą prie veiklos palaikymo sistemų ar panašių programinės įrangos sistemų, kurios būtinos užtikrinti sąžiningą konkurenciją teikiant paslaugas;

    (j) sujungtų tinklus ar tinklų priemones;

    (k) teiktų prieigą prie susijusių paslaugų, pavyzdžiui, tapatybės, vietos ir prisijungimo statuso nustatymo.

    Nacionalinės reguliavimo institucijos turi įgaliojimus tiems įpareigojimams taikyti sąžiningumo, pagrįstumo ir savailaikiškumo principus apimančias sąlygas.

2. Kai nacionalinės reguliavimo institucijos svarsto 1 dalyje nurodytų galimų specifinių įpareigojimų nustatymo tinkamumą, ypač kai jos vertina, laikydamosi proporcingumo principo, ar tokie įpareigojimai turėtų būti nustatyti, o jei taip, kaip jie turėtų būti nustatyti, jos analizuoja, ar kitų formų prieiga prie didmeninių paslaugų produktų toje pačioje arba susijusioje didmeninėje rinkoje būtų pakankama nustatytai problemai

išspręsti vadovaujantis galutinių naudotojų interesais. Vertinimas apima komercinės prieigos pasiūlymus, reguliuojamą prieigą pagal 68 ir 69 straipsnius arba esamą ar planuojamą reguliuojamąją prieigą prie kitų didmeninių paslaugų produktų pagal šį straipsnį. Nacionalinės reguliavimo institucijos visų pirma atsižvelgia į šiuos veiksnius:

(a) techninį ir ekonominį tikslingumą naudoti ar įrengti konkuruojančias priemones atsižvelgiant į rinkos plėtros lygį ir konkretaus sujungimo arba prieigos pobūdį ir rūšį, be kita ko, į kitų pirminės prieigos produktų, pavyzdžiui prieigos prie kanalų, perspektyvumą;

(b) numatomą technologijų raidą, darančią poveikį tinklo kūrimui ir valdymui;

(c) poreikį užtikrinti technologinį neutralumą, kuris sudarytų sąlygas šalims kurti ir valdyti savo tinklus;

(d) esamų pajėgumų galimybes teikti siūlomą prieigą;

(e) pradines įrenginio savininko investicijas, atsižvelgiant į bet kokias padarytas viešąsias investicijas ir riziką, susijusią su investicinių projektų vykdymu, ypatingą dėmesį skiriant investicijoms į itin didelio pralaidumo tinklus ir susijusiai rizikai;

(f) ilgalaikės konkurencijos apsaugos poreikį, ypatingą dėmesį skiriant ekonomiškai efektyviai infrastruktūra grindžiamai konkurencijai ir naujoviškiems verslo modeliams, kuriais remiama tvari konkurencija, pavyzdžiui, verslo modeliams, grindžiamiems bendromis investicijomis į tinklus;

(g) prireikus atitinkamas intelektinės nuosavybės teises;

(h) visos Europos paslaugų teikimą.

3. Taikydamos įmonei įpareigojimus teikti prieigą pagal šį straipsnį, nacionalinės reguliavimo institucijos turi įgaliojimus nustatyti technines ar eksploatacines sąlygas, kurių tokios prieigos teikėjas arba gavėjai privalo laikytis, kai būtina užtikrinti įprastą tinklo veikimą. Įpareigojimai laikytis konkrečių techninių standartų arba specifikacijų turi atitikti pagal 189 straipsnį nustatytus standartus ir specifikacijas.

79 straipsnis

Kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimas

1. Nacionalinė reguliavimo institucija pagal 77 straipsnį gali nustatyti įpareigojimus, susijusius su sąnaudų padengimu ir kainų kontrole, įskaitant įpareigojimus, kad kainos būtų pagrįstos sąnaudomis, ir reikalavimus dėl sąnaudų apskaitos sistemų, reikalavimus, susijusius su konkrečiomis sujungimo arba prieigos teikimo rūšimis, kai rinkos tyrimas rodo, kad veiksmingos konkurencijos nebuvimas reiškia, jog atitinkama įmonė gali išlaikyti pernelyg dideles kainas ar daryti kainų spaudimą, tuo darant žalą galutiniams naudotojams.

   Spręsdamos, ar kainos kontrolės įpareigojimai būtų tinkami, nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į poreikį skatinti konkurenciją ir ilgalaikius galutinių naudotojų interesus, susijusius su gigabitinių tinklų diegimu ir naudojimu. Siekdamos skatinti įmonę investuoti, be kita ko, į gigabitinius tinklus, nacionalinės reguliavimo institucijos visų pirma atsižvelgia į įmonės investicijas, ypač į naujas investicijas. Jeigu nacionalinės reguliavimo institucijos mano, kad kainų kontrolės įsipareigojimai yra tinkama priemonė, jos sudaro sąlygas įmonei gauti tam tikrą pagrįstą panaudoto kapitalo grąžos

normą, atsižvelgiant į bet kokią konkrečią tam tikram naujų investicijų į tinklus projektui būdingą riziką.

Nacionalinės reguliavimo institucijos apsvarsto galimybę nenustatyti ar nepalikti galioti įpareigojimų pagal šį straipsnį, jeigu jos nustato, kad egzistuoja įrodomas mažmeninės kainos apribojimas ir kad bet kokiais pagal 77 straipsnį nustatytais įpareigojimais, įskaitant visų pirma įpareigojimą atlikti ekonominio atkartojamumo bandymą, užtikrinama veiksminga ir nediskriminacinė prieiga.

Kai nacionalinės reguliavimo institucijos mano, kad tikslinga nustatyti kainų kontrolės įpareigojimus, taikomus prieigai prie esamų tinklo elementų, jos taip pat atsižvelgia į nuspėjamų ir stabilių didmeninių kainų teikiamą naudą užtikrinant veiksmingą patekimą į rinką ir pakankamas paskatas visoms įmonėms diegti naujus ir patobulintus tinklus.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad privalomas sąnaudų padengimo mechanizmas ar kainų nustatymo metodika tarnautų naujų ir patobulintų tinklų diegimui, veiklos efektyvumo bei tvarios konkurencijos skatinimui ir kiek įmanoma padidintų galutiniams naudotojams teikiamą tvarią naudą. Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat gali atsižvelgti į kainas, siūlomas palyginamose konkurencinėse rinkose.

3. Kai įmonė įpareigojama kainas pagrįsti sąnaudomis, įrodinėjimo pareiga, kad kainos nustatytos pagal sąnaudas, įskaitant pagrįstą investicijų grąžos normą, tenka atitinkamai įmonei. Siekdama apskaičiuoti veiksmingų paslaugų teikimo sąnaudas, nacionalinė reguliavimo institucija gali naudoti sąnaudų apskaitos metodus nepriklausomai nuo įmonės taikomų metodų. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad įmonė visiškai pagrįstų savo kainas, ir prireikus gali reikalauti kainas koreguoti.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos tais atvejais, kai kainų kontrolės užtikrinimo tikslais reikalaujama taikyti sąnaudų apskaitos sistemą, užtikrina, kad sąnaudų apskaitos sistemos aprašymas būtų viešas ir jame būtų matyti bent pagrindinės kategorijos, pagal kurias grupuojamos sąnaudos, ir taisyklės, taikomos sąnaudų paskirstymui. Nepriklausomas kvalifikuotas subjektas patikrina, ar laikomasi sąnaudų apskaitos sistemos. ir kasmet paskelbia pareiškimą apie tai, kaip laikomasi sąnaudų apskaitos sistemos.

80 straipsnis

Prieiga prie pasyviųjų tinklų

1. Nacionalinė reguliavimo institucija gali pagal 77 straipsnį nustatyti įpareigojimus įmonėms patenkinti pagrįstus prašymus dėl prieigos prie inžinerinių infrastruktūros objektų, įskaitant (bet tik tuo neapsiribojant) prieigą prie pastatų arba įėjimų į pastatus, pastatų vidaus kabelių, įskaitant elektros laidus, antenas, bokštus ir kitas atramines konstrukcijas, stulpus, stiebus, vamzdynus, kanalus, apžiūros kameras, šulinius, skirstomąsias spintas, ir dėl tų objektų naudojimo tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija, atsižvelgusi į rinkos tyrimą, padaro išvadą, kad atsisakymas suteikti prieigą arba panašų poveikį turintis prieigos suteikimas nepagrįstomis sąlygomis trukdytų formuotis tvariai konkurencinei rinkai ir neatitiktų galutinio naudotojo interesų.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali nustatyti įpareigojimus įmonėms užtikrinti prieigą pagal šį straipsnį, neatsižvelgiant į tai, ar turtas, su kuriuo susijęs įpareigojimas, yra atitinkamos rinkos dalis pagal rinkos tyrimą, su sąlyga, kad įpareigojimas yra būtinas 3 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti ir jiems proporcingas.

81 straipsnis

Suderintos prieigos produktai

1. Nedarant poveikio 80 straipsniui, nacionalinė reguliavimo institucija, prieš nustatydama kitus prieigos produktus, įvertina, ar yra pagrįsta ir proporcinga operatoriui, kuris, remiantis pagal 73 straipsnį atliktu rinkos tyrimu, pripažintas turinčiu didelę įtaką tam tikroje rinkoje, nustatyti įpareigojimą siūlyti Sąjungos suderintus prieigos produktus.
2. Kai nacionalinė reguliavimo institucija nusprendžia taikyti kitus prieigos produktus, ji paaiškina, kodėl jie yra tinkamesni nustatytoms problemoms spręsti nei suderinti prieigos produktai.
3. Sąjungos suderinti produktai gali apimti vietos prieigos produktus.
4. Komisija, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, per [*6 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo*] gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos suderintų produktų techninės specifikacijos, standartiniai sąnaudų elementai, sąnaudų metodikos ir pavyzdinis pasiūlymas, susijęs su suderintos prieigos produktu (-ais). Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.
5. Suderintos prieigos produktai turi atitikti šiuos esminius reikalavimus:
    (a) produktas gali būti siūlomi kaip prieigos produktas bet kuriam Sąjungoje veikiančiam elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjui;
    (b) užtikrinamas didžiausias tinklo ir paslaugų sąveikos laipsnis ir operatorių vykdomas nediskriminacinis tinklo valdymas atitinkantis tinklų topologiją;
    (c) suteikiama galimybė konkurencingomis sąlygomis aptarnauti galutinius paslaugų gavėjus;
    (d) užtikrinamas ekonominis efektyvumas atsižvelgiant į pajėgumą, kurį reikia pasiekti esamuose ir naujai sukurtuose tinkluose, ir gebėjimą veikti su kitais prieigos produktais, kurie gali būti teikiami toje pačioje tinklo infrastruktūroje;
    (e) užtikrinamas veiklos efektyvumas, visų pirma kiek įmanoma apribojant įgyvendinimo kliūtis ir diegimo išlaidas prieigos teikėjams ir prieigos prašantiems subjektams;
    (f) laikomasi Sąjungos teisės aktuose nustatytų privatumo, asmens duomenų, tinklų saugumo bei vientisumo ir skaidrumo taisyklių.
6. Kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato, kad įpareigojimas siūlyti tokius suderintos prieigos produktus pakeičia anksčiau nustatytus didmeninės prieigos įpareigojimus, prieš panaikindama pastarąsias priemones ji nustato tinkamą ne trumpesnį kaip 6 mėnesių pereinamąjį laikotarpį.

82 straipsnis

Skambučių užbaigimo paslaugų tarifai

1. Komisija, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, deleguotuoju aktu, kuriuo papildomas šis reglamentas, nustato bendrą didžiausią Sąjungos masto judriojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifą ir bendrą didžiausią Sąjungos masto fiksuotojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifą (kartu – Sąjungos balso ryšio užbaigimo tarifai), kurie taikomi visiems atitinkamai judriojo ar fiksuotojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjams bet kurioje valstybėje narėje. Komisija peržiūri tą

deleguotąjį aktą kas penkerius metus nuo [*šio reglamento įsigaliojimo data*] ir kiekvienu tokiu atveju, taikydama 73 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus, apsvarsto, ar vis dar būtina nustatyti Sąjungos balso ryšio užbaigimo tarifus. Kai Komisija po peržiūros pagal šią dalį nusprendžia nenustatyti didžiausio judriojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifo arba didžiausio fiksuotojo ryšio balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifo, arba jų abiejų, nacionalinės reguliavimo institucijos gali atlikti balso skambučių užbaigimo paslaugų rinkos tyrimus pagal 73 straipsnį, kad įvertintų, ar būtina nustatyti reguliuojamuosius įpareigojimus. Jei nacionalinė reguliavimo institucija, atlikusi tokį tyrimą, nustato sąnaudomis pagrįstus didmeninius skambučių užbaigimo tarifus atitinkamoje rinkoje, ji laikosi II priede nustatytų principų, kriterijų ir parametrų, o jos priemonės projektui taikomos 85 ir 184 straipsniuose nurodytos procedūros.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos atidžiai stebi ir užtikrina, kad balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjai taikytų Sąjungos masto balso skambučių užbaigimo paslaugų tarifus. Nacionalinės reguliavimo institucijos bet kuriuo metu gali pareikalauti, kad balso skambučių užbaigimo paslaugų teikėjas pakeistų tarifą, kurį jis taiko kitoms įmonėms, jei tas tarifas neatitinka 1 dalyje nurodyto deleguotojo akto.

83 straipsnis

Įsipareigojimų procedūra

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos informuoja operatorius apie galimybę pasiūlyti įsipareigojimus nustatytoms konkurencijos problemoms spręsti.

2. Didelę įtaką rinkoje turinčiomis pripažintos įmonės gali nacionalinei reguliavimo institucijai pasiūlyti įsipareigojimus, susijusius su prieigos, bendro investavimo ar jų abiejų sąlygomis taikytinomis jų tinklams, kiek tai susiję su, *inter alia*:

   (a) bendradarbiavimo susitarimais, kurie yra susiję su tikslingų ir proporcingų įpareigojimų vertinimu pagal 77 straipsnį;

   (b) bendromis investicijomis į gigabitinius tinklus;

   (c) veiksminga ir nediskriminacine trečiųjų šalių prieiga savanoriško atskyrimo įgyvendinimo laikotarpiu, įskaitant savo vietos prieigos tinklo aktyvų arba didelės jų dalies perleidimą atskiram juridiniam subjektui, priklausančiam skirtingiems savininkams, arba atskiro verslo subjekto įsteigimą, ir įgyvendinus pasiūlytos formos atskyrimą.

   Pasiūlyme dėl įsipareigojimų pateikiama pakankamai išsami informacija apie jų įgyvendinimo trukmę, laiką ir apimtį, kad nacionalinė reguliavimo institucija galėtų atlikti savo vertinimą pagal šio straipsnio 3 dalį. Tokie įsipareigojimai gali galioti ilgiau nei 73 straipsnio 6 dalyje nustatyti rinkos tyrimo atlikimo laikotarpiai.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos apsvarsto, ar vien įsipareigojimai būtų proporcinga ir pakankama priemonė nustatytoms konkurencijos problemoms spręsti. Siekdama įvertinti įmonės pagal šio straipsnio 2 dalį pasiūlytus įsipareigojimus, nacionalinė reguliavimo institucija – išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai akivaizdžiai netenkina vienos ar kelių susijusių sąlygų ir kriterijų – atlieka rinkos testavimą, visų pirma pasiūlytų sąlygų atžvilgiu, surengdama viešas konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma tiesiogiai paveiktomis trečiosiomis šalimis. Galimi investavimo dalininkai arba prieigą gauti norintys subjektai gali pateikti nuomones apie tai, ar pasiūlyti įsipareigojimai atitinka sąlygas, nustatytas atitinkamai 77 straipsnyje, ir gali pasiūlyti pakeitimų.

4. Kalbant apie pagal šį straipsnį pasiūlytus įsipareigojimus, nacionalinė reguliavimo institucija, vertindama įpareigojimus pagal 77 straipsnio 3 dalį, ypač atsižvelgia į:

   (a) įrodymus dėl siūlomų įsipareigojimų sąžiningumo ir pagrįstumo,

   (b) įsipareigojimų atvirumą visiems rinkoje veikiantiems dalyviams,

   (c) prieigos prieinamumą laiku sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, prieš pradedant teikti susijusias mažmenines paslaugas,

   (d) siūlomų įsipareigojimų bendrą tinkamumą siekiant sudaryti sąlygas tvariai konkurencijai galutinės grandies rinkose ir palengvinti bendradarbiavimu grindžiamą gigabitinių tinklų diegimą ir įsisavinimą galutinių naudotojų naudai.

   Atsižvelgdama į visas konsultacijų metu pareikštas nuomones ir į tai, ar tas nuomones pareiškė įvairūs suinteresuotieji subjektai, nacionalinė reguliavimo institucija didelę įtaką rinkoje turinčia pripažintai įmonei pateikia savo preliminarias išvadas, ar siūlomi įsipareigojimai atitinka šiame straipsnyje ir atitinkamai 77 straipsnyje išdėstytus tikslus, kriterijus ir procedūras, ir kokiomis sąlygomis ji gali svarstyti galimybę nustatyti, kad įsipareigojimui būtų privalomi. Įmonė gali peržiūrėti savo pradinį siūlymą, kad atsižvelgtų į nacionalinės reguliavimo institucijos preliminarias išvadas ir kad būtų patenkinti šiame straipsnyje ir atitinkamai 77 straipsnyje išdėstyti kriterijai.

5. Nacionalinė reguliavimo institucija gali priimti sprendimą nustatyti, kad kai kurie arba visi įsipareigojimai būtų visiškai arba iš dalies privalomi.

6. Nukrypstant nuo 73 straipsnio 6 dalies, nacionalinė reguliavimo institucija gali nustatyti, kad kai kurie arba visi įsipareigojimai būtų privalomi konkretų laikotarpį, kuris gali būti visas laikotarpis, kuriam jie yra pasiūlyti, o jei būtų nustatyti privalomi bendro investavimo įsipareigojimai, ji turi nustatyti, kad jie būtų privalomi bent septynerių metų laikotarpį. Kai nacionalinė reguliavimo institucija pagal šį straipsnį nustato, kad įsipareigojimai yra privalomi, ji pagal 77 straipsnį įvertina to sprendimo pasekmes rinkos plėtrai ir įpareigojimų, kuriuos ji nustatė, arba, nesant tų įsipareigojimų, būtų nustačiusi pagal tą straipsnį ar 77–81 straipsnius, tinkamumą. Pranešdama apie atitinkamą pagal 85 straipsnį priemonės projektą pagal 77 straipsnį, nacionalinė reguliavimo institucija kartu su priemonės projektu, kuris perduodamas, pateikia sprendimą dėl įsipareigojimų.

7. Nacionalinė reguliavimo institucija stebi ir prižiūri, kaip laikomasi įsipareigojimų, kuriuos ji pagal šio straipsnio 5 dalį nustatė privalomais, ir užtikrina, kad jų būtų laikomasi, tuo pačiu būdu, kaip ji stebi ir prižiūri, kaip laikomasi pagal 77 straipsnį nustatytų įpareigojimų, ir užtikrina, kad jų būtų laikomasi, o pasibaigus jų pradiniam galiojimo laikotarpiui, apsvarsto galimybę pratęsti laikotarpį, kuriame jie buvo nustatyti privalomais. Kai nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad įmonė nesilaikė įsipareigojimų, kurie pagal šio straipsnio 5 dalį buvo nustatyti privalomais, ji tokiai įmonei gali skirti sankcijas pagal 196 straipsnį. Nedarant poveikio specifinių įpareigojimų laikymosi užtikrinimo procedūrai pagal 196 straipsnį, nacionalinė reguliavimo institucija gali pakartotinai įvertinti įpareigojimus, nustatytus pagal 77 straipsnį.

8. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalys taikomos įmonėms, kurios gali pasiūlyti įsipareigojimus siekiant išvengti reguliavimo priemonių pagal 69 straipsnį.

84 straipsnis

Tik didmeninę veiklą vykdančios įmonės

1. Nacionalinė reguliavimo institucija, pagal 73 straipsnį pripažinusi, kad įmonė, kuri nevykdo veiklos mažmeninėse elektroninių ryšių paslaugų rinkose atitinkamoje geografinėje rinkoje, turi didelę įtaką vienoje ar keliose didmeninėse rinkose, apsvarsto, ar tai įmonei būdingos šios savybės:

    (a) visos vienos įmonės bendrovės ir verslo padaliniai, visos bendrovės, kurias kontroliuoja tas pats galutinis savininkas, bet kurios nebūtinai visiškai jam priklauso, ir visi akcininkai, kurie gali kontroliuoti įmonę, dabartinę veiklą vykdo ir būsimą veiklą planuoja vykdyti tik didmeninėse elektroninių ryšių paslaugų rinkose ir todėl veiklos nevykdo mažmeninėse galutiniams naudotojams teikiamų elektroninių ryšių paslaugų rinkose atitinkamoje geografinėje rinkoje arba bet kurioje kitoje rinkoje, kuri galėtų daryti įtaką įmonės elgsenai atitinkamoje didmeninėje rinkoje;

    (b) įmonė neprivalo veiklą vykdyti su viena atskira galutinės grandies rinkoje veikiančia įmone, kuri vykdo veiklą mažmeninėse galutiniams naudotojams teikiamų elektroninių ryšių paslaugų rinkose atitinkamoje geografinėje rinkoje arba bet kurioje kitoje rinkoje, kuri galėtų daryti įtaką įmonės elgsenai atitinkamoje didmeninėje rinkoje, pagal išimtinį susitarimą arba susitarimą, kuris *de facto* prilygsta išimtiniam susitarimui.

2. Jei nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad įvykdytos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, ji gali tai įmonei nustatyti tik įpareigojimus pagal 78 straipsnį ir nediskriminavimo įpareigojimą arba įpareigojimą dėl sąžiningo ir pagrįsto kainų nustatymo, kai tai pateisinama rinkos tyrimu, kuris apima perspektyvinį pripažintos turinčia didelę įtaką rinkoje įmonės tikėtino elgesio vertinimą.

3. Jei nacionalinė reguliavimo institucija padaro išvadą, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos nebetenkinamos, ji bet kuriuo metu peržiūri įmonei pagal šį straipsnį nustatytus įpareigojimus ir atitinkamais atvejais taiko 73 ir 77–83 straipsnius. Įmonės nepagrįstai nedelsdamos informuoja nacionalinę reguliavimo instituciją apie bet kokį aplinkybių, susijusių su šio straipsnio 1 dalies a ir b punktais, pasikeitimą.

4. Nacionalinė reguliavimo institucija taip pat peržiūri įmonei pagal šį straipsnį nustatytus įpareigojimus, jei, remdamasi sąlygomis, kurias įmonė siūlo savo galutinės grandies rinkos klientams, institucija padaro išvadą, kad kilo arba gali kilti galutiniams naudotojams neigiamą poveikį darančių konkurencijos problemų, dėl kurių reikia taikyti vieną ar daugiau 77–81 straipsniuose nustatytų įpareigojimų arba iš dalies pakeisti pagal šio straipsnio 2 dalį nustatytus įpareigojimus. Šiame straipsnyje numatyti įpareigojimai nustatomi ir jų peržiūra atliekama pagal 85 ir 184 straipsniuose nurodytas procedūras.

5.4.3. III SKYRIUS. Vidaus rinkos reguliavimo procedūros

85 straipsnis

Elektroninių ryšių vidaus rinkos stiprinimas

1. Vykdydamos savo užduotis pagal šį reglamentą, nacionalinės reguliavimo institucijos kuo labiau atsižvelgia į 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

2. Išskyrus atvejus, kai pagal 186 straipsnį priimtose rekomendacijose arba gairėse numatyta kitaip, pasibaigus viešoms konsultacijoms, kai nacionalinė reguliavimo institucija ketina priimti priemonę, kuri:

   (a) patenka į 68 ir 69, 71–84 straipsnių taikymo sritį;

   (b) daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai,

   ji paskelbia priemonės projektą ir ją pateikia Komisijai, BEREC ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms kitose valstybėse narėse, tuo pačiu metu pagal 184 straipsnio 4 dalį nurodydama priemonės motyvus. Nacionalinės reguliavimo institucijos, BEREC ir Komisija pastabas dėl to priemonės projekto gali pateikti per 30 darbo dienų. 30 darbo dienų laikotarpis nepratęsiamas.

3. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytas priemonės projektas nepriimamas dar 90 darbo dienų, kai ta priemone siekiama:

   (a) apibrėžti atitinkamą rinką ir įvertintu jos jautrumą *ex ante* reguliavimui pagal 72 straipsnį,

   (b) nuspręsti, ar pagal 73 straipsnį pripažinti įmonę, atskirai ar kartu su kitomis įmonėmis, turinčia didelę įtaką rinkoje,

   (c) taikant 69 straipsnio 2 dalį arba 77 straipsnį nustatyti įpareigojimą įmonei, jį pakeisti arba panaikinti, išskyrus pagal 80 ir 81 straipsnius nustatytus įpareigojimus,

   ir Komisija yra nacionalinei reguliavimo institucijai nurodžiusi, kad priemonės projektas sudarys kliūtį vidaus rinkoje, arba jei Komisija turi rimtų abejonių dėl planuojamos priemonės suderinamumo su Sąjungos teise, ypač su 3 straipsnyje nurodytais tikslais. 90 darbo dienų laikotarpis nepratęsiamas. Tokiu atveju Komisija informuoja BEREC ir nacionalines reguliavimo institucijas apie savo kritines pastabas bei tuo pačiu metu jas paskelbia viešai.

4. Per 30 darbo dienų nuo 3 dalyje nurodyto 90 dienų laikotarpio pradžios BEREC priima nuomonę dėl toje dalyje nurodytų Komisijos kritinių pastabų, kurioje nurodo, ar, jos manymu, siūlomą priemonę reikėtų išlaikyti, iš dalies pakeisti arba atšaukti ir, kai tikslinga, pateikia konkrečių pasiūlymų. Ta nuomonė turi būti motyvuota ir skelbiama viešai.

5. Jei savo nuomonėje BEREC iš dalies arba visiškai sutinka su Komisijos pateiktomis rimtomis abejonėmis, ji glaudžiai bendradarbiauja su atitinkama nacionaline reguliavimo institucija ir su Komisija, kad būtų nustatyta pati tinkamiausia ir veiksmingiausia priemonė.

6. Per 3 dalyje nurodytą 90 darbo dienų laikotarpį Komisija gali:

   (a) priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija nepriimtų planuojamos priemonės, jei Komisijos kritinės pastabos buvo grindžiamos 3 dalies a, b arba c punktu;

   (b) priimti sprendimą atsiimti savo kritines pastabas, nurodytas 3 dalyje.

   (c) priemonių projektų, kuriems taikoma 69 straipsnio 2 dalis, atveju – priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija atšauktų priemonės projektą.

   Prieš priimdama sprendimą Komisija kuo labiau atsižvelgia į BEREC nuomonę.

Kartu su sprendimais, nurodytais pirmos pastraipos a ir c punktuose, pateikiama išsami ir objektyvi analizė, kodėl Komisija mano, kad priemonės projektas neturėtų būti patvirtintas, kartu su konkrečiais pasiūlymais, kaip jis turėtų būti iš dalies pakeistas.

7. Jei Komisija pagal šio straipsnio 6 dalies c punktą priėmė sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad nacionalinė reguliavimo institucija atšauktų priemonės projektą, nacionalinė reguliavimo institucija tokios priemonės nepriima. Surengusi viešas konsultacijas pagal 186 straipsnį, per 18 mėnesių po Komisijos sprendimo priėmimo datos nacionalinė reguliavimo institucija praneša apie naują priemonės projektą.

8. Išskyrus atvejus, kai taikoma 3 dalis ir 6 dalies a ir c punktai, atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija atidžiai atsižvelgia į kitų nacionalinių reguliavimo institucijų, BEREC ir Komisijos pastabas ir gali priimti galutinį priemonės projektą, o tai padariusi apie jį praneša Komisijai. Nacionalinė reguliavimo institucija Komisijai ir BEREC pateikia visas patvirtintas galutines priemones, kurioms taikoma 2 dalis.

86 straipsnis

Laikinosios priemonės

1. Kai nacionalinė reguliavimo institucija mano, kad nukrypstant nuo 85 straipsnyje numatytų procedūrų reikia skubiai veikti, kad būtų galima išsaugoti konkurenciją arba apsaugoti naudotojų interesus, ji gali nedelsdama imtis proporcingų ir laikinųjų priemonių, kurios galioja ne ilgiau kaip 18 mėnesių. Apie tokias priemones ji nedelsdama praneša Komisijai, kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir BEREC, kartu išsamiai nurodydama priežastis.

2. Pasibaigus 18 mėnesių laikotarpiui laikinoji priemonė atšaukiama arba pakeičiama nuolatine priemone, prieš tai pasikonsultavus nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis pagal 85 ir 184 straipsnius.

3. Nacionalinė reguliavimo institucija nepriima laikinosios priemonės tai pačiai konkurencijos problemai, dėl kurios laikinoji priemonė jau buvo priimta, spręsti.

6. VI DALIS. PASLAUGOS

6.1. I ANTRAŠTINĖ DALIS. ĮPAREIGOJIMAI TEIKTI UNIVERSALIĄSIAS PASLAUGAS

87 straipsnis

Universalioji paslauga

1. Visi Sąjungos vartotojai turi teisę naudotis įperkama pakankamos interneto prieigos paslauga ir jų teritorijose nustatytos kokybės kalbinio ryšio paslaugomis fiksuotoje vietoje.

2. Kiekviena valstybė narė, atsižvelgdama į mažiausią dažnių juostos plotį, kuriuo gali naudotis dauguma vartotojų jos teritorijoje, ir į BEREC gaires, nurodytas šios dalies antroje pastraipoje, apibrėžia 1 dalyje nurodytą pakankamos interneto prieigos paslaugą, siekdama užtikrinti socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomeniniame gyvenime būtiną dažnių juostos plotį.

   Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] BEREC, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, atsižvelgdama į turimus Komisijos (Eurostato) duomenis, paskelbia gaires, kurios padėtų apibrėžti 1

dalyje nurodytą pakankamos interneto prieigos paslaugą ir nustatyti socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomeniniame gyvenime būtiną dažnių juostos plotį. Gairės reguliariai atnaujinamos, kad būtų atspindėta technologijų pažanga ir vartotojų naudojimo modelių pokyčiai.

88 straipsnis

Įperkamų universaliųjų paslaugų teikimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos, savo veiklą koordinuodamos su kitomis kompetentingomis institucijomis, kasmet stebi 87 straipsnio 1 dalyje nurodytų rinkoje teikiamų paslaugų mažmeninių kainų pokyčius ir dydį, ypač atsižvelgdamos į nacionalines kainas ir nacionalinių vartotojų pajamas.

2. Jei valstybės narės nustato, kad, atsižvelgiant į nacionalines sąlygas, 87 straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų mažmeninės kainos yra neįperkamos, nes mažas pajamas gaunantys ar specialių socialinių poreikių turintys vartotojai negali naudotis tokiomis paslaugomis, jos imasi priemonių, kad tokiems vartotojams būtų užtikrintos įperkamos pakankamos interneto prieigos paslaugos ir kalbinio ryšio paslaugų prieinamumas bent fiksuotoje vietoje.

3. Jei valstybės narės nusprendžia reikalauti, kad būtų siūlomi tarifų planai arba paketai, juos siūlo visi paslaugų teikėjai. Šie pasiūlymai yra lengvai prieinami mažas pajamas gaunantiems arba specialių socialinių poreikių turintiems vartotojams. Nacionalinės reguliavimo institucijos, savo veiklą koordinuodamos su kitomis kompetentingomis institucijomis, užtikrina, kai taikytina, kad sąlygos, kuriomis įmonės teikia tarifų pasirinkimo galimybes ar paketus, būtų visiškai skaidrios, skelbiamos ir taikomos laikantis nediskriminavimo ir efektyvumo principų.

   Vartotojai, turintys teisę naudotis šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytais tarifų planais arba paketais, turi teisę sudaryti sutartį su tinkamos interneto prieigos paslaugos ir kalbinio ryšio paslaugų teikėju.

   Vartotojui paprašius, sutartis taikoma tik kalbinio ryšio paslaugoms.

4. Valstybės narės tinkamu būdu teikia paramą vartotojams su negalia ir, kai tinkama, imasi kitų konkrečių priemonių užtikrinti, kad susiję galiniai įrenginiai, speciali įranga ir paslaugos, kuriomis gerinama lygiavertė prieiga, įskaitant prireikus įvairiapusio ryšio realiuoju laiku paslaugas ir perdavimo paslaugas, būtų prieinami ir įperkami.

5. Valstybės narės šiame straipsnyje nurodytoms priemonėms taiko veiksmingiausią ir tinkamiausią metodą, kartu laikydamosi objektyvumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų ir užtikrindamos suderinamumą su vidaus rinka, įskaitant konkurencijos taisykles.

89 straipsnis

Pakankamos interneto prieigos paslaugos apibrėžimas, būtinasis dažnių juostos plotis, įperkamumo kriterijai ir metodika

Komisija, atsižvelgdama į technologijų pažangą ir vartotojų naudojimo modelių pokyčius, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma pakankamos interneto prieigos paslaugos apibrėžimo metodika, įskaitant dažnių juostos plotį, būtiną 87 straipsnyje nurodytam socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomeniniame gyvenime, atsižvelgiant į nacionalines sąlygas. Į įgyvendinimo aktus taip pat įtraukiami kriterijai ir metodika, kuriuos turi apsvarstyti nacionalinės reguliavimo institucijos, derindamos veiksmus su kitomis

kompetentingomis institucijomis, kad nustatytų, ar 87 straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų mažmeninės kainos yra prieinamos mažas pajamas gaunantiems arba 88 straipsnyje nurodytiems specialių socialinių poreikių turintiems vartotojams.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

90 straipsnis

Universaliųjų paslaugų prieinamumas

1. Kai valstybės narės, atsižvelgdamos į pagal 183 straipsnį atlikto geografinio tyrimo rezultatus ir prireikus į visus papildomus įrodymus, nustato, kad fiksuotoje vietoje negalima užtikrinti pagal 87 straipsnio 2 dalį apibrėžtos pakankamos interneto prieigos paslaugos ir kalbinio ryšio paslaugų prieinamumo įprastomis komercinėmis sąlygomis jos nacionalinėje teritorijoje ar skirtingose jos dalyse, valstybės narės gali panaudoti viešosios politikos priemones ir, kai taikant kitas viešosios politikos priemones nebuvo pasiekta norimų rezultatų, jos gali nustatyti universaliųjų paslaugų įsipareigojimus, kad būtų patenkinti visi pagrįsti vartotojų, labai mažų įmonių, mažųjų įmonių ir ne pelno organizacijų prašymai gauti prieigą prie šių paslaugų atitinkamose valstybių narių teritorijos dalyse.
2. Kai taikant kitas priemones arba viešosios politikos priemones nepasiekta norimų rezultatų ir valstybės narės nusprendžia nustatyti 1 dalyje nurodytus universaliųjų paslaugų įsipareigojimus, jos gali pavesti vienai ar daugiau įmonių vykdyti tokius įsipareigojimus visoje šalies teritorijoje arba tam tikrose jos dalyse.

   Valstybės narės šioje dalyje nurodytoms priemonėms taiko veiksmingiausią ir tinkamiausią metodą, kartu laikydamosi objektyvumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų, užtikrindamos suderinamumą su vidaus rinka, įskaitant konkurencijos taisykles.

91 straipsnis

Išlaidų kontrolė ir papildomos priemonės bei paslaugos

1. Paslaugų teikėjai, teikiantys pakankamos interneto prieigos ir balso ryšio paslaugas pagal 87, 88 ir 90 straipsnius, teikdami papildomas priemones ir paslaugas be tų, kurios yra nurodytos 87 straipsnyje, nustato tokias sąlygas, kad reikalavimus atitinkančiam galutiniam naudotojui nereikėtų mokėti už priemones ar paslaugas, kurios nėra būtinos arba kurių nereikia tai paslaugai, kurios prašoma.
2. 87 straipsnyje nurodytų pakankamos interneto prieigos paslaugos ir kalbinio ryšio paslaugų teikėjai, kurie teikia paslaugas pagal 88 straipsnį, vartotojams, kuriems priklauso priemonės pagal 88 straipsnį, atitinkamai siūlo toliau nurodytas konkrečias priemones ir paslaugas, kad vartotojai galėtų stebėti ir kontroliuoti išlaidas:

   (a) atrankinį siunčiamų skambučių arba padidinto tarifo SMS ar MMS, arba, jei techniškai įmanoma, kitų panašių programų blokavimą nemokamai;

   (b) išankstinio apmokėjimo sistemas;

   (c) prijungimo mokesčio mokėjimą dalimis;

   (d) proporcingas, nediskriminacines ir skelbiamas priemones, kuriomis užtikrinamas tinkamas įspėjimas apie bet kokį galimą paslaugos teikimo nutraukimą arba atjungimą, kai neapmokamos paslaugų teikėjų išrašytos sąskaitos, ir priemones, kuriomis siekiama išvengti nepagrįsto paslaugų

atjungimo, įskaitant tinkamą mechanizmą sekti nuolatinį suinteresuotumą naudotis paslauga;

(e) konsultacijas dėl tarifų;

(f) išlaidų kontrolę, įskaitant nemokamus įspėjimus vartotojams apie neįprastus ar per intensyvius vartojimo modelius;

(g) trečiųjų šalių sąskaitų išrašymo atsisakymo priemonę.

92 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl įmonių paskyrimo pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 ir universaliųjų paslaugų peržiūros

1. Įmonės, kurios iki [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] buvo paskirtos teikti specialius tarifų planus ar paketus arba užtikrinti pakankamos plačiajuosčio interneto prieigos paslaugos ir kalbinio ryšio paslaugų prieinamumą fiksuotoje vietoje pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, išlaiko savo statusą iki tokių paskyrimų galiojimo pabaigos.

2. BEREC stebi pakankamos interneto prieigos ir kalbinio ryšio prieinamumą ir įperkamumą, atsižvelgdama į rinkos ir technologijų pokyčius, ir iki 2033 m. birželio 30 d. paskelbia nuomonę apie tokius pokyčius ir jų poveikį prieinamumo ir įperkamumo taikymui.

3. Iki 2034 m. birželio 30 d. Komisija, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, peržiūri įperkamų universaliųjų paslaugų taikymo sritį pagal 88 straipsnį ir universaliųjų paslaugų prieinamumą pagal 90 straipsnį, visų pirma siekdama pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai pakeisti arba iš naujo apibrėžti tą taikymo sritį.

Peržiūra atliekama atsižvelgiant į socialinius, ekonominius ir technologinius pokyčius, įskaitant perėjimą prie šviesolaidinio ryšio, ir, be kita ko, į daugumos vartotojų naudojamas populiariausias technologijas. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia peržiūros rezultatų ataskaitą.

6.2. II ANTRAŠTINĖ DALIS. ATVIRA INTERNETO PRIEIGA

93 straipsnis

Atviros interneto prieigos užtikrinimas

1. Galutiniai paslaugų gavėjai, naudodamiesi savo interneto prieigos paslauga, turi teisę į prieigą prie informacijos ir turinio, gali juos skleisti, naudoti ir teikti pasirinktas taikomąsias programas ir paslaugas bei naudoti pasirinktus galinius įrenginius neatsižvelgiant į galutinio paslaugų gavėjo ar paslaugų teikėjo vietą arba informacijos, turinio, taikomosios programos arba paslaugos vietą, kilmę ar paskirties vietą. Šia dalimi nedaromas poveikis Sąjungos teisei ar nacionalinei teisei, atitinkančiai Sąjungos teisę, turinio, taikomųjų programų ar paslaugų teisėtumo atžvilgiu.

2. Interneto prieigos paslaugų teikėjų ir galutinių paslaugų gavėjų susitarimai dėl interneto prieigos paslaugų komercinių ir techninių sąlygų bei parametrų, kaip antai, kainos, duomenų kiekio ar spartos, ir interneto prieigos paslaugų teikėjų komercinė praktika neturi riboti galimybės galutiniams paslaugų gavėjams naudotis 1 dalyje nustatytomis teisėmis.

3. Interneto prieigos paslaugų teikėjai teikdami interneto prieigos paslaugas visam srautui taiko vienodas sąlygas be diskriminavimo, apribojimų ar kišimosi, neatsižvelgiant į tai, kas yra siuntėjas ir gavėjas, koks yra prieinamas ar skleidžiamas turinys, kokios taikomosios programos ar paslaugos yra naudojamos ar teikiamos arba kokie galiniai įrenginiai yra naudojami.

   Pirma pastraipa neužkertamas kelias interneto prieigos paslaugų teikėjams diegti pagrįstas srauto valdymo priemones. Kad tokios priemonės būtų laikomos pagrįstomis, jos turi būti skaidrios, nediskriminacinės, proporcingos ir turi būti grindžiamos ne komerciniais sumetimais, o objektyviai skirtingais specifinėms srauto kategorijoms taikomais paslaugų techninės kokybės reikalavimais. Tokiomis priemonėmis neturi būti stebimas konkretus turinys, ir jos neturi būti taikomos ilgiau, nei būtina.

   Interneto prieigos paslaugų teikėjai neturi taikyti srauto valdymo priemonių, kurios viršytų antroje pastraipoje nustatytas priemones, ir visų pirma neturi blokuoti, sulėtinti, keisti, apriboti, trukdyti perduoti, pabloginti ar diskriminuoti konkretaus turinio, taikomųjų programų ar paslaugų arba tam tikrų jų kategorijų, išskyrus atvejus, kai tokios priemonės yra būtinos, jas taikant tik tiek laiko, kiek būtina, siekiant:

   (a) laikytis Sąjungos teisėkūros procedūra priimamų aktų arba nacionalinės teisės aktų, atitinkančių Sąjungos teisę, kurie taikomi interneto prieigos paslaugų teikėjui, arba siekiant laikytis priemonių, atitinkančių Sąjungos teisės aktus, kuriais įgyvendinami tokie Sąjungos teisėkūros procedūra priimami aktai arba nacionalinės teisės aktai, įskaitant teismo arba viešosios valdžios institucijų, kurioms suteikti atitinkami įgaliojimai, sprendimų;

   (b) išlaikyti tinklo, per tą tinklą teikiamų paslaugų ir galutinių paslaugų gavėjų galinių įrenginių vientisumą ir saugumą;

   (c) užkirsti kelią gresiančiai tinklo perkrovai ir sušvelninti neįprastos arba laikinos tinklo perkrovos poveikį, su sąlyga, kad lygiaverčiams srautams taikomos vienodos sąlygos;

4. Bet kurios srauto valdymo priemonės gali apimti asmens duomenų tvarkymą tik tuo atveju, jei toks tvarkymas yra būtinas ir proporcingas siekiant 3 dalyje nustatytų tikslų. Toks duomenų tvarkymas vykdomas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679. Srauto valdymo priemonės taip pat turi atitikti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB.

5. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, įskaitant interneto prieigos paslaugų teikėjus, ir turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjai gali laisvai siūlyti paslaugas, kurios nėra interneto prieigos paslaugos ir kurios yra optimizuotos konkrečiam turiniui, taikomosioms programoms ar paslaugoms arba jų deriniui, jeigu optimizavimas būtinas siekiant atitikti turinio, taikomųjų programų ar paslaugų konkretaus lygio kokybės reikalavimus. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai, įskaitant interneto prieigos paslaugų teikėjus, gali siūlyti tokias paslaugas arba palengvinti jų teikimą tik kai tinklo pajėgumai yra pakankami joms teikti kartu su teikiamomis interneto prieigos paslaugomis. Tokiomis paslaugomis negali būti naudojamasi kaip interneto prieigos paslaugų pakaitalu ir jos nesiūlomos kaip toks pakaitalas, ir jos neturi kenkti galutiniams paslaugų gavėjams teikiamų interneto prieigos paslaugų prieinamumui ar bendrai kokybei.

6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išsamiai išdėstomos šiame straipsnyje nurodytos paslaugų, kurios nėra interneto prieigos paslaugos ir kurios yra

optimizuotos konkrečiam turiniui, taikomosioms programoms ar paslaugoms arba jų deriniui, siūlymo sąlygos.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

94 straipsnis

Atviros interneto prieigos priežiūra ir vykdymo užtikrinimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos atidžiai stebi ir užtikrina, kad būtų laikomasi 93 straipsnio, ir skatina nuolatines galimybes be diskriminavimo naudotis prieiga prie interneto, kurios kokybės lygis atspindi technologinius pasiekimus. Tais tikslais nacionalinės reguliavimo institucijos vienam ar daugiau viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, įskaitant interneto prieigos paslaugų teikėjus, gali nustatyti reikalavimus dėl techninių charakteristikų, minimalius paslaugų kokybės reikalavimus ir kitas tinkamas bei būtinas priemones.
2. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai, įskaitant interneto prieigos paslaugų teikėjus, kas dvejus metus nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateikia informaciją, susijusią su 93 straipsnyje nustatytais įpareigojimais, visų pirma informaciją apie tai, kaip valdomi jų tinklo pajėgumai ir srautas, taip pat taikomų srauto valdymo priemonių pateisinimą.
3. Nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi pagal 2 dalį gauta informacija, dalijasi su BEREC naujausiais duomenimis apie savo pagrindinę praktiką ir nacionalines išvadas, susijusias su atvira interneto prieiga. Remdamasi iš nacionalinių reguliavimo institucijų gauta informacija, BEREC iki [*24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], o vėliau – kas dvejus metus, skelbia pagrindinės praktikos ir išvadų, susijusių su atvira interneto prieiga Sąjungoje, ataskaitą.
4. Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo datos*] BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, paskelbia bendrą šabloną, kuris turi būti naudojamas pagal 2 dalį reikalaujamai informacijai rinkti.
5. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, BEREC pateikia nacionalinių reguliavimo institucijų pareigų pagal šį straipsnį vykdymo gaires. Gairėse taip pat išsamiai apibūdinami atitinkami interneto prieigos paslaugų kokybės parametrai, įskaitant 97 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodyto stebėsenos mechanizmo parametrus, galutiniams naudotojams su negalia svarbius parametrus, taikytinus matavimo metodus, III priede pateiktos informacijos ir IV priede numatyto paskelbimo turinį bei formą ir kokybės sertifikavimo mechanizmus. Galutiniams naudotojams su negalia svarbūs parametrai taip pat apima viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų parametrus.

   Nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgia į BEREC gaires užtikrindamos paslaugų kokybės įsipareigojimų vykdymą.

6.3. III ANTRAŠTINĖ DALIS. GALUTINIŲ NAUDOTOJŲ TEISĖS

6.3.1. I SKYRIUS. Vartotojų teisės

95 straipsnis

Sutartims taikomi informacijos reikalavimai

1. Prieš vartotojui įsipareigojant pagal sutartį ar atitinkamą pasiūlymą, be reikalavimų pagal Direktyvą 2011/83/ES, interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų asmenų

tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai pateikia šio reglamento III priede išvardytą informaciją tokia apimtimi, kuria ta informacija yra susijusi su jų teikiama paslauga.

Informacija pateikiama aiškiai ir suprantamai patvariojoje laikmenoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2011/83/ES 2 straipsnio 10 punkte, arba, jeigu ją pateikti patvariojoje laikmenoje neįmanoma, paslaugų teikėjo pateiktame dokumente, kurį paprasta atsisiųsti. Paslaugų teikėjas aiškiai atkreipia vartotojo dėmesį į tai, kad tas dokumentas yra prieinamas ir kad svarbu jį atsisiųsti dokumentavimo, informacijos ateityje ir informacijos atgaminimo jos nepakeičiant tikslais.

Informacija, gavus prašymą, pateikiama galutiniams naudotojams su negalia prieinama forma pagal Direktyvos (ES) 2019/882 I priedo prieinamumo reikalavimus.

2. Interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai pateikia vartotojams glaustą ir lengvai suprantamą sutarties santrauką. Toje santraukoje nustatomi pagrindiniai informacijos reikalavimų elementai pagal 1 dalį. Tie pagrindiniai elementai, be kita ko, apima:

    (a) teikėjo pavadinimą, adresą ir kontaktinę informaciją ir, jei jie skiriasi, kontaktinę informaciją, kur galima siųsti skundus;

    (b) kiekvienos teikiamos paslaugos pagrindines charakteristikas;

    (c) atitinkamas elektroninių ryšių paslaugų aktyvavimo kainas ir periodinius arba nuo vartojimo priklausančius mokesčius, kai paslauga teikiama už tiesioginį piniginį atsiskaitymą;

    (d) sutarties trukmę ir jos pratęsimo bei nutraukimo sąlygas;

    (e) informaciją apie tai, kiek produktai ir paslaugos yra skirti neįgaliems galutiniams naudotojams,

    (f) informacijos apie interneto prieigos paslaugas atveju, informacijos, kurios reikalaujama pagal III priedo 5 skirsnio d ir e punktus, santrauką.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas sutarties santraukos šablonas, kurį turi naudoti teikėjai, kad įvykdytų savo pareigas pagal šią dalį.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

Teikėjai, kuriems taikomi 1 dalyje nustatyti įpareigojimai, tinkamai užpildo tą sutarties santraukos šabloną reikalaujama informacija ir sutarties santrauką nemokamai pateikia vartotojams, prieš šiems įsipareigojant pagal sutartį ar bet kokį atitinkamą pasiūlymą, be kita ko, ir nuotolinės prekybos sutarčių atveju. Jeigu dėl objektyvių techninių priežasčių tuo metu neįmanoma pateikti sutarties santraukos, ji nepagrįstai nedelsiant pateikiama vėliau, prieš vartotojui įsipareigojant pagal sutartį ar bet kokį atitinkamą pasiūlymą.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija yra neatsiejama sutarties dalis ir nėra keičiama, nebent susitariančiosios šalys aiškiai susitartų kitaip.

4. Jeigu teikėjas įvykdė 1 ir 2 dalyse nustatytus informacijos teikimo reikalavimus, laikoma, kad jis įvykdė Direktyvos 2011/83/ES 5 straipsnio 1 dalies a punkte arba 6 straipsnio 1 dalies a punkte, 5 straipsnio 1 dalies b punkte arba 6 straipsnio 1 dalies b punkte ir 6 straipsnio 1 dalies c punkte, 5 straipsnio 1 dalies c punkte arba 6 straipsnio 1 dalies e punkte, 5 straipsnio 1 dalies f punkte, 6 straipsnio 1 dalies o punkte ir 6 straipsnio 1 dalies p punkte ir 8 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatytus informacijos teikimo reikalavimus.

5. Kai už interneto prieigos paslaugas arba viešai prieinamas asmenų tarpusavio ryšio paslaugas sąskaitos išrašomos pagal naudojimosi laiką arba išnaudotą paslaugų kiekį, tų paslaugų teikėjai turi pasiūlyti vartotojams galimybę stebėti ir kontroliuoti, kaip naudojamasi kiekviena iš tų paslaugų. Tai apima galimybę laiku gauti informaciją apie naudojimosi į tarifų planą įtrauktomis paslaugomis lygį. Visų pirma teikėjai vartotojams praneša prieš jiems pasiekiant į jų tarifų planą įtrauktą bet kokią išnaudotų duomenų kiekio ribą, ir kai į jų tarifų planą įtraukta paslauga yra visiškai išnaudota.

6. Kai taikytina, paslaugų teikėjai vartotojams nemokamai siūlo pagrindinio lygio detalizuotas sąskaitas, kad vartotojai galėtų:

   (a) tikrinti ir kontroliuoti mokesčius už naudojimąsi interneto prieigos paslaugomis arba su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis;

   (b) tinkamai stebėti šių paslaugų naudojimą ir išlaidas ir taip galėtų pakankamai gerai kontroliuoti savo sąskaitas.

   Tokiose detalizuotose sąskaitose aiškiai nurodoma paslaugų teikėjo tapatybė ir už padidinto tarifo numerius suteiktų paslaugų trukmė, nebent vartotojas paprašo, kad ta informacija nebūtų nurodyta.

   Nemokamų skambinančių galutinių naudotojų skambučių, įskaitant skambučius į pagalbos linijas, skambinančio galutinio naudotojo detalioje sąskaitoje nurodyti nereikalaujama.

   Vartotojai turi teisę gauti nedetalias sąskaitas. Vartotojų, gaunančių detalizuotas sąskaitas, teisės suderintos su vartotojų, kurie skambina, ir vartotojų, kuriems skambinama, teise į privatumą, be kita ko, užtikrinant, kad tokie vartotojai galėtų naudotis pakankamais alternatyviais privatumą didinančiais ryšių ar mokėjimo būdais.

7. Valstybės narės neturi palikti galioti ar priimti nacionalinės teisės nuostatų dėl vartotojų apsaugos, kuriomis nukrypstama nuo šio straipsnio, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio apsauga. Tai nedaro poveikio valstybių narių teisei toliau taikyti nuostatas dėl papildomų priemonių pagal Direktyvą (ES) 2018/1972.

96 straipsnis

Skaidrumas

1. Kai interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai nustato tų paslaugų teikimo vartotojams sąlygas, jie skelbia šio reglamento IV priede nurodytą informaciją aiškiu, išsamiu, kompiuterio skaitomu būdu ir galutiniams naudotojams su negalia prieinamu formatu pagal Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytus prieinamumo reikalavimus. Tokia informacija reguliariai atnaujinama.

2. Valstybės narės neturi palikti galioti ar priimti nacionalinės teisės nuostatų dėl galutinių naudotojų apsaugos, kuriomis nukrypstama nuo šio straipsnio, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio apsauga.

97 straipsnis

Sutarties galiojimo trukmė ir nutraukimas

1. Sutarties nutraukimo sąlygos ir procedūros negali atgrasytų nuo paslaugų teikėjo keitimo. Vartotojų ir viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų, išskyrus su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas ir išskyrus perdavimo paslaugas,

naudojamas įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugoms teikti, teikėjų sudarytose sutartyse negali būti numatytas ilgesnis nei 24 mėnesių įsipareigojimo laikotarpis. Tai nedaro poveikio valstybių narių teisei palikti galioti nuostatas, kuriomis įpareigojama taikyti trumpesnius ilgiausius sutartinio įsipareigojimo laikotarpius.

Ši dalis netaikoma mokėjimo dalimis sutarties trukmei, kai vartotojas atskiroje sutartyje sutinka dalimis mokėti vien tik už fizinės jungties, visų pirma prie gigabitinių tinklų, įdiegimą. Į mokėjimo dalimis už fizinės jungties įdiegimą sutartį neįtraukiami galiniai įrenginiai, pavyzdžiui, maršruto parinktuvas arba modemas, ir ji neužkerta kelio vartotojams naudotis savo teisėmis pagal 2–6 dalis.

2. Jei sutartyje arba nacionalinėje teisėje numatyta, kad terminuota sutartis dėl elektroninių ryšių paslaugų, išskyrus su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas ir išskyrus perdavimo paslaugas, naudojamas įrenginių tarpusavio sąveikos paslaugoms teikti, automatiškai pratęsiama, vartotojai turi teisę po tokio pratęsimo bet kada nutraukti sutartį, apie tai pranešę likus įspėjimo laikotarpiui, kurio trukmė negali viršyti vieno mėnesio, be jokių išlaidų, išskyrus mokesčius už gaunamą paslaugą įspėjimo laikotarpiu. Prieš automatiškai pratęsiant sutartį, teikėjai aiškiai ir laiku patvariojoje laikmenoje pateikia vartotojams informaciją apie sutartinio įsipareigojimo pabaigą ir apie priemones, kuriomis sutartį galima nutraukti. Be to, tuo pačiu metu teikėjai pataria vartotojams dėl geriausių tarifų, susijusių su jų paslaugomis.

3. Vartotojai turi teisę nutraukti sutartį be jokių papildomų išlaidų, kai jiems pranešama apie viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų, išskyrus su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, teikėjų siūlomus sutarties sąlygų pakeitimus, išskyrus tuos atvejus, kai siūlomi pakeitimai yra išskirtinai vartotojo naudai, yra grynai administracinio pobūdžio ir nedaro neigiamo poveikio vartotojui, arba yra tiesiogiai nustatyti pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę.

   Teikėjai vartotojams ne vėliau kaip prieš mėnesį praneša apie sutarties sąlygų pakeitimus ir tuo pačiu metu praneša apie jų teisę nutraukti sutartį be jokių papildomų išlaidų, jei naujos sąlygos jiems nepriimtinos. Teise nutraukti sutartį galima pasinaudoti per vieną mėnesį nuo pranešimo. Pranešimas yra aiškus, suprantamas ir pateikiamas patvariojoje laikmenoje.

4. Bet koks reikšmingas nuolatinis ar dažnai pasikartojantis skirtumas tarp elektroninių ryšių paslaugos, išskyrus interneto prieigos paslaugą arba su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugą, faktinio veikimo ir sutartyje nurodyto veikimo laikomas pagrindu, kuriuo remiantis galima pasinaudoti nacionalinės teisės vartotojui teikiamomis teisių gynimo priemonėmis, įskaitant teisę be jokių išlaidų nutraukti sutartį.

   Interneto prieigos paslaugos atveju bet koks reikšmingas nuolatinis ar reguliariai pasikartojantis skirtumas tarp faktinio interneto prieigos paslaugos veikimo, susijusio su sparta ar kitais paslaugos kokybės parametrais, ir interneto prieigos paslaugų teikėjo pagal III priedo 5 skirsnio a–d punktus nurodyto veikimo, kai atitinkami faktai nustatyti naudojant stebėsenos mechanizmą, nustatytą 94 straipsnio 5 dalyje nurodytose BEREC gairėse ir sertifikuotą nacionalinės reguliavimo institucijos, laikomas veiksmingumo neatitikimu, kai siekiama imtis teisių gynimo priemonių, kuriomis vartotojas gali pasinaudoti pagal nacionalinę teisę.

5. Tais atvejais, kai vartotojas pagal šį reglamentą arba kitas Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostatas turi teisę nutraukti sutartį dėl viešai prieinamos elektroninių ryšių paslaugos, išskyrus su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugą, prieš pasibaigiant

sutarties galiojimo laikotarpiui, vartotojas neturi mokėti jokios kompensacijos, išskyrus kompensaciją už pasiliktus subsidijuojamus galinius įrenginius.

Kai vartotojas nusprendžia pasilikti galinius įrenginius, kurie buvo įtraukti į paketą sudarant sutartį, mokėtina kompensacija negali būti didesnė nei jų *pro rata temporis* vertė, sutarta sutarties sudarymo metu, arba iki sutarties pabaigos likusi paslaugų mokesčio dalis, priklausomai nuo to, kuri suma yra mažesnė.

Bet kokias sąlygas, taikomas tų galinių įrenginių naudojimui kituose tinkluose, teikėjas nemokamai panaikina ne vėliau kaip sumokėjus kompensaciją.

6. Valstybės narės neturi palikti galioti ar priimti nacionalinės teisės nuostatų dėl galutinių naudotojų apsaugos, kuriomis nukrypstama nuo šio straipsnio, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio apsauga. Tai nedaro poveikio valstybių narių teisei palikti galioti 1 dalyje nurodytas nuostatas.

98 straipsnis

Pasiūlymų rinkiniai

1. Kai vartotojui siūlomas paslaugų paketas arba paslaugų ir galinių įrenginių paketas apima bent interneto prieigos paslaugą arba viešai prieinamas su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, 95 straipsnio 2 dalis, 96 straipsnio 1 dalis, 97 straipsnis ir 100 straipsnio 1 dalis taikomi visiems paketo elementams, *mutatis mutandis* įskaitant elementus, kuriems kitu atveju tos nuostatos nebūtų taikomos.
2. Kai vartotojas turi teisę pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę nutraukti bet kurį paketo elementą, kaip nurodyta 1 dalyje, prieš pasibaigiant sutartam sutarties terminui, nes esama neatitikties sutarčiai arba nevykdomas teikimas, vartotojas turi teisę nutraukti sutartį dėl visų paketo elementų.
3. Užsisakius papildomų paslaugų ar galinius įrenginius, kuriuos teikia ar platina tas pats interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjas, esamos sutarties, prie kurios pridedamos tokios paslaugos arba įrenginiai, pradinė trukmė nepratęsiama, nebent vartotojas, užsisakydamas papildomų paslaugų ar galinius įrenginius, aiškiai sutiktų su tokiu pratęsimu.
4. Valstybės narės neturi palikti galioti ar priimti nacionalinės teisės nuostatų dėl galutinių naudotojų apsaugos, kuriomis nukrypstama nuo šio straipsnio, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio apsauga.

99 straipsnis

Labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių arba ne pelno organizacijų teisės

95 straipsnis, 97 straipsnio 1 dalis, 98 straipsnio 1 dalis ir 98 straipsnio 3 dalis taip pat taikomi galutiniams naudotojams, kurie yra labai mažos įmonės arba ne pelno organizacijos, nebent jos aiškiai sutiko atsisakyti visų tose nuostatose išdėstytų teisių ar jų dalies. 97 straipsnio 2 dalis, 97 straipsnio 3 dalis ir 97 straipsnio 5 dalis taip pat taikomos galutiniams naudotojams, kurie yra labai mažos įmonės, mažosios ir vidutinės įmonės arba ne pelno organizacijos, nebent jos aiškiai sutiko atsisakyti visų tose nuostatose išdėstytų teisių ar jų dalies.

6.3.2. II SKYRIUS. Galutinių naudotojų teisės

100 straipsnis

Paslaugų teikėjo keitimas ir numerio perkeliamumas

1. Interneto prieigos paslaugų teikėjų keitimo atveju atitinkami teikėjai galutiniams naudotojams suteikia reikiamą informaciją prieš keitimo procesą ir jo metu ir užtikrina interneto prieigos paslaugos teikimo tęstinumą, nebent tai būtų techniškai neįmanoma. Naujasis teikėjas užtikrina, kad interneto prieigos paslaugos būtų pradėtos teikti kuo greičiau, tą dieną ir per tokį laikotarpį, dėl kurių aiškiai susitarta su galutiniu naudotoju. Paslaugų teikimą perduodantis teikėjas tęsia interneto prieigos paslaugų teikimą tokiomis pačiomis sąlygomis iki tol, kol paslaugas pradeda teikti naujasis teikėjas. Dėl keitimo proceso paslaugų gavėjas negali likti be paslaugos ilgiau kaip vieną darbo dieną.

   Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad keitimo procesas galutiniam naudotojui būtų veiksmingas ir paprastas.

2. Visi nacionaliniame numeracijos plane nurodytus numerius turintys galutiniai naudotojai, kurie to pageidauja, turi teisę išlaikyti savo numerius nepriklausomai nuo paslaugą teikiančios įmonės. Ši teisė taikoma:

   (a) geografinių numerių atveju – konkrečioje vietoje;

   (b) negeografinių numerių atveju – bet kurioje vietoje.

   Pirmoje pastraipoje išdėstyta teisė netaikoma telefono ryšio numerių perkėlimui tarp tinklų, teikiančių paslaugas fiksuotoje vietoje, ir judriojo ryšio tinklų.

3. Tais atvejais, kai galutinis naudotojas nutraukia sutartį, jis ne trumpiau kaip vieną mėnesį po nutraukimo datos išlaiko teisę perkelti nacionalinio numeracijos plano numerį pas kitą teikėją, nebent galutinis naudotojas tos teisės atsisako.

4. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad su numerių perkėlimu susijusi kainodara, kurią nustato operatoriai arba paslaugų teikėjai, būtų pagrįstos sąnaudomis, ir kad galutiniams naudotojams nebūtų taikoma jokių tiesioginių mokesčių.

5. Numerių perkėlimas ir jų aktyvavimas po perkėlimo vykdomi kuo greičiau, tą dieną, dėl kurios aiškiai susitarta su galutiniu naudotoju. Bet kokiu atveju, galutiniams naudotojams, kurie sudarė sutartį dėl numerio perkėlimo pas naują teikėją, tas numeris aktyvuojamas per vieną darbo dieną nuo dienos, sutartos su galutiniu naudotoju. Nepavykus perkelti numerio, paslaugų teikimą perduodantis teikėjas iš naujo suaktyvina galutinio naudotojo numerį ir susijusias paslaugas iki tol, kol tą numerį pavyksta perkelti. Paslaugų teikimą perduodantis teikėjas toliau tokiomis pačiomis sąlygomis teikia paslaugas iki tol, kol paslaugas pradeda teikti naujasis teikėjas. Bet kuriuo atveju, teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo proceso metu naudotojas negali likti be paslaugos ilgiau kaip vieną darbo dieną. Operatoriai, kurių prieigos tinklais arba įrenginiais naudojasi paslaugų teikimą perduodantis teikėjas arba naujasis teikėjas, arba jie abu, užtikrina, kad nebūtų paslaugos teikimo pertrūkio, dėl kurio užtruktų keitimo ir perkėlimo procesas.

6. Naujasis teikėjas vadovauja 1 ir 5 dalyse nustatytiems keitimo ir numerio perkėlimo procesams, ir tiek naujasis, tiek paslaugų teikimą perduodantis teikėjai geranoriškai bendradarbiauja. Jie nevilkina keitimo ir numerio perkėlimo proceso ir juo nepiktnaudžiauja, taip pat neperkelia numerių ir nekeičia paslaugų teikėjo be aiškaus galutinių naudotojų sutikimo. Galutinių naudotojų sutartys su perduodančiuoju teikėju automatiškai nutraukiamos pasibaigus perėjimo procesui.

Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] BEREC, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, priima gaires, kuriose išsamiai nustatomi teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo procesai, atsižvelgiant į technines galimybes ir poreikį išlaikyti paslaugos galutiniams naudotojams tęstinumą. Gairėse taip pat išsamiai aprašomas kompensavimo galutiniams paslaugų gavėjams procesas, kurį vykdo jų paslaugų teikėjai tuo atveju, kai numerio perkėlimo ir teikėjo keitimo procesai vilkinami arba jais piktnaudžiaujama, neįvykusių apsilankymų aptarnavimo ir diegimo tikslais atveju ir jei paslaugų teikėjas nevykdo šiame straipsnyje nustatytų pareigų. Nacionalinės reguliavimo institucijos, atsižvelgdamos į BEREC gaires, nustato išsamią informaciją apie teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo procesus. Kai techniškai įmanoma, tai apima reikalavimą perkėlimą atlikti naudojant atnaujinimą belaidžiu būdu, nebent galutinis naudotojas paprašytų tai atlikti kitaip.

Nacionalinės reguliavimo institucijos taip pat imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad galutiniai naudotojai viso teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo proceso metu būtų tinkamai informuoti ir apsaugoti ir kad teikėjas nebūtų pakeistas be jų sutikimo.

Paslaugų teikimą perduodantys teikėjai, pateikus prašymą, grąžina likusį kreditą vartotojams, kurie naudojasi išankstinio mokėjimo paslaugomis. Kredito grąžinimui mokestis gali būti taikomas tik tuo atveju, jei tai nurodyta sutartyje. Bet koks toks mokestis turi būti proporcingas ir atitikti faktines paslaugos teikimą perduodančio teikėjo išlaidas, susijusias su kredito grąžinimu.

7. Valstybės narės neturi palikti galioti ar priimti nacionalinės teisės nuostatų dėl galutinių naudotojų apsaugos, kuriomis nukrypstama nuo šio straipsnio, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio apsauga. Tai nedaro poveikio valstybių narių teisei nustatyti ar palikti galioti taisykles dėl paslaugų teikėjų galutiniams naudotojams išmokamos kompensacijos tuo atveju, jei paslaugų teikėjas nevykdo šiame straipsnyje nustatytų pareigų, taip pat atveju, kai perkėlimo ir teikėjo keitimo procesai vilkinami arba jais piktnaudžiaujama, ir už neįvykusius apsilankymus aptarnavimo ir diegimo tikslais.

101 straipsnis

Išlyga dėl tam tikrų labai mažų įmonių

Ši antraštinė dalis, išskyrus 102 straipsnį, netaikoma labai mažoms įmonėms, kurios teikia su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, nebent jos teiktų ir kitas elektroninių ryšių paslaugas.

Prieš sudarydama sutartį labai maža įmonė, kuriai taikoma tokia išimtis, informuoja galutinius naudotojus apie išimtį pagal pirmą pastraipą.

102 straipsnis

Nediskriminavimas

Elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai galutiniams naudotojams netaiko jokių skirtingų reikalavimų ar bendrųjų sąlygų, susijusių su prieiga prie tinklų ar paslaugų arba jų naudojimu, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama pagal Sąjungos teisę.

6.3.3. III SKYRIUS. Galutiniams naudotojams skirtos priemonės ir funkcijos

103 straipsnis

Galutinių naudotojų apsauga nuo nesąžiningos veiklos

1. Interneto prieigos paslaugų ir viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai bendradarbiauja su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, kad nustatytų veiksmingas priemones, kuriomis užkardoma nesąžininga veikla, vykdoma naudojantis tomis paslaugomis ir daranti poveikį galutiniams naudotojams, kartu užtikrinant visapusišką atitiktį Sąjungos teisės aktams dėl asmens duomenų apsaugos.
2. STB renka informaciją iš nacionalinių reguliavimo ar kitų kompetentingų institucijų, atitinkamų Europos ir pasaulinių organizacijų ir suinteresuotųjų subjektų, įskaitant Europolą ir ENISA, apie nesąžiningą veiklą, vykdomą naudojantis 1 dalyje nurodytomis paslaugomis, visų pirma apie tarpvalstybinio pobūdžio veiklą.
3. BEREC, pasikonsultavusi su Europos duomenų apsaugos valdyba ir ENISA, paskelbia gaires dėl techninių ir teisinių priemonių, kuriomis galutiniai naudotojai galėtų būti veiksmingai apsaugoti nuo nesąžiningos veiklos Sąjungoje, visų pirma priemonių, grindžiamų nacionalinių reguliavimo institucijų arba kompetentingų institucijų įgaliojimu blokuoti numerius ir paslaugas pagal 52 straipsnio 2 dalį. Pirmosios tokios BEREC gairės priimamos *12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo datos*]. BEREC gaires atnaujina esant poreikiui, bet ne rečiau kaip kas dvejus metus nuo jų priėmimo.
4. Nacionalinės kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į pagal 3 dalį paskelbtas gaires, patvirtina priemones, kuriomis užkardoma nesąžininga veikla, vykdoma naudojantis 1 dalyje nurodytomis paslaugomis.
5. Komisija pagal 198 straipsnį gali priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildoma šio straipsnio 3 dalis dėl priemonių, būtinų sukčiavimo prevencijos priemonių veiksmingumui, koordinavimui ir papildomumui Sąjungoje užtikrinti.

104 straipsnis

Karštosios pranešimų apie dingusius vaikus ir pagalbos vaikams linijos

1. Su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai galutiniams naudotojams, įskaitant galutinius naudotojos su negalia, užtikrina nemokamą prieigą prie paslaugos, kuria naudojantis valdoma karštoji pranešimų apie dingusius vaikus linija. Keliaudami Sąjungoje galutiniai naudotoja turi galimybę nemokamai naudotis lankomos šalies paslaugomis. Pagalbos telefono linijos telefono ryšio numeris yra 116000.
2. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių užtikrinti, kad institucija arba įmonė, kuriai priskiriamas numeris 116000, skirtų reikiamų išteklių karštajai linijai valdyti.
3. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad galutiniams naudotojams būtų deramai pranešta apie paslaugų, teikiamų skambinant telefono ryšio numeriais 116000 ir atitinkamais atvejais 116111, egzistavimą ir naudojimą.

105 straipsnis

Viešojo intereso informacijos platinimas

Interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai nemokamai platina viešojo intereso informaciją esamiems ir naujiems galutiniams

naudotojams, kai tinkama, tokiomis priemonėmis, kuriomis jie paprastai naudojasi ryšiui su galutiniais naudotojais palaikyti. Viešojo intereso informaciją teikia atitinkamos valdžios institucijos standartine forma ir apima bent šiuos klausimus:

(a) interneto prieigos paslaugų ir viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų naudojimo neteisėtai veiklai vykdyti ar žalingam turiniui platinti, būdus, ypač jei tokiais būdais gali būti pažeistos kitų asmenų teisės ir laisvės, teisė į asmens duomenų apsaugą, autorių ir gretutinės teisės;

(b) apsaugos nuo pavojų asmens saugumui, privatumui ir asmens duomenų saugumui naudojantis interneto prieigos paslaugomis ir viešai prieinamomis asmenų tarpusavio ryšio paslaugomis priemones, įskaitant apsaugą nuo nesąžiningos veiklos, vykdomos naudojantis tomis paslaugomis.

106 straipsnis

Skubios pagalbos ryšiai ir bendrasis Europos skubios pagalbos numeris

1. Viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai suteikia galutiniams naudotojams galimybę susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis skubios pagalbos ryšiu, kurį naudoti įpareigojo valstybė narė. Tas skubios pagalbos ryšys teikiamas nemokamai ir nereikalaujant naudoti jokių mokėjimo priemonių, be kita ko, skambinant bendruoju Europos skubios pagalbos numeriu „112“ ir bet kuriuo valstybių narių nurodytu nacionaliniu skubios pagalbos numeriu.

   Skubios pagalbos ryšio paslaugų teikėjai užtikrina, kad BPC galėtų perskambinti galutiniams naudotojams, kurie skambino naudodamiesi skubios pagalbos ryšiu, arba inicijuoti asmenų tarpusavio ryšį naudodamiesi ta pačia asmenų tarpusavio ryšio paslauga, kuria naudojantis su jais buvo susisiekta, nemokamai, ir, kai tai ekonomiškai neįmanoma, taikant mažmeninę kainą, kuri neviršija BPC aptarnaujančio paslaugų teikėjo vietos mažmeninės kainos.

   Valstybės narės nustato įpareigojimą užtikrinti galimybę susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis skubios pagalbos ryšiu, kuris užtikrinamas teikiant su numeriu nesiejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugas, jeigu nacionalinė BPC sistema gali nukreipti skambučius į tinkamiausią BPC ir gauti informaciją apie skambinančio asmens buvimo vietą.

   Elektroninių ryšių paslaugų, kurios nėra viešai prieinamos, bet kuriomis naudojantis galima skambinti į viešuosius elektroninių ryšių tinklus, teikėjai užtikrina galimybę susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis bendruoju Europos skubios pagalbos numeriu „112“, kai nėra kitos alternatyvos paprastai susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis.

2. Ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo 8 dalyje nurodyto deleguotojo akto priėmimo valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai galėtų inicijuoti skubios pagalbos ryšį naudodamiesi mobiliąja taikomąja programa, susieta su europinėmis skaitmeninės tapatybės dėklėmis, išduotomis pagal Reglamentą (ES) Nr. 910/2014.

3. 1 dalyje nurodyti asmenų tarpusavio elektroninių ryšių paslaugų teikėjai įgyvendina technines ir organizacines priemones, kad užtikrintų veiksmingą skubios pagalbos ryšį savo paslaugų galutiniams naudotojams, keliaujantiems Sąjungoje.

4. Asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai ir nacionalinės BPC sistemos užtikrina, kad skubios pagalbos ryšys ir informacija apie skambinančio asmens buvimo vietą būtų nedelsiant nukreipiami į tinkamiausią BPC. Nacionalinės BPC organizacijos užtikrina, kad į visus skubios pagalbos ryšius, įskaitant atvejus, kai skambinama bendruoju

Europos skubios pagalbos numeriu „112“, būtų tinkamai reaguojama ir jie būtų tinkamai apdorojami.

5. 1 dalyje nurodyti paslaugų teikėjai užtikrina, kad galutiniai naudotojai su negalia turėtų galimybę susisiekti su skubios pagalbos tarnybomis skubios pagalbos ryšiu ir kad ji būtų lygiavertė kitų galutinių naudotojų turimoms galimybėms, be kita ko, laikantis Direktyvos (ES) 2019/882.

   Įgyvendindamos galutinių naudotojų su negalia prieigos prie skubios pagalbos tarnybų skubios pagalbos ryšiu priemones, valstybės narės užtikrina, kad atsižvelgiant į technines galimybes būtų laikomasi šių funkcinio lygiavertiškumo reikalavimų:

   (a) naudojantis skubios pagalbos ryšiu galimas abipusis interaktyvus ryšys tarp galutinio naudotojo su negalia ir BPC;

   (b) Sąjungoje keliaujantiems galutiniams naudotojams su negalia skubios pagalbos ryšys yra prieinamas sklandžiai, be išankstinės registracijos;

   (c) skubios pagalbos ryšys galutiniams naudotojams su negalia teikiamas nemokamai;

   (d) skubios pagalbos ryšio maršrutas nedelsiant parenkamas į tinkamiausią BPC, kuris turi kvalifikuotus specialistus bei įrangą ir gali tinkamai atsakyti į galutinių naudotojų su negalia skubios pagalbos ryšį ir jį tvarkyti;

   (e) galutinių naudotojų su negalia skubios pagalbos ryšiui užtikrinamas lygiavertis informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą tikslumas ir patikimumas kaip ir kitiems galutiniams naudotojams;

   (f) galutiniams naudotojams su negalia sudaromos sąlygos būti informuotiems apie prieigos prie skubios pagalbos tarnybų skubios pagalbos ryšiais priemones ne mažiau kaip kitiems galutiniams naudotojams apie skambučius numeriu 112, tai užtikrinant atitinkamu prieigos priemonių dizainu arba informuotumo didinimo priemonėmis.

6. Skubios pagalbos ryšio teikėjai užtikrina, kad užmezgus skubios pagalbos ryšį tinkamiausiam BPC nedelsiant būtų pateikta informacija apie skambinančio asmens buvimo vietą. Tai apima tinklo priemonėmis gautą vietos informaciją ir iš nešiojamojo aparato duomenų nustatytą informaciją apie skambinančio asmens buvimo vietą, kai radijo įrenginys ją gali perduoti. Skubios pagalbos ryšio teikėjai užtikrina, kad visų skubios pagalbos ryšių bendruoju Europos skubios pagalbos numeriu 112 atveju informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą nustatymas ir perdavimas būtų nemokamas galutiniam naudotojui ir BPC. BPC organizacijos užtikrina, kad būtų įdiegtos techninės ir organizacinės priemonės informacijai apie skambinančio asmens buvimo vietą gauti ir tvarkyti. Valstybės narės tuos įpareigojimus gali taikyti ir skubios pagalbos ryšiui nacionaliniais skubios pagalbos iškvietimo numeriais.

7. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai, įskaitant tarptinklinio ryšio galutinius naudotojus, ir galutiniai naudotojai su negalia būtų tinkamai informuojami apie susisiekimo su skubios pagalbos tarnybomis skubios pagalbos ryšiu priemones, be kita ko, skambinant Europos bendruoju skubios pagalbos numeriu „112“, taip pat apie tokio susisiekimo priemones galutiniams naudotojams su negalia. Ta informacija teikiama prieinamu formatu, atsižvelgiant į įvairių rūšių negalią, laikantis Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytų prieinamumo reikalavimų. Komisija remia ir papildo valstybių narių veiksmus.

8. Komisija pagal 198 straipsnį gali priimti deleguotuosius aktus, kuriais šio straipsnio 1, 2, 3, 5 ir 6 dalys papildomos nustatant priemones, būtinas veiksmingam skubios pagalbos ryšiui Sąjungoje užtikrinti, kiek tai susiję su techninėmis specifikacijomis, kad skubios pagalbos ryšį būtų galima inicijuoti naudojant mobiliąją taikomąją programą, susietą su europinėmis skaitmeninės tapatybės dėklėmis, informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą sprendimais, suderintais Europos skambinančio asmens buvimo vietos nustatymo kriterijais, lygiaverte prieiga galutiniams naudotojams su negalia ir nukreipimu į tinkamiausią BPC.
9. Valstybės narės STB praneša „E.164“ numerius, kuriais galima susisiekti su valstybės narės BPC sistemomis. BEREC, padedama STB, sukuria ir administruoja tų numerių, kuriuos valstybės narės BPC sistemos naudoja susisiekti tarpusavyje, kai skambinama iš vienos valstybės narės į kitą, duomenų bazę.

107 straipsnis

Viešų įspėjimų siuntimas

1. Judriojo su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai per kompetentingų institucijų nustatytą įspėjimo laikotarpį, naudodamiesi valstybių narių, kuriose jie teikia paslaugą, nustatyta technologija, atitinkamiems galutiniams naudotojams siunčia viešus įspėjimus geografinėse vietovėse, kurios gali būti paveiktos artėjančių arba vykstančių didelio masto ekstremaliųjų situacijų ir nelaimių.
2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos techninės nuostatos dėl viešų įspėjimų siuntimo naudojantis mobiliąja taikomąja programa, susieta su europinėmis skaitmeninės tapatybės dėklėmis, išduotomis pagal Reglamentą (ES) Nr. 910/2014, visiems atitinkamiems galutiniams naudotojams, įskaitant tarptinklinio ryšio galutinius naudotojus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 199 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.
3. Valstybės narės užtikrina, kad praėjus vieniems metams nuo pirmojo įgyvendinimo akto, priimto pagal šio straipsnio 3 dalį, vieši įspėjimai taip pat būtų siunčiami visiems atitinkamiems galutiniams naudotojams naudojantis mobiliąja taikomąja programa, susieta su europinėmis skaitmeninės tapatybės dėklėmis, išduotomis pagal Reglamentą (ES) Nr. 910/2014.

108 straipsnis

Ryšio linijos, iš kurios skambinama ir į kurią skambinama, nustatymo ir šaltinio identifikavimo galimybė ir apribojimas

1. Viešųjų elektroninių ryšių tinklų, viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio arba interneto prieigos paslaugų teikėjai užtikrina ryšio linijos, iš kurios skambinama, nustatymo arba šaltinio identifikavimo galimybę.

   Jie užtikrina, kad skambinantysis naudotojas galėtų paprastomis priemonėmis ir nemokamai bet kurio skambučio atveju neleisti nustatyti ryšio linijos, iš kurios skambinama, arba identifikuoti šaltinio tuo momentu, kai užbaigiamas kalbinis ryšys.
2. Tinklo arba paslaugų teikėjas užtikrina, kad naudotojas, kuriam skambinama, galėtų paprastomis priemonėmis ir nemokamai, atsižvelgiant į pagrįstą šios funkcijos naudojimą, neleisti nustatyti ryšio linijos, iš kurios skambinama, arba identifikuoti šaltinio.

3. Prieš užmezgant kalbinį ryšį ir nustatant ryšio liniją, iš kurios skambinama, arba identifikuojant šaltinį, paslaugų teikėjas užtikrina, kad naudotojas, kuriam skambinama, galėtų paprastomis priemonėmis ir nemokamai atsisakyti gaunamo skambučio, jei skambinantysis naudotojas pasinaudojo 1 dalyje numatyta teise.

4. Jeigu galima nustatyti ryšio liniją, į kurią skambinama, paslaugos teikėjas užtikrina, kad naudotojas, kuriam skambinama, galėtų paprastomis priemonėmis ir nemokamai neleisti nustatyti ryšio linijos, į kurią skambina skambinantysis naudotojas.

5. 1 dalies 1 pastraipa taip pat taikoma kalbiniams ryšiams iš Sąjungos į trečiąsias valstybes. 1 dalies 2 pastraipa, 2, 3 ir 4 dalys taip pat taikomos iš trečiųjų valstybių gaunamiems kalbiniams ryšiams.

6. Jeigu rodoma ryšio linijos, iš kurios skambinama ar į kurią skambinama, arba šaltinio identifikavimo informacija, viešai prieinamų interneto prieigos arba asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai informuoja visuomenę apie tai ir apie šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje ir 2–4 dalyse nustatytas teises ir 109 straipsnyje nustatytas išimtis.

109 straipsnis

Išimtys, taikomos piktybinių ar erzinančių ryšių ir skubios pagalbos ryšių atsekimui

1. Viešųjų elektroninių ryšių tinklų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai gali laikinai panaikinti skambinančiojo asmens ar siunčiančiosios šalies teisę nerodyti ryšio linijos, iš kurios skambinama, nustatymo arba šaltinio identifikavimo informacijos, kaip nurodyta 108 straipsnio 2 dalyje, kad, gavus valdžios institucijoms pateiktą skundą, kompetentingos institucijos arba galutinis naudotojas galėtų atsekti piktybinius ar erzinančius ryšius.

2. 108 straipsnio 1 dalyje nurodyti paslaugų teikėjai panaikina galimybę neleisti nustatyti ryšio linijos, iš kurios skambinama, arba identifikuoti šaltinio, ir tvarko siunčiančiosios šalies vietos nustatymo duomenis, kad tokia informacija būtų teikiama tinkamiausiam BPC pagal 106 straipsnio 6 dalį.

110 straipsnis

Automatinio skambučių persiuntimo ir automatizuotos skambinimo sistemos

1. Viešai prieinamų su numeriu siejamo asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai, naudodamiesi naujausiomis priemonėmis, gavę galutinio naudotojo, kuriam skambinama, prašymą, riboja piktybinių ar erzinančių skambučių priėmimą, nemokamai suteikdami šias galimybes:

    (a) kai techniškai įmanoma, blokuoti skambučius, gaunamus iš konkrečių numerių arba anoniminių šaltinių;

    (b) nutraukti automatinį trečiosios šalies atliekamą skambučių persiuntimą į galutinio paslaugų gavėjo galinį įrenginį.

2. Asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai, siūlantys automatizuotas skambinimo sistemas, negali riboti teisės nustatyti ryšio liniją, iš kurios skambinama, arba identifikuoti šaltinį ryšio linijoje, į kurią skambinama, arba neužkerta kelio linijos, iš kurios skambinama, arba naudotojui, kuriam skambinama, ir nurodo asmenį, su kuriuo galima susisiekti arba telefono numerį, kuriuo su jais galima susisiekti.

111 straipsnis

Lygiavertės neįgalių galutinių naudotojų galimybės naudotis paslaugomis ir pasirinkimas

1. Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai užtikrina, kad galutiniai paslaugų gavėjai su negalia:

   (a) turėtų galimybę naudotis elektroninių ryšių paslaugomis, įskaitant susijusią pagal 95 straipsnį pateikiamą sutarties informaciją, kurios būtų lygiavertės paslaugoms, kuriomis naudojasi dauguma galutinių naudotojų;

   (b) galėtų naudotis daugumos galutinių paslaugų gavėjų pasirinktų ūkio subjektų bei jų paslaugų teikiamais privalumais.

   Šiuo tikslu kompetentingos institucijos nustato reikalavimus, kurių turi laikytis paslaugų teikėjai.

2. Imdamosi šio straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių, valstybės narės skatina laikytis atitinkamų standartų arba specifikacijų, nustatytų pagal 187 straipsnį.

112 straipsnis

Automobilių radijo ir vartotojų radijo imtuvų ir vartotojų skaitmeninės televizijos įrangos sąveika

1. Automobilių radijo imtuvai ir vartotojų skaitmeninės televizijos įranga yra sąveikūs pagal V priedą.

2. Kai valstybės narės nusprendžia patvirtinti priemones kitų vartotojų radijo imtuvų sąveikai užtikrinti, tokios priemonės netaikomos gaminiams, kuriuose radijo imtuvas yra tik pagalbinė funkcija, pvz., išmaniesiems telefonams, ir įrangai, kurią naudoja radijo mėgėjai.

3. Skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjai, kai tikslinga, užtikrina, kad jų galutiniams naudotojams teikiami skaitmeninės televizijos įrenginiai būtų sąveikūs ir, kai tai techniškai įmanoma, skaitmeninės televizijos įrenginius būtų galima pakartotinai naudoti naudojantis kitų skaitmeninės televizijos paslaugų teikėjų paslaugomis.

   Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/19/ES[82] 5 straipsnio 2 daliai, pasibaigus galutinių naudotojų sutartims jie turi turėti galimybę grąžinti skaitmeninės televizijos įrenginį taikant nemokamą ir paprastą procedūrą, išskyrus atvejus, kai teikėjas įrodo, kad jis yra visiškai sąveikus su kitų teikėjų, įskaitant teikėjus, pas kuriuos perėjo galutinis naudotojas, skaitmeninėmis televizijos paslaugomis.

   Skaitmeninės televizijos įrenginiai, atitinkantys darniuosius standartus arba jų dalis, apie kuriuos informacija paskelbta Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje, laikomi atitinkančiais antroje pastraipoje nustatytą sąveikos reikalavimą, kuriam taikomi tie standartai arba jų dalys.

4. Valstybės narės neturi palikti galioti ar priimti nacionalinės teisės nuostatų dėl galutinių naudotojų apsaugos, kuriomis nukrypstama nuo šio straipsnio, įskaitant griežtesnes ar švelnesnes nuostatas, kuriomis užtikrinama skirtingo lygio apsauga.

---

[82] 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (OL L 197, 2012 7 24, p. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/19/oj)

113 straipsnis

Privalomojo programų siuntimo įpareigojimai

1. Valstybės narės savo jurisdikcijoje esančioms įmonėms, teikiančioms elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, skirtus radijo ar televizijos programoms transliuoti visuomenei, jeigu didelė dalis tokių tinklų ir paslaugų galutinių naudotojų naudojasi jais kaip pagrindine priemone radijo ir televizijos programoms priimti, gali nustatyti pagrįstus privalomojo programų siuntimo („must carry“) įpareigojimus perduoti nurodytas radijo ir televizijos programas bei susijusias jas papildančias paslaugas, visų pirma siekdamos neįgaliems galutiniams naudotojams sudaryti tinkamas galimybes naudotis tomis paslaugomis, ir perduoti duomenis, kuriais grindžiamos televizijos su ryšio galimybėmis paslaugos, bei elektroninių programų vadovus (EPG). Tokius įpareigojimus galima nustatyti tik tais atvejais, kai jie yra būtini kiekvienos valstybės narės aiškiai apibrėžtiems bendrojo intereso tikslams pasiekti; jie turi būti proporcingi ir skaidrūs.
2. Valstybės narės peržiūri 1 dalyje nurodytus įpareigojimus, jei atitinkamai pasikeičia nacionalinės rinkos sąlygos arba jei pasikeičia 1 dalyje nurodyti bendrojo intereso tikslai.
3. Nei šio straipsnio 1 dalis, nei 65 straipsnio 2 dalis nedaro poveikio valstybių narių teisei nustatyti atitinkamą atlygį, jei toks yra, už priemones, kurių imtasi pagal šį straipsnį, kartu užtikrinant, kad panašiomis aplinkybėmis kiti elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai nebūtų diskriminuojami. Jei yra numatytas atlygis, valstybės narės įpareigojimą atlyginti aiškiai nustato nacionalinėje teisėje, įskaitant, kai aktualu, tokio atlygio apskaičiavimo kriterijus. Valstybės narės užtikrina, kad jis būtų taikomas proporcingai ir skaidriai.

114 straipsnis

IV, V ir VI priedų pritaikymas

Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal 198 straipsnį, kuriais iš dalies keičiami IV, V ir VI priedai, siekiant atsižvelgti į technologijų ir socialinę raidą arba rinkos paklausos pokyčius.

7. VII DALIS. VALDYMAS

7.1. I ANTRAŠTINĖ DALIS. NACIONALINĖS REGULIAVIMO IR KITOS KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS

115 straipsnis

Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos

1. Pagal šio reglamento taikymo sritį nacionalinės reguliavimo institucijos yra atsakingos bent už šias užduotis:
    (a) pranešimų ir bendro paso procedūros pagal bendrojo leidimo sistemą administravimą;
    (b) rinkos reguliavimo įgyvendinimą, be kita ko, prieigos ir sujungimo įpareigojimų nustatymą;
    (c) duomenų, įskaitant duomenis apie atsparumą ir tvarumą, kurių nacionalinėms reguliavimo institucijoms gali prireikti savo užduotims atlikti, rinkimą;

(d) perėjimo prie šviesolaidinio ryšio priemonių įgyvendinimą, įskaitant varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų nustatymą, tinklo operatorių pateiktų varinių laidų tinklų išjungimo planų vertinimą ir priežiūrą;

(e) įmonių tarpusavio ginčų sprendimo užtikrinimą;

(f) savanoriško taikinimo bendradarbiavimo ekosistemose klausimais procedūros pasiūlymą;

(g) radijo spektro valdymą ir leidimų išdavimą arba, kai tos užduotys pavedamos kitoms kompetentingoms institucijoms – sprendimų dėl rinkos formavimo ir nacionalinių procesų, susijusių su radijo spektro naudojimo elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms teisėmis, konkurencijos elementų priėmimą;

(h) prisidėjimą prie galutinių naudotojų teisių apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje, kai aktualu, veiksmus koordinuojant su kitomis kompetentingomis institucijomis;

(i) atviros interneto prieigos priežiūrą ir vykdymo užtikrinimą;

(j) paslaugų mažmeninių kainų raidos ir lygio stebėseną;

(k) numerių perkeliamumo užtikrinimą;

(l) numeracijos išteklių suteikimą ir numeracijos planų valdymą;

(m) paramos pasirengimo ir atsparumo srityse teikimą;

(n) bet kokios kitos užduoties, kuri pagal šį reglamentą ar kitus Sąjungos teisės aktus priskiriama nacionalinėms reguliavimo institucijoms, vykdymą.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos aktyviai remia BEREC tikslus skatinti geresnį reguliavimo koordinavimą ir nuoseklumą.

3. Valstybės narės lengvai prieinama forma skelbia nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų pavadinimus ir atitinkamas jų užduotis pagal šį reglamentą.

Valstybės narės praneša Komisijai apie visas nacionalines reguliavimo ir kitas kompetentingas institucijas, kurioms pagal šį reglamentą yra pavestos užduotys, ir jų atitinkamą atsakomybę, taip pat visus jų pakeitimus.

116 straipsnis

Nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų nepriklausomumas

1. 115 straipsnyje nurodytos nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos yra teisiškai atskirtos ir funkciškai nepriklausomos nuo bet kurio fizinio ar juridinio asmens, teikiančio elektroninių ryšių tinklus, įrangą ir paslaugas. Valstybės narės, kurios išsaugo elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas teikiančių įmonių nuosavybės teisę ar kontrolę, užtikrina, kad reguliavimo funkcija būtų veiksmingai struktūriškai atskirta nuo veiklos, susijusios su nuosavybės teise ar valdymu.

2. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos naudojasi savo įgaliojimais nešališkai, skaidriai ir laiku. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos turi pakankamai techninių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių joms pavestoms užduotims vykdyti.

117 straipsnis

Nacionalinių reguliavimo institucijų narių skyrimas ir atleidimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos vadovas arba, kai taikoma, tą funkciją nacionalinėje reguliavimo institucijoje vykdančios kolegijos nariai ar jų pavaduotojai skiriami ne trumpesnei nei trejų metų kadencijai iš pripažinto statuso asmenų, turinčių profesinės patirties, atsižvelgiant į jų nuopelnus, gebėjimus, žinias bei patirtį ir taikant atvirą bei skaidrią atrankos procedūrą.
2. Nacionalinės reguliavimo institucijos vadovas arba, kai taikytina, tą funkciją nacionalinėje reguliavimo institucijoje vykdančios kolegijos atitinkami nariai ar jų pavaduotojai būtų atleisti iš pareigų jų kadencijos metu tik tuomet, jei jie nebeatitinka sąlygų, nustatytų jų pareigų vykdymui; tos sąlygos yra nustatytos nacionalinėje teisėje iki jų paskyrimo.
3. Sprendimas atleisti atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos vadovą arba, kai taikoma, šią funkciją vykdančios kolegijos atitinkamus narius iš pareigų paskelbiamas viešai atleidimo iš pareigų metu. Atleistam nacionalinės reguliavimo institucijos vadovui arba, kai taikoma, tą funkciją vykdančios kolegijos atitinkamiems nariams, nurodomos atleidimo priežastys. Jei motyvai nepaskelbti, jie paskelbiami to asmens prašymu. Taikoma šio sprendimo faktinių ir teisinių aplinkybių teismo peržiūra.

118 straipsnis

Nacionalinių reguliavimo institucijų politinis nepriklausomumas ir atskaitomybė

1. Nedarant poveikio 122 straipsnio 9 daliai, nacionalinės reguliavimo institucijos, vykdydamos užduotis, kurios yra joms pavestos pagal nacionalinę teisę, kuria įgyvendinama Sąjungos teisė, veikia nepriklausomai ir objektyviai, be kita ko, rengdamos vidaus procedūras ir organizacinę struktūrą, taip pat vykdo veiklą skaidriai ir atskaitingai pagal Sąjungos teisę ir nesiekia gauti arba nepriima kitų institucijų nurodymų. Tai netrukdo vykdyti priežiūros pagal nacionalinę konstitucinę teisę. Tik pagal 197 straipsnį įsteigtos apeliacinės institucijos gali sustabdyti nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimų galiojimą arba juos panaikinti.
4. Nacionalinės reguliavimo institucijos kasmet teikia ataskaitas bent dėl elektroninių ryšių rinkos būklės, savo priimtų sprendimų, žmogiškųjų ir finansinių išteklių ir kaip tie ištekliai buvo priskirti, taip pat dėl būsimų planų. Jų ataskaitos skelbiamos viešai.

119 straipsnis

Nacionalinių reguliavimo institucijų reguliavimo galios

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos turi atskirus metinius biudžetus ir gali nepriklausomai vykdyti skirtą biudžetą. Tie biudžetai skelbiami viešai.
2. Nacionalinės reguliavimo institucijos turi pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad galėtų vykdyti joms pavestas užduotis ir aktyviai dalyvauti BEREC veikloje ir prie jos prisidėti. Finansinis savarankiškumas neturėtų kliudyti vykdyti priežiūrą ar kontrolę pagal nacionalinę konstitucinę teisę. Bet kokia nacionalinių reguliavimo institucijų biudžeto kontrolė vykdoma skaidriai ir skelbiama viešai.

120 straipsnis

Bendradarbiavimas su nacionalinėmis institucijomis ir BEREC

1. Valstybėse narėse, kuriose yra daugiau nei viena atsakinga nacionalinė institucija arba kompetentinga institucija, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos prireikus bendradarbiauja ir koordinuoja tarpusavio veiksmus.

   Tokios institucijos teikia viena kitai informaciją, būtiną šiam reglamentui taikyti.

   Keičiantis informacija, informaciją gaunanti institucija užtikrina to paties lygio konfidencialumą, kaip ir informaciją teikianti institucija.

2. Tos pačios valstybės narės arba kitų valstybių narių nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos prireikus sudaro tarpusavio bendradarbiavimo susitarimus, kuriais siekiama skatinti bendradarbiavimą reguliavimo srityje.

3. Kai valstybės narės pagal šį reglamentą ar kitus Sąjungos teisės aktus suteikia kompetenciją kitoms kompetentingoms institucijoms, nacionalinės reguliavimo institucijos veikia kaip nacionalinės koordinavimo įstaigos, užtikrindamos, kad į kompetentingų institucijų nuomones būtų visapusiškai atsižvelgta visose BEREC diskusijose ir rengiant darbo rezultatus.

   Visų pirma nacionalinės reguliavimo institucijos suteikia STB atitinkamus nacionalinių kompetentingų institucijų kontaktinius duomenis, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis pagal 146 ir 147 straipsnius.

7.2. II ANTRAŠTINĖ DALIS. BEREC UŽDUOTYS IR ORGANIZAVIMAS

121 straipsnis

BEREC tikslai

1. Įsteigiama Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (EERRI), kurios pareigos nustatytos šiame reglamente. BEREC neturi juridinio asmens statuso ir veikia pagal šio reglamento ir reglamentų (ES) 2022/612 bei (ES) 2015/2120 taikymo sritis.

   BEREC pakeičia Europos elektroninių ryšių reguliuotojų instituciją (BEREC), įsteigtą Reglamentu (ES) 2018/1971, ir perima jos teises ir pareigas.

2. BEREC siekia 3 straipsnyje nustatytų tikslų. Visų pirma BEREC siekia užtikrinti nuoseklų Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje taikymo srityje.

3. BEREC savo užduotis vykdo nepriklausomai, nešališkai, skaidriai ir laiku.

4. BEREC remiasi nacionalinių reguliavimo institucijų ir STB turimomis ekspertinėmis žiniomis.

122 straipsnis

BEREC bendros užduotys

1. Bendros reguliavimo ir patariamosios užduotys, kurias BEREC gali vykdyti, yra:

   (a) gavus prašymą arba savo iniciatyva padėti nacionalinėms reguliavimo ar kitoms kompetentingoms institucijoms, Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai, juos konsultuoti, taip pat bendradarbiauti su nacionalinėms reguliavimo institucijomis ir Komisija visais jos kompetencijai priklausančiais techniniais klausimais, susijusiais su elektroniniais ryšiais;

   (b) rengti nacionalinėms reguliavimo institucijoms skirtas nuomones, gaires ir ataskaitas, kaip nurodyta 124, 125 ir 126 straipsniuose, taip pat

rekomendacijas ir bendrąsias pozicijas, ir skleisti geriausią reguliavimo praktiką, kad paskatintų nuoseklų ir tinkamą elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimą.

Kai tinkama, Komisija gali prašyti BEREC pateikti nuomones, gaires ir ataskaitas, net jei jos nėra aiškiai įvardytos 124, 125 ir 126 straipsniuose.

2. BEREC įvertina reguliavimo naujovių poreikį ir koordinuoja nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų tarpusavio veiksmus, siekiant sudaryti sąlygas naujų novatoriškų elektroninių ryšių paslaugų plėtojimu.

3. Su radijo spektru susijusiais klausimais BEREC dalyvauja Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūroje.

4. Komisija gali konsultuotis su BEREC peržiūrėdama susijungimus Sąjungos mastu elektroninių ryšių sektoriuje.

5. BEREC skatina veiksmingą elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir įmonių, veikiančių elektroninių ryšių arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, bendradarbiavimą pagal 191 straipsnio 2 dalį.

6. BEREC vykdo kitas šiuo reglamentu arba kitais Sąjungos teisės aktais, visų pirma reglamentais (ES) 2022/612 ir (ES) 2015/2120, jai pavestas užduotis.

7. BEREC savo užduotis skelbia viešai ir tą informaciją atnaujina, kai jai pavedamos naujos užduotys.

8. BEREC viešai skelbia visas savo galutines nuomones, gaires, ataskaitas, rekomendacijas, bendrąsias pozicijas bei geriausią praktiką ir visus užsakytus tyrimus, taip pat atitinkamus dokumentų projektus, parengtus 10 dalyje nurodytų viešų konsultacijų tikslu.

9. Nedarant poveikio pareigai laikytis atitinkamos Sąjungos teisės ir kitų Komisijos priimtų teisės aktų, nacionalinės reguliavimo institucijos ir Komisija kuo labiau atsižvelgia į visas gaires, nuomones, rekomendacijas, bendrąsias pozicijas ir geriausią praktiką, kurias BEREC priima pagal šį reglamentą, siekdama užtikrinti nuoseklų elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimą 121 straipsnyje nurodytoje taikymo srityje.

   Jei nacionalinė reguliavimo institucija nukrypsta nuo 125 straipsnyje nurodytų gairių, ji pateikia tokį nukrypimą pagrindžiančias priežastis.

10. Kai tikslinga, BEREC konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis ir suteikia joms galimybę per pagrįstą laikotarpį, kuris nustatomas atsižvelgiant į klausimo sudėtingumą, pateikti pastabas. Tokios konsultacijos surengiamos kuo ankstesniu sprendimų priėmimo proceso etapu. Išskyrus išimtinių aplinkybių atvejus, tas laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip 30 dienų. Nedarant poveikio 169 straipsniui, BEREC tokių viešų konsultacijų rezultatus skelbia viešai.

11. Kai tikslinga, BEREC konsultuojasi ir bendradarbiauja su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, pavyzdžiui, su institucijomis, kompetentingomis konkurencijos, vartotojų apsaugos, kibernetinio saugumo ir duomenų apsaugos srityse.

12. Kai tikslinga, pagal 166 straipsnio 1 dalį BEREC bendradarbiauja su kompetentingais Sąjungos organais, tarnybomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis, taip pat su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

123 straipsnis

Informacijos analizė, stebėsena ir rinkimas

1. BEREC analizuoja potencialias transnacionalines rinkas, kaip nurodyta 74 straipsnyje, ir transnacionalinę galutinių naudotojų paklausą, kaip nurodyta 75 straipsnyje.

2. BEREC skatina nacionalines reguliavimo ir kitas kompetentingas institucijas modernizuoti, koordinuoti ir standartizuoti duomenų rinkimą. BEREC tokius duomenis viešai skelbia savo interneto svetainėje ir ES skaitmeninių vartų portale atviru, daugkartinio naudojimo ir kompiuterio skaitomu formatu.

3. BEREC sukuria ir administruoja duomenų bazes, kuriose saugoma:

    (a) elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjų, kuriems taikomas bendrasis leidimas, kompetentingoms institucijoms perduoti pranešimai pagal šio reglamento 10 straipsnio 8 dalį;

    (b) numeracijos ištekliai, kurie gali būti naudojami Sąjungoje už teritorijos ribų, pagal 48 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą;

    (c) valstybių narių BPC „E.164“ numeriai pagal 106 straipsnio 9 dalį;

    (d) duomenų bazes pagal Reglamentą (ES) 2022/618.

124 straipsnis

BEREC nuomonės

1. BEREC rengia neprivalomas nuomones, kaip nurodyta šiame reglamente ir Reglamente (ES) 2022/612, visų pirma dėl:

    (a) į ateitį orientuotos Sąjungos numeracijos strategijos, susijusios su nuosekliu numeracijos išteklių valdymu valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu, pagal 46 straipsnio 3 dalį;

    (b) galutinių naudotojų tiesioginio junglumo pagal 68 straipsnio 2 dalies antros pastraipos ii punktą;

    (c) rinkų, kurioms galėtų būti taikomos *ex ante* reguliavimo priemonės, pagal 72 straipsnio 1 dalį;

    (d) su Sąjungos prieigos produktu (-ais) susijusių techninių specifikacijų, standartinių sąnaudų elementų, sąnaudų metodikos ir pavyzdinio pasiūlymo pagal 81 straipsnį;

    (e) bendro didžiausio balso skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkle Sąjungos tarifo ir bendro didžiausio balso skambučių užbaigimo fiksuotojo ryšio tinkle Sąjungos tarifo nustatymo pagal 82 straipsnį;

    (f) nacionalinių priemonių, susijusių su rinkos reguliavimo vidaus rinkos procedūromis, projektų pagal 85 straipsnį;

    (g) rinkos ir technologijų pokyčių ir jų poveikio pakankamo interneto prieigos ir kalbinio ryšio prieinamumo ir įperkamumo taikymui pagal 92 straipsnio 2 dalį;

    (h) sprendimų ir rekomendacijų dėl suderinimo projektų pagal 186 straipsnį;

    (i) tarpvalstybinių ginčų sprendimo pagal 190 straipsnį;

    (j) bylos, pateiktos nagrinėti taikant savanoriško taikinimo procedūrą, elementų pagal 192 straipsnio 2 dalį.

2. Su radijo spektru susijusiais klausimais BEREC rengia šias nuomones:

(a) dėl bendros metinių radijo spektro mokesčių ir rezervuojamųjų kainų nustatymo metodikos pagal 29 straipsnį;

(b) kai aktualu, laikantis 31 straipsnyje nurodytos Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūros.

125 straipsnis

BEREC gairės

BEREC paskelbia Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimo gaires, visų pirma, kaip nurodyta šiame reglamente, dėl:

(a) bendro šablono, skirto informacijai apie elektroninių ryšių tinklų architektūrą, galingumą, pajėgumus ir naudojimą rinkti, pagal 7 straipsnio 4 dalį;

(b) bendrojo leidimo sąlygų pagal bendro paso procedūrą, siekiant užtikrinti, kad visos šio reglamento 9 straipsnio 4 dalyje išvardytos sąlygos būtų taikomos nuosekliai, nediskriminuojant ir proporcingai, laikantis 11 straipsnio 1 dalies nuostatų;

(c) pranešimo šablono pagal 10 straipsnio 3 dalį;

(d) nuoseklaus rinkos formavimo priemonių taikymo pagal 32 straipsnio 3 dalį;

(e) bendrųjų gebėjimo valdyti numeracijos išteklius ir numeracijos išteklių išnaudojimo rizikos vertinimo kriterijų pagal 48 straipsnio 2 dalį;

(f) pakankamos interneto prieigos paslaugos apibrėžimo ir dažnių juostos pločio, būtino socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomeniniame gyvenime, specifikacijos pagal 87 straipsnio 2 dalį;

(g) atitinkamų kriterijų siekiant skatinti nuosekliai taikyti 69 straipsnio 2 dalį;

(h) bendrųjų metodų dėl tinklo galinio taško nustatymo atsižvelgiant į skirtingas tinklų topologijas pagal 69 straipsnio 6 dalį;

(i) bendro šablono, naudotino informacijai, kurios reikalaujama pagal 94 straipsnio 4 dalį, rinkti;

(j) nacionalinių reguliavimo institucijų įsipareigojimų dėl atviros interneto prieigos užtikrinimo įgyvendinimo pagal 94 straipsnio 5 dalį, taip pat išsamiai aprašant svarbius interneto prieigos paslaugų kokybės parametrus, įskaitant stebėsenos mechanizmo, nurodyti 97 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodyto stebėsenos mechanizmo parametrus, galutiniams naudotojams su negalia svarbius parametrus, taikytinus matavimo metodus, šio reglamento III priede pateiktos informacijos ir šio reglamento IV priede numatyto paskelbimo turinį bei formą ir kokybės sertifikavimo mechanizmus;

(k) išsamios informacijos apie teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo procesus pagal šio reglamento 100 straipsnio 6 dalį;

(l) techninių ir teisinių priemonių, kuriomis galima būtų veiksmingai apsaugoti galutinius naudotojus nuo nesąžiningos veiklos, pagal 103 straipsnio 3 dalį;

(m) 181 straipsnio 1, 3 ir 7 dalyse aprašytų prašymų pateikti informaciją ir ataskaitų atitinkamomis temomis teikimo, įskaitant jų teikimo apimtį, laiką, dažnumą formatą ir informacijos rinkimo procedūras, suderinimo pagal 182 straipsnio 1 dalį;

(n) pareigų, susijusių su geografiniais tyrimais ir prognozėmis, nuoseklaus vykdymo pagal 183 straipsnį;

(o) palankesnių sąlygų bendradarbiavimui ekosistemose techniniais ir komerciniais klausimais, susijusiais su elektroninių ryšių paslaugų arba informacinės visuomenės paslaugų ir novatoriškų produktų bei paslaugų teikimu, pagal 191 straipsnio 1 dalį;

(p) kitų gairių, rengiamų Europos Parlamento, Tarybos ar Komisijos prašymu, kuriomis užtikrinamas nuoseklus elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimas ir nacionalinių reguliavimo institucijų priimamų reguliavimo sprendimų nuoseklumas, visų pirma reguliavimo klausimais, kurie daro poveikį daugeliui valstybių narių arba apima tarpvalstybinį elementą;

(q) kai aktualu, visų gairių pagal reglamentus (ES) 2022/612 ir (ES) 2015/2120.

126 straipsnis

BEREC ataskaitos

BEREC skelbia ataskaitas jos kompetencijai priklausančiais techniniais klausimais, visų pirma dėl:

(a) Plano, įskaitant išsamų 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų paslaugų teikėjų elektroninių ryšių tinklų architektūros, galingumo, pajėgumų ir naudojimo vertinimą, praktines rekomendacijas ir krizių valdymo praktiką pagal 6 straipsnį;

(b) nacionalinės praktikos, susijusios su nacionalinių ir visos Europos numerių naudojimo teisių suteikimu, daugiausia dėmesio skiriant skirtingai praktikai Sąjungoje pagal 48 straipsnio 6 dalį;

(c) pagrindinės praktikos ir išvadų, susijusių su atvira interneto prieiga Sąjungoje pagal 94 straipsnio 3 dalį;

(d) gairių taikymo poveikio veiksmingam bendradarbiavimui ekosistemose ir savanoriško taikinimo priemonės veikimui pagal 193 straipsnio 1 dalį;

(e) bendrojo leidimo įgyvendinimo ir veikimo nacionaliniu lygmeniu ir jų poveikio vidaus rinkos veikimui, pagal 204 straipsnio 4 dalį,

ir visas ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2022/612.

127 straipsnis

BEREC reguliuotojų valdybos sudėtis

1. Reguliuotojų valdybą sudaro po vieną narį iš kiekvienos valstybės narės. Kiekvienas narys turi teisę balsuoti.

   Kiekvieną narį paskiria nacionalinė reguliavimo institucija, kuriai tenka pagrindinė atsakomybė už kasdienio elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkų veikimo priežiūrą pagal šį reglamentą. Narys skiriamas iš šių asmenų: nacionalinės reguliavimo institucijos vadovo, jos kolegialaus organo nario ir bet kurį iš jų pakeičiančio asmens.

2. Kiekvienas reguliuotojų valdybos narys turi pakaitinį narį, kurį paskiria nacionalinė reguliavimo institucija. Jei narys nedalyvauja, jam atstovauja pakaitinis narys. Pakaitinis narys skiriamas iš šių asmenų: nacionalinės reguliavimo institucijos vadovo, jos kolegialaus organo nario, bet kurį iš jų pakeičiančio asmens arba nacionalinės reguliavimo institucijos darbuotojų.

3. Reguliuotojų valdybos nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami atsižvelgiant į jų žinias elektroninių ryšių srityje ir į atitinkamus vadybos, administravimo ir biudžeto valdymo

įgūdžius. Kad būtų užtikrintas reguliuotojų valdybos darbo tęstinumas, visos skiriančiosios nacionalinės reguliavimo institucijos deda pastangas, kad jų nariai ir, kai įmanoma, taip pat jų pakaitiniai nariai keistųsi kuo rečiau, ir siekia, kad būtų užtikrinta tinkama vyrų ir moterų pusiausvyra.

4. Komisija dalyvauja visuose reguliuotojų valdybos svarstymuose be balsavimo teisės ir jai atstovaujama atitinkamai aukštu lygiu.

5. Atnaujintas reguliuotojų valdybos narių ir jų pakaitinių narių sąrašas kartu su jų interesų deklaracijomis skelbiamas viešai.

128 straipsnis

BEREC reguliuotojų valdybos nepriklausomumas

1. Reguliuotojų valdyba veikia nepriklausomai ir objektyviai, vadovaudamasi Sąjungos interesais, nepaisant jokių konkrečių nacionalinių ar asmeninių interesų.

2. Nedarant poveikio koordinavimui, kaip nurodyta 120 straipsnio 1 dalyje, reguliuotojų valdybos nariai ir jų pakaitiniai nariai nesiekia gauti jokios vyriausybės, institucijos, asmens ar įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.

129 straipsnis

BEREC reguliuotojų valdybos funkcijos

1. Reguliuotojų valdyba atlieka šias funkcijas:

(a) vykdo BEREC užduotis, išdėstytas 122–126 straipsniuose, t. y. priima šiuose straipsniuose nurodytas nuomones, gaires, ataskaitas, rekomendacijas ir bendrąsias pozicijas bei skleidžia geriausią praktiką, remdamasi darbo grupių atliktu parengiamuoju darbu;

(b) priima administracinius sprendimus dėl BEREC darbo vidaus organizavimo, nedarant poveikio administraciniams sprendimams, susijusiems su STB organizavimu;

(c) priima BEREC dvejų metų darbo programą, kaip nurodyta 141 straipsnyje;

(d) priima BEREC veiklos dvejų metų ataskaitą, kaip nurodyta 142 straipsnyje;

(e) priima interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles, kaip nurodyta 173 straipsnio 5 dalyje, taip pat taisykles, taikomas darbo grupių nariams;

(f) priima išsamias taisykles dėl teisės susipažinti su BEREC turimais dokumentais pagal 167 straipsnį;

(g) remdamasi poreikių analize, priima ir reguliariai atnaujina komunikacijos ir sklaidos planus, kaip nurodyta 168 straipsnio 1 dalyje;

(h) dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma priima ir viešai paskelbia savo darbo tvarkos taisykles;

(i) kartu su STB direktoriumi leidžia sudaryti darbo susitarimus su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis bei su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis pagal 166 straipsnio 1 dalį;

(j) sudaro darbo grupes, bendradarbiaudama su STB, ir skiria jų pirmininkus pagal 140 straipsnį;

(k) teikia STB direktoriui gaires dėl STB užduočių, susijusių su BEREC užduotimis, vykdymo.

2. BEREC reguliuotojų valdyba peržiūri savo darbo tvarkos taisykles iki [*6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

130 straipsnis

BEREC reguliuotojų valdybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai

1. BEREC reguliuotojų valdyba dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma iš savo narių paskiria pirmininką ir bent vieną pirmininko pavaduotoją.
2. Pirmininko pavaduotojas ima vykdyti pirmininko pareigas, kai pirmininkas tų pareigų vykdyti negali.
3. Pirmininkas skiriamas vienų metų kadencijai ir kitai kadencijai gali būti paskirtas vieną kartą. Darbo tvarkos taisyklėse užtikrinamas kuo didesnis valdybos pirmininko darbo tęstinumas.
4. BEREC reguliuotojų valdybos pirmininkas nesiekia gauti jokios vyriausybės, institucijos, asmens ar įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.
5. Gavęs kvietimą, pirmininkas pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai BEREC užduočių vykdymo ataskaitą.

7.3. III ANTRAŠTINĖ DALIS. RSPI UŽDUOTYS IR ORGANIZAVIMAS

131 straipsnis

RSPI įsteigimas ir tikslai

1. Šiuo reglamentų įsteigiama Radijo spektro politikos institucija (toliau – RSPI), neturinti juridinio asmens statuso, kuriai pavestos šiame reglamente nustatytos pareigos.
2. RSPI pakeičia 2019 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimu įsteigtą Radijo spektro politikos grupę (toliau – RSPG) ir perima jos užduotis.
3. RSPI siekia šio reglamento 3 straipsnyje nustatytų tikslų. Visų pirma RSPI siekia užtikrinti nuoseklų spektro reguliavimo sistemos įgyvendinimą ir padėti rengti Sąjungos lygmens radijo spektro politiką.
4. RSPI savo užduotis vykdo nepriklausomai, nešališkai, skaidriai ir laiku.
5. RSPI remiasi nacionalinių kompetentingų institucijų ir STB turimomis ekspertinėmis žiniomis.

132 straipsnis

RSPI užduotys remiant Komisiją ir kitas Sąjungos institucijas

1. RSPI padeda Komisijai ir jai pataria:

(a) strateginiais radijo spektro politikos Sąjungoje klausimais;

(b) radijo spektro politikos požiūrių koordinavimo Sąjungoje klausimais;

(c) teikdama nuomones dėl Komisijos rekomendacijų dėl suderinto elektroninių ryšių reguliavimo sistemos nuostatų taikymo radijo spektro srityje, nedarant poveikio BEREC vaidmeniui;

(d) Komisijos, valstybių narių ir atitinkamų kompetentingų institucijų koordinavimo ir bendradarbiavimo įgyvendinant galiojančius radijo spektro srities Sąjungos teisės aktus, programas ir politiką klausimais;

(e) jei reikia, vidaus rinkos sukūrimui ir jos veikimui būtinų suderintų sąlygų, susijusių su radijo spektro prieinamumu ir veiksmingu naudojimu, klausimais.

2. RSPI padeda Komisijai:

(a) rengti Sąjungos radijo spektro strategiją pagal 17 straipsnį ir stebėti techninius, ekonominius ir visuomeninius pokyčius, kad būtų galima pasiūlyti atnaujinti Sąjungos radijo spektro veiksmų gaires pagal 17 straipsnio 3 dalį;

(b) suinteresuotosios šalies prašymo skirti radijo spektrą atvejais, kai klausimas turi įtakos radijo spektro politikai, pagal 19 straipsnį;

(c) nustatyti atitinkamas bendras leidimų išdavimo sąlygas ir, kai aktualu, siūlyti tinkamą leidimų išdavimo procedūrą ir suteikimo sąlygas pagal 22 straipsnį;

(d) teikti rekomendacijas dėl bendros metinių mokesčių ir rezervuojamųjų kainų nustatymo metodikos pagal 29 straipsnį;

(e) sukurti bendrų investicijoms palankius leidimų išdavimo procesų aspektus ir atrankos sąlygas, susijusius su leidimu naudoti suderintą radijo spektrą pagal 30 straipsnio 10 dalį;

(f) kai aktualu, nurodyti sąlygas, pridedamas prie bendrojo leidimo pagal 38 straipsnio 3 dalį;

(g) sudaryti Europos palydovinio ryšio dažnių paskirstymo lentelę pagal 39 straipsnio 2 dalį;

(h) apibrėžti skirtingų spektro juostų leidimų išdavimo ir naudojimo sąlygas pagal 39 straipsnio 4 dalį;

(i) vertinti paraiškas išduoti Sąjungos liudijimą pagal 40 straipsnį;

(j) teikti rekomendacijas dėl koordinuoto radijo spektro paskirstymo antžeminiams ir palydoviniams tikslams pagal 45 straipsnio 4 dalį.

3. RSPI taip pat padeda Komisijai parengti pasiūlymus Tarybai dėl sprendimų, kuriais nustatomos pozicijos, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi tarptautinėse organizacijose, kurių kompetencijai priklauso radijo spektro klausimai, priėmimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį.

4. Kai tinkama, Komisija gali prašyti RSPI pateikti nuomones arba ataskaitas, net jei jos nėra aiškiai įvardytos šiame straipsnyje.

5. Kai tikslinga, RSPI konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis ir suteikia joms galimybę per pagrįstą laikotarpį, kuris nustatomas atsižvelgiant į klausimo sudėtingumą, pateikti pastabas. Tokios konsultacijos surengiamos kuo ankstesniu sprendimų priėmimo proceso etapu. Išskyrus išimtinių aplinkybių atvejus, konsultacijų laikotarpis turi būti ne

trumpesnis kaip 45 dienos. Nedarant poveikio 169 straipsniui, RSPI tokių viešų konsultacijų rezultatus skelbia viešai.

6. Tarybos ir Europos Parlamento prašymu RSPI padeda ir pataria jiems radijo spektro politikos strateginio planavimo ir požiūrių koordinavimo Sąjungoje klausimais.

133 straipsnis

RSPI užduotys remiant nacionalines kompetentingas institucijas

1. RSPI padeda nacionalinėms kompetentingoms institucijoms bendradarbiauti tarpusavyje ir su Komisija siekiant remti radijo spektro politikos strateginį planavimą ir požiūrių koordinavimą Sąjungoje:

    (a) plėtodama geriausią praktiką su radijo spektru susijusiais klausimais, kad būtų įgyvendinama Sąjungos teisė, be kita ko, telkdama geriausios praktikos pavyzdžius, susijusius su:

        (i) tinkamiausia leidimų išdavimo tvarka pagal 21 straipsnio 5 dalį;

        (ii) radijo spektro leidimų išdavimo procesais ir atrankos sąlygomis pagal 30 straipsnio 10 dalį;

    (b) palengvindama valstybių narių koordinavimą siekiant įgyvendinti Sąjungos teisę ir prisidėti prie bendrosios elektroninių ryšių rinkos kūrimo, be kita ko, skatindama valstybių narių dalijimąsi informacija, bendradarbiavimą ir tarpusavio mokymąsi;

    (c) koordinuodama valstybių narių požiūrius į naudojimąsi radijo spektro naudojimo teisėmis ir skelbdama ataskaitas ir nuomones su radijo spektru susijusiais klausimais;

    (d) kai aktualu, rengti posėdžius, kad nacionalinės kompetentingos institucijos, joms paprašius, galėtų diskutuoti ir keistis nuomonėmis bei patirtimi, susijusia su leidimų išdavimo procesais ir radijo spektro naudojimo sąlygomis;

    (e) rengdama reguliarias diskusijas su Komisija įvairiais strateginiais klausimais, susijusiais su radijo spektru;

    (f) rengdama praktinius seminarus ir klausymus su suinteresuotųjų subjektų ir akademinės bendruomenės atstovais dėl techninių, ekonominių ir visuomeninių pokyčių, susijusių su radijo spektru.

2. RSPI padeda kompetentingoms institucijoms ir Komisijai:

    (a) spręsti bet kokį tarpvalstybinio koordinavimo ar tarpvalstybinių žalingųjų trukdžių klausimą arba ginčą tarp valstybių narių ar jų ginčą su trečiosiomis valstybėmis, pasinaudodama savo *bona officia* ir parengdama atitinkamas nuomones pagal 14 straipsnį;

    (b) stebėti nacionalinių radijo spektro gairių įgyvendinimą pagal 17 straipsnio 5 dalį;

    (c) įgyvendinti pasidalijamąjį spektro naudojimą priimdama gaires pagal 27 straipsnio 5 dalį;

(d) identifikuoti radijo spektro juostas, kurios turi būti įtrauktos į duomenų bazes, ir nustatyti tokių duomenų bazių naudojimo praktinę tvarką pagal 28 straipsnio 2 dalį;

(e) vykdyti palydovinių sistemų registravimo ir koordinavimą su ITU užduotis pagal 37 straipsnį;

(f) stebėti pagal Sąjungos leidimą veikiančių palydovinių sistemų atitiktį reikalavimams ir nagrinėti bei tinkamai reaguoti į jų pažeidimus pagal 43 straipsnį, be kita ko, teikdama atitinkamas nuomones;

(g) dalytis informacija apie skubius veiksmus pagal 44 straipsnio 3 dalį.

3. RSPI dalyvauja Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūroje pagal 31 straipsnį ir teikia pastabas bei nuomones, kai tai numatyta šiame reglamente.

134 straipsnis

RSPI valdybos sudėtis

1. RSPI valdybą sudaro po vieną narį iš kiekvienos valstybės narės institucijų, atsakingų už radijo spektro politiką. Kiekvienas narys turi teisę balsuoti.
2. Kiekvienos valstybės narės paskirtas valdybos narys yra aukšto lygio atstovas, kuriam tenka bendra atsakomybė už strateginę radijo spektro politiką.
3. Komisija dalyvauja visuose RSPI valdybos posėdžiuose be balsavimo teisės ir jai atstovaujama atitinkamai aukštu lygiu.
4. Kiekvienas RSPI valdybos narys ir Komisija paskiria po pakaitinį atstovą, kuris pavaduoja narį jam nesant.
5. RSPI valdybos narių ir jų pakaitinių atstovų vardų, pavardžių ir atstovaujamų institucijų sąrašas skelbiamas RSPI interneto svetainėje.

135 straipsnis

RSPI valdybos funkcijos

1. RSPI valdybos funkcijos:

(a) vykdyti RSPI užduotis, išdėstytas 132 ir 133 straipsniuose, t. y. priimti tuose straipsniuose nurodytas nuomones bei ataskaitas, ir skleisti geriausią praktiką, remiantis darbo grupių atliktu parengiamuoju darbu;

(b) priimti administracinius sprendimus dėl RSPI darbo vidaus organizavimo, nedarant poveikio administraciniams sprendimams, susijusiems su STB organizavimu;

(c) priimti RSPI dvejų metų darbo programą, kaip nurodyta 141 straipsnyje;

(d) priimti RSPI veiklos dvejų metų ataskaitą, kaip nurodyta 142 straipsnyje;

(e) priimti interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles, kaip nurodyta 173 straipsnio 5 dalyje, taip pat taisykles, taikomas darbo grupių nariams;

(f) priimti išsamias taisykles dėl teisės susipažinti su RSPI turimais dokumentais pagal 167 straipsnį;

(g) remiantis poreikių analize, priimti ir reguliariai atnaujinti komunikacijos ir sklaidos planus, kaip nurodyta 168 straipsnio 1 dalyje;

(h) dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma priimti ir viešai paskelbti savo darbo tvarkos taisykles;

(i) kartu su STB direktoriumi leisti sudaryti darbo susitarimus su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis bei su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis pagal 166 straipsnio 1 dalį;

(j) sudaryti darbo grupes, bendradarbiaujant su STB, ir skirti jų pirmininkus pagal 140 straipsnį;

(k) teikti STB direktoriui gaires dėl STB užduočių, susijusių su RSPI užduotimis, vykdymo.

2. RSPI valdyba peržiūri savo darbo tvarkos taisykles iki [*6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

136 straipsnis

RSPI valdybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai

1. RSPI valdyba dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma iš savo narių paskiria pirmininką ir pirmininko pavaduotoją.
2. Pirmininko pavaduotojas ima vykdyti pirmininko pareigas, kai pirmininkas tų pareigų vykdyti negali.
3. Pirmininkas skiriamas dvejų metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Darbo tvarkos taisyklėse užtikrinamas kuo didesnis valdybos pirmininko darbo tęstinumas.
4. Gavęs kvietimą, pirmininkas pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai RSPI užduočių vykdymo ataskaitą.

7.4. IV ANTRAŠTINĖ DALIS. BEREC IR RSPI BENDROSIOS NUOSTATOS IR BENDRADARBIAVIMAS

137 straipsnis

BEREC ir RSPI organizacinė struktūra

BEREC ir RSPI sudaro:

(a) valdyba;

(b) darbo grupės.

138 straipsnis

BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos posėdžiai

1. BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos pirmininkai sušaukia atitinkamai BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos posėdžius ir nustato tų posėdžių darbotvarkes, kurios skelbiamos viešai.
2. BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba į eilinius posėdžius renkasi bent du kartus per metus.

   Neeiliniai posėdžiai šaukiami pirmininko iniciatyva, bent trijų reguliuotojų valdybos narių prašymu arba Komisijos prašymu.

3. STB direktorius dalyvauja visuose svarstymuose be balsavimo teisės.

4. Atitinkamai BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos pirmininkai gali pakviesti bet kurį asmenį, kurio nuomonė gali būti joms svarbi, dalyvauti jų posėdžiuose stebėtojo teisėmis.

5. Laikantis darbo tvarkos taisyklių, atitinkamai BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos nariams ir pakaitiniams nariams posėdžiuose gali padėti jų patarėjai arba kiti ekspertai.

6. Kai atitinkamai BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba mano, kad tai tikslinga, jos gali pakviesti atitinkamus sektoriaus atstovus į savo atitinkamus posėdžius, tik tam, kad jie pateiktų savo pozicijas.

7. Komisija gali prašyti apriboti dalyvavimą diskusijose, susijusiose su opiais ir konfidencialiais klausimais, kuriems, Komisijos nuomone, būdingas ryškus Sąjungos aspektas. Pirmininkas, suderinęs su STB direktoriumi, gali prašyti apriboti dalyvavimą diskusijose, susijusiose su atsparumu ar saugumu, kurių gali prireikti užduotims pagal šį reglamentą vykdyti.

8. STB teikia sekretoriato paslaugas BEREC reguliuotojų valdybai ir RSPI valdybai.

139 straipsnis

Balsavimo taisyklės

1. BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba sprendimus priima paprasta savo narių balsų dauguma, nebent šiame reglamente būtų numatyta kitaip.

   BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos sprendimai skelbiami viešai ir juose bet kurio iš narių prašymu nurodomos jo pareikštos išlygos.

2. Kiekvienas BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos narys turi po vieną balsą. Jei narys nedalyvauja, jo balsavimo teise gali naudotis jo pakaitinis narys.

   Nedalyvaujant ir nariui, ir pakaitiniam nariui, balsavimo teisės gali būti deleguojamos kitam nariui, laikantis atitinkamose darbo tvarkos taisyklėse išdėstytų sąlygų.

   Bet kuriuo atveju pirmininkas gali deleguoti savo balsavimo teisę. Pirmininkas balsuoja, nebent savo balsavimo teisę jis yra delegavęs.

3. Atitinkamose BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsami balsavimą reglamentuojanti tvarka, įskaitant sąlygas, kuriomis vienas narys gali veikti kito nario vardu, kvorumą ir pranešimo apie posėdžius terminus. Be to, darbo tvarkos taisyklėmis užtikrinama, kad BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos nariams pakankamai iš anksto prieš kiekvieną posėdį būtų pateikiamos išsamios darbotvarkės ir pasiūlymų projektai, kad jie, prieš balsuojant, turėtų galimybę pasiūlyti pakeitimus. Darbo tvarkos taisyklėse, be kita ko, gali būti nustatyta balsavimo dėl skubių klausimų procedūra, rašytinė procedūra ir kita praktinė BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos veiklos tvarka.

140 straipsnis

Darbo grupės

1. Pagrįstais atvejais BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba, pasikonsultavusios su STB, gali sudaryti darbo grupes savo darbo programoms įgyvendinti.

2. BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba skiria savo atitinkamų darbo grupių pirmininkus, kurie, kiek įmanoma, atstovauja įvairioms nacionalinėms reguliavimo institucijoms, RSPI ir STB nariams.

3. BEREC darbo grupėse gali dalyvauti ekspertai iš visų nacionalinių reguliavimo institucijų. RSPI darbo grupėse gali dalyvauti visi RSPI nariai. STB ir Komisijos ekspertai turi teisę dalyvauti visose darbo grupėse. STB darbuotojai taip pat prisideda prie darbo grupių reguliavimo veiklos ir teikia joms administracinę paramą.

4. Nukrypstant nuo 3 dalies:

   (a) Komisijos ir atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos ekspertai nedalyvauja BEREC darbo grupėse, sudarytose 124 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytoms užduotims vykdyti;

   (b) Komisijos ir atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos ekspertai nedalyvauja RSPI ir BEREC darbo grupėse, sudarytose atitinkamai 133 straipsnio 3 dalyje ir 124 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytoms užduotims vykdyti;

   (c) RSPI darbo grupėje, sudarytoje 132 straipsnio 3 dalyje nurodytoms užduotims vykdyti, dalyvauja tik valstybių narių institucijų, Komisijos ir STB ekspertai.

5. BEREC darbo grupėse, sudarytose užduotims, susijusioms su kitoms kompetentingoms institucijoms nacionaliniu lygmeniu priskirta kompetencija, vykdyti, kviečiami dalyvauti ekspertai iš kitų kompetentingų institucijų, apie kurias pranešta pagal 115 straipsnio 3 dalį, ir atsižvelgiama į jų nuomonę. Jei ekspertai iš kitų kompetentingų institucijų negali dalyvauti tokiuose posėdžiuose, nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad į tų kitų kompetentingų institucijų nuomonę būtų atsižvelgta.

   Atitinkami BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos arba darbo grupių pirmininkai, atsižvelgdami į konkretų atvejį, prireikus gali pakviesti dalyvauti darbo grupės posėdžiuose atskirus ekspertus, kurie pripažįstami kompetentingais atitinkamoje srityje.

6. Atlikusios joms pavestą užduotį, šios darbo grupės paprastai baigia veiklą.

7. BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba atitinkamai priima darbo tvarkos taisykles, kuriose nustatoma praktinė darbo grupių veikimo tvarka.

141 straipsnis

Darbo programa

1. Pasikonsultavusios su Europos Parlamentu, Taryba ir Komisija, taip pat su kitomis suinteresuotosiomis šalimis, BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba, atitinkamai pagal 122 straipsnio 10 dalį ir 132 straipsnio 5 dalį, ne vėliau kaip iki metų, einančių prieš dvimetį ciklą, gruodžio 31 d., priima savo atitinkamas dvimetes darbo programas.

2. Priėmusios savo atitinkamas darbo programas, BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba perduoda jas Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.

142 straipsnis

Kas dvejus metus rengiama veiklos ataskaita

BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba kas dvejus metus priima atitinkamas savo atitinkamos veiklos ataskaitas. BEREC reguliuotojų valdyba dvejų metų veiklos ataskaitą perduoda Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ne vėliau kaip kas antrų metų birželio 15 d.

143 straipsnis

BEREC ir RSPI bendradarbiavimas

1. BEREC ir RSPI nuolat ir sistemingai bendradarbiauja abiem pusėms svarbiais klausimais, visų pirma tais atvejais, kai elektroninių ryšių reguliavimas ir radijo spektro politika yra susiję. Tuo tikslu BEREC ir RSPI prireikus įsteigia bendras darbo grupes, užtikrina reguliarų keitimąsi informacija ir ekspertinėmis žiniomis ir koordinuoja savo atitinkamas darbo programas, kad būtų skatinamas reguliavimo nuoseklumas ir veiksmingas politikos įgyvendinimas.
2. BEREC reguliuotojų valdybos pirmininkas ir RSPI valdybos pirmininkas susitinka bent du kartus per metus, kad nustatytų bendro intereso klausimus, dėl kurių reikalingas glaudus ir sistemingas BEREC ir RSPI bendradarbiavimas. Pirmininkai savo atitinkamoms valdyboms teikia pasiūlymus dėl bendros veiklos patvirtinimo, įskaitant, kai aktualu, struktūrinio bendradarbiavimo mechanizmus. Į tokius klausimus atsižvelgiama rengiant BEREC ir RSPI dvimetes darbo programas.
3. Prireikus šaukiami bendri BEREC reguliuotojų valdybos ir RSPI valdybos posėdžiai abiem institucijoms svarbiems klausimams spręsti ir nuosekliems bei darniems reguliavimo ir politikos požiūriams užtikrinti.

7.5. V ANTRAŠTINĖ DALIS. SKAITMENINIŲ TINKLŲ BIURAS

7.5.1. I SKYRIUS. STB užduotys ir organizavimas

144 straipsnis

Įsisteigimas

STB pakeičia BEREC paramos agentūrą (toliau – BEREC biuras), įsteigtą Reglamentu (ES) 2018/1971, ir perima jos teises ir pareigas.

145 straipsnis

STB bendrieji įgaliojimai

1. STB veikia pagal šį reglamentą, kad prisidėtų prie bendrosios elektroninių ryšių rinkos kūrimo.
2. Vykdydamas savo įgaliojimus STB padeda BEREC atlikti jos užduotis pagal šį reglamentą, be kita ko, teikdamas technines ekspertines žinias, analitinius pajėgumus, koordinavimo paramą ir su veikla susijusią pagalbą, nedarant poveikio BEREC nepriklausomumui ir jos įgaliojimams priimti sprendimus. STB taip pat aktyviai remia RSPI ir padeda jai atlikti jos užduotis, visų pirma užtikrindamas glaudų elektroninių ryšių ir radijo spektro politikos ir reguliavimo koordinavimą ir palengvindamas struktūruotą bendradarbiavimą tais atvejais, kai kyla bendros svarbos klausimų.
3. STB vykdo visas kitas šiuo reglamentu ar kitais Sąjungos aktais jam pavestas užduotis, jei tokios užduotys yra suderinamos su jo įgaliojimais ir padeda siekti 3 straipsnyje nurodytų tikslų.

146 straipsnis

STB užduotys

1. STB vykdo šias užduotis:

(a) teikti BEREC ekspertines, profesines, administracines ir logistinės pagalbos paslaugas, kad ji galėtų vykdyti savo užduotis, be kita ko, dalyvaujant visose darbo grupėse ir prisidedant prie jų veiklos pagal 140 straipsnį;

(b) rinkti duomenis ir informaciją iš nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų ir keistis informacija bei ją perduoti, kiek tai susiję su BEREC pavestomis užduotimis pagal 103 straipsnio 2 dalį ir 122–126 straipsnius;

(c) remiantis b punkte nurodyta informacija, reguliariai rengti ataskaitų dėl konkrečių Sąjungos elektroninių ryšių rinkos pokyčių aspektų, pavyzdžiui, tarptinklinio ryšio ir lyginamosios analizės ataskaitų, projektus, kurie turi būti teikiami BEREC;

(d) skleisti geriausią reguliavimo praktiką nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms pagal 122 straipsnio 1 dalies b punktą;

(e) padėti BEREC sukurti ir administruoti registrus bei duomenų bazes pagal 123 straipsnio 3 dalį ir informacijos bei komunikacijos sistemą pagal 172 straipsnį;

(f) sukurti ir administruoti visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazę pagal 47 straipsnio 4 dalį;

(g) padėti BEREC atlikti viešas konsultacijas pagal 122 straipsnio 10 dalį;

(h) padėti atlikti parengiamuosius darbus ir teikti kitą administracinę ir su turiniu susijusią paramą, siekiant užtikrinti sklandžią BEREC reguliuotojų valdybos veiklą;

(i) BEREC reguliuotojų valdybos prašymu padėti sudaryti darbo grupes, prisidėti prie darbo reguliavimo srityje ir teikti administracinę paramą, kad būtų užtikrintas sklandus tų grupių veikimas;

(j) parengti Planą pagal 6 ir 7 straipsnius;

(k) perduoti 10 straipsnio 1 dalyje nurodytus pranešimus nacionalinėms reguliavimo ir kitoms kompetentingoms institucijoms, kad būtų palengvinta bendro paso procedūra pagal 10 straipsnio 4 dalį;

(l) tvarkyti viešai prieinamą Sąjungos nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateiktų pranešimų duomenų bazę pagal 10 straipsnio 8 dalį;

(m) padėti Komisijai strategiškai planuoti numeracijos išteklius Sąjungoje ir nustatyti galimą numeracijos išteklių naudojimą tarpvalstybinėms arba visos Europos paslaugoms teikti, taip pat parengti Sąjungos numeracijos planą pagal 46 straipsnio 2 ir 4 dalis;

(n) bendradarbiauti su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis numerių skyrimo ir visos Europos numeracijos išteklių valdymo klausimais pagal 47 straipsnio 3 dalį;

(o) nustatyti informacijos teikimo tvarką ir sistemą pagal 47 straipsnio 4 dalį;

(p) padėti nacionalinėms reguliavimo institucijoms koordinuoti veiklą, susijusią su numeracijos ištekliais, kuriuos galima naudoti už teritorijos ribų, pagal 48 straipsnio 4 dalį;

(q) padėti BEREC parengti suderintus šablonus pagal 182 straipsnį;

(r) vykdyti kitas jam šiuo reglamentu arba kitais Sąjungos teisės aktais pavestas užduotis.

2. Iki [*dveji metai nuo taikymo pradžios*], o vėliau – kasmet, STB paskelbia pažangos kuriant bendrąją elektroninių ryšių rinką ataskaitą, kurioje visų pirma apibūdinama rinkos padėtis, rinkos struktūra ir pagal šį reglamentą įgyvendintų priemonių poveikis vidaus rinkai, įskaitant susijungimų *ex post* poveikį rinkai. Prieš paskelbiant ataskaitos projektą, jis pateikiamas BEREC ir RSPI tvirtinti. Tos ataskaitos skelbiamos viešai.

147 straipsnis

STB užduotys remiant RSPI

STB vykdo šias užduotis:

(a) teikti RSPI ekspertines, profesines, administracines ir logistinės pagalbos paslaugas, kad ji galėtų vykdyti savo užduotis, be kita ko, dalyvaujant visose darbo grupėse ir prisidedant prie jų veiklos pagal 140 straipsnį;

(b) rinkti duomenis ir informaciją iš nacionalinių kompetentingų institucijų ir keistis informacija bei ją perduoti, kiek tai susiję su RSPI pavestomis užduotimis pagal 132 ir 133 straipsnius;

(c) padėti RSPI atlikti viešąsias konsultacijas pagal 132 straipsnio 5 dalį;

(d) padėti atlikti parengiamuosius darbus ir teikti kitą administracinę ir su turiniu susijusią paramą, siekiant užtikrinti sklandžią BEREC valdybos veiklą;

(e) BEREC valdybos prašymu padėti sudaryti darbo grupes, prisidėti prie darbo reguliavimo srityje ir teikti administracinę paramą, kad būtų užtikrintas sklandus tų grupių veikimas;

(f) Komisijos prašymu padėti jai įgyvendinti leidimų išdavimo procesą Sąjungos lygmeniu pagal 22 straipsnio 4 dalį;

(g) atlikti bendro kontaktinio punkto, skirto paraiškoms ir pranešimams teikti pagal 22 straipsnio 5 dalį, funkciją;

(h) sukurti ir administruoti dinamiškas radijo spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazes pagal 28 straipsnį;

(i) registruoti Sąjungos bendrosios radijo spektro rinkos procedūras pagal 31 straipsnio 9 dalį;

(j) teikti paramą RSPI koordinuojant Sąjungos poziciją pagal 37 straipsnio 3 dalį;

(k) padėti Komisijai tvarkyti pranešimus pagal 38 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą;

(l) padėti Komisijai ir RSPI įgyvendinti Sąjungos leidimo išdavimo procesą pagal 40 straipsnį ir, Komisijai paprašius, padėti Komisijai vykdyti atrankos procedūrą pagal VI priedą;

(m) teikti paramą RSPI padedant Komisijai tirti įtariamus sąlygų pažeidimus pagal 43 straipsnio 2 dalį.

148 straipsnis

STB juridinio asmens statusas

1. STB yra Sąjungos įstaiga. Jis turi juridinio asmens statusą.
2. Kiekvienoje valstybėje narėje STB naudojasi plačiausiu teisnumu, suteikiamu juridiniams asmenims pagal nacionalinę teisę. Visų pirma jis gali įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, juo disponuoti ir būti šalimi teismo procese.
3. STB atstovauja jo direktorius.
4. Tik pats STB atsako už jam pavestų užduočių ir suteiktų įgaliojimų vykdymą.
5. STB buveinė yra Rygoje.

149 straipsnis

STB organizacinė struktūra

STB sudaro:

(a) valdančioji taryba;

(b) direktorius.

150 straipsnis

Valdančiosios tarybos sudėtis

1. Valdančiąją tarybą sudaro BEREC reguliuotojų valdybos nariais paskirti asmenys, RSPI valdybos pirmininkas ir vienas Komisijos atstovas. Kiekvienas valdančiosios tarybos narys turi balsavimo teisę.

   Kiekviena skiriančioji nacionalinė reguliavimo institucija, kaip nurodyta 127 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, valdančiosios tarybos nariu gali paskirti asmenį, kuris nėra BEREC reguliuotojų valdybos narys. Tas asmuo turi būti nacionalinės reguliavimo institucijos vadovas, jos kolegialaus organo narys arba bet kurį iš jų pakeičiantis asmuo.

2. Kiekvienas valdančiosios tarybos narys turi pakaitinį narį. Jei narys nedalyvauja, jam atstovauja pakaitinis narys.

   Kiekvieno nario pakaitiniai nariai yra BEREC reguliuotojų valdybos narių pakaitiniais nariais paskirti asmenys. Komisijos atstovas turi ir pakaitinį narį. RSPI valdybos pirmininko pakaitinis atstovas yra RSPI valdybos pirmininko pavaduotojas.

   Kiekviena skiriančioji nacionalinė reguliavimo institucija, kaip nurodyta 127 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, valdančiosios tarybos nario pakaitiniu atstovu gali paskirti asmenį, kuris nėra BEREC reguliuotojų valdybos nario pakaitinis atstovas. Tas asmuo turi būti nacionalinės reguliavimo institucijos vadovas, jos kolegialaus organo narys, bet kurį iš jų pakeičiantis asmuo arba nacionalinės reguliavimo institucijos darbuotojas.

3. Valdančiosios tarybos nariai ir jų pakaitiniai nariai nesiekia gauti jokios vyriausybės, institucijos, asmens ar įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.
4. Valdančiosios tarybos narių ir jų pakaitinių narių atnaujintas sąrašas kartu su jų interesų deklaracijomis skelbiamas viešai.

151 straipsnis

Valdančiosios tarybos administracinės funkcijos

1. Valdančioji taryba vykdo šias administracines funkcijas:

(a) užtikrina, kad STB vykdytų visas jam pagal šį reglamentą pavestas užduotis, atsižvelgdama į poreikį užtikrinti tinkamą paramą RSPI, ir vykdyti savo užduotis pagal 146 ir 147 straipsnius;

(b) teikia bendras STB veiklos gaires ir kasmet dviejų trečdalių narių balsų dauguma priima STB bendrąjį programavimo dokumentą, atsižvelgdama į BEREC bei RSPI nuomonę ir gavusi Komisijos nuomonę ir laikydamasi 157 straipsnio;

(c) dviejų trečdalių balso teisę turinčių narių balsų dauguma patvirtina STB metinį biudžetą ir vykdo kitas su STB biudžetu susijusias funkcijas pagal šios antraštinės dalies II skyrių;

(d) priima, viešai paskelbia 161 straipsnyje nurodytą konsoliduotąją metinę STB veiklos ataskaitą ir imasi jos vertinimo bei ne vėliau kaip kiekvienų metų liepos 1 d. pateikia ataskaitą ir jos vertinimą Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams;

(e) priima STB taikytinas finansines taisykles pagal 163 straipsnį;

(f) atsižvelgdama į įgyvendintinų priemonių sąnaudas ir naudą, priima sukčiavimo rizikai proporcingą kovos su sukčiavimu strategiją;

(g) užtikrina, kad, atsižvelgiant į vidaus ar išorės audito ataskaitų ir vertinimų, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos prokuratūros atliktų tyrimų išvadas ir rekomendacijas, būtų imtasi tinkamų tolesnių veiksmų;

(h) priima interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles, kaip nurodyta 173 straipsnio 5 dalyje;

(i) remdamasi poreikių analize, priima ir reguliariai atnaujina komunikacijos ir sklaidos planus, kaip nurodyta 168 straipsnio 2 dalyje;

(j) pagal 167 straipsnį priima praktines priemones dėl teisės susipažinti su STB dokumentais;

(k) priima savo darbo tvarkos taisykles;

(l) leidžia pagal 166 straipsnį sudaryti darbo susitarimus;

(m) priima Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisykles vadovaudamasi Tarnybos nuostatų[83] 110 straipsniu;

(n) nedarant poveikio 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytam sprendimui, STB darbuotojų atžvilgiu naudojasi įgaliojimais, kurie Tarnybos nuostatais yra suteikti paskyrimų tarnybai, o Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygomis – tarnybai, įgaliotai sudaryti darbo sutartis (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai);

---

83 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas bei Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones, (OL L 56, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

(o) skiria direktorių ir, kai aktualu, pratęsia jo kadenciją arba atleidžia jį iš pareigų pagal 156 straipsnį;

(p) laikydamasi Tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų, skiria apskaitos pareigūną, kuris vykdo savo pareigas visiškai savarankiškai;

(q) atsižvelgdama į STB veiklos poreikius ir laikydamasi patikimo biudžeto valdymo principo, priima visus sprendimus dėl STB vidaus struktūrų sukūrimo ir, prireikus, jų keitimo.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos p punktą, STB gali paskirti tą patį apskaitos pareigūną, kaip ir kita Sąjungos įstaiga ar institucija. Visų pirma STB ir Komisija gali susitarti, kad Komisijos apskaitos pareigūnas eitų ir STB apskaitos pareigūno pareigas.

2. Vadovaudamasi Tarnybos nuostatų 110 straipsniu, valdančioji taryba priima Tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu grindžiamą sprendimą, kuriuo direktoriui deleguojami atitinkami paskyrimų tarnybos įgaliojimai ir nustatomos sąlygos, kuriomis šis įgaliojimų delegavimas gali būti sustabdytas. Direktoriui leidžiama tuos įgaliojimus perdeleguoti.

   Prireikus dėl išimtinių aplinkybių valdančioji taryba gali priimti sprendimą laikinai sustabdyti paskyrimų tarnybos įgaliojimų delegavimą direktoriui bei direktoriaus perdeleguotus įgaliojimus, ir jais naudotis pati arba deleguoti juos vienam iš savo narių arba darbuotojui, kuris nėra direktorius.

3. Valdančioji taryba nustato savo darbo tvarkos taisykles iki [*6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

152 straipsnis

Valdančiosios tarybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai

1. Valdančiosios tarybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai yra asmenys, paskirti BEREC reguliuotojų valdybos pirmininku ir pirmininko pavaduotojais. Jų kadencijos trukmė yra tokia pati.

   Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valdančioji taryba dviejų trečdalių narių balsų dauguma pirmininku arba pirmininko pavaduotoju (-ais) iš valstybėms narėms atstovaujančių savo narių gali išrinkti kitus valdančiosios tarybos narius. Jų kadencijos trukmė yra tokia pati kaip ir BEREC reguliuotojų valdybos pirmininko ir pirmininko pavaduotojų.

2. Vienas iš pirmininko pavaduotojų pagal darbo tvarkos taisykles perima pirmininko pareigas, kai pirmininkas tų pareigų negali vykdyti.

3. Gavęs kvietimą, valdančiosios tarybos pirmininkas Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia STB užduočių vykdymo ataskaitą.

153 straipsnis

Valdančiosios tarybos posėdžiai

1. Valdančiosios tarybos posėdžius šaukia pirmininkas.

2. STB direktorius dalyvauja svarstymuose, išskyrus susijusius su 156 straipsniu, be balsavimo teisės.

3. Eiliniai valdančiosios tarybos posėdžiai vyksta bent du kartus per metus. Be to, pirmininkas savo iniciatyva, Komisijos arba ne mažiau kaip trijų valdančiosios tarybos narių prašymu sušaukia neeilinius posėdžius.
4. Valdančioji taryba gali pakviesti asmenis, kurių nuomonė gali būti svarbi, dalyvauti posėdžiuose stebėtojo teisėmis.
5. Valdančiosios tarybos nariams ir pakaitiniams nariams posėdžiuose gali padėti patarėjai arba ekspertai, laikantis jos darbo tvarkos taisyklių.
6. STB teikia valdančiajai tarybai sekretoriato paslaugas.

154 straipsnis

Valdančiosios tarybos balsavimo taisyklės

1. Valdančioji taryba sprendimus priima paprasta savo narių balsų dauguma, nebent šiame reglamente būtų nustatyta kitaip.
2. Kai valdančioji taryba balsuoja dėl klausimų, susijusių su Deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/715 ir Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatais ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygomis, sprendimui turi pritarti Komisijos atstovas valdančiojoje taryboje.
3. Kiekvienas narys turi vieną balsą. Jei balsavimo teisę turintis narys nedalyvauja, balsavimo teisė suteikiama pakaitiniam nariui.
4. Bet kuriuo atveju pirmininkas gali deleguoti savo balsavimo teisę. Pirmininkas balsuoja, išskyrus atvejus, kai jis yra delegavęs savo balsavimo teisę.
5. Valdančiosios tarybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsamesnė balsavimo tvarka, visų pirma aplinkybės, kuriomis vienas narys gali veikti kito nario vardu.

155 straipsnis

Direktoriaus užduotys ir pareigos

1. Direktorius yra STB teisinis atstovas ir yra atsakingas už STB administracinį valdymą. Direktorius yra atskaitingas valdančiajai tarybai.
2. Direktorius rengia valdančiosios tarybos posėdžius ir padeda BEREC reguliuotojų valdybos pirmininkui ir RSPI valdybos pirmininkui pasirengti jų atitinkamų organų posėdžiams.
3. Direktorius savo pareigas vykdo nepriklausomai, nesiekia gauti jokios vyriausybės, institucijos, asmens ar įstaigos nurodymų ir jų nevykdo.
4. Gavęs kvietimą, direktorius Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia savo pareigų vykdymo ataskaitą.
5. Direktorius atsako už STB užduočių įgyvendinimą ir vadovaujasi BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos ir valdančiosios tarybos gairėmis. Visų pirma direktorius atsako už:
    (a) kasdienį STB administravimą;
    (b) valdančiosios tarybos darbo organizavimą ir dalyvavimą valdančiosios tarybos darbe be teisės balsuoti;
    (c) BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos ir valdančiosios tarybos priimtų administracinių sprendimų įgyvendinimą;

(d) 157 straipsnyje nurodyto bendrojo programavimo dokumento rengimą ir pateikimą valdančiajai tarybai priimti, pasikonsultavus su Komisija, likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki atitinkamo valdančiosios tarybos posėdžio;

(e) pagalbą BEREC reguliuotojų valdybai ir RSPI valdybai rengiant jų metines veiklos ataskaitas, kaip nurodyta 142 straipsnyje;

(f) pagalbą BEREC reguliuotojų valdybai ir RSPI valdybai rengiant jų atitinkamas darbo programas, kaip nurodyta 141 straipsnyje;

(g) bendrojo programavimo dokumento įgyvendinimą ir atsiskaitymą už jo įgyvendinimą valdančiajai tarybai;

(h) STB konsoliduotosios metinės veiklos ataskaitos projekto rengimą, kaip nurodyta 161 straipsnyje, ir pateikimą valdančiajai tarybai vertinti ir priimti;

(i) veiksmų plano rengimą, atsižvelgiant į vidaus arba išorės audito ataskaitų bei vertinimų ir OLAF tyrimų išvadas, ir pažangos ataskaitų teikimą valdančiajai tarybai ne rečiau kaip kartą per metus;

(j) Sąjungos finansinių interesų apsaugą taikant sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, atliekant veiksmingus patikrinimus, taip pat, jeigu nustatoma pažeidimų, susigrąžinant netinkamai išmokėtas sumas ir prireikus imantis veiksmingų, proporcingų ir atgrasančių administracinių priemonių, įskaitant finansines sankcijas;

(k) STB kovos su sukčiavimu strategijos rengimą ir jos pateikimą valdančiajai tarybai tvirtinti;

(l) STB taikomų finansinių taisyklių projekto rengimą;

(m) STB pajamų ir išlaidų sąmatos projekto rengimą ir jo biudžeto vykdymą pagal 158 straipsnį;

(n) kartu su BEREC reguliuotojų valdyba arba, kai aktualu, RSPI valdyba – leidimą sudaryti darbo susitarimus su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis bei su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis pagal 166 straipsnį.

6. Direktorius, prižiūrimas valdančiosios tarybos, imasi būtinų priemonių, visų pirma susijusių su vidaus administracinių nurodymų priėmimu ir pranešimų skelbimu, siekdamas užtikrinti, kad STB veiktų pagal šį reglamentą.

7. Direktorius, gavęs išankstinį Komisijos, valdančiosios tarybos ir atitinkamų valstybių narių sutikimą, sprendžia, ar būtina vienoje arba daugiau valstybių narių turėti vieną ar daugiau darbuotojų, kad STB uždaviniai būtų vykdomi efektyviai ir veiksmingai. Vykdytinos veiklos sritis sprendime nustatoma taip, kad būtų išvengta nebūtinų išlaidų ir administracinių STB funkcijų dubliavimo. Prieš priimant tokį sprendimą, 157 straipsnyje nurodytame daugiamečio programavimo dokumente išdėstomas jo poveikis darbuotojų skyrimo ir biudžeto atžvilgiu.

156 straipsnis

Direktoriaus skyrimas

1. Direktorius pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punktą įdarbinamas kaip STB laikinasis darbuotojas.

2. Direktorių skiria valdančioji taryba, atlikusi atvirą ir skaidrią atrankos procedūrą, remdamasi nuopelnais, valdymo, administraciniais ir biudžeto valdymo įgūdžiais, taip pat įgūdžiais bei patirtimi elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų srityje. Dėl skyrimo turi būti gauta palanki RSPI atstovo valdančiojoje taryboje nuomonė.

3. Kandidatų sąrašo negali siūlyti vien pirmininkas arba pirmininko pavaduotojas. Valdančiosios tarybos darbo tvarkos taisyklėse nustatoma išsami tvarka, kuria reglamentuojama reikalavimus atitinkančių kandidatų galutinio sąrašo pateikimo procedūra ir balsavimo procedūra.

4. Valdančiosios tarybos atrinktas kandidatas, prieš jį skiriant direktoriumi, dalyvauja Europos Parlamento kompetentingo komiteto klausyme.

5. Sudarant sutartį su direktoriumi, STB atstovauja valdančiosios tarybos pirmininkas.

6. Direktoriaus kadencija – penkeri metai. Likus pakankamai laiko iki to laikotarpio pabaigos, valdančioji taryba atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į direktoriaus veiklos rezultatų įvertinimą ir į STB užduotis bei problemas. Tas vertinimas pateikiamas Komisijai.

7. Atsižvelgdama į 6 dalyje nurodytą įvertinimą, ir gavusi teigiamą RSPI valdybos nuomonę, valdančioji taryba gali pratęsti direktoriaus kadenciją ne ilgiau kaip penkeriems metams. Direktorius, kurio kadencija buvo pratęsta, kitoje atrankos į tą pačią pareigybę procedūroje nedalyvauja.

8. Direktorius gali būti atleistas iš pareigų tik valdančiosios tarybos sprendimu, priimtu remiantis Komisijos arba ne mažiau kaip dviejų trečdalių valdančiosios tarybos narių pasiūlymu ir gavus teigiamą RSPI valdybos nuomonę. Sprendimus dėl direktoriaus skyrimo, kadencijos pratęsimo arba atleidimo iš pareigų valdančioji taryba priima dviejų trečdalių savo narių balsų dauguma.

7.5.2. II SKYRIUS. STB biudžetas ir programavimas

157 straipsnis

Metinis ir daugiametis programavimas

1. Direktorius kasmet parengia programavimo dokumento projektą, kuriame, vadovaujantis Deleguotojo reglamento (ES) 2019/715 32 straipsniu, atsižvelgiant į Komisijos nustatytas gaires, nustatomas metinis ir daugiametis programavimas (toliau – bendrasis programavimo dokumentas).

   Ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. valdančioji taryba priima bendrojo programavimo dokumento projektą ir jį pateikia Komisijai, kad ši pateiktų savo nuomonę. Bendrojo programavimo dokumento projektas taip pat perduodamas Europos Parlamentui ir Tarybai.

   Po to valdančioji taryba priima bendrąjį programavimo dokumentą, atsižvelgdama į Komisijos nuomonę. Ji pateikia bendrojo programavimo dokumentą, taip pat visus vėlesnius atnaujinimus Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.

   Priėmus Sąjungos bendrąjį biudžetą bendrasis programavimo dokumentas tampa galutiniu ir prireikus atitinkamai koreguojamas.

2. Metinio programavimo dokumente nustatomi išsamūs tikslai ir numatomi rezultatai, įskaitant veiklos rezultatų rodiklius. Į ją taip pat įtraukiamas finansuotinų veiksmų aprašas ir nurodomi kiekvienam veiksmui skiriami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, vadovaujantis veikla grindžiamo biudžeto sudarymo ir valdymo principais, kaip nurodyta ir 164 straipsnyje. Metinio programavimo dokumentas turi būti suderintas su BEREC ir RSPI darbo programomis, kaip nurodyta 141 straipsnyje, ir su šio straipsnio 4 dalyje nurodytu STB programavimo dokumentu. Jame aiškiai nurodoma, kokios užduotys buvo įtrauktos, pakeistos arba išbrauktos, palyginti su ankstesniais finansiniais metais.

3. Valdančioji taryba, kai reikia, iš dalies pakeičia metinio programavimo dokumentą priėmus 141 straipsnyje nurodytas BEREC ir RSPI darbo programas ir kai BEREC, RSPI arba STB pavedama nauja užduotis.

   Bet kokie esminiai metinio programavimo dokumento pakeitimai priimami taikant tą pačią procedūrą, kuri buvo naudojama priimant pirminį metinio programavimo dokumentą. Valdančioji taryba gali deleguoti direktoriui įgaliojimus daryti neesminius metinio programavimo dokumento pakeitimus.

4. Daugiamečio programavimo dokumente nustatomas bendras strateginis programavimas, įskaitant tikslus, numatomus rezultatus ir veiksmingumo rodiklius. Joje taip pat nustatomas išteklių, įskaitant daugiametį biudžetą ir darbuotojus, programavimas.

   Išteklių programavimas kasmet atnaujinamas. Strateginė programa atnaujinama pagal poreikį, visų pirma siekiant atsižvelgti į 179 straipsnyje nurodyto vertinimo rezultatus.

5. Į STB bendrojo programavimo dokumentą įtraukiamas BEREC ir RSPI strategijų dėl santykių su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis, su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis, kaip nurodyta 166 straipsnio 3 dalyje, įgyvendinimas bei su tomis strategijomis susiję veiksmai ir ištekliai.

158 straipsnis

Biudžeto sudarymas

1. Direktorius kasmet parengia preliminarų kitų finansinių metų STB pajamų ir išlaidų sąmatos projektą (toliau – sąmatos projektas), įskaitant etatų planą, ir pateikia jį valdančiajai tarybai.

   Sąmatos projekte pateikta informacija turi būti suderinta su 157 straipsnio 1 dalyje nurodytame bendrojo programavimo dokumento projekte pateikta informacija.

2. Remdamasi šiuo preliminariu sąmatos projektu, valdančioji taryba priima kitų finansinių metų agentūros pajamų sąmatos projektą ir ne vėliau kaip kiekvienų metų sausio 31 d. išsiunčia jį Komisijai.

3. Komisija sąmatos projektą kartu su Sąjungos bendrojo biudžeto projektu išsiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai (biudžeto valdymo institucijai).

4. Vadovaudamasi šiuo sąmatos projektu, Komisija į Sąjungos bendrojo biudžeto projektą įtraukia, jos nuomone, reikalingo etatų plano sąmatą ir įnašo, kuris bus mokamas iš bendrojo biudžeto, sumą ir bendrojo biudžeto projektą SESV 313 ir 314 straipsniuose nustatyta tvarka teikia biudžeto valdymo institucijai.

5. Biudžeto valdymo institucija tvirtina STB skiriamo įnašo asignavimus.

6. Biudžeto valdymo institucija tvirtina STB etatų planą.

7. Valdančioji taryba priima STB biudžetą. Biudžetas tampa galutiniu po to, kai galutinai priimamas Sąjungos bendrasis biudžetas. Prireikus jis atitinkamai tikslinamas.

8. Jei tam tikras statybos projektas gali reikšmingai paveikti STB biudžetą, taikomas Deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715.

159 straipsnis

Biudžeto struktūra

1. STB pajamų ir išlaidų sąmata rengiama kiekvienais finansiniais metais – jie sutampa su kalendoriniais metais – ir pateikiama STB biudžete.

2. Užtikrinamas STB biudžeto pajamų ir išlaidų balansas.

3. Nedarant poveikio kitiems ištekliams, STB pajamas sudaro bet koks toliau išvardytų pajamų derinys:

   (a) Sąjungos įnašas;

   (b) visi įmonių mokami mokesčiai už Sąjungos palydovų leidimų gavimą ir išlaikymą, kurie turi būti nustatyti 39 straipsnio 4 dalyje nurodytu Komisijos įgyvendinimo aktu, mokesčiai už visos Europos numeracijos išteklių naudojimo teises, kurie turi būti nustatyti 46 straipsnio 4 dalyje nurodytu Komisijos įgyvendinimo aktu, mokesčiai už leidinius ir visas kitas STB teikiamas paslaugas;

   (c) bet kokie valstybių narių ir trečiųjų valstybių arba pagal 166 straipsnį STB darbe dalyvaujančių trečiųjų valstybių reguliavimo institucijų, kompetentingų elektroninių ryšių srityje, nefinansiniai arba savanoriški finansiniai įnašai.

4. STB gaunamos pajamos neturi kelti pavojaus jo neutralumui, nepriklausomumui ar objektyvumui.

5. Komisija, remdamasi įvertinimu, reguliariai nagrinėja 3 dalies b punkte nurodytų mokesčių dydį ir prireikus pritaiko tų mokesčių metodiką ar dydį ir jų mokėjimo būdą.

6. Prireikus biudžeto valdymo institucija iš naujo išnagrinėja Sąjungos įnašo dydį, remdamasi poreikių įvertinimu ir atsižvelgdama į mokesčių dydį.

7. STB išlaidas sudaro darbuotojų darbo užmokestis, administracinės ir infrastruktūros išlaidos ir veiklos išlaidos.

160 straipsnis

Biudžeto vykdymas

1. STB biudžetą vykdo direktorius.

2. Direktorius kasmet pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai visą su vertinimo procedūrų išvadomis susijusią informaciją.

161 straipsnis

Konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita

Valdančioji taryba priima konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2019/715 48 straipsnį, atsižvelgdama į Komisijos nustatytas gaires.

162 straipsnis

Finansinių ataskaitų pateikimas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. STB apskaitos pareigūnas pateikia laikinąsias finansinių metų finansines ataskaitas Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d.
2. STB pateikia biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d.
3. Gavęs Audito Rūmų pastabas dėl STB preliminarių finansinių ataskaitų, STB apskaitos pareigūnas savo atsakomybe parengia STB galutines finansines ataskaitas. Direktorius pateikia galutines finansines ataskaitas valdančiajai tarybai, kad ši pareikštų savo nuomonę.
4. Valdančioji taryba pareiškia nuomonę dėl STB galutinių finansinių ataskaitų.
5. Direktorius pateikia galutines finansines ataskaitas kartu su valdančiosios tarybos nuomone Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams ne vėliau kaip kitų finansinių metų liepos 1 d.
6. STB paskelbia galutines finansines ataskaitas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ne vėliau kaip kitų metų lapkričio 15 d.
7. Direktorius iki kitų finansinių metų rugsėjo 30 d. pateikia Audito Rūmams atsakymą į jų pastabas. Tą atsakymą direktorius taip pat siunčia valdančiajai tarybai.
8. Europos Parlamento prašymu direktorius pateikia jam visą informaciją, kurios reikia, kad būtų užtikrinta sklandi atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509[84] 267 straipsnio 3 dalį.
9. Anksčiau nei N + 2 metų gegužės 15 d. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos kvalifikuota balsų dauguma priimta rekomendacija, patvirtina, kad direktorius N metų biudžetą įvykdė.

163 straipsnis

Finansinės taisyklės

Pasikonsultavusi su Komisija, valdančioji taryba priima STB taikytinas finansines taisykles. Jos neturi skirtis nuo Deleguotojo reglamento (ES) 2019/715, nebent toks skirtumas yra reikalingas dėl STB veiklos ir yra gautas išankstinis Komisijos sutikimas.

164 straipsnis

STB personalas

1. STB personalui taikomi Tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos, taip pat Sąjungos institucijų susitarimu priimtos tų nuostatų ir sąlygų įgyvendinimo taisyklės.
2. Laikantis žmogiškųjų išteklių valdymo pagal veiklą principo, STB turi turėti savo užduotims vykdyti reikiamus darbuotojus.

[84] 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) (OL L, 2024/2509, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

3. Darbuotojų skaičius ir atitinkami finansiniai ištekliai siūlomi pagal 157 straipsnio 2 ir 4 dalis ir 158 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į 146 ir 147 straipsnius ir į visas kitas STB šiuo reglamentu arba kitais Sąjungos teisės aktais pavestas užduotis, taip pat į poreikį laikytis visoms Sąjungos decentralizuotoms agentūroms taikytinų taisyklių.

4. STB gali naudotis deleguotųjų nacionalinių ekspertų ar kitų jame neįdarbintų darbuotojų paslaugomis. Tokiems darbuotojams Tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos netaikomi.

5. Valdančioji taryba priima sprendimą, kuriuo nustatomos nacionalinių ekspertų delegavimo į STB taisyklės.

7.5.3. III SKYRIUS. Bendrosios nuostatos

165 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

STB ir jo darbuotojams taikomas Protokolas dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų.

166 straipsnis

Bendradarbiavimas su Sąjungos įstaigomis, trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis

1. Tiek, kiek būtina šiame reglamente išdėstytiems tikslams pasiekti ir savo užduotims atlikti ir nedarant poveikio valstybių narių ir Sąjungos institucijų kompetencijai, BEREC, RSPI ir STB gali bendradarbiauti su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis, su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis.

   Tuo tikslu BEREC, RSPI ir STB, gavę išankstinį Komisijos patvirtinimą, gali sudaryti darbo susitarimus. Tais susitarimais nesukuriamos teisinės pareigos.

2. BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos, darbo grupių ir valdančiosios tarybos veikloje gali dalyvauti trečiųjų valstybių institucijos, kurioms tenka pagrindinė atsakomybė elektroninių ryšių arba, priklausomai nuo to, kas aktualu, radijo spektro politikos srityje, kai tos trečiosios valstybės tuo tikslu yra sudariusios susitarimus su Sąjunga.

   Remiantis aktualiomis tų susitarimų nuostatomis parengiami darbo susitarimai, kuriuose visų pirma nurodomas atitinkamų trečiųjų valstybių institucijų dalyvavimo be balsavimo teisės BEREC, RSPI ir STB darbe pobūdis, mastas ir būdas, įtraukiant su dalyvavimu BEREC ir RSPI vykdomose iniciatyvose, finansiniais įnašais ir į STB skiriamais darbuotojais susijusias nuostatas. Nuostatos dėl darbuotojų visais atvejais turi atitikti Tarnybos nuostatus.

3. Priimdama 141 straipsnyje nurodytą dvimetę darbo programą, BEREC reguliuotojų valdyba ir RSPI valdyba priima atitinkamai BEREC ir RSPI strategiją dėl santykių su kompetentingais Sąjungos organais, įstaigomis, agentūromis ir patariamosiomis grupėmis, su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir su tarptautinėmis organizacijomis BEREC ir RSPI kompetencijai priklausančiais klausimais. Komisija, BEREC, RSPI ir STB sudaro atitinkamą darbo susitarimą, siekiant užtikrinti, kad BEREC, RSPI ir STB veiktų pagal savo įgaliojimus ir esamą institucinę struktūrą.

167 straipsnis

Galimybė susipažinti su dokumentais ir duomenų apsauga

1. BEREC, RSPI ir STB turimiems dokumentams taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001[85].
2. Prireikus STB valdančioji taryba atnaujina išsamias taisykles, priimtąsias siekiant taikyti Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 BEREC, RSPI ir STB turimiems dokumentams. STB yra atsakingas už prašymų susipažinti su tais dokumentais tvarkymą.
3. STB vykdomam asmens duomenų tvarkymui taikomas Reglamentas (ES) 2018/1725.

168 straipsnis

Skaidrumas ir komunikacija

1. BEREC ir RSPI, padedamos STB, gali savo iniciatyva savo kompetencijos srityje vykdyti komunikacijos veiklą, laikydamosi atitinkamų BEREC reguliuotojų valdybos RSPI valdybos priimtų komunikacijos ir sklaidos planų. Išteklių tokiam komunikacijos veiklos rėmimui skyrimas, neviršijant STB biudžeto, turi netrukdyti veiksmingai vykdyti 122–126 straipsniuose nurodytų BEREC užduočių, 132 ir 133 straipsniuose nurodytų RSPI užduočių arba 146 ir 147 straipsniuose nurodytų STB užduočių.
2. STB komunikacijos veikla vykdoma laikantis atitinkamų valdančiosios tarybos priimtų komunikacijos ir sklaidos planų.

169 straipsnis

Konfidencialumas

1. Nedarant poveikio 167 straipsnio 1 daliai ir 171 straipsnio 2 daliai, BEREC, RSPI ir STB neatskleidžia trečiosioms šalims informacijos, kurią jie tvarko arba gauna ir kurią pateiktame pagrįstame prašyme prašoma laikyti visiškai ar iš dalies konfidencialia.
2. BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos ir valdančiosios tarybos bei darbo grupių nariai ir kiti jų posėdžių dalyviai, direktorius, deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti darbuotojai, kurie nėra įdarbinti STB, laikosi konfidencialumo reikalavimų.
3. BEREC reguliuotojų valdyba, RSPI valdyba ir valdančioji taryba nustato praktinę 1 ir 2 dalyse nurodytų konfidencialumo taisyklių įgyvendinimo tvarką.

170 straipsnis

Įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugos taisyklės

BEREC, RSPI ir STB priima savo saugumo taisykles, kurios yra lygiavertės Komisijos saugumo taisyklėms, skirtoms Europos Sąjungos įslaptintos informacijos ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti, *inter alia*, priima keitimosi tokia informacija, jos tvarkymo ir saugojimo nuostatas, kaip nustatyta Komisijos sprendimuose (ES, Euratomas)

[85] 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

2015/443[86] ir (ES, Euratomas) 2015/444[87]. Alternatyviai, BEREC, RSPI arba STB gali priimti sprendimą, kad Komisijos taisyklės taikomos *mutatis mutandis*.

171 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Gavusios motyvuotą BEREC, RSPI arba STB prašymą, Komisija ir nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos laiku ir tiksliai teikia BEREC, RSPI arba STB visą būtiną informaciją, kad jie galėtų vykdyti savo užduotis, su sąlyga, kad jos turi prieigą prie atitinkamos informacijos, o prašymas pateikti informaciją yra būtinas dėl konkrečios užduoties pobūdžio.

   BEREC, RSPI arba STB taip pat gali prašyti teikti tokią informaciją periodiškai ir nustatyta forma. Tokiems prašymams, jei įmanoma, naudojamas bendras ataskaitų teikimo formatas.

2. Gavę Komisijos, valstybės narės arba nacionalinės reguliavimo ar kitos kompetentingos institucijos prašymą, BEREC, RSPI arba STB, remdamiesi lojalaus bendradarbiavimo principu, laiku ir tiksliai teikia informaciją, kuri yra būtina, kad Komisija, valstybė narė, nacionalinė reguliavimo ar kita kompetentinga institucija galėtų vykdyti savo užduotis. Komisija, valstybė narė, nacionalinė reguliavimo ar kita kompetentinga institucija pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, įskaitant Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001, užtikrina informacijos, kurią BEREC, RSPI arba STB laiko konfidencialia, konfidencialumą. Verslo konfidencialumas neturi kliudyti laiku keistis informacija.

3. Prieš prašydami pateikti informaciją pagal šį straipsnį ir siekdami išvengti ataskaitų teikimo pareigų dubliavimo, BEREC, RSPI arba STB atsižvelgia į bet kokią viešai prieinamą esamą aktualią informaciją.

4. Jei nacionalinės reguliavimo ar kitos kompetentingos institucijos arba valstybė narė informacijos nepateikia laiku, BEREC, RSPI, arba STB gali pateikti motyvuotą prašymą kitoms atitinkamos valstybės narės nacionalinėms reguliavimo institucijoms ar kitoms kompetentingoms institucijoms arba tiesiogiai atitinkamoms įmonėms, teikiančioms elektroninių ryšių tinklus, paslaugas ir susijusias priemones. BEREC, RSPI, arba STB praneša nacionalinėms reguliavimo ar kitoms kompetentingoms institucijoms, kurios nepateikė informacijos, apie prašymus, pateiktus pagal pirmą dalį.

   BEREC, RSPI, arba STB prašymu nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos padeda BEREC ir RSPI rinkti informaciją.

5. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos turi įgaliojimus reikalauti, kad kitos atsakingos nacionalinės institucijos arba įmonės, teikiančios elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, susijusias priemones arba susijusias paslaugas, teiktų visą informaciją, būtiną, kad jos galėtų vykdyti šiame straipsnyje nurodytas savo užduotis.

   Kitos nurodytos atsakingos nacionalinės institucijos arba įmonės, kai nurodyta pirmoje pastraipoje, gavusios prašymą, nedelsdamos pateikia tokią informaciją, laikydamosi terminų ir taip išsamiai, kaip prašoma.

---

86 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/443 dėl saugumo Komisijoje (OL L 72, 2015 3 17, p. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

87 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos turėtų įgaliojimus užtikrinti tokių informacijos prašymų vykdymą, nustatydamos tinkamas, veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas.

172 straipsnis

Informacijos ir komunikacijos sistema

1. STB sukuria ir valdo informacijos ir komunikacijos sistemą, kurioje yra bent šios funkcijos:

   (a) bendra keitimosi informacija platforma, teikianti BEREC, RSPI, Komisijai ir nacionalinės reguliavimo institucijoms ir kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už radijo spektrą, informaciją, būtiną nuosekliam Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemos įgyvendinimui;

   (b) speciali sąsaja, skirta prašymams pateikti informaciją ir pranešimams apie tuos prašymus, kaip nurodyta 171 straipsnyje, kad BEREC, RSPI, STB, Komisija ir nacionalinės reguliavimo institucijos ir kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už radijo spektrą, galėtų su jais susipažinti;

   (c) platforma, skirta ankstyvam koordinavimo tarp nacionalinių reguliavimo institucijų ir kompetentingų institucijų, atsakingų už radijo spektrą, poreikio nustatymui.

2. Valdančioji taryba priima technines ir funkcines specifikacijas, siekiant sukurti 1 dalyje nurodytos informacijos ir komunikacijos sistemą. Valdančioji taryba užtikrina, kad sistema atitiktų intelektinės nuosavybės teises reglamentuojančius teisės aktus ir reikiamą konfidencialumo lygį.

173 straipsnis

Interesų deklaravimas

1. BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos ir STB valdančiosios tarybos nariai, direktorius, deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti STB neįdarbinti darbuotojai pateikia deklaraciją raštu, kurioje nurodo savo įsipareigojimus ir tai, ar jie turi, ar neturi tiesioginių arba netiesioginių interesų, kurie galėtų būti laikomi darančiais poveikį jų nepriklausomumui.

2. Tokios deklaracijos pateikiamos, kai pradedamos vykdyti pareigos ir jos turi būti tikslios ir išsamios bei atnaujinamos, jei kyla rizika, kad yra tiesioginių arba netiesioginių interesų, kurie galėtų būti laikomi darančiais poveikį deklaraciją pateikusio asmens nepriklausomumui.

3. BEREC reguliuotojų valdybos, RSPI valdybos ir STB valdančiosios tarybos narių ir direktoriaus deklaracijos skelbiamos viešai.

4. BEREC reguliuotojų valdybos nariai, RSPI valdybos ir STB valdančiosios tarybos ir darbo grupių nariai, kiti jų posėdžių dalyviai, direktorius, deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti STB neįdarbinti darbuotojai ne vėliau kaip kiekvieno posėdžio pradžioje tiksliai ir išsamiai deklaruoja visus su darbotvarkėje numatytais klausimais susijusius interesus, kurie galėtų būti laikomi darančiais poveikį jų nepriklausomumui, ir nedalyvauja diskusijose ir balsavime dėl tokių klausimų.

5. BEREC reguliuotojų valdyba, RSPI valdyba ir STB valdančioji taryba nustato interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles ir visų pirma praktinės 1 ir 2 dalių taikymo tvarkos taisykles.

174 straipsnis

Kova su sukčiavimu

1. Iki [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] STB prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF) atliekamų vidaus tyrimų[88] ir priima atitinkamas nuostatas, taikomas visiems STB darbuotojams, naudodamas to susitarimo priede pateiktą šabloną.
2. Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų iš STB, dokumentų auditą ir patikrinimus vietoje.
3. OLAF gali, laikydamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013[89] ir Tarybos reglamente (Euratomas, EB) Nr. 2185/96[90] įtvirtintų nuostatų ir procedūrų, atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar vykdant pagal STB finansuojamą dotacijos susitarimą, dotacijos sprendimą arba sutartį, nebūta sukčiavimo, korupcijos arba kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams.
4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, į darbo susitarimus su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, sutartis, dotacijų susitarimus ir dotacijų sprendimus įtraukiamos nuostatos, kuriomis Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus, atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

   Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos neteisėtos veiklos atvejus, kenkiančius Sąjungos finansiniams interesams, kaip numatyta Direktyvoje (ES) 2017/1371, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą.

175 straipsnis

Atsakomybė

1. STB sutartinę atsakomybę reglamentuoja atitinkamai sutarčiai taikytina teisė.
2. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) jurisdikcijai priklauso priimti sprendimus pagal bet kurią STB sudarytos sutarties arbitražinę išlygą.
3. Nesutartinės atsakomybės atveju STB pagal bendruosius teisės principus, bendrus valstybių narių teisei, atlygina žalą, kurią padaro jos padaliniai arba jos darbuotojai, eidami savo pareigas.
4. Ginčų dėl 3 dalyje nurodytos žalos atlyginimo sprendimai priklauso Teisingumo Teismo jurisdikcijai.

---

88 OL L 136, 1999 5 31, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/1999/531/oj.

89 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

90 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj)2-.

5. Asmeninę STB darbuotojų atsakomybę jo atžvilgiu reglamentuoja nuostatos, išdėstytos jiems taikomuose Tarnybos nuostatuose ar Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose.

176 straipsnis

Administraciniai tyrimai

Europos ombudsmenas atlieka BEREC, RSPI ir STB veiklos tyrimus pagal SESV 228 straipsnį.

177 straipsnis

Kalbų vartojimo tvarka

1. STB taikomas Reglamentas Nr. 1[91].
2. STB reikalingas vertimo raštu ir kitas kalbos paslaugas, išskyrus vertimą žodžiu, teikia Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2965/94[92] įsteigtas Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

178 straipsnis

Susitarimas dėl būstinės ir veiklos sąlygos

1. 2020 m. gruodžio 21 d. Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos paramos agentūros ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl būstinės gali būti peržiūrėtas gavus valdančiosios tarybos pritarimą.
2. Priimančioji valstybė narė sudaro būtinas sąlygas, kad būtų užtikrintas sklandus ir efektyvus STB veikimas, įskaitant daugiakalbį europinį mokymą ir tinkamą transporto infrastruktūrą.

179 straipsnis

Vertinimas

1. Iki [*60 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], o vėliau – kas penkerius metus, Komisija atlieka BEREC, RSPI ir STB veiklos rezultatų, susijusių su jų tikslais, įgaliojimais, užduotimis ir vieta, vertinimą pagal Komisijos gaires. Visų pirma vertinama, ar reikia keisti BEREC, RSPI ir STB struktūrą arba įgaliojimus ir, jei taip, koks būtų tokių pakeitimų finansinis poveikis.
2. Komisijai nusprendus, kad, atsižvelgiant į BEREC, RSPI ar STB tikslus, įgaliojimus ir užduotis, tolesnė jų veiklos tęsti nebetikslinga, ji gali siūlyti šį reglamentą atitinkamai iš dalies pakeisti arba panaikinti.
3. Komisija savo vertinimo išvadas pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir valdančiajai tarybai ir viešai jas paskelbia.

---

91 Reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje (OL 17, 1958 10 6, p. 385, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

92 1994 m. lapkričio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2965/94, įsteigiantis Europos Sąjungos įstaigų vertimo centrą, (OL L 314, 1994 12 7, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1994/2965/oj).

180 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos, susijusios su BEREC, RSPG pareigų ir teisių perdavimu RSPI ir BEREC biuro pareigų ir teisių perdavimo STB

1. STB perima visas Reglamentu (ES) 2018/1971 įsteigto BEREC biuro teises ir pareigas, susijusias su nuosavybe, susitarimais, teisinėmis pareigomis, darbo sutartimis, finansiniais įsipareigojimais ir atsakomybe.
2. Visų pirma, šiuo reglamentu nedaromas poveikis BEREC biuro darbuotojų teisėms ir pareigoms.
3. Nuo [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] direktorius, paskirtas pagal Reglamentą (ES) 2018/1971, eina direktoriaus pareigas ir vykdo šiame reglamente numatytas funkcijas. Kitos direktoriaus sutarties sąlygos lieka nepakitusios.
4. Valdančioji taryba gali nuspręsti pratęsti šio straipsnio 3 dalyje nurodytą direktoriaus kadencijos trukmę dar vienai kadencijai. 156 straipsnio 6 ir 7 dalys taikomos *mutatis mutandis*. Direktoriaus kadencijos jas kartu sudėjus negali viršyti dešimties metų.
5. Šio reglamento 127 ir 150 straipsniuose nurodytą BEREC reguliuotojų valdybą ir valdančiąją tarybą sudaro BEREC reguliuotojų valdybos ir valdančiosios tarybos, nurodytų Reglamento (ES) 2018/1971 7 ir 15 straipsniuose, nariai, kol bus paskirti nauji atstovai, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nurodytą RSPG pirmininką, kuris tampa STB valdančiosios tarybos nariu nuo [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].
6. BEREC reguliuotojų valdybos ir STB valdančiosios tarybos pirmininkai ir pirmininko pavaduotojai, kurie buvo paskirti remiantis Reglamentu (EB) 2018/1971, toliau eina pareigas likusį savo vienų metų kadencijos laikotarpį kaip BEREC reguliuotojų valdybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai, kaip nurodyta šio reglamento 130 straipsnyje, ir valdančiosios tarybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai, kaip nurodyta šio reglamento 152 straipsnyje.
7. Kol bus paskirti nauji atstovai, šio reglamento 134 straipsnyje nurodytą RSPG valdybą sudaro 2019 m. birželio 11 d. Komisijos sprendimo 3 straipsnyje nurodytos RSPG nariai.
8. RSPG pirmininkas ir pirmininko pavaduotojai, kurie eina pareigas [*taikymo pradžios data*], toliau tęsia RSPG valdybos pirmininko ir pirmininko pavaduotojo kadenciją iki jos pabaigos.
9. Pagal Reglamento (ES) 2018/1971 35 straipsnio 2 dalį parengti darbo susitarimai toliau taikomi BEREC ir STB. Balsavimo teisės neturintys RSPG nariai tampa balsavimo teisės neturinčiais RSPI nariais, jei parengiami darbo susitarimai pagal šio reglamento 166 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą.

8. VIII DALIS. BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

8.1. I ANTRAŠTINĖ DALIS. INFORMACIJOS TEIKIMAS, TYRIMAI IR KONSULTACIJŲ MECHANIZMAS

181 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Įmonės, teikiančios elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, susijusias priemones arba susijusias paslaugas, pateikia visą informaciją, taip pat ir finansinę informaciją, kurios reikia nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kitoms kompetentingoms institucijoms,

BEREC ir RSPI užduotims vykdyti ir atitikčiai su šio reglamento nuostatomis ar pagal jį priimtais sprendimais ar nuomonėms užtikrinti. Jei pateiktos informacijos nepakanka jų reguliavimo užduotims pagal Sąjungos teisę atlikti, nacionalinės reguliavimo institucijos, kitos kompetentingos institucijos, BEREC ir RSPI turi teisę prašyti tokios informacijos iš kitų atitinkamų įmonių, veikiančių elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, taip pat iš bendrų kontaktinių punktų, įsteigtų pagal Reglamentą (ES) 2024/1309.

2. Bet koks prašymas pateikti informaciją yra proporcingas vykdomai užduočiai pagal šį reglamentą ir yra motyvuotas. Kai nacionalinės reguliavimo institucijos reikalauja, kad įmonės pateiktų šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, jos praneša įmonėms, kam ta informacija konkrečiai bus naudojama. Įmonės prašomą informaciją pateikia nedelsdamos ir bet kuriuo atveju per nustatytus terminus.

3. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad įmonės pateiktų proporcingą ir objektyviai pagrįstą informaciją, susijusią su bendruoju leidimu ir Sąjungos leidimu naudoti spektrą palydoviniam ryšiui, naudojimo teisėmis arba konkrečiais įpareigojimais, visų pirma šiais tikslais:

   (a) sistemingai arba kiekvienu konkrečiu atveju tikrinant, ar laikomasi 9 straipsnio 4 dalyje, 20, 21, 29, 38, 39, 49, 50, 51, 67 straipsniuose, 68 straipsnio 1 dalyje, 69 ir 77 straipsniuose nustatytų sąlygų arba pareigų;

   (b) kiekvienu konkrečiu atveju tikrinant, kaip laikomasi bendrojo leidimo sąlygų ar įpareigojimų ir radijo spektro arba numeracijos išteklių naudojimo teisių sąlygų, kai kompetentinga institucija gauna skundą ar kai kompetentinga institucija turi kitų priežasčių manyti, kad nesilaikoma kokios nors sąlygos, arba savo pačios iniciatyva atlikdama tyrimą;

   (c) paraiškų suteikti naudojimo teises procedūroms ar vertinimui atlikti;

   (d) skelbiant vartotojams lyginamąsias paslaugų kokybės ir kainų apžvalgas;

   (e) aiškiai apibrėžtai statistikai kaupti, ataskaitoms arba tyrimams;

   (f) rinkos tyrimui šio reglamento tikslais atlikti, įskaitant duomenis apie galutinės grandies ar mažmenines rinkas, siejamas ar susijusias su rinkomis, kurių atžvilgiu atliekamas rinkos tyrimas, ir apie mažmeninių rinkų apskaitos duomenis, gautus iš įmonių, pripažintų turinčiomis didelę įtaką rinkoje;

   (g) rezultatyviam radijo spektro ir numeracijos išteklių naudojimui ir veiksmingam valdymui užtikrinti;

   (h) įvertinti būsimą tinklo plėtojimą ar paslaugų raidą, kurie galėtų turėti įtakos didmeninėms paslaugoms, kurias jos teikia konkurentams, taip pat informaciją apie elektroninių ryšių tinklus ir susijusias priemones, kuri būtų išskaidyta vietos lygmeniu ir būtų pakankamai išsami teritorinės aprėpties, galutiniams paslaugų gavėjams prieinamo junglumo arba geografinių tyrimų atlikimo pagal 183 straipsnį požiūriu;

   (i) atsakyti į BEREC arba RSPI pagrįstus prašymus pateikti informaciją.

   (j) Pirmos pastraipos a, b ir d–i punktuose nurodytos informacijos nereikalaujama pateikti prieš patekimą į rinką ar kaip patekimo į rinką sąlygos.

4. Nacionalinė reguliavimo institucija, kurios teritorijoje teikiami tinklai ir paslaugos, gali prašyti kompetentingos institucijos, paskirtos pagal Kibernetinio saugumo aktą, kuriuo bus pakeistas Reglamentas (ES) 2019/881, patikrinti atitiktį IRT tiekimo grandinės

saugumo reikalavimams ir pasidalyti išvadomis, kai toks patikrinimas yra būtinas siekiant įvertinti atitiktį bendrojo leidimo sąlygoms pagal 9 straipsnio 4 dalies d punktą ir 20 straipsnį.

5. Kalbant apie radijo spektro naudojimo teises, 3 dalyje nurodyta informacija visų pirma yra susijusi su efektyviu ir veiksmingu radijo spektro naudojimu, taip pat su paslaugos aprėpties ir kokybės įpareigojimų, siejamų su radijo spektro naudojimo teisėmis, laikymusi ir to laikymosi tikrinimu.

6. Nacionalinės reguliavimo ar kitos kompetentingos institucijos nedubliuoja prašymų pateikti informaciją, kuriuos jau pateikė BEREC arba RSPI pagal šio straipsnio 1 arba 3 dalį, kai BEREC arba RSPI gautą informaciją yra pateikusios toms institucijoms.

7. Nacionalinės reguliavimo institucijos reikalauja, kad teikėjai teiktų ataskaitas apie bendrąjį leidimą, naudojimo teises ir konkrečius įpareigojimus ne dažniau kaip kartą per metus.

182 straipsnis

Suderinti prašymai pateikti informaciją ir ataskaitas

1. Siekdama suderinti įmonėms pagal 181 straipsnio 1, 3 ir 7 dalis teikiamus prašymus pateikti informaciją bei ataskaitas ir laikydamasi 3 straipsnio 2 dalies c punkto ir 202 straipsnio, BEREC, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] paskelbia gaires atitinkamomis temomis, be kita ko, dėl prašymų pateikti informaciją ir ataskaitas apimties, laikotarpio, dažnumo bei formos ir informacijos rinkimo procedūrų. Į gaires taip pat įtraukiami prašymų pateikti informaciją ir ataskaitas šablonai.

2. Kai taikytina, RSPI parengia prašymų pateikti informaciją šablonus. Informacijos prašoma ir ji teikiama pagal parengtus šablonus.

3. Komisija įgyvendinimo aktu gali suderinti nacionalinių reguliavimo institucijų informacijos rinkimo metodikas.

   Pirmoje pastraipoje nurodytas įgyvendinimo aktas priimamas pagal 199 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą.

4. Kai renkama 3 straipsnio 1 dalies g punkte nurodyta informacija apie tvarumą, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos pirmiausia susipažįsta su įmonių pagal kitus atitinkamus Sąjungos teisės aktus pateikta informacija. Jei nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos padaro išvadą, kad šios informacijos nepakanka šiame reglamente nustatytoms užduotims atlikti, BEREC gali atnaujinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas gaires, numatydama rinkti reikiamus papildomus duomenis.

5. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos Komisijai jos pagrįstu prašymu teikia informaciją, kurios jai reikia savo užduotims pagal SESV atlikti. Komisijos prašoma informacija turi būti proporcinga toms vykdomoms užduotims. Kai teikiama informacija yra susijusi su informacija, kurią įmonės institucijos prašymu teikė anksčiau, tokioms įmonėms apie tai pranešama. Tiek, kiek būtina, išskyrus atvejus, kai informaciją suteikusi institucija yra pateikusi aiškų ir pagrįstą priešingą prašymą, Komisija pateiktą informaciją pateikia kitai tokiai institucijai kitoje valstybėje narėje.

6. Taikant 7 dalies reikalavimus, gavus pagrįstą prašymą, informacija, pateikta vienai institucijai, pateikiama kitai tokiai institucijai toje pačioje ar kitoje valstybėje narėje, taip

pat BEREC ir RSPI, kad, kai tai būtina, tos institucijos BEREC arba RSPI galėtų įvykdyti savo pareigas pagal Sąjungos teisę.

7. Kai nacionalinė reguliavimo arba kita kompetentinga institucija, remdamasi Sąjungos ir nacionalinėmis taisyklėmis dėl informacijos konfidencialumo, mano, kad informacija, surinkta pagal 181 straipsnio 1 ir 3 dalis, įskaitant atliekant geografinį tyrimą pagal 183 straipsnį surinktą informaciją, yra konfidenciali, Komisija, BEREC ir visos kitos atitinkamos kompetentingos institucijos išsaugo tokį konfidencialumą. Komisijai, BEREC ir visoms kitoms atitinkamoms kompetentingoms institucijoms netrukdoma laiku tarpusavyje dalytis informacija šio reglamento peržiūros, stebėsenos ir taikymo priežiūros tikslais.

8. Nacionalinės reguliavimo institucijos, laikydamosi nacionalinių taisyklių dėl viešos prieigos prie informacijos ir atsižvelgdamos į Sąjungos ir nacionalines taisykles dėl komercinio konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugos, skelbia informaciją, kuria prisidedama prie rinkos atvirumo ir konkurencingumo.

9. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos skelbia viešos prieigos prie informacijos sąlygas, kaip nurodyta 7 dalyje, įskaitant tokios informacijos gavimo procedūras.

183 straipsnis

Įdiegtų tinklų geografiniai tyrimai

1. Nacionalinės reguliavimo ar kitos kompetentingos institucijos iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] atlieka elektroninių ryšių tinklų, kuriais galima teikti plačiajuosčio ryšio paslaugas (toliau – plačiajuosčio ryšio tinklai), aprėpties geografinį tyrimą ir jį atnaujina ne rečiau kaip kas trejus metus.

2. Geografinis tyrimas apima kiekvieno elektroninių ryšių tinklo esamos geografinės aprėpties (aprėpiamų objektų), parengties (prijungti objektai) ir naudojimo (aktyvinti objektai, kai paslauga teikiama ir veikia) jų teritorijoje tyrimą, prireikus atskiriant gyvenamuosius, verslo ir viešuosius segmentus, kaip reikalaujama nacionalinių reguliavimo ar kitų kompetentingų institucijų užduotims pagal šį reglamentą atlikti. Geografinis tyrimas taip pat padeda taikyti valstybės pagalbos taisykles, jei įvykdomi atitinkami reikalavimai.

3. Geografinis tyrimas apima plačiajuosčio ryšio tinklų, įskaitant bent aprėpiamus objektus ir, jei aktualu, gigabitiniais tinklais sujungtus objektus, aprėpties prognozę atitinkamos institucijos teritorijoje jos nustatytu laikotarpiu. Geografinis tyrimas padeda parengti žemėlapį, reikalingą valstybės pagalbos taisyklėms taikyti, jeigu įvykdomi atitinkami reikalavimai.

4. 3 dalyje nurodytoje prognozėje pateikiama visa svarbi informacija, įskaitant informaciją apie bet kurios įmonės ar valdžios institucijos planuojamą bent gigabitinių tinklų diegimą. Šiuo tikslu nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos prašo įmonių ir valdžios institucijų pateikti tokią informaciją, jei tokios informacijos turima ir ji gali būti nesunkiai pateikta.

5. Nacionalinė reguliavimo institucija sprendžia konkrečiai pagal šį reglamentą priskirtų užduočių tikslais, kokia apimtimi yra tikslinga remtis visa rengiant tokią prognozę surinkta informacija arba jos dalimi.

6. Jei nacionalinė reguliavimo institucija neatlieka geografinio tyrimo, jis atliekamas bendradarbiaujant su ta institucija, kiek tai gali būti aktualu jos užduotims vykdyti.

Atliekant geografinį tyrimą surinkta informacija yra pakankamai išsami vietos lygmeniu, prireikus pasiekiant adresų lygį, ir apimti pakankamai duomenų apie paslaugos kokybę, įskaitant bent atsisiuntimo ir išsiuntimo spartą, perdavimo terpę (belaidę ar laidinę) ir naudojamą technologiją, ir tvarkoma pagal 182 straipsnio 6 dalį.

7. Nacionalinės reguliavimo ar kitos kompetentingos institucijos gali nustatyti zoną su aiškiomis teritorinėmis ribomis, kurioje, kaip nustatyta remiantis pagal 1 dalį surinkta informacija ir parengta prognoze, jokia įmonė ar valdžios institucija per atitinkamą nustatytą prognozės laikotarpį neįdiegė ir neketina įdiegti gigabitinio tinklo arba iš esmės naujovinti savo esamą elektroninių ryšių tinklą iki gigabitinio tinklo pajėgumų. Nacionalinės reguliavimo ar kitos kompetentingos institucijos skelbia nustatytas zonas.

8. Atitinkamos institucijos gali prašyti, kad įmonės ir valdžios institucijos paskelbtų apie savo ketinimą nustatytoje zonoje per atitinkamą prognozės laikotarpį įdiegti gigabitinius tinklus. Tais atvejais, kai atsižvelgdama į šį prašymą įmonė arba valdžios institucija paskelbia apie savo ketinimą tai padaryti, atitinkama institucija gali reikalauti, kad kitos įmonės ir valdžios institucijos paskelbtų apie ketinimus įdiegti gigabitinius tinklus. Atitinkama institucija nurodo, kokią informaciją reikia įtraukti į tokias paraiškas, kad teikiama informacija būtų bent jau ne mažiau išsami nei informacija, į kurią atsižvelgiama bet kurioje prognozėje pagal 1 dalį.

9. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos renka duomenis laikydamosi efektyvios, kai įmanoma, automatizuotos, objektyvios, skaidrios ir nediskriminacinės procedūros, pagal kurią iš jokios įmonės nebūtų *a priori* atimta galimybė dalyvauti.

10. Už valstybinių lėšų skyrimą elektroninių ryšių tinklams diegti, už nacionalinių plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo planų rengimą, už su radijo spektro naudojimo teisėmis siejamų aprėpties įpareigojimų nustatymą ir už paslaugų, teikiamų pagal universaliųjų paslaugų įpareigojimus jų teritorijoje, prieinamumo tikrinimą atsakingos nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos ir vietos, regioninės ir nacionalinės institucijos atsižvelgia į pagal 1, 2 ir 3 dalis atlikto geografinio tyrimo rezultatus ir nustatytas zonas. Skiriant viešąsias lėšas elektroninių ryšių tinklams diegti, atsižvelgiama į geografinių tyrimų rezultatus ir bet kurias pagal 1, 2 ir 3 dalis nustatytas zonas tiek, kiek jie yra svarbūs ir tinkami įpareigojimams, kylantiems taikant valstybės pagalbos taisykles, vykdyti. Geografinį tyrimą atliekančios institucijos tuos rezultatus teikia su sąlyga, kad gaunančioji institucija užtikrins tokį pat komercinį konfidencialumą ir verslo paslapčių apsaugą kaip ir informaciją teikiančioji institucija, ir apie tai informuos informaciją pateikusias šalis. Tie rezultatai taip pat turėtų būti prieinami BEREC ir Komisijai jų prašymu ir tokiomis pačiomis sąlygomis.

11. Jei atitinkamos informacijos nėra rinkoje, kompetentingos institucijos pagal Direktyvą (ES) 2019/1024 suteikia tiesioginę galimybę susipažinti su geografinių tyrimų duomenimis, kuriems netaikomi komercinio konfidencialumo reikalavimai, kad juos būtų galima naudoti pakartotinai. Jei tokių priemonių nėra rinkoje, jos taip pat suteikia informavimo priemones sudarydamos galimybę galutiniams naudotojams nustatyti junglumo įvairiose vietovėse prieinamumą, pateikdamos pakankamai išsamią informaciją, kuri yra naudinga siekiant padėti galutiniams naudotojams pasirinkti operatorių arba paslaugų teikėją.

12. Nacionalinė reguliavimo institucija analizuoja informacijos, surinktos atliekant geografinį tyrimą pagal šį straipsnį, rezultatus ir nusprendžia, ar reikia atlikti rinkos tyrimą, kaip apibrėžta 72 ir 73 straipsniuose. Nacionalinė reguliavimo institucija tokio tyrimo rezultatus viešai paskelbia ataskaitos forma.

13. Perėjimo prie šviesolaidinio ryšio laikotarpiu šio straipsnio 12 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama su geografiniais tyrimais susijusios informacijos analizė, taip pat pagal 181 straipsnį surinktos informacijos arba kitų turimų šaltinių, susijusių su vario laidų tinklais grindžiamų paslaugų kainomis ir kokybe ir šviesolaidinio ryšio kainomis, analizė. Ataskaita naudojama 57 straipsnyje nustatytoms tvarumo sąlygoms vertinti. Pirmoji ataskaita paskelbiama iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

184 straipsnis

Konsultacijų ir skaidrumo mechanizmas

1. Išskyrus atvejus, kai taikomas 86, 188 arba 189 straipsnis, kai nacionalinės reguliavimo institucijos arba kitos kompetentingos institucijos pagal šį reglamentą ketina taikyti priemones arba kai jos pagal 16 straipsnio 1 ir 2 dalis ketina numatyti apribojimus, kurie turi didelį poveikį atitinkamoms rinkoms, suinteresuotosioms šalims jos suteikia galimybę per pagrįstai nustatytą laiką, atsižvelgiant į klausimo sudėtingumą, ir bet kuriuo atveju ne trumpiau nei per 30 dienų pateikti pastabas dėl planuojamos priemonės.
2. Taikant šio reglamento 31 straipsnį, paskelbimo metu kompetentingos institucijos informuoja Komisiją, RSPI, BEREC ir kitų valstybių narių kompetentingas institucijas apie bet kurį priemonės projektą, kuriam taikomos lyginamosios ar konkurencinės atrankos procedūros pagal šio reglamento 30 straipsnio 4 dalį ir kuris yra susijęs su suderinto radijo spektro naudojimu, kad jį būtų galima naudoti belaidžiams tinklams ir paslaugoms teikti.
3. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos skelbia savo nacionalines konsultacijų procedūras per bendrą kontaktinį punktą, kuriame galima susipažinti su visomis vykstančiomis konsultacijomis.
4. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos skelbia konsultacijų procedūros rezultatus viešai, išskyrus konfidencialios informacijos atveju pagal Sąjungos ar nacionalines taisykles dėl komercinio konfidencialumo.

185 straipsnis

Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

1. Kompetentingos institucijos, kai aktualu, savo veiklą koordinuodamos su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, atsižvelgia į galutinių naudotojų, ypač vartotojų ir galutinių naudotojų su negalia, gamintojų ir elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas teikiančių įmonių nuomonę klausimais, susijusiais su visomis galutinių naudotojų ir vartotojų teisėmis, įskaitant vienodą prieigą ir pasirinkimą galutiniams naudotojams su negalia, viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų srityje, ypač kai jie turi didelę įtaką rinkoje.
2. Kompetentingos institucijos, kai aktualu, savo veiklą koordinuodamos su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, sukuria konsultavimosi mechanizmą, kuriuo galėtų naudotis galutiniai naudotojai su negalia ir kuriuo būtų užtikrinta, kad jos savo sprendimais, kurie priimami klausimais, susijusiais su galutinių naudotojų ir vartotojų teisėmis viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų srityje, būtų tinkamai atsižvelgta į vartotojų interesus elektroninių ryšių srityje.
3. Atitinkamais atvejais suinteresuotosios šalys, vadovaujamos kompetentingų institucijų, kai aktualu, savo veiklą koordinuojančių su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, gali sukurti mechanizmus, kuriuose dalyvauja vartotojai, naudotojų grupės ir paslaugų

teikėjai, bendrai paslaugų kokybei pagerinti nustatant ir stebint, *inter alia,* elgesio kodeksus ir veiklos normas.

4. Nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms, atitinkančioms Sąjungos teisę, susijusią su kultūros ir žiniasklaidos politikos tikslais, pavyzdžiui, kultūros ir kalbų įvairove bei žiniasklaidos pliuralizmu, kompetentingos institucijos, kai aktualu, savo veiklą koordinuodamos su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis gali skatinti elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas teikiančių įmonių ir sektorių, suinteresuotų teisėto turinio propagavimu teikiant elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, bendradarbiavimą. Tas bendradarbiavimas gali ir apimti pagal 105 straipsnį teiktinos viešojo intereso informacijos koordinavimą.

8.2. II ANTRAŠTINĖ DALIS. SUDERINIMO PROCEDŪROS

186 straipsnis

Suderinimo procedūros

1. Jei Komisija nustato, kad nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos skirtingai įgyvendina šiame reglamente nurodytas reguliavimo užduotis ir dėl to galėtų kilti kliūčių vidaus rinkai, Komisija, atsižvelgdama į BEREC arba, kai aktualu, į RSPI nuomonę, gali priimti rekomendacijas arba, taikant šio straipsnio 3 dalį, priimti sprendimus įgyvendinimo aktais, kad užtikrintų suderintą šio reglamento taikymą tam, kad būtų įgyvendinti 3 straipsnyje nustatyti bendrieji tikslai.

2. Atlikdamos savo užduotis nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos skelbia atsižvelgia į 1 dalyje nurodytas rekomendacijas. Jei nacionalinė reguliavimo arba kita kompetentinga institucija nusprendžia rekomendacijos nesilaikyti, ji apie tai praneša Komisijai pagrįsdama savo poziciją.

3. Pagal 1 dalį priimti sprendimai apima tik suderinto arba koordinuoto metodo, kuris taikomas sprendžiant toliau išvardytus klausimus, nustatymą:

   (a) tais atvejais, kai nacionalinės reguliavimo institucijos, taikydamos 72 ir 73 straipsnių nuostatas ir reguliuodamos elektroninių ryšių rinkas, nenuosekliai taiko bendruosius reguliavimo metodus, taigi kyla kliūčių vidaus rinkai; tokie sprendimai nėra susiję su nacionalinių reguliavimo institucijų specialiaisiais pranešimais pagal 85 straipsnį; tokiu atveju Komisija pasiūlo sprendimo projektą tik:

      (i) praėjus bent dvejiems metams po Komisijos rekomendacijos, skirtos tai pačiai problemai spręsti, priėmimo;

      (ii) atsižvelgdama į BEREC nuomonę dėl tokio sprendimo priėmimo būtinybės, kurią, Komisijos paprašyta, BEREC pateikia per tris mėnesius;

   (b) numeracijos, įskaitant numerių intervalus, numerių ir identifikatorių perkeliamumo, numerių ir adresų transliavimo sistemų ir prieigos prie skubios pagalbos tarnybų naudojantis skubios pagalbos ryšiu klausimus.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti įgyvendinimo aktai priimami pagal 199 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą.

5. BEREC gali savo iniciatyva patarti Komisijai, ar priemonė turėtų būti priimta pagal 1 dalį.

6. Jei per vienus metus nuo BEREC nuomonės priėmimo dienos Komisija nepriima rekomendacijos ar sprendimo, kuriame nurodoma, kad nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos skirtingai atlieka šiame reglamente nurodytas reguliavimo užduotis ir dėl to galėtų kilti kliūčių vidaus rinkai, ji apie nepriėmimo priežastis informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą ir šias priežastis paskelbia viešai.

   Jei Komisija priima rekomendaciją pagal šio straipsnio 1 dalį, tačiau kliūtis vidaus rinkoje sukeliantis nevienodas įgyvendinimas ir toliau išlieka dar dvejus metus, pagal šio straipsnio 3 dalį Komisija priima sprendimą, kuriuo sprendžiami šio straipsnio 3 dalyje nurodyti klausimai, priimdama įgyvendinimo aktus laikantis 199 straipsnio 4 dalyje nurodytos procedūros.

   Jei Komisija nepriima sprendimo per dar vienus metus nuo bet kokios pagal antrą pastraipą 1 priimtos rekomendacijos, ji apie nepriėmimo priežastis informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą ir tas priežastis paskelbia viešai.

187 straipsnis

Standartizavimas

1. Komisija sudaro ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia neprivalomų standartų arba techninių specifikacijų sąrašą, kurio pagrindu būtų skatinama suderintai teikti elektroninių ryšių tinklus, elektroninių ryšių paslaugas ir susijusias priemones bei susijusias paslaugas. Prireikus Komisija, pasikonsultavusi su komitetu, įsteigtu Direktyva (ES) 2015/1535, pagal Reglamento (ES) Nr. 1025/2012[93] 10 straipsnį gali paprašyti vienos ar daugiau Europos standartizacijos organizacijų parengti standartų projektus.
2. Valstybės narės skatina, kad teikiamoms paslaugoms, techninėms sąsajoms arba tinklų funkcijoms būtų taikomi 1 dalyje nurodyti standartai arba techninės specifikacijos tokiu mastu, kokio būtinai reikia paslaugų sąveikai, tiesioginiam sujungimui užtikrinti, taip pat paslaugų teikėjo keitimui ir numerių bei identifikatorių perkeliamumui palengvinti ir naudotojams suteikti daugiau pasirinkimo laisvės.
3. Jei pagal 1 dalį paskelbtų standartų arba techninių specifikacijų nėra, valstybės narės skatina įgyvendinti Europos standartizacijos organizacijų priimtus standartus arba technines specifikacijas. Jei tokių standartų arba specifikacijų nėra, valstybės narės skatina įgyvendinti ITU, Europos pašto ir telekomunikacijų administracijų konferencijos (CEPT), Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) ir Tarptautinės elektrotechnikos komisijos (IEC) priimtus tarptautinius standartus ir rekomendacijas.
4. Jei tarptautiniai standartai yra, valstybės narės skatina, kad Europos standartizacijos organizacijos juos arba jų atitinkamas dalis imtų kaip pagrindą savo rengiamiems standartams, išskyrus atvejus, jei tokie tarptautiniai standartai ar jų atitinkamos dalys būtų neveiksmingos. Jokiais 1 dalyje ar šioje dalyje nurodytais standartais ar techninėmis specifikacijomis, kai įmanoma, neturi būti užkertamas kelias prieigai, kaip to gali būti reikalaujama pagal šį reglamentą.

---

93 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB, (OL L 316, 2012 11 14, p. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

5. Jei 1 dalyje minėti standartai arba specifikacijos nėra pakankamai įdiegti ir paslaugų sąveika vienoje ar daugiau valstybių narių negali būti užtikrinta, tokių standartų arba specifikacijų įgyvendinimas 6 dalyje nustatyta tvarka gali būti padarytas privalomas tokiu mastu, kokio būtinai reikia tokiai sąveikai užtikrinti ir naudotojams suteikti daugiau pasirinkimo laisvės.

6. Tais atvejais, kai Komisija ketina tam tikrų standartų arba techninių specifikacijų įgyvendinimą padaryti privalomą, ji apie tai paskelbia pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir paragina visas suinteresuotas šalis viešai pareikšti pastabas. Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, atitinkamų standartų arba techninių specifikacijų įgyvendinimą padaro privalomą, o *Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje* skelbiamame standartų arba techninių specifikacijų sąraše nurodo juos kaip privalomus standartus arba privalomas technines specifikacijas.

7. Kai Komisija mano, kad 1 dalyje minėti standartai arba techninės specifikacijos nebepadeda suderintai teikti elektroninių ryšių paslaugas, nebetenkina vartotojų poreikių ar trukdo technologijų plėtrai, ji juos išbraukia iš 1 dalyje nurodyto standartų arba techninių specifikacijų sąrašo.

8. Kai Komisija mano, kad 6 dalyje nurodyti standartai arba specifikacijos nebepadeda suderintai teikti elektroninių ryšių paslaugas, nebetenkina vartotojų poreikių ar trukdo technologijų plėtrai, ji, priimdama įgyvendinimo aktus, išbraukia tuos standartus arba specifikacijas iš 1 dalyje nurodyto standartų arba specifikacijų sąrašo.

9. Šio straipsnio 6 ir 8 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami pagal 199 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą.

10. Šis straipsnis netaikomas jokiems esminiams reikalavimams, sąsajų specifikacijoms ir suderintiems standartams, kuriems taikoma Direktyva 2014/53/ES.

8.3. III ANTRAŠTINĖ DALIS. GINČŲ SPRENDIMAS

188 straipsnis

Neteisminis ginčų sprendimas

1. Nacionalinė reguliavimo institucija arba kita kompetentinga institucija, atsakinga už šio reglamento 95, 96, 97, 98 ir 100 straipsnių taikymą, arba bent viena nepriklausoma pripažintų ekspertinių žinių taikant tuos straipsnius turinti įstaiga būtų nurodyta kaip alternatyvaus ginčų sprendimo subjektas pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį, kad spręstų teikėjų ir vartotojų, taip pat, kai taikoma ir priklausantis atitinkamos institucijos įgaliojimų sričiai, labai mažų įmonių ir mažųjų įmonių ginčų, kylančių pagal šį reglamentą ir susijusių su sutarčių vykdymu.

2. Nedarant poveikio Direktyvai 2013/11/ES, kai tokiuose ginčuose dalyvauja skirtingų valstybių narių šalys, 1 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos koordinuoja jų pastangas, kad ginčas būtų išspręstas.

3. Interneto prieigos paslaugų teikėjai taiko skaidrias, paprastas ir efektyvias procedūras, skirtas galutinių naudotojų skundams, susijusiems su teisėmis ir pareigomis, išdėstytomis 93 straipsnyje, ir vartotojų, labai mažų įmonių ir ne pelno organizacijų skundams, susijusiems su teisėmis, išdėstytomis III priedo 5 skirsnyje, nagrinėti.

189 straipsnis

Įmonių ginčų sprendimas

1. Tais atvejais, kai kyla ginčas dėl galiojančių įpareigojimų pagal šį reglamentą tarp viešųjų elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjų valstybėje narėje arba tarp tokių įmonių ir kitų įmonių valstybėje narėje, kurios naudojasi įpareigojimais dėl prieigos arba sujungimu, arba tarp elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjų ir susijusių priemonių teikėjų valstybėje narėje, atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija bet kurios ginčo šalies prašymu priima sprendimą, įpareigojantį išspręsti ginčą per kuo trumpesnį laiką remiantis aiškia ir veiksminga procedūra, bet kuriuo atveju per keturis mėnesius, išskyrus išimtinių aplinkybių atvejus. Visos šalys visapusiškai bendradarbiauja su nacionaline reguliavimo institucija.
2. Spręsdama ginčą nacionalinė reguliavimo institucija priima sprendimus, kuriais siekiama 3 straipsnyje išdėstytų bendrųjų tikslų. Visi įpareigojimai, kuriuos nacionalinė reguliavimo institucija nustato įmonei spręsdama ginčą, turi atitikti šį reglamentą.
3. Nacionalinės reguliavimo institucijos sprendimas skelbiamas viešai atsižvelgiant į komercinio konfidencialumo reikalavimus. Nacionalinė reguliavimo institucija pateikia susijusioms šalims išsamius sprendimo motyvus.
4. Šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodyta procedūra nekliudo bet kuriai šaliai pareikšti ieškinį teisme.

190 straipsnis

Tarpvalstybinių ginčų sprendimas

1. Jei tarp įmonių skirtingose valstybėse narėse kyla ginčas dėl šio reglamento, taikomos šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalys. Tos nuostatos netaikomos ginčams, susijusiems su radijo spektro koordinavimu, kuriam taikomas 14 straipsnis.
2. Bet kuri šalis ginčo nagrinėjimą gali perduoti spręsti atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai ar institucijoms. Jei ginčas turi įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai, kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija arba institucijos apie ginčą turi pranešti BEREC, kad ginčas būtų išspręstas darniai laikantis 3 straipsnyje išdėstytų tikslų.
3. Jei pateikiamas toks pranešimas, per kuo trumpesnį laiką, ir bet kuriuo atveju per keturis mėnesius, išskyrus išimtinių aplinkybių atvejus, BEREC pareiškia nuomonę, ragindama atitinkamą nacionalinę reguliavimo instituciją ar institucijas imtis konkrečių veiksmų siekiant išspręsti ginčą arba nesiimti veiksmų.
4. Atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija ar institucijos, prieš imdamosi veiksmų ginčui išspręsti, laukia, kol BEREC priims nuomonę. Išskirtinėmis aplinkybėmis, kai veikti reikia skubiai, kad būtų galima išsaugoti konkurenciją ir apsaugoti galutinių paslaugų gavėjų interesus, bet kuri nacionalinė reguliavimo institucija gali šalių prašymu arba savo iniciatyva priimti laikinąsias priemones.
5. Bet kokie sprendžiant ginčą nacionalinės reguliavimo institucijos įmonei nustatyti įpareigojimai turi atitikti šį reglamentą, juos nustatant turi būti atsižvelgiama į BEREC nuomonę ir jie turi būti priimti per vieną mėnesį nuo tokios nuomonės pateikimo.
6. 2 dalyje nurodyta procedūra netrukdo bet kuriai šaliai pareikšti ieškinį teisme.

8.4. IV ANTRAŠTINĖ DALIS. BENDRADARBIAVIMAS EKOSISTEMOSE

191 straipsnis

Gairės, skirtos bendradarbiavimui su ekosistemose palengvinti

1. Iki [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*] BEREC, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, paskelbia gaires, skirtas padėti elektroninių ryšių tinklų teikėjams ir kitoms įmonėms, veikiančioms elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, taikyti pramonės praktiką ir palengvinti bendradarbiavimą techniniais ir komerciniais klausimais, susijusiais su veiksmingu, ekonomišku tvariu ir patikimu elektroninių ryšių paslaugų ar informacinės visuomenės paslaugų teikimu, taip pat su novatoriškų produktų ir paslaugų teikimu, galutinių naudotojų naudai. Tokios gairės apima klausimus, nepatenkančius į šiuo reglamentu nustatytų įpareigojimų taikymo sritį, kurie daro poveikį elektroninių ryšių paslaugų arba informacinės visuomenės paslaugų teikimui.
2. Padedama STB, BEREC skatina veiksmingą elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir įmonių, veikiančių elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, bendradarbiavimą, užtikrindama, kad jis atitiktų 1 dalyje nurodytas gaires. BEREC sudaro palankesnes sąlygas nuosekliai taikyti tas gaires, skatina plėtoti bendrą techninę ir komercinę praktiką ir stebi jų poveikį veiksmingam, ekonomiškai tvariam ir patikimam elektroninių ryšių paslaugų ar informacinės visuomenės paslaugų teikimui.

192 straipsnis

Savanoriško taikinimo priemonė

1. Elektroninių ryšių tinklų teikėjų arba kitų įmonių, veikiančių elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, prašymu nacionalinės reguliavimo institucijos siūlo surengti dviejų elektroninių ryšių tinklų teikėjų arba tokio teikėjo ir kitos įmonės, veikiančios elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, taikinamąjį posėdį techniniams ir komerciniams susitarimams, kuriems taikomos 191 straipsnio 1 dalyje nurodytos gairės, aptarti. Taikinamąjį posėdį sušaukia prašymą dėl taikinimo pateikusios šalies nacionalinė reguliavimo institucija, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria kitaip.
2. Per vieną savaitę nuo prašymo dėl savanoriško taikinimo pateikimo nacionalinė reguliavimo institucija informuoja BEREC apie bylos elementus. Per du mėnesius nuo prašymo pateikimo BEREC pateikia nuomonę dėl bylos elementų ir veiksmingo bendradarbiavimo galimybių pagal 191 straipsnyje nurodytas gaires.
3. Bendradarbiaudama su BEREC, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta nacionalinė reguliavimo institucija sušaukia šalių posėdį ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo prašymo dėl savanoriško taikinimo priemonės pateikimo. Ne vėliau kaip per vieną mėnesį po posėdžio, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, nacionalinė reguliavimo institucija pateikia rašytinę posėdžio ataskaitą, kurioje nurodoma ši informacija:
    (a) susijusių šalių nuomonės;
    (b) galimi tolesni veiksmai;
    (c) susitarimo elementai, jei taikoma ir jei posėdyje dalyvavo abi šalys;
    (d) nacionalinės reguliavimo institucijos pasiūlytos veiksmingo bendradarbiavimo galimybės, jei posėdyje dalyvavo abi šalys ir nebuvo pasiektas susitarimas.

193 straipsnis

Ataskaitų apie bendradarbiavimą ekosistemose veikimą teikimas ir jo peržiūra

Iki [*24 mėnesiai po šio reglamento taikymo pradžios dienos*], o vėliau – kas dvejus metus, BEREC paskelbia ataskaitą apie 191 straipsnio 1 dalyje nurodytų gairių taikymo poveikį veiksmingam bendradarbiavimui ekosistemose ir 192 straipsnyje nurodytos savanoriško taikinimo priemonės veikimui.

Iki [*36 mėnesiai po šio reglamento taikymo pradžios dienos*], atsižvelgdama į 1 dalyje nurodytą BEREC ataskaitą, Komisija peržiūri bendradarbiavimo ekosistemose veikimą.

8.5. V ANTRAŠTINĖ DALIS. ATITIKTIS IR TEISĖ PATEIKTI SKUNDĄ

194 straipsnis

Teisių ir pareigų pagal bendrąjį leidimą ir individualius leidimus pakeitimas dėl ribotų išteklių

1. Teisės, sąlygos ir procedūros, susijusios su bendruoju leidimu ir radijo spektro arba numeracijos išteklių naudojimo teisėmis arba teisėmis įrengti įrenginius, gali būti iš dalies keičiamos tik objektyviai pagrįstais atvejais ir proporcingai, prireikus atsižvelgiant į konkrečias sąlygas, taikomas perleidžiamoms radijo spektro ir numeracijos išteklių naudojimo teisėms.

2. Išskyrus atvejus, kai siūlomi pakeitimai yra nedideli ir dėl jų buvo susitarta su teisių arba bendrojo leidimo turėtoju, apie ketinimą daryti tokius pakeitimus pranešama pakankamai iš anksto. Teisių ar bendrojo leidimo turėtojams ir kitoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant naudotojus ir vartotojus, suteikiama pakankamai laiko pareikšti savo nuomonę dėl siūlomų pakeitimų. Tas laikotarpis turi būti ne trumpesnis kaip keturios savaitės, išskyrus išimtinių aplinkybių atvejus. Nacionalinės kompetentingos institucijos paskelbia pakeitimus ir jų priežastis.

195 straipsnis

Teisių apribojimas ar panaikinimas

1. Nedarant poveikio 196 straipsnio 10 ir 11 dalims, kompetentingos institucijos neapriboja ar nepanaikina radijo spektro arba numeracijos išteklių naudojimo teisių, suteiktų ribotam laikotarpiui, kol nėra praėjęs jų galiojimo laikas, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama remiantis šio straipsnio 2 dalimi, ir, kai taikoma, pagal 20, 21 arba 50 straipsnį ir vadovaujantis atitinkamomis nacionalinėmis nuostatomis dėl kompensacijos už panaikintas teises.

2. Kompetentingos institucijos gali apriboti arba panaikinti radijo spektro naudojimo teises, išskyrus tas, kurios suteiktos neribotam laikotarpiui, kai to reikia veiksmingam ir efektyviam radijo spektro naudojimui užtikrinti arba techninio derinimo priemonėms, priimtoms pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 4 straipsnį, įgyvendinti. Visi tokie sprendimai grindžiami pagal nacionalinę teisę iš anksto nustatytomis ir aiškiai apibrėžtomis procedūromis, laikantis proporcingumo ir nediskriminavimo principų. Jei naudojimo teisės buvo suteiktos konkrečiam laikotarpiui, teisių turėtojai turi teisę į tinkamą tiesioginių perėjimo ar radijo spektro perskirstymo išlaidų kompensaciją pagal nacionalinę teisę, nebent suteikiant teises buvo nustatyta kitaip.

3. Radijo spektro naudojimo pakeitimas dėl 16 straipsnio 1 arba 2 dalies taikymo savaime negali būti priežastis pagrįsti radijo spektro naudojimo teisės panaikinimą.

4. Dėl bet kokio ketinimo apriboti ar panaikinti teises pagal bendrąjį leidimą ar individualias radijo spektro ar numeracijos išteklių naudojimo teises negavus teisių

turėtojo sutikimo turi būti rengiamos suinteresuotųjų šalių konsultacijos pagal 185 straipsnį.

196 straipsnis

Bendrojo leidimo sąlygų, radijo spektro ir numeracijos išteklių naudojimo teisių įpareigojimų bei sąlygų ir specialių įpareigojimų laikymasis ir priemonės reikalavimų nesilaikymo atveju

1. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos stebi ir prižiūri, kaip laikomasi 9 straipsnio 4 dalyje nurodyto bendrojo leidimo sąlygų, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 33 ir 34 straipsniuose nurodytų radijo spektro naudojimo teisių įpareigojimų ir sąlygų, 46, 49 ir 50 straipsniuose nurodytų numeracijos išteklių teisių įpareigojimų ir sąlygų ir V dalyje nurodytų specialių įpareigojimų.

2. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos turi įgaliojimą reikalauti, kad įmonės, kurioms taikomas bendrasis leidimas arba kurios naudojasi radijo spektro ar numeracijos išteklių naudojimo teisėmis, pagal 181 straipsnį pateiktų visą informaciją, būtiną patikrinti, kaip laikomasi bendrojo leidimo sąlygų arba radijo spektro ir numeracijos išteklių naudojimo teisių sąlygų arba V dalyje nurodytų specialių įpareigojimų.

3. Kai kompetentinga institucija nustato, kad įmonė nesilaiko vienos ar daugiau bendrojo leidimo sąlygų ar radijo spektro arba numeracijos išteklių naudojimo įpareigojimų arba sąlygų, arba V dalyje nurodytų konkrečių įpareigojimų, ji apie tuos nustatytus faktus praneša įmonei ir suteikia jai galimybę per pagrįstą laiką pareikšti savo nuomonę.

4. Kompetentinga institucija turi įgaliojimą reikalauti, kad 3 dalyje nurodytas pažeidimas būtų nutrauktas nedelsiant arba per pagrįstą laiką, ir imasi atitinkamų proporcingų priemonių atitikčiai užtikrinti.

   Šiuo tikslu kompetentingos institucijos turi įgaliojimus skirti:

   (a) kai tikslinga, atgrasančias finansines baudas, kurios gali apimti periodines baudas, taikomas atgaline data;

   (b) nurodyti nutraukti arba atidėti paslaugų arba į paslaugų paketą įeinančių paslaugų teikimą, nes, jei šios paslaugos ir toliau būtų teikiamos, būtų daroma didelė žala konkurencijai, iki tol, kol bus patenkinami prieigos įpareigojimai, nustatyti atlikus rinkos tyrimą laikantis 73 straipsnio.

   Kompetentingos institucijos nedelsdamos pateikia priemones ir priežastis, kuriomis jos grindžiamos, atitinkamai įmonei, ir nustato pagrįstą laikotarpį įmonei tas priemones įgyvendinti.

5. Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, įskaitant, kai būtina, baudas ir nebaudžiamojo pobūdžio iš anksto nustatytas ar periodines sankcijas, taikytinų už šio reglamento nuostatų arba už bet kurio privalomo Komisijos, nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos pagal šį reglamentą priimto sprendimo pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

6. Nepaisant šio straipsnio 3 ir 4 dalių, valstybės narės suteikia įgaliojimus kompetentingai institucijai prireikus skirti finansines baudas įmonėms už tai, kad jos per pagrįstą laikotarpį, kurį nustatė kompetentinga institucija, nepateikė informacijos pagal 181 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a arba b punktus nustatytus įpareigojimus.

7. Valstybės narės numato sankcijas taikydamos 183 straipsnio 8 dalyje nurodytą procedūrą tik tais atvejais, kai įmonė ar valdžios institucija sąmoningai arba dėl didelio aplaidumo pateikė klaidinančią, neteisingą ar neišsamią informaciją.

8. Nustatant įmonei ar valdžios institucijai už sąmoningą ar itin aplaidų klaidinančios, neteisingos ar neišsamios informacijos pateikimą skirtinų baudų ar periodinių sankcijų dydį taikant 183 straipsnio 8 dalyje nurodytą procedūrą, turi būti atsižvelgta, *inter alia*, į tai, ar įmonės ar valdžios institucijos veiksmai turėjo neigiamos įtakos konkurencijai, visų pirma ar, priešingai nei nurodyta iš pradžių pateiktoje ar atnaujintoje informacijoje, įmonė ar valdžios institucija įdiegė, išplėtė arba atnaujino tinklą, arba neįdiegė tinklo ir nepateikė to plano pakeitimo objektyvaus pagrindimo.

9. Sunkaus bendrojo leidimo sąlygų arba radijo spektro ir numeracijos išteklių naudojimo teisių įpareigojimų ir sąlygų arba V dalyje nurodytų specialių įpareigojimų pažeidimo arba pasikartojančių pažeidimų atvejais, kai šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimų, neduoda rezultatų, valstybės narės suteikia kompetentingoms institucijoms įgaliojimus neleisti įmonei toliau teikti elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų arba sustabdyti ar panaikinti tas naudojimo teises. Tokios sankcijos gali būti taikomos pažeidimų laikotarpiu net ir tais atvejais, jei vėliau padėtis buvo ištaisyta.

10. Kompetentingos institucijos paskirtos pagal Kibernetinio saugumo aktą, kuriuo bus pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/881, prašymu, kai išnaudojamos pagal Kibernetinio saugumo aktą nustatytos taisomosios priemonės, taikytinos nesilaikant reikalavimų, nacionalinė reguliavimo institucija, kurios teritorijoje teikiami tinklai ir paslaugos, panaikina teisę teikti tinklus ir paslaugas pagal bendrąjį leidimą arba individualias radijo spektro naudojimo teises pagal 9 straipsnio 4 dalies d punktą ir 20 straipsnį tais atvejais, kai teikėjas nesilaiko Kibernetinio saugumo akte nustatytų IRT tiekimo grandinės saugumo reikalavimų.

11. Nepaisant šio straipsnio 3, 4 ir 9 dalių ir nedarant poveikio 39 straipsniui dėl Sąjungos leidimo naudoti palydovinio ryšio radijo spektrą, kompetentinga institucija gali imtis skubių laikinųjų priemonių padėčiai ištaisyti dar nepriėmusi galutinio sprendimo, kai turi įrodymų apie bendrojo leidimo sąlygų, radijo spektro ir numeracijos išteklių naudojimo teisių įpareigojimų ir sąlygų arba V dalyje nurodytų specialių įpareigojimų pažeidimus, kurie kelia tiesioginį ir rimtą pavojų visuomenės saugai, saugumui ar sveikatai arba kelia didelių ekonominių ar veiklos problemų kitiems elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjams arba naudotojams arba kitiems radijo spektro naudotojams. Kompetentinga institucija atitinkamai įmonei suteikia galimybę pareikšti savo nuomonę ir pasiūlyti priemones padėčiai ištaisyti. Prireikus kompetentinga institucija gali patvirtinti laikinąsias priemones, kurios galioja ne ilgiau kaip tris mėnesius, tačiau kurios tais atvejais, kai vykdymo procedūros dar nėra užbaigtos, gali būti pratęstos dar ne ilgesniam nei trijų mėnesių laikotarpiui.

197 straipsnis

Teisė pateikti skundą

1. Bet kuris naudotojas ar įmonė, teikianti elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas arba susijusias priemones, kuriems turi įtakos kompetentingos institucijos sprendimas, turi teisę dėl to sprendimo paduoti skundą skundus nagrinėjančiai institucijai, kuri yra nepriklausoma nuo suinteresuotų šalių ir kuriai atliekant užduotis jai nebūtų daromas išorės poveikis ar politinis spaudimas, dėl kurio būtų pakenkta institucijos sprendimų

nepriklausomumui. Ši institucija, kuri gali būti teismas, turi turėti atitinkamą kvalifikaciją, kad galėtų veiksmingai vykdyti savo funkcijas.

2. Kol nagrinėjamas apeliacinis skundas, galioja kompetentingos institucijos sprendimas, išskyrus atvejus, kai pagal nacionalinę teisę nustatomos laikinosios priemonės.

3. Kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyta skundus nagrinėjanti institucija nėra teismo institucija, ji visuomet pagrindžia savo sprendimą raštu. Be to, tokiu atveju jos sprendimą peržiūri teismas SESV 267 straipsnio prasme.

4. Valstybės narės užtikrina, kad apskundimo mechanizmas būtų veiksmingas.

8.6. VI ANTRAŠTINĖ DALIS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

198 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 22 straipsnio 3 dalyje, 39 straipsnio 4 dalies f punkte, 82 straipsnio 1 dalyje, 103 straipsnio 5 dalyje, 106 straipsnio 8 dalyje ir 114 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [*šio reglamento įsigaliojimo diena*]. Ne vėliau kaip likus devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 22 straipsnio 3 dalyje, 82 straipsnio 1 dalyje, 103 straipsnio 5 dalyje, 106 straipsnio 8 dalyje ir 114 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 22 straipsnio 3 dalį, 82 straipsnio 1 dalį, 103 straipsnio 5 dalį, 106 straipsnio 8 dalį ir 114 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

199 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Direktyva (ES) 2018/1972 įsteigtas Ryšių komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Dėl įgyvendinimo aktų, nurodytų šio reglamento 14 straipsnio 8 dalyje, 17 straipsnio 3 dalyje ir 45 straipsnio 3 dalyje, Komisijai padeda Radijo spektro komitetas, įsteigtas pagal Sprendimo Nr. 676/2002/EB 3 straipsnio 1 dalį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

200 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Komisija Ryšių komitetui pateikia visą svarbią informaciją apie reguliarių konsultacijų su tinklų operatorių, paslaugų teikėjų, naudotojų, vartotojų, gamintojų ir profsąjungų, taip pat trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų atstovais rezultatus.
2. Atsižvelgdamas į Sąjungos elektroninių ryšių politiką, Ryšių komitetas skatina, kad valstybės narės tarpusavyje ir su Komisija keistųsi informacija apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų padėtį bei jų reguliavimo veiklą.

201 straipsnis

Informacijos skelbimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad naujausia informacija apie šio reglamento įgyvendinimą būtų viešai skelbiama taip, kad būtų lengvai prieinama visoms suinteresuotosioms šalims. Savo nacionaliniuose oficialiuose leidiniuose jos skelbia pranešimus, kuriuose nurodo, kur ir kaip ta informacija yra paskelbta. Pirmas toks pranešimas skelbiamas anksčiau nei [*24 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], o po to pranešimas skelbiamas, jei jame pateiktoje informacijoje yra pakeitimų.
2. Skelbdamos pranešimą, valstybės narės Komisijai pateikia visų tokių skelbiamų pranešimų kopiją. Komisija informaciją atitinkamai pateikia Ryšių komitetui.
3. Valstybės narės užtikrina, kad visa aktuali informacija apie teises, sąlygas, procedūras, mokesčius, rinkliavas ir sprendimus dėl bendrųjų leidimų, naudojimo teisių ir teisių įrengti įrenginius būtų skelbiama ir nuolat tinkamai atnaujinama, kad ji būtų lengvai prieinama visoms suinteresuotosioms šalims.
4. Kai šio straipsnio 3 dalyje nurodytą informaciją turi įvairaus lygio valdymo institucijos, ypač informaciją apie procedūras ir sąlygas, taikomas teisėms įrengti įrenginius, kompetentinga institucija, atsižvelgdama į sąnaudas, deda visas pastangas sukurti lengvai prieinamą ir suprantamą tokios informacijos, įskaitant informaciją apie atitinkamo lygio valdymo ir atsakingas institucijas, apžvalgą, kad būtų lengviau pateikti paraiškas dėl teisių įrengti įrenginius.
5. Valstybės narės užtikrina, kad pagal šį reglamentą įmonėms nustatyti konkretūs įpareigojimai būtų skelbiami ir kad būtų įvardytas konkretus produktas ir paslauga arba geografinė rinka. Atsižvelgdamos į poreikį saugoti komercinį konfidencialumą, jos užtikrina, kad naujausia informacija būtų viešai ir lengvai prieinama visoms suinteresuotosioms šalims.

6. Valstybės narės Komisijai pateikia informaciją, kurią jos paskelbia pagal 5 dalį. Komisija tą informaciją paskelbia lengvai prieinama forma ir atitinkamai nusiunčia Ryšių komitetui.

202 straipsnis

Europos verslo dėklių naudojimas

Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos, taip pat BEREC, RSPI, STB ir Komisija sudaro sąlygas naudoti Europos verslo dėkles, sukurtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [XXX][94], ir jas naudoja.

203 straipsnis

Pranešimai ir stebėsena

Nacionalinės reguliavimo institucijos Komisijai praneša įmonių, kurios šio reglamento tikslais pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje, pavadinimus ir jiems pagal šį reglamentą nustatytus įpareigojimus. Apie visus pakeitimus, darančius poveikį įpareigojimams, nustatytiems įmonėms, ir apie įmones, kurioms daro poveikį šis reglamentas, nedelsiant pranešama Komisijai.

204 straipsnis

Peržiūros procedūros

1. Iki [*60 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], o vėliau – kas penkerius metus, Komisija peržiūri šio reglamento veikimą ir teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.
2. Atliekant tas peržiūras visų pirma vertinamas 69 ir 83 straipsnių poveikis rinkai ir tai, ar *ex ante* ir kiti intervencijos įgaliojimai pagal šį reglamentą yra pakankami, kad nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų užtikrinti, kad elektroninių ryšių rinkose ir toliau klestėtų konkurencija galutinių naudotojų naudai.
3. Šio straipsnio tikslais Komisija gali prašyti valstybių narių informacijos, kurią šios turi pateikti nedelsdamos.
4. Iki [*36 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*], o vėliau – kas trejus metus, BEREC paskelbia ataskaitą apie bendrojo leidimo įgyvendinimą ir veikimą nacionaliniu mastu ir jų poveikį vidaus rinkos veikimui.
5. Atsižvelgdama į BEREC ataskaitą, Komisija gali pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo tos nuostatos būtų iš dalies pakeistos, jeigu ji mano, kad tai būtina siekiant šalinti kliūtis tinkamam vidaus rinkos veikimui.

205 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl sutarties santraukos šablono

Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2243[95] toliau taikomas *mutatis mutandis* nustatant sutarties santraukos šabloną, kurį interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų

[94] [*Įrašyti Reglamento dėl Europos verslo dėklių nustatymo nuorodą, kai bus priimtas COM pasiūlymas*].

[95] 2019 m. gruodžio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2243, kuriuo nustatomas viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES)

asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai turi naudoti vykdydami savo pareigas pagal šio reglamento 95 straipsnio 2 dalį, iki tame straipsnyje nurodyto įgyvendinimo akto taikymo pradžios dienos.

206 straipsnis

Reglamento (ES) 2015/2120 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2015/2120 iš dalies keičiamas taip:

(a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su mažmeninėmis reguliuojamų ryšio paslaugų ES viduje kainomis“;

(b) 1 straipsnio 1 ir 2 dalys išbraukiamos;

(c) 2 straipsnio 1 ir 2 punktai išbraukiami;

(d) 3, 4, 5 ir 9 straipsniai išbraukiami;

(e) 6 straipsnio pirma pastraipa išbraukiama;

(f) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalies a, b, c ir d punktai išbraukiami;

(b) 3 ir 4 dalys išbraukiamos.

207 straipsnis

Direktyvos 2002/58/EB pakeitimai

Direktyvos 2002/58/EB 7, 8, 10, 11 ir 12 straipsniai išbraukiami.

Nuorodos į Direktyvos 2002/58/ES 8 straipsnį laikomos nuorodomis į šio reglamento 109 straipsnį.

208 straipsnis

Sprendimo Nr. 676/2002/EB pakeitimas

Sprendimo 676/2002/EB 4 straipsnyje įterpiama ši pastraipa:

„2a. Rengdama 1 dalyje nurodytas technines įgyvendinimo priemones, kurios gali turėti įtakos Sąjungos ar jos valstybių narių saugumui ar technologiniam suverenumui, Komisija gali reikalauti, kad valstybės narės nustatytų bendrąsias pozicijas dėl jų dalyvavimo CEPT veikloje.

Komisija veikia pagal 3 straipsnio 3 dalyje nurodytą procedūrą.“

209 straipsnis

Panaikinimas

2018/1972 naudotinas sutarties santraukos šablonas (OL L 336, 2019 12 30, p. 274, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2243/oj).

Reglamentas (ES) 2018/1971, Direktyva (ES) 2018/1972 ir Sprendimas Nr. 243/2012/ES panaikinami nuo [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

Nuorodos į Reglamentą (ES) 2018/1971, Direktyvą (ES) 2018/1972 ir Sprendimą Nr. 243/2012/ES laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

210 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja [dvidešimtą dieną] po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Jis taikomas nuo [6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos].
3. Nukrypstant nuo 2 dalies:
   (a) 38, 39 ir 40 straipsniai taikomi nuo [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

   Nacionalinės kompetentingos institucijos, kurioms pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 priskirta bendrojo leidimo kompetencija, toliau vykdo savo funkcijas ne ilgiau kaip iki [*6 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

   Įmonės, kurioms suteiktas leidimas teikti palydovinio ryšio paslaugas pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, toliau tas teises turi ir joms taikomos atitinkamos sąlygos bei įpareigojimai iki [*36 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*];

   (b) 115 straipsnio 1 dalies a punktas taikomas nuo [*12 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

   Kompetentingos institucijos, kurios nėra nacionalinės reguliavimo institucijos, kurioms pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 priskirta bendrojo leidimo kompetencija, gali toliau vykdyti savo funkcijas ne ilgiau kaip iki [*12 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos*].

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*

TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ ASPEKTŲ PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA 3
1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas 3
1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys) 3
1.3. Tikslas (-ai) 3
1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai) 3
1.3.2. Konkretus tikslas (-ai) 3
1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis 3
1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai 3
1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su: 4
1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas 4
1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį 4
1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais. 4
1.5.3. Panašios patirties išvados 4
1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis 5
1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą 5
1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė 6
1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai) 6
2. VALDYMO PRIEMONĖS 8
2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės 8
2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os) 8
2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas 8
2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as) 8
2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą) 8
2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės 9
3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS 10
3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės) 10
3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams 12

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka 12
3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai 12
3.2.1.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai 17
3.2.2. Numatomas veiklos asignavimais finansuojamas atliktas darbas 22
3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka 24
3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai 24
3.2.3.2. Išorės asignuotųjų pajamų asignavimai 24
3.2.3,3. Iš viso asignavimų 24
3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai 25
3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto 25
3.2.4.2. Finansuojami išorės asignuotosiomis pajamomis 26
3.2.4.3. Visi žmogiškųjų išteklių poreikiai 26
3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga 28
3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa 28
3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai 28
3.3. Numatomas poveikis pajamoms 29
4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI 29
4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai 30
4.2. Duomenys 30
4.3. Skaitmeniniai sprendimai 31
4.4. Sąveikumo vertinimas 31
4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės 32

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Skaitmeninių tinklų akto (STA)

1.2. Atitinkama politikos sritis (-ys)

Pasiūlymas susijęs su politikos sritimis, siejamomis su elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų plėtra, daugiausia dėmesio skiriant tam, kad būtų užtikrintas sklandus ir savalaikis perėjimas prie aukštos kokybės, atsparių ir į ateitį orientuotų skaitmeninių tinklų. Juo siekiama nustatyti bendrosios junglumo rinkos reguliavimo sąlygas, skatinant investicijas į fiksuotojo, judriojo ir palydovinio ryšio tinklus (įskaitant šviesolaidinį ryšį, aukštos kokybės 5G ir būsimus 6G tinklus ir pažangias judriojo palydovinio ryšio sistemas) ir remiant junglumo reikalavimus, kylančius atsižvelgiant į besiformuojančias technologijas, pavyzdžiui, DI, daiktų internetą, kvantinę komunikaciją ir pažangias debesijos paslaugas. Modernizuojant dabartinę sistemą, šia iniciatyva siekiama sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingoms investicijoms, skatinti tvarią konkurenciją ir mažinti technologinę priklausomybę, taip remiant ilgalaikį Europos Sąjungos konkurencingumą ir atsparumą.

Šiuo pasiūlymu siekiama pašalinti tebeegzistuojančias kliūtis tarpvalstybiniam elektroninių ryšių paslaugų teikimui ir pagerinti reguliavimo nuoseklumą ir nuspėjamumą visose valstybėse narėse. Šiuo tikslu jame numatoma pakoreguoti reguliavimo įgaliojimus ir valdymo struktūras, be kita ko, labiau suderinti spektro leidimų išdavimo sąlygas ir nuosekliau taikyti ES taisykles. Šiomis priemonėmis siekiama stiprinti bendrosios rinkos veikimą, sudaryti palankesnes sąlygas paslaugų teikėjams pasinaudoti masto ekonomija ir užtikrinti, kad vartotojai ir įmonės visoje Sąjungoje galėtų naudotis kokybiškomis junglumo paslaugomis.

Be to, šia iniciatyva prisidedama įgyvendinant Sąjungos politikos kryptis, susijusias su saugumu, atsparumu ir pasirengimu. Elektroninių ryšių tinklai, įskaitant palydovines sistemas, yra ypatingos svarbos infrastruktūra, būtina ekonomikos, viešųjų paslaugų ir plačiosios visuomenės veikimui. Todėl į pasiūlymą įtrauktos priemonės, kuriomis remiamas pažangių neantžeminių tinklų kūrimas ir integravimas, sprendžiamos trukdžių problemos ir didinamas junglumo patikimumas ir saugumas visuose regionuose. Stiprinant Europos skaitmeninį atsparumą, užtikrinant patikimus komunikacijos pajėgumus ir remiant pagrindinių technologijų sričių strateginį savarankiškumą, šia iniciatyva reaguojama į naujausiuose aukšto lygio pranešimuose išdėstytus prioritetus ir padedama siekti platesnio masto Sąjungos pasirengimo ir saugumo tikslų.

1.3. Tikslas (-ai)

1.3.1. Bendrasis tikslas (-ai)

Bendrasis iniciatyvos tikslas – Europos Sąjungą parengti **perėjimui prie kokybiškų, patikimų ir atsparių būsimų skaitmeninių tinklų**, atsižvelgiant į M. Draghi, E. Lettos ir S. Niinistö pranešimuose nustatytus konkurencingumo, bendrosios rinkos ir pasirengimo prioritetus. Kad būtų išlaikyta Europos ekonominė galia, socialiniai standartai ir technologinė lyderystė, labai svarbu užtikrinti pažangų junglumą visuose regionuose, įskaitant kaimo ir atokias vietoves.

Šiuo tikslu pasiūlymu siekiama nustatyti taisykles, kuriomis būtų sudarytos palankesnės sąlygos investuoti į šiuolaikinius skaitmeninius tinklus ir juos plėtoti. Tai reiškia, kad reikia remti perėjimą nuo senųjų varinių laidų tinklų prie šviesolaidinių tinklų, spartinti aukštos kokybės 5G ir būsimų 6G tinklų diegimą ir sudaryti sąlygas plėtoti kitą belaidę ir debesija grindžiamą infrastruktūrą. Šie pažangūs tinklai yra labai svarbūs technologijoms, kurios priklauso nuo sparčių tikralaikių duomenų ir DI, pavyzdžiui, prijungtiesiems įrenginiams, autonominiams automobiliams, išmaniosioms energetikos sistemoms ir automatizuotai pramonei. Sustiprinus šiuos pamatinius elementus ES galės išlikti konkurencinga pasaulio ekonomikoje.

Pasiūlymu taip pat siekiama stiprinti bendrąją junglumo rinką gerinant reguliavimo nuoseklumą, nuspėjamumą ir tarpvalstybinį paslaugų teikimą. Galiausiai, atsižvelgiant į S. Niinistö pranešimą, pasiūlyme pabrėžiamas elektroninių ryšių, įskaitant palydovines sistemas, vaidmuo didinant ES saugumą, atsparumą ir pasirengimą.

1.3.2. Konkretus tikslas (-ai)

1 konkretus tikslas

Spartus šviesolaidinio ryšio diegimas ir naudojimas

Šiuo tikslu daugiausia dėmesio skiriama šviesolaidinių tinklų diegimo spartinimui ir šviesolaidiniais tinklais grindžiamų paslaugų skatinimui visoje Europos Sąjungoje. Juo siekiama užtikrinti spartųjį aukštos kokybės junglumą visuomenei ir ekonomikai, remiant tvarią konkurenciją ir veiksmingas investicijas. Šia iniciatyva taip pat stengiamasi palengvinti tarpvalstybinį paslaugų teikimą ir supaprastinti reguliavimo sistemą, kad rinka taptų veiksmingesnė visiems suinteresuotiesiems subjektams.

2 konkretus tikslas

Judriojo ryšio tinklo kokybės skirtumo panaikinimas

Šis tikslas orientuotas į judriojo ryšio tinklo veikimo gerinimą, kad jis atitiktų pasaulio lyderių siūlomą lygį. Juo akcentuojamos investicijos į aukštos kokybės 5G tinklus, tinklo tankinimą ir būsimo 6G tinklo diegimą, siekiant padidinti atsisiuntimo ir išsiuntimo spartą, sumažinti delsą ir užtikrinti geresnį bendrą junglumą vartotojams ir įmonėms. Pasiekus šį tikslą bus išnaudotas visas judriojo ryšio tinklų inovacijų potencialas įvairiuose visos bendrosios rinkos sektoriuose.

3 konkretus tikslas

Visos Europos tinklo naudojimo ir paslaugų teikimo plėtra

Šiuo tikslu siekiama palengvinti tinklo naudojimą ir paslaugų teikimą visoje bendrojoje rinkoje ir pažangios infrastruktūros, įskaitant LEO palydovų grupes, diegimą kartu su antžeminiais tinklais. Juo stengiamasi pašalinti reguliavimo kliūtis, skatinti palydovinių ir antžeminių technologijų integraciją ir remti transformatyviąsias technologijas, pavyzdžiui, debesija grindžiamus tinklus, kuriuose naudojamas ir įgalinamas DI, stiprinant Europos pramonės pajėgumus ir kosmoso bei skaitmeninio sektorių strateginį savarankiškumą.

Jis glaudžiai susijęs su 4 tikslu stiprinti bendrąją junglumo rinką, be kita ko, taikant patobulintą valdymo sistemą.

1.3.3. Numatomas rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

1. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų

Siūlomomis šviesolaidinio ryšio diegimo priemonėmis daugiausia dėmesio skiriama FTTH tinklų diegimo ir naudojimo spartinimui, tobulinant prieigos reguliavimą. Jomis išlaikomi veiksmingi esamos sistemos elementai, tačiau, kai tinkama, pabrėžiamos rinka grindžiamos, mažiau intervencinės reguliavimo priemonės. Numatomas siūlomų priemonių poveikis: didesnė šviesolaidinio ryšio aprėptis (iki 98 proc. iki 2035 m.) ir naudojimo lygis (iki 78 proc.), didesnė interneto sparta, teigiamas poveikis BVP ir mažesnis išmetamo CO_2 kiekis. Naudos gavėjai yra vartotojai ir įmonės, kurie gali naudotis spartesniu ir patikimesniu junglumu, o tinklo operatoriams naudingos aiškesnės taisyklės ir nuspėjamomis investavimo sąlygos.

2. Spektro valdymas

Kalbant apie spektrą, būtinas suderinimas siūlomomis priemonėmis atsveriamas valstybėms narėms siūlomu didesniu lankstumu, iš pradžių užtikrinant nuosaikų suderinimą, o griežtesnes priemones taikant tik jei skirtumai toliau išlieka. Taikant šį požiūrį suteikiamas teisinis tikrumas, mažinama investavimo rizika ir remiamas didelio masto spektro, reikalingo 5G ir būsimiems 6G tinklams, diegimas tarpvalstybiniu mastu. Tikslinės grupės apima judriojo ryšio operatorius, investuotojus ir galutinius naudotojus, kuriems bus naudingas spartesnis tinklo diegimas, didesnė aprėptis ir novatoriškos paslaugos, kartu sudarant sąlygas ekonomiškai efektyviam junglumui tose vietovėse, kuriose šviesolaidinis ryšys nėra perspektyvus, be kita ko, pasitelkiant fiksuotąją belaidę prieigą arba palydovinius sprendimus.

3. Leidimas

Pasiūlymu nustatomas vienas leidimas naudoti antžeminius tinklus ir ES lygmens leidimas naudoti palydovinį spektrą, sumažinant administracinę ir reikalavimų laikymosi naštą. Taip užtikrinamas nuoseklus, skaidrus ir nuspėjamas reguliavimas, visų pirma naudingas MVĮ ir naujiems rinkos dalyviams, nes mažinamos kliūtys patekti į rinką ir sudaromos sąlygos greičiau diegti paslaugas. Palydovų operatoriams naudingos suderintos procedūros, mažesnis reguliavimo susiskaidymas ir strateginis spektro naudojimas, remiant visos Europos ar pasaulinius junglumo projektus ir didinant galutiniams naudotojams teikiamų paslaugų atsparumą, saugumą ir tęstinumą.

4. Valdymas

Siūloma valdymo sistema užtikrinamas tęstinumas, sustiprinant koordinavimą ES lygmeniu. Ji grindžiama esama BEREC ir BEREC biuro struktūra, pertvarkant RSPG iš Komisijos ekspertų grupės į instituciją, panašią į BEREC, kuriai padeda sekretoriato paslaugas teikiantis Skaitmeninių tinklų biuras (STB), pakeisiantis BEREC biurą. Taip didinamas spektro valdymo veiksmingumas ir gerinamas BEREC ir RSPG veiklos nuoseklumas. Sprendimų priėmimo įgaliojimai ir toliau priklauso Komisijai, išlaikant stiprų bendrosios rinkos aspektą, o Skaitmeninių tinklų biuras (įsteigtas remiantis patobulinta BEREC biuro struktūra) abiem institucijoms teikia administracines ir paramos paslaugas. Taikant šį požiūri užtikrinama pageidaujama nauda, įskaitant geresnį koordinavimą, stebėseną ir patariamąją

paramą nedidelėmis sąnaudomis, ir papildomos kitos šviesolaidinio ryšio, spektro ir leidimų išdavimo priemonės.

1.3.4. Veiklos rezultatų rodikliai

Nurodyti pažangos ir laimėjimų stebėsenos rodiklius.

1. Spartus šviesolaidinio ryšio diegimas ir naudojimas

Šviesolaidinių tinklų diegimo ir naudojimo pažanga bus stebima matuojant aprėpties ir naudojimo rodiklius. Pagrindiniai rodikliai yra FTTH aprėpiamų objektų skaičius ir aprėpiamų namų ūkių procentinė dalis, FTTH prijungtų objektų skaičius ir FTTH paslaugų naudojimo lygis. Naudojant šiuos rodiklius bus galima įvertinti, kaip greitai visoje ES diegiami ir naudojami šviesolaidiniai tinklai, ir ar šia iniciatyva vartotojams ir įmonėms sėkmingai sudaromos sąlygos naudotis sparčiuoju ir kokybišku skaitmeniniu junglumu.

2. Judriojo ryšio tinklo kokybės skirtumo panaikinimas

Siekiant stebėti, kaip gerėja judriojo ryšio tinklo kokybė, pagal iniciatyvą bus derinami aprėpties, spektro ir paslaugų kokybės rodikliai. Jie, be kita ko, apima autonominio 5G aprėptį ir prieinamumą, vidutinės dažnių juostos 5G ryšio gyventojų aprėptį ir spektro parengtį, matuojamą MHz kiekvienai gyventojų grupei 5G ir būsimo 6G tinklo pagrindinėse radijo dažnių juostose. Papildomi rodikliai yra paslaugų kokybė ir naudotojų patirtis, spektro leidimo išdavimo trukmė, licencijų, kuriose nustatytos pasidalijamojo naudojimosi sąlygos, skaičius ir spektro, kurį naudoja keli naudotojai ar kategorijos, kiekis. Kartu šie rodikliai parodys, ar ES vejasi pasaulio lyderius judriojo ryšio srityje ir ar sudaro sąlygas novatoriškoms taikmenoms.

3. Visos Europos tinklo naudojimo ir paslaugų teikimo plėtra

Pastangų plėsti visos Europos tinklus ir paslaugas veiksmingumas bus vertinamas pagal rodiklius, susijusius su paslaugų teikėjų leidimais ir palydovų operacijomis. Jie, be kita ko, apima paslaugų teikėjų, kurie naudojasi tarpvalstybinio bendrojo leidimo tvarka, skaičių, naujų ES palydovų leidimų turėtojų skaičių ir operatorių, atrinktų taikant centralizuotas suderintų palydovinių juostų procedūras, skaičių. Papildomi parametrai yra palydovų leidimų išdavimo procesų trukmė ir su trukdžiais susijusių problemų, kurios išspręstos veiksmingai ir laiku, skaičius, rodantis visos Europos skaitmeninės infrastruktūros patikimumą ir integravimo lygį.

4. Bendrosios junglumo rinkos stiprinimas

Bendrosios rinkos tikslų įgyvendinimas bus stebimas naudojant rodiklius, kuriais matuojami reguliavimo rezultatai ir derinimo pastangos. Jie, be kita ko, apima aukštos kokybės rezultatų, tiesiogiai susijusių su bendrosios rinkos tikslais, skaičių, matuojamą pagal suplanuotų rezultatų, pasiektų pagal tvarkaraštį, procentinę dalį, taip pat jų kokybę (poveikį, naudojimą, aktualumą reguliavimo požiūriu) ir kiekį (rezultatų, pavyzdžiui, BEREC gairių ar nuomonių apimtį). Pažangą stebės Skaitmeninių tinklų biuras, nuolat vertindamas, kaip valdymo struktūros ir reguliavimo kompetencijos veiksmingumą kuriant visiškai integruotą ES skaitmeninių ryšių rinką.

1.4. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☐ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai[96]

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☒ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą (naują) veiksmą

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Tikimasi, kad STA įsigalios per 20 dienų nuo paskelbimo Oficialiajame leidinyje. Jis turėtų būti pradėtas taikyti per šešis mėnesius išskyrus taisykles, kurioms reikalingas papildomas pereinamasis laikotarpis. Jos visų pirma susijusios su BEREC gairėmis ir STA numatytais Komisijos įgyvendinimo ir (arba) deleguotaisiais aktais, suteikiant BEREC, RSPI ir Komisijai, padedamai Skaitmeninių tinklų biuro, pakankamai laiko jiems parengti ir priimti.

1.5.2. ES dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame skirsnyje „ES dalyvavimo pridėtinė vertė“ – ES veiksmais užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmais.

Priežastys imtis ES lygmens veiksmų (*ex ante*)

Norinti stiprinti Europos konkurencingumą reikia sparčios, saugios ir atsparios skaitmeninės infrastruktūros. Skaitmeninio junglumo aplinka sparčiai kinta, priklausomai nuo telekomunikacijų, palydovinės, debesijos ir tinklo paribio technologijų integravimo, taip pat virtualizacijos ir dirbtinio intelekto. Tokiomis aplinkybėmis dėl susiskaidžiusių nacionalinių požiūrių gali susiformuoti naudotojus apsunkinanti administracinė praktika ir nenuoseklios reguliavimo sistemos, kurios galėtų trukdyti investicijoms, inovacijoms ir tinkamam bendrosios rinkos veikimui. Europos elektroninių ryšių kodekso įgyvendinimo patirtis lėmė lėtą įgyvendinimą ir perteklinį reguliavimą, kadangi valstybės narės skirtingai perkėlė ES direktyvas į nacionalinę teisę. Atsižvelgiant į tarpvalstybinį problemų pobūdį, būtina imtis ES lygmens veiksmų, kad būtų užtikrinta suderinta teisinė aplinka, sudarytos palankesnės sąlygos koordinuotam planavimui ir veiksmingai bei efektyviai sprendžiami sektorių uždaviniai.

Numatoma sukurti ES pridėtinė vertė (*ex post*)

Tikimasi, kad ES įsitraukimas sukurs aiškią pridėtinę vertę, viršijančią tą, kurią valstybės narės galėtų pasiekti pavieniui. Imantis veiksmų ES lygmeniu, šia iniciatyva galima:

užtikrinti teisinį tikrumą ir suderinimą visoje Sąjungoje, išvengiant susiskaidžiusių nacionalinių taisyklių, kurios galėtų apriboti galimybes bendrojoje rinkoje;

paspartinti skaitmeninės infrastruktūros diegimą koordinuotai įgyvendinant nuostatas ir mažinant administracines kliūtis;

pasiekti didesnio bendro veiksmingumo ir efektyvumo sprendžiant problemas ES mastu, o ne fragmentiškai nacionaliniu lygmeniu;

[96] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

užtikrinti nacionalinių iniciatyvų papildomumą, sumažinant sąnaudas ir kuo labiau padidinant investicijų naudą visose valstybėse narėse.

Apskritai tikimasi, kad ES lygmens veiksmais bus pasiekta greitesnių, nuoseklesnių ir ekonomiškai efektyvesnių rezultatų, kurie duos naudos, kurios nebūtų įmanoma pasiekti valstybių narių savarankiškomis pastangomis.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Pasiūlymas dėl atitinkamo reglamento grindžiamas praktine elektroninių ryšių sektoriaus taisyklių įgyvendinimo patirtimi, kaip išsamiai išdėstyta pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente (11 priedas. „Vertinimas. Europos elektroninių ryšių kodekso (EERK), Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) reglamento, Atvirojo interneto reglamento ir tam tikrų E. privatumo direktyvos aspektų veikimo peržiūra“). Dabartinės teisinės sistemos vertinimo ataskaitoje nurodomi tam tikri konkretūs trūkumai, susiję su senųjų varinių laidų tinklų naudojimu ir prieigos reguliavimu, spektro politika, bendrojo leidimo išdavimo tvarka, galutiniams naudotojams skirtomis nuostatomis, universaliųjų paslaugų įsipareigojimais ir valdymu. Pasiūlymas taip pat grindžiamas išsamiomis konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais pagal konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais strategiją, apibendrintą Komisijos tarnybų darbinio dokumento 2 priede.

1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pasiūlymas atitinka daugiametę finansinę programą, nes atnaujintomis taisyklėmis užtikrinamas elektroninių ryšių rinkos reguliavimo sistemos tęstinumas.

Siekiant užtikrinti, kad Komisija įgyvendintų naujus reglamento elementus, numatytos nedidelės papildomos išlaidos, o siekiant remti tinkamą modernizuotos decentralizuotos agentūros (STB) veikimą numatytos papildomos pajamos iš išorės šaltinių.

Be to, šis reglamentas grindžiamas tam tikrais pagrindiniais Direktyvos, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (EERK) elementais, pavyzdžiui, reguliavimo ir valdymo modeliu, pritaikytu prie dinamiškai kintančios junglumo srities poreikių, atsižvelgiant į tai, kad šią sritį siekiama reglamentuoti laipsniškai.

Pasiūlymas būtų grindžiamas struktūromis ir mechanizmais, sukurtais pagal kitus atsparumo ir kibernetinio saugumo teisės aktus, pavyzdžiui, Direktyvą 2022/2555 (TIS 2 direktyvą) ir Direktyvą 2022/2557 (CER direktyvą), ir jame būtų užtikrinamas koordinavimas su minėtomis struktūromis ir mechanizmais.

Pasiūlymas taip pat suderinamas su šiuo metu svarstomu pasiūlymu dėl Reglamento dėl Sąjungos kosminės veiklos saugos, atsparumo ir tvarumo (SEC(2025) 335 *final*, Kosmoso aktas) ir pasiūlymu dėl Skaitmeninės srities bendrojo rinkinio (pasiūlymas, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2016/679, (ES) 2018/1724, (ES) 2018/1725, (ES) 2023/2854 ir direktyvos 2002/58/EB, (ES) 2022/2555 ir (ES) 2022/2557, kiek tai susiję su skaitmeninės srities teisinės sistemos supaprastinimu, ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1807, (ES) 2019/1150, (ES) 2022/868 ir Direktyva (ES) 2019/1024).

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

STB priskirtų veiklos sričių valdymas atitinka BEREC biuro turimus įgaliojimus ir bendrąsias užduotis. Tačiau naujoms darbo sritims, pavyzdžiui, susijusioms su radijo spektro klausimais ir RSPI, leidimų išdavimo procesais, vidaus rinkos aspektais ir atsparumu, reikės specialių profilių arba naujų užduočių, kurių neįmanoma aprėpti esamais žmogiškaisiais ištekliais arba įgyvendinti vien perskirstant išteklius viduje.

Panašiai ir Komisijai priskirtų veiksmų sričių valdymas išlieka suderintas su jos įgaliojimais, tačiau dėl išplėstos su spektru susijusių priemonių taikymo apimties reikės papildomų ekspertinių žinių. Atsižvelgiant į didėjantį techninį ir operacinį su palydovais susijusių atrankos ir leidimų išdavimo procedūrų sudėtingumą, įskaitant ITU principų priežiūrą ir koordinuotą vykdymo užtikrinimą, reikia specialistų, turinčių pažangių spektro valdymo, stebėsenos technologijų, palydovų ir tarptautinių koordinavimo mechanizmų žinių. Naujoms pareigoms, susijusioms su nacionalinių priemonių tikrinimu, prašymų nagrinėjimu, atitikties sistemų vertinimu ir būsimų reguliavimo priemonių kūrimu, taip pat reikia didesnių ekonominių, techninių ir reguliavimo pajėgumų. Be to, dėl atsirandančių technologinių pokyčių ir dinamiškų spektro naudojimo scenarijų reikia ekspertų, kurie būtų kompetentingi kurti ir prižiūrėti novatoriškas duomenimis grindžiamas priemones ir metodikas. Taip pat reikės leidimų išdavimo tvarkos ir susijusių procedūrų bei taisyklių išmanymo, be kita ko, nacionalinio saugumo srityje. Kalbant apie atsparumą ir pasirengimą, prireiks tinklo kartografinio atvaizdavimo, tinklo pajėgumų vertinimo ir krizių valdymo įgūdžių. Apskritai dėl šių naujų užduočių masto, jautrumo ir tarpvalstybinio pobūdžio reikia samdyti specialius ekspertus, kad būtų užtikrintas veiksmingas įgyvendinimas ir nuoseklumas visoje Sąjungoje.

Vykdydama tam tikras horizontaliąsias užduotis, kaip antai teikdama administracinę paramą, teisines konsultacijas, ir administruodama sutartis, agentūra galėtų pasinaudoti esamais ištekliais ir taip padidinti efektyvumą. Taip pat bus plėtojama sąveika su vidaus techninėmis struktūromis, pavyzdžiui, tomis, kurios padeda keistis informacija su valstybių narių saugumo stebėsenos centrais.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) ir jo (jos) finansinio poveikio trukmė

☐ **trukmė ribota**

☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],

☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☒ **trukmė neribota**

įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo 2028 m. iki 2030 m.,

vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Planuojamas biudžeto vykdymo metodas (-ai)[97]

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos

☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** su valstybėmis narėmis

☒ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;

☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

☐ Europos investicijų bankui ir Europos investicijų fondui;

☒ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose;

☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos srityje pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį;

☐ valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertes finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

---

97 Informacija apie biudžeto vykdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BUDGpedia“ https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

Pastabos

Komisijos atveju numatytas tiesioginis valdymas, o naujo Skaitmeninių tinklų biuro atveju biudžeto vykdymo metodas, t. y. netiesioginis valdymas pagal Finansinio reglamento 70 straipsnį.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Reglamentas bus peržiūrimas ir įvertinamas praėjus penkeriems metams nuo jo įsigaliojimo. Komisija praneš apie vertinimo rezultatus Europos Parlamentui ir Tarybai.

Be to, BEREC turėtų remti įgyvendinimo nacionaliniu lygmeniu stebėseną ir prisidėti prie vidaus rinkos nuoseklumo. BEREC kas trejus metus skelbia nuomonę dėl bendrojo leidimo įgyvendinimo ir veikimo nacionaliniu mastu ir jų poveikio vidaus rinkos veikimui.

Siekdamos remti nuoseklų reglamento įgyvendinimą ir veiksmingą stebėseną, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkama informacija apie įmonių statusą ir joms nustatytas pareigas būtų laiku pateikta Komisijai.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. Biudžeto vykdymo metodo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas

Reglamentu nustatoma nauja suderintų taisyklių, kuriomis reglamentuojamas elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimas vidaus rinkoje, politikos sistema, remiant Sąjungos politikos tikslus, susijusius su vartotojų gerove, pramonės konkurencingumu, saugumu bei atsparumu ir tvarumu. STA siekiama supaprastinti ir pagerinti reguliavimo sistemos koordinavimą, kad paslaugų teikėjai galėtų veiksmingiau veikti ir diegti inovacijas bendrojoje rinkoje. Siekiant šių tikslų reikia stiprinti ES lygmens koordinavimą ir veiklos pajėgumus, o tam savo ruožtu reikia tikslinių ir proporcingų biudžeto išteklių.

Reglamentu nustatomi proporcingi valdymo modelio pakeitimai, kuriais nustatoma tiek rinkos reguliavimo (BEREC), tiek spektro valdymo (RSPI) valdymo sistema, pritaikyta prie naujų ES lygmens užduočių, kurioms būdingas aiškus bendrosios rinkos aspektas, kartu užtikrinant, kad sprendimai ir toliau būtų priimami veiksmingiausiu lygmeniu. Pasirinktas valdymo modelis grindžiamas esamomis struktūromis ir įgaliojimais, taip apribojant naujų subjektų poreikį ir sudarant sąlygas vykdyti biudžetą taikant nustatytas administracines ir finansines priemones, užtikrinant išlaidų ekonominį efektyvumą ir nuspėjamumą.

Naujosioms taisyklėms įgyvendinti reikalingas sustiprintas šiame reglamente nustatytų pareigų tarpvalstybinio taikymo nuoseklumo mechanizmas. Tam reikia sustiprinti BEREC biurą, kuris teiktų administracinę, techninę ir analitinę paramą nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir ES institucijoms, siekiant užtikrinti vienodą Sąjungos teisės taikymą ir suderinimą su ES lygmens politikos tikslais. BEREC biuras (kurį pakeis Skaitmeninių tinklų biuras) dėl savo turimos patirties, valdymo struktūros ir veiklos pajėgumų gali geriausiai atlikti šias užduotis. Todėl biudžetas bus vykdomas Komisijai taikant tiesioginį valdymą, o decentralizuotai agentūrai (Skaitmeninių tinklų biurui) – netiesioginį valdymą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose, visų pirma panaudojant BEREC biuro / STB ir Komisijos personalo išlaidas ir administracinius asignavimus. Finansavimu bus dengiamos personalo sąnaudos, koordinavimo veikla, analitinė parama, IT priemonės ir posėdžių organizavimas, naudojant metinius asignavimus pagal daugiametį programavimą.

Šioms naujoms užduotims atlikti reikia papildomų žmogiškųjų išteklių. Apskaičiuota, kad reglamentui įgyvendinti ir jo vykdymui užtikrinti STB reikės 25 papildomų etato ekvivalentų, o Komisijai – 5 papildomų etato ekvivalentų, visų pirma tarpvalstybinėms užduotims, susijusioms su spektro valdymu, bendrojo leidimo tvarka, palydovų leidimais ir numeracijos ištekliais, atlikti. Siūlomas darbuotojų skaičius yra tiesiogiai susijęs su naujų pareigų apimtimi ir sudėtingumu ir atspindi ekonomiškai efektyviausią politikos galimybę, išvengiant dubliavimosi nacionaliniu lygmeniu ir sumažinant rinkos dalyviams tenkančią administracinę naštą.

Mokėjimai bus vykdomi laikantis standartinių ES biudžeto procedūrų, įskaitant kasmet įsipareigojimus ir kasmetinius mokėjimus, laikantis Finansinio reglamento ir neviršijant taikomos daugiametės finansinės programos viršutinių ribų, pagrįstų metiniais įnašais, padengiamais iš mokesčių, kuriais padengiamos papildomų užduočių išlaidos, įskaitant ilgalaikes išlaidas. Išlaidoms bus taikoma Komisijos vidaus kontrolės sistema, įskaitant *ex ante* patikras, *ex post* auditus, veiklos rezultatų stebėseną ir ataskaitų teikimą. Šia kontrolės strategija užtikrinamas patikimas finansų valdymas, išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas, taip pat veiksmingas Sąjungos lėšų naudojimas, sudarant sąlygas laiku įgyvendinti reglamentą.

2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą vidaus kontrolės sistemą (-as)

Siekiant užtikrinti, kad BEREC ir RSPI nariai turėtų galimybę atlikti informacija pagrįstus tyrimus, numatyta, kad jiems turėtų padėti Skaitmeninių tinklų biuras (STB), pakeičiantis BEREC biurą, ir kad prireikus būtų remiamasi STB darbuotojų papildomomis ekspertinėmis žiniomis.

STA nuostatomis dėl valdymo pateikiama išsami Skaitmeninių tinklų biuro, kaip Sąjungos įstaigos, remiančios BEREC ir RSPI, organizacinė, finansinė ir atskaitomybės sistema. STA nustatomos STB užduotys, valdymo struktūra, programavimas, biudžeto ir personalo taisyklės ir užtikrinamas skaidrumas, patikimas finansų valdymas ir veiksminga priežiūra, įskaitant kovos su sukčiavimu, audito ir vertinimo mechanizmus.

2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės išlaidų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)

Dėl dviejų komitetų – Ryšių komiteto (COCOM) ir Radijo spektro komiteto (RSK) posėdžių išlaidų, atsižvelgiant į mažą kiekvieno sandorio vertę (pvz., į posėdį siunčiamo delegato kelionės išlaidų, maitinimo išlaidų grąžinimas), atrodo, kad standartinės kontrolės procedūros yra pakankamos.

RSPI, kuri pakeis dabartinę RSPG (ir jos pogrupius), išlaidas perims STB, kuris teiks administracinę paramą RSPI. Kalbant apie STB veiklos išlaidas, pagal STA organizacinę, finansinę ir atskaitomybės sistemą (VII dalis „Valdymas“) įdiegta vidaus kontrolės sistema.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Papildomi asignavimai, reikalingi šiam reglamentui, bus padengiami esamomis Komisijai taikomomis sukčiavimo prevencijos priemonėmis.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA [98]	ELPA šalių [99]	valstybių kandidačių ir potencialių kandidačių [100]	kitų trečiųjų valstybių	kitų asignuotųjų pajamų
	BEREC biuras / STB	DA / NDA	TAIP	NE	NE	NE
	Pajamos iš mokesčių (nenuspręsta, ar mokesčius rinks Komisija, ar STB) [XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP	NE	NE	NE
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP	NE	NE	NE

98 DA – Diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

99 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

100 Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidatų.

3.2. Numatomas pasiūlymo finansinis poveikis asignavimams

3.2.1. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.1.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija		

GD: CNECT			Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	Metai	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
Veiklos asignavimai[101] < eCOMM>										
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1a	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	**4,200**
	Mokėjimai	2a		0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	**3,600**
Biudžeto eilutė	Įsipareigojimai	1b								**0**
	Mokėjimai	2b								**0**
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų[102]										
Biudžeto eilutė		3								
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	= 1a+1b+3	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**4,200**

101 eComm.

102 Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

CNECT GD	Mokėjimai	= 2 a+2b+3		**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**3,600**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

[Agentūra]: <BEREC biuras / Skaitmeninių tinklų biuras>	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
Biudžeto eilutė / ES biudžeto įnašas BEREC biurui / STB								

. <……>..Privaloma lentelė

			Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
IŠ VISO veiklos asignavimų (įskaitant įnašą decentralizuotai agentūrai)	Įsipareigojimai	4								
	Mokėjimai	5	0	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	**3,600**
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų		6		0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos <7> IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	= 4 + 6								
	Mokėjimai	= 5 + 6	**0**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**3,600**

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	4	„Administracinės išlaidos“[103]

GD: <CNECT >		Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
• Žmogiškieji ištekliai		7,293	7,592	7,786	7,786	7,786	7,786	7,786	**53,815**
•Kitos administracinės išlaidos		0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	**3,003**
IŠ VISO <CNECT> GD	Asignavimai	**7,722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	**7,722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		Metai 2028	Metai 2029	Metai 2030	Metai 2031	Metai 2032	Metai 2033	Metai 2034	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–4 IŠLAIDŲ	Įsipareigojimai	**8,322**	**8,621**	**8,815**	**8,815**	**8,815**	**8,815**	**8,815**	**61,018**

[103] Reikiami asignavimai turėtų būti nustatomi remiantis atitinkamame tinklalapyje „BUDGpedia“ pateiktais metinių vidutinių išlaidų duomenimis.

KATEGORIJAS									
	Mokėjimai	**0,000**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**0,600**	**3,600**

3.2.3. Numatomo poveikio administraciniams asignavimams santrauka

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

3.2.3.1. Patvirtinto biudžeto asignavimai

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO 2028–2034**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	7,293	7,592	7,786	7,786	7,786	7,786	7,786	**53,815**
Kitos administracinės išlaidos	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	0,429	**3,003**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**7,722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**
Žmogiškieji ištekliai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
IŠ VISO	**7. 722**	**8,021**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**8,215**	**56,818**

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Prašomo personalo skaičiai ir asignavimai turėtų būti laikomi orientaciniais ir negali iš anksto nulemti vykstančių derybų dėl kitos daugiametės finansinės programos rezultatų.

3.2.4. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

3.2.4.1. Finansuojami iš patvirtinto biudžeto

Sąmatą surašyti etato ekvivalentais[104]

PATVIRTINTI ASIGNAVIMAI	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
•Etatų plano etatai (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
20 01 02 01 (Būstinė ir Komisijos atstovybės)	30 (grynojo svorio)	31 (grynieji)	32	32	32	32	32
20 01 02 03 (ES delegacijos)	0	0	0	0	0	0	0

[104] Po lentele nurodykite, kiek etato ekvivalentų iš nurodyto skaičiaus jau paskirti veiksmui valdyti ir (arba) gali būti perskirstyti jūsų generaliniame direktorate ir kokie yra jūsų grynieji poreikiai.

(Netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0	0	0
(Tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)		0	0	0	0	0	0	0
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentais)								
20 02 01 (AC, END finansuojami iš bendrojo biudžeto)		14 (grynieji)	15 (grynieji)	15	15	15	15	15
20 02 03 (AC, AL, END ir JPD ES delegacijose)		0	0	0	0	0	0	0
Administracinės paramos eilutė	– būstinėje	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	– ES delegacijose	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END – netiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0	0	0
(AC, END – tiesioginiai moksliniai tyrimai)		0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – 4 išlaidų kategorija		0	0	0	0	0	0	0
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) – neįtraukta į 4 išlaidų kategoriją		0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO		**44**	**46**	**47**	**47**	**47**	**47**	**47**

Pasiūlymui įgyvendinti reikalingi darbuotojai (etato ekvivalentais):

	Bus pasitelkiami dabartiniai Komisijos tarnybų darbuotojai.	**Papildomi darbuotojai išskirtinėmis aplinkybėmis***		
		bus finansuojami pagal 4 išlaidų kategoriją arba iš mokslinių tyrimų	**bus finansuojami iš BA eilutės**	**bus finansuojami iš mokesčių**
Etatų plano etatai	29	3	nėra duomenų	
Išorės darbuotojai (CA, SNE, INT)	13	2		

Iš viso 42 etato ekvivalentai, kurių prašoma iniciatyvai, t. y. 29 pareigybės pagal etatų planą ir 13 išorės darbuotojų (CA ir SNE), jau yra Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD ir jie bus perskirstyti. Be šių esamų išteklių, iniciatyvai įgyvendinti reikia 5 papildomų darbuotojų išskirtinėmis aplinkybėmis etato ekvivalentų (3 pareigūnų ir 2 išorės darbuotojų (CA ir SNE), kurių prašoma papildomai prie dabartinio darbuotojų skaičiaus, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir veiksmingas iniciatyvos įgyvendinimas.

Pasiūlyme numatytų naujų užduočių, visų pirma susijusių su radijo spektro valdymu, palydovų leidimų išdavimu, radijo spektro skyrimo *ex ante* tikrinimu ir glaudesniu koordinavimu su BEREC ir RSPI, taip pat remiant bendrojo leidimų išdavimo sąlygų suderinimą ir bendro paso procedūrą, neįmanoma aprėpti esamais Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD žmogiškaisiais ištekliais.

Už šias sritis atsakingas pagrindinis spektro ir palydovų klausimų skyrius yra labai mažas ir jau dabar valdo platų techniškai sudėtingų ir laiko atžvilgiu svarbių bylų, susijusių su visais ES spektro politikos aspektais, portfelį. Be esamų pareigų, tai pačiai komanda šiuo metu priskirta visą RSPG sekretoriato funkcija, kurios vykdymui skirta 1,5 etato ekvivalento, nepaisant nuolat augančio darbo krūvio ir didėjančio spektro klausimų, kuriuos reikia koordinuoti ES lygmeniu, skaičiaus. Vidaus vertinimai rodo, kad šis skyrius negali prisiimti papildomų pareigų nepakenkdamas pagrindiniam vykdomam darbui ar nepablogindamas ES lygmens spektro ir palydovinės politikos koordinavimo kokybės ir savalaikiškumo.

Perskirstymas Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD nėra įmanomas. Kituose skyriuose nėra perteklinio personalo ir jie neturi specializuotų techninių žinių, būtinų veiksmingam darbui palydovinio ryšio, pažangios spektro inžinerijos, trukdžių valdymo ar besiformuojančios tiesioginio palydovų ir prietaisų junglumo ekosistemos srityse. Tai labai inovatyvios ir techniškai sudėtingos sritys, kuriose bendresnio profilio specialistai arba darbuotojai, perskirstyti iš su jomis nesusijusių politikos sričių, negali pakeisti specialių ekspertų. Pasiūlyme numatytoms užduotims atlikti reikia išsamių, su konkrečia sritimi susijusių žinių ir nuolatinio bendradarbiavimo su nacionalinėmis valdžios institucijomis, pramonės atstovais ir tarptautinėmis organizacijomis. Atsižvelgiant į labai mažą esamą komandą, didelį jau esamą darbo krūvį, įskaitant vieno asmens vykdomas RSPG sekretoriato funkcijas, ir specializuotą darbo pobūdį palydovų ir spektro srityse, būtina numatyti papildomų specialių pareigybių, kad Komisija galėtų vykdyti naujas pasiūlyme nustatytas pareigas.

Personalo tipas nurodytas pirmiau pateiktoje lentelėje.

Prašomo personalo skaičiai ir asignavimai turėtų būti laikomi orientaciniais ir negali iš anksto nulemti vykstančių derybų dėl kitos daugiametės finansinės programos rezultatų.

Komisijos vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Naujos užduotys 1. ES palydovų leidimų išdavimas, įskaitant galimas būsimas atrankos procedūras, ir sąlygų, taikomų palydovinio spektro naudojimo leidimui, laikymosi priežiūra ir vykdymo užtikrinimas. 2. ES palydovų leidimų koordinuotas vykdymo užtikrinimas, susijęs su žalingaisiais trukdžiais ir ITU registravimo koordinavimu. 3. Aukcionų *ex ante* tikrinimas – raštų su pastabomis / sprendimų teikimas (panašiai kaip fiksuotojo ryšio rinkų ir taisomųjų priemonių procedūros atveju). 4. Peticija dėl taisyklių nustatymo. 5. Darbas, susijęs su planuojamais deleguotaisiais ir (arba) įgyvendinimo aktais (pvz., dėl suderintų sąlygų, išlaidų metodikos, palydovų). 6. Darbas, susijęs su bendrojo leidimo išdavimo tvarkos ir susijusios bendro paso išdavimo procedūros suderinimu, įskaitant nacionalinio saugumo taisykles.
Išorės darbuotojai	Naujos užduotys 7. ES palydovų leidimų išdavimas, įskaitant galimas būsimas atrankos procedūras, ir sąlygų, taikomų palydovinio spektro naudojimo leidimui, laikymosi priežiūra ir vykdymo užtikrinimas. 8. ES palydovų leidimų koordinuotas vykdymo užtikrinimas, susijęs su žalingaisiais trukdžiais ir ITU registravimo koordinavimu. 9. Aukcionų *ex ante* tikrinimas – raštų su pastabomis / sprendimų teikimas (panašiai kaip fiksuotojo ryšio rinkų ir taisomųjų priemonių procedūros atveju). 10. Peticija dėl taisyklių nustatymo. 11. [Galima dinaminių duomenų bazių, skirtų geografinei vietai nustatyti ir spektro naudojimo galimybėms stebėti, projekto įgyvendinimo

	pradžia]. 12. Darbas, susijęs su planuojamais deleguotaisiais ir (arba) įgyvendinimo aktais (pvz., dėl suderintų sąlygų, išlaidų metodikos, palydovų). 13. Darbas, susijęs su bendrojo leidimo išdavimo tvarkos ir susijusios bendro paso išdavimo procedūros suderinimu, įskaitant nacionalinio saugumo taisykles.

3.2.5. Numatomo poveikio su skaitmeninėmis technologijomis susijusioms investicijoms apžvalga

IŠ VISO skaitmeninių ir IT asignavimų	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO DFP 2028–2034**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
IT išlaidos (organizacijos)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
4 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Politikos priemonių IT išlaidos veiklos programoms	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Tarpinė suma, neįtraukta į 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
IŠ VISO	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

☐ Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

☒ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

Be esamų Komisijos / CNECT GD išteklių, iniciatyvai įgyvendinti reikia 5 darbuotojų išskirtinėmis aplinkybėmis etato ekvivalentų (3 pareigūnų ir 2 išorės darbuotojų (CA ar SNE)), kurių prašoma, kad būtų užtikrintas visapusiškas ir veiksmingas iniciatyvos įgyvendinimas.

☐ Reikia persvarstyti DFP.

3.2.7. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo

☒ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	Iš viso
Savanoriški trečiųjų valstybių įnašai	0	0	0	0	0	0	0	0
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.8. Numatomi žmogiškieji ištekliai ir decentralizuotoje agentūroje reikalingų asignavimų panaudojimas

Personalo poreikiai (etato ekvivalento vienetai, visiškai finansuojami iš mokesčių, kaip paaiškinta 3.3 punkte)

Agentūra: Skaitmeninių tinklų biuras	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
Laikinieji darbuotojai (AD lygio)	1	4	8	10	10	10	10
Laikinieji darbuotojai (AST lygio)							
Laikinieji darbuotojai (AD + AST), tarpinė suma	1	4	8	10	10	10	10
Sutartininkai	1	3	5	5	5	5	5
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	2	6	8	10	10	10	10
Sutartininkai ir deleguotieji nacionaliniai ekspertai, tarpinė suma	*3*	***9***	***13***	***15***	*15*	***15***	***15***
IŠ VISO darbuotojų	**4**	**13**	**21**	**25**	**25**	**25**	**25**

Iš mokesčių dengiami asignavimai, mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Agentūra: <Skaitmeninių tinklų biuras>.>	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO 2028–2034**
1 antraštinė dalis. Išlaidos darbuotojams	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	**18,661**
2 antraštinė dalis. Infrastruktūra ir veiklos išlaidos	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	0,348	**2,348**

3 antraštinė dalis. Veiklos išlaidos	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	0,264	**1,848**
IŠ VISO iš mokesčių dengiamų asignavimų	**1,107**	**2,285**	**3,445**	**4,027**	**4,027**	**4,027**	**4,027**	**22,857**

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti decentralizuotoje agentūroje reikalingų žmogiškųjų išteklių ir asignavimų (mln. EUR) apžvalga (santrauka)

Agentūra: BEREC biuras / STB	Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**	**IŠ VISO 2028–2034**
Laikinieji darbuotojai (AD + AST)	**1**	**4**	**8**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**
Sutartininkai	**1**	**3**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	**2**	**6**	**8**	**10**	**10**	**10**	**10**	**10**
Iš viso darbuotojų	**4**	**13**	**21**	**25**	**25**	**25**	**25**	**25**
Iš ES biudžeto lėšų dengiami asignavimai	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Iš mokesčių dengiami asignavimai (jei taikoma)	0,495	1,673	2,833	3,415	3,415	3,415	3,415	**18,661**
Bendrai finansuojami asignavimai (jei taikoma)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
IŠ VISO asignavimų	**0,495**	**1,673**	**2,833**	**3,415**	**3,415**	**3,415**	**3,415**	**18,661**

Prašomo personalo skaičiai ir asignavimai turėtų būti laikomi orientaciniais ir negali iš anksto nulemti vykstančių derybų dėl kitos daugiametės finansinės programos rezultatų.

Skaitmeninių tinklų biuro vykdytinų užduočių aprašymas

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	1. STB prisijungus prie BEREC darbo grupių, šios agentūros darbuotojai dalyvaus visų BEREC reguliavimo sričių veikloje, susijusioje su esminiais klausimais. Tai reiškia, kad BEREC biuro darbuotojai taip pat dalyvaus vykdant užduotis, kurios pagal EERK jau yra pavestos BEREC ir kurioms ji šiuo metu teikia tik administracinę ir logistinę paramą. 2. STB bus pavesta paskelbti išsamią elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų vidaus rinkos ataskaitą, kurioje bus aprašyta rinkos padėtis, tendencijos, apimančios susijungimų poveikį rinkai, ir elektroninių ryšių sektoriaus problemos. Visų pirma jis turėtų pranešti apie priemonių, įgyvendintų pagal STA, poveikį vidaus rinkai. Pirmoji ataskaita galėtų būti paskelbta praėjus dvejiems metams nuo taikymo pradžios, kad būtų pakankamai laiko duomenims apie STA priemonių poveikį surinkti, o vėliau ji turėtų būti skelbiama kasmet. 3. Pagal STA, RSPG iš Komisijos ekspertų grupės bus pertvarkyta į

	savarankišką instituciją (Radijo spektro politikos institucija arba RSPI), panašią į BEREC. STB perims RSPG sekretoriato paslaugas, kurias šiuo metu teikia Komisija. Tačiau be administracinės ir organizacinės pagalbos STB teiks RSPI paramą ir esminiais klausimais. Visų pirma: 4. teiks analitinę, administracinę ir logistinę paramą RSPI ir jos darbo grupėms; 5. rinks geriausios praktikos pavyzdžius, susijusius su bendrųjų leidimų ar individualių teisių pasirinkimu, leidimų išdavimo procesais ir susijusiomis skyrimo sąlygomis, pavyzdžiui, investicijoms palankaus aukciono modeliu, rezervuojamųjų kainų apskaičiavimo metodika, metinių mokesčiais, aprėpties įpareigojimais; 6. veiks kaip bendras kontaktinis punktas paraiškoms ir pranešimams teikti, kad būtų lengviau suteikti spektro naudojimo teises ir išduoti leidimus, kai Komisija nustatys vieno langelio procedūrą; 7. sukurs ir administruos dinamines duomenų bazes, skirtas geografinei vietai nustatyti ir spektro naudojimo galimybėms stebėti; 8. padės RSPI organizuoti bendrosios radijo spektro rinkos procedūros forumus ir jiems pirmininkauti, taip pat protokoluoti jų eigą; 9. veiks kaip kontaktinis punktas informacijai apie prašymus pagal ITU taisykles koordinuoti palydovinės sistemos ar antžeminės stoties dažnius arba orbitinę padėtį; 10. Komisijos prašymu padės Komisijai išduodant / suteikiant ES palydovų leidimą. Taip pat Komisijos prašymu padės Komisijai vykdyti atrankos procedūras pritrūkus palydovinio spektro; 11. padės Komisijai ir RSPI prižiūrėti, kaip išduodami ES palydovų leidimai, ir užtikrinti jų vykdymą. Veiks kaip punktas, kuriam teikiamas pranešimas, kad ES leidimo turėtojas nesilaiko ES leidimo sąlygų; 12. administruos mokesčių už ES lygmens palydovų aukcionus ir leidimų išdavimo procedūras sąskaitų išrašymą.
Išorės darbuotojai	Be to, BEREC biuro išorės darbuotojams pavedamos šios užduotys, susijusios su parama BEREC darbui: 1. teikti BEREC ekspertų paramą, jai vykdant savo reguliavimo užduotis, be kita ko, naujojo BEREC biuro ekspertinėmis žiniomis prisidedant prie visos darbo grupių veiklos; 2. remti nacionalinių reguliavimo institucijų ir kitų kompetentingų institucijų veiklos koordinavimą taikant naują bendro paso mechanizmą ir palengvinti paso deklaracijų išdavimą; 3. padėti BEREC stebėti elektroninių ryšių tinklų paslaugų prieinamumą, galingumą ir naudojimą, siekiant padėti didinti tinklo atsparumą ir parengtį; analizuoti informaciją apie elektroninių ryšių tinklų [ir kitos atitinkamos skaitmeninės infrastruktūros] paslaugų prieinamumą, galingumą bei naudojimą ir padėti BEREC rengti atsparumo gaires; 4. rinkti duomenis ir informaciją iš NRI ir kompetentingų institucijų ir keistis informacija bei ją perduoti, kiek tai susiję su naujomis BEREC pavestomis reguliavimo užduotimis, kaip antai tinklo atsparumo ir parengties, taip pat naujo bendro paso mechanizmo užduotimis; 5. reguliariai rengti ataskaitų dėl konkrečių Europos elektroninių ryšių rinkos pokyčių aspektų, pvz., lyginamosios analizės ataskaitų pirmiau minėtomis naujomis temomis, kurias reiki pateikti BEREC, projektus; 6. prižiūrint BEREC, padėti BEREC kurti ir plėtoti registrus ir duomenų bazes (skirtus pranešimams apie įmones, kurioms taikomas bendrasis leidimas, kurie būtini naujai bendro paso procedūrai pagal STA, numeracijos ištekliams ir valstybių narių skubios pagalbos tarnybų „E.164“ numeriams); 7. padėti BEREC rengti viešas konsultacijas naujose srityse pagal STA.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.

☒ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:

☐ nuosaviems ištekliams

☒ kitoms pajamoms

☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis						
		Metai **2028**	Metai **2029**	Metai **2030**	Metai **2031**	Metai **2032**	Metai **2033**	Metai **2034**
BEREC biuras / STB		**2,337**	**3,515**	**4,675**	**5,257**	**5,257**	**5,257**	**5,257**

Pagal dabartinę BEREC biuro, kurį pakeis Skaitmeninių tinklų biuras, biudžeto išlaidų eilutę ir toliau bus finansuojama nepakeista Skaitmeninių tinklų biuro dalis (ES įnašas BEREC biurui nesikeis). Be to, pirmiau aprašytos papildomos Skaitmeninių tinklų biuro išlaidos bus finansuojamos iš mokesčių už palydovinio spektro leidimus ir, jei taikoma, mokesčių už teises naudotis visos Europos numeracijos ištekliais, taip pat iš savanoriškų ir nepiniginių valstybių narių įnašų.

Palydovų mokesčiai susiję su dviem pagrindiniais šaltiniais: spektro mokesčiais, susietais su būsimo ES lygmens spektro skyrimo / pratęsimo / atnaujinimo procedūromis, nustatytomis STA, ir palydovinės judriosios radijo ryšio tarnybos procedūromis (pirmoji procedūra dėl 2 GHz palydovinės judriosios radijo ryšio tarnybos juostos numatoma 2027 m.). Tokie mokesčiai gali būti paskirstomi ilgesniems nei 10 metų laikotarpiams, todėl būtų galima užtikrinti pastovias ir stabilias pajamas, pavyzdžiui, remiantis tam tikra suma už MHz, kurią palydovų operatoriai turėtų mokėti, atsižvelgiant į jiems leidimu skirto spektro kiekį, naujos atrankos / pratęsimo / atnaujinimo atveju.

Be to, jei reikia ir praktiškai įmanoma, administraciniai mokesčiai / spektro mokesčiai galėtų būti renkami iš įmonių, kurioms, įsigaliojus STA, bus taikomas ES palydovų leidimas. Išsami informacija apie mokesčių sumos apskaičiavimą ir surinkimą bus nustatyta įgyvendinimo akte.

Jei būtų prieinami visos Europos numeracijos ištekliai, už tokių išteklių naudojimo teises renkami mokesčiai bus mokami į STB biudžetą.

Be to, pajamomis galėtų būti laikomi valstybių narių savanoriški įnašai ir nepiniginiai įnašai. Prie STB biudžeto taip pat galėtų prisidėti ELPA/EEE šalių ir trečiųjų valstybių, kurių nacionalinės reguliavimo institucijos šiuo metu dalyvauja BEREC ir BEREC biuro veikloje pagal darbo susitarimą ir kurios toliau dalyvaus BEREC ir STB veikloje, įnašai, ir visų už spektrą atsakingų kompetentingų institucijų, kurios dalyvaus RSPI ir STB veikloje, įnašai.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

Papildomos išlaidos bus dengiamos iš dviejų pagrindinių šaltinių:

- spektro mokesčių, surenkamų ES lygmeniu vykdant atrankos procedūras, susijusias su palydovų leidimų išdavimu, dalis (pirmoji procedūra dėl 2 GHz palydovinės judriosios radijo ryšio tarnybos juostos numatoma 2027 m.). Jei atrankos procedūra neįvyks 2027 m., dabartinės naudojimo teisės, kurios nustos galioti 2027 m. gegužės mėn., turės būti pratęstos. Tokiu atveju mokesčiai bus taikomi rinkoje įsitvirtinusiems operatoriams mainais už teisių pratęsimą, taip užtikrinant visišką sąnaudų padengimą;

- su ES lygmens leidimo išdavimu susiję administraciniai mokesčiai / spektro mokesčiai.

Jų apskaičiavimo metodas bus nustatytas kiekvienu konkrečiu atveju kiekvienai atrankos procedūrai ir apims bent prašomas papildomas išlaidas. Pirmais metais iki pereinamojo laikotarpio pabaigos būtinos pajamos bus surenkamos remiantis pirmosios, jau numatytos atrankos procedūros rezultatais. Mokesčių suma (kuri iš esmės padengs išlaidas) bus nurodyta prieš vykdant procedūrą ir, atsižvelgiant į šio spektro trūkumą, tikimasi, kad ji bus veiksmingai surinkta.

Šią sumą paskirsčius ilgesniam nei 10 metų laikotarpiui, papildomas išlaidas bus galima finansuoti nuo 2028 m. Pajamų iš mokesčių dalis, viršijanti padengtinas išlaidas, bus perkelta, pvz., į bendrą ES biudžetą.

Visos papildomos pajamos iš kitų ES palydovų leidimų mokesčių, ES numeracijos išteklių leidimo, taip pat savanoriški ir nepiniginiai valstybių narių, ELPA/EEE šalių ir trečiųjų valstybių, dalyvaujančių BEREC ir STB veikloje, įnašai, taip pat RSPI ir STB pajamos bus naudojamos arba papildomoms išlaidoms, patirtoms po 2028 m., padengti, kartu su pajamomis, gautomis iš planuojamos atrankos, arba pervestos, pvz., į bendrą ES biudžetą.

4. SKAITMENINIAI ASPEKTAI

4.1. Skaitmeninės svarbos reikalavimai

Skaitmeninės svarbos reikalavimų ir susijusių kategorijų (duomenų, procesų skaitmenizavimo ir automatizavimo, skaitmeninių sprendimų ir (arba) skaitmeninių viešųjų paslaugų) suvestinis aprašas

Reikalavimo nuoroda	**Reikalavimo aprašymas**	**Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas**	**Suvestiniai procesai**	**Kategorijos**
II dalis. Parengtis ir atsparumas	Duomenų, susijusių su Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planu arba reagavimu į krizes, srautai.	BEREC STB Europos Komisija Nacionalinės reguliavimo institucijos Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (ENISA) EU-CyCLONe	Ataskaitų rengimas ir platinimas Institucinis bendradarbiavimas (įskaitant reagavimą į krizes)	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	**Reikalavimo aprašymas**	**Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas**	**Suvestiniai procesai**	**Kategorijos**
III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	Duomenų, susijusių su bendruoju leidimu, bendro paso procedūra, savitarpio pagalba ir administraciniais mokesčiais, srautai. Skaitmeninis sprendimas: viešai prieinama Sąjungos nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateiktų pranešimų duomenų bazė (centralizuota bendro paso sistemos įgyvendinimo duomenų bazė).	Europos Komisija Valstybės narės (nacionalinės reguliavimo institucijos) Elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjai BEREC STB	Rinkodaros leidimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas skaitmeninės viešosios paslaugos
IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. I skyrius. Principai ir tikslai	Duomenų srautai, susiję su radijo spektro strateginiu planavimu ir valdymu. Numatomi duomenų srautai, susiję su bendradarbiavimu tarpvalstybiniu mastu koordinuojant radijo spektro naudojimą (be kita ko, siekiant pašalinti žalinguosius trukdžius).	Valstybių narių kompetentingos institucijos Europos Komisija RSPI Spektro naudojimo teisių turėtojai Trečiosios valstybės	Strateginis planavimas ir valdymas Tarpvalstybinis nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimas	Duomenys
IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. II skyrius.	Duomenų srautai, susiję su Sąjungos spektro strategija ir veiksmų gairėmis, suderintu skyrimo laikotarpiu ir prašymais suderinti radijo spektrą.	Europos Komisija Valstybių narių kompetentingos institucijos	Strateginis planavimas Institucijų bendradarbiavimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	**Reikalavimo aprašymas**	**Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas**	**Suvestiniai procesai**	**Kategorijos**
Paskirstymas		RSPI Prašymo dėl derinimo iniciatoriai Radijo spektro komitetas	Prašymų tvarkymas	
IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas	Duomenų srautai, susiję su individualiomis radijo spektro naudojimo teisėmis, bendromis radijo spektro naudojimo leidimų išdavimo sąlygomis, pasidalijamuoju spektro naudojimu ir bendrosios rinkos spektro atrankos procedūromis. Skaitmeninis sprendimas: dinaminė radijo spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazė, siekiant skatinti pasidalijamąjį konkrečių spektro juostų naudojimą ir sudaryti jam sąlygas	Valstybių narių kompetentingos institucijos Suinteresuotosios šalys (dėl individualių naudojimo teisių) RSPI ir RSPG Europos Komisija STB Komunikacijos komitetas arba išorės ekspertai BEREC	Leidimas ir naudojimo teisės Duomenų bazė	Duomenys Skaitmeninis sprendimas skaitmeninės viešosios paslaugos
IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); II antraštinė dalis. Palydovo	Duomenų srautai, susiję su: - palydovinių sistemų registravimu ir koordinavimu su Tarptautine telekomunikacijų sąjunga (ITU);	Potencialūs radijo spektro naudotojai Kompetentingoms	Prašymų tvarkymas Leidimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
naudojimasis radijo spektru	- bendraisiais leidimais teikti palydovinio ryšio tinklus ir (arba) palydovinio ryšio paslaugas; - Sąjungos leidimu naudoti palydovinį / radijo spektrą; - priežiūra ir taisomosiomis priemonėmis, susijusiomis su pagal Sąjungos leidimą veikiančių palydovinių tinklų ir palydovinio ryšio paslaugų atitiktimi; - palydovinio ryšio trukdžių šalinimu ir - prašymais koordinuoti radijo spektro naudojimą antžeminėms ir kosmoso taikmenoms.	spektro institucijos Europos Komisija ITU RSPI Palydovinio ryšio tinklų ir (arba) palydovinio ryšio paslaugų teikėjai Sąjungos leidimo turėtojai (kurie, kaip nustatyta, pažeidė sąlygas) Radijo spektro komitetas	Priežiūra ir taisomosios priemonės	
IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	Duomenų srautai, susiję su: visos Europos numeracijos ištekliais; nacionaliniais numeracijos ištekliais ir numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimo procedūra. Skaitmeninis sprendimas: Visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazė	Nacionalinės reguliavimo institucijos STB BEREC Įmonės, teikiančios elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas	Duomenų bazė Dalijimasis informacija (įskaitant paskelbimą) Ataskaitų platinimas Teisių suteikimo procedūra	Duomenys Skaitmeninis sprendimas skaitmeninės viešosios paslaugos

Reikalavimo nuoroda	**Reikalavimo aprašymas**	**Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas**	**Suvestiniai procesai**	**Kategorijos**
V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija I antraštinė dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų	Duomenys ir duomenų srautai: - varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų atnaujinimas ir paskelbimas, varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose laikomasi tvarumo sąlygų, paskelbimas; - pranešimas apie nacionalinį perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planą; - numanomi informacijos srautai galutiniams naudotojams vietovėse, kurias paveikė varinių laidų tinklų išjungimas; - operatorių nacionalinėms reguliavimo institucijoms teikiami varinių laidų tinklų išjungimo planai.	Nacionalinės reguliavimo institucijos Valstybės narės Veiklos vykdytojai	Dalijimasis informacija Informacijos pateikimas Informacijos skelbimas	Duomenys
V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija III antraštinė dalis.	Duomenys ir duomenų srautai: - gairių parengimas ir prieigos bei sujungimo gavimo procedūrų paskelbimas; - pranešimas apie reguliavimo	Nacionalinės reguliavimo institucijos	Gairių rengimas ir informacijos skelbimas Informacijos pateikimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
Sujungimas II skyrius. Simetriškos prieigos taisyklės	sistemos vertinimo rezultatus pagal 69 straipsnį.			
V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija I skyrius. Rinkos tyrimas ir didelė įtaka rinkoje	Duomenys ir duomenų srautai: - rekomendacija, kuria nustatomos produktų ir paslaugų rinkos, kuriose galima pagrįstai taikyti reguliavimo įpareigojimus; - rinkos analizė ir pranešimas apie atitinkamas planuojamas reguliavimo priemones; - numanomi informacijos srautai, susiję su tarpvalstybinių rinkų ir poreikių nustatymu; - rinkos analizės ir didelės įtakos rinkoje vertinimo gairės.	Europos Komisija Nacionalinės reguliavimo institucijos BEREC	Rekomendacijos rengimas Informacijos pateikimas Gairių rengimas	Duomenys
V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija II skyrius. Įmonėms,	Duomenys ir duomenų srautai: - viešai prieinamos išlaidų apskaitos sistemos aprašymas; - informacija apie įsipareigojimų procedūrą.	Nacionalinės reguliavimo institucijos Veiklos vykdytojai	Duomenų viešinimas Informacijos pateikimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	**Reikalavimo aprašymas**	**Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas**	**Suvestiniai procesai**	**Kategorijos**
turinčioms didelę įtaką rinkoje, taikomos prieigos gerinimo priemonės				
V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija III SKYRIUS. Vidaus rinkos reguliavimo procedūros	Informacijos srautai, susiję su elektroninių ryšių vidaus rinkos stiprinimu.	Nacionalinės reguliavimo institucijos BEREC Europos Komisija	Nuomonių teikimas Informacijos pateikimas	Duomenys
VI dalis. Paslaugos II antraštinė dalis. Atvira interneto prieiga	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos apie atvirą interneto prieigą pateikimas; - dalijimasis informacija su BEREC; - BEREC ataskaita dėl nacionalinių reguliavimo institucijų pagrindinės praktikos ir išvadų; - BEREC bendras šablonas informacijai iš paslaugų teikėjų rinkti; - BEREC gairės dėl nacionalinių reguliavimo institucijų pareigų	Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai Nacionalinės reguliavimo institucijos BEREC	Dalijimasis informacija Gairių rengimas Šablono rengimas Ataskaitų teikimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
	vykdymo.			
VI dalis. Paslaugos III antraštinė dalis. Galutinių paslaugų gavėjų teisės I skyrius. Vartotojų teisės	Duomenys ir duomenų srautai: - Sutartims taikomi informacijos reikalavimai - Informacija apie skaidrumą - informacijos reikalavimai, susiję su sutarties galiojimo trukme ir nutraukimu.	Interneto prieigos paslaugų teikėjai Vartotojai	Dalijimasis informacija	Duomenys
VI dalis. Paslaugos III antraštinė dalis. Galutinių paslaugų gavėjų teisės II skyrius. Galutinių naudotojų teisės	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos reikalavimai, susiję su paslaugų teikėjo keitimu ir numerio perkeliamumu;	Interneto prieigos paslaugų teikėjai Vartotojai STB BEREC Dėl labai mažų įmonių	Dalijimasis informacija Gairių rengimas Informavimas	Duomenys
VI dalis. Paslaugos III antraštinė dalis. Galutinių paslaugų gavėjų teisės III skyrius. Galutiniams naudotojams skirtos	Duomenys ir duomenų srautai, susiję su galutinių naudotojų apsaugos ir ryšių paslaugų reikalavimais (sukčiavimo prevencija, skubios pagalbos tarnybos, skambučių funkcijos, įrangos sąveikumas)	Galutiniai naudotojai Paslaugų teikėjai Valstybės narės Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos	Informacijos rinkimas Dalijimasis informacija Ataskaitų teikimas	Duomenys Skaitmeninis sprendimas

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
priemonės ir funkcijos Skaitmeninis sprendimas pagal 107 straipsnio 13 dalį. Pirminis teisinis pagrindas yra 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija), 109 straipsnio 8 dalis	Skaitmeninis sprendimas: - kad STB galėtų tvarkyti duomenų bazę, prižiūrimas BEREC, valstybės narės STB praneša „E.164“ numerius, kuriais galima susisiekti su valstybės narės BPC sistemomis, siekiant užtikrinti, kad vienos valstybės narės tarnybos galėtų susisiekti su kitos valstybės narės tarnybomis.	agentūra (ENISA) STB		
VII dalis. Valdymas I antraštinė dalis. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos	Duomenys ir duomenų srautai: - visų nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų pranešimai; - nacionalinių reguliavimo institucijų biudžeto ataskaitos; - numanoma ataskaita, parengta	Valstybės narės Europos Komisija Nacionalinės reguliavimo institucijos	Informacijos skelbimas Pranešimas Ataskaitų teikimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
	vykdant biudžeto kontrolę;			
VII dalis. Valdymas II antraštinė dalis. BEREC užduotys ir organizavimas	Duomenys ir duomenų srautai, susiję su BEREC užduotimis ir organizavimu	BEREC, STB, nacionalinės reguliavimo institucijos, Komisija, Europos Parlamentas, Taryba ir kiti suinteresuotieji subjektai	Informacijos skelbimas Priežiūra	Duomenys
VII dalis. Valdymas IV antraštinė dalis. BEREC ir RSPI bendrosios nuostatos ir bendradarbiavimas	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su BEREC ir RSPI bendrosiomis nuostatomis ir bendradarbiavimu, įskaitant dvimetes darbo programas, pranešimus ir veiklos ataskaitas.	BEREC RSPI valdyba Europos Parlamentas Taryba Komisija Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas.	Ataskaitos pateikimas	Duomenys
VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis.	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su STB	STB Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos	Ataskaitų pateikimas Dokumentų ir	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
Skaitmeninių tinklų biuras I skyrius. STB užduotys ir organizavimas	užduotimis ir organizavimu.	agentūra (ENISA) BEREC RSPI Komisija Europos Parlamentas Taryba Audito Rūmai	ataskaitų rengimas	
VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis. Skaitmeninių tinklų biuras II skyrius. STB biudžetas ir programavimas	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su STB biudžetu ir programavimu.	STB, Europos Parlamentas, Taryba, Audito Rūmai	Informacijos pateikimas Informacijos skelbimas	Duomenys
VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis. Skaitmeninių tinklų biuras III skyrius. Bendrosios nuostatos	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su STB bendrosiomis nuostatomis, įskaitant bendradarbiavimą su BEREC ir RSPI. Skaitmeniniai sprendimai: - skaitmeniniai sprendimai, skirti informacinei ir ryšių sistemai	STB, BEREC, RSPI, Komisija, nacionalinės reguliavimo institucijos, kompetentingos institucijos, valstybės narės, Europos Parlamentas, Taryba	Keitimasis informacija Deklaracijų pateikimas Ataskaitų teikimas	Duomenys Skaitmeniniai sprendimai

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
	sukurti pagal 174 straipsnį.			
VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos I ANTRAŠTINĖ DALIS. Informacijos teikimas, tyrimai ir konsultacijų mechanizmai	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su informacijos teikimu, tyrimais ir konsultacijų mechanizmais.	Įmonės, teikiančios elektroninių ryšių tinklus / paslaugas, nacionalinės reguliavimo institucijos, kitos kompetentingos institucijos, BEREC, RSPI, Komisija, valstybių narių institucijos, valdžios institucijos, bendri informaciniai punktai, galutiniai naudotojai, vartotojai, gamintojai	Informacijos pateikimas Keitimasis informacija	Duomenys
VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos II ANTRAŠTINĖ DALIS. Suderinimo procedūros	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su standartizacijos veikla.	ES Komisija, nacionalinės reguliavimo institucijos, kitos kompetentingos institucijos, BEREC, RSPI, Europos Parlamentas, Taryba, Europos standartizacijos	Standartų paskelbimas Informacijos pateikimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
		organizacijos, visuomenė		
VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos III ANTRAŠTINĖ DALIS. Ginčų sprendimas	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su ginčų sprendimu.	Nacionalinės reguliavimo institucijos BEREC	Duomenų viešinimas Pranešimų siuntimas	Duomenys
VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos IV ANTRAŠTINĖ DALIS. Bendradarbiavimas ekosistemose	Duomenys ir duomenų srautai: - informacijos srautai, susiję su bendradarbiavimu ekosistemose.	BEREC, STB, Komisija, nacionalinės reguliavimo institucijos, elektroninių ryšių tinklų teikėjai, įmonės, veikiančios elektroninių ryšių sektoriuje arba glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose, suinteresuotieji subjektai	Informacijos skelbimas Informacijos pateikimas	Duomenys
VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos VI ANTRAŠTINĖ DALIS. Baigiamosios nuostatos	Duomenys ir duomenų srautai: - bendrieji informacijos srautai.	Komisija, Europos Parlamentas, Taryba, valstybės narės, nacionalinės reguliavimo institucijos, Ryšių komitetas, Radijo spektro komitetas,	Pranešimų siuntimas Informacijos skelbimas	Duomenys

Reikalavimo nuoroda	Reikalavimo aprašymas	Subjektai, kuriems reikalavimas daro poveikį arba kuriems jis taikomas	Suvestiniai procesai	Kategorijos
		BEREC, RSPI, STB, įmonės, ekspertai, suinteresuotieji subjektai		

4.2. Duomenys

Į taikymo sritį patenkančių duomenų suvestinis aprašas

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Sąjungos skaitmeninės infrastruktūros parengties planas ir jį rengiant informacija naudojama informacija	II dalis. Parengtis ir atsparumas	Į Planą įtrauktina informacija aprašyta teisiniame tekste. BEREC paskelbia bendrą šabloną, kurį nacionalinės reguliavimo institucijos turi naudoti rinkdamos informaciją, kuria bus grindžiamas Planas.	Nacionalinės reguliavimo institucijos kas dvejus metus teikia STB būtiną informaciją apie elektroninių ryšių tinklų architektūrą, galingumą, pajėgumus ir naudojimą. Numatomi duomenų srautai, susiję su STB, Europos Komisijos ir Bendradarbiavimo grupės, įsteigtos pagal Direktyvos (ES) 2022/2555 14 straipsnį, Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros (ENISA) ir atitinkamų Europos reagavimo į krizes ir civilinės saugos koordinavimo institucijų bendradarbiavimu rengiant Planą. Numatomi duomenų srautai, susiję su Plano pateikimu.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			Gavęs prašymą, STB pasidalija su Komisija išsamia informacija apie analizę, naudotą rengiant Planą. *BEREC paskelbia bendrą informacijos rinkimo iš nacionalinių reguliavimo institucijų šabloną, kai jis bus parengtas.*
Informacija bendram informuotumui apie padėtį ir reagavimo į krizes nuoseklumui užtikrinti	II dalis. Parengtis ir atsparumas	//	Kai gamtinis ar žmogaus sukeltas sutrikimas, krizė ar nenugalimos jėgos aplinkybės yra susiję su didelio masto kibernetinio saugumo incidentu arba įvyksta tuo pat metu, BEREC pateikia atitinkamą informaciją Europos ryšių palaikymo dėl kibernetinių krizių organizaciniam tinklui (EU-CyCLONe) ir Komisijai.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Duomenys, susiję su rinkos leidimo išdavimu ir bendro paso procedūra	III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	// Pranešimas apie ketinimą teikti tinklus ar paslaugas pateikiamas naudojant BEREC parengtą pranešimo šabloną. Informacijos, kuri turi būti įtraukta į leidimo patvirtinimą, aprašymas,	Valstybės narės praneša Komisijai apie bet kokį laisvės teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas apribojimą. Paslaugų teikėjas, kuris ketina teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas vienoje arba keliose valstybėse narėse, pateikia pranešimą vienos iš tų valstybių narių nacionalinei reguliavimo institucijai pagal bendro paso procedūrą. Kompetentingos institucijos, kurioms pateiktas pranešimas, perduoda gautą pranešimą STB. Jei pranešimas susijęs su keliomis valstybėmis narėmis, STB perduoda jį susipažinti kitų valstybių narių, kuriose paslaugų teikėjas ketina vykdyti veiklą, kompetentingoms institucijoms. Jei pranešimas susijęs su vienoje ar keliose valstybėse narėse jau veiklą vykdančio paslaugų teikėjo ketinimu išplėsti savo veiklą kitose valstybėse narėse, STB perduoda tokį pranešimą susipažinti visų atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Institucija, kuriai pateiktas pranešimas, patvirtina paslaugų teikėjui išduotą leidimą teikti elektroninių ryšių tinklus ar paslaugas. Institucijos, kurioms pateiktas pranešimas,

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
		jei pateikiamas.	atnaujina informaciją apie visus gautus pranešimus viešai prieinamoje Sąjungos duomenų bazėje ne rečiau kaip kartą per du mėnesius.
Gairės dėl bendrojo leidimo tvarkos ir duomenų teikiant savitarpio pagalbą	III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	//	BEREC paskelbia gaires dėl bendrojo leidimo tvarkos, užtikrindama, kad atitinkama informacija paslaugų teikėjams būtų prieinama STB tinklalapyje. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną bendrą nacionalinį kontaktinį punktą. Bendras nacionalinis kontaktinis punktas nuolat atnaujina informaciją apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimui taikomus nacionalinės teisės aktus ir procedūras. Numatomi duomenų srautai, susiję su įvairių valstybių narių atitinkamų institucijų tarpusavio

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			pagalba.
Informacija apie administracines išlaidas ir mokesčius	III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	//	Jei administraciniai mokesčiai taikomi, nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos skelbia metines savo administracinių sąnaudų apžvalgas ir surinktų mokesčių bendrą sumą.
Informacija apie radijo spektro strateginį planavimą ir valdymą (be kita ko, siekiant pašalinti žalinguosius trukdžius)	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. I skyrius. Principai ir tikslai	//	Kompetentingos institucijos turi informuoti Komisiją ir kitas atitinkamas kompetentingas institucijas apie sprendimą leisti alternatyvų radijo spektro juostos naudojimą, suderintą pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB. Spektro naudojimo teisių turėtojai gali prašyti RSPI išspręsti klausimus, susijusius su tarpvalstybiniu koordinavimu arba tarpvalstybiniais žalingaisiais trukdžiais. RSPI gali pateikti nuomonę, kurioje siūlomas suderintas sprendimas (ir *pateikia* tokią nuomonę, jei to prašo pirmiau minėtas spektro naudojimo teisių turėtojas). Jei tarpvalstybiniai klausimai neišsprendžiami per nustatytą laikotarpį, bet kurios paveiktos valstybės narės kompetentingos institucijos arba spektro naudojimo teisės turėtojai gali prašyti Komisijos

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			įsikišti.
Sąjungos spektro strategija ir veiksmų gairės	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. II skyrius. Paskirstymas	// Glausti nacionalinių radijo spektro veiksmų gairių turinio reikalavimai.	Komisija pateikia Sąjungos spektro strategiją. Per 9 mėnesius nuo Sąjungos spektro veiksmų gairių parengimo kompetentingos institucijos Komisijai ir RSPI pateikia savo nacionalines spektro veiksmų gaires. Nacionalinės kompetentingos institucijos paskelbia nacionalines spektro veiksmų gaires ir reguliariai jas atnaujina. Jos reguliariai praneša Komisijai ir RSPI apie savo nacionalinių radijo spektro veiksmų gairių įgyvendinimą.
Prašymai peržiūrėti išimties tvarka leisto alternatyvaus naudojimo termino pratęsimą (*kai radijo spektro naudojimas suderintas techninėmis įgyvendinimo priemonėmis pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB*)	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. II skyrius. Paskirstymas	//	Potencialus spektro naudotojas arba Komisija gali pateikti tokius peržiūros prašymus atitinkamai kompetentingai institucijai.
Prašymai suderinti radijo spektrą	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija);	//	Bet kuri suinteresuotoji šalis gali pateikti Komisijai pagrįstą prašymą apsvarstyti galimybę suderinti konkrečios dažnių juostos prieinamumo ir (arba)

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
	I antraštinė dalis. Radijo spektras. II skyrius. Paskirstymas		veiksmingo naudojimo sąlygas. Gavusi tokį prašymą, Komisija surengia viešas konsultacijas ir tą prašymą pateikia RSPI, kad ši pateiktų ataskaitą ar nuomonę, ir (arba) Radijo spektro komitetui (kuris taip pat gali pateikti nuomonę). Komisija perduoda pagrįstą atsakymą prašymo iniciatoriui (laikydamasi pagrįsto termino, pageidautina per šešis mėnesius nuo prašymo gavimo). Komisija paskelbia prašymą ir atsakymą.
Informacija apie individualias naudojimo teises	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas	//	Kompetentingos institucijos informuoja suinteresuotąsias šalis apie sąlygas, kurios turi būti susietos su individualiomis naudojimo teisėmis prieš jas nustatant. Panašiai yra ir atitikties vertinimo kriterijų atveju. RSPI kaupia gerąją patirtį, susijusią su bendrųjų leidimų ar individualių teisių pasirinkimu.
Duomenys, susiję su bendromis radijo spektro naudojimo leidimų išdavimo sąlygomis	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III	//	Potencialūs radijo spektro naudotojai dviejose ar keliose valstybėse narėse (arba Komisija) gali prašyti atitinkamos valstybės narės kompetentingų institucijų kartu RSPI nustatyti bendras leidimų išdavimo sąlygas.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
	skyrius. Skyrimas		Kompetentingos institucijos apie tokius prašymus informuoja Komisiją. Numatomi duomenų srautai, jei Komisija prašytų RSPI, STB, Komunikacijos komiteto ar išorės ekspertų pagalbos vykdant leidimo išdavimo procesą.
Kiti duomenys apie individualias naudojimo teises	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas	//	Individualių teisių turėtojų prašymai pratęsti tokių teisių galiojimą. Naudojimo teisių turėtojas praneša kompetentingai institucijai apie savo ketinimą perduoti arba išnuomoti naudojimo teises. Minėta kompetentinga institucija šią informaciją skelbia viešai. Bet kuri trečioji šalis, norinti tam tikroje teritorijoje ar tam tikru laikotarpiu naudoti spektro dalį, turi teisę pareikšti susidomėjimą kompetentingai institucijai.
Dinaminei radijo spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazei skirti duomenys	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas	Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos į duomenų bazę įtrauktos spektro juostos ir nustatoma praktinė tvarka bei vienodi formatai, kuriais kompetentingos institucijos renka ir teikia duomenis Komisijai.	Į duomenų bazę įtraukiama naujausia valstybių narių surinkta ir pateikta informacija.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Duomenys, naudojami įgyvendinant bendrosios spektro rinkos procedūrą	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas	Būtiniausi turinio reikalavimai.	Ketindamos vykdyti atrankos procedūrą (arba iš dalies pakeisti ar atnaujinti tam tikras teises), kompetentingos institucijos paskelbia savo galutinės priemonės projektą ir pateikia jį Komisijai, RSPI, BEREC ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms. Kompetentingos institucijos, RSPI, BEREC ir Komisija gali pateikti pastabas dėl priemonės projekto per 30 darbo dienų. Tokiu atveju Komisija informuoja BEREC ir nacionalines reguliavimo institucijas apie savo kritines pastabas bei tuo pačiu metu jas paskelbia viešai. Per 30 darbo dienų nuo pranešimo apie Komisijos kritines pastabas RSPI ir BEREC pateikia savo nuomones dėl Komisijos pranešimo. Per 60 darbo dienų nuo pranešimo apie savo kritines pastabas Komisija gali priimti sprendimą. Kompetentinga institucija per šešis mėnesius nuo Komisijos sprendimo priėmimo dienos praneša RSPI, BEREC ir Komisijai apie naują priemonės projektą. STB registruoja Sąjungos bendrosios spektro rinkos

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			procedūras.
Duomenys, susiję su palydovinių sistemų registravimu ir koordinavimu su Tarptautine telekomunikacijų sąjunga (ITU)	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); II antraštinė dalis. Palydovo naudojimasis radijo spektru	//	Kompetentinga spektro institucija informuoja Komisiją ir kitas kompetentingas institucijas, kurios yra RSPI narės, apie visus prašymus registruoti ar koordinuoti su ITU palydovinę sistemą, kurios aprėptis apims daugiau nei vieną valstybę narę, arba antžeminę stotį. - Valstybės narės ir Komisija gali teikti pastabas dėl prašymo. Gavusi prašymą pagal ITU taisykles koordinuoti palydovinės sistemos arba antžeminės stoties dažnius arba orbitinę padėtį, atitinkama kompetentinga institucija per RSPI informuoja Komisiją ir kitas kompetentingas institucijas. - Numatomi duomenų srautai vykdant RSPI koordinavimo funkciją, kai dvi ar daugiau kompetentingų institucijų gauna prašymus dėl tos pačios dažnių juostos arba tos pačios orbitinės padėties. Gavusi prašymą koordinuoti spektro naudojimą antžeminėms ir kosminėms taikmenoms pagal ITU taisykles, susijusias su radijo spektru, suderintu pagal Sprendimą Nr. 676/2002/EB, atitinkama kompetentinga institucija perduoda tokį prašymą

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			Komisijai, kad jis būtų nedelsiant perduotas Radijo spektro komiteto nariams.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Duomenys, susiję su Sąjungos lygmens leidimais naudoti palydovinį spektrą	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); II antraštinė dalis. Palydovo naudojimasis radijo spektru	//	Paslaugų teikėjai pateikia pranešimą Komisijai. Numatomi duomenų srautai valstybėse narėse, kuriose taikomas Komisijos suteiktas Sąjungos leidimas. Kompetentingos institucijos arba pareiškėjai gali prašyti, kad Komisija apsvarstytų galimybę apriboti Sąjungos leidimų skaičių tam tikroje radijo spektro juostoje. Tokiu atveju Komisija suteikia suinteresuotosioms šalims galimybę pareikšti savo nuomonę per viešas konsultacijas. Bet kuri įmonė gali pateikti Komisijai paraišką gauti Sąjungos leidimą naudoti radijo spektrą palydovinio ryšio paslaugoms ir palydoviniams tinklams teikti. - Gavusi tokias paraiškas, Komisija jas paskelbia. - RSPI pateikia nuomonę Komisijai per 10 darbo dienų.

Duomenų rūšis	**Reikalavimo (-ų) nuoroda**	**Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)**	**Duomenų srauto aprašymas**
Duomenys, susiję su priežiūra ir taisomosiomis priemonėmis (įskaitant palydovinio ryšio trukdžių šalinimą)	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); II antraštinė dalis. Palydovo naudojimasis radijo spektru	//	Numatomi duomenų srautai Komisijai (padedant RSPI) nagrinėjant įtariamus sąlygų, susijusių su Sąjungos leidimu, arba teisinių nuostatų pažeidimus. - Jei kompetentinga institucija mano, kad Sąjungos leidimo turėtojas nesilaiko reikalavimų, ji apie tai praneša Komisijai ir RSPI. - Jei Komisija nustato, kad Sąjungos leidimo turėtojas nesilaiko kurios reikalavimų, ji apie savo išvadas informuoja operatorių. - Komisija praneša valstybėms narėms apie savo vykdymo užtikrinimo veiksmus. Jei kompetentinga institucija nusprendžia atidėti kurios nors Komisijos nustatytos priemonės taikymą, ji apie tai iš anksto praneša Komisijai. Kai kompetentinga institucija savo iniciatyva imasi laikinųjų priemonių, kad išvengtų žalingųjų trukdžių savo teritorijoje, ji apie tai praneša Komisijai ir kitoms kompetentingoms institucijoms. - Kita vertus, Komisija taip pat gali prašyti priimti tokias laikinąsias priemones.

Duomenų rūšis	**Reikalavimo (-ų) nuoroda**	**Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)**	**Duomenų srauto aprašymas**
Duomenys, susiję su radijo numeracijos išteklių strateginiu planavimu ir valdymu.	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	//	Numatomi duomenų srautai bendradarbiaujant Komisijai, STB ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms siekiant strategiškai planuoti numeracijos išteklius Sąjungoje ir nustatyti numeracijos išteklių naudojimo galimybes tarpvalstybinėms arba visos Europos paslaugoms teikti.
Duomenys, susiję su visos Europos numeracijos ištekliais	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	// Per šešis mėnesius nuo Sąjungos numeracijos plano priėmimo STB nustato informacijos teikimo tvarką ir sistemą.	Numatomas duomenų srautas, gaunamas nacionalinėms reguliavimo institucijoms bendradarbiaujant su STB, kai skirstomi visos Europos numeracijos išteklių numeriai arba numerių intervalai. Nacionalinių reguliavimo institucijų laiku teikiama informacija apie numerių paskirstymą ir gavėjus (duomenys, reikalingi STB sukurtai visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazei pildyti).

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Duomenys, susiję su nacionaliniais numeracijos ištekliais	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	//	Įmonės, kurios nėra elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjos, gali prašyti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos suteiktų numeracijos išteklių, numatytų nacionaliniuose numeracijos planuose, naudojimo teises konkrečioms paslaugoms, kurios teikiamos joms, teikti. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali prašyti STB pagalbos koordinuojant jų veiklą, kad būtų užtikrintas veiksmingas numeracijos išteklių valdymas. Nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos periodiškai perduoda STB duomenis, reikalingus numeracijos išteklių, kurie Sąjungoje gali būti naudojami už teritorijos ribų, duomenų bazei pildyti. Nacionalinės reguliavimo institucijos skelbia nacionalinius numeracijos planus, taip pat visus vėlesnius jų papildymus ar pakeitimus. Kas dvejus metus BEREC pateikia nacionalinės praktikos, susijusios su nacionalinių ir visos Europos numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimu, ataskaitą.

Duomenų rūšis	**Reikalavimo (-ų) nuoroda**	**Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)**	**Duomenų srauto aprašymas**
Duomenys, susiję su numeracijos išteklių naudojimo teisių suteikimu	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	//	Įmonės gali prašyti nacionalinių reguliavimo institucijų suteikti individualias numeracijos išteklių naudojimo teises. Nacionalinės reguliavimo institucijos priima sprendimą dėl pirmiau minėto prašymo ir jį paskelbia viešai. Valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija gali pateikti valstybės narės, kurioje buvo suteiktos numeracijos išteklių naudojimo teisės, nacionalinėms reguliavimo institucijoms prašymą įrodyti atitinkamų vartotojų apsaugos taisyklių arba nacionalinės teisės aktų pažeidimą. Numatomi duomenų srautai, susiję su STB užduotimi sudaryti sąlygas skirtingų susijusių valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms keistis informacija, tą keitimąsi koordinuoti ir užtikrinti tinkamą jų tarpusavio darbo koordinavimą.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Informacija apie vario laidų tinklų išjungimą ir pereinamojo laikotarpio planavimo duomenys	V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija I antraštinė dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų	Varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų ribos nustatomos atsižvelgiant į Komisijos gaires, kurios turi būti priimtos ne vėliau kaip 2028 m. vasario 29 d. Pagal tvarumo sąlygas šviesolaidinių tinklų aprėptis turi būti šalia ne mažiau kaip 95 proc. varinių laidų tinklų išjungimo teritorijoje esančių namų. Nacionalinės reguliavimo institucijos nustato objektyvius ir skaidrius artumo, pagrįstų pastangų, pagrįstų sąnaudų ir įperkamumo vertinimo parametrus ir kriterijus.	Nacionalinės reguliavimo institucijos skelbia varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų sąrašą ir visus jo naujinius kartu su varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų, kuriose laikomasi tvarumo sąlygų, sąrašais (paskelbiama iki 2029 m. birželio 30 d., o vėliau – penkerius metus, bent kas 12 mėnesių). Valstybės narės ne vėliau kaip 2029 m. spalio 31 d. parengia ir Komisijai pateikia perėjimo prie šviesolaidinio ryšio planą, kuriame pateikiama informacija apie varinių laidų tinklų ir šviesolaidinių tinklų aprėptį, diegimo priemones, varinių laidų tinklų išjungimo teritorijų statusą ir perėjimo etapus, o apie atnaujintą planą turi būti praneštą ne vėliau kaip 2034 m. birželio 30 d., nurodant jame įgyvendinimo pažangą. Operatoriai savo varinių laidų tinklų išjungimo planus nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateikia per šešis mėnesius nuo įpareigojimo priėmimo ir praneša apie įgyvendinimo pažangą institucijos nurodytu periodiškumu. Galutiniai naudotojai paveiktose vietovėse informuojami apie varinių laidų tinklų išjungimo laikotarpį, būtinus paslaugos ar įrangos pakeitimus ir prieinamas alternatyvias paslaugas.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Prieigos ir sujungimo procedūros ir reguliavimo vertinimo rezultatai	V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija III antraštinė dalis. Sujungimas II skyrius. Simetriškos prieigos taisyklės	Procedūromis turi būti užtikrinta, kad nustatyti įpareigojimai būtų naudingi įmonėms, įskaitant MVĮ ir paslaugų teikėjus, turinčioms ribotą geografinę aprėptį. Įpareigojimai ir sąlygos turi būti objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir nediskriminaciniai, įgyvendinami pagal 186 ir 85 straipsnius.	Nacionalinės reguliavimo institucijos parengia gaires ir paviešina prieigos bei sujungimo gavimo procedūras. Nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos, nustačiusios įpareigojimus ir sąlygas pagal 69 straipsnį, įvertina jų rezultatus ne vėliau kaip per penkerius metus nuo ankstesnės priemonės priėmimo ir praneša savo vertinimo rezultatus 186 ir 85 straipsniuose nurodyta tvarka.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Rinkos apibrėžimas, rinkos tyrimo rezultatai, reguliavimo priemonės ir rekomendaciniai dokumentai	V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija I skyrius. Rinkos tyrimas ir didelė įtaka rinkoje	Rekomendacijoje nustatomos produktų ir paslaugų rinkos, apibrėžtos pagal konkurencijos teisės principus. Rinkos tyrimas turi būti atliekamas laikantis 186 ir 85 straipsniuose nustatytų procedūrų, laiku ir užbaigtas per vienus metus. Rinkos, kuriose taikomas *ex ante* reguliavimas, peržiūrimos kas penkerius metus, siekiant nustatyti, ar tenkinami 72 straipsnio 1 dalyje nurodyti trys kriterijai. DĮR gairės atitinka tinkamus konkurencijos teisės principus ir į jas turi būti įtrauktos rekomendacijos dėl didelės įtakos rinkoje sąvokos taikymo elektroninių ryšių rinkų *ex ante* reguliavimui.	Komisija, pasikonsultavusi su visuomene ir atsižvelgusi į BEREC nuomonę, priima rekomendaciją, kurioje nustatomos atitinkamos produktų ir paslaugų rinkos, ir reguliariai kas penkerius metus ją peržiūri. Nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka rinkos tyrimą ir praneša apie atitinkamas planuojamas reguliavimo priemones pagal 85 straipsnį per penkerius metus nuo ankstesnės priemonės priėmimo. BEREC, gavusi pagrįstą Komisijos ar bent dviejų nacionalinių reguliavimo institucijų prašymą, atlieka galimų transnacionalinių rinkų tyrimą arba, gavusi pagrįstą Komisijos, bent dviejų nacionalinių reguliavimo institucijų ar rinkos dalyvių prašymą, – transnacionalinės galutinių naudotojų sukurtos paklausos tyrimą. Komisija, pasikonsultavusi su BEREC, paskelbia DĮR gaires.
Išlaidų apskaitos sistemos informacija ir atitikties tikrinimo duomenys	V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija	Sąnaudų apskaitos sistemos aprašymas, kuriame nurodomos bent pagrindinės sąnaudų grupavimo kategorijos ir sąnaudų	Įmonės, kurios pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje ir kurioms taikomi sąnaudų apskaitos įpareigojimai, viešai paskelbia savo sąnaudų apskaitos sistemos aprašymą.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
	IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija II skyrius. Įmonėms, turinčioms didelę įtaką rinkoje, taikomos prieigos gerinimo priemonės	paskirstymo taisyklės, turi būti skelbiamas viešai. Sistemą turi patikrinti kvalifikuota nepriklausoma įstaiga	Nepriklausomas kvalifikuotas subjektas patikrina, ar laikomasi sąnaudų apskaitos sistemos, ir kasmet skelbia pareiškimą apie tai, kaip laikomasi sąnaudų apskaitos sistemos. Jei įmonė yra įpareigota kainas susieti su sąnaudomis, ji nacionalinei reguliavimo institucijai pateikia išsamų savo kainų pagrindimą, įskaitant įrodymus, kad mokesčiai nustatyti pagal sąnaudas, ir nurodo pagrįstą investicijų grąžos normą. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali reikalauti, kad įmonės koreguotų kainas remdamosi šia informacija.
Informacija apie didelę įtaką rinkoje turinčių operatorių pasiūlytus įsipareigojimus	V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija II skyrius. Įmonėms, turinčioms didelę įtaką rinkoje, taikomos prieigos gerinimo priemonės	Įsipareigojimai turi būti pakankamai išsamūs, atsižvelgiant į taikymo sritį, trukmę, laikotarpį ir įgyvendinimo būdą, kad nacionalinė reguliavimo institucija galėtų juos įvertinti.	Didelę įtaką rinkoje turinčiomis pripažintos įmonės gali nacionalinėms reguliavimo institucijoms pasiūlyti įsipareigojimus, susijusius su prieigos, bendro investavimo ar jų abiejų sąlygomis. Nacionalinės reguliavimo institucijos rengia viešas konsultacijas (rinkos tyrimą) dėl siūlomų įsipareigojimų su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma tiesiogiai paveiktomis trečiosiomis šalimis. Potencialūs jungtiniai investuotojai arba norintys gauti prieigą subjektai gali pateikti nuomonę apie reikalavimų laikymąsi ir pasiūlyti pokyčių. Nacionalinė reguliavimo institucija pateikia preliminarias išvadas įmonei, kuri gali peržiūrėti

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			savo pradinį pasiūlymą. Kai įsipareigojimai tampa privalomi, įmonė nepagrįstai nedelsdama informuoja nacionalinę reguliavimo instituciją apie visus su įsipareigojimais susijusių aplinkybių pasikeitimus. Nacionalinės reguliavimo institucijos stebi, prižiūri ir užtikrina privalomų įsipareigojimų laikymąsi.
Reguliavimo priemonių projektai, pastabos, nuomonės, sprendimai ir galutinė priimta priemonė	V dalis. Perėjimas prie šviesolaidinių tinklų, rinkų veikimas ir konkurencija IV antraštinė dalis. Rinkos ir konkurencija III skyrius. Vidaus rinkos reguliavimo procedūros	Priemonių projektai turi būti skelbiami ir apie juos lygiagrečiai pranešama Komisijai, BEREC ir kitų valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms, nurodant priežastis pagal 20 straipsnio 3 dalį. BEREC pateikia nuomonę per 30 darbo dienų nuo 90 dienų laikotarpio pradžios. Laikinosios priemonės pagal 86 straipsnį galioja ne ilgiau kaip 12 mėnesių.	Nacionalinės reguliavimo institucijos Komisijai, BEREC ir kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms praneša apie priemonių, kurios patenka į 69 straipsnio, 72 straipsnio ir 73–84 straipsnių taikymo sritį ir kurios turėtų įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai, projektus. Šie subjektai gali pateikti pastabas per 30 darbo dienų. Jei Komisija pareiškia rimtų abejonių arba atkreipia dėmesį į kliūtis vidaus rinkai, BEREC per 30 darbo dienų pateikia nuomonę. Nacionalinės reguliavimo institucijos apie visas priimtas galutines priemones praneša Komisijai ir BEREC. Apie laikinąsias priemones nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos praneša Komisijai, kitoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir BEREC. Komisija gali priimti rekomendacijas arba gaires po

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			viešų konsultacijų, pasikonsultavusi su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir kuo labiau atsižvelgdama į BEREC nuomonę.
Informacija apie tinklo pajėgumo valdymą, srauto valdymo priemones, paslaugos kokybės parametrus, atitikties duomenis ir vykdymo užtikrinimo išvadas	VI dalis. Paslaugos II antraštinė dalis. Atvira interneto prieiga	Paslaugų teikėjų kas dvejus metus teikiamos ataskaitos, apimančios tinklo / srauto valdymą ir pagrindimą. BEREC šablonas iki [priėmimo data + 1 metai]. BEREC gairėse išsamiai aprašomi kokybės užtikrinimo parametrai, matavimo metodai, informacijos pateikimo formatas (III priedas), paskelbimo formatas (IV priedas) ir kokybės sertifikavimo mechanizmai, įskaitant galutiniams naudotojams su negalia taikomus parametrus.	Paslaugų teikėjai kas dvejus metus teikia nacionalinėms reguliavimo institucijoms informaciją apie tinklo galingumą ir srauto valdymą. Nacionalinės reguliavimo institucijos dalijasi informacija su BEREC. BEREC, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir bendradarbiaudama su Komisija, kas dvejus metus skelbia nacionalinių reguliavimo institucijų praktikos ir išvadų ataskaitas, bendrą duomenų rinkimo šabloną ir įgyvendinimo gaires. Nacionalinės reguliavimo institucijos kuo labiau atsižvelgia į BEREC vykdymo užtikrinimo gaires.
Informacija apie sutartis, skaidrumo informacija, veiklos duomenys, pranešimai apie sutarties pakeitimus, vartojimo stebėsenos duomenys	VI dalis. Paslaugos III antraštinė dalis. Galutinių paslaugų gavėjų teisės I skyrius. Vartotojų teisės	Aiškiai ir suprantamai patvariojoje laikmenoje arba dokumente, kurį lengva parsisiųsti, pateikta informacija (96 straipsnio 2 dalis). Pasikonsultavusi su BEREC, Komisija gali nustatyti sutarties	Interneto prieigos paslaugų arba viešai prieinamų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų teikėjai, prieš sudarydami sutartį, pateikia vartotojams informaciją apie sutartį (III priedas) ir sutarties santrauką. Paslaugų teikėjai skelbia skaidrumo informaciją

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
		santraukos šabloną. Skaidrumo informacija skelbiama aiškiu, išsamiu, kompiuterio skaitomu būdu pagal IV priedą. Galutiniams naudotojams su negalia prieinamas formatas pagal Direktyvos (ES) 2019/882 1 priedą. Veiklos rezultatų stebėsena pagal BEREC gaires (95 straipsnio 3 dalis).	(IV priedas) kompiuterio skaitomu formatu. Paslaugų teikėjai siūlo vartojimo stebėsenos priemones, kuriose laiku pateikiama informacija apie naudojimo lygį ir įspėjamieji pranešimai prieš pasiekiant vartojimo ribas. Paslaugų teikėjai ne vėliau kaip prieš mėnesį praneša vartotojams apie sutarties pakeitimus patvariojoje laikmenoje. Interneto prieigos paslaugų veiksmingumo duomenys stebimi pagal BEREC gaires ir sertifikuojami nacionalinių reguliavimo institucijų.
Paslaugų teikėjo keitimo proceso informacija, numerio perkeliamumo duomenys, perkėlimo terminai, paslaugų tęstinumo duomenys, informacija apie kompensacijas, sutikimo įrašai	VI dalis. Paslaugos III antraštinė dalis. Galutinių paslaugų gavėjų teisės II skyrius. Galutinių naudotojų teisės	//	Vykstant teikėjo keitimo procesui, priimantys ir perduodantys interneto prieigą paslaugų teikėjai galutiniams naudotojai teikia informaciją. Abu paslaugų teikėjai keičiasi duomenimis, kad užtikrintų paslaugų tęstinumą ir aktyvinimą per sutartus terminus. Nacionalinės reguliavimo institucijos gauna informaciją, kad galėtų stebėti, kaip laikomasi reikalavimų, ir užtikrinti, kad galutiniai naudotojai būtų informuoti ir apsaugoti. BEREC, pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais ir bendradarbiaudama su Komisija,

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			parengia gaires dėl proceso detalių ir kompensacijos. Labai mažos įmonės informuoja galutinius naudotojus apie išimtis prieš sudarant sutartį.
Informacija apie nesąžiningą veiklą, skubios pagalbos ryšių duomenys, viešų įspėjimų duomenys, ryšio linijos, iš kurios skambinama, identifikavimo duomenys, viešojo intereso informacija, informacija apie prieinamumą galutiniam naudotojui su negalia	VI dalis. Paslaugos III antraštinė dalis. Galutinių paslaugų gavėjų teisės III skyrius. Galutiniams naudotojams skirtos priemonės ir funkcijos	Informacija apie skambinančio asmens buvimo vietą pagal suderintus Europos kriterijus (deleguotasis aktas iki [priėmimo data + 2 metai]). Standartinio formato viešojo intereso informacija. Ryšio linijos, iš kurios skambinama, identifikavimas paprastomis ir nemokamomis priemonėmis. Prieinamumas pagal Direktyvą (ES) 2019/882.	STB renka informaciją apie sukčiavimą iš nacionalinių institucijų, Europolo ir suinteresuotųjų subjektų. BEREC, pasikonsultavusi su ENISA, paskelbia sukčiavimo prevencijos gaires. Valstybės narės STB praneša BPC „E.164“ numerius, skirtus duomenų bazei tvarkyti, prižiūrint BEREC. Paslaugų teikėjai galutiniams naudotojams platina viešojo intereso informaciją, gautą iš valdžios institucijų. Paslaugų teikėjai užtikrina, kad užmezgus skubios pagalbos ryšį BPC būtų nedelsiant perduodama skambinančio asmens vietos nustatymo informacija. Paslaugų teikėjai perduoda viešus įspėjimus galutiniams naudotojams paveiktose geografinėse vietovėse. Paslaugų teikėjai įgyvendina ryšio linijos, iš kurios skambinama, nustatymo ir apribojimo mechanizmus, atsižvelgdami į galutinio naudotojo prašymus.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
Nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų pavadinimai ir atitinkamos jų užduotys, pranešimas apie nacionalines reguliavimo ir kitas kompetentingas institucijas ir jų pareigos, nacionalinių reguliavimo institucijų metinės ataskaitos, nacionalinių reguliavimo institucijų metiniai biudžetai	VII dalis. Valdymas I antraštinė dalis. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos	Skelbimas lengvai prieinama forma. Metinių ataskaitų teikimas. Biudžeto kontrolė vykdoma skaidriai ir skelbiama viešai.	Valstybės narės skelbia nacionalinių reguliavimo ir kitų kompetentingų institucijų pavadinimus ir jų užduotis. Valstybės narės praneša Komisijai apie visas institucijas, kurioms pagal šį reglamentą pavestos užduotys, ir jų pareigas, įskaitant visus pakeitimus. Nacionalinės reguliavimo institucijos kasmet teikia ataskaitas apie rinkos padėtį, sprendimus, išteklių paskirstymą ir būsimus planus. Skelbiami nacionalinių reguliavimo institucijų metiniai biudžetai. Biudžeto kontrolė vykdoma skaidriai ir skelbiama viešai.
BEREC reguliavimo užduotys (viešas sąrašas), BEREC nuomonės, gairės, ataskaitos, rekomendacijos, bendrosios pozicijos, geriausia praktika, užsakyti tyrimai, viešų konsultacijų rezultatai, nacionalinių reguliavimo institucijų surinkti duomenys, dvimetė darbo programa, dvimetė veiklos ataskaita, Reguliuotojų valdybos nariai ir pakaitiniai nariai, darbo tvarkos taisyklės, darbo susitarimai su	VII dalis. Valdymas II antraštinė dalis. BEREC užduotys ir organizavimas	Atviras, daugkartinis, kompiuterio skaitomas formatas. Viešinimas BEREC interneto svetainėje ir ES skaitmeninių vartų portale.	BEREC skelbia reguliavimo užduočių sąrašą ir jį atnaujina, kai paskiriamos naujos užduotys. BEREC skelbia galutines nuomones, gaires, ataskaitas, rekomendacijas, bendrąsias pozicijas, geriausią praktiką, užsakytus tyrimus ir dokumentų projektus viešoms konsultacijoms. Viešų konsultacijų rezultatai skelbiami viešai. BEREC prižiūri, kaip STB kuria ir administruoja pranešimų, numeracijos išteklių, BPC, pridėtinės vertės paslaugų ir prieigos prie skubios pagalbos tarnybų duomenų bazes. Nacionalinių reguliavimo institucijų surinkti duomenys, skelbiami atviru kompiuterio skaitomu formatu BEREC interneto svetainėje / ES skaitmeninių vartų portale.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
kompetentingomis įstaigomis institucijomis / įstaigomis			Valdybos narių ir pakaitinių narių sąrašas su viešai paskelbtomis interesų deklaracijomis. BEREC priima ir skelbia dvimetę darbo programą, dvimetę veiklos ataskaitą ir darbo tvarkos taisykles.
RSPI dvimetė darbo programa ir RSPI dvimetė veiklos ataskaita, taip pat BEREC ir RSPI keitimasis informacija	VII dalis. Valdymas IV antraštinė dalis. BEREC ir RSPI bendrosios nuostatos ir bendradarbiavimas	//	RSPI valdyba savo dvimetę darbo programą pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai, o dvimetę veiklos ataskaitą – Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. BEREC ir RSPI užtikrina reguliarų keitimąsi informacija ir ekspertinėmis žiniomis abiem pusėms svarbiais klausimais.
STB metinis biudžetas ir konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita Metinė bendrosios elektroninių ryšių rinkos kūrimo pažangos ataskaita	VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis. Skaitmeninių tinklų biuras I skyrius. STB užduotys ir organizavimas	//	Direktorius parengia STB veiklos metinės ataskaitos projektą valdančiajai tarybai įvertinti ir priimti. Valdančioji taryba ne vėliau kaip kiekvienų metų liepos 1 d. Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams pateikia konsoliduotąją metinę veiklos ataskaitą ir jos vertinimą. STB, koordinuodamas veiksmus su ENISA, skelbia metinę pažangos kuriant bendrąją elektroninių ryšių rinką ataskaitą. Ataskaitos projektą, jis pateikiamas BEREC ir RSPI tvirtinti prieš paskelbiant.

Duomenų rūšis	**Reikalavimo (-ų) nuoroda**	**Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)**	**Duomenų srauto aprašymas**
STB bendrasis programavimo dokumentas, metinis biudžetas, konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita ir finansinės ataskaitos	VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis. Skaitmeninių tinklų biuras II skyrius. STB biudžetas ir programavimas	//	STB pateikia projektą Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai. Gavęs Komisijos nuomonę, STB patvirtina galutinį bendrąjį programavimo dokumentą ir biudžetą. STB preliminarias ataskaitas Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams pateikia iki kovo 1 d. Iki liepos 1 d. direktorius pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams galutines finansines ataskaitas, kartu su valdančiosios tarybos nuomone ir konsoliduotąja metine veiklos ataskaita.
Keitimasis informacija, galimybė susipažinti su dokumentais, interesų deklaracijos, komunikacijos veikla ir vertinimai	VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis. Skaitmeninių tinklų biuras III skyrius. Bendrosios nuostatos	Bendrieji šablonai	Komisija ir nacionalinės institucijos, gavusios pagrįstą prašymą, keičiasi informacija su BEREC, RSPI ir STB, kai įmanoma, naudodamos bendrus ataskaitų teikimo formatus. STB administruoja informacinę ir ryšių sistemą, kurioje galima keistis informacija. Valdybos nariai, direktorius ir darbuotojai pateikia interesų deklaracijas, kurios skelbiamos valdybos nariams ir direktoriui. BEREC, RSPI ir STB teikia visuomenei informaciją apie savo veiklą ir rezultatus. Komisija kas penkerius metus atlieka BEREC, RSPI ir STB vertinimus ir praneša išvadas Europos

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			Parlamentui, Tarybai, valdančiajai tarybai ir visuomenei. Piliečiai ir juridiniai asmenys gali prašyti leisti susipažinti su BEREC, RSPI ir STB turimais dokumentais.
Informacijos teikimas, geografiniai tyrimai ir konsultacijų mechanizmai, tyrimų rezultatai	VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos I ANTRAŠTINĖ DALIS. Informacijos teikimas, tyrimai ir konsultacijų mechanizmai	BEREC gairės, bendri ataskaitų teikimo formatai ir šablonai	Elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas teikiančios įmonės, gavusios prašymą, pateikia informaciją nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kitoms kompetentingoms institucijoms, BEREC ir RSPI. Gavusios pagrįstą prašymą, nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos keičiasi šia informacija su Komisija, BEREC, RSPI ir kitų valstybių narių institucijomis. Nacionalinės reguliavimo arba kitos kompetentingos institucijos atlieka plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo geografinius tyrimus, rinkdamos duomenis apie esamą aprėptį ir būsimas prognozes iš įmonių ir valdžios institucijų. Šiais apklausos rezultatais dalijamasi su vietos, regionų ir nacionalinėmis valdžios institucijomis, BEREC ir Komisija. Nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos skelbia priemonių projektus viešoms konsultacijoms ir viešina rezultatus. Institucijos konsultuojasi su galutiniais naudotojais, vartotojais, gamintojais ir įmonėmis elektroninių ryšių

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			paslaugų klausimais.
Standartizavimo veikla ir derinimo priemonės	VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos II ANTRAŠTINĖ DALIS. Suderinimo procedūros	Europos standartai; tarptautiniai standartai (ITU, CEPT, ISO, IEC)	Komisija paskelbia Oficialiajame leidinyje neprivalomų standartų ir techninių specifikacijų sąrašus. Jei nacionalinės reguliavimo ir kitos kompetentingos institucijos nusprendžia nesilaikyti Komisijos rekomendacijų, jos apie tai informuoja Komisiją, nurodydamos savo pozicijos priežastis. BEREC teikia Komisijai nuomones derinimo klausimais ir gali patarti dėl siūlomų priemonių. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą, kai ji nepriima rekomendacijų ar sprendimų, viešai paskelbdama priežastis.
Ginčų sprendimo procedūros ir sprendimai	VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos III ANTRAŠTINĖ DALIS. Ginčų sprendimas	//	Nacionalinės reguliavimo institucijos per keturis mėnesius priima privalomus sprendimus, kuriais išsprendžiami įmonių ginčai, ir tuos sprendimus paskelbia viešai. Tarpvalstybinių ginčų atveju nacionalinės reguliavimo institucijos apie juos praneša BEREC, kuri teikia nuomones, kuriose raginama imtis konkrečių veiksmų.
Bendradarbiavimo ekosistemose gairės ir taikinimas	VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos	BEREC gairės dėl bendradarbiavimo ekosistemose	BEREC skelbia gaires, kuriomis siekiama palengvinti elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir glaudžiai su šiuo sektoriumi susijusiuose sektoriuose veikiančių įmonių bendradarbiavimą.

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
	IV ANTRAŠTINĖ DALIS. Bendradarbiavimas ekosistemose		Nacionalinės reguliavimo institucijos per vieną savaitę informuoja BEREC apie prašymus dėl savanoriško taikinimo ir sušaukia taikinimo posėdžius. BEREC per du mėnesius pateikia nuomones dėl bylos elementų ir bendradarbiavimo galimybių. Nacionalinės reguliavimo institucijos, kuo labiau atsižvelgdamos į BEREC nuomones, per vieną mėnesį raštu pateikia posėdžių ataskaitas. BEREC skelbia ataskaitą dėl bendradarbiavimo ekosistemose poveikio. Komisija, remdamasi BEREC ataskaita, peržiūri bendradarbiavimo ekosistemose veikimą.
Administracinės procedūros, pranešimai ir ataskaitų teikimas	VIII DALIS. Bendrosios ir baigiamosios nuostatos VI ANTRAŠTINĖ DALIS. Baigiamosios nuostatos	//	Komisija praneša apie deleguotuosius aktus Europos Parlamentui ir Tarybai. Valstybės narės skelbimus apie įgyvendinimą skelbia nacionaliniuose oficialiuosiuose leidiniuose ir jų kopijas pateikia Komisijai, kuri informaciją išplatina Ryšių komitetui. Valstybės narės skelbia informaciją apie teises, leidimus ir pareigas, pateikdamos ją Komisijai, kad ji būtų viešai prieinama. Nacionalinės reguliavimo institucijos praneša Komisijai apie didelę įtaką rinkoje turinčias įmones ir joms nustatytus įpareigojimus. Valstybės narės teikia Komisijai prašomą

Duomenų rūšis	Reikalavimo (-ų) nuoroda	Standartas ir (arba) specifikacija (jei taikoma)	Duomenų srauto aprašymas
			informaciją peržiūros tikslais. BEREC kas trejus metus skelbia bendrojo leidimo įgyvendinimo ataskaitas. Komisija kas penkerius metus peržiūri reglamento veikimą ir teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai.

Derėjimas su Europos duomenų strategija

Ši teisėkūros iniciatyva dera su valdžios institucijų (verslo dalijimosi duomenimis su valdžios sektoriumi (B2G)) privačiai saugomų duomenų naudojimu siekiant užtikrinti įrodymais grindžiamą politikos formavimą ir politikos sprendimus.

Derėjimas su vienkartinio duomenų pateikimo principu

Šiuo atveju laikomasi vienkartinio duomenų pateikimo principo, kad būtų kuo labiau sumažinta administracinė našta bendrojoje rinkoje veiklą vykdančioms įmonėms. Valstybės narės ir Komisija užtikrina konfidencialios verslo informacijos apsaugą.

4.3. Skaitmeniniai sprendimai

Skaitmeninių sprendimų suvestinis aprašas

Skaitmeninis sprendimas	Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)	Pagrindinės privalomos funkcijos	Atsakinga institucija	Kaip užtikrinamas prieinamumas?	Kaip atsižvelgiama į pakartotinio naudojimo galimybes?	DI technologijų naudojimas (jei taikoma)
Sąjungos pranešimų duomenų bazė	III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	Viešai prieinama Sąjungos nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateiktų pranešimų duomenų bazė, skirta bendro paso	STB	Nenurodyta	Nenurodyta	Nenurodyta

		sistemai įgyvendinti.				
Dinaminė spektro duomenų bazė	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas	Dinaminė radijo spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazė. Į duomenų bazę įtraukiama naujausia valstybių narių surinkta ir pateikta informacija apie esamo spektro naudojimo geografinės vietos nustatymą. Ši duomenų bazė tiesiogiai prieinama bet kuriam potencialiam radijo spektro naudotojui.	STB	Nenurodyta	Nenurodyta	Nenurodyta
Visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazė	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	Visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazė, sukurta remiantis nacionalinių reguliavimo institucijų pateikta informacija apie numerių paskirstymą ir numerių gavėjus. (*) STB įpareigotas nustatyti informacijos teikimo procedūrą *ir sistemą*. Tai gali būti dar vienas skaitmeninis sprendimas arba jis gali būti integruotas į analizuojamą duomenų bazę.	STB	Nenurodyta	Nenurodyta	Nenurodyta

STB informacinė ir ryšių sistema	VII dalis. Valdymas V antraštinė dalis. Skaitmeninių tinklų biuras III skyrius. Bendrosios nuostatos BEREC reglamento 41 straipsnis	Bendra BEREC, RSPI, Komisijos, nacionalinių reguliavimo institucijų ir už spektrą atsakingų kompetentingų institucijų keitimosi informacija platforma Speciali sąsaja, skirta prašymams pateikti informaciją ir pranešimams (173 straipsnis) teikti Platforma, skirta ankstyvam koordinavimo tarp nacionalinių reguliavimo institucijų ir kompetentingų institucijų, atsakingų už spektrą, poreikių nustatymui.	STB (valdančiosios tarybos priimtos techninės ir funkcinės specifikacijos)	Nenurodyta	Nenurodyta	Nenurodyta

4.4. Sąveikumo vertinimas

Skaitmeninės viešosios paslaugos (-ų), kuriai (-ioms) reikalavimai daro poveikį, suvestinis aprašas

Skaitmeninė viešoji paslauga arba skaitmeninių viešųjų paslaugų kategorija	**Aprašymas**	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Europos sąveikumo sprendimas (-ai)** **(NETAIKOMA)**	**Kitas (-i) sąveikumo sprendimas (-ai)**
Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	Nustatoma bendro paso sistema elektroninių ryšių tinklams ir paslaugoms teikti pagal bendrojo leidimo tvarką. Apima viešai prieinamos nacionalinėms reguliavimo institucijoms pateiktų pranešimų Sąjungos duomenų bazės ir įvairų duomenų srautų priežiūrą.	III dalis. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas	//	Nenurodytos.
Pagrindinių elektroninių ryšių išteklių (spektro ir numeracijos) valdymo, paskirstymo ir naudojimo sistema	Visų pirma: - visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazė ir - dinaminė radijo spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazė. Dinaminė duomenų bazė, kurioje daugiausia dėmesio skiriama	IV dalis. Ištekliai (radijo spektras ir numeracija); I antraštinė dalis. Radijo spektras. III skyrius. Skyrimas; III antraštinė dalis. Numeracijos ištekliai	//	Nenurodytos.

Skaitmeninė viešoji paslauga arba skaitmeninių viešųjų paslaugų kategorija	Aprašymas	Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)	Europos sąveikumo sprendimas (-ai) (NETAIKOMA)	Kitas (-i) sąveikumo sprendimas (-ai)
	konkrečioms dažnių juostoms, turėtų padėti nustatyti nepakankamai naudojamą spektrą ir remti veiksmingesnę spektro naudojimo ir dalijimosi juo praktiką.			

Kiekvienai skaitmeninei viešajai paslaugai taikomo (-ų) reikalavimo (-ų) poveikis tarpvalstybiniam sąveikumui

1 skaitmeninė viešoji paslauga. Bendrasis rinkos leidimas ir bendro paso mechanizmas

Vertinimas	Priemonė (-s)	Galimos likusios kliūtys (jei taikoma)
Derėjimas su dabartine skaitmenine ir sektorių politika Išvardykite nustatytas taikytinas skaitmeninės ir sektorių politikos sritis.	Nustatoma supaprastinta pranešimais grindžiama sistema, pagal kurią paslaugų teikėjai gali vykdyti veiklą vienoje ar visose valstybėse narėse, gavę vieną leidimą, taip pagerinant teisinį sąveikumą.	

Vertinimas	Priemonė (-s)	Galimos likusios kliūtys (jei taikoma)
Organizacinės priemonės sklandžiam tarpvalstybinių skaitmeninių viešųjų paslaugų teikimui užtikrinti Išvardykite numatytas valdymo priemones.	Pagal bendro paso procedūrą nustatyta, kad paslaugų teikėjas pateikia pranešimą vienos iš tų valstybių narių, kurioje jis ketina teikti tinklus ar paslaugas, nacionalinei reguliavimo institucijai. Papildomi duomenų srautai, siekiant reglamentuoti koordinavimą tarp valstybių narių ir STB. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną bendrą nacionalinį kontaktinį punktą. STB įpareigotas tvarkyti centrinę visų pranešimų, pateiktų pagal bendro paso procedūrą, duomenų bazę. Kompetentingos institucijos turėtų STB perduoti tik išsamius pranešimus	
Priemonės, kurių imtasi bendram duomenų supratimui užtikrinti Išvardykite šias priemones.	Pranešimas apie ketinimą teikti tinklus ar paslaugas pateikiamas naudojant BEREC parengtą pranešimo šabloną.	
Bendrai sutartų atvirųjų techninių specifikacijų ir standartų naudojimas Išvardykite šias priemones.	Šiame etape nieko nenurodyta.	

2 skaitmeninė viešoji paslauga. Pagrindinių elektroninių ryšių išteklių (spektro ir numeracijos) valdymo, paskirstymo ir naudojimo sistema

Vertinimas	Priemonė (-s)	Galimos likusios kliūtys (jei taikoma)

Vertinimas	Priemonė (-s)	Galimos likusios kliūtys (jei taikoma)
Derėjimas su dabartine skaitmenine ir sektorių politika Išvardykite nustatytas taikytinas skaitmeninės ir sektorių politikos sritis.	//	
Organizacinės priemonės sklandžiam tarpvalstybinių skaitmeninių viešųjų paslaugų teikimui užtikrinti Išvardykite numatytas valdymo priemones.	STB sukuria ir administruoja dinamines duomenų bazes, skirtas geografinei vietai nustatyti ir spektro naudojimo galimybėms stebėti. STB, bendradarbiaudamas su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, prižiūrint BEREC, sukuria ir nuolat atnaujina visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazę.	
Priemonės, kurių imtasi bendram duomenų supratimui užtikrinti Išvardykite šias priemones.	Komisija, kuo labiau atsižvelgdama į RSPI nuomonę, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos į dinaminę duomenų bazę įtrauktos spektro juostos ir parengiami vienodi formatai, kuriais kompetentingos institucijos renka ir teikia duomenis. Per šešis mėnesius nuo Sąjungos numeracijos plano priėmimo STB nustato informacijos, kuria bus pildoma visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazė, teikimo tvarką.	
Bendrai sutartų atvirųjų techninių specifikacijų ir standartų naudojimas	Vėliau STB nustato dinaminė spektro geografinės vietos nustatymo ir jo naudojimo galimybių stebėsenos duomenų bazės ir visos Europos numeracijos išteklių duomenų bazės technines specifikacijas.	

4.5. Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės

Skaitmeninio įgyvendinimo rėmimo priemonės suvestinis aprašas

Priemonės aprašymas	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Komisijos vaidmuo** (jei taikoma)	**Įtrauktini subjektai** (jei taikoma)	**Numatomas tvarkaraštis** (jei taikoma)
Komisija įgyvendinimo aktais gali papildomai patikslinti nacionalinių kompetentingų institucijų ir STB keitimosi informacija tvarką pagal Reglamentą (ES) 2024/903	11 straipsnis	Priima įgyvendinimo aktus	//	Po STA priėmimo
Įgyvendinimo aktai, kuriais gali būti apibrėžiamos į duomenų bazę įtrauktos spektro juostos ir nustatoma praktinė tvarka bei vienodi formatai, kuriais kompetentingos institucijos renka ir teikia duomenis Komisijai.	28 straipsnis	Priima įgyvendinimo aktus	RSPI (nuomonės, į kurias reikia atsižvelgti)	Po STA priėmimo
STB nustato informacijos teikimo pagal 47 straipsnio 4 dalį ir 48 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą tvarką ir sistemą.	47 straipsnis	//	STB	Šeši mėnesiai po Sąjungos numeracijos plano priėmimo
Komisija, atsižvelgdama į BEREC nuomonę, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos suderintų produktų techninės specifikacijos,	81 straipsnis	Priima įgyvendinimo aktus	BEREC	Šeši mėnesiai nuo šio reglamento priėmimo

Priemonės aprašymas	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Komisijos vaidmuo** (jei taikoma)	**Įtrauktini subjektai** (jei taikoma)	**Numatomas tvarkaraštis** (jei taikoma)
standartiniai sąnaudų elementai, sąnaudų metodikos ir pavyzdinis pasiūlymas, susijęs su suderintos prieigos produktu (-ais).				
Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos techninės nuostatos dėl viešų įspėjimų siuntimo naudojantis skaitmenine dėkle, išduota pagal Reglamentą (ES) Nr. 910/2014, visiems atitinkamiems galutiniams naudotojams, įskaitant tarptinklinio ryšio galutinius naudotojus.	108 straipsnis	Priima įgyvendinimo aktus	Europos Komisija Galutiniai naudotojai	//
Komisija, be kita ko priimdama įgyvendinimo aktą, gali suderinti nacionalinių reguliavimo institucijų informacijos rinkimo metodikas.	184 straipsnis	Priima įgyvendinimo aktus	Europos Komisija	//
Komisija, priimdama įgyvendinimo aktus, atitinkamų standartų arba techninių specifikacijų įgyvendinimą padaro privalomą, o *Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje* skelbiamame standartų arba techninių specifikacijų sąraše nurodo juos kaip privalomus	189 straipsnis	Priima įgyvendinimo aktus ir standartus	Europos Komisija	//

Priemonės aprašymas	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Komisijos vaidmuo** (jei taikoma)	**Įtrauktini subjektai** (jei taikoma)	**Numatomas tvarkaraštis** (jei taikoma)
standartus arba privalomas techninės specifikacijas.				
Komisijai suteikiami įgaliojimai, pasikonsultavus su BEREC, priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos priemonės, būtinos veiksmingam skubios pagalbos ryšiui Sąjungoje užtikrinti, kiek tai susiję su techninėmis specifikacijomis, kad skubios pagalbos ryšį būtų galima inicijuoti naudojant skaitmeninę dėklę, informacijos apie skambinančio asmens buvimo vietą sprendimais, suderintais Europos skambinančio asmens buvimo vietos nustatymo kriterijais, lygiaverte galutinių naudotojų su negalia prieiga ir nukreipimu tinkamiausiam BPC.	107 straipsnis	Priima deleguotuosius aktus.	Europos Komisija BEREC	Pirmasis deleguotasis aktas – [priėmimo data + 2 metai]
Valdančioji taryba priima techninės ir funkcines specifikacijas, siekiant sukurti 1 dalyje nurodytos informacijos ir komunikacijos sistemą. Tai sistemai taikomos	174 straipsnis	//	STB valdančioji taryba	//

Priemonės aprašymas	**Reikalavimo (-ų) nuoroda (-os)**	**Komisijos vaidmuo** (jei taikoma)	**Įtrauktini subjektai** (jei taikoma)	**Numatomas tvarkaraštis** (jei taikoma)
intelektinės nuosavybės teisės ir reikiamo lygio konfidencialumas.				